Haninge kommun

Kommunstyrelsens protokoll

2017-03-27

POSTADRESS 136 81 Haninge **BESÖKSADRESS** Rudsjöterrassen 2
TELEFON 08-606 70 00 **E-POST** haningekommun@haninge.se

Plats och tid	KS-salen Utö Måndag 2017-03-27, kl. 15.30
Beslutande	Meeri Wasberg, ordförande (S) Petri Salonen, 1:e vice ordförande (C) Martina Mossberg, 2:e vice ordförande (M) Göran Svensson (S) Maria Fägersten (S) Mikko Svensson (S) Annett Haaf (S) Mehmet Coksürer (MP) Alexandra Anstrell (M), § 52 - 71 Michael Fridebäck (M) Pia Lublin (L) Marie Litholm (KD) Kennerth Valtersson (SD) Ulla-Britt Öhman (C), tjänstgörande ersättare för vakant plats (MP) Sven Gustafsson (M), tjänstgörande ersättare för Tobias Hammarberg (L) Sara Sixten (M), tjänstgörande ersättare för Alexandra Anstrell (M) § 72 - 86
Ersättare	Barbro Nordgren (S) Göran Eriksson (S), § 58 - 86 Margareta Bernhardsson (S) Nafi Cilgin (V) Sedat Dogru (M) Marin Tomic (M) Christian Lindefjärd (SD)
Övriga deltagande	Bengt Svenander, kommundirektör Jörn Karlsson, ekonomidirektör Anna Clara Stenvall, sekreterare

Justeringens plats och tid 2017-04-05

Paragrafer 52 - 86

Sekreterare _____
Anna Clara Stenvall

Ordförande _____
Meeri Wasberg (S)

Justerare _____
Martina Mossberg (M)

ANSLAG/BEVIS

Justeringen av kommunstyrelsens protokoll tillkännages genom anslag. Datum då anslaget sätts upp och tas ned framgår nedan.

Beslutande organ	Kommunstyrelsen
Sammanträdesdatum	2017-03-27
Datum då anslaget sätts upp	2017-04-06
Datum då anslaget tas ned	2017-05-04
Förvaringsplats för protokollet	Kansliet

Underskrift

Anna Clara Stenvall, sekreterare

Innehållsförteckning

	Ärende	Sida
§ 52	Val av justerare	7
§ 53	Förslag om öppet sammanträde	8
§ 54	Nya medborgarförslag	9
§ 55	Budgetuppföljning februari	11
§ 56	Årsredovisning 2016, Haninge kommun	13
§ 57	Överföring av driftmedel till 2017	15
§ 58	Överföring av investeringsmedel från 2016 till 2017	20
§ 59	Omprioritering av kultur- och fritidsnämndens investeringsbudget 2017, konstgräs från Lyckeby idrottsplats till Torvalla idrottsplats	22
§ 60	Fastställande av punkt 9 A-C i taxa för Södertörns brandförsvarsförbunds material, tjänster och service som ej kan hänföras till räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor samt uppdrag till förbundet att fr o m 2018 årligen justera taxan	24
§ 61	Redovisning av 2016 års vänortsarbete	27
§ 62	Förteckning över medborgarförslag som inte har slutbehandlats	29
§ 63	Förteckning över motioner som inte har slutbehandlats	30
§ 64	Motion från Tobias Hammarberg (L) om cirkulationsplats till utfarten Parkvägen/Tungelstavägen	31
§ 65	Motion från Tobias Hammarberg (L) och Pia Lublin (L) om demokratisäkra föreningsstödet i Haninge	34
§ 66	Motion från Marie Litholm (KD) om att ge särbegåvade elever det stöd som de behöver	37
§ 67	Motion från Marie Litholm (KD) om att inrätta vårdserviceteam i Haninge	41
§ 68	Motion från Marie Litholm (KD) och Suzanne Enman (KD) om att införa äldreboendegaranti	43
§ 69	Motion från Alexandra Anstrell (M) om upphandling/föreningsdrift av kommunens fritidsgårdar	46
§ 70	Antagande av Huskurage policy mot våld i nära relationer	49
§ 71	Direktiv för implementering av barnkonventionen i Haninge kommun 2017-2018	51

§ 72 Projektplan Södertörns nyckeltal 2016 54
§ 73 Igångsättningsbeslut för markvärme vid Torvalla sim- och sporthall 55
§ 74 Ändring av avtal om samordnad energi- och klimatrådgivning (EKR) i Haninge, Huddinge, Salem och Tyresö 57
§ 75 Återrapportering av klimatmiljonen 2016 60
§ 76 Rapport om arbetet med romsk inkludering i Haninge kommun 61
§ 77 Rapport angående uppdrag att utveckla Årsta slott och verksamheten där 64
§ 78 Granskning av kompetensförsörjning – svar på revisionsskrivelse 66
§ 79 Granskning av verkställighet av fullmäktiges beslut – svar på revisionsskrivelse 68
§ 80 Fullmakt att teckna Haninge kommuns bank-och plusgirokonto 2017 71
§ 81 Planuppdrag fastigheten Söderby 2:68 (dansbanan i Brandbergen) 80
§ 82 Planuppdrag fastigheten Söderbymalm 3:337, lillcentrum 81
§ 83 Planbesked fastigheten Hyttan 3:1, Muskö 83
§ 84 Meddelanden 85
§ 85 Delegationsbeslut 86
§ 86 Haninge Bostäder AB, bokslutsdisposition 2016 87

§ 52 Val av justerare

Förslag till beslut

1. Martina Mossberg (M) väljs till justerare.

Kommunstyrelsens beslut

1. Martina Mossberg (M) väljs till justerare.

_____

§ 53 Förslag om öppet sammanträde

Sammanfattning

Enligt kommunstyrelsens reglemente § 28 bör nämnden ha öppet sammanträde vid behandling av medborgarförslag om förslaget är av allmänt intresse. Det åligger även kommunstyrelsen att enligt § 13 i samma reglemente att besluta om öppna sammanträden. Det föreslås därför att kommunstyrelsens sammanträde är öppet under de paragrafer som behandlar inkomna medborgarförslag.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelsens sammanträde är öppet för allmänheten under paragraferna som behandlar inkomna medborgarförslag.

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsens sammanträde är öppet för allmänheten under paragraferna som behandlar inkomna medborgarförslag.

---

§ 54 Nya medborgarförslag

Sammanfattning

När ett medborgarförslag har överlämnats från kommunfullmäktige för beslut ska förslagsställaren erbjudas möjlighet att presentera sitt medborgarförslag för kommunstyrelsen inför vidare beredning av ärendet.

Nedan presenteras medborgarförslag som har överlämnats från kommunfullmäktige till kommunstyrelsen.

KS 2016/596

Spara skogen i Norra Söderby som en syre, partikel och bullerridå mot vägbygget över motorvägen

KS 2017/18

Åtgärder avseende fyrverkeri

KS 2017/27

Medborgarförslag: Sök Lona-bidrag för att skapa ett biotopskyddsområde för hela norra Söderbyskogen

KS 2017/83

Gör om fasadbeklädnaden i Jordbro Centrum och f d Jordbromalmskolan

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Medborgarförslagen lämnas till kommunstyrelseförvaltningen för beredning.

Kommunstyrelsens beslut

1. Medborgarförslagen lämnas till kommunstyrelseförvaltningen för beredning.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom:

Dnr KS 2017/6

§ 55 Budgetuppföljning februari

Sammanfattning

I enlighet med ekonomi- och verksamhetsstyrreglerna lämnas en månadsrapport omfattande budgetuppföljning, prognos och finansiell utveckling.

Kommunens budgeterade resultat för 2017 är per februari månad 107,3 mnkr, vilket är oförändrat jämfört med ursprunglig Mål och budget för året (KF den 20 juni 2016, § 243). I december 2016 reviderade fullmäktige 2017 års budget, nettoeffekten av revideringen för budgeterat resultat var noll då revideringen var en omfördelning av nämndernas ramar med anledning av ny prismodell för IT-kostnader (KF 2016-12-05 § 350).

Tillsammans prognostiserar nämnderna ett underskott på 3,6 mnkr. Den skattefinansierade verksamhetens prognos om underskott motsvarar 0,08 procent av årsbudget. Finansförvaltningen har prognos om ett överskott på 17,0 mnkr med anledning av den förbättrade skatteprognosen i februari jämfört med budget. Prognosen för kommunen som helhet är ett resultat på **120,7 mnkr**.

De nämnder som prognosticerar underskott är gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden som prognostiserar ett underskott på 3,8 mnkr, samt stadsbyggnadsnämnden vars prognos för året är 1,0 mnkr i underskott. Kultur- och fritidsnämndens prognos för helåret är ett överskott på 1,2 mnkr. Övriga nämnder har prognosticerat nollresultat per februari. Prognosen för finansförvaltningen är ett överskott med 17,0 mnkr.

Fullmäktige har per februari en oförbrukad reserv på 35,0 mnkr, bland annat för att täcka eventuella avvikelser inom elevpengsystemet inom grund- och förskolenämnden. Prognosen för fullmäktiges reserv är, som den brukar vara i ett tidigt skede av året när faktiska volymer ännu är osäkra, att reserven kommer att förbrukas fullt ut.

Underlag för beslut

- Tjänsteutlåtande 2017-03-14 – Uppföljning och prognos 28 februari 2017

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelen beslutar

1. Uppföljningen godkänns.

Kommunstyrelsens beslut

1. Uppföljningen godkänns.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: Ekonomiavdelningen

För kännedom: Samtliga nämnder

Dnr KS 2017/63

§ 56 Årsredovisning 2016, Haninge kommun

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Årsredovisningen är utformad enligt kraven i den kommunala redovisningslagen och innehåller, förutom resultat- och balansräkning och finansieringsanalys, en förvaltningsberättelse med måluppföljning och en översikt av utvecklingen i kommunen. För varje nämnd finns ett avsnitt med en kortfattad verksamhetsbeskrivning, ekonomiskt resultat samt måluppföljning. En sammanställd redovisning över kommunen inklusive bolag och kommunalförbund redovisas också i dokumentet.

Årets resultat blev 94,5 miljoner kronor (mnkr). Kommunfullmäktiges mål är att resultatet ska vara minst 2,0 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Resultatet för 2016 blev 2,3 procent och därmed uppfylldes resultatmålet. Resultatet innebär att balanskravet är uppfyllt.

Alla nämnderna har positiva resultat och redovisar sammantaget ett överskott mot budget med 63,0 mnkr eller 1,6 procent.

Kommunens egna kapital uppgår nu till 1 499,3 mnkr. Soliditeten i kommunen har ökat till 46 procent. Kommunen har ett stort pensionsåtagande som är en ansvarsförbindelse med 1 411,3 mnkr (pen-sioner intjänade före 1998). Om detta pensionsåtagande räknas in i balansräkningen är kommunens soliditet 3 procent. Det innebär att målet med att ha en positiv soliditet, inkl pensionsåtagandet, 2018 redan har uppnåtts 2016.

Föreliggande förslag till årsredovisning för Haninge kommun 2016 överlämnas till kommunstyrelsen för fastställelse samt vidare till kommunfullmäktige för godkännande.

Underlag för beslut

- Årsredovisningen Haninge kommun 2016

- Komplettering med sammanställd redovisning över kommunen inklusive bolag och kommunalförbund

- Utbytesblad sid 38-39 samt 64

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar

1. Årsredovisningen för Haninge kommun 2016 godkänns.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del

1. Årsredovisningen för Haninge kommun 2016 fastställs och överlämnas till kommunfullmäktige för godkännande

Överläggningar i kommunstyrelsen

Martina Mossberg (M), Marie Litholm (KD) och Pia Lublin (L) hemställer om att lämna ett gemensamt särskilt yttrande (bilaga), vilket kommunstyrelsen medger.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Årsredovisningen för Haninge kommun 2016 godkänns.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del

1. Årsredovisningen för Haninge kommun 2016 fastställs och överlämnas till kommunfullmäktige för godkännande

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: ekonomiavdelningen

För kännedom: Samtliga nämnder, Tornberget, Haninge Bostäder

Dnr KS 2017/117

§ 57 Överföring av driftmedel till 2017

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Enligt reglerna för kommunens ekonomistyrning ska nämndernas nettoresultat normalt överföras till nästkommande år i sin helhet. Fullmäktige har dock alltid möjlighet att pröva om en resultatöverföring är rimlig, med avseende på hur nämndens överskott eller underskott har uppstått. Överföring av överskott förutsätter att det kan disponeras i nästkommande års budget. En grundförutsättning för all beviljad resultatöverföring mellan åren är också att dessa medel endast får användas till åtgärder av engångskaraktär, och inte vara nivåhöjande för kommande års budget. Kommunstyrelseförvaltningen har fått in begäran från nämnderna om överföring av resultat från 2016 till 2017.

Nämndernas samlade resultat från 2016 är ett överskott på 62 953 tkr (exklusive kommunfullmäktiges reserv). Flertalet nämnder som redovisat överskott 2016 har begärt att få överföra överskotten i sin helhet till budget 2017. Undantag är stadsbyggnadsnämnden som hemställt om att få föra över 50 procent av samlat överskott till budget 2017 och fondera 50 procent av överskottet till budget 2018. Socialnämndens överskott är nedskrivet med anledning av att riktade statsbidragsmedel inte förbrukades under 2016. Det justerade resultatet önskar nämnden få medföra i sin helhet till 2017 års budget. Kommunstyrelseförvaltningen begär att få medföra ett lägre resultat än det bokförda. Endast överskott som avser oförbrukade medel för riktade insatser 2016 begärs att få tas i anspråk i 2017 års budget. Äldrenämnden, som är den enda nämnden med underskott (fonderat från 2015), har begärt att få dela upp kvarstående nettounderskott på två år 2017-2018.

Förvaltningens synpunkter

I samband med att årsredovisningarna godkänts av respektive nämnd har kommunstyrelseförvaltningen efter samråd med den

politiska kommunledningen granskat, justerat och kommenterat äskandena från nämnderna.

Sammanfattningsvis föreslås nämnder med överskott tillåtas överföra 50 procent av 2016 års överskott till 2017 års budget. Resterande 50 procent av överskotten fonderas till 2018 års budget. Undantag är revisionen som får föra med hela överskottet 2016 till 2017, med anledning av att beloppet endast är 77 tkr. Samtliga nämnder och kommunstyrelsen tillåts enligt förslaget få överföra 100 procent av tidigare fonderat överskott från 2015 till 2017 års budget, i enlighet med föregående års beslut i fullmäktige om resultatöverföring (KF 2016-04-18, § 142).

Äldrenämnden föreslås få dela upp kvarvarande nettounderskott på två år, 2017-2018.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till överföringar av driftmedel 2017 och nämndernas äskanden om resultatöverföring finns sammanfattade i bilagda tjänsteutlåtande.

Sammanlagt innebär förslaget att nämnderna för med sig ett nettoöverskott på 30 884 tkr från 2015 och 2016 till 2017 och att 18 150 tkr netto fonderas till 2018 års budget.

Av äldrenämndens nettounderskott fonderas -3 871 tkr till 2018 års budget.

Den senaste skatteprognosen, som kom den 21 februari, innebär en prognos som är 17 000 tkr högre än det budgeterade intäkten för 2017. Resultatöverföringen på 30 884 tkr finansieras genom ökade skatteintäkter med 15 000 tkr samt ett lägre budgeterat resultat för 2017. Det innebär att kommunens budgeterade resultat efter resultatöverföring sänks från 107 338 tkr till 91 453 tkr.

Underlag för beslut

- Tjänsteutlåtande 2017-03-08 – Överföring av driftsmedel från 2016 till 2017

- Protokoll grund- och förskolenämnden 2017-02-16 § 24 inkl särskilt yttrande

- Protokoll gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2017-02-07 § 6

- Protokoll kultur- och fritidsnämnden 2017-02-14 § 14
- Protokoll socialnämnden 2017-02-14 § 5
- Protokoll äldrenämnden 2017-02-14 § 14
- Protokoll stadsbyggnadsnämnden 2017-02-08 § 13

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar

1. Ett sammanlagt överskott om 30 884 tkr av nämndernas justerade resultat 2015 och 2016 överförs till 2017 års budget fördelat enligt följande:

- revisionen 77 tkr
- kommunstyrelsen 3 914 tkr
- stadsbyggnadsnämnden 6 816 tkr
- kultur- och fritidsnämnden 1 270 tkr
- socialnämnden 2 781 tkr
- gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 9 308 tkr
- grund- och förskolenämnden 10 590 tkr
- äldrenämnden -3 871 tkr.

Resultatöverföringen på 30 884 tkr finansieras genom ökade skatteintäkter med 15 000 tkr samt ett lägre budgeterat resultat för 2017. Det innebär att kommunens budgeterade resultat efter resultatöverföring sänks från 107 338 tkr till 91 453 tkr.

2. Ett sammanlagt överskott från om 18 150 tkr av nämndernas justerade resultat 2016 fonderas till budget 2018 fördelat enligt följande:

- stadsbyggnadsnämnden 4 704 tkr
- kultur- och fritidsnämnden 550 tkr
- socialnämnden 1 959 tkr
- gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 5 566 tkr
- grund- och förskolenämnden 9 243 tkr.

3. Äldrenämndens kvarvarande underskott på -3 871 tkr fonderas till år 2018.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Marie Litholm (KD), Martina Mossberg (M) och Pia Lublin (L) hemställer om att lämna ett gemensamt särskilt yttrande (bilaga), vilket kommunstyrelsen medger.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Ett sammanlagt överskott om 30 884 tkr av nämndernas justerade resultat 2015 och 2016 överförs till 2017 års budget fördelat enligt följande:

- revisionen 77 tkr
- kommunstyrelsen 3 914 tkr
- stadsbyggnadsnämnden 6 816 tkr
- kultur- och fritidsnämnden 1 270 tkr
- socialnämnden 2 781 tkr
- gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 9 308 tkr
- grund- och förskolenämnden 10 590 tkr
- äldrenämnden -3 871 tkr. Resultatöverföringen på 30 884 tkr finansieras genom ökade skatteintäkter med 15 000 tkr samt ett lägre budgeterat resultat för 2017. Det innebär att kommunens budgeterade resultat efter resultatöverföring sänks från 107 338 tkr till 91 453 tkr.

2. Ett sammanlagt överskott från om 18 150 tkr av nämndernas justerade resultat 2016 fonderas till budget 2018 fördelat enligt följande:

- stadsbyggnadsnämnden 4 704 tkr
- kultur- och fritidsnämnden 550 tkr
- socialnämnden 1 959 tkr
- gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 5 566 tkr

- grund- och förskolenämnden 9 243 tkr.

3. Äldrenämndens kvarvarande underskott på -3 871 tkr fonderas till år 2018.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: Ekonomiavdelningen

För kännedom: Samtliga nämnder

Dnr KS 2017/158

§ 58 Överföring av investeringsmedel från 2016 till 2017

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

I samband med bokslutet görs en slutlig uppföljning av årets investeringsanslag. För ej avslutade investeringar görs en bedömning av återstående utgifter. För sådana investeringsutgifter ska tilläggsanslag/ombudgetering begäras, oaktat att de täcks av tidigare års beviljade anslag. Orsaken till detta är att investeringsanslagen beviljas för enskilt budgetår och beräknas förbrukas under året. I de flesta fall beror överskotten på förseningar i investeringsprojekten, vilket motiverar att anslagen överförs.

I enlighet med utskickade anvisningar har nämnderna inkommit med hemställan om överföring av investeringsanslag från 2016 till 2017.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har prövat ansökningarna utifrån gällande ekonomistyrningsprinciper och föreslår överföringar för respektive nämnd enligt bilagda förslag.

Av tidigare beviljade investeringsmedel för 2016 föreslås 138 935 tkr överföras till 2017 års investeringsbudget, vilka finansieras enligt tidigare beslutad investeringsbudget för 2016.

Underlag för beslut

- Tjänsteutlåtande 2017-03-08 – Överföring av investeringsmedel från 2016 till 2017

- Protokoll grund- och förskolenämnden 2017-02-16 § 24 inkl särskilt yttrande

- Protokoll gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2017-02-07 § 6

- Protokoll kultur- och fritidsnämnden 2017-02-08 § 14
- Protokoll socialnämnden 2017-02-14 § 5
- Protokoll äldrenämnden 2017-02-14 § 14
- Protokoll stadsbyggnadsnämnden 2017-02-08 § 14

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar

1. Av tidigare beviljade investeringsmedel för 2016 överförs 138 935 tkr till 2017 års investeringsbudget enligt följande:

kommunstyrelsen 23 630 tkr

stadsbyggnadsnämnden 51 050 tkr

kultur- och fritidsnämnden 31 800 tkr

grund- och förskolenämnden 15 856 tkr

samt äldrenämnden 16 599 tkr

2. Finansiering sker enligt tidigare beslutad investeringsbudget för 2016.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Av tidigare beviljade investeringsmedel för 2016 överförs 138 935 tkr till 2017 års investeringsbudget enligt följande:

kommunstyrelsen 23 630 tkr

stadsbyggnadsnämnden 51 050 tkr

kultur- och fritidsnämnden 31 800 tkr

grund- och förskolenämnden 15 856 tkr

samt äldrenämnden 16 599 tkr

2. Finansiering sker enligt tidigare beslutad investeringsbudget för 2016.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: ekonomiavdelningen, samtliga nämnder

För kännedom:

Dnr KS 2017/111

§ 59 Omprioritering av kultur- och fritidsnämndens investeringsbudget 2017, konstgräs från Lyckeby idrottsplats till Torvalla idrottsplats

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Kultur och fritidsnämnden beslutade 2017-02-08 § 15 att hemställa till kommunfullmäktige om att få överföra 3 500 tkr av investeringsramen 2017 från att gälla konstgräsplan på Lyckeby idrottsplats till att gälla konstgräsplan på Torvalla idrottsplats.

Kommunfullmäktige har i Mål och budget 2017-2018 tilldelat kultur- och fritidsnämnden 3 500 tkr i investeringsmedel 2017 avseende en konstgräsplan på Lyckeby idrottsplats. Dessutom tilldelades nämnden investeringsmedel i planen för 2018 till en ny idrottshall vid Lyckeby.

Kultur- och fritidsnämnden anser att tidpunkten är olämplig för att anlägga en konstgräsplan vid Lyckeby med tanke på att en yta i nära anslutning kommer att utgöra byggarbetsplats under en tid. Det finns risk för att den nya konstgräsplanen inte kan vara tillgänglig medan bygget av idrottshallen pågår och i värsta fall tar skada av lagring eller transporter.

Däremot anser kultur- och fritidsnämnden att det finns behov av en ytterligare konstgräsplan på Torvalla idrottsplats för att ersätta den naturgräsplan som finns. Tidsmässigt lämpar sig ett utbyte på Torvalla bättre under år 2017 och kultur- och fritidsnämnden kommer i stället att aktualisera behovet av konstgräs på Lyckeby idrottsplats i yttrandet om Mål och budget 2018-2019.

Förvaltningens synpunkter

I mål och budget 2017-2018 finns avsatt 3 500 tkr för en konstgräsplan vid Lyckeby. Kommunstyrelseförvaltningen har inget att erinra mot att ändra användningen av investeringsmedel till en konstgräsplan på Torvalla idrottsplats. Kommunfullmäktige

får i samband med Mål och budget 2018-2019 sedan ta ställning till medel för konstgräsplan i Lyckeby år 2018 eller senare.

Underlag för beslut

- Protokoll kultur- och fritidsnämnden 2017-02-08 § 15

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar

1. Överföringen av 3 500 tkr av kultur- och fritidsnämndens investeringsmedel för konstgräsplan på Lyckeby idrottsplats till konstgräsplan på Torvalla idrottsplats, godkänns.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Överföringen av 3 500 tkr av kultur- och fritidsnämndens investeringsmedel för konstgräsplan på Lyckeby idrottsplats till konstgräsplan på Torvalla idrottsplats, godkänns.

Expedieras: Akt

För verkställighet: ekonomiavdelningen, kultur- och fritidsnämnden

För kännedom:

Dnr KS 2017/67

§ 60 Fastställande av punkt 9 A-C i taxa för Södertörns brandförsvarsförbunds material, tjänster och service som ej kan hänföras till räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor samt uppdrag till förbundet att fr o m 2018 årligen justera taxan

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Södertörns brandförsvarsförbunds direktion beslutade vid sitt sammanträde 2017-02-03, § 4, att godkänna en uppräkning om 2,48 procent avseende:

- avgift för tillsyn enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE),

- avgift för tillstånd enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor,

- avgift för tillsyn enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO).

Uppräkningen innebär att avgiften för tillsyn och tillståndsbeslut enligt ovan höjs från 943 till 966 kronor/timme.

Brandförsvarsförbundet föreslår att kommunfullmäktige fastställer den uppräkning som förbundsdirektionen godkänt fr o m 2017-04-01. Detta eftersom ett kommunalförbund inte självt får fastställa sina taxor, enligt beslut i Högsta förvaltningsdomstolen under 2013 (mål nr 3835-12).

Direktionen beslutade även att föreslå medlemskommunerna att uppdra åt förbundet att fr o m 2018 årligen reglera taxan med ett index baserat på en sammanvägning av 80 procent av Medlingsinstitutets publicerade ”Löneutveckling sektorsvis” sektor ”Kommuner” och 20 procent av konsumentprisindex med oktober månad som bas. Det innebär att när taxan för 2018 bestäms räknas

höjningen fram genom att index oktober 2017 jämförs med index oktober 2016, och så vidare kommande år.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen vill förtydliga att ovan nämnda taxor för tillsyn och tillståndsbeslut enligt LBE och LSO framgår av punkt 9 A-C i taxan för Södertörns brandförsvarsförbunds material, tjänster och service som ej kan hänföras till räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor. Rätten att ta ut de avgifter som föreskrivs i taxans punkt 9 A-C grundar sig på 27 § LBE respektive 5 kap 4 § LSO, vilka i sin tur utgör normgivning som delegerats till kommunen med stöd av 8 kap 9 § regeringsformen. Det är den typen av avgifter som fullmäktige i medlemskommunerna behöver fastställa enligt Högsta förvaltningsdomstolens dom. Punkter i taxan som gäller fakultativ verksamhet kan förbundet självt besluta om.

Kommunstyrelseförvaltningen har ingenting att invända mot den uppräkning som Södertörns brandförsvarsförbunds direktion föreslår. Förbundet önskar att den nya taxan ska träda i kraft 2017-04-01, men eftersom fullmäktige förväntas fatta beslut i ärendet först i mitten av april föreslår förvaltningen att taxan ska träda i kraft 2017-05-01.

Förvaltningen har heller inte något att invända mot förslaget att ge förbundet i uppdrag att fr o m 2018 årligen reglera taxan med det index som beskrivits ovan. Eftersom beräkningsgrunderna därigenom är fastlagda i taxan blir förbundets taxereglering enbart av tillämpnings-/verkställighetskaraktär. Om beräkningsgrunderna för taxan däremot ska ändras i framtiden, måste varje medlemskommun fatta beslut om detta enligt nu gällande ordning.

Förvaltningen anser att indexregleringen bör framgå av taxan och konstaterar att en sådan skrivning redan finns i punkt 14 a) i nu gällande taxa. Bestämmelsen får dock formell rättsverkan först i och med att fullmäktige i medlemskommunerna beslutar att ge förbundet uppdrag att indexreglera taxan, på motsvarande sätt som tidigare skett avseende sotning och brandskyddskontroll.

Underlag för beslut

- Skrivelse från Södertörns brandförsvarsförbund

- Södertörns brandförsvarsförbunds direktionsbeslut 2017-02-03, § 4

- Nuvarande taxa för Södertörns brandförsvarsförbunds material, tjänster och service som ej kan hänföras till räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar

1. Den föreslagna uppräkningen till 966 kronor/timme avseende avgiften för tillsyn och tillståndsbeslut i punkterna 9 A-C i taxan för Södertörns brandförsvarsförbunds material, tjänster och service som ej kan hänföras till räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor fastställs att gälla fr o m 2017-05-01.
2. Södertörns brandförsvarsförbund ges i uppdrag att fr o m 2018 årligen reglera punkterna 9 A-C i taxan med ett index baserat på en sammanvägning av 80 procent av Medlingsinstitutets publicerade ”Löneutveckling sektorsvis” sektor ”Kommuner” och 20 procent av konsumentprisindex med oktober månad som bas.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Den föreslagna uppräkningen till 966 kronor/timme avseende avgiften för tillsyn och tillståndsbeslut i punkterna 9 A-C i taxan för Södertörns brandförsvarsförbunds material, tjänster och service som ej kan hänföras till räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor fastställs att gälla fr o m 2017-05-01.
2. Södertörns brandförsvarsförbund ges i uppdrag att fr o m 2018 årligen reglera punkterna 9 A-C i taxan med ett index baserat på en sammanvägning av 80 procent av Medlingsinstitutets publicerade ”Löneutveckling sektorsvis” sektor ”Kommuner” och 20 procent av konsumentprisindex med oktober månad som bas.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Södertörns brandförsvarsförbund

För kännedom: Förbundets övriga medlemskommuner

Dnr KS 2017/139

§ 61 Redovisning av 2016 års vänortsarbete

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

2016 års utbyte har skett enligt bilagd redovisning. Diskussioner med samtliga vänorter, förutom Krokoms kommun, vad avser förnyelse av utgående vänortsavtal har förts. Samtliga vänorter är överens om att förnya vänortsavtalen ytterligare fem år samt i vissa fall komplettera avtalet med 1-2 åriga ”handlingsplaner”.

Underlag för beslut

- Kommunstyrelseförvaltningens redovisning för 2016 års vänortsarbete, 2017-02-28.

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar

1. Redovisningen godkänns.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Martina Mossberg (M) yrkar med instämmande av Marie Litholm (KD) och Pia Lublin (L) bifall till eget förslag från Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna (bilaga).

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut; kommunalrådsberedningens förslag och det egna förslaget från Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Redovisningen godkänns.

Reservationer

Martina Mossberg, Alexandra Anstrell, Michael Fridebäck och Sven Gustafsson - samtliga (M), Pia Lublin (L), Marie Litholm (KD) och Kennerth Valtersson (SD) reserverar sig mot beslutet.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunstyrelseförvaltningen

För kännedom:

Dnr KS 2017/129

§ 62 Förteckning över medborgarförslag som inte har slutbehandlats

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Enligt 36 § i kommunfullmäktiges arbetsordning ska medborgarförslag som inte har slutbehandlats redovisas två gånger årligen. Redovisningen ska ske på fullmäktiges sammanträde i april och oktober.

Enligt 6 kap 27a § kommunallagen bör ett medborgarförslag handläggas så att ärendet kan avgöras inom ett år från det att förslaget väcktes i fullmäktige.

För närvarande finns 59 medborgarförslag som inte har slutbehandlats.

Underlag för beslut

- Förteckning över medborgarförslag som inte har slutbehandlats, 2017-03-08

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar

1. Förteckningen över medborgarförslag som inte har slutbehandlats läggs till handlingarna.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Förteckningen över medborgarförslag som inte har slutbehandlats läggs till handlingarna.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom:

Dnr KS 2017/144

§ 63 Förteckning över motioner som inte har slutbehandlats

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Enligt 33 § i kommunfullmäktiges arbetsordning ska motioner som inte har slutbehandlats redovisas två gånger årligen. Redovisningen ska ske på fullmäktiges sammanträde i april och oktober.

Enligt 5 kap 33 § kommunallagen bör en motion beredas så att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen väcktes.

För närvarande finns 40 motioner som inte har slutbehandlats.

4 av motionerna bordlades av fullmäktige 2017-03-06 och förväntas behandlas 2017-04-18. 6 av motionerna förväntas behandlas av kommunstyrelsen 2017-03-27 och därefter av fullmäktige 2017-04-18.

Underlag för beslut

- Förteckning över motioner som inte har slutbehandlats, 2017-03-07

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar

1. Förteckningen över motioner som inte har slutbehandlats läggs till handlingarna.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Förteckningen över motioner som inte har slutbehandlats läggs till handlingarna.

Expedieras: Akt

Dnr KS 2016/378

§ 64 Motion från Tobias Hammarberg (L) om cirkulationsplats till utfarten Parkvägen/Tungelstavägen

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Motionären vill att kommunen ser över möjligheten att bygga exempelvis en cirkulationsplats eller annan likvärdig åtgärd för att minska problemen vid utfarten Parkvägen/Tungelstavägen.

Motionen har remitterats till stadsbyggnadsnämnden, som har lämnat följande synpunkter:

Stadsbyggnadsnämnden är väl medveten om problematiken vid utfarten från Parkvägen ut på Tungelstavägen och att problemen har ökat i takt med ökande trafikmängder på Tungelstavägen. Stadsbyggnadsnämnden konstaterar att aktuell korsning är behandlad i ”Åtgärdsvalsstudie för förbättrad tillgänglighet och trafiksäkerhet längs del av väg 257 Tungelstavägen och Stavsvägen (556)”. För korsningen anges att vidare utredning behövs gällande problembild och lösningar i ett skede när Tungelstavägens framtida funktion och gestaltning är fastlagd.

Stadsbyggnadsnämnden har inget att erinra mot motionärens förslag att man ska se över möjligheterna att exempelvis bygga en cirkula-tionsplats eller annan likvärdig åtgärd för att minska problemen vid utfarten Parkvägen/Tungelstavägen. Stadsbyggnadsnämnden har ingen klar uppfattning vilken åtgärd som kan realiseras men kan konstatera att utrymmet för att anlägga en cirkulationsplats är begränsat.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen instämmer i stadsbyggnadsnämndens yttrande men har också följande tillägg.

Kommunstyrelseförvaltningen anser att problematiken kring Tungelstavägen behöver angripas på en övergripande nivå.

Området Tungelsta - Krigslida – Västerhaninge har förutsättningar för exploatering med fler bostäder i attraktivt läge nära pendeltågstationer i framtiden. Ytterligare exploatering kräver dock en utbyggdnad av Stavsvägen samt att rådande brister i trafikförhållandena längs med hela Tungelstavägen åtgärdas.

Med en utbyggd Stavsväg möjliggörs en förändring av funktionen även för Tungelstavägen, som kan få karaktär mer av en lokal stadsgata i framtiden.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår vidare att översyn av enskilda punkter/platser görs enligt den prioriterade lista som ingår i den åtgärdsvalstudie som Trafikverket tagit fram i samarbete med Trafikförvaltningen och Haninge kommun. Kommunen kommer i det fortsatta arbetet med listan att framföra behov av översyn och eventuella åtgärder vid in/utfarten vid Parkvägen.

Underlag för beslut

- Motionen

- Stadsbyggnadsnämndens beslut 2016-12-21, § 166

- Trafikverkets hemsida: www.trafikverket.se/nara-dig/Stockholm/Atgardsvalsstudier-i-Stockholms-lan/atgardsvalsstudie---vag-257-och-556/

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses med hänvisning till kommunstyrelseförvaltningens redogörelse besvarad.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Marie Litholm (KD) yrkar med instämmande av Pia Lublin (L) och Martina Mossberg (M) bifall till motionen.

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut; kommunalrådsberedningens förslag samt Moderaternas, Liberalernas och Kristdemokraternas yrkande om bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses med hänvisning till kommunstyrelseförvaltningens redogörelse besvarad.

Reservationer

Martina Mossberg, Alexandra Anstrell, Michael Fridebäck och Sven Gustafsson - samtliga (M), Pia Lublin (L), Marie Litholm (KD) reserverar sig mot beslutet.

Expedieras: Akt

För verkställighet: KSF

För kännedom: Helene Olofsson, Berit Pettersson, Helena Hartzell

Dnr KS 2016/379

§ 65 Motion från Tobias Hammarberg (L) och Pia Lublin (L) om demokratisäkra föreningsstödet i Haninge

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Tobias Hammarberg (L) och Pia Lublin (L) föreslår i rubricerad mo-tion att föreningsstödet i Haninge demokratisäkras. Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige beslutar

- att låta kultur- och fritidsnämnden granska föreningar som tar del av det kommunala föreningsstödet,

- att demokratiska värderingar efterlevs,

- att nämnden utvecklar ett demokratikriterium och att en utbildning i värdegrundsarbete tas fram som erbjuds föreningarna

- att kultur- och fritidsnämnden inför en ”visselblåsarfunktion” där medborgare kan slå larm om eventuella missförhållanden i föreningar

- att föreningar som inte lever upp till värdegrunden inte ska ha tillgång till kommunens lokaler.

Kultur- och fritidsnämnden skriver i sitt yttrande 2016-12-14, § 113, att nämnden delar motionärernas syn om att det är viktigt att Haninge kommuns föreningsliv baseras på en demokratisk grund. Därför finns det i kultur- och fritidsförvaltningens reglemente för föreningsbidrag krav på att föreningar ska ha valt en styrelse och antagit stadgar som är godkända av riksorganisationen eller kommunen och att föreningen ska vara uppbyggd och fungera enligt vedertagna svenska demokratiska principer. Utbildning i värdegrundsarbete genomförs också och kultur- och fritidsförvaltningen arbetar också med att ta fram ett förslag till nytt bidragsreglemente där det kommer ställas högre krav på arbete mot diskriminering.

Föreningar som får stöd från kommunen och som har tillgång till kultur- och fritidsnämndens lokaler granskas i dagsläget av kultur- och fritidsnämnden genom att årsmöteshandlingar såsom verksamhetsrapporter begärs in.

Kultur och fritidsnämnden beskriver också i sitt yttrande att det pågår ett arbete med att ta fram en handlingsplan mot våldsbejakande ext-remism och kultur- och fritidsförvaltningen har deltagit i framtagandet av handlingsplanen. Kultur- och fritidsförvaltningen föreslås i handlingsplanen ges i uppdrag att anordna kultur- och demokratidagar, upprätta rutiner för orosanmälan samt att via föreningsdialoger säkerställa att kommunen enbart främjar föreningar som arbetar utifrån en demokratisk grund.

Förvaltningens synpunkter

Mot bakgrund av det arbete som kultur- och fritidsnämnden redogjort för i sitt yttrande föreslår kommunstyrelseförvaltningen att motionen ska anses besvarad.

Underlag för beslut

- Motion från Tobias Hammarberg (L) och Pia Lublin (L) om att demokratisäkra föreningsstödet i Haninge, inkom 2016-08-26

- Kultur- och fritidsnämndens beslut 2016-12-14, § 113

- Kultur- och fritidsnämndens tjänsteskrivelse, daterad 2016-11-16

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses besvarad.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Pia Lublin (L) yrkar med instämmande av Marie Litholm (KD) och Martina Mossberg (M) bifall till motionen.

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut; kommunalrådsberedningens förslag samt Moderaternas, Liberalernas och Kristdemokraternas yrkande om bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses besvarad.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom: Motionärerna, kultur- och fritidsnämnden

Dnr KS 2016/405

§ 66 Motion från Marie Litholm (KD) om att ge särbegåvade elever det stöd som de behöver

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Marie Litholm (KD) har i en motion föreslagit att grund- och förskolenämnden tillsammans med gymnasie-och vuxenutbildningsnämnden tar initiativ till att med Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) ”Handlingsplan särbegåvade elever” och Skolverkets allmänna råd som grund, kartlägga hur särbegåvade elever har det i Haninges skolor.

Motionen har remitterats till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden samt till grund- och förskolenämnden.

Nämnderna förtydligar i sina remissvar att Skolverket använder begreppet särskilt begåvade elever mot tidigare särbegåvade elever. Vidare använder sig Skolverket av ordet uppmärksamma istället för att identifiera elever eftersom att vara särskilt begåvad inte är en diagnos.

Grund- och förskolenämnden påpekar att det idag inte finns en allmänt vedertagen definition av särskilt begåvade elever. Såväl vad som ryms i begreppet som var gränsen för att kallas särskilt begåvad ska gå varierar efter sammanhang och syfte. Därför är det svårt att uppskatta hur många elever i Haninges skolor som är särskilt begåvade. I Skolverkets stödmaterial räknas ca 5 procent som särskilt begåvade, vilket för Haninges kommunala grundskolor skulle innebära ca 400 elever.

Båda nämnderna beskriver det systematiska kvalitetsarbete som sker inom organisationerna och som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. I det systematiska kvalitetsarbetet arbetar man med täta resultatuppföljningar för samtliga elever. En central del av resultatuppföljningen är klusterarbetet, där rektor tillsammans med lärare kategoriserar eleverna utifrån de förutsättningar och behov man har uppmärksammat eller

identifierat hos eleverna. De kluster som används är: elever som har långt kvar till att nå kunskapskraven, elever som inte har tillräckliga kunskaper, elever som når kunskapskraven, elever som är högpresterande och elever som är särskilt begåvade. Utifrån dessa kluster har läraren större möjligheter att effektivt individualisera och anpassa undervisningen.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden menar att de tre områden som är utgångspunkter för SKL:s handlingsplan (Hur kan man identifiera särbegåvade elever? Hur kan man anpassa undervisningen för dessa elever? Ge förslag på lämpliga kompetensutvecklingsinsatser för skolans personal.) ingår som en del i det ovan nämnda systematiska kvalitetsarbetet.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden betonar att kravet på anpassning av undervisningen till varje elevs förutsättningar och behov gäller för såväl grundskolan som gymnasiet. Detta innebär att det inte finns skäl att peka ut någon speciell elevgrupp och det är därför inte heller aktuellt att ta fram en handlingsplan för särskilt begåvade elever. Undervisningen ska utformas individuellt för varje elev av lärare och elevhälsoteam.

Även grund- och förskolenämnden framhåller att särskilt begåvade elever inte är ett undantag, utan att individualiserad undervisning är central för alla elevgrupper.

Grund- och förskolenämnden påpekar slutligen att kompetensen behöver stärkas ytterligare hos rektorer och lärare i kommunens skolor kring särskilt begåvade elever. Under våren 2017 kommer grundskoleavdelningen genomföra en halvdags workshop med rektorerna. Denna kommer i huvudsak att utgå från SKL:s handlingsplan och Skolverkets omfattande stödmaterial. Rektorerna kommer därefter att genomföra en liknande aktivitet med sina lärare och elevhälsoteam.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen konstaterar att utbildningsnämnderna i sina remissvar bl a redogör för sitt arbete med de elever som avses i motionen. Nämnderna beskriver sitt arbete med individualiserad undervisning för alla elever och det framgår vidare av remissvaren att nämnderna redan idag lutar sig

mot SKL:s handlingsplan och Skolverkets stödmaterial i olika avseenden. Nämnderna har enligt kommunstyrelseförvaltningens mening möjlighet att följa resultatet av arbetet på det sätt de önskar och av utbildningsförvaltningen begära underlag för sin uppföljning.

Mot ovanstående bakgrund bedömer kommunstyrelseförvaltningen att kommunfullmäktige inte behöver ge de båda skolnämnderna det i motionen föreslagna uppdraget om kartläggning. Motionen bör anses besvarad m h t remissvaren och kommunstyrelseförvaltningens synpunkter.

Underlag för beslut

- Motionen

- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens beslut 2016-12-06, § 124, inklusive ersättaryttrande från Kristdemokraterna

- Grund- och förskolenämndens beslut 2017-02-08, § 18, inklusive ersättaryttrande från Kristdemokraterna samt förvaltningens tjänsteskrivelse med bilaga

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses besvarad.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Marie Litholm (KD) yrkar med instämmande av Pia Lublin (L), Kennerth Valtersson (SD) och Martina Mossberg (M) bifall till motionen.

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut; kommunalrådsberedningens förslag samt Moderaternas, Liberalernas, Kristdemokraternas och Sverigedemokraterna yrkande om bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses besvarad.

Reservationer

Martina Mossberg, Alexandra Anstrell, Michael Fridebäck och Sven Gustafsson - samtliga (M), Pia Lublin (L), Marie Litholm (KD) samt Kennerth Valtersson (SD) reserverar sig mot beslutet.

_____

Expedieras: Akt

För kännedom: Motionären, grund- och förskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Dnr KS 2016/450

§ 67 Motion från Marie Litholm (KD) om att inrätta vårdserviceteam i Haninge

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Marie Litholm (KD) har i en motion föreslagit att äldrenämnden ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för att införa vårdserviceteam inom Haninges äldreomsorg i enlighet med motionens intentioner.

Motionen har remitterats till äldrenämnden. I remissvaret framför nämnden att den ser det som meningsfullt att utreda förutsättningarna för ett vårdserviceteam. Nämnden avser att belysa möjligheter och svårigheter med förslaget samt vilka konsekvenser och effekter som kan förväntas.

Förvaltningens synpunkter

Mot bakgrund av att äldrenämnden ställer sig positiv till förslaget att utreda förutsättningarna för att införa vårdserviceteam inom äldreomsorgen och har för avsikt att genomföra en sådan utredning, föreslår kommunstyrelseförvaltningen att motionen bifalles.

Underlag för beslut

- Motionen

- Äldrenämndens beslut 2016-12-14, § 158

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen bifalles.
2. Äldrenämnden ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för att införa vårdserviceteam inom äldreomsorgen.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Marie Litholm (KD) yrkar bifall till kommunalrådsberedningens förslag.

Ordföranden konstaterar att det endast finns ett förslag till beslut och att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med förslaget.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen bifalles.
2. Äldrenämnden ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för att införa vårdserviceteam inom äldreomsorgen.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: Äldrenämnden

För kännedom: Motionären

Dnr KS 2016/88

§ 68 Motion från Marie Litholm (KD) och Suzanne Enman (KD) om att införa äldreboendegaranti

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Marie Litholm (KD) och Suzanne Enman (KD) har i en motion föreslagit att kommunfullmäktige ger äldrenämnden i uppdrag att utreda möjligheten att införa en äldreboendegaranti för personer över 85 år samt att lämna förslag på hur detta snarast kan införas i Haninge kommun.

Motionen remitterades inledningsvis till äldrenämnden, som i beslut 2016-05-25, § 79, konstaterade att det skulle strida mot gällande lagstiftning att införa den i motionen föreslagna garantin, bland annat eftersom det faktum att en person uppnått en viss ålder inte förändrar kravet på behovsprövning enligt socialtjänstlagen.

Kommunstyrelseförvaltningen instämde i äldrenämndens bedömning att det skulle strida mot gällande lagstiftning att införa den föreslagna äldreboendegarantin och föreslog att motionen skulle avslås.

Vid kommunstyrelsens sammanträde 2016-11-21, § 306, återremitterades ärendet till kommunstyrelseförvaltningen med hänvisning till ett eget förslag från Kristdemokraterna, i vilket nedanstående föreslås:

Kommunfullmäktige ger äldrenämnden i uppdrag att revidera riktlinjerna för handläggning enligt socialtjänstlagen med följande skrivelse kring särskilt boende:

Behovet av särskilt boende ska grunda sig på en helhetsbedömning där den enskildes situation vägs samman med fysiska, psykiska, sociala, existentiella och medicinska behov. Personer som är över 85 år och behöver ökad trygghet i sin vardag, ska erbjudas plats på särskilt boende.

I det egna förslaget lyfts även fram att Danderyds kommun har infört hög ålder som en parameter i biståndsbedömningen, utan att det strider mot 4 kap 1 § socialtjänstlagen (SoL).

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen konstaterar att Danderyds kommun, precis som framgår av det egna förslaget från Kristdemokraterna, har infört en skrivning om hög ålder i sina riktlinjer för handläggning av bistånd:

Behovet av särskilt boende ska grunda sig på en helhetsbedömning där den enskildes situation och möjligheter vägs samman med fysiska, sociala, medicinska, psykiska och existentiella behov. Personer som fyllt 90 år som ansöker om särskilt boende för att få ökad trygghet i sin vardag ska beviljas det.

Vid kontakt med Danderyds socialdirektör har denna uppgett att tanken vid revideringen av riktlinjerna var att extra hänsyn ska tas till att man behöver trygghet i sin vardag när man har passerat 90 år. Såvitt kommunstyrelseförvaltningen kan bedöma har dock riktlinjerna fått en skarpare innebörd, i och med formuleringen ”ska beviljas”.

Kommunstyrelseförvaltningen vidhåller att en sådan garanti strider mot kravet på behovsprövning enligt socialtjänstlagen, eftersom garantin innebär att om den sökande uppnått den stipulerade åldern och själv anser sig ha behov av ökad trygghet, finns inte utrymme att väga in andra aspekter vid bedömningen av om särskilt boende ska beviljas eller inte. Att en annan kommun har infört skrivningen i sina riktlinjer, innebär inte nödvändigtvis att den är lagenlig.

Stöd för bedömningen att en äldreboendegaranti är olaglig har kommunstyrelseförvaltningen fått vid kontakt med förbundsjurist hos Sveriges Kommuner och Landsting. Stöd för bedömningen hittas även i Socialstyrelsens frågebank inom området rättssäker äldreomsorg. Där framgår att bestämmelsen i 4 kap. 1 § SoL inte medger att bistånd beviljas med enbart ålder som grund.

Med anledning av ovanstående föreslår kommunstyrelseförvaltningen att motionen avslås.

Underlag för beslut

- Kommunstyrelsens beslut 2016-11-21, § 306, inklusive eget förslag från Kristdemokraterna

- Riktlinjer för handläggning av bistånd enligt socialtjänstlagen inom äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning i Danderyds kommun

- Utdrag ur Socialstyrelsens frågor och svar inom området rättssäker äldreomsorg

- Äldrenämndens beslut 2016-05-25, § 79

- Äldreförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2016-04-20

- Motion om äldreboendegaranti

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen avslås.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Marie Litholm (KD) yrkar med instämmande av Martina Mossberg (M) och Kennerth Valtersson (SD) bifall till eget förslag från Moderaterna och Kristdemokraterna (bilaga).

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut; kommunalrådsberedningens förslag och det egna förslaget från Moderaterna och Kristdemokraterna med instämmande av Sverigedemokraterna. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen avslås.

Reservationer

Martina Mossberg, Alexandra Anstrell, Michael Fridebäck och Sven Gustafsson - samtliga (M), Marie Litholm (KD) samt Kennerth Valtersson (SD) reserverar sig mot beslutet.

_____

Expedieras: Akt

För kännedom: Motionärerna, äldrenämnden

Dnr KS 2016/413

§ 69 Motion från Alexandra Anstrell (M) om upphandling/föreningsdrift av kommunens fritidsgårdar

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Alexandra Anstrell (M) föreslår i rubricerad motion att kommunfullmäktige utreder upphandling av och/eller föreningsdrift av kommunens fritidsgårdar samt att under 2018 införa föreningsdrift av fritidsgården i Jordbro.

Motionen har remitterats till kultur- och fritidsnämnden som i sitt yttrande, 2016-12-14 § 112, skriver att nämnden redan har i uppdrag av kommunfullmäktige att under 2017/2018 utreda möjligheten att utveckla en föreningsdriven fritidsgård i Brandbergen. Kultur- och fritidsnämnden skriver också i sitt svar att utredningen skulle kunna belysa föreningsdrivna fritidsgårdar i ett helhetsperspektiv för Haninge kommun. Utredningen kan också titta på områdesspecifika förutsättningar, som till exempel i Jordbro.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen konstaterar att kommunfullmäktige i Mål och budget 2017-2018 har gett kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att utreda möjligheten att utveckla en föreningsdriven fritidsgård i Brandbergen.

Av kultur- och fritidsnämndens yttrande, 2016-12-14 § 112, framgår att nämnden anser att det vore lämpligt att utvidga uppdraget till att samtidigt belysa föreningsdrivna fritidsgårdar ur ett helhetsperspektiv för Haninge kommun. Samtidigt kan utredningen också titta på områdesspecifika förutsättningar, som till exempel i Jordbro.

Kommunstyrelseförvaltningen anser att det är en god idé att i enlighet med kultur- och fritidsnämndens förslag utvidga uppdraget

till att utreda förutsättningar för att utveckla föreningsdrivna fritidsgårdar ur ett helhetsperspektiv. Utredningen kan också titta på områdesspecifika förutsättningar, som till exempel i Jordbro. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att uppdraget utvidgas i enlighet med kultur- och fritidsnämndens förslag och att motionen därmed anses besvarad.

Underlag för beslut

- Motionen

- Kultur- och fritidsnämndens beslut 2016-12-14, § 112

- Kultur- och fritidsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2016-12-02

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar

1. Kommunfullmäktige uppdrar till kultur- och fritidsnämnden att som en utökning av redan givet uppdrag även utreda förutsättningarna för att utveckla föreningsdrivna fritidsgårdar ur ett helhetsperspektiv. Utredningen kan också titta på områdesspecifika förutsättningar, som till exempel i Jordbro.
2. Motionen anses med hänsyn till det utökade uppdraget besvarad.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Alexandra Anstrell (M) yrkar med instämmande av Marie Litholm (KD) bifall till motionen.

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut; kommunalrådsberedningens förslag samt Moderaternas och Kristdemokraternas yrkande om bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Kommunfullmäktige uppdrar till kultur- och fritidsnämnden att som en utökning av redan givet uppdrag även utreda

förutsättningarna för att utveckla föreningsdrivna fritidsgårdar ur ett helhetsperspektiv. Utredningen kan också titta på områdesspecifika förutsättningar, som till exempel i Jordbro.

2. Motionen anses med hänsyn till det utökade uppdraget besvarad.

Reservationer

Martina Mossberg, Alexandra Anstrell, Michael Fridebäck och Sven Gustafsson - samtliga (M), reserverar sig mot beslutet.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kultur- och fritidsnämnden

För kännedom:

Dnr KS 2017/132

§ 70 Antagande av Huskurage policy mot våld i nära relationer

Sammanfattning

Huskurage är en ideell förening med mål att förebygga och förhindra våld i nära relationer genom att ge grannar verktyg att agera. Föreningen har en policy som uppmanar grannar att visa omtanke och omsorg vid oro för att någon far illa, genom att endera ringa på dörren, samla flera i huset och tillsammans ringa på eller att ringa polisen. Det är en förebyggande metod med direkt effekt för våld i nära rela-tion.

Att anta Huskurage policy innebär att Haninge kommun visar engagemang och tar ställning mot våld i nära relationer, mot att barn far illa och för omsorg och omtanke om sina medmänniskor. Genom att anta Huskurage policy så kan Haninge kommun verka för att verksamma bostadsbolag i kommunen jobbar mot våld i nära relationer och att de som ännu inte antagit, antar Huskurage policy. Inga kostnader medföljer då detta är ett kostnadsfritt initiativ som värnar om omsorg, omtanke och civilkurage.

I dagsläget är det flera bostadsbolag och bostadsrättsföreningar i hela Sverige som antagit policyn. I Haninge kommun har både Haninge Bostäder och Wallenstam antagit Huskurage policy. Kommunerna Värmdö, Tyresö, Norrtälje, Nacka, Munkfors, Karlstad, Kristinehamn och Forshaga är alla kommuner som antagit Huskurage. Det gemensamma som alla kommuner gjort är att kommunicera Huskurage på kommunens hemsida, varför de antagit policyn och hur det går till. Sedan arbetar respektive kommun utifrån egna förutsättningar, initiativ och redan pågående arbete.

Haninge kommun träffar i början av mars bostadsbolag, flera förvaltningar, idéburna organisationer såsom kvinnojouren, Manscentrum och Brottsofferjouren samt Svenska kyrkan och moskéerna i kommunen för att få lyssna på en av grundarna till Huskurage och en representant från KTH med fokus på jämställd stadsplanering.

Förvaltningens synpunkter

Utifrån kommunens arbete med trygghet är Huskurage ett kostnadsfritt tillvägagångssätt för att förhindra och förebygga våld i nära relationer. Att Haninge kommun ställer sig bakom Huskurage och deras policy, visar att Haninge gör ett ställningstagande mot våld i nära relationer. Med de två bostadsbolag i kommunen som antagit Huskurage policy, varav ena bolaget är det kommunala Haninge Bostäder, blir kommunens antagande av Huskurage policy en indikation till flera bostadsbolag om att arbeta mot våld i nära relationer.

Underlag för beslut

- Skrivna policyn

- Information till medborgare

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Huskurage policy mot våld i nära relationer antas.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Meeri Wasberg (S) yrkar med instämmande av Marie Litholm (KD) att ärendet återremitteras till kommunstyrelseförvaltningen.

Ordföranden konstaterar att det endast finns ett förslag till beslut; yrkandet om återremiss och finner att kommunstyrelsen beslutar att ärendet återremitteras till kommunstyrelseförvaltningen.

Kommunstyrelsens beslut

1. Ärendet återremitteras till kommunstyrelseförvaltningen.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunstyrelseförvaltningen

För kännedom: Socialnämnden

Dnr KS 2017/133

§ 71 Direktiv för implementering av barnkonventionen i Haninge kommun 2017-2018

Sammanfattning

Regeringen har uttalat att barnkonventionen ska bli lag i mars 2018 och en särskild utredning har tagit fram förslag på hur detta ska genomföras.

Haninge kommun har arbetat strategiskt med barnkonventionen i många år genom nationella och regionala samarbeten. I Haninge kommuns Mål och budget 2017-2018 ges kommunstyrelsen i uppdrag att påbörja arbetet med implementeringen av barnkonventionen i kommunens verksamheter inför att barnkonventionen blir lag 2018.

En hearing genomfördes den 17 oktober 2016 där förvaltningschefer var inbjudna tillsammans med nyckelpersoner från samtliga förvaltningar. Utgångspunkter vid hearingen var implementering av barnkonventionen, Mål och budget 2017-2018 samt strategin för barns trygghet, hälsa och utveckling.

Kommunens tidigare arbete och erfarenheter samt den genomförda hearingen ligger till grund för direktivet för implementeringen av barnkonventionen 2017-2018.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningens tolkning av uppdraget utgår från be-hovet av att arbeta med rättvisebaserade metoder och arbetssätt. Uni-cef har tagit fram en modell för ett stärkt rättighetsbaserat barnrätts-arbete. Förvaltningen har därför inlett diskussioner med Unicef om att medverka i deras pilotarbete och bli en barnrättskommun. Förvaltningen avser att återkomma med ett förslag på samarbetsavtal mellan Haninge kommun och Unicef under våren 2017.

För implementering av barnkonventionen föreslås en budget om 800 000 kr. Kostnader för interna resurserna, i huvudsak arbetstid, är inte inkluderade utan förutsätts täckas av respektive nämnd och

bolag i och med att samtliga kommunala nämnder och bolag förutsätts delta i arbetet. Ett eventuellt samarbetsavtal med Unicef påverkar inte bud-geten.

Underlag för beslut

- Direktiv för implementering av barnkonventionen i Haninge kommun 2017-2018

- Strategi för ungas trygghet, hälsa och utveckling, 2011-10-17

- PM, Nulägesbeskrivning av kommunens arbete med barnrätt, 2016-05-25, reviderat 2017-02-27

- Barnkonventionen blir svensk lag, SOU 2016_19 http://www.regeringen.se/contentassets/7bcd0fe8815345aeb2ff0d9678896e11/barnkonventionen-blir-svensk-lag-sou-2016_19.pdf

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelseförvaltningens förslag till direktiv för rubricerade uppdrag godkänns.
2. De i skrivelsen redovisade kostnaderna 350 000 kr för 2017 finansieras ur kommunstyrelsens reserv.
3. De i skrivelsen redovisade kostnaderna 450 000 kr för 2018 skall inarbetas i kommunstyrelsens kommande förslag till Mål och budget 2018-2019.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Marie Litholm (KD) yrkar med instämmande av Pia Lublin (L), Martina Mossberg (M) och Kennerth Valtersson (SD) bifall till eget förslag från Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna (bilaga).

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut; kommunalrådsberedningens förslag och det egna förslaget från Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna med instämmande av Sverigedemokraterna. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelseförvaltningens förslag till direktiv för rubricerade uppdrag godkänns.
2. De i skrivelsen redovisade kostnaderna 350 000 kr för 2017 finansieras ur kommunstyrelsens reserv.
3. De i skrivelsen redovisade kostnaderna 450 000 kr för 2018 skall inarbetas i kommunstyrelsens kommande förslag till Mål och budget 2018-2019.

Reservationer

Martina Mossberg, Alexandra Anstrell, Michael Fridebäck och Sven Gustafsson - samtliga (M), Pia Lublin (L) och Marie Litholm (KD) reserverar sig mot beslutet.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunstyrelseförvaltningen, Berit Pettersson

För kännedom: Sören Berglund

Dnr KS 2017/64

§ 72 Projektplan Södertörns nyckeltal 2016

Sammanfattning

Södertörnskommunerna har sedan mitten av 1990-talet bedrivit ett gemensamt arbete med att ta fram jämförande nyckeltal för kommunernas verksamheter. Arbetet har efterhand utvecklats till att omfatta fler verksamhetsområden och fått ökad inriktning mot att jämföra kvalitet och service snarare än bara kostnader. Huvudsyftet med arbetet är att för kommunernas politiska ledningar ge en översiktlig bild av dels service- och kostnadsförhållanden jämfört med övriga Södertörnskommuner, dels utvecklingen över tiden inom den egna kommunen inom väsentliga verksamhetsområden till vägledning för prioriteringar, översyner etc.

De framtagna nyckeltalen kommer att presenteras under en konferens den 26 oktober 2017.

Underlag för beslut

- Projektplan för 2016 års nyckeltalsarbete i Södertörnskommunerna.

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Projektplanen för 2016 års nyckeltalsarbete i Södertörnskommunerna godkänns.

Kommunstyrelsens beslut

1. Projektplanen för 2016 års nyckeltalsarbete i Södertörnskommunerna godkänns.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Ekonomiavdelningen

För kännedom:

Dnr KS 2017/74

§ 73 Igångsättningsbeslut för markvärme vid Torvalla sim- och sporthall

Sammanfattning

I Mål och budget 2013-2014 anslogs 15 mnkr till kultur- och fritidsnämnden för markvärme vid Torvalla sim- och sporthall. Beslutet i kommunfullmäktige villkorades av ett kommunstyrelsebeslut med en investeringskalkyl innan arbetet får starta.

Kultur- och fritidsförvaltningen har tillsammans med Tornberget arbetat med frågan och nu kommit fram till två olika alternativ.

Alternativ A, som är ett mindre förslag, inkluderar bara Torvalla IP:s byggnader. Detta alternativ beräknas kosta 16 mnkr och enligt LCC-kalkylen ge en besparing med 15,8 mnkr under en 20-årsperiod jämfört med befintlig fjärrvärme.

Alternativ B omfattar alla Torvalla IP:s byggnader, träningshallen samt sim- och sporthallen. Detta större alternativ är kostnadsberäknat till 23 mnkr men har en beräknad besparing mot dagens fjärvärme med 34,6 mnkr.

Ovanstående kostnader är enligt offert vid upphandling och hittills nerlagda kostnader, 920 tkr, ingår i ovanstående beräkningar.

Tornbergets förslag är att genomföra det större alternativet, alternativ B, då det innebär en större besparing. Förslaget är avstämt med kultur- och fritidsförvaltningen samt kommunstyrelseförvaltningen.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har varit med i processen och har ingen annan uppfattning än Tornberget. Alternativ B innebär en större besparing och är därmed också mera miljövänligt.

Investeringen för alternativ B är dock högre och överskrider det redan budgeterade anslaget med 8 mnkr, till totalt 23 mnkr. Jämfört med det ursprungliga förslaget, som inte innefattade hela Torvalla, förklaras en stor del av utökningen av att förslaget nu innefattar

hela Torvalla idrottsplats. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att utökningen av investeringsanslaget, från 15 till 23 mnkr, finansieras genom att ianspråkta 8 mnkr av kommunstyrelsens investeringsreserv.

Underlag för beslut

- Underlag från Tornberget 2017-02-06 – Igångsättningsbeslut för geoenergilager på Torvalla IP

- Karta över området

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Utökningen av investeringsanslaget för markvärme på Torvalla IP med 8 mnkr till totalt 23 mnkr godkänns.
2. Finansieringen sker genom att ianspråkta 8 mnkr av kommunstyrelsens investeringsreserv.

Kommunstyrelsens beslut

1. Utökningen av investeringsanslaget för markvärme på Torvalla IP med 8 mnkr till totalt 23 mnkr godkänns.
2. Finansieringen sker genom att ianspråkta 8 mnkr av kommunstyrelsens investeringsreserv.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Tornberget, ekonomiavdelningen

För kännedom: kultur- och fritidsnämnden

Dnr KS 2017/76

§ 74 Ändring av avtal om samordnad energi- och klimatrådgivning (EKR) i Haninge, Huddinge, Salem och Tyresö

Sammanfattning

Energi- och klimatrådgivningen är en opartisk och kostnadsfri service som kommunen erbjuder privatpersoner, företag och organisationer. Verksamheten bedrivs med statsbidrag.

Under 2016 har en ny förordning (2016:385) om bidrag till energi- och klimatrådgivning samt nya föreskrifter om bidrag till kommunal energi- och klimatrådgivning (STEMFS 2016:3) antagits. Antagandet innebär att stödnivåerna för Haninge, Huddinge och Tyresö kommuner ökar, medan stödet till Salem kommun minskar. Med anledning av detta finns ett behov av att justera avtalet om samordnad energi- och klimatrådgivning i Huddinge, Haninge, Tyresö och Salem (från 2008), främst på grund av betydande förändringar av stödnivåerna. Huddinge kommun har administrativt ansvar för samarbetet kring EKR i Huddinge, Haninge, Tyresö och Salems kommuner.

Förändring i stödnivåer per kommun:

	Stödnivå 2017	**Stödnivå innan 2017**
Haninge	721 000 kr	345 000 kr
Huddinge	847 000 kr	385 000 kr
Salem	150 000 kr	280 000 kr
Tyresö	420 000 kr	315 000 kr

Med det ökade stödet kommer ytterligare en energi- och klimatrådgivare att anställas med Huddinge kommun som arbetsgivare. Förslaget till nytt avtal mellan de fyra kommunerna anger att personella resurser och projektpengar ska fördelas kommunerna emellan på ett sätt som är proportionerligt med det stöd som respektive kommun erhåller. Haninge kommun kommer ha tillgång till en energi- och klimatrådgivare på motsvarande 67

procent av en heltidstjänst, jämfört med tidigare cirka 25 procent av en heltidstjänst.

Inom den samordnade energi- och klimatrådgivningen mellan de fyra kommunerna får målgrupperna en lokalt anpassad rådgivning, fri från kommersiella intressen. Rådgivningen handlar om hur man kan minska sin energianvändning och klimatpåverkan samt vilka tekniska lösningar som kan väljas. Rådgivningen ges via telefon, e-post, platsbesök, seminarier samt i form av olika riktade projekt.

Haninge, Huddinge, Salem och Tyresö ingår också i samarbetsavtal avseende Kommunal Energi- och klimatrådgivning mellan kommunerna i Stockholms län, Håbo kommun (Uppsala län), samt Kommunförbundet Stockholms Län (KSL). Inom det regionala samarbetet drivs gemensam projektledning och projektstöd, gemensamma projekt och aktiviteter, webbplatsen www.energiradgivningen.se och telefonrådgivning. Tjugo procent av statsbidraget för klimatrådgivning betalas till KSL för att driva denna verksamhet.

Förvaltningens synpunkter

Nuvarande avtal behöver justeras men inte förändras i stor utsträckning. De största justeringarna gäller:

- hänvisning till aktuell förordning

- tillägg om att rådgivningen inte får vara delaktig i att upprätta energideklarationer eller omfatta verksamhet som berör arbete med energikartläggning i stora företag (enligt lag 2014:266)

- att bemanningen ska ske utifrån givna ekonomiska förutsättningar och fördelas i enlighet med respektive kommuns andel av det erhållna bidragsbeloppet.

Underlag för beslut

- Avtal om samordnad energi- och klimatrådgivning (2017)

- Avtal om samordnad energi- och klimatrådgivning (2017) – alla ändringar

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Avtal om samordnad klimat- och energirådgivning (2017) godkänns i enlighet med bilagt förslag.

Kommunstyrelsens beslut

1. Avtal om samordnad klimat- och energirådgivning (2017) godkänns i enlighet med bilagt förslag.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: KSF

För kännedom: Huddinge kommun, Salem kommun, Tyresö kommun

Dnr KS 2017/123

§ 75 Återrapportering av klimatmiljonen 2016

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade 2015-11-23, § 300, att tilldela kultur- och fritidsförvaltningen, stadsbyggnadsförvaltningen, utbildningsförvaltningen, äldreförvaltningen och Tornbergets Fastighetsförvaltning AB medel från Klimatmiljonen 2016 för att genomföra åtgärder som bidrar till att uppfylla Haninge kommuns klimat- och energistrategi. Förvaltningarna har på olika sätt redovisat hur de tilldelade medlen använts. En sammanfattning av dessa redovisas i det bifogade tjänsteutlåtandet.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen anser att förvaltningarna använt de tilldelade medlen för de avsedda ändamålen.

Underlag för beslut

- Protokollsutdrag KS 2015-11-23, § 300

- Tjänsteutlåtande 2017-02-21 – Återrapportering av klimatmiljonen 2016

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Återrapporteringen av klimatmiljonen 2016 godkänns.

Kommunstyrelsens beslut

1. Återrapporteringen av klimatmiljonen 2016 godkänns.

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom: KS, KFN, SBN, GFN, ÄN och Tornbergets fastighetsförvaltnings AB

Dnr KS 2016/513

§ 76 Rapport om arbetet med romsk inkludering i Haninge kommun

Sammanfattning

Regeringen beslutade 2012-02-16 om en långsiktig strategi för att inkludera den romska befolkningen i det svenska samhället. Den 20-åriga strategin (2012 - 2032) ska ses som en förstärkning av minoritetspolitiken som gäller för de fem nationella minoriteterna romer, samer, sverigefinnar, tornedalingar och judar. Strategin är att den rom som fyller 20 år 2032 ska ha samma likvärdiga möjligheter i livet som en icke rom och utgår från de mänskliga rättigheterna.

År 2015 startade Haninge kommuns arbete med romsk inkludering. En utredare med romsk bakgrund anställdes för att inventera vilka behov och vilka insatser som behövdes för att bedriva ett hållbart och långsiktigt arbete i kommunen. 2016 fick Haninge medel från Länsstyrelsen för att bli utvecklingskommun för romsk inkludering. I konceptet ingår en romsk brobyggarutbildning som genomförs på Södertörns Högskola. Sedan i höstas arbetar en man som romsk processledare och en kvinna som romsk brobyggare på enheten för strategisk planering på kommunstyrelseförvaltningen i nära samarbete med kommunens nationella minoritetssamordnare.

Förvaltningens synpunkter

Uppskattningsvis bor det sjuhundra romer i Haninge kommun. Majoritet tillhör gruppen Lovari (Polen och Ryssland). En behovsinventering visade att nästan alla romer i Haninge, av rädsla för fördomar och diskriminering, döljer sin identitet i frågor som gäller bostad, hälsa, utbildning och arbete. Detta får olika konsekvenser. Bland annat saknar många skolor kännedom om antalet elever med romsk bakgrund med den följden att modersmålsundervisningen varit obefintlig i många år samt att läromedel i princip saknas.

I brist på studietradition saknar många vuxna romer en adekvat utbildning, kvinnor i högre grad än män varför kvinnor är i större behov av samhällsvägledning. Tilliten till olika samhällsinstanser

och myndigheter är mycket låg. Därför har många romer också lite information och dålig kännedom om hur t.ex. arbetsförmedlingen fungerar, vilka stöd och program som finns, vilka rättigheter man har i vården i form av tolk och patientsäkerhet.

Efter den genomförda behovsinventeringen där 200 romer i Haninge intervjuades, ett antal stora möten hölls och skapande av arbetsgrupper finns i dag en upparbetad kontakt med kommunens romer. En styrka och en förutsättning är att förvaltningen har möjlighet att arbeta såväl strategiskt som operativt i rollerna som processledare och brobyggare samt att de är en kvinna och en man. Brobyggaren arbetar nära romska elever, deras familjer och skolan. Insatser som att ta in romska praktikanter på en skola har möjliggjort att återigen få igång modersmålsundervisning i romani. Arbetsgrupper, dialogmöten och nätverk med centrala nyckelpersoner är på gång att bildas i skolan, på socialförvaltningens arbetsmarknadsenhet och med arbetsförmedlingen. Att inkludera romer på kommunala arbetsplatser och ordinarie verksamheter är viktigt för att förebygga fördomar och diskriminering. Romer behöver arbeta och möta såväl romer som icke romer och vice versa.

För att nå så många som möjligt på ett effektivt sätt är ett samhällsvägledande videomaterial under produktion. De korta filminslagen kommer att finnas på kommunens romska hemsida och på romani ge information och guidning om hur olika myndigheter och samhällsinstanser fungerar. För att sprida kunskap till kommunens tjänstemän och allmänhet ska digitala och informativa föredrag också göras tillgängliga på hemsidan. Processledare har och kommer att fortsätta föreläsa om romer deras kultur och historia och levnadsvillkor.

Efter många år av rädslor för registrering och osäkerheter i föreningsteknik har Haninges Romska kulturförening fått igång dansaktiviteter. Tillsammans med processledaren planeras ett hälsoprojekt för att förbättra romers hälsa och i framtiden skapa naturliga vårdkontakter. Föreningen kommer att fungera som ett nav i projektet, förhoppningen är även att kulturföreningen på sikt blir organisatoriskt självständig.

Delaktighet och inflytande är a och o i arbetet med romsk inkludering. Utgångspunkten är romers erfarenheter och behov samt att lyssna till deras åsikter. Uppgiften som processledare, brobyggare och samordnare är att uppmärksamma diskriminering och på sikt ska arbetet leda till att de mänskliga rättigheterna tillgodoses och värna om allas rätt. Ökad kunskap är vägen att gå för alla parter.

Underlag för beslut

- Kommunstyrelseförvaltningens skrivelse 2017-02-20, ”Romsk inkludering”

- Brobyggarrapport 2016

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Rapporten godkänns.

Kommunstyrelsens beslut

1. Rapporten godkänns.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: KSF

För kännedom: Samtliga nämnder, Sanna Rantamäki, Gregor Kwiek, Rosalia Kwiek, Berit Pettersson

Dnr KS 2015/464

§ 77 Rapport angående uppdrag att utveckla Årsta slott och verksamheten där

Sammanfattning

Under 2015 arbetade en politisk styrgrupp med ett uppdrag att utveckla Årsta slott och verksamheten där. Styrgruppen rapporterade till kommunstyrelsen vid sammanträde 2016-02-01, § 28 och kommunstyrelsen beslutade enligt nedan.

1. Rapporten godkänns

2. Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att påbörja arbetet med förverkligande av konsulternas huvudförslag med de föreslagna kompletteringarna i fråga om konferens, hotell med upplevelseinriktning samt bostäder i slottets närområde

3. Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att säkra rutiner och klargöra beslutsvägar mellan berörda parter för att säkerställa att detta fungerar bra

4. Ovanstående arbete återrapporteras till kommunstyrelsen under första kvartalet 2017

5. Styrgruppen entledigas från sitt uppdrag.

Förvaltningens synpunkter

I enlighet med kommunstyrelsens beslutspunkt 4 ovan har kommunstyrelseförvaltningen utarbetat en rapport angående beslutspunkterna 2 och 3, vilken redovisas i särskild tjänsteskrivelse

Underlag för beslut

- Kommunstyrelseförvaltningens skrivelse 2017-02-28, ”Rapport angående uppdrag att utveckla Årsta slott och verksamheten där”

- PM Årsta slott sommaren 2016 Kultur och fritid

- Rapport museivåningen juli 2016 Elin Engström (Dnr KOFN 2016/140)

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Rapporten godkänns.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Martina Mossberg (M) hemställer om att lämna ett särskilt yttrande (bilaga), vilket kommunstyrelsen medger.

Kommunstyrelsens beslut

1. Rapporten godkänns.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunstyrelseförvaltningen

För kännedom: Kultur- och fritidsnämnden, Ekonomiavdelningen, Samhällsutvecklingsavdelningen, Tornberget

Dnr KS 2016/576

§ 78 Granskning av kompetensförsörjning – svar på revisionsskrivelse

Sammanfattning

Kommunens revisor har genomfört en granskning av kommunens arbete med kompetensförsörjning samt lämnat fyra rekommendationer, samt begärt att berörda nämnder ska ge svar på vilka åtgärder nämnderna planerar.

Kommunstyrelseförvaltningen redovisar sina synpunkter på rekommendationerna i tjänsteutlåtandet som biläggs.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen anger i sitt förslag till svar på revisorernas rekommendationer att i kommunstyrelsens Strategi och budget för år 2017-18 ingår under mål 12 ”En attraktiv arbetsgivare” två strategier direkt kopplade till att utveckla kompetensförsörjnings-processerna. Förvaltningen redovisar även synpunkter i övrigt med anledning av revisorernas granskning.

Underlag för beslut

- Revisionsrapport Haninge kommun 2016 – Granskning av kompetensförsörjning

- Revisionsskrivelse 2016-11-30

- Kommunstyrelseförvaltningens skrivelse 2017-02-15

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelseförvaltningens skrivelse skall utgöra kommunstyrelsens svar till revisorerna.

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelseförvaltningens skrivelse skall utgöra kommunstyrelsens svar till revisorerna.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom: Revisorerna

Dnr KS 2016/577

§ 79 Granskning av verkställighet av fullmäktiges beslut – svar på revisionsskrivelse

Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna har EY genomfört en granskning av verkställighet av fullmäktiges beslut i syfte att bedöma om kommunstyrelsen säkerställer att dessa verkställs och om det finns ett ändamålsenligt system för återrapportering av genomförda uppdrag samt avvikelser från dessa.

Revisorernas samlade bedömning är att kommunstyrelsen i allt väsentligt säkerställer att fullmäktiges beslut verkställs. Det finns ett delvis ändamålsenligt system, men återrapporteringen av de uppdrag som lämnas löpande bör stärkas.

De uppdrag som fullmäktige lämnar i samband med Mål och budget följs upp i nämndernas tertialuppföljningar och återrapporteras till fullmäktige två gånger per år.

Genom regelbundna avstämningar inom kommunstyrelseförvaltningen bevakas andra uppdrag och ärenden för att säkerställa att de rapporteras till kommunstyrelsen och fullmäktige. Revisorernas uppfattning är att status i uppdrag som lämnats (exklusive de uppdrag som lämnats i samband med Mål och budget) stannar inom tjänstemannaorganisationen och rapporteras inte till fullmäktige förrän de återkommer som ett ärende. Revisorerna anser att statusen på dessa uppdrag också bör återrapporeteras till fullmäktige.

Mot bakgrund av vad som framkommit i granskningen ger revisorerna följande rekommendationer till kommunstyrelsen:

- Samordna uppföljningen och återrapporteringen av de fullmäktigeuppdrag som ges löpande med tertialuppföljningarna. Samordningen innebär att tillse ett gemensamt förfarande som samtliga nämnder skall tillämpa.
- Uppdatera riktlinjerna för ärendehanteringen i kommunen - Väv in nuvarande arbetssätt med recit

- Dokumentera roll- och ansvarsfördelningen mellan kommunstyrelsen och nämnderna i bevakningen och genomförandet av fullmäktige beslut.

- Ta fram beslutstexter avseende formulering av uppdrag och återrapporteringen av verkställighet.
- Ta initiativ till att reglementena är enhetliga rörande återredovisning av de uppdrag som fullmäktige har lämnat.

Förvaltningens synpunkter

Generellt så har kommunstyrelseförvaltningen ingen annan uppfattning än revisionen. Det pågår ett arbete inom förvaltningen att se över ärendehanteringsprocessen. Kommunen införde ett nytt ärendehanteringssystem 2015 (W3D3) som ger möjlighet till att maskinellt bevaka att uppdrag som beslutats av kommunfullmäktige (utöver de uppdrag som ges i samband med Mål och budget) genomförs och när ett uppdrag tidsmässigt skall vara klart.

Hittills har denna bevakning gjorts manuellt och det kommer även i fortsättningen att vara en viss manuellt hantering. Denna består av att när kommunfullmäktiges protokoll ska expedieras så måste uppdraget manuellt läggas in för bevakning i W3D3. Uppdrag till kommunstyrelsen kan då också läggas på handläggare med ett datum när uppdraget skall vara klart. Uppdrag som ges från kommunfullmäktige till nämnd skall bevakas av respektive nämnd, men kommunstyrelseförvaltningen kommer att ha ett samordnande ansvar. En tydlig process för hur arbetet i denna del ska ske behöver upprättas.

Redovisning till kommunfullmäktige kommer att ske samtidigt med uppföljningarna av de uppdrag som givits i samband med Mål och budget. Det ändrade arbetssättet kommer att starta under våren 2017 och kommer att innebära att riktlinjer m.m. uppdateras.

Underlag för beslut

- Revisionsskrivelse 2016-11-30 - Granskning av verkställighet av fullmäktiges beslut

- Revisionsrapport 2016 – Haninge kommun Granskning av verkställighet av fullmäktiges beslut

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelseförvaltningens synpunkter skall utgöra kommunstyrelsens svar till revisorerna.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Martina Mossberg (M) yrkar med instämmande av Marie Litholm (KD) och Pia Lublin (L) bifall till eget förslag från Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna (bilaga).

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut; kommunalrådsberedningens förslag och det egna förslaget från Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelseförvaltningens synpunkter skall utgöra kommunstyrelsens svar till revisorerna.

Reservationer

Martina Mossberg, Michael Fridebäck, Sven Gustafsson och Sara Sixten - samtliga (M), Pia Lublin (L) samt Marie Litholm (KD) reserverar sig mot beslutet.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Revisionen, kommunstyrelseförvaltningen

För kännedom: Samtliga nämnder

Dnr KS 2017/71

§ 80 Fullmakt att teckna Haninge kommuns bank- och plusgirokonto 2017

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har 2017-02-20, § 38, beslutat om teckningsbemyndigande för kommunens bank- och plusgirokonton. På grund av personalförändringar föreslås detta beslut uppdateras.

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Tidigare beslut av kommunstyrelsen 2017-02-20, § 38, upphävs.
2. Till att, två i förening

- utfärda utbetalningar från Haninge kommuns bank- och plusgirokonton samt underteckna ansökan om Handelsbanken Visa Business Card

- utfärda anvisningar och checkar samt kvittera medel på Haninge kommuns bank- och plusgirokonton, kvittera ut till Haninge kommun eller till någon av dess nämnder ställda checkar eller postväxlar, kvittera ut medel på bankkonton tillhörande av Haninge kommun förvaltade fonder, bemyndigas

Ekonomidirektör	Jörn Karlsson
Chef redovisningsenheten	Harri Kiviharju
Ekonom	Annika Karlsson
Ekonom	Pernilla Andersson
Systemförvaltare	Annika Hoffstedt
Ekonomiadministratör	Eva Cajback
Ekonomiadministratör	Annika Nur
Ekonomiadministratör	Ann-Cathrine Strandberg
Ekonomiadministratör	Ayse Mert Durak

Ekonomiadministratör	Lara Albers
Ekonomiadministratör	Carina Barfoth
Ekonomiadministratör	Åsa Lindgren
Ekonomiadministratör	Catharina Wall
Ekonomiadministratör	Monica Jonsson
Verksamhetsansvarig	Anna Carin Rosengren

3. Till att, två i förening, inneha administratörsrättigheter och att göra ändringar enligt delegationsbeslut över användarna på respektive internetbank.

Ekonomidirektör	Jörn Karlsson
Chef redovisningsenheten	Harri Kiviharju
Ekonom	Annika Karlsson
Ekonom	Pernilla Andersson
Ekonomiadministratör	Eva Cajback

4. Till att, två i förening, överföra medel mellan följande bankkonton:

Bank	Clearing	Konto	Kontotyp
SHB	6181	065 298	Huvudkonto
SHB	6181	084 608	Avkastningskonto koncern
SHB	6181	092 058	Nivåkonto (HK)
SHB	6181	094 468	Avkastningskonto kommun
SHB	6181	098 498	Transaktionskonto
SHB	6181	103 858	Sociala utbetalningar
SHB	6181	105 338	V/A
SHB	6181	106 628	Fonder och stipendier

Swedbank 8327-9	923 035 911-0 Toppkonto
Swedbank 8327-9	923 534 757-3 Koncernkonto
Swedbank 8327-9	903 822 541-4 Räntekonto koncern
Swedbank 8327-9	923 534 758-1 Samlingskonto kommun
Swedbank 8327-9	923 534 759-9 Samlingskonto kommun
Swedbank 8327-9	903 822 535-6 Räntekonto kommun
Swedbank 8327-9	903 822 543-0 Haninge kommun

Nordea	PG	1265-8	Plusgiro
Bemyndigas:			
Ekonomidirektör			Jörn Karlsson
Chef redovisningsenheten			Harri Kiviharju
Ekonom			Annika Karlsson
Ekonom			Pernilla Andersson
Systemförvaltare			Annika Hoffstedt
Ekonomiadministratör			Eva Cajback
Ekonomiadministratör			Annika Nur
Ekonomiadministratör			Ann-Cathrine Strandberg
Ekonomiadministratör			Ayse Mert Durak
Ekonomiadministratör			Lara Albers
Ekonomiadministratör			Carina Barfoth
Ekonomiadministratör			Åsa Lindgren
Ekonomiadministratör			Catharina Wall
Ekonomiadministratör			Monica Jonsson
Verksamhetsansvarig			Anna-Carin Rosengren

5. för bankkonto 6181 103 858

Till att, två i förening, bemyndigas att utfärda utbetalningar från ovanstående konto

Assistent	Tobias Flood
Assistent	Johan Hereora-Hummerhielm
Assistent	Eva Nilsson
Assistent	Susanne Sandhage
Socialsekreterare	Birgit Granath-Ekström
Assistent	Eva McCormick
Socialsekreterare	Carina Donselius
Assistent	Robin Dahlbom
Assistent	Joachim Olander
Assistent	Melissa Larsson

6. för bankkonto 6181 098 498

Till att, två i förening, bemyndigas att utfärda utbetalningar från ovanstående konto (löner)

Chef Löneenheten	Anette Björkqvist
Systemförvaltare	Susanne Tidlund
Lönekonsult	Jeanette Ståhlnacke
Systemförvaltare	Jaana Snygg
Systemförvaltare	Leila Zubidat

7. för bankkonto 6181 098 498.

Till att, två i förening, bemyndigas att utfärda utbetalningar från ovanstående konto

Intagningssekreterare	Susanne Backman

Gymnasiechef	Peteris Smitmanis

8. för bankkonto 6181 105 338

Till att, två i förening, bemyndigas att utfärda utbetalningar från ovanstående konto

Handläggare	Sarah Berntsson
Ingenjör	Weine Carmerud
Handläggare	Åsa Moe

Utdrag ur protokollet ska gälla som fullmakt i ovanstående fall. Namnteckningsprover ska därvid bifogas till banker och plusgiro.

Kommunstyrelsens beslut

1. Tidigare beslut av kommunstyrelsen 2017-02-20, § 38, upphävs.
2. Till att, två i förening

- utfärda utbetalningar från Haninge kommuns bank- och plusgirokonton samt underteckna ansökan om Handelsbanken Visa Business Card

- utfärda anvisningar och checkar samt kvittera medel på Haninge kommuns bank- och plusgirokonton, kvittera ut till Haninge kommun eller till någon av dess nämnder ställda checkar eller postväxlar, kvittera ut medel på bankkonton tillhörande av Haninge kommun förvaltade fonder, bemyndigas

Ekonomidirektör	Jörn Karlsson
Chef redovisningsenheten	Harri Kiviharju
Ekonom	Annika Karlsson
Ekonom	Pernilla Andersson
Systemförvaltare	Annika Hoffstedt
Ekonomiadministratör	Eva Cajback

Ekonomiadministratör	Annika Nur
Ekonomiadministratör	Ann-Cathrine Strandberg
Ekonomiadministratör	Ayse Mert Durak
Ekonomiadministratör	Lara Albers
Ekonomiadministratör	Carina Barfoth
Ekonomiadministratör	Åsa Lindgren
Ekonomiadministratör	Catharina Wall
Ekonomiadministratör	Monica Jonsson
Verksamhetsansvarig	Anna Carin Rosengren

3. Till att, två i förening, inneha administratörsrättigheter och att göra ändringar enligt delegationsbeslut över användarna på respektive internetbank.

Ekonomidirektör	Jörn Karlsson
Chef redovisningsenheten	Harri Kiviharju
Ekonom	Annika Karlsson
Ekonom	Pernilla Andersson
Ekonomiadministratör	Eva Cajback

4. Till att, två i förening, överföra medel mellan följande bankkonton:

Bank	Clearing	Konto	Kontotyp
SHB	6181	065 298	Huvudkonto
SHB	6181	084 608	Avkastningskonto koncern
SHB	6181	092 058	Nivåkonto (HK)
SHB kommun	6181	094 468	Avkastningskonto
SHB	6181	098 498	Transaktionskonto

SHB	6181	103 858	Sociala utbetalningar
SHB	6181	105 338	V/A
SHB	6181	106 628	Fonder och stipendier

Swedbank 8327-9	923 035 911-0	Toppkonto
Swedbank 8327-9	923 534 757-3	Koncernkonto
Swedbank 8327-9	903 822 541-4	Räntekonto koncern
Swedbank 8327-9	923 534 758-1	Samlingskonto kommun
Swedbank 8327-9	923 534 759-9	Samlingskonto kommun
Swedbank 8327-9	903 822 535-6	Räntekonto kommun
Swedbank 8327-9	903 822 543-0	Haninge kommun

Nordea	PG	1265-8	Plusgiro
Bemyndigas:			
Ekonomidirektör			Jörn Karlsson
Chef redovisningsenheten			Harri Kiviharju
Ekonom			Annika Karlsson
Ekonom			Pernilla Andersson
Systemförvaltare			Annika Hoffstedt
Ekonomiadministratör			Eva Cajback
Ekonomiadministratör			Annika Nur
Ekonomiadministratör			Ann-Cathrine Strandberg
Ekonomiadministratör			Ayse Mert Durak
Ekonomiadministratör			Lara Albers
Ekonomiadministratör			Carina Barfoth
Ekonomiadministratör			Åsa Lindgren
Ekonomiadministratör			Catharina Wall

Ekonomiadministratör	Monica Jonsson
Verksamhetsansvarig	Anna-Carin Rosengren

5. för bankkonto 6181 103 858

Till att, två i förening, bemyndigas att utfärda utbetalningar från ovanstående konto

Assistent	Tobias Flood
Assistent	Johan Hereora-Hummerhielm
Assistent	Eva Nilsson
Assistent	Susanne Sandhage
Socialsekreterare	Birgit Granath-Ekström
Assistent	Eva McCormick
Socialsekreterare	Carina Donselius
Assistent	Robin Dahlbom
Assistent	Joachim Olander
Assistent	Melissa Larsson

6. för bankkonto 6181 098 498

Till att, två i förening, bemyndigas att utfärda utbetalningar från ovanstående konto (löner)

Chef Löneenheten	Anette Björkqvist
Systemförvaltare	Susanne Tidlund
Lönekonsult	Jeanette Ståhlnacke
Systemförvaltare	Jaana Snygg
Systemförvaltare	Leila Zubidat

7. för bankkonto 6181 098 498.

Till att, två i förening, bemyndigas att utfärda utbetalningar från ovanstående konto

Intagningssekreterare	Susanne Backman
Gymnasiechef	Peteris Smitmanis

8. för bankkonto 6181 105 338

Till att, två i förening, bemyndigas att utfärda utbetalningar från ovanstående konto

Handläggare	Sarah Berntsson
Ingenjör	Weine Carmerud
Handläggare	Åsa Moe

Utdrag ur protokollet ska gälla som fullmakt i ovanstående fall. Namnteckningsprover ska därvid bifogas till banker och plusgiro.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: Ekonomiavdelningen, Harri Kiviharju

För kännedom:

Dnr KS 2017/136

§ 81 Planuppdrag fastigheten Söderby 2:68 (dansbanan i Brandbergen)

Sammanfattning

Inom fastigheten Söderby 2:68 finns sedan många år en platsbyggd dansbana med tillhörande bodar. Gällande detaljplan medger förskola. Dansbaneanläggningen har uppförts med tillfälligt bygglov. För att fortsätta medge befintlig användning krävs ändring av detaljplanen. Stadsbyggnadsförvaltningen ansöker nu om planuppdrag för att ändra detaljplanen.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker planuppdrag.

Underlag för beslut

- Stadsbyggnadsförvaltningen underlag daterat 2017-01-18.

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att arbeta fram en detaljplan för Söderby 2:68 som medger både förskola och dansbaneanläggning.

Kommunstyrelsens beslut

1. Stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att arbeta fram en detaljplan för Söderby 2:68 som medger både förskola och dansbaneanläggning.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Stadsbyggnadsnämnden

För kännedom:

Dnr KS 2017/138

§ 82 Planuppdrag fastigheten Söderbymalm 3:337, lillcentrum

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslöt 2012 ge positivt planbesked i syfte att möjliggöra förtätning av området bakom affärscentrum mellan Eskilsvägen och Dalarövägen. Stena som äger alla befintliga hyreshusfastigheter inom området har arbetat fram olika förslag till förtätning och önskar nu att kommunen påbörjar ett detaljplanearbete. Stadsbyggnadsförvaltningen ansöker om planuppdrag i syfte att möjliggöra förtätning med bostäder, handel och förskolor relaterat till ambitionen att utveckla en attraktiv regional stadskärna.

Förvaltningens synpunkter

Kommunen äger all allmän platsmark inom området. Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker planuppdrag och bedömer att delar av kommunens mark kommer att kunna tas i anspråk för ny bostadsbebyggelse. Förtätningen kommer kräva flytt av vissa ledningar, ombyggnad av vissa gator och parkytor vars kostnader bör bäras av de tillkommande byggrätterna. Innan ny detaljplan antas ska exploateringsavtal, som reglerar marköverföringar och kostnader för kommunala anläggningar, träffas med berörda markägare.

Underlag för beslut

- Stadsbyggnadsförvaltningens underlag daterat 2017-02-22.
- Projektdirektiv daterat 2017-02-22.

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att arbeta fram en detaljplan som medger förtätning inom Söderbymalm 3:337 m.fl.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Sven Gustafsson (M), Marie Litholm (KD) och Pia Lublin (L) hemställer om att få lämna ett gemensamt särskilt yttrande (bilaga), vilket kommunstyrelsen medger. Kennerth Valtersson (SD) instämmer i det särskilda yttrandet från Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna.

Kommunstyrelsens beslut

1. Stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att arbeta fram en detaljplan som medger förtätning inom Söderbymalm 3:337 m.fl.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: Stadsbyggnadsnämnden

För kännedom:

Dnr KS 2017/137

§ 83 Planbesked fastigheten Hyttan 3:1, Muskö

Sammanfattning

En av ägarna till fastigheten Hyttan 3:1 har sökt planbesked i syfte att få veta om det är möjligt att exploatera fastigheten. Stadsbyggnadsförvaltningen bedömer exploatering olämplig med hänsyn till att kommunalt VA saknas, hela fastigheten ligger inom 300 m från stranden och inte inom de områden som i översiktsplanen utpekats för tätare bebyggelse. Stadsbyggnadsförvaltningen föreslår negativt planbesked.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen instämmer i stadsbyggnadsförvaltningens bedömning och tillstyrker negativt planbesked.

Underlag för beslut

- Stadsbyggnadsförvaltningens underlag daterat 2017-02-22.

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunen kommer inte att arbeta fram en detaljplan för Hyttan 3:1 som medger exploatering av fastigheten.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Sven Gustafsson (M), Marie Litholm (KD) och Pia Lublin (L) hemställer om att få lämna ett gemensamt särskilt yttrande (bilaga), vilket kommunstyrelsen medger.

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunen kommer inte att arbeta fram en detaljplan för Hyttan 3:1 som medger exploatering av fastigheten.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: Stadsbyggnadsnämnden

För kännedom:

§ 84 Meddelanden

Sammanfattning

Om inget annat anges finns meddelandena hos sekreteraren.

Meddelande från Anja Zetterberg, Ernst & Young AB, avseende ”begäran om granskning av försäljning av delar av fastigheterna Ribby 2:399 och Ribby 1:448 (KS § 259 2016)”

Cirkulär 17:02 från SKL: Pensionsnämndens tolkning av KAP-KL § 21 mom. 2b) den 15 december 2015

Cirkulär 17:05 från SKL: Internränta för år 2018

Cirkulär 17:06 från SKL: Budgetförutsättningar för åren 2016-2020

Cirkulär 17:07 från SKL: Information om kompetenslyft

Cirkulär 17:10 från SKL: Förändrad miljöprövningsförordning och konsekvenser för taxan inom miljöbalkens område

Meddelande från SKL:s styrelse nr 7/2017 Rökfritt Sverige 2025

SKL:s sammanträdesplan för 2018

Minnesanteckningar från kommunala handikapprådet 2017-02-22

Protokollsutdrag kommunstyrelsen Nynäshamns kommun § 33, Direktiv till Nynäshamns kommuns ombud i SRV återvinning AB vid 2017 års bolagsstämma

Protokoll från sammanträde med styrelsen för AB Vårljus 2017-02-15

Minnesanteckningar kommunala handikapprådet 2017-03-09

Skrivelse från PRO till kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Meddelandena läggs till handlingarna.

Kommunstyrelsens beslut

1. Meddelandena läggs till handlingarna.

§ 85 Delegationsbeslut

Sammanfattning

Enligt 6 kap § 35 kommunallagen ska delegationsbeslut redovisas till styrelsen.

Mark och exploateringschefen redovisar delegationsbeslut enligt bilaga.

Förslag till beslut

1. Delegationsbesluten läggs till handlingarna.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Delegationsbesluten läggs till handlingarna.

Dnr KS 2017/173

§ 86 Haninge Bostäder AB, bokslutsdisposition 2016

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Inför ett beslut av Haninge kommun om att återskapa ett kommunägt bostadsbolag genom att köpa tillbaka delar av ett bostadsbolag från Venantius eller inte, genomfördes en folkomröstning hösten 2002. Utfallet i folkomröstningen blev ett ja till att köpa tillbaka bostäderna. Ett viktigt skäl var att skapa ett instrument för att hantera kommunens bostadsförsörjningsansvar. I folkomröstningens utfall ingick dock att kommunens förvärv av Haninge Bostäder inte skulle belasta kommunens ordinarie verksamhet i form av kostnader på kommunens resultaträkning.

Totalt lånade Haninge kommun Holding AB 118 mkr med kommunal borgen för förvärvet av aktierna i Haninge Bostäder och 576 mkr för lösen av lån hos Venantius för fastigheterna som ingår i Haninge Bostäder. Idag är lånen för köp av fastigheterna överförda till Haninge Bostäder och i Haninge kommun Holding återstår endast lånet till köpet av aktierna på 118 mnkr. Koncernbidraget från Haninge Bostäder skall täcka räntorna för detta lån.

För 2016 är Haninge kommun Holdings räntekostnader för förvärvs-lånet 1 621 320 kronor, som föreslås finansieras genom motsvarande koncernbidrag från Haninge Bostäder. Koncernbidraget används endast för att finansiera innehavet av ett allmännyttigt bostadsföretag och inte till någon kommunal verksamhet.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att kommunfullmäktige godkänner att det ovan nämna koncernbidrag lämnas.

Underlag för beslut

- Tjänsteutlåtande 2017-03-17 – Haninge Bostäder, bokslutsdisposition 2016.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Haninge kommun godkänner att Haninge Bostäder för 2016 lämnar ett koncernbidrag på 1 621 320 kr till det helägda kommunala bolaget Haninge kommun Holding AB för finansiering av bolagets kostnader för ägandet av Haninge Bostäder.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Haninge kommun godkänner att Haninge Bostäder för 2016 lämnar ett koncernbidrag på 1 621 320 kr till det helägda kommunala bolaget Haninge kommun Holding AB för finansiering av bolagets kostnader för ägandet av Haninge Bostäder.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: Ekonomiavdelningen, Haninge Bostäder

För kännedom:

Haninge kommun

Förvaltning
Kommunstyrelseförvaltningen

Dokumenttyp
Recit

Sida
1 (1)

Avdelning/Enhet
Kansliavdelningen

Datum

Diarienummer

Handläggare
Anna Clara Stenvall, kommunsekreterare

Val av justerare

Förslag till beslut

1. …… väljs till justerare.

_____

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (1)
Avdelning/Enhet Kansliavdelningen	Datum	Diarienummer	
Handläggare Anna Clara Stenvall, kommunsekreterare			

Förslag om öppet sammanträde

Sammanfattning

Enligt kommunstyrelsens reglemente § 28 bör nämnden ha öppet sammanträde vid behandling av medborgarförslag om förslaget är av allmänt intresse. Det åligger även kommunstyrelsen att enligt § 13 i samma reglemente att besluta om öppna sammanträden. Det föreslås därför att kommunstyrelsens sammanträde är öppet under de paragrafer som behandlar inkomna medborgarförslag.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelsens sammanträde är öppet för allmänheten under paragraferna som behandlar inkomna medborgarförslag.

_____

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (1)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Kansliavdelningen	2017-03-09		

Handläggare
Anna Clara Stenvall, kommunsekreterare

Nya medborgarförslag

Sammanfattning

När ett medborgarförslag har överlämnats från kommunfullmäktige för beslut ska förslagsställaren erbjudas möjlighet att presentera sitt medborgarförslag för kommunstyrelsen inför vidare beredning av ärendet.

Nedan presenteras medborgarförslag som har överlämnats från kommunfullmäktige till kommunstyrelsen.

KS 2016/596

Spara skogen i Norra Söderby som en syre, partikel och bullerridå mot vägbygget över motorvägen

KS 2017/18

Åtgärder avseende fyrverkeri

KS 2017/27

Medborgarförslag: Sök Lona-bidrag för att skapa ett biotopskyddsområde för hela norra Söderbyskogen

KS 2017/83

Gör om fasadbeklädnaden i Jordbro Centrum och f d Jordbromalmskolan

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar.

1. Medborgarförslagen lämnas till kommunstyrelseförvaltningen för beredning.

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom:

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2016 -12- 19
Dnr. KS 2016/596

haningekommun

Från: no_reply@haninge.se
Skickat: den 18 december 2016 19:19
Till: haningekommun
Ämne: Medborgarförslag

Uppföljningsflagga: Följ upp
Flagga: Har meddelandeflagga

Arende: Skog!
Forslag: Spara skogen i Norra Söderby som en syre, partikel och buller ridå mot vägbygget över motorvägen för oss som bor i området! Låt inte vår hälsa och välmående få bli ett framtida problem för kommunen och dess framtagna mål 7! Spara skogen!

Jenny Lagebjörk

HANINGE KOMMUN
Kommunstyrelseförvaltningen
2017 -01- 01
Diarienr KS 2017/18

Från: haningekommun
Ämne: Medborgarförslag VB: Fyrverkeri.

-----Ursprungligt meddelande-----
Från
Skickat: den 1 januari 2017 09:37
Till: info
Ämne: Fyrverkeri.

Hej kommunen.

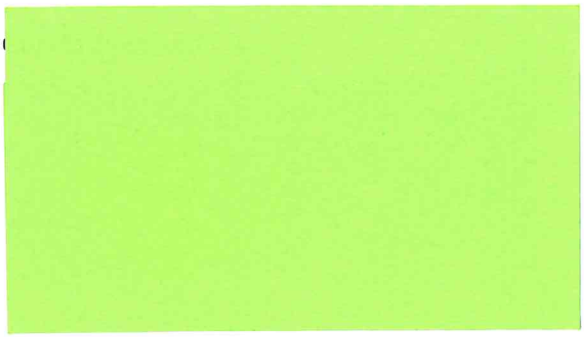
Nu är nyåret över och vettskrämda hundar, hästar,kor,får och vilda djur kan andas ut, en del hästar och hundar har under kanske 10-15 timmar varit mer eller mindre drogade en del tål inte att bli drogade utan ska bara försöka överleva på ren instinkt, hur kan detta få fortgå läste på hemsidan att man får smälla mellan 18.00-03.00, 9 TIMMARS helvete när hundar inte kan gå ut för att göra sina behov är bara ett exempel.

För att skydda mina hundar blir det dyra hotellräkningar på Arlanda, alla kanske inte har råd att ta in på hotell utan måste åka runt med vettskrämda djur i bilen fram och tillbaka på motorvägen mellan Stockholm och Nynäshamn.

Ett förslag, ordna ett fyrverkeri i kommunens regi på lämplig plats så kan alla som vill och tycker det är roligt med pang,pang åka dit så kanske vi andra kan få slippa åka hemmifrån för vem vet en raket kan ju gå fel och så brinner huset ner.

Litar på Er att ni gör något.

Gott Nytt År.

haningekommun

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2017 -01- 12
Dnr. KS 2017/27

Från: no_reply@haninge.se
Skickat: den 12 januari 2017 15:21
Till: haningekommun
Ämne: Medborgarförslag

Arende: Biotopskyddsområde!
Forslag: Söka Lona bidrag för att skapa ett biotopskyddsområde för hela NorraSöderby skogen!

haningekommun

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2017 -02- 02
Dnr KS 2017/83

Från: no_reply@haninge.se
Skickat: den 1 februari 2017 19:16
Till: haningekommun
Ämne: Medborgarförslag

Arende: Angående fasadbeklädnad i Jordbro Centrum och f.d. Jordbromalmskolan. Se bifogat bildkollage. Enligt mej tycker jag det är sorgligt att det ens är uppfört, med pengar från kommunen dessutom. Gjort är gjort, förhoppningsvist i god tro är det nu lämnat vind för våg och bryts ner undan för undan. Dessutom fortsätter "fasadutsmyckning" på skolans baksida förmodligen med samma byggnadstillstånd, för det finns väl.?

Forslag: Jag vet att skolan och centrum ligger under rivningshot, men förnedra inte Jordbroborna med att låta ett fåtal människor, dessutom ej boende i Jordbro hålla på mer. Det finns många jättefina områden i Jordbro titta på dom och smycka fasaderna med stil. Ta bort och gör om, använd hederlig färg och pensel

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (2)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Kansliavdelningen	2017-03-16	KS 2017/6	
Handläggare			
Jörn Karlsson, ekonomidirektör			

Budgetuppföljning 2017

Sammanfattning

I enlighet med ekonomi- och verksamhetsstyrreglerna lämnas en månadsrapport omfattande budgetuppföljning, prognos och finansiell utveckling.

Kommunens budgeterade resultat för 2017 är per februari månad 107,3 mnkr, vilket är oförändrat jämfört med ursprunglig Mål och budget för året (KF den 20 juni 2016, § 243). I december 2016 reviderade fullmäktige 2017 års budget, nettoeffekten av revideringen för budgeterat resultat var noll då revideringen var en omfördelning av nämndernas ramar med anledning av ny prismodell för IT-kostnader (KF 2016-12-05 § 350).

Tillsammans prognostiserar nämnderna ett underskott på 3,6 mnkr. Den skattefinansierade verksamhetens prognos om underskott motsvarar 0,08 procent av årsbudget. Finansförvaltningen har prognos om ett överskott på 17,0 mnkr med anledning av den förbättrade skatteprognosen i februari jämfört med budget. Prognosen för kommunen som helhet är **ett resultat på 120,7 mnkr**.

De nämnder som prognosticerar underskott är gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden som prognostiserar ett underskott på 3,8 mnkr, samt stadsbyggnadsnämnden vars prognos för året är 1,0 mnkr i underskott. Kultur- och fritidsnämndens prognos för helåret är ett överskott på 1,2 mnkr. Övriga nämnder har prognosticerat nollresultat per februari. Prognosen för finansförvaltningen är ett överskott med 17,0 mnkr.

Fullmäktige har per februari en oförbrukad reserv på 35,0 mnkr, bland annat för att täcka eventuella avvikelser inom elevpengsystemet inom grund- och förskolenämnden. Prognosen för fullmäktiges reserv är, som den brukar vara i ett tidigt skede av året när faktiska volymer ännu är osäkra, att reserven kommer att förbrukas fullt ut.

Underlag för beslut

- Tjänsteutlåtande 2017-03-14 – Uppföljning och prognos 28 februari 2017

Förslag till beslut

Kommunstyrelen beslutar

1. Uppföljningen godkänns.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Jörn Karlsson
Ekonomidirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet: Ekonomiavdelningen

För kännedom: Samtliga nämnder

Haninge kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

14 mars 2017

Controllerenheten
Karin Reschke

Kommunstyrelsen

Uppföljning och prognos per 28 februari 2017

I enlighet med ekonomi- och verksamhetsstyrreglerna lämnas en månadsrapport omfattande budgetuppföljning, prognos och finansiell utveckling.

Kommunens budgeterade resultat för 2017 är per februari månad 107,3 mnkr, vilket är oförändrat jämfört med ursprunglig Mål och budget för året (KF den 20 juni 2016, § 243). I december 2016 reviderade fullmäktige 2017 års budget, nettoeffekten av revideringen för budgeterat resultat var noll då revideringen var en omfördelning av nämndernas ramar med anledning av ny prismodell för IT-kostnader (KF 2016-12-05 § 350).

Tillsammans prognostiserar nämnderna ett underskott på 3,6 mnkr. Den skattefinansierade verksamhetens prognos om underskott motsvarar 0,08 procent av årsbudget. Finansförvaltningen har prognos om ett överskott på 17,0 mnkr med anledning av den förbättrade skatteprognosen i februari jämfört med budget. Prognosen för kommunen som helhet är **ett resultat på 120,7 mnkr**.

Sammanfattning av nämndernas resultat mot fastställd budget

Nämnd/förvaltning	Nettoutfall perioden 201701-201702	Budget helår 2017	Prognos helår 2017	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse (%) mot budget helår
Grund- och förskolenämnd	-263 871	-1 688 798	-1 688 798	0	0,0%
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	-74 278	-416 052	-419 852	-3 800	0,9%
Kommunstyrelse	-33 741	-206 712	-206 712	0	0,0%
Kultur- och fritidsnämnd	-29 072	-190 374	-189 174	1 200	-0,6%
Socialnämnd	-132 087	-850 803	-850 803	0	0,0%
Stadsbyggnadsnämnd	-21 841	-130 373	-131 373	-1 000	0,8%
Äldrenämnd	-118 927	-732 888	-732 888	0	0,0%
Revision	-35	-1 600	-1 600	0	0,0%
Valnämnd	-4	-100	-100	0	0,0%
Södertörns Överförmyndarnämnd	-130	0	0	0	0,0%
Södertörns upphandlingsnämnd	1 197	0	0	0	0,0%
Kommunfullmäktiges reserv	0	-35 000	-35 000	0	0,0%
S:a skattefinansierad verksamhet	**-672 788**	**-4 252 700**	**-4 256 300**	**-3 600**	**0,08%**
Finansförvaltning	730 132	4 360 038	4 377 038	17 000	**0,4%**
Haninge kommun	**57 344**	**107 338**	**120 738**	**13 400**	
Prognos 2017			**120 738**		

De nämnder som prognosticerar underskott är gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden som prognostiserar ett underskott på 3,8 mnkr, samt stadsbyggnadsnämnden vars prognos för året är 1,0 mnkr i underskott. Kultur- och fritidsnämndens prognos för helåret är ett överskott på 1,2 mnkr. Övriga nämnder har prognosticerat nollresultat per februari. Prognosen för finansförvaltningen är ett överskott med 17,0 mnkr.

Fullmäktige har per februari en oförbrukad reserv på 35,0 mnkr, bland annat för att täcka eventuella avvikelser inom elevpengsystemet inom grund- och förskolenämnden. Prognosen för fullmäktiges reserv är, som den brukar vara i ett tidigt skede av året när faktiska volymer ännu är osäkra, att reserven kommer att förbrukas fullt ut.

Förvaltningarnas kommentarer till utfall och prognos

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens ursprungliga budget för 2017 var 207,5 mnkr (KF den 20 juni 2016, § 243). Kommunstyrelsens budget har sedan reviderats (KF 2016-12-05 § 350) med -0,8 mnkr med anledning av den nya prismodellen för IT. Inklusive justeringen är kommunstyrelsens budget per februari 206,7 mnkr.

Kommunstyrelsens budget är indelad i tre ansvarsområden, förtroendemannaorganisation, kommunstyrelseförvaltning och anslagsfinansierade gemensamma kostnader. Det ackumulerade utfallet för perioden är 33,7 mnkr, vilket är precis i linje med periodiserad budget för perioden. Utfallet motsvarar 16,3 procents förbrukning av årsbudget, riktvärdet för 2 månader vid rak periodisering är 16,7 procent. Hittills under året följer verksamheterna inom kommunstyrelsens ansvarsområde budgeten. Prognosen för helåret är ett nollresultat.

Risk- och känslighetsanalys

I ovanstående driftsredovisning prognostiseras ett nollresultat. Det finns dock alltid risker att några kostnadsposter kommer att avvika från prognosen.

Lokalbanken har de senaste åren klarats av inom budgeten. En förändring i verksamhetens behov kan innebära att de säger upp lokaler, vilket kan innebära att budgeten för lokalbanken inte räcker till.

Inom exploateringsverksamheten är det budgeterat en viss fastighetsförsäljning som innebär realisationsvinster. Prognosen förutsätter att det sker försäljningar i enlighet med budget. Tidigare år har utfallet emellertid alltid blivit lite bättre än budget.

Risk- och känslighetsanalys	Positiv risk, tkr	Negativ risk, tkr
Lokalbanken	1 000	2 000
Exploateringsverksamheten	4 000	0
Summering:	**5 000**	**2 000**

Prognos

Den totala prognosen för kommunstyrelsen är ett **nollresultat.**

Stadsbyggnadsnämnden

Nämndens ursprungliga beslutade budgetram för år 2017 uppgick till 131,0 mnkr (KF den 20 juni 2016, § 243). Nämndens budget har sedan reviderats med -0,6 mnkr med anledning av den nya prismodellen för IT (KF 2016-12-05 § 350). Inklusive justeringen är nämndens budget per februari 130,4 mnkr.

Det ackumulerade utfallet för perioden är 21,8 mnkr vilket motsvarar 16,7procent av årsbudgeten. Resultatet är 2,6 mnkr sämre än periodens budget vilket motsvarar 13,5 procents avvikelse. Periodens underskott beror till största delen på lägre intäkter jämfört med budget inom flera verksamheter. Vatten och avlopp redovisar cirka 1,4 mnkr lägre brukningsintäkter och anläggningsavgifter än budget för perioden, men även lägre kostnader hittills för köpt vatten med 0,7 mnkr på grund av en kreditering från år 2016. Årsprognosen för VA totalt är dock ett nollresultat. Teknik samt park och natur redovisar resultat i nivå med budget och en årsprognos i linje med budget. Plan, bygglov och lantmäteri redovisar alla lägre intäkter än budget per februari, främst beroende på generell eftersläpning i debitering. Inom lantmäteri har mängden nybyggnadskartor ökat men bytet av kartsystem gör att hantering och debitering fördröjs. Förvaltningsledningens resultat är i balans med budget per februari, men med en årsprognos om underskott på 1,0 mnkr för ökade externa konsultkostnader för ledning och rekrytering efter planerade övriga inbesparingar.

Risk- och känslighetsanalys

Risk- och känslighetsanalys	Positiv risk, tkr	Negativ risk, tkr
Bygglov obetald kundfaktura från år 2016, tvist angående bygglovsavgift.	0	1 500

Summering:	**0**	**1 500**

Prognos

Helårsprognosen för nämnden är ett **underskott på 1,0 mnkr** med anledning av förväntade ökade kostnader jämfört med budget för köp av externa ledningss- och rekryteringstjänster.

Prognos, specificerad	Föregående månads prognos	Prognos helår 2017	Förändring
Förvaltningsledning – ökade kostnader köp av tjänster och rekrytering	-	-1 000	-
Summa Prognos	**-**	**-1 000**	**-**

Tabellen redovisad i tkr

Grund och förskolenämnden

Nämndens budgetram för 2017 uppgick ursprungligen till 1 687,5 mnkr (KF den 20 juni 2016, § 243). Ramen utökades i december 2016 med 1,3 mnkr som kompensation för ökade kostnader i kommunens nya IT-modell (KF 2016-12-05 § 350). Därmed uppgår grund- och förskolenämndens budget per februari till 1 688,8 mnkr, en nettoökning med 1,3 mnkr jämfört med nämndens ursprungliga budget.

Det ackumulerade nettoutfallet uppgår till 263,9 mnkr (15,6 procent av årsbudget), vilket är 2,5 procent lägre än periodiserad årsbudget som uppgår till 270,7 mnkr. Utfallet motsvarar en positiv budgetavvikelse på 6,8 mnkr (0,4 procent av årsbudget) till och med februari månads utfall. I den ackumulerade budgetavvikelsen ingår ett underskott i elevpengsystemet med -1,0 mnkr.

Risk- och känslighetsanalys

Risk- och känslighetsanalysen ska återge faktorer som kan komma att påverka årets resultat utöver vad som redan är beaktat i årsprognosen. Analysen per februari visar att det finns faktorer som kan komma att påverka den ekonomiska prognosen negativt för helåret 2017 i intervallet 0,0 till -5,0 mnkr. Elevpengsystemet redovisar ett underskott på -1,0 mnkr per februari och i nuläget prognostiseras ett motsvarande underskott för de resterande månaderna fram till och med juni. Det är för tidigt att redovisa en prognos för elevpengsystemet för perioden juli-augusti och därför prognostiseras tills vidare en budget i balans för det andra halvåret 2017.

Risk- och känslighetsanalys	Positiv risk, tkr	Negativ risk, tkr

Pengsystem – volymavvikelser i förhållande till lagd budget	0	-5 000
Summering:	**0**	**-5 000**

Prognos

Helårsprognosen efter februari månads utfall är **ett nollresultat**. Årsprognosen utgår från att eventuella över- eller underskott inom elevpengsystemet fullt ut regleras, dvs. är kostnadsneutralt för grund- och förskolenämnden i årsbokslutet för 2017.

Prognos per verksamhet	Föregående månads prognos	Prognos helår 2017-02	Förändring
200 Pengsystem GFN	-	0,0	0,0
201 Central förvaltning och nämnd *	-	2 756,8	0,0
209 Modersmålsverksamhet	-	0,0	0,0
210 Central stödavdelning (CSA)	-	0,0	0,0
220 Förskolor kommunal regi	-	-2 127,8	0,0
240 Grundskola år F-6 kommunal regi	-	-608,0	0,0
260 Grundskola år F-9 kommunal regi	-	-21,0	0,0
Summa Prognos	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Prognos uttryckt som avvikelse, över- eller underskott i förhållande till budget, redovisat i tkr
** Inklusive nämndens reserv*

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningens ursprungliga budgetram enligt Mål och budget 2017 – 2018 uppgick till 417,0 mnkr (KF den 20 juni 2016, § 243). I december fattade kommunfullmäktige beslut om omfördelning av nämndernas ramar med anledning av förändring i kommunens IT-prismodell (KF 2016-12-05, § 350). Det innebar en ramminskning med 0,9 mnkr och den aktuella driftramen uppgår till 416,1 mnkr.

Nämndens ackumulerade utfall för perioden uppgår till 74,3 mnkr, vilket är 7,0 mnkr respektive 10,4 procent högre än periodiserad budget. Utfallets andel av den totala helårsramen motsvarar 17,9 procent. Anledningen till den negativa avvikelsen beror på en justering av bidragsintäkter uppbokade under hösten 2016, högre kostnader för asylsökande och folkbokförda elever, där båda grupperna är större än budgeterat och periodiska avvikelser för intäkter och kostnader jämfört med budget inom Centrum Vux verksamhet.

Risk- och känslighetsanalys

Prognosen är förknippad med många risker och okända parametrar. Den mest påtagliga risken är att höstterminen blir likadan som vårterminen när det gäller eleversättningar. Budgeten för höstterminen är högre än vårterminen eftersom hänsyn tagits till att antalet 16-åringar ökar, men den tar inte hänsyn till att andelen 16-åringar som börjar gymnasiet förändras. Eftersom olika program har olika ersättningsnivåer är det inte endast antal elever som styr budgetavvikelsens storlek, utan även vilka program de väljer. Nedanstående risk- och känslighetsanalys utgår från att höstterminen blir likadan som vårterminen när det gäller ökade kostnader för asylsökande och folkbokförda elever.

I tabellen finns även risken för att Migrationsverket beviljar ett annat belopp än vad som är uppbokat och justerat för höstterminen 2016. Hur stor den risken är går inte att kvantifiera och det angivna beloppet motsvarar tio procent av den uppbokade bidragsintäkten efter justering. Risken för att uppbokningen för vårterminen 2017 också visar sig avvika från Migrationsverket är inte med i tabellen. Den är ännu svårare att kvantifiera eftersom det i nuläget inte ens är känt hur många elever och fyraveckorsperioder som kommer ingå i ansökan.

Risk- och känslighetsanalys	Positiv risk, tkr	Negativ risk, tkr
Asylsökande elever ht 2017	0	-3 300
Folkbokförda elever ht 2017	0	-1 000
Bidragsansökan Migrationsverket ht 2016	600	-600
Summering:	**600**	**-4 900**

Prognos

Helårsprognosen för nämnden är ett **underskott på 3,8 mnkr**, vilket motsvarar 0,9 procent av helårsramen. Prognosen tar sin utgångspunkt i nämndens reserv på 2,5 mnkr.

Prognosen för eleversättningarna består av en negativ justering för bidragsintäkter avseende höstterminen 2016 på 1,5 mnkr, kostnadsökningar för asylsökande elever under vårterminen på 3,3 mnkr och likaså för folkbokförda elever på 1,0 mnkr.

Prognosen för Akademierna grundar sig på utfallet 2016 och budgetarbetet inför 2017. Enheten har tidigare vidtagit åtgärder gällande basket och cheerleading, som kommer att få effekt under 2017. Befintliga elever inom dessa idrottsgrenar är redan klara med NIU-delen av sin utbildning och inga mer löpande kostnader beräknas tillkomma. NIU står för ”Nationellt godkända idrottsutbildningar” och en NIU-elev läser sitt idrottsämne i 400 poäng. Poängen behöver inte ligga på alla tre läsår, utan kan koncentreras till två läsår. Eleverna i basket och cheerleading är alltså inte klara med hela gymnasiet, men de behöver ingen mer undervisning i specialidrott och därför finns inga lärare kvar i kostnadsmassan.

Prognos, specificerad	Föregående månads prognos	Prognos helår 2017	Förändring
Nämndreserv	-	2 500	-
Eleversättningar vt 2017	-	-5 800	-
Akademierna	-	-500	-
Summa Prognos	**-**	**-3 800**	**-**

Tabellen redovisad i tkr

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämndens ursprungliga budgetram enligt Mål och budget 2017 – 2018 uppgick till 191,0 mnkr (KF den 20 juni 2016, § 243). I december beslutade kommunfullmäktige (KF 2016-12-05, § 350) om omfördelning på grund av införandet av en ny IT-prismodell. Det innebar att ramen minskades med 0,6 mnkr. Den aktuella driftramens storlek är därmed 190,4 mnkr.

Det ackumulerade utfallet för perioden är 29,1 mnkr, vilket är 2,0 mnkr eller 6,5 procent bättre än periodiserad budget. Utfallets andel av den totala helårsramen motsvarar 15,3 procent. De flesta verksamheter har positiva avvikelser som beror på periodiska avvikelser mellan verkliga kostnader kontra budgeterade kostnader.

Risk- och känslighetsanalys

Flera risker i kultur- och fritidsnämndens verksamhet är kopplade till de anläggningar som förvaltningen ansvarar för. Klippmaskiner, ismaskiner, kompressorer, armaturer, vattenrör, tak och så vidare som kan gå sönder och kräva reparationer, reservdelar eller utbyte. Medel för visst löpande underhåll finns i budget, men verksamheten är känslig för oförutsedda händelser och framför allt om flera händelser inträffar samma budgetår. Eftersom denna listning av risker är allmänt hållen uppges per februari ingen specifik post eller tabell.

Prognos

Prognosen är ett **överskott på 1,2 mnkr**.

Prognosen utgår från nämndreserven på 1,0 mnkr. Förordnandet för en av verksamhetscheferna i område Norr gick ut per den 28 februari och tillsättning av en ny chef beräknas ta cirka tre månader.

Prognos, specificerad	Föregående månads	Prognos helår 2017	Förändring

	prognos		
Nämndens reserv	0	1 000	0
Vakans Norr, livskvalité och folkhälsa	0	200	0
Summa Prognos	**0**	**1 200**	**0**

Tabellen redovisad i tkr

Socialnämnden

Socialnämndens ram enligt Mål och budget 2017-2018 (KF den 20 juni 2016, § 243) är 850,0 mnkr. I december reviderades budgeten (KF 2017-12-05 § 350) då ramen ökades 0,8 mnkr för att kompensera för ändrad debiteringsmodell för IT-kostnader. Nämndens sammanlagda ram 2016 är därmed 850,8 mnkr.

Nämndens utfall för perioden är 132,1 mnkr jämfört med periodens budget på 136,8 mnkr, dvs. ett överskott på 4,7 mnkr (3,4 %) jämfört med budget. Nämndens sammantagna prognos är ett nollresultat.

Risk- och känslighetsanalys

Det går inte med säkerhet förutsäga varken hur många nya brukare som får beslut om LSS-insatser eller vilka LSS-insatser som dessa brukare har rätt till. Detta kan därför innebära kostnadsökningar som inte ryms inom beslutad budget.

Risk- och känslighetsanalys	Positiv risk, tkr	Negativ risk, tkr
Volymökning funktionsnedsättning barn och vuxna	0	3 000
Summering:	**0**	**- 3 000**

Prognos

Totalt är prognosen för nämnden ett **nollresultat**. Prognosen är att nämndens kostnader samt förvaltningens samtliga avdelningar bedöms följa beslutade budgetar under året.

Äldrenämnden

Kommunfullmäktige beslutade 2016-06-20 § 243 om Mål och Budget för 2017. Enligt beslutet fastställdes äldrenämndens driftbudgetram för 2017 till 732,0 mnkr. Kommunfullmäktige beslutade 2016-12-05 § 350 att utöka 2017 års budgetram för äldrenämnden med 888 tkr. Ramtillskottet med 888 tkr ska täcka kostnadsökningar som beror på omfördelning av IT-kostnader mellan nämnder och styrelser under 2017 med anledning av en ny prismodell för IT-kostnader. Efter kommunfullmäktiges beslutade ramjustering i december 2016 uppgår äldrenämndens ram för 2017 till totalt 732,9 mnkr.

Utfallet för perioden januari-februari 2017 är en redovisad nettokostnad på 118,9 mnkr (16,2 % av årsbudget) eller en positiv avvikelse med 0,3 mnkr jämfört med den periodiserade budgeten för perioden. Avvikelsen i procent mot den periodiserade budgeten är 0,1 procent.

Risk- och känslighetsanalys

Negativ risk: Som alltid finns det en stor osäkerhet om uppsatta volymprognoser för budgetåret ska hålla. Osäkerheten minskar under året.
Positiv risk: Osäkerheten om volymprognoserna gäller åt båda hållen så det finns även en positiv risk för att volymutvecklingen blir mer dämpad.

Risk och känslighetsanalys	Positiv risk, tkr	Negativ risk, tkr
Kraftigare volymutveckling än beräknat		- 20 000
Dämpad volymutveckling jmf med prognos	10 000	
Summering:	**10 000**	**- 20 000**

Prognos

Årsprognosen för 2017 är ett **nollresultat.**

Volymutveckling

Under 2016 minskade antalet biståndsbeslutade hemtjänsttimmar. Huvudorsak var den översyn som gjorts av beräkningen av extra tid till utförare med kunder som har omfattande behov av insatser. Eftersom flertalet beslut omprövades under årets första sju månader, så gav förändringen störst effekt under den perioden.

Från augusti 2016 har antalet timmar börjat öka igen, vilket är naturligt med tanke på att antalet invånare över 75 år fortsätter att öka.

Hemtjänstinsatser antal timmar

Hemtjänstinsatser	Jan-feb 2017	Jan-feb 2016	Förändring
65 år och äldre	101 967	98 186	+3,9 %

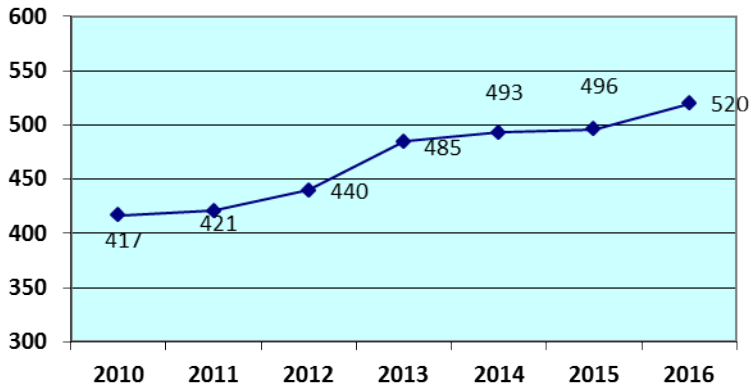
Hemtjänstinsatser timmar 2014-2016

Hemtjänstinsatser	Totalt 2014	Totalt 2015	Totalt 2016
65 år och äldre	522 425	590 347	577 950

Antal betalda platser i vård- och omsorgsboende samt korttidsboende 2010-2017

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
2010	405	403	407	404	416	419	413	417	422	421	434	433
2011	425	425	421	422	428	422	425	426	425	414	410	414
2012	420	432	429	433	421	430	443	447	455	453	456	460
2013	465	461	474	467	490	508	495	502	512	490	483	477
2014	493	493	499	494	486	487	489	491	492	492	499	498
2015	494	495	507	503	499	490	487	491	488	488	493	497
2016	496	494	510	516	514	524	536	537	532	531	527	525
2017	530	530										

Platser i vård- och omsorgsboende och korttidsboende 2010-2016

Betalda platser vård- och omsorgsboende och korttidsboende 65 år och äldre

Behovet av platser i vård- och omsorgsboende och korttidsboende, som inte minst under 2013 ökade mer än vad förvaltningen prognostiserat, stabiliserades under 2014

och 2015. Under 2016 ökade antalet betalda platser med i genomsnitt 24 till ett årsgenomsnitt på 520.

Under januari 2017 uppgick antalet betalda platser till 530 varav 295 i egen drift och 235 med annan utförare (45 procent). Av de 235 platser som köptes av extern utförare var huvudparten (182 platser) hos utförare med verksamhet i Haninge.

Finansförvaltning

Finansförvaltningens budget består av skatteintäkter och generella statsbidrag, arbetsgivaravgifter, pensionskostnader samt finansiella intäkter och kostnader. Beslutad budget 2017 är en intäkt på 4 360,0 mnkr. (KF 2016-06-20, § 243)

Det ackumulerade utfallet för perioden är 730,1 mnkr, vilket är 3,5 mnkr (0,5 %) högre än den ackumulerade budgeten för perioden på 726,6 mnkr.

Prognosen för helåret är 4 381,2 mnkr vilket är ett överskott på 17,0 mnkr. Det är den senaste skatteprognosen från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) 2017-02-21 som visar på en bättre prognos än vad som finns i budgeten. Nästa skatteprognos kommer i slutet av april. Övriga kostnader och intäkter inom finansförvaltning är i linje med budget.
Sammantaget redovisar finansförvaltningen ett överskott på 17,0 mnkr.

Risk- och känslighetsanalys

Nästa skatteprognos kommer i april. Det finns alltid en osäkerhet om vad som kan bli resultatet av kommande prognoserna.

Pensionskostnaderna har ökat de senaste åren. Just nu ligger utfallet över den budgeterade ramen. Nästa prognos kommer i augusti och det finns risk att kostnaderna blir högre än budgeterat.

Risk- och känslighetsanalys	Positiv risk, tkr	Negativ risk, tkr
Förändrad skatteintäktsprognos	10 000	- 10 000
Ökande pensionskostnader	0	- 6 000
Summering:	**10 000**	**- 16 000**

Prognos

Sammantaget är årsprognosen för finansförvaltningen ett **överskott på 17,0 mnkr** med anledning av en förbättrad sketteprognos i februari.

Prognos, specificerad	Föregående månads prognos	Prognos helår 2017	Förändring
Den senaste skatteprognosen var positiv mot budget		17 000	
Summa Prognos		**17 000**	

Tabellen redovisad i tkr

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron under januari var för kommunen som helhet 8,6 procent, en ökning med 0,2 procentenheter jämfört med samma period förra året (8,4 procent). Sjukfrånvaron var på kof 5,9 procent, ksf 4,6 procent, sof 8,6 procent, sbf 5,3 procent, ubf 9,0 procent och äf 10,1 procent. Jämfört med samma period förra året minskade sjukfrånvaron inom kof och ubf men ökade inom sof och äf. Övriga förvaltningar hade oförändrad sjukfrånvaro jämfört med januari 2016.

Befolkning

Den 31 januari hade Haninge 85 839 invånare, vilket är en ökning med 146 personer jämfört med månaden innan. Detta beroende på både födelse- och flyttningsöverskott. Under januari föddes 77 nya Haningebor och 60 Haningebor avled. 638 personer flyttade hit, varav 97 från andra länder och 516 personer flyttade härifrån, varav 35 till andra länder.

Arbetslöshet

I januari var 7,1 procent av arbetskraften 16-64 år inskrivna som arbetslösa hos Arbetsförmedlingen. Det är 0,1 procentenheter mindre än januari förra året. Jämfört med hela länet var arbetslösheten 1,1 procentenheter högre i Haninge, men 0,7 procentenheter lägre än i riket. 8,4 procent av arbetskraften (motsvarar 433 personer) i åldern 18-24 år var inskrivna som arbetslösa, en minskning med 2,5 procentenheter jämfört med januari 2016. I Stockholms län var ungdomsarbetslösheten 6,6 procent, i riket 11,3 procent.

Finansiell rapport

Tornberget Fastighetsförvaltning har sedan april 2016 i sin helhet övertagit kommunens externa upplåning. Syftet är att trygga Tornbergets möjlighet att göra skattemässiga

avdrag för dessa lån. Kommunen har tecknat borgen för dessa lån. Tornberget har antagit kommunens finanspolicy och uppfyller den inom samtliga delar. Kommunens upplåning är sedan april noll och finansrapporten innehåller för närvarande endast en redovisning av likviditeten. Enligt kommunens finanspolicy ska likviditetsreserven vara minst 250,0 mnkr. Per februari är likviditetsreserven 778,0 mnkr (aktuell likviditet 628,0 mnkr samt bekräftade ej utnyttjade löften 150,0 mnkr) och uppfyller därmed finanspolicyns krav.

Bengt Svenander
Kommundirektör

Jörn Karlsson
Ekonomidirektör

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (2)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Ekonomiavdelningen	2017-03-08	KS 2017/63	
Handläggare			
Bengt Svenander, kommundirektör			

Årsredovisning 2016, Haninge kommun

Sammanfattning

Årsredovisningen är utformad enligt kraven i den kommunala redovisningslagen och innehåller, förutom resultat- och balansräkning och finansieringsanalys, en förvaltningsberättelse med måluppföljning och en översikt av utvecklingen i kommunen. För varje nämnd finns ett avsnitt med en kortfattad verksamhetsbeskrivning, ekonomiskt resultat samt måluppföljning. En sammanställd redovisning över kommunen inklusive bolag och kommunalförbund redovisas också i dokumentet.

Årets resultat blev 94,5 miljoner kronor (mnkr). Kommunfullmäktiges mål är att resultatet ska vara minst 2,0 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Resultatet för 2016 blev 2,3 procent och därmed uppfylldes resultatmålet. Resultatet innebär att balanskravet är uppfyllt.

Alla nämnderna har positiva resultat och redovisar sammantaget ett överskott mot budget med 63,0 mnkr eller 1,6 procent.

Kommunens egna kapital uppgår nu till 1 499,3 mnkr. Soliditeten i kommunen har ökat till 46 procent. Kommunen har ett stort pensionsåtagande som är en ansvarsförbindelse med 1 411,3 mnkr (pen-sioner intjänade före 1998). Om detta pensionsåtagande räknas in i balansräkningen är kommunens soliditet 3 procent. Det innebär att målet med att ha en positiv soliditet, inkl pensionsåtagandet, 2018 redan har uppnåtts 2016.

Föreliggande förslag till årsredovisning för Haninge kommun 2016 överlämnas till kommunstyrelsen för fastställelse samt vidare till kommunfullmäktige för godkännande.

Underlag för beslut

- Årsredovisningen Haninge kommun 2016

- Komplettering med sammanställd redovisning över kommunen inklusive bolag och kommunalförbund

- Utbytesblad sid 38-39 samt 64

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Årsredovisningen för Haninge kommun 2016 godkänns.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del

1. Årsredovisningen för Haninge kommun 2016 fastställs och överlämnas till kommunfullmäktige för godkännande

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Jörn Karlsson
Ekonomidirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet: ekonomiavdelningen

För kännedom: Samtliga nämnder, Tornberget, Haninge Bostäder

HANINGE KOMMUN

ÅRSREDOVISNING 2016

Haninge kommun

Innehållsförteckning

VÄLKOMMEN TILL HANINGE 4

HÄNT I HANINGE 5

EKONOMI I KORTHET 6–7

KOMMUNENS ORGANISATION 8

INTERN KONTROLL OCH FRAMTIDA UTMANINGAR 9

UTVECKLING UR OLIKA PERSPEKTIV 10–12

INTERN KONTROLL 13

FRAMTIDA UTMANINGAR 13

UPPFÖLJNING AV FULLMÄKTIGES MÅL 14–21

VERKSAMHETSUTVECKLING OCH FÖRBÄTTRAD KVALITET 23

FINANSIELL ANALYS 24–31

REDOVISNING AV UPPDRAG 32–37

PERSONAL 38–41

NÄMNDERNAS VERKSAMHETSBERÄTTELSER 42–58
Kommunstyrelsen 42
Grund- och förskolenämnden 44
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 46
Kultur- och fritidsnämnden 48
Socialnämnden 50
Stadsbyggnadsnämnden 52
Äldrenämnden 54
Södertörns upphandlingsnämnd 56
Södertörns överförmyndarnämnd 57
Revisionen 58

SAMMANSTÄLLNING KONCERNEN X

ÅRSBOKSLUT 59–75
Resultaträkning 59
Balansräkning 60
Kassaflödesanalys 61
Noter 62–69
Resultaträkning vatten och avlopp 70
Balansräkning vatten och avlopp 71
Noter vatten och avlopp 72–73
Redovisningsprinciper 74
Ordlista 76

REVISIONSBERÄTTELSE X

Välkommen till Haninge!

Haninge kommun har fortsatt god ordning i ekonomin och kommunen har nu en positiv soliditet. Skola, tillväxt, företagande och bostadsbyggande har fortsatt stått i fokus under 2016. Det ger goda förutsättningar inför framtiden och nu höjer vi våra ambitioner ytterligare.

För oss är Haningeborna det allra viktigaste. Det är invånarna som ger färg, känsla och hjärta till en plats. Haninge är en expansiv inflyttningskommun där allt fler människor har valt att bosätta sig. Haninge bygger stad och vi har goda förutsättningar att både växa och utvecklas till en än mer attraktiv kommun att leva i.

En ny översiktsplan för Haninge antogs. Översiktsplanen beskriver inriktningen för hur den bebyggda och obebyggda miljön ska utvecklas i tätorterna, på landsbygden och i skärgården. Pendeltågsstationerna pekas ut som naturliga nav vad gäller utbyggnad och förtätning.

Utbildning är nyckeln till goda framtidsutsikter. Att satsa på skolan är en av våra viktigaste uppgifter. Under både 2015 och 2016 har vi kunnat se förbättringar i skolresultaten vilket ger god energi för det fortsatta arbetet med att förbättra skolresultaten. Skolan i Haninge ska vara likvärdig och kompensera för barn och ungas olika förutsättningar. Investeringar i våra barn och ungdomars arbetsmiljö fortsätter.

Statsminister Stefan Löfvén och gymnasie- och kunskapslyftsminister Anna Ekström invigde Fredrika Bremergymnasiets nya lokaler för de tekniska yrkesutbildningarna. De moderna verkstäderna är utformade i samarbete med företrädare från branschen.

Haninge är och ska vara en växande och välkomnande kommun som står öppen mot sin omvärld. Engagemanget från Haningeborna har varit stort och många vill engagera sig för att stötta nyanlända. Privatpersoner har bidragit med att hyra ut de bostäder som har behövts.

Vår kommun ska ligga i framkant i arbetet med nyanländas etablering. Vi slår vakt om vår öppenhet och att vara ett samhälle för människor med olika bakgrund. Tillsammans med föreningslivet och näringslivet utvecklas Haningemodellen för etablering.

Den allvarliga bostadsbristen i kommunen drabbar invånare i alla åldrar. Därför är det viktigt att prioritera bostadsbyggandet. Det gör vi genom att bygga tätare och samtidigt skapa förutsättningar för ett miljövänligare och hållbart trafiksystem. Kommunens näringslivspolitik ska fokusera på att få fler jobb, fler och växande företag till Haninge. Jobben är grunden för Haninges utveckling och välstånd. Haninge ska erbjuda goda förutsättningar för företag som idag verkar i kommunen eller som i framtiden vill etablera sig här.

Haninge kommun har en god ekonomi vilket är grunden för en fortsatt ljus framtid. Med Haningebornas bästa för ögonen fortsätter vi satsningarna på barn och unga, ökat bostadsbyggande, fler i jobb och stärkt välfärd. Tillsammans utvecklar vi den fantastiska kommun som Haninge är att leva, bo och verka i.

Hänt i Haninge

Haninge växer

Haninge växer och kommunen hade vid årsskiftet 85 693 invånare. Drygt 1 400 personer flyttade in i den nya stadsdelen Vega.

Stadskärnan tar form

Arbetet med att bygga stad i Haninge har tagit form och börjat synas. Fasaderna på Najaden har bytts ut, höghuset Blicken växer uppåt mot 18 våningar och flera nya restauranger har öppnats. Samtidigt pågår planeringen för hur staden kan se ut år 2030 och 2050. I en stadsutvecklingsplan redovisas huvuddragen i markanvändning, kvartersstruktur, gatunät och innehåll. För att bygga långsiktigt, hållbart och nyskapande behövs många perspektiv. Därför bjöd kommunen i oktober in till en välbesökt stadsbyggnadskonferens där personer i olika yrkesgrupper träffades för att bidra till det fortsatta arbetet.

Stort intresse för den nya företagsparken

På Norviksudden i Nynäshamn startade arbetet med framtidens hamn i Östersjön. Den nya hamnen skapar nya arbetstillfällen även i de verksamheter som byggs i anslutning till hamnen. Företagsparken Albyberg är strategiskt placerad vid järnvägen och väg 73 mellan Norvik och Stockholm city. Här sålde Haninge kommun tio tomter till företag verksamma i olika branscher, som matproduktion, bemanning, sanering, fastighet och konstruktion samt bil- och båtbranschen.

Sveriges modernaste yrkesgymnasium

Nya lokaler har invigts för Fredrika Bremergymnasiets tekniska yrkesutbildningar. Statsminister Stefan Löfvén invigde de nya lokalerna som består av 10 300 kvadratmeter verkstäder, skolsalar, grupprum, matsal, kök och kafé.

Nyanlända välkomnas

Kommunen byggde upp en mottagning för nyanlända personer Fram till årsskiftet hade kommunen ordnat boende för 166 nyanlända. Drygt en tredjedel av bostäderna har anskaffats genom privatpersoner i Haninge.

Blomstrande refuger

Under sommaren vajade ängsblomster i några av Haninges refuger vid Port 73. Planteringarna uppmärksammades av många och bilder spreds långt utanför kommunen via facebook.

Översiktsplan till år 2030

En ny översiktsplan för Haninge antogs. Översiktsplanen beskriver inriktningen för hur den bebyggda och obebyggda miljön ska utvecklas i tätorterna, på landsbygden och i skärgården fram till år 2030, med en utblick mot år 2050. Utbyggnad och förtätning kommer främst att ske i tätorterna runt pendeltågsstationerna och den största utvecklingen blir i Handen och Vega.

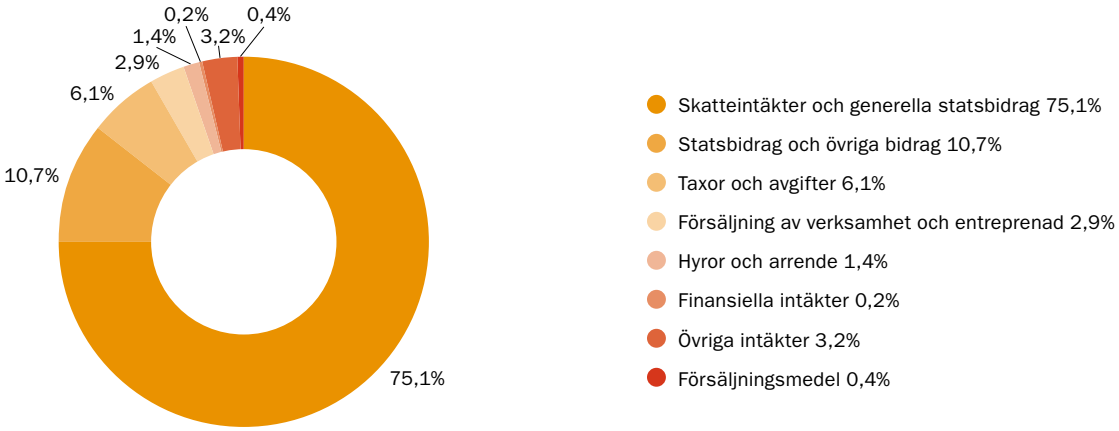
100 kronor i skatt

100 KRONOR I SKATT TILL KOMMUNEN ANVÄNDES UNDER 2016 TILL FÖLJANDE VERKSAMHETER

23,58 kr	Grundskola
15,45 kr	Vård och omsorg för äldre
11,25 kr	Verksamhet för funktionshindrade
11,49 kr	Förskoleverksamhet
9,14 kr	Gymnasium
10,06 kr	Sociala insatser för barn, ungdomar och vuxna i behov av stöd
7,65 kr	Miljö och hälsoskydd, teknisk förvaltning
4,15 kr	Bibliotek, kultur och fritidsverksamhet
2,55 kr	Övrig verksamhet
1,44 kr	Försörjningsstöd
1,38 kr	Vuxenutbildning
1,03 kr	Räddningstjänst och skydd
0,83 kr	Arbetsmarknadsåtgärder
100 kr	

SÅ HÄR FÅR KOMMUNEN SINA PENGAR

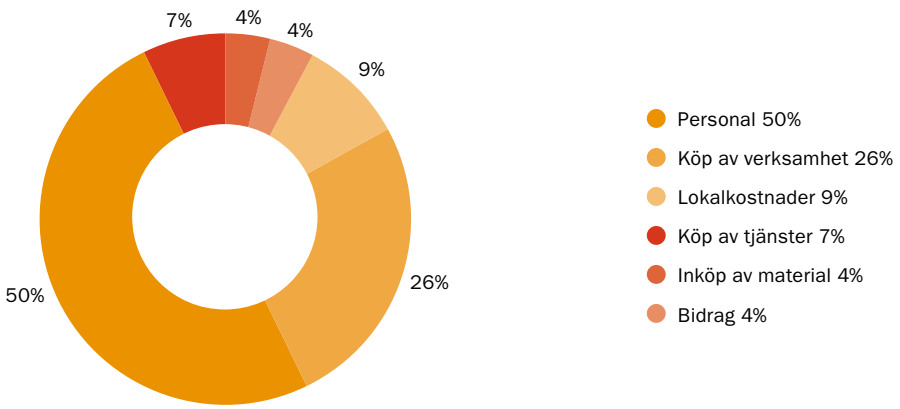

Fem år i siffror

	2012	2013	2014	2015	2016
Verksamhetens nettokostnader (mnkr)	3 400,9	3 542,2	3 696,0	3 873,5	4 054,4
Skatteintäkter (mnkr)	2 853,1	2 951,6	3 033,0	3 201,8	3 380,6
Generella statsbidrag (mnkr)	595,6	652,7	704,9	697,0	769,2
Finansnetto (mnkr)	24,4	23,2	32,8	28,8	-0,9
Investeringsutgifter (mnkr)	156,4	186,7	182,5	223,1	301,6
Tillgångar (mnkr)	3 330,6	3 618,6	4 007,7	4 811,9	3 268,1
Eget kapital (mnkr)	1 160,1	1 245,4	1 322,5	1 400,3	1 499,3
Kortfristiga skulder (mnkr)	669,1	703,3	779,1	727,9	907,7
Långfristiga skulder (mnkr)	983,1	1 082,9	1 269,1	1 998,5	5,3
Soliditet %	34,8	34,4	33,0	29,1	45,9
Kassalikviditet %	89,0	93,7	80,2	130,2	131,4
Kommunal utdebitering (kr/skattekronor)	31,88	31,88	31,88	31,88	31,76
· varav kommunalskatt	19,78	19,78	19,78	19,78	19,68
· varav landsstingsskatt	12,10	12,10	12,10	12,10	12,08
Befolkning	79 430	80 932	82 407	83 866	85 693
· befolkningsförändring	1 104	1 502	1 475	1 459	1 827
· andel av Sveriges befolkning	0,83%	0,84%	0,84%	0,85%	0,86%

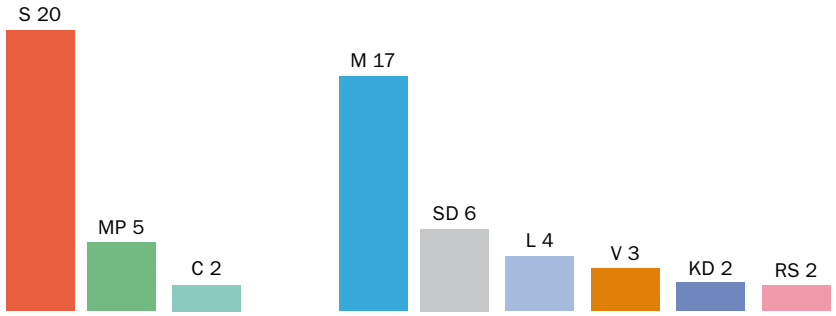
KÄNSLIGHETSANALYS	Årseffekt i mnkr
Händelse	
Löneförändring samtlig personal i kommunen med 1% inklusive personalomkostnader	24,7
Prisförändring på varor och tjänster till löpande drift 1%	27,3
Förändring av utdebiterad skatt med 1 kr	186,6
Förändring av skatteintäkter till kommunen vid befolkningsförändring med 100 personer	4,9

SÅ HÄR ANVÄNDER KOMMUNEN SINA PENGAR

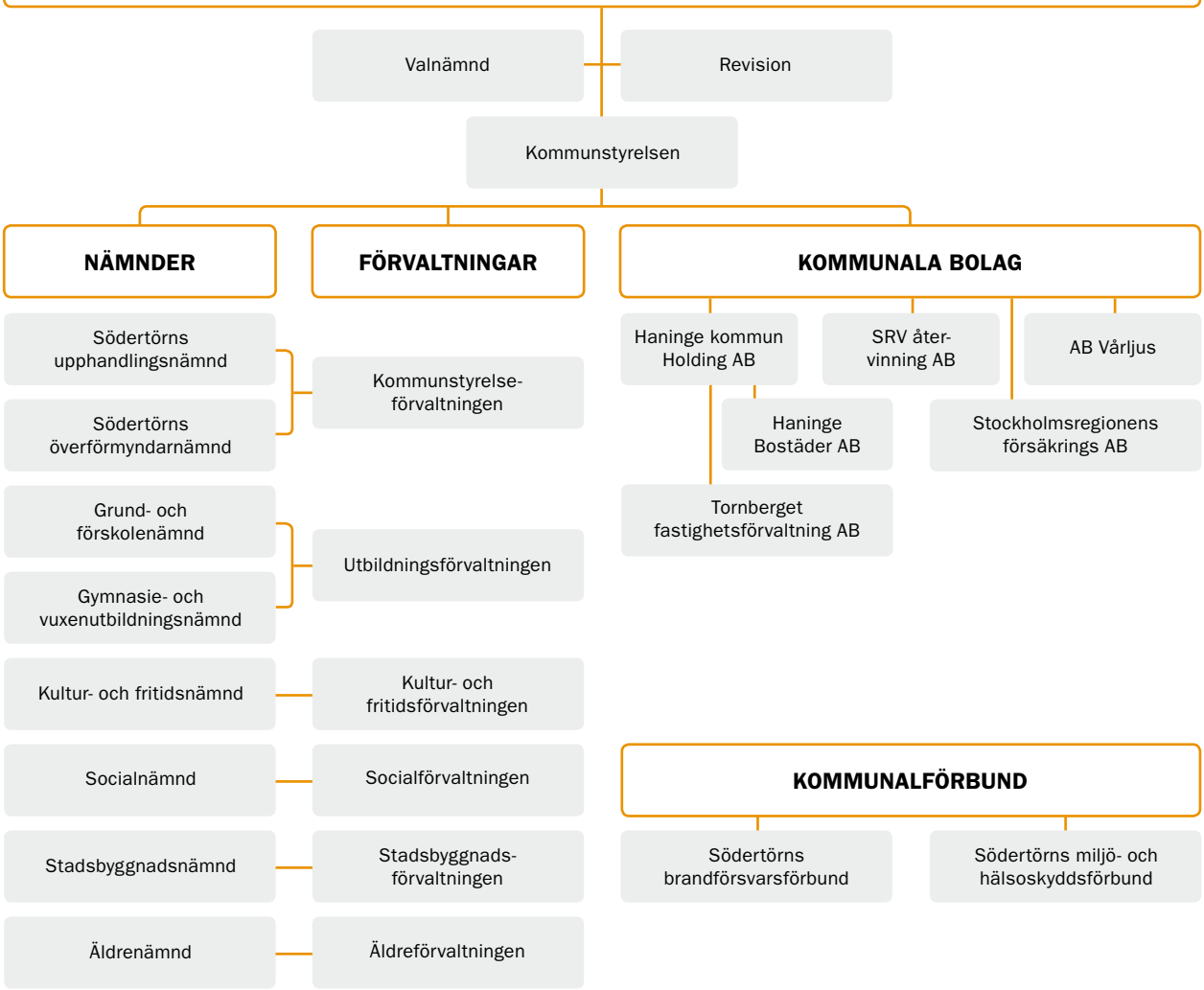

Organisation

MANDATFÖRDELNING KOMMUNFULLMÄKTIGE ENLIGT VALET (2014)

Kommunfullmäktige: Socialdemokraterna (S), Miljöpartiet (MP) och Centerpartiet (C) utgör kommunens styrande koalition. Moderaterna (M), Sverigedemokraterna (SD), Liberalerna (L), Vänsterpartiet (V), Kristdemokraterna (KD) och Rättvisepartiet socialisterna (RS) utgör opposition.

Så styrs Haninge kommun

STYRMODELLEN

Styrmodellen ska bidra till kommunfullmäktiges mål om god ekonomisk hushållning genom att strukturen för styrning blir begriplig och distinkt. En känd struktur och process med användbara verktyg för styrning och uppföljning förenklar förvaltningarnas administration och förbättrar nämndernas möjligheter att ha överblick över resultat och kvalitet.

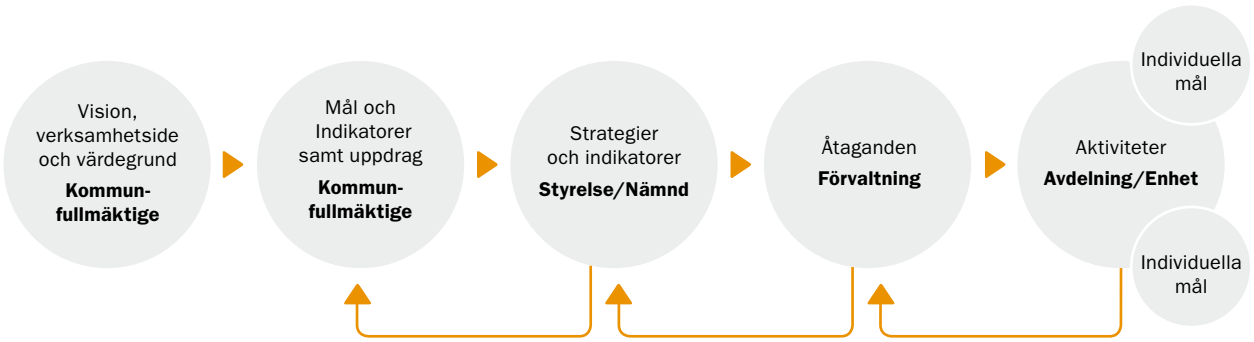
Kommunens vision, verksamhetsidé och gemensamma värdegrund fastställs av kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige har fastställt övergripande mål med ett antal indikatorer med målvärden. Målen gäller för alla nämnder och kommunens bolag, även om några är av målen är lite mer specifikt riktade till vissa verksamheter. Nämnderna kan också få uppdrag från fullmäktige.

Nämnderna beslutar vilka strategier som ska användas för att påverka indikatorerna och uppfylla fullmäktiges mål. Strategierna stakar långsiktigt ut färdriktningarna för att nå fullmäktiges mål. Nämnderna kan använda egna indikatorer för uppföljning.

Förvaltningarna formulerar sina åtaganden utifrån nämndernas strategier. Ett åtagande anger vad förvaltningen ska göra inom budgetramarna. Därefter prioriterar avdelningarna och enheterna vilka aktiviteter som ska genomföras. Alla medarbetare har individuella mål som kopplas till aktiviteterna.

En fungerande uppföljning är viktig när ansvar och befogenheter är decentraliserade i kommunen. Uppföljning av fullmäktiges mål, indikatorer och uppdrag görs tre gånger per år. Ekonomiskt resultat följs upp tio gånger per år. Individuella mål följs upp minst en gång årligen.

Utveckling ur olika perspektiv

SAMHÄLLSEKONOMISK UTVECKLING

Kostnadstrycket i kommunsektorn fortsätter att öka och det kommer att krävas fortsatta rationaliseringar eller skattehöjningar framöver. För att bryta utvecklingen kommer det att krävas helt nya åtgärder, från såväl kommuners och landstings som från statens sida. Även om utvecklingen av intäkterna är relativt positiv så räcker det inte till för att möta kostnadsökningarna. Under 2017 klarar de flesta kommunerna att finansiera verksamheterna utan skattehöjningar. För åren 2018-2020 är bilden mer oroande. För att inte resultatet ska försämras med anledning av ökade kostnader måste alltså intäkterna öka i motsvarande omfattning.

Främst är det befolkningsförändringar som ligger bakom det ökade kostnadstrycket. Fler äldre och fler barn driver upp kommunernas kostnader. Det som tillkommit är en stor invandring som påverkar en rad verksamheter. Att en relativt stor del av de nyanlända är i yrkesverksam ålder bör på sikt ha en positiv inverkan på möjligheterna att finansiera välfärden, genom att försörjningskvoten förbättras. Fler kan arbeta. Om nyanländas etablering på arbetsmarknaden lyckas väl förbättras förutsättningarna för den långsiktiga finansieringen av välfärden. Erfarenheten visar dock att det tar lång tid innan de nyanlända etablerar sig på den svenska arbetsmarknaden. På längre sikt blir SKL:s kalkyler mer positiva.

Den svenska ekonomin fortsätter att utvecklas starkt och 2017 beräknas BNP (bruttonationalprodukten) öka med 2,8 procent. En fortsatt stark tillväxt i efterfrågan och produktion innebär att läget på arbetsmarknaden förbättras ytterligare. Antalet arbetade timmar i den svenska ekonomin beräknas 2017 öka med 1,3 procent vilket kan jämföras med en ökning med 1,8 procent under 2016. Den positiva utvecklingen innebär att arbetslösheten gradvis minskar ner mot 6 procent.

Trots det förbättrade läget på arbetsmarknaden beräknas löneutvecklingen 2017 bli fortsatt dämpad med en ökning av genomsnittlig timlön med 2,8 procent. Prisökningstakten stiger under året och beräknas ligga över 2 procent beroende på ökat resursutnyttjande, bättre fart på privat konsumtion, högre råvarupriser och en försvagad krona. SKL:s bedömning är att Riksbanken under hösten 2017 höjer styrräntan, vilket på sikt kommer att öka kommunernas lånekostnader.

Utvecklingen åren 2018–2020 innebär en mer normal men långsammare utveckling av produktion och sysselsättning och BNP-tillväxten understiger 2 procent samtidigt som ökningen i sysselsättningen är begränsad.

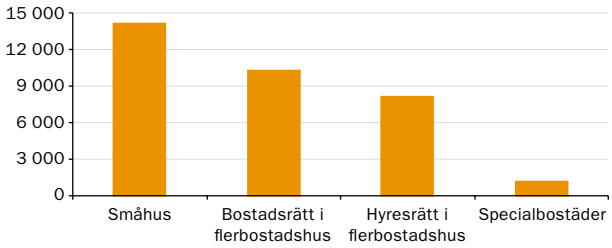
En relativt stark utveckling av sysselsättningen har inneburit en gynnsam utveckling av kommunernas ekonomi. Skatteunderlaget beräknas öka med i genomsnitt 2 procent 2015–2017, vilket är ungefär det dubbla mot normalt. I och med att den svenska ekonomin efter 2017 förutsätts utvecklas i ett lugnare tempo blir det en svagare utveckling av skatteunderlaget 2018–2020. Det blir då betydligt svårare för kommunsektorn att få intäkter och kostnader att gå ihop. Reala ökningar i skatteunderlaget på 0,5-1 procent ska klara demografiska krav som årligen växer med 1,5 procent. *Källa: SKL (Sveriges kommuner och Landsting)*

BOSTÄDER OCH BEFOLKNING

Stockholm är en region med bostadsbrist. Särskilt nyanlända och ungdomar har svårt att ta sig in på bostadsmarknaden.

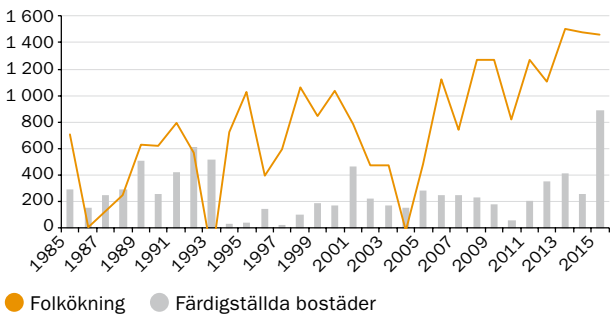
Bostadsbyggandet har ökat kraftigt i kommunen, men ligger ändå lägre än befolkningsökningen. Av Haninges 34 000 bostäder är 14 000 småhus, 10 000 bostadsrätter och 8 000 hyresrätter. 1 300 bostäder är specialbostäder eller övriga hus. Med specialbostäder menas till exempel bostäder för äldre/funktionshindrade och studentbostäder.

ANTAL BOSTÄDER EFTER HUSTYP OCH UPPLÅTELSEFORM

Kommunen har antagit nya riktlinjer för bostadsförsörjningen. Kommunen ska möjliggöra byggande av minst 600 bostäder om året, planera för attraktiva bostäder och se till att uppfylla behoven av bostäder för äldre och funktionshindrade.

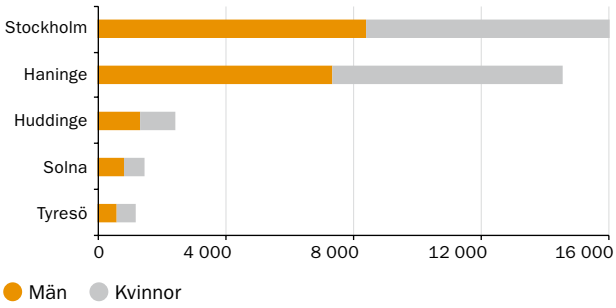
BYGGANDE OCH FOLKÖKNING 1985–2015

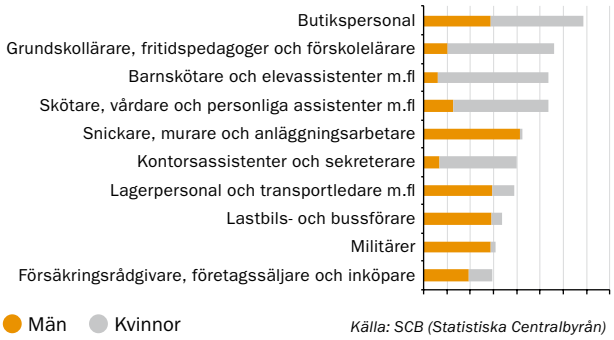
42 000 av Haninges invånare förvärvsarbetar. Av dessa arbetar 15 000 på en arbetsplats i Haninge och 27 000 på en arbetsplats i en annan kommun, vanligast är Stockholm. Det är vanligare att män har längre resväg till jobbet jämfört med kvinnor.

Det vanligaste yrket bland Haningeborna är butikspersonal. Näst vanligaste yrket är grundskollärare, fritidspedagog och förskollärare. Bland kvinnor är barnskötare och elevassistenter det vanligaste yrket och bland män är det snickare, murare och anläggningsarbetare.

DE FEM VANLIGASTE KOMMUNERNA DÄR HANINGEBORNA ARBETAR

DE 10 VANLIGASTE YRKENA

Källa: SCB (Statistiska Centralbyrån)

KLIMAT OCH MILJÖ

Året 2016 avslutades med rekordvärme på Arktis. Temperaturer som uppmättes var 20 grader högre än normalt för årstiden. Även den globala medeltemperaturen för året satte nya rekord. För att ändra utvecklingen krävs stora insatser.

Det internationella klimatavtal som slöts i Paris i december 2015 genomsyrar nu Sveriges miljöpolitik. Den svenska miljömålsberedningen lade under våren fram sitt slutbetänkande om ett klimatpolitiskt ramverk och en samlad luftvårdspolitik med nya och skärpta mål. Regeringen tillsatte också en delegation för Sveriges genomförande av Agenda 2030. Agenda 2030 är den nya utvecklingsagendan som består av 17 globala mål med sammanlagt 169 delmål. Miljö och utveckling behandlas inte längre som två separata frågor.

Kommunfullmäktige tillsatte en hållbarhetsberedning som under 2016 arbetat med att ta fram ett förslag på klimatmiljöpolitiskt program. Programmet knyter an till Parisavtalets målsättning om att den globala medeltemperaturökningen ska hållas under två grader.

Dokument med särskild betydelse för miljön i Haninge har antagits. Kommunens nya översiktsplan, ÖP 2030, har ett tydligt fokus på att nybyggnation ska göras i anslutning till pendeltågssträckningen. På så vis kan befintlig infrastruktur användas och det skapar möjlighet för invånarna att använda kollektivtrafik. En ny naturvårdsplan antogs med syftet att bevara och utveckla Haninges naturvärden men också de områden som är viktiga för rekreation och friluftsliv.

Haninge och berörda grannkommuner har påbörjat arbetet med att upprätta ett åtgärdsprogram för att förbättra vattenkvaliteten i den övergödda sjön Drevviken. Ett flertal åtgärder behöver genomföras så att miljökvalitetsnormerna för Drevviken kan följas. Haninge kommun inledde också planeringen av åtgärder för att minska belastningen i dagvattnet från exempelvis den nybyggda stadsdelen Vega.

En solkarta där fastighetsägare kan gå in och bedöma solenergipotentialen på sitt hustak har lanserats på kommunens webbsida. Tornberget installerade med stöd från klimatmiljonen en solcellsanläggning på Fredrika Bremergymnasiet. Anläggningen beräknas ge ca 160 MWh el på ett år som motsvarar hushållsel till 45 lägenheter eller 26 småhus.

MOTTAGANDE AV NYANLÄNDA

Kommunerna fick genom en lagändring 1 mars 2016 ett ökat ansvar för att ordna boende för nyanlända med uppehållstillstånd.

Bostadsförsörjning för nyanlända handlar om anskaffning och förvaltning av etableringsbostäder. Enligt beslut av riksdag och länsstyrelse skulle Haninge tillhandahålla bostäder för 253 personer under 2016. Fram till årsskiftet hade kommunen ordnat boende för 166 personer. Drygt en tredjedel av bostäderna har anskaffats genom privatpersoner i Haninge. De resterande personerna som inte kunnat få bostad i kommunen under 2016, erhåller en bostad 2017.

Under 2017 ska bostäder tillhandahållas för ytterligare preliminärt 276 personer. Fullmäktige beslutade i december om en plan för anskaffning av bostäder till nyanlända med uppehållstillstånd, som anvisats till kommunen. De bostäder som ska anskaffas med stöd av tidsbegränsade bygglov får även hyras ut till andra, i första hand till ungdomar som redan är folkbokförda i kommunen och saknar egen bostad.

En övergripande utredning genomfördes för ge förslag på hur kommunens flyktingmottagande bör planeras, följas upp och styras utifrån ett helhetsåtagande. Efter projektet finns en fastställd process som säkerställer att Migrationsverkets krav uppfylls.

Det nuvarande flyktingmottagandet i Haninge kommun har genomförts med godtagbart resultat utifrån de förutsättningar som getts, men organisationen är hårt ansträngd. Den stora volym av nyanlända och ensamkommande barn som kom under 2015 och de nyanlända som fortsatt att komma under 2016 har inneburit stor press på berörda verksamheter. Kommunfullmäktige beslutade att fördela ett extra statsbidrag om 39,4 mnkr mellan berörda nämnder.

Intern kontroll

En god internkontroll kännetecknas av att verksamheten lever upp till målen och är kostnadseffektiv, att informationen om verksamheten och den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig, att regler och riktlinjer följs samt att möjliga risker ringas in, bedöms och förebyggs. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att upprätthålla en god internkontroll.

Fyra kontroller gjordes i samtliga nämnder under 2016. Dessa var om inköp med företagskorten ökade i samband med införande av nytt inköpssystem, om systemdokumentation finns för verksamhetssystem, om riskklassning för verksamhetssystemen har införts samt om rutiner för diarieföring finns i alla nämnder. Resultaten av kontrollen av de kommungemensamma kontrollmoment är mycket tillfredsställande. Tre av kontrollmomenten uppfylldes i alla nämnder. Riskklassning för systemen har dock ännu inte införts i någon nämnd. Granskningen återkommer i 2017 års arbete med internkontroll.

Utbildningsförvaltningen har kontrollerat rutiner för orosanmälan. Undersökningen visar att rutinen är känd hos personalen och den följs upp regelbundet på enheterna, bland annat i medarbetarsamtal. Utbildningsförvaltningen har även tagit fram rutiner för barn och elever med skyddade personuppgifter.

Kultur- och fritidsnämnden har undersökt fakturering för lokalbokning. Stickprov visar att faktureringen har skett på ett korrekt sätt. En granskning har också gjorts av om föreningar har skickat in samtliga begärda handlingar och uppgifter vid ansökningar om bidrag. Samtliga handlingar var till belåtenhet.

Socialnämnden har utfört flera kontroller, bland annat kontroll av att rutinen mellan beställare och utförare följs inom personlig assistans. Hantering av enskilda brukares medel på särskilda boenden har undersökts och uppföljningen visade att skriftliga överenskommelser finns. Vid stickprovsundersökning av boendes kontanter stämde summorna och ingen verksamhet förvarade större summor kontanter.

Stadsbyggnadsnämnden har kontrollerat bland annat om ramavtal finns för aktuella leverantörer. Stora projekt är på gång och gällande ramavtal kommer att löpa ut.

Äldrenämnden granskar årligen kvaliteten i verksamheterna genom intern kvalitetsgranskning. Syftet med kvalitetsgranskningen är att säkerställa att enheten uppfyller de kvalitetskrav som äldreförvaltningen har samt stimulera till ett aktivt kvalitetsarbete.

Framtida utmaningar

En av kommunens framtida utmaningar är att underlätta för byggande av fler bostäder. Utvecklingen av Haninges stadskärna och bebyggelse runt pendeltågstationerna ska prioriteras samtidigt som Haninges olika unika miljöer för attraktivt boende ska utvecklas. Bostadsbyggandet har ökat kraftigt i kommunen, men ligger ändå lägre än befolkningsökningen. För att möta den ökade efterfrågan på bostäder måste hantering av detaljplaner och bygglov vara snabb och effektiv.

Flyktingmottagandet i Haninge kommun är en utmaning som har genomförts med godtagbart resultat utifrån de förutsättningar som getts, men organisationen är hårt ansträngd. Under 2017 ska bostäder tillhandahållas för ytterligare preliminärt 276 personer. Hur det ser ut kommande år vet ingen. Flyktingmottagandet måste hanteras utifrån ett helhetsåtagande och vara kostnadseffektivt.

Jordens medeltemperatur satte nya värmerekord 2016. Stora insatser görs för att bromsa de pågående klimatförändringarna. De åtgärder som bidrar till att miljön i kommunen förbättras ska ha hög prioritet. Kommunfullmäktige tillsatte under 2016 en hållbarhetsberedning som arbetat med att ta fram ett förslag på nytt klimat- och miljöpolitiskt program. Kommunens utmaning kommande år är att gå från ambition till handling så att klimat- och miljömålen uppnås.

Ytterligare en utmaning är osäkerhet kring intäkter i form av riktade statsbidrag, som vart och ett motsvarar någon statlig reform för förbättringar i kommunerna. Kommunerna tvingas i vissa fall redovisa ökade resurser i verksamheten för att kunna få ta del av statsbidragen. Det finns en osäkerhet om de tillfälliga statsbidragen kommer att gälla kommande år. Om staten skulle ta bort de tillfälliga statsbidragen så kan kommunen stå kvar med ofinansierade kostnader.

Uppföljning av fullmäktiges mål

HANINGE FÖR VARJE MÄNNISKA IDAG OCH IMORGON

Välmående kommuninvånare	Utveckling	Attraktiv närmiljö	Effektivitet, kvalitet och service
1. God folkhälsa 2. Trygga invånare med inflytande och delaktighet 3. Stöd och omsorg ger mervärde för individen	4. Möjligheter till utbildning i livets alla skeden 5. Växande näringsliv med fler i egen försörjning 6. Meningsfull fritid	7. God livsmiljö för nuvarande och kommande generationer 8. Nya bostäder i bra lägen 9. Hög tillgänglighet	10. Ordning och reda på ekonomin 11. Hög kvalitet på kommunens tjänster 12. Attraktiv arbetsgivare

MÄNNISKAN | **SAMHÄLLET**

Kommunens målstruktur bygger på fyra övergripande målområden som ska bidra till att Haninge blir en bättre kommun att bo, leva och verka i. I varje målområde finns övergripande mål som följs upp med ett antal indikatorer. Varje indikator har ett målvärde som ska uppnås under mandatperioden. I årsredovisningen rapporteras årets värde och eventuell trend för indikatorer. För varje indikator görs en bedömning om målvärdet 2018 kommer att uppfyllas eller inte. Om målvärdet bedöms inte uppfyllas så beskrivs vilka åtgärder som planeras förutsatt att kommunen kan påverka utvecklingen på indikatorn. Ingen sammantagen bedömning görs av varje mål eftersom utvecklingen för indikatorerna redovisas. Samtliga indikatorer i måluppföljningen, med undantag av indextal, redovisas i procent om inte annat anges.

VÄLMÅENDE KOMMUNINVÅNARE

Mål 1. God folkhälsa

En bättre folkhälsa bidrar till friskare och mer aktiva invånare. Ur ett kommunalt perspektiv är det främst invånare som tar del av kommunens tjänster som kan stimuleras till ett friskare liv. Samtidigt kan alla kommunala verksamheter bidra på något vis inom sitt område till att alla invånare i kommunen får möjlighet att förändra sina livsvanor i en positiv riktning.

Kommentar

För att bidra till bättre hälsa för kommunens invånare fortsätter projektet En Frisk Generation i ytterligare tre år. Under våren 2016 deltog 55 till 60 familjer och under hösten deltog cirka 140 personer.

Kommunen arbetar med förebyggande åtgärder för att minska användningen av tobak, droger och dopingmedel bland ungdomar. Tobak prioriterades som 2016 års område i Ungsam, ett samarbete mellan grund- och förskolenämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden och polisen. Gemensamma riktlinjer för en tobaksfri förskola, skola och fritidsverksamhet har tagits fram.

Den psykiska hälsan bland ungdomar har försämrats i hela Sverige under 2000-talet (källa: Socialstyrelsen). Att misslyckas i skolan ökar risken för psykisk ohälsa samtidigt som psykisk ohälsa har en negativ påverkan på skolresultaten. Utbildningsnämnderna prioriterar utveckling av undervisningen och skolmiljön så att elevernas resultat förbättras.

Över hälften av alla i vård- och omsorgsboenden i kommunen uppger att de ges möjlighet att komma ut dagligen. Äldrenämnden arbetar för att förbättra resultatet, bland annat genom ett nätverk för aktivitetsombud som ska kunna ge varandra tips, råd och stöd.

84 procent av kommunens 80- och 85-åringar uppger att de utövar lättare motion en till flera gånger i veckan.

Sjukpenningtalet för Haninge har ökat något. Värdet är högre för kvinnor än män. Sjukpenningtalet ökar i hela landet.

Den självskattade folkhälsan mäts av folkhälsomyndigheten, dock inte årligen. I senaste mätningen har värdet minskat.

MÅL 1. God folkhälsa

Indikator	2014	2015	2016	Bedömning	Mål 2018
Andel elever som inte använder ANTD * åk 9	58	-	59	●	66
Andel elever som inte använder ANTD gymn åk 2	27	-	33	●	35
Nöjd Medborgarindex Idrotts- o motionsanläggningar	58	59	56	●	63
Nöjd Medborgarindex Kultur	-	61	60	●	65
God psykisk hälsa åk 9	57	-	55	●	70
God psykisk hälsa gymn åk 2	57	-	54	●	70
Möjlighet komma utomhus i särskilt boende för äldre	46	43	51	●	57
Äldres motionsvanor	81	-	84	●	85
Folkhälsa - Självskattad hälsa	73	-	70	●	76
Andel fyraåringar med övervikt**	12,4	-	-		9
Sjukpenningtal	10	11,5	11,8	●	7

**ANTD =Alkohol, Narkotika, Tobak, Droger. **Resultat redovisas tidigast i april 2017*

Mål 2. Trygga invånare med inflytande och delaktighet

Ökat inflytande ger individen större makt över sitt liv och därmed en större upplevd trygghet. Inom samhällsplaneringen och genom aktiva insatser och uppsökande verksamhet kan den faktiska tryggheten i kommunen öka.

Kommentar

Kommunens lokala trygghetsmätning har genomförts för fjärde gången sedan 2006. I samtliga kommundelar är förändringarna marginella sedan förra mätningen. Den faktiska utsattheten för brott är låg i samtliga kommundelar.

Kostnaden för skadegörelse, så som glaskross och klotter på kommunens fastigheter, var högre 2016 än året innan. Flera kommuner i länet har haft liknande utveckling med skadegörelser. För att minska kostnaderna ska samarbetet mellan kommunen, Tornberget, polis och väktarbolag öka. Väktarna kommer att vara synligare jämfört med tidigare och där det är möjligt kommer byggnader att åtgärdas för att minska risken för skadegörelse. Nattvandringsgrupper finns nu i princip i alla kommundelar för att skapa trygghet, tidigt upptäcka och hjälpa ungdomar i riskzon och för att minska våld, skadegörelse samt alkohol- och narkotikaanvändning. För ungdomar som riskerar att utveckla en kriminell livsstil har socialnämnden utvecklat arbetet med sociala insatsgrupper.

Tryggheten i skolan är viktig. Under året har gemensamma möten genomförts mellan kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden och utbildningsnämnderna. Bland annat har skolskjutningar berörts och hur man kan agera i svåra och hotfulla situationer.

Trygghetsindex är lägre än tidigare i årets medborgarundersökning. Känslan av trygghet kan förändras utifrån omvärldshändelser som inte har direkt koppling till närmiljön och är svårt att påverka. Även inflytandeindex har blivit lägre sedan föregående mätning.

Medborgarundersökningen är en urvalsundersökning och slumpen påverkar vilka som kommit med i urvalet. De personer som har svarat behöver inte ha egna erfarenheter av området som frågan gäller.

MÅL 2. Trygga invånare med inflytande och delaktighet

Indikator	2014	2015	2016	Bedömning	Mål 2018
Trygghetsindex	53	52	50	●	63
Kostnad för skadegörelse på kommunala byggnader (kronor per invånare)	14,5	13	19,9	●	10
Trygghetsindex för unga	74	-	-		85
Trygghet i skolan åk 8	86	90	89	●	90
Lokal trygghetsmätning	2,1	-	2,3	●	2
Nöjd inflytandeindex	41	40	37	●	45
Attitydundersökning stadskärnan (betyg)*	3,1	2,9			4

**Värde 2016 kommer senare.*

Mål 3. Stöd och omsorg ger mervärde för individen

Kommunens stöd- och omsorgsverksamhet är en kärnverksamhet som alltid ska präglas av värdighet. Fokus ska alltid ligga på individens möjligheter till utveckling så att dennes frihet ökar.

Kommentar

Socialnämnden har utvecklat samverkan både med andra nämnder och med andra myndigheter för att på bästa sätt kunna samordna insatser för personer med behov av stöd och hjälp. Nämnden har utvecklat arbetsmetoder och kompetensutvecklat medarbetare för att kunna erbjuda verksamhet som utgår från individens behov och delaktighet. Brukarundersökningar används för att förbättra och utveckla verksamheten. Ökad användning av kommunikationshjälpmedel ska leda till att brukarna känner sig mer delaktiga.

Boende över 65 år i vård- och omsorgsboende och kunder inom hemtjänst upplever att de får ett gott bemötande av personalen. 80- och 85-åringar har fått förebyggande hembesök. Information för 75-åringar har hållits på träffpunkter som ett alternativ till förebyggande hembesök. Broddar har delats ut till besökare på träffpunkterna.

Andelen ungdomar 13-20 år som inte återkommit till socialtjänsten inom ett år har följts upp. Det är en nationell indikator som omfattar de ungdomar som inte har återaktualiserats inom ett år efter att socialtjänsten avslutat samtliga utredningar och insatser. Andelen har minskat de senaste åren. Att en person åter blir aktuell i socialtjänsten är inte alltid negativt. Om exempelvis en ungdom varit placerad och erbjuds kontaktperson vid avslut av placering men tackar nej till detta så avslutas ärendet. Om samma person sedan återkommer blir detta en återaktualisering trots att det ingick i vårdkedjan från början.

MÅL 3. Stöd och omsorg ger mervärde för individen

Indikator	2014	2015	2016	Bedömning	Mål 2018
Nöjdhet bemötande i hemtjänst över 65 år	97	97	98	●	97
Nöjdhet bemötande i hemtjänst under 65 år	-	-	96		
Nöjdhet bemötande i vård- och omsorgsboende	96	96	96	●	97
Nöjd medborgarindex äldreomsorgen	55	54	49	●	58
Nöjd medborgarindex stöd för utsatta personer	49	50	45	●	53
Ej återaktualiserade ungdomar 13-20 år ett år efter avslutad insats	66	69	75	●	80

UTVECKLING

Mål 4. Möjlighet till utbildning i livets alla skeden

Utbildning ger möjligheter för människor att uppnå sina livsmål. Alla barn växer upp med olika bakgrund och förutsättningar. Skolan i Haninge ska bidra till utjämning av elevers olika förutsättningar. Inget barn eller elev ska hindras att nå sin fulla potential i Haninges skolor. Kommunen ska arbeta målmedvetet och förebyggande för att minska andelen elever som hoppar av sin utbildning.
Vuxenutbildningen och SFI ska utformas med utgångspunkt i att individen på kortast möjliga tid ska få reella möjligheter att komma in på arbetsmarknaden.

Kommentar

Andel elever som nått kunskapskraven i alla ämnen i årskurs 6 har ökat. Kunskapsresultaten för årskurs 9 har under året nått historiskt höga nivåer och Haninge mäter sig väl med riksgenomsnittet. Behörigheten har stärkts för samtliga gymnasieprogram och Haninges kommunala grundskolor presterar bättre än riket.

Eleverna i årskurs 8 upplever att studieron på lektionerna har minskat. En av förklaringarna till minskningen kan vara att skolorna löpande under läsåret tagit emot många nya elever med olika språk och olika hjälpbehov. Studieron på gymnasiet har ökat något och ligger på samma nivå som 2014.

Andel elever som får gymnasieexamen inom 3 år är som helhet ungefär som tidigare. Yrkesprogrammen visar en stark ökning, andelen har minskat på de nationella programmen.

2016 års resultat för andel elever som har slutfört grundläggande vuxenutbildning kommer i juni 2017.

Resultatet för svenska för invandrare, SFI, varierar mellan studievägar och kurser. Sammansättning av elever samt utbudet av studievägar och kurser förändras mellan åren. Resultatet för 2016 kommer i juni 2017.

Det finns för närvarande ingen statistik för andelen 16-20 åringar som varken arbetar eller studerar.

Det finns en överenskommelse om samverkan mellan socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen om barn och ungas utveckling och lärande i Haninge. Ett exempel på samverkan är att säkra skolgången för placerade barn och unga. Social- och utbildningsförvaltningen samarbetar för att öka närvaron för elever med låg närvaro.

MÅL 4. Möjlighet till utbildning i livets alla skeden

Indikator	2014	2015	2016	Bedömning	Mål 2018
Andel med minst 325 i meritvärde baserat på 17 ämnen	1	2,9	2,4	●	4,1
Genomsnittligt meritvärde*	214	223	-	●	> 221
Andel godkända nationella prov åk 3 svenska/svenska 2	66	71	-	●	73
Andel godkända i nationella prov åk 3 matematik	58	69	63	●	64
Andel som når kunskapskrav godkänt alla ämnen åk 6	76	71	76	●	81
Andel som når kunskapskrav alla ämnen åk 9	72	69	75	●	78
Andel som upplever arbetsro/studiero skolan åk 8	62	65	62	●	70
Andel som upplever arbetsro/studiero skolan gym åk 2	52	50	52	●	60
Andel med examensbevis från gymnasiet	83	84	84	●	85
Övergångsfrekvens till eftergymnasiala studier*	37	36	-		41
Andel med gymnasieexamen inom tre år	57	60	58	●	61
Andel 16–20-åringar som varken arbetar eller studerar**	-	-	-		
Grundläggande vuxenutbildning andel som slutfört kurs***	50	45	-	●	58
Andel godkända svenska för invandrare (SFI)*	44	41	-	●	50
Kostnad per betygspoäng åk 9	337	351	347	●	330

**Värde 2016 kommer senare. **Inväntar Skolverkets definition av indikator. ***Ändrad definition sedan mål och budget 2016-2017 beslutades , värde kommer senare.*

Mål 5. Meningsfull fritid

Innebörden av en meningsfull fritid är olika för alla. Kommunen ska i utformningen av kultur- och fritidsutbud anpassa sig till efterfrågan så att det kommer så många invånare som möjligt till del.

Kommentar:

Bibliotekens utlåning minskar och utvecklingen är likadan i många kommuner. Det är främst folkbibliotekens registrerade utlåning som minskar. I Haninge har utlåningen ökat på några ställen. Det är i Jordbro, via bokbussen samt i skärgården.

Kultur- och fritidsnämnden samverkar med vuxenutbildningarna så att deltagare erbjuds att ta del av kultur- och fritidsutbudet. Kulturhuset och biblioteket visas regelbundet för nya Haningebor som deltar i SFI. Under året har ett språkkafé med god uppslutning startat i biblioteket i Handen och en bokcirkel har genomförts med elever som studerar svenska som andraspråk.

Kultur- och fritidsnämnden utvecklar och anpassar anläggningar och verksamheter för personer med funktionsnedsättning och samverkar med äldreomsorgen för att kunna erbjuda äldre medborgare ett tillgängligt kultur- och fritidsutbud.

Ansvaret för den öppna fritidsverksamheten för 10 -13 åringar har övertagits av grund- och förskolenämnden. Verksamheten utförs av kultur- och fritidsförvaltningen på uppdrag av grund- och förskolenämnden. För att få en likvärdig verksamhet har riktlinjer för fritidshem upp till 13 år tagits fram.

Yngre ungdomar är nöjda med sin fritid visar en ny attitydundersökning. Ett brett utbud av aktiviteter till barn och ungdomar erbjuds i kommunen. Under sport- påsk- och jullov har workshops hållits på teman som poesi, läsning och film.

Socialnämnden säkerställer att barn placerade i familjehem har en meningsfull fritid. Brukare som omfattas av LSS ska ha tydliga målsättningar för egna fritidsaktiviteter.

MÅL 5. Meningsfull fritid

Indikator	2014	2015	2016	Bedömning	Mål 2018
Attitydundersökning ungas fritid	-	-	91,7	●	94
Nöjd regionindex fritidsmöjligheter	61	61	60	●	65
Andel 6-18 år som deltar i kulturskolan	8	9	8,3		
Bibliotekens utlåning inklusive e-böcker (lån per invånare)	4,5	4,1	4	●	5

Mål 6. Växande näringsliv med fler i egen försörjning

Haninge ska vara en attraktiv företagskommun och ta tillvara på de naturliga förutsättningar som kommunen har inom olika branscher. Servicen till befintliga företag och nyetableringar ska vara enkel, snabb och hålla en hög kvalitet.

Kommunen ska verka för att fler invånare ska ha ett arbete att gå till. Det ska finnas en stark koppling mellan ekonomiskt bistånd och krav på aktivitet samtidigt som nya samarbeten med företag och andra organisationer skapas för att utveckla utbudet av arbetstillfällen. Det ska finnas goda möjligheter att börja om i livet

Kommentar

Nämnderna erbjuder sommarjobb och praktikplatser till ungdomar.

Socialnämnden har organiserat stöd till nyanlända i en ny enhet vilket har lett till snabbare stöd och hjälp. Samverkan med företag sker i syfte att fler personer snabbare ska nå reguljär arbetsmarknad. Socialnämnden har även bedrivit ett projekt med syfte att utveckla sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning.

Antal arbetsställen i Haninge har ökat. Ökningen speglar den positiva tillväxten i kommunen i övrigt. En fortsatt tillväxt av arbetsställen förväntas under kommande år då fler företag flyttar in i det nya företagsområdet i Albyberg och i andra expansiva delar av kommunen. Eftersom Haninges befolkning samtidigt växer ökar inte antalet företag per 1 000 invånare utan håller sig på samma nivå.

I december var 7,0 procent av arbetskraften 16-64 år inskrivna som arbetslösa hos Arbetsförmedlingen. Det är något lägre än i december året innan. Jämfört med Stockholms län var arbetslösheten 1,0 procentenhet högre i Haninge, men 0,8 procentenheter lägre än i riket.

Handelsindex var något lägre än tidigare. Det betyder att något färre andel människor åker till kommunen för att handla. Den fortsatta utvecklingen av stadskärnan med fler invånare, leder både till mera köpkraft och till ett utökat serviceutbud.

För att bidra till ett växande näringsliv har kommunstyrelseförvaltningen arrangerat bland annat Näringslivets dag som inkluderade en rekryteringsmässa med ett 30-tal företag som utställare. Näringslivsdagen samlade cirka 230 besökare och till rekryteringsmässan kom över 1 000 besökare.

Nöjd kund index för företagare har ökat. Kommunen har sedan 2009 haft en positiv utvecklingskurva. Haninges index är högst bland kommunerna på Södertörn och högre än genomsnittet i

landet. Enkätundersökningen av företagsklimatet som genomförs av Svenskt Näringsliv visar ett något lägre betyg för år 2016 jämfört med 2015.

Andel hushåll med ekonomiskt bistånd som har det under lång tid, är ännu inte fastställt från SCB utan kommer att rapporteras i delår 1 2017. Socialnämndens egen mätning har visat en tendens till minskning.

MÅL 6. Ett växande näringsliv med fler i egen försörjning

Indikator	2014	2015	2016	Bedömning	Mål 2018
Handelsindex	82	84	82	●	90
SBAs nöjd kundindex för företagare	67	69	72	●	73
Antal gästnätter*	133 777	140 697	-		145 000
Antal arbetstillfällen i kommunen	26 881	27 179	27 764	●	29 200
Antal företag i kommunen per 1000 invånare	33,4	34,6	34		
Sammanfattande omdöme om företagsklimatet i kommunen	3,4	3,4	3,2	●	4
Kommunala tjänstemäns attityder till företagande	3,5	3,3	3,1	●	4
Andel hushåll med ekonomiskt bistånd som har långvarigt ekonomiskt bistånd	32,7	35,1	-		29
Arbetslöshet 16-64 år	7	7,2	7	●	5

**antal 2016 kommer senare.*

EN ATTRAKTIV NÄRMILJÖ

Mål 7. God livsmiljö för nuvarande och kommande generationer

Klimat- och miljöutmaningarna är inte begränsade till kommunens geografiska område, men de åtgärder som bidrar till att miljön i kommunen förbättras ska ha hög prioritet. I det större perspektivet ska kommunen genom samarbete med främst närkommunerna uppnå samarbeten som kan bidra till minskade utsläpp och förbättrad miljö. Kommunens egen verksamhet ska inspirera invånarna till att ta ett större ansvar för sin närmiljö.

Kommentar

Nämnderna arbetar för att stärka kunskapen och medvetenheten kring miljöfrågor på olika sätt.

Laddstolpar för elbilar finns nu bland annat vid Torvalla idrottsplats. Vid kulturhuset i Handen kan man låna cyklar, detta projekt är ett samarbete med Riksbyggen. Andel miljöfordon i kommunens verksamheter har ökat och uppgår till 33 procent för hela kommunkoncernen. Räknat på enbart personbilar är andelen miljöbilar 62 procent. Endast 2 procent av kommunens lätta lastbilar är miljöfordon. För att uppfylla målet om att andelen miljöbilar ska uppgå till minst 50 procent behöver verksamheterna ställa krav vid upphandling av lätta lastbilar.

Slätmossens naturpark har muddrats för att säkerställa funktionen i dagvattenanläggningen. Tillståndsansökningar pågår för den framtida om- och utbyggnaden av Fors reningsverk. En ny dagvattenstrategi är framtagen. Risk- och sårbarhetsanalys för dricksvatten är genomförd och en handlingsplan för åtgärder är framtagen. Ett pilotförsök, med våtkompostering av enskilt avfall pågår.

Andel ekologiska inköp har ökat. Flera nämnder har ökat sina inköp, bland annat grund- och förskolenämnden som står för stor del av inköpen. Det finns svårigheter att nå målsättningen 50 procent ekologiska inköp på kort sikt men målet kan nås. Verksamheterna måste prioritera ekologiska inköp. Inköp av kött och helfabrikat behöver minskas till fördel för grönsaker. Som stöd kommer tätare uppföljning av utvecklingen att göras framåt.

Energianvändningen i kommunens fastighetsbestånd har minskat. Minskningen är följden av en rad energieffektiviseringsåtgärder så som solpaneler för uppvärmning av energilagret till Fredrika Bremerskolans södra byggnader och konvertering av värmesystem och injustering av värme och ventilation på Mårtensbergsskolan. Till viss del har även väderförhållandena gett positivt utslag.

MÅL 7. God livsmiljö för nuvarande och kommande generationer

Indikator	2014	2015	2016	Bedömning	Mål 2018
Andel ekologiska inköp	30	33	35	●	50
Nöjd medborgarindex miljöarbete	52	54	57	●	60
Andel miljöbilar i kommunorganisationen	28	27	33	●	50
Fosforhalt i Drevviken (µg/l)*	36	-	-		30
Energianvändning i kommunal verksamhet (kWh/m2)**	194	184	177	●	194

**Ny statistik kommer 2017, **Värdet för 2015 är ändrat pga ny beräkningsmetod.*

Mål 8 Nya bostäder i bra lägen

Haninge ska hävda sig i konkurrensen mellan kommunerna i Stockholmsregionen som en attraktiv inflyttningskommun. Utvecklingen av Haninges stadskärna och bebyggelse runt pendeltågstationerna ska prioriteras samtidigt som Haninges olika unika miljöer för attraktivt boende ska utvecklas. För att möta den ökade efterfrågan på bostäder måste hantering av detaljplaner och bygglov vara snabb och effektiv.

Kommentar

Antal inflyttningsbara bostäder i kommunen blev 407. Kommunen har antagit riktlinjer för bostadsförsörjningen, bland annat att möjliggöra för byggande av minst 600 bostäder om året, att planera för attraktiva bostäder och att planera för att uppfylla behoven av bostäder för äldre och funktionshindrade.

Ledtider för bygglov är att de ska klaras inom tio veckor. I en undersökning som gjordes årets sista fyra månader inkom 171 bygglovsärenden. 29 av dessa bygglov har beslutats inom 10 veckor, 133 inom 15 veckor. Bygglovsavdelningen har påbörjat ett arbete för att minska ledtiderna, öka samsyn och rättssäkerhet samt förenkla handläggningen. Ett arbete pågår även för att handläggningen skall flyta genom verksamheten helt digitalt.

Byggherrar har tillfrågats om hur kommunen hanterar stadsbyggnadsprojekt. Betyget blev 7,0 vilket överstiger målet med råge. Genomsnittet för samtliga kommuner som deltog i undersökningen var 6,1.

MÅL 8. Nya bostäder i bra lägen

Indikator	2014	2015	2016	Bedömning	Mål 2018
Antal färdigställda lägenheter (ackumulerat värde)	215	891	1 341	●	2 400
Ledtider för bygglov (procent färdigställda inom 10 veckor)	-	-	17		
Nöjd kundindex byggherrar	6,1	-	7,0	●	6,3
Nöjd regionindex rekommenderar kommunen	65	65	63	●	75

Mål 9 Hög tillgänglighet

En viktig del i att skapa en attraktiv kommun för invånare och besökare är att öka tillgängligheten till olika målpunkter i Haninge och att utveckla gemensamma offentliga utrymmen. De åtgärder och investeringar som kommunen inte kan göra själv måste uppnås genom samarbete med de aktörer som är ansvariga.

Kommentar

Nöjd medborgar index (NMI) avseende gator och vägar och kommunens gång- och cykelvägar är ett par enheter lägre än föregående år och även något lägre än i andra kommuner i samma storleksklass. Under perioden när medborgarundersökningen genomfördes fanns ett förslag om försämrade busskommunikationer till och från kommunen som väckte stark debatt. Detta kan ha påverkat resultatet som är sämre än tidigare avseende kommunikationer.

Arbetet med att tillgänglighetsanpassa busshållplatser har fortsatt. Den fysiska tillgängligheten till socialförvaltningens reception och besöksrum har säkerställts i samband med ombyggnation i kommunhuset. Ett arbete pågår med att se över tillgänglighet inom grupp- och servicebostäder.

Myndigheten för delaktighet gör årligen en kommunenkät om bland annat kommunens insatser för ökad tillgänglighet. Fysisk tillgänglighet mäter svaret på frågan "På vilket sätt samråder kommunen med funktionshindersorganisationer om fysisk tillgänglighet?". Högst poäng är 3, och 2 ger poäng för att "Beslut som berör fysisk tillgänglighet fattas ibland baserat på samråd med funktionshindersorganisationer". För att få 3 poäng ska samråd alltid göras.

MÅL 9. Hög tillgänglighet

Indikator	2014	2015	2016	Bedömning	Mål 2018
NMI gång- och cykelvägar	56	57	57	●	60
Nöjd regionindex kommunikationer	69	66	63	●	75
NMI gator och vägar	56	58	55	●	60
Fysisk tillgänglighet	-	2	2	●	3

EFFEKTIVITET, KVALITET OCH SERVICE

Mål 10. Ordning och reda på ekonomin

Kommunen har en skyldighet att förvalta skattebetalarnas pengar på bästa sätt. Kommunens verksamheter ska vara så effektiva som möjligt och leverera högsta möjliga kvalitet per skattekrona. För det krävs flexibilitet inom våra egna verksamheter och ett koncerntänkande där samordning av tjänster och lokaler bidrar till lägre kostnader. Externa aktörer som utför kommunala tjänster bidrar till en ökad mångfald och ökad effektivitet genom konkurrens, men framför allt ökad valfrihet hos de som behöver nyttja tjänsterna.

För detta ändamål ska kommunen fastställa finansiella mål. Sveriges kommuner och landsting, SKL, har rekommenderat att resultatnivån bör uppgå till minst två procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Därtill har riksdagen fastställt ett krav om minst två procents överskott för en kommun med negativ soliditet, för att kommunen ska få tillämpa lagstiftningen om resultatutjämningsreserv (RUR).

För att nå målet krävs att varje nämnd arbetar för att klara sin verksamhet inom avsatt budgetram. Den investeringsnivå som Haninge kommun nu ligger på kräver dock en högre resultatnivå för att uppnå en långsiktig ekonomisk balans.

Kommentar

Chefer i alla förvaltningar använder det gemensamma beslutsstödssystemet för uppföljning och prognoser. Socialnämnden och kultur- och fritidsnämnden arbetar med att effektivisera nyttjandet av lokaler för att hålla nere kostnaderna.

Avtalstrohet för hela kommunen är på ungefär samma nivå som tidigare. Förvaltningarnas avtalstrohet varierar mellan 91 procent till strax under 70 procent. Ytterligare analyser behöver göras innan slutsatser kan dras.

Soliditeten har passerat nollstrecket vilket innebär att målet är uppnått.

Budgetföljsamheten avviker något från målet. Avvikelsen är dock positiv eftersom orsaken är att ingen nämnd har gjort ett minusresultat.

MÅL 10. Ordning och reda på ekonomin

Indikator	2014	2015	2016	Bedömning	Mål 2018
Resultat i procent av skatteintäkter och statsbidrag	2	2	2,3	●	2
Soliditet inkl. pensionsskuld	-5	-2	2,7	●	> 0
Avtalstrohet kommunen	87	82	84	●	90
Budgetföljsamhet	0,4	-0,3	1,6	●	0- >0

Mål 11. Hög kvalitet i kommunens tjänster

Kvalitet i en tjänst är ofta något man upplever. Därför betyder bra bemötande och fokus på service mycket för kvaliteten i kommunens tjänster.

Kommentar

Gymnasieskolorna arbetar med förbättringsplaner för att öka kvaliteten. I grundskolan genomförs aktiviteter för att utveckla undervisningen och göra de kommunala skolorna mer attraktiva.

Socialnämnden arbetar med nya informationskanaler och individanpassad kommunikation för de personer som har behov av insatser. Det handlar om exempelvis öppna informationsmöten och förbättrad information på hemsidan samt broschyrer.

Äldrenämnden har jämfört nyckeltal för verksamhet, kvalitet och ekonomi för att förbättra kvaliteten. Nyckeltalen hämtas från olika brukarundersökningar och interna enkäter.

En extern undersökning av tillgänglighet per e-post och telefon har gjorts. Haninges resultat är bättre än genomsnittet för de kommuner som undersöktes.

LOV är en lag om valfrihetssystem. Kommunen har fem LOV-tjänster där medborgarna kan välja leverantör. Det är daglig verksamhet, hemtjänst, familjerådgivning, ledsagarservice och avlösarservice i hemmet.

MÅL 11. Hög kvalitet i kommunens tjänster

Indikator	2014	2015	2016	Bedömning	Mål 2018
Nöjd medborgarindex (helhet kommunen)	55	56	52	●	60
Andel av medborgarna som via telefon till kommunen får ett direkt svar på en enkel fråga	-	48	59	●	56
Andel som får svar på e-post till kommunen inom två dagar	-	89	90	●	90
Antalet tjänster som omfattas av LOV	4	4	5	●	8

Mål 12. Attraktiv arbetsgivare

Kommunen behöver attrahera och behålla ledare och medarbetare som kan utveckla en serviceinriktad kultur genom ett tydligt ledarskap och interna utvecklingsmöjligheter.

Kommentar:

Hållbart medarbetarengagemang, HME, mäts i arbetsplatsundersökningen som genomförs varje år. Resultaten diskuteras på alla arbetsplatser och olika insatser görs för att förbättra enheternas resultat. I jämförelse med övriga kommuner i Södertörn har Haninge bland de jämnaste HME resultaten sett över de senaste fyra åren. Resultatet har sakta stärkts och ligger nu på cirka 79. Detta kan jämföras med 81, som är den högsta men tillfälliga notering som har redovisats under fyra år av någon kommun i Södertörn. Även en jämförelse med hela Stor-Stockholm visar samma tendens, det vill säga att Haninges HME ligger på en jämn och hög nivå. Från och med 2017 års undersökning kommer fler frågor att ingå för att ge bättre underlag för analyser och insatser.

Den totala sjukfrånvaron i kommunen har gått upp något i förhållande till 2015, tendensen är avstannande. Samtliga ålderskategorier uppvisar en generell ökning, dock finns den största ökningen i åldersgruppen upp till 29 år. Sjukfrånvaron uppdelat på kön ser i princip likadan ut som föregående år, med en liten ökning för kvinnor och svag minskning för män.

Frisknärvaro är ett begrepp som beskriver det motsatta till sjukfrånvaro. Frisknärvaro redovisas i procentuell andel månadsanställda med inga eller ett fåtal sjukdagar under året.

MÅL 12. En attraktiv arbetsgivare

Indikator	2014	2015	2016	Bedömning	Mål 2018
Hållbart medarbetarengagemang (HME)	78,2	79	78,8	●	83
Sjukfrånvaro	7	7,6	7,8	●	5
Frisknärvaro 0-5 dagar	-	59,8	60,2		

Verksamhetsutveckling och förbättrad kvalitet

Kommunen arbetar ständigt med att utveckla verksamheterna och förbättra servicenivåerna. Det innebär både att göra egna uppföljningar, jämföra sig med andra och att använda förslag och synpunkter för att bli bättre.

MEDBORGARFÖRSLAG OCH E-FÖRSLAG

Medborgarförslag och e-förslag är två kanaler för att öka invånarnas inflytande. Alla som är folkbokförda i kommunen har rätt att lämna medborgarförslag. Under 2016 har kommunen fått totalt 70 medborgarförslag. Antalet inkomna medborgarförslag är detsamma som under 2015, men cirka 50 procent högre än 2014. Av de förslag som inkommit under 2016 rör de flesta stadsbyggnadsnämndens område (36 st) och kultur- och fritidsnämndens område (22 st). Flera medborgarförslag handlar om trafiklösningar, idrottsanläggningar och hundrastplatser.

Genom e-förslag kan vem som helst skicka in förslag till kommunen. Andra som håller med om förslaget kan rösta på det, genom gillamarkering. Under 2016 fick kommunen 60 e-förslag. Tre av dessa fick över 25 röster och har där tagits upp till diskussion i berörda nämnder.

Den som har åsikter om kommunens verksamheter kan lämna synpunkter oavsett om det är kritik, beröm eller förslag på att förbättra servicen.

	2014	2015	2016
Medborgarförslag	48	70	70
E-förslag (totalt)	22	135	60
E-förslag med > 25 gillamarkeringar	*	19	3

**Uppgift saknas*

JÄMFÖRELSER MED ANDRA KOMMUNER

Kommunens kvalitet i korthet (KKiK) beskriver kommunernas kvalitet och effektivitet utifrån olika nyckeltal som är viktiga för kommuninvånarna. Cirka 245 kommuner ingår i KKiK och Haninge kan jämföra sig med andra kommuner.

Det finns cirka 40 nyckeltal som är uppdelade i fem olika områden. Nyckeltalen hämtas från offentlig statistik eller rapporteras in enligt gemensamma anvisningar.

Flera av kommunfullmäktiges indikatorer är nyckeltal i KKiK. Haninges resultat för 2016 varierar från toppresultat till lägre än genomsnitt. Tabellen visar ett urval nyckeltal.

			Haninge	Riket genomsnitt
Områden	**2014**	**2015**	**2016**	**2016**
Tillgänglighet				
Väntetid för särskilt boende, antal dagar	74	87	60	58
Väntetid för beslut om försörjningsstöd, antal dagar	38	31	32	17
Trygghet				
Personalkontinuitet hemtjänst; antal olika personal på 14 dagar	18	10	10	15
Delaktighet och information				
Delaktighetsindex, hur väl kommunen möjliggör för invånarna att delta i kommunens utveckling		80	73	76
Effektivitet				
Kronor per barn förskolan	117 000	123 162	125 363	136 712
Omsorgs- och serviceutbud hemtjänst (% av maxpoäng)	76%	76%	76%	67%
Kommunen som samhällsutvecklare				
Återvunnet material av hushållsavfall (%)	25%	31%	35%	39%
Nöjd regionindex helhet	60	59	59	60

Finansiell analys

EKONOMISKT RESULTAT

Kommunens finansiella ställning och utveckling analyseras ur fyra perspektiv: resultat, kapacitet, risk och kontroll.

EKONOMISKT RESULTAT	KAPACITET	RISK	KONTROLL
Vilken balans kommunen har haft över sina intäkter och kostnader under året och över tiden.	Vilken kapacitet kommunen har att möta finansiella åtaganden på lång sikt.	Risker som kan påverka kommunens resultat och kapacitet.	Vilken kontroll kommunen har över den ekonomiska utvecklingen.
Analys av • årets resultat • balanskravet • finansnetto • nettokostnadsandel • årets investeringar • självfinansieringsgrad.	**Analys av** • eget kapital och soliditet • långfristiga skulder och skuldsättningsgrad	**Analys av** • ränterisker • likviditet • pensionsskuld • borgensåtaganden • skatteintäkter.	**Analys av** • budgetföljsamhet • prognossäkerhet.

Årets resultat

Årets resultat blev 94,5 miljoner kronor (mnkr). Kommunfullmäktiges mål är att resultatet ska vara minst 2,0 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Resultatet för 2016 blev 2,3 procent och därmed uppfylldes resultatmålet.

Fullmäktige beslutade om justerad driftbudget under pågående år och det budgeterade resultatet efter justeringar var 83,05 mnkr. Det innebar att årets resultat översteg budgeterat resultat med 11,45 mnkr.

I resultatet ingår kostnader för medfinansiering av infrastrukturinvesteringar, 68,0 mnkr, samt exploateringsvinster, 17,2 mnkr. 2016 års resultat exklusive exploateringsvinster och kostnader för medfinansiering är 162,5 mnkr.

	2012	2013	2014	2015	2016
Årets resultat	72,3	85,3	74,7	77,8	94,5
Resultat mot balanskravet	67,5	63,2	63,3	42,5	162,5

Tabellen redovisas i miljoner kronor (mnkr).

Balanskravet

Enligt kommunallagens balanskrav ska kommunernas intäkter överstiga kostnaderna, det vill säga resultatet ska vara minst noll. Detta gäller varje enskilt budgetår. Ett negativt resultat (underskott) ska regleras och det egna kapitalet ska återställas inom tre år. Vid avstämning mot balanskravet påverkas inte resultatet av realisationsvinster och förluster. Kommunen har uppfyllt balanskravet varje år sedan lagen infördes.

I balanserat resultat justeras resultatet för extraordinära kostnader samt exploateringsvinst som är resultatpåverkande engångsposter, se tabellen nedan. Justerat för dessa engångsposter uppgick resultatet mot balanskravet till 162,5 mnkr.

	2015	2016
Årets resultat	77,8	94,5
Exploateringsvinst	-11,6	-17,2
Extraordinära kostnader*	-23,7	85,2
Balanskravsresultat	42,5	162,5

**kostnadsförda poster för medfinansiering av infrastrukturinvesteringar, 30,0 mnkr för motorvägsavfart Vega, 35,0 mnkr för bussterminal Haningeterrassen, 16,2 mnkr för dubbelspår Tungelsta – Hemfosa samt en förgävesprojektering av förskolan Lillgården, 4,0 mnkr.*

Nämnder och styrelser redovisar ett överskott gentemot budget på 101,5 mnkr inklusive kommunfullmäktiges reserv (38,6 mnkr), vilket motsvarar 2,5 procent i avvikelse i förhållande till motsvarande nettobudget för året. Finansförvaltningen har ett underskott jämfört med budget på 90,1 mnkr. Utfallet av skatter och generella statsbidrag var 16,7 mnkr lägre än budgeterat. Övrig finansförvaltning gör ett underskott på 73,4 mnkr. Underskottet beror på bokförda kostnader för medfinansiering av infrastrukturinvesteringar (se rubriker årets resultat och balanskravet). Den sammanlagda avvikelsen mot budget var ett överskott på 11,5 mnkr.

NÄMNDER/STYRELSER	Intäkter	Kostnader	Nettoutfall	Budget	Avvikelse	Avvikelse (%)
Grund- och förskolenämnd	217,2	1 802,2	1 585,0	1 607,4	22,5	1,4%
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	158,2	540,4	382,2	393,3	11,1	2,8%
Kommunfullmäktiges reserv	0,0	0,0	0,0	38,6	38,6	100,0%
Kommunstyrelse	685,7	885,2	199,5	206,9	7,5	3,6%
Kultur- och fritidsnämnd	37,2	221,4	184,2	185,3	1,1	0,6%
Revision	0,0	2,2	2,2	2,1	-0,2	-9,0%
Socialnämnd	384,1	1 190,9	806,8	817,9	11,1	1,4%
Stadsbyggnadsnämnd	265,6	383,4	117,8	127,2	9,4	7,4%
Södertörns upphandlingsnämnd	13,2	13,2	0,0	0,0	0,0	0,0%
Södertörns överförmyndarnämnd	56,5	56,5	0,0	0,0	0,0	0,0%
Valnämnd	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	92,0%
Äldrenämnd	116,3	807,6	691,3	691,7	0,4	0,1%
Summa nämnder	1 934,0	5 902,5	3 969,0	4 070,5	101,5	2,5%
Finansförvaltning	-4 988,40	-924,9	-4 063,5	-4 153,5	-90,1	2,2%
Totalt, resultat	-3 054,4	4 977,6	-94,5	-83,1	11,5	

Tabellen redovisas i miljoner kronor (mnkr).

Finansnetto

Med finansnetto avses skillnaden mellan finansiella intäkter (10,8 mnkr) och finansiella kostnader (11,7 mnkr). I de finansiella kostnaderna ingår bland annat räntekostnader för pensionsskulden (4,2 mnkr). Förändringen i finansnettot 2016 jämfört med tidigare år beror på att kommunens långfristiga låneskuld i sin helhet har överförts till Tornberget under 2016, i syfte att trygga Tornbergets möjligheter till skattemässiga avdrag för räntekostnader.

	2012	2013	2014	2015	2016
Finansnetto, mnkr	24,4	23,2	32,9	28,8	-0,9

Tabellen redovisas i miljoner kronor (mnkr).

Nettokostnadsandel

Nettokostnadsandelen beskriver hur stor del av skatteintäkter, generella statsbidrag och finansnetto som går åt för att betala verksamhetens nettokostnader. De pengar som återstår ska finansiera räntekostnader, amorteringar och framför allt investeringar.

Nettokostnadernas andel av skatteintäkter, generella statsbidrag och finansnetto blev 97,7 procent, vilket är något lägre än föregående år (98,6).

Nettokostnaderna ökade med 180,9 mnkr eller 4,7 procent, vilket är en något mindre ökning jämfört med 2015 års ökning i förhållande till 2014 (4,8 procent). Intäkterna ökade med 251,0 mnkr eller 6,4 procent, vilket är en större ökningstakt än mellan 2014 och 2015 (4,3 procent).

	2012	2013	2014	2015	2016
Nettokostnader årlig ökning (%)	3,5	4,2	4,3	4,8	4,7
Skatteintäkter årlig ökning (%)	3,9	4,5	3,7	4,3	6,4
Nettokostnadsandel (%)	97,9	97,6	98,0	98,6	97,7

**Skatteintäkter och generella statsbidrag. Tabellen visas i procent.*

Årets investeringar

Aktiverade investeringar under året i fastigheter, mark och inventarier (243,8 mnkr) samt pågående ny-, till-, och ombyggnader (57,8 mnkr) uppgick till 301,6 mnkr (not 25).

Årets investeringar uppgår till 195,8 mnkr samt VA-investeringar inom mark och exploatering 105,8 mnkr. Investeringar i verksamhetslokaler sker genom kommunens bolag Tornberget Fastighetsförvaltning AB.

Avvikelser mellan utfall och budget beror på att investeringsprojekt flyttats framåt i tiden eller är pågående.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens beslutade investeringsram var 6,9 mnkr. De planerade inköpen av elevdatorer uteblev och skolan valde att leasa datorer istället. Utfallet är därför 1,6 mnkr, vilket motsvarar 23,5 procent av den totala årsbudgeten. Investeringar har framför allt gjorts i utrustning och inventarier på Riksäpplet och Centrum Vux.

Grund- och förskolenämndens beslutade investeringsbudget för året var 20,1 mnkr. Utfallet var 9,2 mnkr vilket motsvarade 46 procent av budget. Flera större projekt påbörjades under året, de som slutfördes var en totalupprustning av förskolan Talgoxen. På förskolorna Gladan, Ribby förskola och Talgoxen uppfördes utrymmen för utesov. På Lyckebyskolan blev renoveringen av hus C klar och som är den byggnad där Hagaskolans förskoleklasselever är placerade. Kapaciteten på Måsöskolan i Vega utökades under året med en inhyrd paviljong som inrymmer totalt sex klassrum för att kunna ta emot det ökande antalet elever fram till dess att en ny permanent grundskola står klar i den här kommundelen. På Vendelsömalmsskolan pågår en omfattande upprustning av skolans lokaler, en upprustning som pågår under ett antal år. Under sommaren blev renoveringen av hus E klar på Vendelsömalmsskolan.

Kultur- och fritidsnämndens investeringsram uppgick till 99,5 mnkr. Nämnden har förbrukat 28,2 mnkr, vilket motsvarar 28,4 procent. Den största investering som färdigställts under året är omklädningsrum på Torvalla idrottsplats, vars totala investeringskostnad blev 21,0 mnkr och merparten har uppstått under 2016.

Socialnämndens investeringsram för 2016 uppgick till 6,0 mnkr. Nämndens investeringar utgörs i princip uteslutande av renoveringar, reparationer, ombyggnationer samt förbättringar av brandskydd i olika LSS- samt SoL-boenden som bedrivs i egen regi. Under året har 3,0 mnkr av nämndens investeringsbudget förbrukats för byte och uppgraderingar av brandlarm och branddörrar för att tillgodose gällande krav.

Stadsbyggnadsnämndens investeringsbudget uppgick till 149,7 mnkr inklusive VA-investeringar. Utfallet var 98,6 mnkr vilket motsvarar 66 procent. En del projekt har utgått och flera har fått framflyttad tidplan. Några projekt var VA-utbyggnad Årsta Havsbad (32,1), ledningsförnyelse (14,6), VA-serviser (4,0), park- och lekplatsupprustning (2,5), åtgärder enligt cykelplan, tillgänglighets- och trafiksäkerhetsinvesteringar (5,6), utbyte av belysningsarmaturer (1,7) och utbyte Vegabron (16,8).

Äldrenämndens investeringsram för 2016 uppgick till 21,5 mnkr. Utfallet under året var 4,9 mnkr. Flera av de större investeringsprojekten var försenade på grund av att upphandlingar har tagit längre tid än beräknat. De större investeringsposterna under 2016 har varit utbyte av inventarier på de olika vård- och omsorgsboendena i kommunen totalt 3,5 mnkr varav 2,5 mnkr avser utbyte av sängar. Den andra stora posten har varit renovering och inventarieinköp till Tallhöjdens träffpunkt. Pågående arbete med installation av reservkraft till Hagagården har helt förskjutits till 2017.

Kommunstyrelsens investeringsbudget för året var 138,5 mnkr. Det sammanlagda utfallet för året var 50,2 mnkr, vilket innebär att 36 procent av budgeten förbrukades. Investeringsreserven har inte förbrukats och kostnader för infrastrukturinvesteringar för Vega, bussterminal och dubbelspår Tungelsta-Hemfosa har bokförts som driftkostnad över resultaträkningen. Arbetet med våtmark och fördröjningsåtgärder som avser Drevviken har kommit igång men de stora kostnaderna kommer under 2017 och framåt. Vidare beslutade kommunstyrelsen sent under 2016 om evakueringskostnader för Park förskola och projektet har inte debiterats några kostnader under 2016. Arbetet utförs under 2017.

INVESTERINGSREDOVISNING (TKR)	Budget 2016	Utfall per 31 december 2016	Avvikelse budget/prognos
Kommunstyrelsen	138 543	50 249	88 294
Äldrenämnden	21 500	4 918	16 582
Socialnämnden	6 000	2 998	3 002
Stadsbyggnadsnämnden*	58 371	32 522	25 849
Grund- och förskolenämnden	20 066	9 171	10 895
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	6 908	1 622	5 286
Kultur- och fritidsnämnden	99 487	28 208	71 279
Summa	350 875	129 688	221 187
Summa VA	91 308	66 108	25 200
Totalsumma	442 183	195 796	246 387

**Exklusive VA-investeringar, som redovisas separat som summa VA.*

Anslutningsavgifter för VA har redovisats som skuld till VA-kollektivet i enlighet med lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) med 96,9 mnkr.

Investeringar i verksamhetslokaler, nybyggnation eller om- och tillbyggnad sker genom kommunens bolag Tornberget Fastighetsförvaltning AB. Investeringsutgifterna uppgick till 196 mnkr inklusive maskiner och inventarier.

Självfinansieringsgrad

Självfinansieringsgraden anger hur stor andel av nettoinvesteringarna som finansierats med kommunens egna likvida medel. En hög självfinansieringsgrad innebär att kommunen kan finansiera investeringar utan att låna eller minska de likvida medlen. Därmed behålls det finansiella handlingsutrymmet inför framtiden.

Den del av investeringskostnaderna som kommunen själv inte kan finansiera måste betalas med ökad upplåning, vilket innebär en ökad belastning på kommunens ekonomi. Om självfinansieringsgraden är 100 procent innebär det att årets nettoinvesteringar är lika stora som årets resultat plus årets avskrivningar.

Investeringarnas självfinansieringsgrad var 85,3 procent. Kommunen har under ett flertal år fram till 2015 haft en självfinansieringsgrad som varit över 100 procent beroende på låg investeringsnivå och goda resultat. 2015 och 2016 var investeringsnivån betydligt högre vilket gav en finansieringsgrad under 100 procent, trots goda resultat.

Kommunens större investeringar sker i kommunens helägda fastighetsbolag Tornbergets regi och ingår därför inte i kommunens nettoinvesteringar.

	2012	2013	2014	2015	2016
Nettoinvesteringar (mnkr)	106,7	119,1	122,3	171,7	195,8
Självfinansierings-grad (%)	142,0	141,3	120,9	82,7	85,3
Avskrivningar (mnkr)	78,8	83,0	73,1	67,3	72,5

KAPACITET

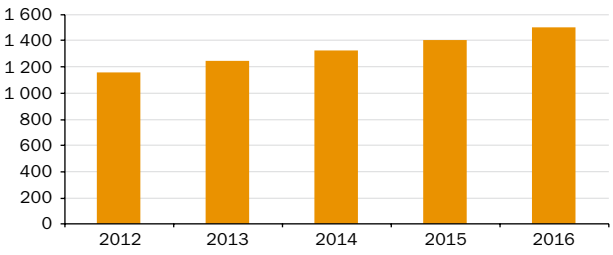
Eget kapital och soliditet

Kommunens egna kapital var 1 499,3 mnkr vilket var 99,0 mnkr högre än 2015. Förändringen av eget kapital jämfört med föregående år motsvarar normalt årets resultat (94,5 mnkr). I eget kapital har det i balansräkningen utöver årets resultat gjorts en justering på 4,5 mnkr avseende insatskapital till Kommuninvest (not 18).

	2012	2013	2014	2015	2016
Eget kapital	1 160,0	1 245,4	1 322,5	1 400,3	1 499,3

Tabellen redovisas i miljoner kronor (mnkr). Inklusive justering 4,5 mnkr insatskapital Kommuninvest 2016.

EGET KAPITAL

Soliditeten anger hur stor del av kommunens totala tillgångar som är finansierade med eget kapital. En ökad skuldsättning leder till att soliditeten sjunker. En högre soliditet innebär att den långsiktiga betalningsförmågan förbättras.

Kommunens soliditet var 46 procent, vilket var en klar ökning jämfört med föregående år då soliditeten var 29 procent. Ökningen beror främst på att kommunens lån överfördes till Tornberget under året, vilket påverkar balansomslutningen.

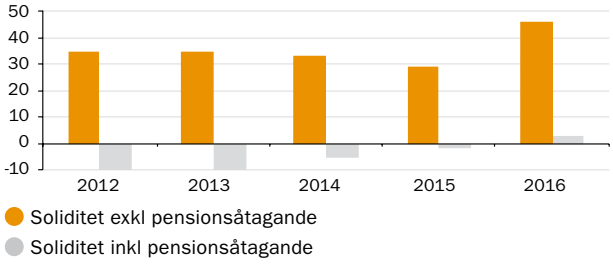
Det finns ansvarsförbindelser utanför balansräkningen, främst pensionsförpliktelser på 1 411,3 mnkr (inklusive särskild löneskatt). Kommunens soliditet inklusive pensionsförpliktelserna var positiv med 3 procent och förbättrad jämfört med föregående år (-2 procent), vilket innebär att kommunen har förbättrat sin finansiella styrka på lång sikt. Fullmäktiges mål för soliditeten inklusive pensionsskulden är ett värde större än noll senast 2018. Detta mål är uppfyllt redan 2016.

Haninge kommuns soliditet jämförs med genomsnittet i Stockholms län och riket i tabellen nedan.

SOLIDITET I PROCENT	2012	2013	2014	2015	2016
Haninge	35	35	33	29	46
Haninge inklusive pensionsskuld	-10	-10	-5	-2	3
Stockholms län ovägt medel	48	48	47	47	
Riket, ovägt medel	49	50	49	48	

Källa: Kolada. Tabellen redovisas i procent.
Exklusive pensionsförpliktelser i ansvarsförbindelse där inget annat anges.

SOLIDITET I PROCENT

Långfristiga skulder och skuldsättningsgrad

Kommunens långfristiga låneskuld har överförts till Tornberget under 2016, i syfte att trygga Tornbergets möjligheter till skattemässiga avdrag för räntekostnader. Vid årsskiftet uppgick lånen till 2 141,9 mnkr (not 23). Kommunens kvarstående långfristiga skuld i balansräkningen på 5,3 mnkr består av leasing och skuld till stiftelser.

Skuldsättningsgraden mäter kommunens skulder inklusive VA och avsättningar (1 768,8 mnkr) i förhållande till det egna kapitalet (1 499,3 mnkr). Skuldsättningsgraden har ökat de senaste åren fram till 2015 då den var 244 procent. 2016 har skuldsättningsgraden minskat till 118 procent med anledning av att den långfristiga låneskulden överförts till Tornberget.

	2012	2013	2014	2015	2016
Långfristiga skulder (Mnkr)	983	1 083	1 269	1 996	5
Skuldsättningsgrad (%)	187	188	203	244	118
Låneskuld per invånare* (Tkr)	13	13	15	24	25

**Inklusive Tornberget. November månads befolkning.*

RISK

Ränterisk

Kommunen har för närvarande ingen ränterisk i finansnettot beroende på att kommunens lån förts över till Tornberget under 2016. Ränterisken finns därmed i Tornberget, vilket på sikt kan påverka kommunens hyreskostnader.

Likviditet

Vid årsskiftet uppgick kommunens likvida medel till 748,3 mnkr vilket är en likviditetsökning med 110,2 mnkr jämfört med 2015 års bokslut. Totalt över året uppfylldes likviditetskravet som ställs i kommunens finanspolicy.

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga handlingsberedskap. Kommunens kassalikviditet är god och ökade till 131,4 procent jämfört med 130,2 procent 2015. Inom den kommunala sektorn räknas normalt att en nivå över 75,0 procent tryggar den kortsiktiga betalningsberedskapen. Genomsnittet i Stockholms län 2015 var 117,5 procent. (Källa: kommun- och landstingsdatabasen, kolada).

Pensionsförpliktelser

Från och med 1998 redovisas kommunens pensionsförpliktelser enligt den så kallade blandmodellen, vilket innebär att den större delen tas upp som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Denna del av pensionsförpliktelsen är viktig att beakta ur risksynpunkt eftersom kommande årliga pensionsutbetalningar ska finansieras. Pensionsskulden har beräknats av KPA i samband med bokslutet.

Kommunens totala pensionsförpliktelser, inklusive särskild löneskatt på 24,26 procent, uppgick år 2016 till 1 780 mnkr (1 822,8 mnkr år 2015). Förpliktelser för pensionsförmåner som intjänades fram till och med 1997 redovisas som en ansvarsförbindelse och uppgår till 1 411,9 mnkr (1 474,0 mnkr år 2015).

PENSIONSFÖRPLIKTELSER	2016	2017	2018	2019
Ansvarsförbindelser (mnkr)	1 423	1 384	1 350	1 338
Pensionsskuld (mnkr)	352	376	408	466
Total pensionsförpliktelse	1 775	1 760	1 758	1 804

Pensionsutveckling inklusive löneskatt 2016 och prognos 2017–2019.

Under rubriken Avsättningar i balansräkningen redovisas det åtagande som avser pensioner intjänade på lönedelar över 7,5 prisbasbelopp samt garanti- och visstidspension. Denna del uppgår till 368,1 mnkr och ökade med 19,3 mnkr jämfört med 2015, främst beroende på ny intjänad pension.

Den individuella pensionsandelen, som enligt pensionsavtalet ger medarbetaren rätt att själv placera en del av pensionsavgiften, uppgick till 98,1 mnkr inklusive löneskatt.
Utöver årets intjänade pensioner finns pensionskostnader som intjänats tidigare. De totala pensionskostnaderna 2016 var 205,5 mnkr, vilket är en ökning med 3,5 mnkr jämfört med 2015. Den beräknade pensionskostnaden 2017–2018 är något högre än 2016.

Kommunens totala pensionskostnad motsvarar cirka 4,7 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

	2016	2017	2018	2019
Pensionskostnad	196	209	228	266

Pensionsutveckling inklusive löneskatt 2016 och prognos 2017–2019

Borgensåtaganden

Kommunens utnyttjade borgensåtaganden uppgick totalt till 2 841,5 mnkr, vilket var en ökning med 2 197,2 mnkr jämfört med 2015. Den stora ökningen beror på kommunens lån som under 2016 fördes över till Tornberget och som kommunen tecknat borgen för.

Kommunens borgensåtaganden gentemot bostadsrättsföreningar uppgick till 510,5 mnkr, vilket var en ökning med 54,1 mnkr jämfört med föregående år. Av beloppet fördelar sig 290,2 mnkr för sex HSB-föreningar och 220,3 mnkr för fem Riksbyggen-föreningar. Kommunen förutspår med rådande ränteläge en fortsatt positiv utveckling för dessa bostadsrättsföreningar och bedömer riskerna som relativt små.

För övriga borgensåtaganden 1,8 mnkr, bedöms riskerna som små.

Skatteintäkter

Skatter och generella statsbidrag ökade med 6,4 procentenheter jämfört med föregående år. Ökningen av skatteintäkterna beror i grunden på ett växande skatteunderlag motsvarande cirka 4,8 procent. Intäkternas ökningstakt mellan 2015 och 2016 utöver detta beror på ökade statsbidrag (för mottagande av nyanlända samt stimulansbidrag för bostadsbyggande) år 2016 jämfört med föregående år.

	2012	2013	2014	2015	2016
Ökning av skatteintäkter*	3,9	4,5	3,7	4,3	6,4

**inklusive generella statsbidrag*

Skatteintäkter är den intäktspost som påverkar utvecklingen av kommunens ekonomi mest. Den senaste prognosen för 2017 visar att intäktsökningen blir 5,4 procent. Prognosen från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) visar på att ökningstakten blir lägre 2018 (3,5 procent) för att sedan minska ytterligare 2019 (2,7 procent) och därefter öka något 2020 (3,0 procent).

Nya prognoser presenteras löpande och det är viktigt att kunna anpassa kostnadsökningar till eventuellt förändrade skatteintäkter.

KONTROLL

Budgetföljsamhet

Följsamheten för nämnder och kommunstyrelse mätt i procentuell avvikelse mot budget var 1,6 procent exklusive fullmäktiges reserv. Det sammanlagda resultat för den skattefinansierade verksamheten exklusive kommunfullmäktiges reserv var ett överskott på 63,0 mnkr, vilket motsvarade 1,6 procent i avvikelse från en total nettobudget för året på 4 031,9 mnkr. Inklusive fullmäktiges reserv (38,6 mnkr) var motsvarande budgetavvikelse ett överskott på 101,5 mnkr, motsvarande 2,5 procent i förhållande till budget (4 070,5 mnkr).

BUDGETAVVIKELSE

	Resultat jämfört med budget (mnkr)			Avvikelsens andel av budget (%)
Nämnd/styrelse	**2014**	**2015**	**2016**	**2016**
Kommunstyrelsen	3,9	13,3	7,5	3,6
Grund- och förskolenämnden	-10,6	0,2	22,5	1,4
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	12,9	9	11,1	2,8
Kultur- och fritidsnämnden	1,1	2,9	1,1	0,6
Socialnämnden	7,5	1,5	11,1	1,4
Stadsbyggnadsnämnden	15,5	4,2	9,4	7,4
Valnämnd, revision	1,3	2,5	-0,1	-4,3
Miljönämnden*	1,3			
Äldrenämnden	-17,0	-52,0	0,4	0,1
Totalt	15,9	-18,4	63,0	1,6%

**Från och med 2015 ingår miljönämndens budget i kommunstyrelsen. Tabellen visas exklusive fullmäktiges reserv.*

Prognossäkerhet

Prognossäkerheten är ett mått som visar hur ekonomistyrningen i kommunen bidrar till en god ekonomisk hushållning. En god prognossäkerhet innebär att kommunen har lättare att korrigera eventuella avvikelser på kort sikt.

Nämndernas prognoser under året utgår alltid från den budget som kommunfullmäktige senast beslutat. Fullmäktige kan besluta om en justerad budget när som helst under innevarande år. I samband med beslut om en justerad budget förändras ofta prognosen för berörda nämnder. Detta kan vara en orsak till att prognoserna förändras mellan avstämningspunkterna och att skillnaden kan vara stor mellan bokslut och prognoser i samband med delårsbokslut. En annan orsak till större avvikelser mellan prognoser och resultat kan vara faktorer som inte är möjliga eller mycket svåra att prognosticera tidigare än under senhösten och årets sista månader. Exempelvis höstens volymer i egen verksamhet vid nytt läsår inom skolverksamheterna eller kostnader för vinterväghållning beroende på snömängd och halka.

Kommunen följer upp ekonomin månatligen och prognosticerar resultatet för året. Som komplement till prognoserna görs en risk- och känslighetsanalys för nämnder och styrelse. Skillnaden mellan prognoser och resultat avspeglas i hög grad i risk- och känslighetsanalysen.

Nämndernas prognostiserade budgetavvikelser vid delårsuppföljningar och bokslut samt bokslutets avvikelse mot den senast beslutade budgeten för året, exklusive fullmäktiges reserv, framgår nedan.

Skillnaden mellan prognosen vid delårsuppföljning per april och årets resultat var 60,2 mnkr. Sammanlagt utökades nämndernas och kommunstyrelsens budget 2016 med 77,8 mnkr mellan 2016-02 och 2016-06. Fullmäktiges reserv utökades också med 19,8 mnkr. Av ramökningen finansierades 56,5 mnkr av ökade skatteintäkter och 20,0 mnkr av fullmäktiges volymreserv. Resterande 19,8 mnkr belastade kommunens budgeterade resultat som reviderades från 102,9 mnkr till 83,1 mnkr.

PROGNOSSÄKERHET (MNKR)

Nämnd/styrelse	Prognos per 2016-04-30	Prognos per 2016-08-31	Resultat 2016-12-31
Kommunstyrelsen	0,0	1,5	7,5
Grund- och förskolenämnden	0,0	3,0	22,5
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	0,1	2,9	11,1
Kultur- och fritidsnämnden	1,0	1,0	1,1
Socialnämnden	0,0	0,0	11,1
Stadsbyggnadsnämnden	0,0	2,0	9,4
Valnämnd, överförmyndare, revision	0,0	0,0	-0,1
Äldrenämnden	1,7	0,0	0,4
Totalt*	2,8	10,4	63,0

**Exklusive kommunfullmäktiges reserv. Tabellen redovisas i miljoner kronor (mnkr).*

I februari tilldelades kommunen 37,3 mnkr i statsbidrag för nyanlända. Av dessa medel fördelades 17,5 mnkr till nämnder och kommunstyrelse. Resterande 19,8 mnkr lades i fullmäktiges reserv. Av socialnämndens överskott på 11,1 mnkr kan 7,0 mnkr förklaras av tilldelat statsbidrag för nyanlända vars planerade byggande inte genomfördes under året.

I mars tilldelades kommunstyrelsen 0,7 mnkr för hållbarhets- och organisationsberedningarna.

I april tilldelades nämnder och kommunstyrelse sammanlagt 19,2 mnkr netto i resultatöverföring från 2015. För Äldrenämnden innebar detta en minskning av ramen med 4,1 mnkr. Övriga nämnder och styrelsen fick en sammanlagd utökad ram med 23,3 mnkr.

I april fick äldrenämnden en volymrelaterad ramjustering efter genomlysning av verksamheterna, på 39,8 mnkr. Detta finansierades med 20,0 mnkr ur fullmäktiges reserv och kommunens budgeterade resultat sänktes med resterande (19,8 mnkr) från 102,9 mnkr till 83,1 mnkr.

En ny ansvarsfördelning mellan äldrenämnden och socialnämnden resulterade i att de båda nämndernas ramar justerades i april. Äldrenämndens ram justerades ned med 10,6 mnkr och socialnämnden fick motsvarande ramtillskott med anledning av den nya ansvarsfördelningen.

I juni beslutade fullmäktige om ett ramtillskott på 0,6 mnkr till kommunstyrelsen med anledning av förstärkning av upphandlingsverksamheten. Detta finansierades av fullmäktiges reserv.

Grund- och förskolenämndens överskott framträdde under höstterminen och kan förklaras av större volymer i egen regi och i befintliga lokaler än budgeterat. Nämndens resultatenheter gjorde sammanlagt betydligt större överskott än prognosticerat som följd av större intäktsökning än kostnadsökning under augusti - december.

Kommunstyrelsens överskott beror främst på större reavinster än budgeterat. Den underliggande verksamheten hade resultat i linje med budget. Realisering av vinst vid försäljning av mark har skett i slutet av året varför prognoserna avviker mot resultatet.

Stadsbyggnadsnämndens resultat översteg prognoserna kraftigt. Orsaken är lägre kostnader än budgeterat årets sista månader avseende vinterväghållning. Det är alltid svårt att prognosticera hur snörik vintern fram till decembers utgång kommer att bli, 2016 blev det en snöfattig vinter.

Redovisning av uppdrag

INLEDNING

Fullmäktige har gett kommunstyrelsen och nämnderna särskilda uppdrag som ska genomföras och återrapporteras.

Alla nämnder ska ta fram kommunala tjänstegarantier för verksamheten.

Uppdraget att ta fram kommunala tjänstegarantier kommer att hanteras i samband med arbetet med en övergripande kvalitetsstrategi. Ett förslag till definition av kommunala tjänstegarantier finns. Slutprodukten kommer att hanteras i samband med kvalitetsstrategin.

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att anlita en extern konsult 2016 med uppdrag att göra en genomlysning av grund- och förskolenämndens verksamheter och granska verksamheternas effektivitet ur perspektivet kundnytta i förhållande till insatta resurser samt att föreslå åtgärder i syfte att uppnå en bättre överensstämmelse mellan uppdraget och tilldelade resurser.

Kommunstyrelsen godkände direktiv för uppdraget i juni 2016. Upphandling av en extern konsult för att utföra uppdraget har gjorts. Uppdraget kommer att redovisas till kommunstyrelsen under första halvåret 2017.

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda införandet av utmaningsrätt i kommunen.

Uppdraget kommer att starta i början av 2017.

Fullmäktiges beslut 2014-12-08 § 196 att upphäva kommunstyrelsens beslut 2014-09-29 § 226 (planuppdrag för Jordbro centrum, Kalvsvik 1:4, 1:16) upphävs. Planarbetet ska återupptas.

Planarbetet har återupptagits. En ny extern intressent deltar i arbetet. Kommunstyrelsen har i september 2016 godkänt ett markreservationsavtal och detaljplan för Jordbro Centrum är påbörjad.

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att ta fram ingångsvärden för de indikatorer som saknar målvärden och säkerställa att indikatorerna kan följas upp utifrån kostnader för uppföljning och relevans. I skolplaneenkäten ska frågor införas för indikatorn ”nöjdhet fritid”.

Inför arbetet med Mål och budget 2017 har ekonomiavdelningen föreslagit förändringar som diskuterats med den politiska sekreterargruppen. I Mål och budget 2017-2018 har fullmäktiges indikatorer definierats som resultatindikatorer eller indikatorer av informationskaraktär. Skolplaneenkäten för elever i årskurs 5 och 8 har utökats med frågor om nöjdhet fritid.

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att ta fram en omsorgsmodell som ger föräldrar möjlighet att vara hemma med sina barn upp till tre års ålder.

Kommunstyrelseförvaltningen har konstaterat att den enda modell som ger föräldrar möjlighet att vara hemma med sina barn upp till tre års ålder är den statliga föräldraförsäkringen. Föräldrar har inom de ramar som gäller för den försäkringen möjlighet att fördela föräldrapenningen över tid. Kommunfullmäktige har godkänt att uppdraget avslutas.

Kommunstyrelsen ska se över vision och målstruktur inför Mål och budget 2017 samt göra en översyn av budgetprocessen.

Tidplanen för Mål och budget 2018-2019 som fastställdes av kommunstyrelsen i september, innebär att budgetprocessen har förändrats från 2017.

Kommunstyrelsen ska aktivt arbeta för att fler utförare inom skola och förskola etablerar sig i Haninge.

Lokalförsörjningsenheten har under året träffat olika aktörer som bygger eller driver skolor och förskolor för att hitta intressenter till de förskolor och grundskolor som enligt kommunfullmäktiges budget 2016 skall byggas och drivas av extern aktör. Kommunfullmäktige beslutade i november om marköverlåtelseavtal till aktörer för tre förskolor och en skola.

Kommunstyrelsen ska ta fram förslag till en övergripande kvalitetsstrategi samt hur denna skall följas upp. I uppdraget ingår att se över synpunkts- och klagomålshanteringen samt att föreslå hur olika utförare kan jämföras med varandra.

Direktivet för uppdraget är fastställt av kommunstyrelsen i maj 2016. En arbetsgrupp med representation från förvaltningarna har tagit fram ett första utkast till struktur för en kvalitetsstrategi.

Kommunstyrelsen ska utreda vänortssamarbeten, hur fungerar de idag samt ta fram förslag till eventuella förändringar.

Haninge kommun har vänortsavtal med kommunerna Ishöj i Danmark, Formia i Italien, Hapsaalu i Estland, Pargas i Finland och med Krokoms kommun i Jämtland. Gällande avtal går ut under 2017 och 2018. Under senare år har utbyte skett endast med Ishöj och Formia. I början av juni var hållbarhetsberedningen på besök i Ishöj. Kommunstyrelseförvaltningen har diskuterat med vänorterna om vänortsarbetet ska fortsätta, vilket det finns intresse av. I samband med kommande förslag till nytt vänortsarbete kommer ett reviderat eller ett nytt internationellt program att presenteras.

Alla nämnder ska arbeta fram förslag till rationaliseringar eller kvalitetsförbättringar genom samordning med andra verksamheter, inom exempelvis lokalutnyttjande

Distribution av sammanträdeshandlingar har effektiviserats i och med att fler nämnder distribuerar handlingar digitalt. Via beslutsstödet pågår löpande arbete med att förenkla uppföljning för att göra processen enkel och smidig samtidigt som kvaliteten ökar. Tillsammans med Nynäshamn har en förstudie om upphandling av ekonomisystem gjorts och en kravspecifikation ska tas fram. I bland annat stadskärnearbetet, etableringsfrågor, näringslivsservice, planering av verksamhetsmark och arbetsmarknadsfrågor pågår gemensamt arbete mellan flera förvaltningar. Ett förslag till stadsutvecklingsplan för stadskärnan har arbetats fram i brett samarbete inom kommunen. Arbetsmarknadsrådet har etablerats.

Grund- och förskolenämnden samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden bedriver på uppdrag av socialnämnden korttidstillsyn i befintliga lokaler.

Kultur- och fritidsförvaltningen arbetar aktivt med att se över hur lokalerna används ur ett trygghets- och jämlikhetsperspektiv men också ur ett ekonomiskt perspektiv. Vid fördelningen av inomhustider i idrottshallar försöker fritidsbokningen styra liknande idrotter till samma hall. Det kommer kunna leda till ett effektivare användande av lokalerna.

Äldre- och kultur- och fritidsförvaltningen samarbetar och har öppnat en träffpunkt i Jordbro kultur- och föreningshus. Träffpunkten heter Mötesplats Jordbro. Det leder både till ett mer effektivt nyttjande av lokaler och att kännedomen om kultur- och fritidsverksamheten ökar och når ut till fler äldre. Under året har verksamhet för funktionsnedsatta ungdomar flyttat från Jordbrogården till Lilleken.

I socialförvaltningen har flera tidigare boendeverksamheter för personer med funktionsnedsättning slagits ihop till ett större serviceboende. Detta leder till att samma personalgrupp kan arbeta med fler brukare. Fortsatt översyn av grupp- och servicebostäder enligt LSS görs för att säkerställa ett effektivt resursutnyttjande. Daglig verksamhet har genomfört ett skifte av enheter mellan befintliga lokaler för ett större resursutnyttjande. Samlokalisering sker med ny öppen träfflokal. Rationaliseringar genom samutnyttjande av lokaler är ett fortgående arbete på förvaltningen.

All riksfärdtjänst, för samtliga åldrar, administreras och handläggs från och med 2016 av äldreförvaltningen, vilket har inneburit en effektivisering och kvalitetsförbättring både utifrån förvaltnings- och kundperspektiv.

Alla nämnder ska se över verksamheten i syfte att utreda om det finns tjänster som kan konkurrensutsättas genom kundval, utmaningsrätt och upphandling.

Skolverksamheten är i sin helhet konkurrensutsatt genom att elevpengen följer eleven. Föräldrarna kan välja förskola och skola. Inom Stockholms län finns en gemensam intagning till gymnasiet, vilket innebär att gymnasieeleverna väljer fritt inom länet.

Kultur- och fritidsförvaltningen arbetar med att utveckla kulturskolan som invigdes i januari 2016. Kulturskolan utgörs av den kommunala musikskolan samt externa aktörer som upphandlats för att bredda utbudet av kultur- och fritidsaktiviteter och erbjuda nya konstformer och uttryckssätt. Verksamheten kommer fortsätta att utvecklas i denna riktning. I fullmäktiges mål och budget 2017-2018 fick kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att utreda möjligheten att utveckla en föreningsdriven fritidsgård i Brandbergen. Detta uppdrag har breddats till att gälla förutsättningar för föreningsdrivna fritidsgårdar ur ett helhetsperspektiv för kommunen.

Kommunstyrelsen ska utvärdera internhyressystemet i syfte att se över och förbättra regelverket och öka samutnyttjandet.

En extern konsult kommer att genomföra utredningen.

Kommunstyrelsen ska i samarbete med Tornberget ta fram förslag till standardiseringar av verksamhetslokaler, exempelvis förskola.

Ett lokalprogram för en standardförskola och för en standardidrottshall har tagits fram. Modellen för standardförskola kommer att användas i kommande byggnationer, bland annat i bygget av Vargbergets förskola och ny förskola vid Ribbyskolan.

Kommunstyrelsen ska ta fram behovs- och åtgärdsplan för att lösa bostadsfrågan för äldre. Arbetet skall ske i samarbete med äldreförvaltningen.

Direktiv för uppdraget har godkänts i kommunstyrelsen i augusti 2016. Arbete pågår.

Kommunstyrelsen ska verka för en permanentning av projektet Origo

Origo är ett myndighetsgemensamt resurscentrum med fokus på ungdomar som lever i en hederskontext. Stockholms stad är formellt ansvarig för att driva Origo. Haninge kommun och flera kommuner i länet har skrivit avtal om att fortsätta projektet till 2020. Någon ytterligare utredning av frågan om permanentning av Origo görs därför inte.

Kommunstyrelsen ska arbeta för att tillsammans med bostadsrättsföreningar kring gamla Nynäsvägen förtäta Haninge City ytterligare.

I förslaget till stadsutvecklingsplan visas möjligheter till förtätning av stadskärnan med bostäder och arbetsplatser. Beräkningar visar att bostäder för upp till 40 000 nya invånare kan skapas. Planläggning har startats 3för att möjliggöra tätare bostadsbebyggelse.

Kommunstyrelsen ska utreda möjligheterna för att överdäcka pendeltågstationen i Handen.

I arbetet med stadsutvecklingsplanen ingår planering för en tätare stadskärna med bostäder, verksamheter och service, tillsammans med översyn av trafiklösningar och överbryggande av barriärer i stadskärnan.

Grund- och förskolenämnden ges i uppdrag att utreda hur lärarnas tid med eleverna kan öka i motsvarande grad som deras administrationsbörda kan minska genom införande av lärarsekreterare.

För att kunna genomföra en avlastning av arbetsuppgifter för lärarna krävs att resurser tillförs. Om detta inte görs är alternativet att finansiera lärarassistenter genom att minska lärartätheten. Lågstadiesatsningen där Haninge kommun erhållit 14,4 miljoner kronor, ska gå till att täcka kostnader för personalförstärkning med lärare, förskollärare eller speciallärare alternativt med annan personal så att lärarna i större utsträckning kan bedriva undervisning.

Grund- och förskolenämnden ges i uppdrag att utreda kriterier och arbetsuppgifter för förstelärartjänster för förskollärare i Haninges förskolor. I uppdraget ingår också att utreda vilka konsekvenser införandet av karriärtjänster för förskollärare innebär.

I de kommunala förskolorna i Haninge finns redan karriärtjänster i form av pedagogista och ateljerista. Ett förstelärarsystem inom förskolan kan inte finansieras med statliga medel som i grundskolan. En sådan satsning måste bekostas med egna medel. En förstelärare i varje förskola skulle motsvara en kostnad på cirka 2,5 miljoner kronor.

Grund- och förskolenämnden ges i uppdrag att arbeta fram uppföljningsparametrar för strukturbidraget för effektivt och strategiskt resursutnyttjande och resultat.

Uppdraget utförs 2017.

Grund- och förskolenämnden ska ta fram skolstrukturplaner för de kommundelar som ännu inte har någon plan.

Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar för uppdraget, som kommer att slutföras under 2017.

Grund- och förskolenämnden ska fortsätta samarbetet med socialnämnden för att minska skolfrånvaron och minska utanförskap hos unga.

Samarbetet med socialnämnden för att minska skolfrånvaron är en etablerad verksamhet genom närvaroteamet. Teamets fyra heltidstjänster är fördelade på två heltidstjänster pedagoger, två halvtidstjänster skolpsykologer, en halvtid familjebehandlare från familjeresursen inom socialtjänsten samt en enhetschef som också har ansvar för Centrum för mottagande av nyanlända. Navigatorcentrum arbetar med det kommunala aktivitetsansvaret, som riktar sig till äldre ungdomar.

Grund- och förskolenämnden ska arbeta strategiskt för att öka lägstanivån på skolmaten.

Ett kontinuerligt samarbete med kommunens koststrateg finns.

Grund- och förskolenämnden ska arbeta strategiskt för att öka idrott och rörelse i skola och förskola

Efter en genomförd utredning beslutade grund- och förskolenämnden att ”Plan för ökad rörelse i skolan” ska publiceras på varje skolans hemsida senast 1 januari 2017. Förvaltningen har fått i uppdrag att ta fram en plan för simundervisningen kopplat till skolans styrdokument.

Grund- och förskolenämnden ska arbeta fram en IT strategi som möjliggör en modern skola.

Utbildningsförvaltningen arbetar med uppdraget att ta fram en IT-strategi för den pedagogiska verksamheten.

Grund- och förskolenämnden ska planera för fler förskoleavdelningar med utomhusverksamhet.

Den centrala ledningsgruppen för förskolan har diskuterat möjligheter till att starta uteverksamhet. Gruppen anser att frågan behöver utredas mer och förutsättningar i form av kompetenskrav, verksamhetskrav och framgångsfaktorer behöver identifieras. Syftet med, samt vilka nuvarande brister en uteverksamhet ska lösa, är också faktorer som måste studeras närmare. Även en ekonomisk infallsvinkel bör beaktas. Uppdraget utförs 2017.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ges i uppdrag att utreda effekterna av ett samverkansavtal om gemensam programpeng för introduktionsprogrammet. I uppdraget ingår även att återkomma till KS med konsekvensanalys kring platsgaranti i introduktionsprogrammet för elever boendes i Haninge samt ekonomiska konsekvenser för frisök. Kommunen ska ansluta sig till en gemensam programpeng för introduktionsprogrammet 2017. Konsekvenserna av att Haninge ansluter till en gemensam programpeng för introduktionsprogrammen ska utredas.

Konkurrenskraften skulle minska på programinriktat individuellt val för elever med lägre betyg folkbokförda i Haninge. Någon ekonomisk påverkan av ett samarbetsavtal som omfattar introduktionsprogram kan inte förväntas.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ska arbeta fram förslag, tillsammans med näringslivet, på hur yrkesprogrammen och dessa utbildningar bättre kan anpassas efter företagens framtida behov.

Representanter för näringslivet deltar i programråden på yrkesprogrammen. Regelbundet samråd sker. Ett etablerat samarbete finns.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ska stärka arbetet med idrottsprofiler för att öka konkurrenskraften i Haninges program.

Utbildningsförvaltningen ska ta fram en långsiktig strategi för idrottsakademierna. Utredningen redovisas för nämnden i mars 2017.

Skolan ska i samarbete med kultur och fritid vid kommande om- och nybyggnadsplaner av skolor arbeta för att öka antalet fullstora idrottshallar och öka tillgången till bibliotek.

Beslut om fullstora hallar finns redan. Utbildningsförvaltningen genomför ett arbete för att utveckla skolbiblioteken. Resultatet av arbetet med skolbiblioteken har redovisats i grund- och förskolenämnden i december 2016. Tillgången till skolbibliotek är tillgodosedd inom gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens ansvarsområde.

Kultur- och fritidsförvaltningen för löpande dialog med utbildningsförvaltningen för att säkerställa tillgång till idrottshallar och bibliotek vid om- och nybyggnadsplaner av skolor. Förvaltningen har också tilldelats 1 miljon kronor för att tillgänglighetsanpassa en idrottshall under 2017.

Kultur- och fritidsnämnden ska utreda behov och förutsättningarna för fler fullstora idrottshallar.

Förvaltningen har utrett behovet av fler fullstora idrottshallar och tre nya hallar har hänvisats mark. Ett lokalprogram är framtaget och beslutat hösten 2016. En fjärde hall med gymnastik, cheerleading- och dansinriktning byggs i anslutning till nya Vikingaskolan. Näst i tur står en utredning om behovet av en idrottshall i anslutning till Rudanområdet. Tidigare undersökningar visar dock att markförhållandena där behöver utredas noggrant samt att gällande detaljplan måste beaktas.

Kultur- och fritidsnämnden ska ta fram en utvecklingsplan för kulturarv och kulturmiljöer.

Projektet kulturmiljöprogram för Haninge har startat. I arbetsgruppen ingår representanter från kultur- och fritidsförvaltningen, stadsbyggnadsförvaltningen samt kommunstyrelseförvaltningen. Styrgruppen består av ledamöter ur kultur- och fritidsnämnden och stadsbyggnadsnämnden. Projektets resultat kommer att levereras i form av ett strategiskt dokument samt av ett kunskapsunderlag bestående av kommunövergripande kulturmiljöinventeringar.

Kultur- och fritidsnämnden ska påbörja en förstudie för en ny simhall.

Förvaltningen har genomfört en förstudie med syfte att svara på frågan om behov finns av en ny simhall och i så fall med vilken inriktning och storlek samt lokalisering. Nämnden har godkänt förstudien och gett förvaltningen i uppdrag att utreda markalternativen och kostnadsberäkningar för alternativen Västerhaninge centrum, Hanvedens IP och Torvalla IP. Möjligheterna till extern finansiering och partnerskap ska beaktas. Uppdraget beräknas kunna presenteras för kultur- och fritidsnämnden i april 2017.

Kultur- och fritidsnämnden ska utveckla Lakesides verksamhet vid Rudan.

Förutsättningarna har förändrats. Fokus har under 2016 legat på att etablera verksamheten i Jordbro kultur och föreningshus. I oktober bytte ungkulturhuset namn från Lakeside till Porten.

Kultur- och fritidsnämnden ska se över sitt IT system för bokningar och inpasseringar m m.

Förvaltningen kommer att medverka i en gemensam upphandling ett kombinerat bidrags- och bokningssystem tillsammans med av ca 130 andra kommuner. Det skulle innebära att dagens två system rationaliseras till ett, samt att användandet förenklas. Förvaltningen har infört ett nytt passersystem i de flesta av kommunens idrottshallar.

Socialnämnden ska genom nämndbeslut fastställa samarbetet med grund- och förskolenämnden med ett närvaroteam.

Socialnämndens beslut 2015-08-25 § 126. Närvaroteamet arbetar aktivt för att nå elever med låg skolnärvaro och teamet arbetade under läsåret 2015/2016 med 79 elever. Under hösten 2016 utökades teamet med en grupp högstadieelever.

Socialnämnden ska samarbeta med utbildningsförvaltningen för att genom utbildningsförvaltningens kanaler till föräldrar arbeta proaktivt med att rekrytera fler familjehem och kontaktfamiljer.

Förvaltningen arbetar strategiskt för att rekrytera fler familjehem och kontaktfamiljer och bland annat används utbildningsförvaltningens IT-stöd för skolinformation för att nå föräldrar med information. Förvaltningen annonserar på bibliotek i lokaltidningen och informerar i sociala medier, kommunens facebook och en nystartad familjehemsblogg. Informationskvällar hålls för intresserade personer och förvaltningen har anslutit sig till tjänsten Familjehem Sverige där personer kan få mer information om familjehem samt lämna intresseanmälan. Dessutom har förvaltningen skickat ut brev till familjehem som har eller har haft uppdrag tidigare, med frågan om de eller andra i deras nätverk är intresserade av att bli familjehem eller kontaktfamilj. Arbetet har resulterat i ett flertal intresseanmälningar.

Stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att ta fram en plan för en ny övergång från stadskärnan till Rudan för bil och gång- och cykelvägar och ta fram en plan för överdäckning av spåret vid Handens pendeltågstation.

Ett underlag som redovisar förutsättningar för ett fortsatt arbete är framtaget. Återrapporteras i stadsbyggnadsnämnden i delårsrapport 1 2017.

Stadsbyggnadsnämnden ska göra en utredning över hur nämndens taxor ligger till i jämförelse med andra kommuner i Stockholmsregionen med förslag till justeringar.

Genomgång av flertalet taxor har gjorts och justeringar har skett i enlighet med givna förslag för att matcha andra kommuner. Arbetet fortlöper för att utreda samtliga taxor.

Äldrenämnden ska utreda möjligheten till att införa valfrihet för maten.

Projektet matkassen är igångsatt under hösten 2016 för ett 15-tal kunder inom hemtjänsten i Handen. Syftet med projektet är att undersöka alternativa utbud till matlådan och matdistribution för de som har beslut om detta. Konceptet består av en matkasse som levereras till hemmet med en delvis förberedd måltid. Detta ger bättre förutsättningar för personalen att tillaga måltiden och väcka intresse för den äldre att själv delta i tillagandet. Matkassen produceras av äldreförvaltningens eget kök.

En extern översyn av äldrenämndens arbetssätt och organisation ska genomföras och redovisas.

Beslut i äldrenämnden 2016-02-24, § 144 och i kommunfullmäktige 2016-04-18, § 12. Samtidigt presenterades ett åtgärdsprogram utifrån genomlysningen. Effekterna av genomfört åtgärdsprogram bedömdes i oktober 2016 till 17,8 miljoner kronor. Den tillkommande effekten för 2017 beräknas till 7,6 miljoner kronor.

Personal

ANTAL ANSTÄLLDA

Samtliga uppgifter gäller tillsvidareanställningar och visstidsanställningar med en sysselsättningsgrad på minst 40 % av heltid

Antalet anställda visas i antal personer, antal anställningar eller antal årsarbetare. Skillnaden är hur man räknar fram de anställda och hur man väljer att visa det. I Haninge har antal personer ökat med 56 mellan 2015 och 2016. Dessa personer kan även beräknas som antal anställningar. Dessa har ökat med 60 mellan 2015 och 2016. Beräknas istället antal årsarbetare, det vill säga om den faktiska sysselsättningsgraden för månadsavlönade och arbetade timmar för timavlönade omräknas till heltidsanställningar, har antalet ökat med 59,6.

Medelåldern har inte förändrats nämnvärt mellan åren.

	Antal personer		Antal anställningar		Antal årsarbetare		Medelålder	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Alla	4 607	4 663	4 622	4 682	4 381,6	4 441,2	45,0	44,9
Kvinna	3 617	3 633	3 629	3 649	3 429,8	3 450,5	44,9	44,9
Man	990	1 030	993	1 033	951,8	990,7	45,2	44,7

Personalgrupper som ökat mest i antal personer finns inom kategorierna övrig personal samt chefer och barnomsorgspersonal. De grupper som minskat mest finns inom kategorierna handikappomsorgspersonal samt äldreomsorgspersonal. Kommunen har stor omsorgsverksamhet på entreprenad. Det innebär att många som arbetar inom till exempel omsorg på kommunens uppdrag, är anställda av annan arbetsgivare än kommunen.

PERSONALSTRUKTUR	Kvinnor	Män	Totalt 2015	Totalt 2016	Förändring
Barnomsorgspersonal	980	110	1 067	1 090	23
Lärare	519	174	675	693	18
Handläggare och specialister	486	126	622	612	-10
Äldreomsorgspersonal	501	33	568	534	-34
Handikappomsorgspersonal	362	94	500	456	-44
Chefer	192	80	254	272	18
Gymnasielärare	110	99	196	209	13
Administrativ personal	155	20	165	175	10
Teknisk personal övriga	26	131	176	157	-19
Teknisk handläggare	51	61	101	112	11
Fritidsledare	40	46	89	86	-3
Kulturpersonal	47	10	52	57	5
Övrig personal	187	23	142	210	68
Totalt	3 656	1 007	4 607	4 663	56

Förvaltningarnas antal anställda visas i antal anställda, det vill säga både heltids- och deltidsanställda.

ANTAL ANSTÄLLNINGAR	2015			2016		
	Kvinna	Man	Totalt	Kvinna	Man	Totalt
Kommunstyrelsen	144	68	212	150	70	220
Grund- och förskolenämnden	1 682	327	2 009	1 740	348	2 088
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	255	110	365	294	187	481
Kultur- och fritidsnämnden	111	99	210	100	89	189
Socialnämnden	635	166	801	655	165	820
Stadsbyggnadsnämnden	55	93	148	76	96	172
Äldrenämnden	630	68	698	635	77	712
Totalt	3 512	931	4 622	3 650	1 032	4 682

PERSONALOMSÄTTNING

Personalomsättning är en beräkning av personal som börjar och slutar. I beräkningen ingår tillsvidareanställda månadsavlönade. Omsättningen beräknas genom medelvärdet av antalet anställda 1 januari och antalet anställda 31 december, dividerat med antalet avgångar. Redovisningen görs i procent.

PERSONALOMSÄTTNING	Totalt i procent	Avgång på egen begäran, antal personer	Pensionsavgångar, antal personer
År 2015	13,5	462	119
År 2016	15,0	456	97

Det totala antalet personer som lämnat kommunen under året är i förhållande till 2015 lägre, både i kategorin som slutat på egen begäran och de som gått i pension. Den totala personalomsättningen är högre i procent för år 2016 i förhållande till föregående år. Det förklaras med att värdet är ett genomsnitt av de sex förvaltningarnas totala personalomsättning i procent där en förvaltnings tillfälliga ökning påverkar det totala värdet för kommunen. Både avgångar och nyanställningar bidrar till omsättning.

Äldreförvaltningen och kommunstyrelseförvaltningen har under 2016 haft relativt stora ökningar i personalomsättning i förhållande till år 2015. På äldreförvaltningen har antalet pensionsavgångar dubblerats och 21 nyanställts. Kommunstyrelseförvaltningen har haft en dubblering av antalet personer som valt att avsluta sin anställning på egen begäran samt en nyanställning av 8 personer.

Övriga förvaltningar har haft ungefär samma personalomsättning 2016 som 2015.

SJUKFRÅNVARO

Sjukfrånvaron redovisas som total sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid, kort- och långtidsfrånvaro i procent av total sjukfrånvaro, sjukfrånvaro i procent uppdelat på kön samt sjukfrånvaro indelat i åldersgrupper.

TOTAL SJUKFRÅNVARO I PROCENT AV ORDINARIE ARBETSTID	2015	2016	Förändring
Total sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid	7,6%	7,8%	0,2%

KORT- OCH LÅNGTIDSFRÅNVARO I PROCENT AV TOTAL SJUKFRÅNVARO	2015	2016	Förändring
Korttidsfrånvaro i procent av total sjukfrånvaro	55,2%	43,7%	-11,5%
Långtidsfrånvaro i procent av total sjukfrånvaro	44,8%	56,3%	11,5%

SJUKFRÅNVARO I PROCENT UPPDELAT PÅ KÖN	2015	2016	Förändring
Kvinnor	8,5%	8,9%	0,4%
Män	4,4%	4,2%	-0,2%

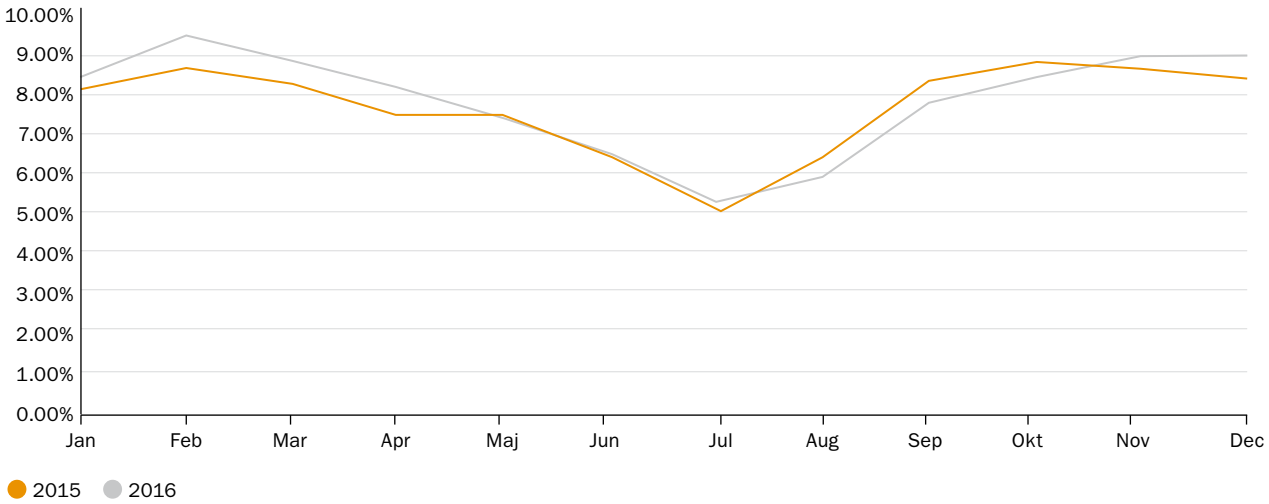
SJUKFRÅNVARO I PROCENT UPPDELAT I ÅLDER	2015	2016	Förändring
Upp till 29 år	7,1%	9,3%	2,2%
30–49 år	8,4%	9,1%	0,7%
50 år och äldre	8,5%	9,0%	0,5%

Värdet för den totala sjukfrånvaron i kommunen har gått upp något i förhållande till 2015, dock är tendensen avstannande. En förskjutning under 2016 har skett i förhållandet mellan lång- och korttidsfrånvaro genom att andelen korttidsfrånvaro har minskat och långtidsfrånvaron har ökat. En möjlig förklaring till denna förskjutning är att det aktiva arbetet med korttidsfrånvaro genom tjänsten sjukanmälan till företagshälsovården fått genomslag under året.

Samtliga ålderskategorier uppvisar en generell ökning, dock finns den största ökningen i åldersgruppen upp till 29 år. De största ökningarna i sjukfrånvaro inom denna åldersgrupp finns inom äldreförvaltningen, socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen.

Sjukfrånvaron uppdelat på kön ser i princip likadan ut som föregående år, med en liten ökning för kvinnor och svag minskning för män.

Sjukfrånvaron har en årscykel. I stort följer kurvorna varandra från år till år, med högre andel frånvaro under februari månad och lägre under sommarmånaderna.

FRISKNÄRVARO

Frisknärvaro är ett begrepp som beskriver det motsatta till sjukfrånvaro. Frisknärvaro redovisas i procentuell andel månadsanställda med 0, 0-5 och 0-7 sjukdagar under året.

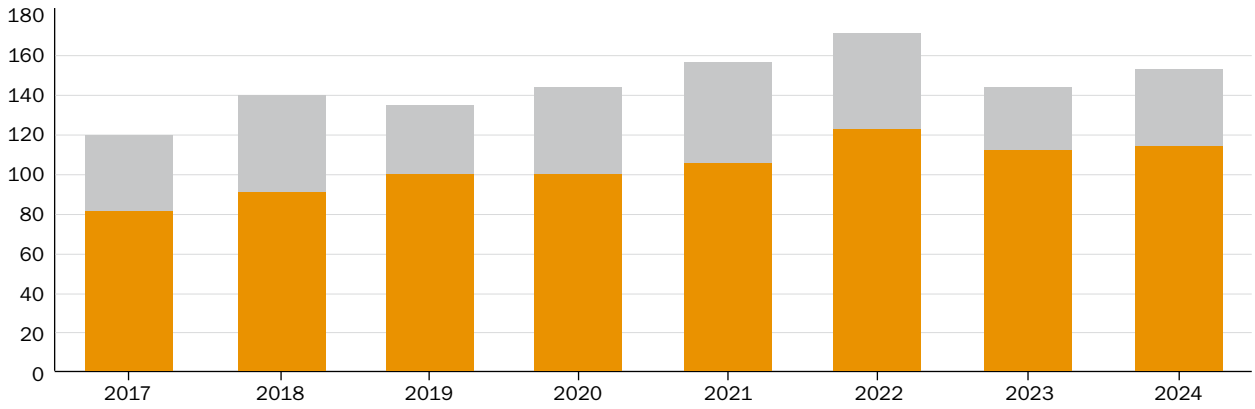
Frisknärvaron beskriver hur stor andel som inte har någon sjukfrånvaro alls (0), hur stor andel som har upp till fem dagars sjukfrånvaro (0-5) och hur stor andel som har högst sju sjukdagar under året. Ett högre tal är bättre, en frisknärvaro på 100 procent skulle betyda att ingen hade någon sjukfrånvaro.

FRISKNÄRVARO ANTAL PERSONER	2015	2016
0 dagar	1 668	1 744
0–5 dagar	3 208	3 299
0–7 dagar	3 574	3 677

FRISKNÄRVARO I PROCENT	2015	2016
0 dagar	31,1%	31,8%
0–5 dagar	59,8%	60,2%
0–7 dagar	66,6%	67,1%

PENSIONSPROGNOS

Många anställda går i pension under kommande år. Därför har kompetensförsörjning varit ett prioriterat område 2016 och kommer att vara det under överskådlig tid framåt. En ökad konkurrens om arbetskraften i Stockholmsområdet medför att arbetet med att öka Haninge kommuns attraktivitet är prioriterat. Kommunen arbetar aktivt med kompetensförsörjning genom att samtliga förvaltningar under 2017 kommer att ta fram kompetensförsörjningsplaner.

Uppgifterna gäller kommande pensionsavgångar vid 65 år

Kommunstyrelsen

Ansvarsområde

Kommunstyrelsen ansvarar för att på kommunfullmäktiges uppdrag planera, leda, samordna och följa upp den verksamhet som kommunfullmäktige beslutat om.
Kommunstyrelsen har ansvar för kommunens långsiktigt hållbara utveckling och för övergripande ekonomi- och personalfrågor.

Viktiga händelser

Kommunen hade vid årsskiftet 85 693 invånare. Byggandet av bostäderna på Haningeterrassen startade under 2016. Intresset för markköp i Albybergs Företagspark har varit stort. Nästan alla tomter i första etappen är sålda.

En ny översiktsplan för Haninge antogs. Den beskriver inriktningen för hur den bebyggda och obebyggda miljön ska utvecklas i tätorterna, på landsbygden och i skärgården fram till år 2030, med en utblick mot år 2050.

Ekonomi

Kommunstyrelsens ursprungliga budget för 2016 var 198,8 mnkr. Kommunstyrelsens budget har reviderats vid fem tillfällen. 0,6 mnkr för ökade kostnader till överförmyndarverksamheten, 2,8 mnkr i samband med fördelning av det extra generella statsbidraget för mottagande av flyktingar och 0,4 mnkr i samband med att hållbarhetsberedningen fick i uppdrag att ta fram ett klimat- och miljöpolitiskt program. I samband med att organisationsberedningen tillsattes 0,3 mnkr, 3,5 mnkr i samband med överföringar från 2015 samt 0,6 mnkr för en förstärkning av upphandlingsresurser. Därmed uppgick kommunstyrelsens budgetram till 206,9 mnkr.

Utfallet för året blev 199,5 mnkr, som motsvarar 96,4 procent av budgeten. Kommunstyrelsen redovisar ett överskott jämfört med budget på 7,4 mnkr. Förtroendemannaorganisationen redovisar ett nollresultat.

Exploateringsvinster blev 7,5 mnkr högre än vad som var budgeterat. Kommunens kostnader för försäkringar och skadegörelser har blivit lägre än budgeterat vilket främst beror på att inga större försäkringsskador har inträffat.

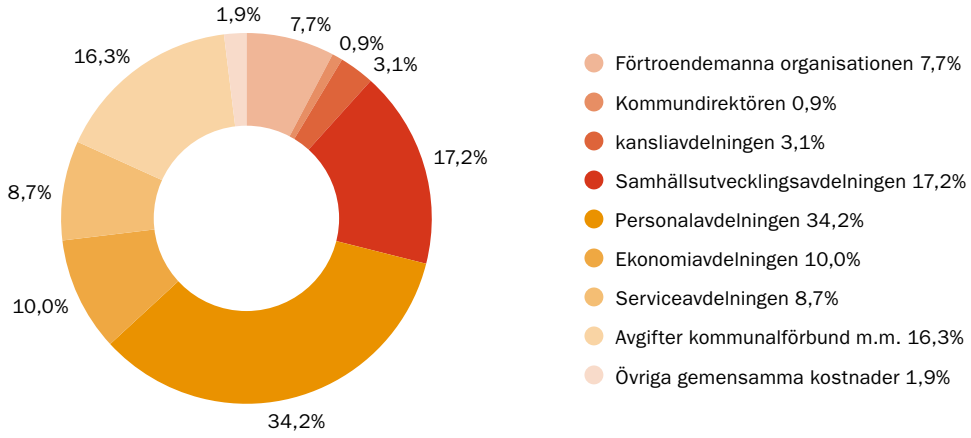
Förvaltningens reserv har inte tagits i anspråk.

EKONOMI (MNKR)	Bokslut 2015	Budget 2016	Bokslut 2016
Verksamhetens intäkter	675,6	656,2	685,7
Verksamhetens kostnader	858,0	863,1	885,2
Nettokostnad*	182,4	206,9	199,5
Resultat	13,3		7,4

Budgeterade nettokostnader motsvarar ram enligt fullmäktige.

BRUTTOKOSTNAD, FÖRDELAD PER VERKSAMHET 2016

Personal

Kommunen har tecknat avtal med ny leverantör av ledarutvecklingsstöd. Rehabiliteringsprocessen har setts över och förenklats. Arbetsmiljöverkets föreskrift om organisatorisk och social arbetsmiljö har börjat användas. Det systematiska arbetsmiljöarbetet har utvärderats och åtgärder i förhållande till resultatet genomförs 2017. En ny friskvårdsleverantör med brett utbud av friskvårdstjänster för personalen har upphandlats.

Framtida utmaningar

Haninge ska hävda sig i konkurrensen mellan kommunerna i Stockholmsregionen som en attraktiv inflyttningskommun. En positiv bild av Haninge som framtidskommun för invånare, företagare, föreningar och andra målgrupper ska skapas.

Servicen till befintliga och nya företag ska vara snabb och enkel. Aktiviteter ska göras för att få högre andel nöjda företagare.

Alla vattenförekomster i Haninge ska uppnå god kemisk och ekologisk status senast 2021. För att nå målen har kommunen tagit fram en vattenplan som innehåller en vattenstrategi med tillhörande åtgärdsplan.

Kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare. Kompetensförsörjning handlar om att kunna attrahera, rekrytera, introducera, utveckla, behålla och avsluta personal. Under 2017 ska kommunstyrelseförvaltningen förbättra metoder inom de olika områdena och ta fram lämpliga nyckeltal samt annan statistik för att följa utvecklingen. Under 2017 ska alla förvaltningar ta fram rullande kompetensförsörjningsplaner för att bättre kunna förutse kommande kompetensbehov.

Grund- och förskolenämnden

Ansvarsområde

Grund- och förskolenämnden fullgör de av kommunens uppgifter inom skolväsendet som omfattar förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, fritidshem, öppen fritidsverksamhet 10-13 år samt annan pedagogisk verksamhet som bedrivs istället för utbildning inom skolväsendet.

Viktiga händelser

Förskolan arbetar aktivt för att dela grupper i mindre grupper utifrån Skolverkets nya riktlinjer. Färre barn i grupperna för de yngre åldrarna eftersträvas.

Grundskolan har identifierat elever som är särskilt begåvade, elever som når eller inte når kunskapskraven och vidtagit insatser för att alla ska klara målen. Effekten visade sig i bättre resultat under läsåret.

Statliga satsningar som lärarlönelyftet, lågstadiesatsningen och utökningen av antalet förstelärare i kommunens grundskolor har varit positiva för kunskapsutvecklingen och kvaliteten i skolans undervisning.

Ekonomi

Grund- och förskolenämndens budgetram uppgick till 1 607,4 mnkr. Utfall för året blev 1 585,0 mnkr, vilket motsvarar 98,6 procent av budgetramen. Resultatet blev 22,5 mnkr. I det resultatet ingår även ett överskott i elevpengsystemet med 4,0 mnkr och som ska vara kostnadsneutralt för grund- och förskolenämnden.

Den centrala förvaltningen och nämnden redovisar ett samlat överskott med 11,0 mnkr, central stödavdelning redovisar ett underskott med -0,2 mnkr och modersmålsenheten ett nollresultat. Förskolan redovisar ett samlat underskott med -1,0 mnkr. Grundskolans årskurs F-6 redovisar ett samlat överskott med 2,2 mnkr och årskurs F-9/7-9 redovisar ett samlat överskott med 6,5 mnkr.

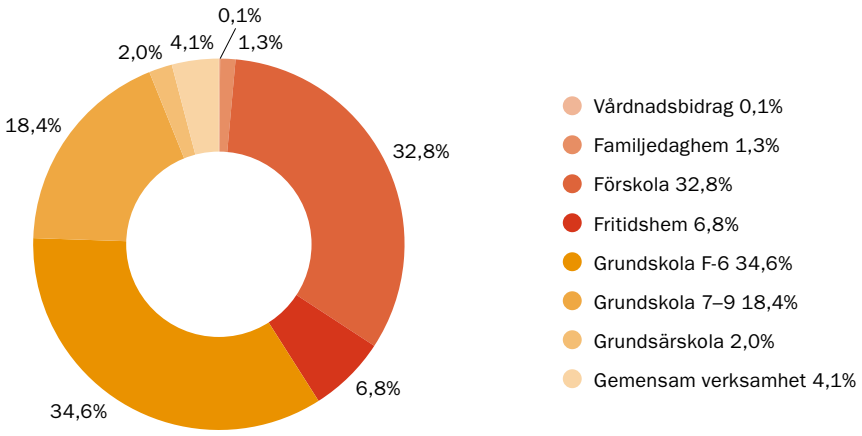
Resultatenheterna har under året disponerat 2,4 mnkr av tidigare års överförda överskott. Under året har även 5,7 mnkr återbetalats av tidigare års ackumulerade underskott.

EKONOMI (MNKR)	Bokslut 2015	Budget 2016	Bokslut 2016
Verksamhetens intäkter	173,0	182,9	217,2
Verksamhetens kostnader	3 061,7	1 790,3	1 802,2
Nettokostnad*	1 517,5	1 607,4	1 585,0
Resultat	0,2	0,0	22,5

**Budgeterade nettokostnader motsvarar ram enligt fullmäktige.*

BRUTTOKOSTNAD, FÖRDELAD PER VERKSAMHET 2016

Personal

I det systematiska arbetsmiljöarbetet har olika åtgärder gjorts för en bättre arbetsmiljö, till exempel organisations- och bemanningsändringar, utbildning i arbetsmiljö och åtgärder som syftar till att minska ljudföroreningar. Uppföljning visar att åtgärderna har lett till att lärare upplever en minskad arbetsbelastning, lägre ljudnivå i för- och grundskolorna och lugnare miljö i klassrum och matsalar.

Framtida utmaningar

För att möta behovet av utbildade förskollärare kommer förskolan under 2017 att se över möjligheterna att erbjuda barnskötare att vidareutbilda sig till förskollärare. Två konceptförskolor börjar byggas under 2017 och pedagogiska ställningstaganden kommer att fortsätta utvecklas inför starten av dessa. Framtida utmaningar är att klara av att möta behovet av förskoleplatser i Vega.

Ett fokusområde är att möta elever med närvaroproblematik genom ett utökat samarbete med närvaroteamet, bland annat genom samarbete med idrottslärare och rapportering av tidiga tecken på frånvaro.

Stora utmaningar kommer att vara den nationella lärarbristen. Fritidshemsverksamheten för 10-13 åringar kommer vara i fokus. Några skolor i kommunen kommer att bedriva denna verksamhet i egen regi.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Ansvarsområde

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ansvarar för gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna samt utbildning i svenska för invandrare.

Nämnden har också kommunens uppföljningsansvar som innebär att kommunen är skyldig att hålla sig informerad om sysselsättningen hos ungdomar mellan 16 och 19 år som inte går i gymnasieskolan.

Viktiga händelser

Antalet nyanlända elever med begränsad skolbakgrund har varit fortsatt högt. Det ställer krav på planering, kompetens och lokaler i kommunens skolor för att säkerställa god utbildning. Kompetens i svenska som andraspråk efterfrågas i alla skolor i Stockholmsområdet samtidigt som tillgången på behöriga lärare är begränsad.

Den nya byggnaden för Fredrika Bremergymnasiets tekniska yrkesutbildningar togs i bruk vid läsårsstarten och invigdes i september 2016. Vid invigningen underhöll bland annat gruppen Panetoz.

Ekonomi

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens ursprungliga budgetram uppgick till 387,0 mnkr. I april tilldelades nämnden överföringsmedel på 6,3 mnkr, vilket innebär att driftramen uppgick till 393,3 mnkr. Utfallet för året blev 382,2 mnkr, vilket motsvarar 97,2 procent av budgetramen. Överskottet är 11,1 mnkr.

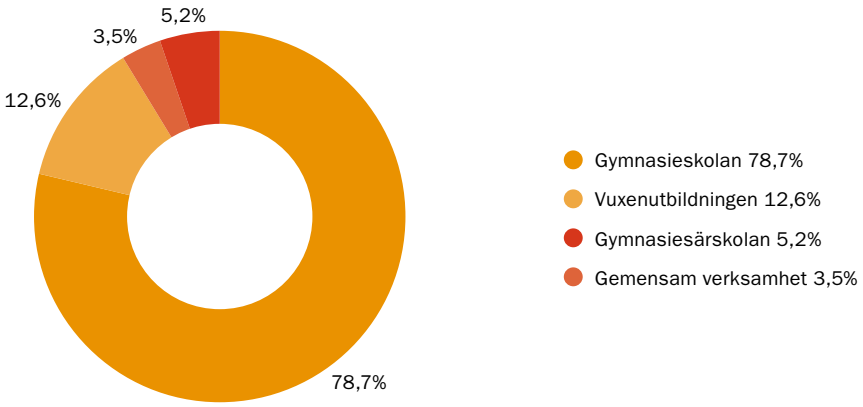
Eleversättningar till gymnasieskolor har kostat 4,8 mnkr mindre än budget. Anledningen har bland annat varit att statlig ersättning för asylsökande elevers skolgång har ökat. Centrala kostnader har varit 3,8 mnkr lägre än budgeterat. Nämndens reserv på 2,5 mnkr har inte behövt tas i anspråk.

EKONOMI, MNKR	Bokslut 2015	Budget 2016	Bokslut 2016
Verksamhetens intäkter	125,3	137,8	158,2
Verksamhetens kostnader	499,1	531,2	540,4
*Nettokostnader	373,9	393,3	382,2
Resultat	9,0		11,1

** Budgeterad nettokostnad motsvarar ram enligt fullmäktige.*

BRUTTOKOSTNAD, FÖRDELAD PER VERKSAMHET 2016

Personal

I den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet redovisar enheterna åtgärder som vidtagits, till exempel byte av arbetsrum, förbättrad kommunikation, förbättrad tydlighet i delegation och förtydligad organisationsstruktur. Den årliga uppföljningen visar att genomförda åtgärder har skapat mer trygghet och personalen mår bättre.

Framtida utmaningar

Efter flera år av minskande årskullar i gymnasieåldern har elevantalet i gymnasieskolan börjat öka. Ökningen bedöms fortsätta så långt man kan prognosticera. Till år 2020 beräknar KSL (Kommunförbund Stockholms län) att det kommer att saknas 6 000 gymnasieplatser i länet, främst på högskoleförberedande program. Samtidigt söker allt fler elever gymnasieutbildning i annan kommun än hemkommunen. Det påverkar Haninge som tar emot ett stort antal elever från andra kommuner.

Under senare delen av år 2015 ökade tillströmningen av nyanlända markant i hela länet. På SFI blev ökningen märkbar mot slutet av 2016. Det beror på att det krävs uppehållstillstånd för att få studera på SFI, medan asylsökande och papperslösa under 18 år har rätt till gymnasieutbildning. Fortsatt stort behov av platser på språkintroduktion förväntas.

Kultur- och fritidsnämnden

Ansvarsområde

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för bibliotek, musik- och kulturskola, kulturmiljö, kulturprogram och utställningar, ungdomens hus Porten, idrotts- och friluftsanläggningar, Miljöverkstan samt bidrag till idrotts- och kulturföreningar, lokalbokning och lotteritillstånd. Nämnden ansvarar för kommunens offentliga konstverk.

Viktiga händelser

Haninges nya kulturskola invigdes i januari. Kulturskolan erbjuder aktiviteter i dans, musik och film bland annat.

De två nya utomhusgymmen vid Hanvedens IP och på Rudan har invigts. Aktiviteten kvinnosim har genomförts i Torvalla simhall. Detta är ett försök att locka till sig gruppen kvinnor som inte känner sig bekväma i simhallen under ordinarie öppettider.

Föreningar i kommunen har fått information om hur de kan arbeta för att inkludera nyanlända i sina verksamheter och vilka bidrag som finns att söka. En fritidsmässa arrangerades som mötesplats mellan föreningar och nyanlända. Mässan besöktes av över 300 personer.

Ekonomi

Kultur- och fritidsnämndens ursprungliga budgetram uppgick till 181,8 mnkr. I februari tilldelades nämnden 2,0 mnkr i statsbidrag för nyanlända och efter kommunfullmäktiges beslut om resultatöverföring fick nämnden ta 1,5 mnkr av tidigare års överskott i anspråk. Därmed uppgår nämndens totala budgetram för 2016 till 185,3 mnkr.

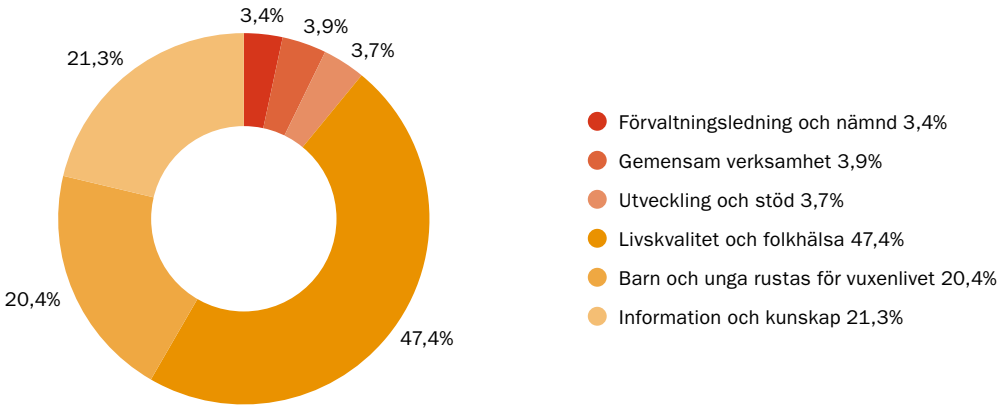
Utfallet för året blev 184,2 mnkr, som motsvarar 99,4 procent av budgetramen. Skillnaden mellan utfall och budget är ett överskott på 1,1 mnkr. Nämndens verksamheter har totalt kostat något mer än budgeterat, även om några kostar mindre och några mer. Sammantaget för hela nämnden utgörs överskottet i huvudsak av nämndens oförbrukade reserv på 1,0 mnkr.

EKONOMI, MNKR	Bokslut 2015	Budget 2016	Bokslut 2016
Verksamhetens intäkter	32,9	34,6	37,2
Verksamhetens kostnader	213,1	219,9	221,4
Nettokostnader*	180,2	185,3	184,2
Resultat	2,9		1,1

Budgeterade nettokostnad motsvarar ram enligt fullmäktige.

BRUTTOKOSTNAD, FÖRDELAD PER VERKSAMHET 2016

Personal

Verksamheterna arbetar aktivt med medarbetarriktlinjer och att de levandegörs i verksamheten och medarbetarnas vardag. Verksamhetscheferna har fått utbildning i kommunikation, uppföljning och coachande ledarskap. Två förvaltningsdagar med föredrag arrangerades för samtliga medarbetare med syfte att höja motivationen och inspirera i det dagliga arbetet.

Framtida utmaningar

Uppdraget att utreda en ny simhall i kommunen fortsätter. Nästa skede av utredningen är att utreda simhallens storlek och geografiska placering. Utredningen beaktar möjligheten till externa finansiärer och partners.

Nolltaxans tredje steg börjar gälla 2017 och därmed är nolltaxan införd i sin helhet. Detta innebär att all barn- och ungdomsverksamhet samt verksamhet för personer med funktionsnedsättning oavsett ålder kan använda kommunens lokaler utan kostnad.

Socialnämnden

Ansvarsområde

Socialnämnden ansvarar för kommunens uppgifter inom socialtjänsten och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Nämnden ansvarar även för familjerättsfrågor, alkohol- och tobaksfrågor, arbetsmarknadsfrågor och flyktingsamordning.

Socialnämnden ska i samverkan med den enskilde och andra berörda finna lösningar som stärker individens förmåga att klara sig själv så långt som möjligt och känna trygghet. Nämnden stödjer sociala nätverk och andra aktörer inom det sociala området samt lämnar visst stöd till föreningar

Viktiga händelser

Förvaltningen har kommunens uppdrag att ta emot nyanlända, hitta ett boende och stödja i det praktiska. Eftersom det råder stor brist på bostäder har det varit en utmaning att hitta lösningar på boendefrågan. Bristen på bostäder är en stor fråga även för andra målgrupper inom socialtjänsten.

En grundlig översyn har skett av förvaltningens särskilda boenden i syfte att säkra kvaliteten och effektiviteten. En handlingsplan har arbetats fram och arbetet fortsätter 2017. Hammarbo invigdes med 20 nya lägenheter för personer med psykisk funktionsnedsättning.

Föräldrastödsprogram med syfte att öka barns hälsa och positiva utveckling via föräldrarna erbjuds i alla kommundelar. Material finns på många språk.

Ekonomi

Socialnämndens budgetram för 2016 var 817,9 mnkr. Utfallet för året blev 806,8 mnkr, det vill säga 98,6 procent av budget. Överskottet blev 11,1 mnkr.

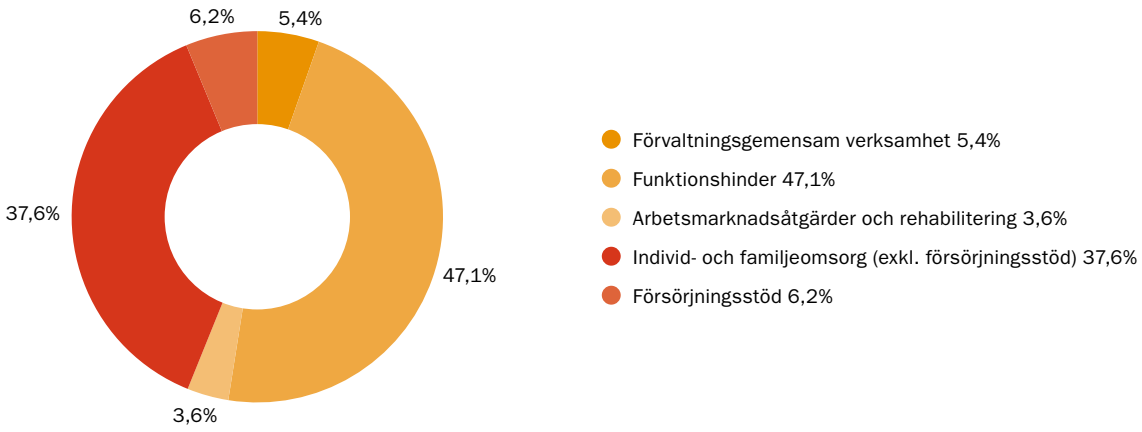
Av överskottet förklaras 7,2 mnkr av att ett projekt för boende för ensamkommande barn och nyanlända inte genomförts. Kostnader för flyktingmottagandet har till fullo bekostats av statsbidrag. Nämndens övriga verksamheter har totalt kostat 3,9 mnkr mer än budgeterat.

EKONOMI (MNKR)	Bokslut 2015	Budget 2016	Bokslut 2016
Verksamhetens intäkter	259,2	328,4	384,1
Verksamhetens kostnader	1 040,9	1 146,3	1 190,9
Nettokostnad*	781,6	817,9	806,8
Resultat	1,5		11,1

Budgeterade nettokostnad motsvarar ram enligt fullmäktige.

BRUTTOKOSTNAD, FÖRDELAD PER VERKSAMHET 2016

Personal

Socialförvaltningen har, liksom många andra kommuner, stora utmaningar i att rekrytera och behålla socionomer, vilket har lett till flera vakanta tjänster. Denna situation ger effekter i verksamheten som kan leda till både kvalitetsbrister och dålig arbetsmiljö.

Förvaltningen arbetar systematiskt med arbetsmiljön. Möjligheten att påverka sin egen arbetsmiljö lyfts på samtliga avdelningar både individuellt och på APT.

Framtida utmaningar

Den kraftiga befolkningsökningen kommer med stor sannolikhet leda till att socialförvaltningen får fler barn, unga, vuxna och familjer att arbeta tillsammans med. Förvaltningen ser ett fortsatt stort behov av bostäder, både för nyanlända och för andra målgrupper. Arbetet med att utveckla boendeformer som matchar behoven kommer att fortsätta.

Förvaltningen ser även ett behov av att utveckla digitala tjänster inom verksamheterna, både för medborgarna och internt. Förbättrade digitala lösningar leder till ökad tillgänglighet, effektiviseringar i verksamheterna och på sikt, lägre kostnader.

Svårigheten att rekrytera erfarna socialsekreterare påverkar både effektivitet och kostnader. Ett stort och viktigt arbete har påbörjats och kommer att fortsätta avseende kompetensförsörjningen inom förvaltningen som bland annat innefattar en tydlig plan för att attrahera, utveckla och behålla kompetent personal.

Stadsbyggnadsnämnden

Ansvarsområde

Stadsbyggnadsnämnden ansvarar för de kommunala verksamheterna inom detaljplanering, bygglovshantering samt mätning och kartframställning. Nämnden ansvarar också för kommunens vägar, parker samt vatten- och avloppsverksamhet. Nämnden är kommunens myndighet i trafik- och hamnfrågor samt för adresshantering och lägenhetsregister.

Viktiga händelser

Förvaltningen påbörjade säsongen 2015-16 sopsaltning av cykelbanan mellan Tungelsta och Handen. Metoden innebär att ytan blir is- och halkfri, vilket underlättar cykling även vintertid. Detta gynnar även andra trafikanter och inte minst personer med funktionshinder. Resultatet av detta blev så uppskattat av medborgarna att medel har tillförts för att under vintersäsongen 2016-17 omfatta hela det regionala cykelstråket.

I Årsta havsbad pågår det omfattande arbetet med att lösa vatten- och avloppsfrågan i en kulturhistoriskt värdefull miljö. Ungefär hälften av invånarna i Årsta Havsbad har fått tillgång till kommunalt vatten och avlopp under 2016.

Ekonomi

Stadsbyggnadsnämnden ursprungliga budgetram var 120 mnkr. Nämnden har under året erhållit extra budgetmedel genom överföring av överskott från år 2014 (5,1 mnkr) och år 2015 (2,1 mnkr) sammanlagt 7,2 mnkr. Därmed uppgick nämndens totala budgetram till 127,2 mnkr. Utfallet blev 117,8 mnkr som motsvarar 92,6 procent av årsbudgeten. Resultatet blev 9,4 mnkr.

Vägverksamheten har lägre kostnader på grund av effektivare belysning och snöfattig säsong. Satsningar har istället utförts inom beläggnings- och brounderhåll. Antalet bygglov har ökat med cirka 25 procent. Enstaka större bygglov har förbättrat resultatet inom flera verksamheter för plan och bygglov med ca 3,0 mnkr, och för lantmäteri 0,6 mnkr. Park och natur redovisar ett resultat i nivå med budget, övrig verksamhet visar ett underskott på 0,6 mnkr för pågående projekt. Förvaltningsledning/stab har gjort ett överskott på 0,7 mnkr.

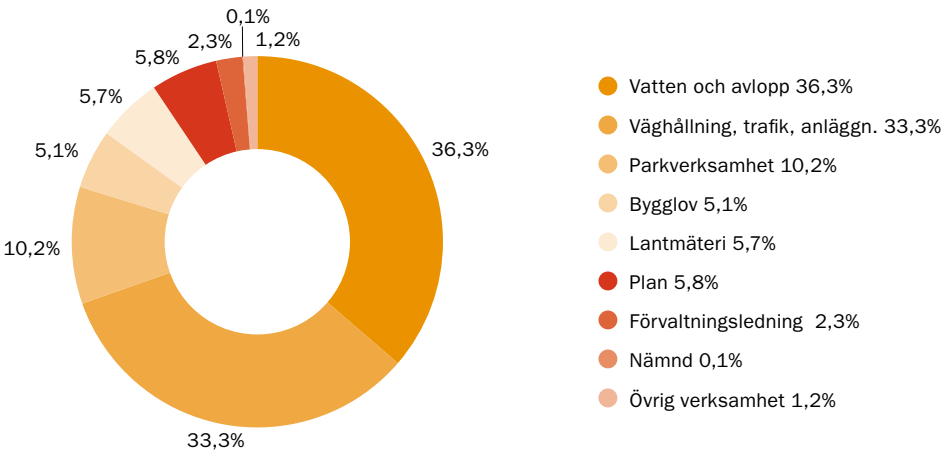
Vatten och avlopp redovisar ökade intäkter efter höstens avläsningar med 1,7 mnkr. Drift- och underhållskostnaderna för rörnätsverksamheten ökade, medan den minskade för vattenverk och reningsverk. Medel till investeringsfond för Fors avloppsreningsverk på 5,0 mnkr har avsatts under 2016.

EKONOMI (MNKR)	Bokslut 2015	Budget 2016	Bokslut 2016
Verksamhetens intäkter	242,5	246,4	265,6
Verksamhetens kostnader	365,2	373,6	383,4
Nettokostnader*	122,7	127,2	117,8
Resultat	4,2		9,4

Budgeterade nettokostnad motsvarar ram enligt fullmäktige.

BRUTTOKOSTNAD, FÖRDELAD PER VERKSAMHET 2016

Personal

Under 2016 har fler personer anställts för att minska arbetsbördan på bygglovsavdelningen och stärka förvaltningens IT-system. All rekrytering sker enligt modellen för kompetensbaserad rekrytering som en grund för lika behandling av sökanden.

Under året har hälsoarbete bedrivits på bred basis med olika aktiviteter som uppmuntrar till ett aktivt arbets- och fritidsliv.

Framtida utmaningar

Övergripande frågor såsom klimatförändringar, transportbeteende och energiförsörjning påverkar planeringen. Behovet av att planera utifrån ett längre framtidsperspektiv vad gäller till exempel översvämningsrisker och extrema vädersituationer ökar. Genom att städerna förtätas blir frågor kring riksintressen, strandskydd, buller, luftkvalitet och markföroreningar aktuella. De behöver hanteras för att inte utgöra hinder för att bygga hållbart.

Stadsbyggnadsnämnden är starkt beroende av byggkonjunkturen då i stort sett all verksamhet, förutom underhåll och drift, drivs av byggande och utveckling. Den kommande stadsutvecklingsplanen ställer höga krav på den långsiktiga planeringen av huvudsystemen för vatten- och avloppsförsörjning samt en samordning av de nödvändiga investeringarna i den befintliga Va-anläggningen.

Äldrenämnden

Ansvarsområde

Äldrenämnden ansvarar för kommunens vård och omsorg till personer över 65 år samt till personer under 65 år med fysisk funktionsnedsättning. Vården och omsorgen utövas i form av förebyggande verksamhet, seniorboende, dagverksamhet, hemtjänst, korttidsboende och vård- och omsorgsboende.

Viktiga händelser

Pågående certifiering av Vallagården, enligt Svensk Standard, genomförs i samarbete med Nestor FoU-center. Arbetet ger ringar på vattnet inom alla kommunens vård-och omsorgsboenden. Arbetet är unikt i Sverige och har väckt en del uppmärksamhet.

Hanveden i Handen och Lillgården i Tungelsta är två nybyggda privata vård- och omsorgsboenden som kommunen köper platser av. Äldremässan som hölls i kommunhuset i september hade cirka 500 besökare.

Vallagården och Ros-Anders Gård har uppmärksammats genom nomineringar till utmärkelse för god tandvård. Av 2000 vård- och omsorgsboenden är 20 nominerade varav två från Haninge.

Ekonomi

Äldrenämndens budgetram var 691,7 mnkr. Utfallet för året blev 691,3 mnkr, vilket är 99,9, procent av budget.

Både kostnader och intäkter har ökat jämfört med budget. Det beror på volymökningar vad gäller vård- och omsorgsboende och dagverksamhet. Volymökningarna beror på fler äldre över 80 år, gruppen har ökat med 5 procent under året.

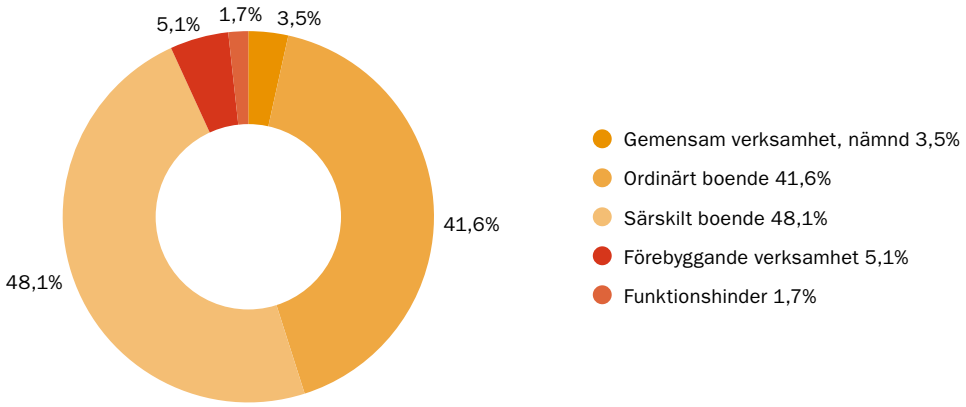
Äldrenämndens verksamheter har granskats för att se om det finns möjligheter till effektivisering med bibehållen eller högre kvalitet. Utifrån granskningens slutsatser har äldrenämnden genomfört ett antal effektiviseringsåtgärder. De åtgärder som har gett störst ekonomisk effekt är förändringen av hemtjänstens resursfördelningsmodell samt översyn av omsorgsavgifterna. Den sammantagna ekonomiska effekten beräknas till cirka 16 mnkr för 2016.

EKONOMI (MNKR)	Bokslut 2015	Budget 2016	Bokslut 2016
Verksamhetens intäkter	104,0	109,5	116,3
Verksamhetens kostnader	774,3	801,2	807,6
Nettokostnader	670,3	691,7	691,3
Resultat	-52,0		0,4

**Budgeterade nettokostnad motsvarar ram enligt fullmäktige.*

BRUTTOKOSTNAD, FÖRDELAD PER VERKSAMHET 2016

Personal

Förvaltningen prioriterar utbildning och kompetensutveckling i alla verksamheter. Alla nyanställda får introduktion och utbildning inom temat Hot och våld i nära relationer.

Alla demensenheter har utbildat personalen i beteendemässiga och psykiska symtom vid demens. Ett stort antal vårdbiträden och undersköterskor har gått Skolverkets handledarutbildning med en Kravmärkt Yrkesroll-profil.

Framtida utmaningar

Antalet personer 65 år och äldre i Haninge beräknas öka med drygt 10 procent under perioden 2017-2025. Det är i första hand gruppen över 80 år som står för den kraftigaste ökningen. Välfärdstekniken gör stora framsteg i snabb takt för en bättre äldreomsorg. Nuvarande och kommande kunder ska kunna ta del av hjälpmedel och tekniska innovationer som bidrar till ökad självständighet, trygghet, säkerhet och ökat inflytande.

Södertörns upphandlingsnämnd

Ansvarsområde

Södertörns upphandlingsnämnd samordnar Haninge och Nynäshamns upphandlingar av varor och tjänster för kommunernas verksamheter. Syftet är att få rätt kvalitet och bästa affärsmässiga villkor till lägsta möjliga kostnad.

Viktiga händelser

Ett system för inköp har införts. Inköpsstödet har till uppgift att stödja båda kommunerna i frågor kring beställning, leverans och faktura och hanterar frågor som rör hela inköpsprocessen, allt från upphandling till transporter, leveranser och fakturahantering.

Fyra aktiviteter med det lokala näringslivet har genomförts i Haninge och i Nynäshamn. I respektive kommun genomfördes två seminarier tillsammans med lokala företagare med syfte att informera och öka kunskapen om offentlig upphandling, informera om vad som är på gång i respektive kommun samt informera om hur det går till att lämna anbud vid offentlig upphandling. Intresset var högt vilket visade sig i många deltagare.

Samordning av varudistribution har fortsatt som en del i ordinarie verksamhet. Fler varugrupper, till exempel lekmaterial, kontorsmaterial, kopieringspapper och läromedel har tillkommit under året. Det innebär att färre lastbilar levererar varor till verksamheterna.

Ekonomi

Nämndens budgetram var 10,7 mnkr. Utfallet för året blev 13,2 mnkr.

Nämndens nettoresultat är noll, då resultatet balanseras över till 2017. Verksamhetens underliggande resultat för året visar på ett överskott om 0,5 miljoner kronor (mnkr). Överskottet beror på tillfälliga vakanser och balanseras mot tidigare års underskott.

EKONOMI (MNKR)	Bokslut 2015	Budget 2016	Bokslut 2016
Verksamhetens intäkter	9,3	10,7	13,2
Verksamhetens kostnader	9,3	10,7	13,2
Nettokostnad*		0	0
Resultat	0	0	0

**Budgeterade nettokostnad motsvarar ram enligt fullmäktige.*

Södertörns överförmyndarnämnd

Ansvarsområde

Södertörns överförmyndarnämnd ansvarar för tillsyn och handläggning av ärenden avseende förmyndarskap, godmanskap och förvaltarskap. Överförmyndarnämnden ska genom sin tillsyn säkerställa att de som har en förordnad god man, förvaltare eller är underåriga inte lider rättsförlust.

Viktiga händelser

Antalet ensamkommande barn blev många fler än vad som förutsetts. I planeringen förutsattes att antalet skulle uppgå mellan 400 och 575. Som flest var antalet 1065 och medelvärdet var 990.

För att möta den ökade volymen av redovisningshandlingar inköptes en e-tjänsteplattform. Syftet är att göra det möjligt för ställföreträdare att redovisa sina uppdrag elektroniskt vilket ska leda till bättre service och effektivare handläggning.

Ekonomi

Nämndens budgetram var 38,9 mnkr. Utfallet för året blev 56,5 mnkr. Den stora skillnaden jämfört med ursprunglig budget beror på det ökade antalet ensamkommande barn. De ökade kostnaderna täcks av statsbidrag.

Verksamhetens resultat blev ett underskott med 0,7 mnkr. Underskottet avser arvoden för gode män, högre kostnader för extra personal och inköp av anpassat IT-stöd. Nämndens nettoresultat är noll, då resultatet balanseras över till 2017.

EKONOMI (MNKR)	Bokslut 2015	Budget 2016	Bokslut 2016
Verksamhetens intäkter	23,3	38,9	56,5
Verksamhetens kostnader	23,3	38,9	56,5
Nettokostnad*		0	0
Resultat	0	0	0

**Budgeterade nettokostnad motsvarar ram enligt fullmäktige.*

Revisionen

Syfte och mål med revisionen

Revisorernas uppgifter följer av kommunallag, revisionsreglemente och god revisionssed i kommunal verksamhet. Revisionen ska vara framåtsyftande, leda till utveckling, förbättring och en effektivare verksamhet.

Revisionen granskar årligen all verksamhet i den omfattning som följer av god revisionssed i en grundläggande granskning. Den årliga granskningen av verksamheten genomförs genom att löpande ta del av mål- och styrdokument, protokoll och övriga handlingar samt genom samtal med nämnder och verksamhet. Vidare granskas nämndernas interna kontroll, delårsbokslut och årsredovisning.

Fördjupade granskningar genomförs utifrån risk- och väsentlighetsbedömning samt erfarenheter från den årliga grundläggande granskningen. Granskningarna syftar till att bedöma om nämnder och styrelser tar emot, genomför och återredovisar mål och uppdrag från fullmäktige på ett ändamålsenligt sätt. Fördjupade granskningar har genomförts inom följande områden under året:

- Budgetprocess och prognossäkerhet
- Kommunens strategiska arbete med näringslivsfrågor
- Kompetensförsörjning
- Kommunens strategiska arbete för att skapa säkra fysiska miljöer
- Kvalitet i förskolan
- Kommunens miljöarbete, mål och åtgärder
- Verkställighet av fullmäktiges beslut
- Förstudie om hantering av externa bidrag

Granskningen av budgetprocess och prognossäkerhet syftade till att bedöma om kommunens budgetprocess fungerar på ett tillfredsställande sätt. Granskningen visade att regler för ekonomistyrning framgår av Mål & Budget men att de bör utvecklas och förtydligas. I vissa fall finns en stor skillnad mellan preliminära och beslutade ramar. Transparensen bör öka kring vilka förändringar som sker under processen.

Granskningen av kommunens arbete med kompetensförsörjning syftade till att analysera och bedöma om strategier, processer och rutiner för att säkerställa kommunens behov av kompetens är ändamålsenliga. Granskningen visade att samtliga granskade verksamheter har rekryteringssvårigheter som i olika grad påverkar deras effektivitet, kvalitet eller långsiktighet. Det saknas en samlad prognos över hur omfattande kommunens rekryteringsbehov kommer att vara de närmsta åren. Kommunstyrelsen bör verka för ett samlat grepp om ändamålsenliga former för utvärdering för att säkerställa att kommunens resurser används på ett bra sätt.

Revisionen har granskat om kommunen har ett ändamålsenligt och strategiskt arbete avseende näringslivsfrågor för att uppnå fullmäktiges mål. Resultatet visar att det finns ett ändamålsenligt, strategiskt arbete avseende näringslivsfrågor. Tydliga indikatorer behövs för att förbättra uppföljningen, vilket har åtgärdats inför 2017.

Granskningen av kvalitetsarbetet i kommunens förskoleverksamhet visade att arbetet i utbildningsförvaltningen är ändamålsenligt enligt med skollag, läroplan och kommunens uppsatta mål. Grund- och förskolenämnden efterfrågar dock inte någon återrapportering av resultaten, med undantag för kunskapskontrollerna.

Årsbokslut

RESULTATRÄKNING (Belopp i mnkr)		KOMMUNEN				SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
		Budget 2016	2016-12-31	2015-12-31	Förändring 2016/2015	2016-12-31	2015-12-31
Verksamhetens intäkter	Not 1, 2	905,0	1 216,4	888,1	328,3		
Verksamhetens kostnader	Not 3	-4 932,4	-5 198,3	-4 694,3	-504,0		
Avskrivningar	Not 4	-70,0	-72,5	-67,3	-5,2		
Verksamhetens nettokostnader		-4 097,4	-4 054,4	-3 873,5	-180,9		
Skatteintäkter	Not 5	3 388,9	3 380,6	3 201,8	178,8		
Generella statsbidrag och utjämning	Not 6	777,6	769,2	697,0	72,2		
Finansiella intäkter	Not 7	56,0	10,8	61,6	-50,8		
Finansiella kostnader	Not 8	-42,0	-11,7	-32,8	21,1		
Resultat före extraordinära poster		83,1	94,5	54,1	40,4		
Extraordinära intäkter	Not 2	0,0	0,0	23,7	-23,7		
Extraordinära kostnader		0,0	0,0	0,0	0,0		
Skattekostnader		0,0	0,0	0,0	0,0		
Årets resultat		83,1	94,5	77,8	16,7		
varav exploateringsvinst		8,0	17,2	11,6	5,6		
varav realisationsvinst		0,0	0,0	0,0	0,0		

BALANSRÄKNING (Belopp i mnkr)		KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
		2016-12-31	2015-12-31	2016-12-31	2015-12-31
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	Not 9	2,8	4,2		4,5
Materiella anläggningstillgångar					
Fastigheter och anläggningar	Not 10	1 242,6	1 074,1		4 036,1
Maskiner, inventarier	Not 11	103,8	99,6		184,2
Pågående ny- till- och ombyggnad	Not 12	307,2	249,5		563,7
Finansiella anläggningstillgångar					
Aktier, andelar	Not 13	73,1	68,6		28,6
Långfristiga fordringar	Not 14	32,9	2 031,2		31,2
Summa anläggningstillgångar		1 762,4	3 527,2		4 848,3
Omsättningstillgångar					
Förråd och lager		0,2	0,2		0,6
Exploateringsområden	Not 15	312,4	337,1		337,0
Kortfristiga fordringar	Not 16	444,8	309,3		499,6
Kassa och bank	Not 17	748,3	638,1		693,2
Summa Omsättningstillgångar		1 505,7	1 284,7		1 530,4
Summa tillgångar		3 268,1	4 811,9		6 378,7
Eget kapital	Not 18				
Årets resultat		94,5	77,8		88,3
Övrigt eget kapital		1 404,8	1 322,5		1 655,8
Summa eget kapital		1 499,3	1 400,3		1 744,1
Avsättningar					
Pensioner och liknande förpliktelser	Not 19	368,1	348,8		370,8
Övriga avsättningar	Not 20	56,2	2,3		82,9
Summa avsättningar		424,3	351,1		453,7
Skulder					
VA långfristiga skulder	Not 21	431,5	337,1		0,0
Långfristiga skulder	Not 21	5,3	1 995,5		3 041,9
Kortfristiga skulder	Not 22	907,7	727,9		1 139,0
Summa skulder		1 344,5	3 060,5		4 180,9
Summa skulder och eget kapital		3 268,1	4 811,9		6 378,7
Ansvarsförbindelser och ställda panter	Not 23				
Ställda panter					
Fastighetsinteckningar		0,0	0,0		723,0
Företagsinteckningar		0,0	0,0		0,4
Övrigt		0,0	0,0		21,7
Ansvarsförbindelser					
Pensionsskuld kommunanställda		1 411,9	1 474,0		1 474,0
Borgensförbindelser		4 799,4	2 285,4		2 285,4
Kommunalt förlustansvar för egna hem		0,4	0,6		0,6
Leasingavtal		30,1	47,1		47,1
Pensionsåtaganden i kommunala bolag		55,3	58,4		37,7
Fastigo			0,0		0,2

KASSAFLÖDESANALYS (Belopp i mnkr)		KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
		2016-12-31	2015-12-31	2016-12-31	2015-12-31
Den löpande verksamheten					
Årets resultat		94,5	77,8		88,3
Justering för ej likviditetspåverkande poster	Not 18	4,5	0,0		0,7
Avskrivningar		72,5	67,2		191,3
Upplösning av anslutningsavgifter VA		-7,4	0,0		0,0
Förändring pensionsavsättning		19,3	21,3		21,9
Förändring övriga avsättningar		53,9	-12,6		-15,8
Förändring kortfristiga fordringar		-110,8	-135,0		-126,3
Förändring förråd och varulager		0,0	0,0		1,8
Förändring kortfristiga skulder		179,8	-51,1		-65,0
Kassaflöde från den löpande verksamheten		306,3	-32,4		96,9
Investeringsverksamheten					
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	Not 24	0,0	0,0		-0,2
Investeringar i materiella anäggningstillgångar	Not 25	-301,6	-223,1		-580,5
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar		-4,5	0,0		-1,3
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-306,1	-223,1		-582,0
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån		0,0	740,0		1 132,4
Amortering av långfristiga skulder		-1 993,2	-10,6		-334,4
Förändring övriga långfristiga skulder		0,0	0,0		47,8
Förändring långfristiga fordringar		1 998,3	-152,4		-2,5
Ökning anslutningsavgifter VA	Not 26	104,9	39,3		39,3
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		110,0	616,3		882,6
Årets kassaflöde		110,2	360,8		397,5
Likvida medel vid årets början		638,1	277,3	693,2	295,7
Likvida medel vid årets slut		748,3	638,1		693,2

NOT 1. Verksamhetens intäkter	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Statsbidrag	584,2	363,2		
Avgifter och ersättningar	302,6	266,7		
Övriga intäkter	329,6	258,2		
Avgår interna elimineringar	-	-		
Summa	1 216,4	888,1		

Avser verksamhetens intäkter. Skatteintäkter och generella stats- och landstingsbidrag ingår inte.

NOT 2. Jämförelsestörande poster	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
Extraordinära intäkter	2016	2015	2016	2015
Återbetalning av premier från AFA	0,0	23,7		
Summa	0,0	23,7		

NOT 3. Verksamhetens kostnader	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Främmande tjänster	1 636,7	1 378,3		
Inventarier	35,1	31,6		
Lokalhyror	455,9	442,4		
Personalkostnader	2 471,6	2 346,9		
Övrigt	599,0	495,1		
Avgår interna elimineringar	-	-		
Summa	5 198,3	4 694,3		

NOT 4. Avskrivningar	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
Avskrivningar enl plan	2016	2015	2016	2015
Immateriella anläggningar	1,4	1,4		1,7
Fastigheter och anläggningar	38,3	36,4		50,0
Inventarier	32,8	29,5		139,6
Summa	72,5	67,3		191,3

NOT 5. Skatteintäkter	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Preliminär skatteinbetalning	3 394,4	3 204,4		3204,4
Preliminär slutavräkning innevarande år	-17,2	3,5		3,5
Slutavräkningsdifferens tidigare år	3,4	-6,1		-6,1
Övrig skatt	0,0	0,0		0
Summa	3 380,6	3 201,8		3 201,8

NOT 6. Generella statsbidrag och utjämning	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Inkomstutjämning	605,7	586,3		
Fastighetsavgift	134,5	130,8		
Regleringsavgift/bidrag	-2,8	-3,2		
Kostnadsutjämningsbidrag	44,3	28,1		
Tillfälligt stadsbidrag för rådande flyktingsituation*	37,3	2,1		
Generella bidrag från staten	0,0	6,2		
LSS-utjämning	-49,8	-53,3		
Summa	769,2	697,0		

NOT 7. Finansiella intäkter	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Utdelningar	0,0	0,3		
Erhållna dröjsmålsräntor	0,3	0,4		
Intäktsräntor utlåning	-2,7	0,5		
Räntor på utlämnade lån till koncernföretag	5,0	60,4		
Övriga finansiella intäkter	8,2	0,0		
Avgår interna elimineringar	-	-		
Summa	10,8	61,6		

NOT 8. Finansiella kostnader	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Ränta på pensionsskuld (värdesäkring)	4,2	4,6		
Räntor lån	6,9	28,1		
Övriga finansiella kostnader	0,6	0,1		
Avgår interna elimineringa	-	-		
Summa	11,7	32,8		

NOT 9. Immateriella anläggningstillgångar	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Ingående balans	4,2	5,6		
Årets investering	0,0	0,0		
Avskrivningar	-1,4	-1,4		
Summa	2,8	4,2		

Linjär avskrivning tillämpas för samtliga anläggningar.

NOT 10. Fastigheter och anläggningar	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Ingående balans	1 074,1	980,9		
varav VA	702,8	627,5		
Årets investering	200,1	129,8		
varav VA	122,1	96,7		
Avskrivningar	-31,6	-36,6		
varav VA	-24,1	-21,4		
Summa	1 242,6	1 074,1		
Specifikation fastigheter och anläggningar				
Allmän markreserv	73,1	73,0		
Verksamhetsfastigheter				
Fritidsanläggningar	67,6	51,7		
Skolanläggningar	4,6	3,9		
Sociala lokaler	2,9	1,7		
Övriga lokaler	0,8	1,0		
Summa	75,9	58,3		
Publika fastigheter				
Gator	132,6	107,8		
Parker	31,2	27,8		
Summa	163,8	135,6		
Fastigheter för affärsdrivande verksamhet	929,8	807,2		

Linjär avskrivning tillämpas för samtliga anläggningar. Pågående investeringar skrivs ej av.

NOT 11. Maskiner och inventarier	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Ingående balans	99,6	114,3		
varav VA	2,0	2,0		
Årets investering	43,8	13,6		
varav VA	0,8	0,6		
Förändring ackumulerade avskrivningar	-16,5	10,5		
varav VA	-0,7	-0,6		
Utrangering	-23,1	-38,8		
varav VA	0,0	0,0		
Summa	103,8	99,6		
Därav finansiell leasing				
Ingående balans	0,0	0,0		
Årets investering	5,3	0,0		
Förändring ackumulerade avskrivningar	-0,5	0,0		
Utrangering	0,0	0,0		
Summa	4,8	0,0		

NOT 12. Pågående ny-, till- och ombyggnad	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Pågående investeringar	307,2	249,5		
varav VA	23,0	18,2		

NOT 13. Aktier och andelar	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Aktier och andelar	65,1	60,6		
Grundfond Tyrestaskogen	8,0	8,0		
Avgår interna elimineringar	-	-		
Summa	73,1	68,6		

Aktieförteckning	Antal	Andel %	Nominellt värde, kr	Anskaffningsvärde, kr
Haninge kommun Holding AB	44 100	100	1 000	44 100 000
SKL Kommentus	19	0,01	100	1 900
SRV Återvinning AB	5 600	31,5	500	350 000
Stockholmsregionens Försäkrings AB	72 956	7,1	100	7 295 600
Vårljus AB	5 275	10,6	100	527 500
Summa				52 275 000

Andelar (kr)	2016
Folkets Hus Vendelsö 100 och Handen 100	1
Stockholms företagarförening	1 040
Södertörns Jordbrukskassa	477
Kommuninvest ekonomisk förening	12 871 742
Summa	12 873 260

NOT 14. Långfristiga fordringar	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Bostadsrätter*	10,2	10,2		
Diverse lån	15,4	15,5		
Lån för gatukostnadsavgift	1,9	3,2		
Lån till koncernföretag	0,0	2 000,0		
Lån för VA-anslutningsavgift	5,4	2,3		
Summa	32,9	2 031,2		

35 stycken

NOT 15. Exploateringsområden	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Ingående balans	337,1	164,1		
Exploateringsintäkter	-221,8	-79,2		
Exploateringskostnader	179,9	240,6		
Exploateringsvinster	17,2	11,6		
Summa	312,4	337,1		

NOT 16. Kortfristiga fordringar	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Kundfordringar	66,3	75,7		
Kundfordringar kommunala företag	3,8	4,1		
Momsfordran	60,0	54,4		
Fordringar hos staten	41,6	0,0		
Fordringar hos anställda	0,1	0,4		
Upplupna skatteintäkter	72,5	61,8		
Interimsfordringar	143,0	98,5		
Ej erhållna externa projektmedel	4,6	9,1		
Övriga fordringar	52,9	5,3		
Avgår interna elimineringar	-	-		
Summa	444,8	309,3		

NOT 17. Kassa och bank	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Bankmedel	748,3	638,1		
Summa	748,3	638,1		

NOT 18. Eget kapital	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Ingående eget kapital	1 400,3	1 322,5		
Justering av eget kapital*	4,5	0,0		
Årets resultat	94,5	77,8		
Utgående eget kapital	1 499,3	1 400,3		

Insatskapital till Kommuninvest 2015 och 2016.

NOT 19. Avsättningar för pensioner	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Pensioner	368,1	348,8		
Summa	368,1	348,8		
Pensioner				
Ingående balans	337,3	315,5		
Årets avsättning	14,2	13,1		
Årets räntekostnad	3,1	4,4		
Årets avsättning löneskatt	3,9	4,3		
Summa	358,5	337,3		
Garanti -och visstidspension				
Ingående balans	11,5	12,0		
Årets avsättning	-1,6	-0,5		
Årets räntekostnad	0,1	0,1		
Årets avsättning löneskatt	-0,4	-0,1		
Summa	9,6	11,5		
Pensionsmedlens användning				
Medel använda i verksamhet, så kallade återlån. Se RKR 7.1.		368,1		

I enlighet med rekommendation 17 från RKR ingår den särskilda löneskatten i avsättningen till pensioner. Pensionsskulden är beräknad enligt prognos från KPA per 2016-12-31. Aktualiseringsgraden var 89 %.

NOT 20. Övriga avsättningar	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Vega pendeltågstation	0,0	2,3		
Medfinansiering Vega trafikplats	30,0			
Medfinansiering Handen bussterminal	10,0			
Medfinansiering dubbelspår Tungelsta-Hemfosa	16,2			
Avsättning till skatt				
Avsättning till efterbehandling/sluttäckning deponi				
Summa	56,2	2,3		

NOT 21. Långfristiga skulder	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
VA långfristiga skulder	**2016**	**2015**	**2016**	**2015**
VA aktiverade anslutningsavgifter	467,8	371,0		
VA ackumulerade upplösningar anslutningsavgifter	-44,3	-36,9		
Investeringsfond VA	8,0	3,0		
Summa	431,5	337,1		
Långfristiga skulder				
Kommuninvest Sverige AB	0,0	1 455,1		
Nordea AB	0,0	449,4		
Swedbank AB	0,0	91,0		
Långfristig leasingskuld	4,8	0,0		
Skuld stiftelser	0,5	0,0		
Summa	5,3	1 995,5		

NOT 22. Kortfristiga skulder	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Leverantörsskulder	191,6	111,5		
Leverantörsskulder kommunala företag	12,8	150,3		
Kostnad timanställda, betalas månaden efter	15,7	13,4		
Lön anställda	0,0	0,0		
Löneskatt	46,6	40,8		
Semesterlöneskuld	119,1	121,0		
Retroaktiva löner	0,0	0,0		
Individuell pensionsandel	78,9	76,0		
Moms	7,2	6,3		
Preliminär skatt	38,5	33,2		
Förutbetalda skatteintäkter	17,2	5,7		
Civilförsvarsföreningen	4,4	4,3		
Interimsskulder	86,3	75,0		
Erhållna ej utnyttjade projektmedel	49,9	47,3		
Upplupen ej förfallen ränta	0,1	2,5		
Övriga skulder	33,4	40,6		
Övriga skulder koncernföretag	206,0	0,0		
Avgår interna elimineringar	-	-		
Summa	907,7	727,9		

NOT 23. Ansvarsförbindelser och ställda panter

Pensionsskuld kommunanställda

I enlighet med den kommunala redovisningslagen har den inarbetade pensionen till och med 1997-12-31 lyfts ur balansräkningen och redovisas som en ansvarsförbindelse. Beloppet är en prognos som är framräknad av KPA med aktualiseringsgrad: 89%.

BORGENSÅTAGANDEN 2016-12-31	Ursprungligt lånebelopp	Återstående lånebelopp
Bostadsrättsföreningar		
HSB:s föreningar	335,6	290,4
Riksbyggens föreningar	279,2	220,3
Summa	614,8	510,5
Föreningar i kommunen		
Västerhaninge Tennisklubb	4,5	1,7
Österhaninge Ridklubb	0,3	0,2
Summa	4,8	1,9
Bolag med kommunal anknytning		
Haninge kommun Holding AB	118,0	118,0
Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge	2 146,3	2 141,9
SRV återvinning AB*	74,7	69,3
Summa	2 339,0	2 329,2
Kommuninvest**		1 957,8
Summa		1 957,8

**Beloppen avser Haninge kommuns andel, vilken uppgår till 31,5% av det totala borgensåtagandet som ägarkommunerna har ställt för SRV återvinning AB per 2016-12-31.*
***Haninge kommun har i januari 2003 ingått en solidarisk borgen som för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga förpliktelser. Samtliga 286 kommuner som per 2016-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna. Per 2016-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 346 091 mnkr och Haninge kommuns del är 0,57 % av dessa.*

KOMMUNALT FÖRLUSTANSVAR EGNAHEM 2016-12-31	Låneskuld	40 % av låneskuld
SBAB 16 st	1,0	0,4

Leasing

Beräkningarna av kommunens leasingåtaganden är framtagna av Leaseright KB.

FINANSIELLA LEASINGAVTAL ÖVER 3 ÅR	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Fordon				
Totala minimileasingavgifter	4,9	5,0		
Nuvärde minimileasingavgift	4,8	5,0		
Därav som förfaller inom ett år	0,8	1,4		
Därav som förfaller om ett till fem år	4,0	3,6		
Därav som förfaller efter fem år	0,0	0,0		
Operationella leasingavtal (avser ej uppsägningsbara avtal som överstiger 3 år)				
Nuvärde minimileasingavgifter	25,2	42,1		
Framtida leasingavgifter som förfaller inom ett år	18,7	23,5		
Framtida leasingavgifter som förfaller om ett till fem år	6,5	18,6		
Framtida leasingavgifter som förfaller efter fem år	0,0	0,0		

PENSIONSÅTAGANDEN		
Bolag	**Andel av totalt åtagande 2016-12-31**	
SRV återvinning AB, totalt 10,1 mnkr	31,50%	3,2
Södertörns Brandförsvarsförbund, totalt 142,9 mnkr	25,04%	35,8
Tornberget Fastighetsförvaltning AB, totalt 16,3 mnkr	100,00%	16,3
Summa		55,3

NOT 24. Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Årets investeringar i immateriella anläggningstillgångar	0,0	0,0		
Summa	0,0	0,0		

NOT 25. Investeringar i materiella anläggningstillgångar	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Årets investering i fastigheter och mark	206,8	130,9		
Årets investering i inventarier	37,0	13,6		
Årets investering i pågående ny-, till- och ombyggnader	57,8	78,6		
Summa	301,6	223,1		

NOT 26. Övriga tillförda medel VA-verksamheten	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Ökning av skulden till VA kunderna i kommunen	104,9	39,3		
Summa	104,9	39,3		

Enligt VA-lagen bokförs inbetalda anläggningsintäkter som skuld till VA-kunderna.

NOT 27. Upplysningar om finansiella intrument

Finansiella instrument i Haninge kommun

Haninge kommun innehar inga säkringsinstrument.

Finansiella instrument i Tornberget Fastighets-förvaltnings AB i Haninge

Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge innehar inga säkringsinstrument.

Finansiella instrument i Haninge Bostäder AB

Avtal om ränteswappar ingås i syfte att minimera ränterisker och att uppnå önskad räntebindningstid. Intäkter och kostnader för ränteswappar nettoredovisas under ränktekostnader. Marknadsvärdeförändring under swapavtalens löptid redovisas inte i resultatet. Redovisning av finansiella instrument sker enligt kapitel 11 i K3 vilket innebär tillämpning av säkringsredovisning.

På balansdagen fanns ränterörliga lån på tillsammans 483 623 tkr, swapavtal om nominellt 373 000 tkr har ingåtts för att säkra framtida räntekostnader. Effektiviteten av säkringen förväntas vara hög.

Marknadsvärdet har beräknats som de kostnader/intäkter som hade uppstått om kontrakten stängts på balansdagen. Marknadsvärdet baseras på förmedlade kreditinstituts värdering, vars rimlighet prövas genom diskontering av beräknade framtida kassaflöden enligt kontraktens villkor och förfallodagar och med utgångspunkt i marknadsräntan för liknande instrument på balansdagen.

Swapportföljens totala marknadsvärde uppgick till -19 274 tkr på balansdagen. Genomsnittlig löptid per balansdagen är 3,1 år.

RESULTATRÄKNING (tkr), Vatten och avlopp		2016	2015
Verksamhetens intäkter		130 942	123 976
Verksamhetens externa intäkter			
Brukningsavgifter		106 893	100 658
Övriga intäkter	Not 1	2 938	2 478
Anläggningsavgifter		101 972	50 936
Periodisering årets anläggningsavgifter		-96 873	-45 843
Periodisering tidigare års anläggningsavgifter		7 420	6 503
Förändring av kortfristig skuld till abonnentkollektivet (f.d. Va-fonden)		5 000	650
Avsättning till investeringsfond		-5 000	
Interna intäkter (inom koncernen)	Not 1 A	8 592	8 594
Verksamhetens kostnader		120 387	113 933
Verksamhetens kostnader	Not 2	87 556	83 964
Interna kostnader (inom koncernen)	Not 3	8 285	8 185
Avskrivningar	Not 4	24 546	21 784
Verksamhetens nettoresultat		10 555	10 043
Finansiella intäkter	Not 5	8 297	7 700
Finansiella kostnader	Not 6	-18 852	-17 743
Resultat före extraordinära poster		0	0
Extraordinära intäkter		0	0
Extraordinära kostnader		0	0
Periodens resultat		0	0

BALANSRÄKNING (tkr), Vatten och avlopp		2016	2015
Anläggningstillgångar			
Mark, byggn, tekn anl.	Not 7	865 479	822 385
Maskiner, inventarier	Not 8	2 090	1 874
Summa anläggningstillgångar		867 569	824 259
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar	Not 9	17 277	12 816
Kassa och bank	Not 10	3 157	-506
Summa Omsättningstillgångar		20 434	12 310
Summa tillgångar		888 003	836 569
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Ingående eget kapital		-	-
Årets resultat		-	-
Summa eget kapital		-	-
Avsättning för pensioner (pensionsskuld)	Not 11	-	-
Skulder			
Långfristiga skulder	Not 12	423 544	334 090
VA kommunlån	Not 13	433 526	479 671
Investeringsfond		8 000	3 000
Kortfristiga skulder	Not 14	8 949	10 462
Övriga skulder	Not 15	13 984	9 346
Summa skulder		888 003	836 569
Summa skulder och eget kapital		888 003	836 569

NOT 1. Övriga intäkter	2016	2015
Externslam Hallsten	2504	2062
Radio- och mobilmastar	113	114
Uthyrning och försäljning av vattenmätare	33	137
Tekniska tjänster	288	165
Driftbidrag	0	0
Summa	2938	2478

NOT 1A. Interna intäkter	2016	2015
VA-avgifter future	1724	1580
Intern övrig tjänst	1778	1858
Internt debiterad tid mot plan och investeringar	5090	5156
Interna intäkter anslag	0	0
Summa	8592	8594

NOT 2. Verksamhetens kostnader	2016	2015
Tjänster, material och förnödenheter	23 996	20 197
Köpt dricksvatten från Stockholm Vatten	16 505	15 584
Avlopp till Stockholm Vatten	15 565	18 326
Elenergi	3 424	3 387
Personalkostnader	28 066	26 470
Summa	87 556	83 964

NOT 3. Interna kostnader	2016	2015	Fördelningsnyckel	Motiv
Interna årsavtal KSF	1708	2012	Omsättn.- personalrelaterat i %	Schablon nyttjandegrad
Interna data- och teletjänster	1756	1561	Per dator och anknytning	Schablon per användare
Intern lokalhyra	1335	1341	Antal rum och yta	
Interna tekniska tjänster SBF	1615	1453	Omsättn.- personalrelaterat i %	Schablon nyttjandegrad
Fordonskostnader	1589	1258	Faktiskt debiterad kostnad	
Förbrukningsmaterial, arbetskläder mm	25	317	Faktiskt uttag ur förråd	
Övriga interna tjänster	257	243	Faktiskt debiterad kostnad	
Summa	8285	8185		

NOT 4. Avskrivningar	2016	2015
Avskrivning fastigheter enl plan	23846	21191
Avskrivningar inventarier	700	593
Summa	24546	21784

NOT 5. Finansiella intäkter	2016	2015
Ränta VA-fond	252	279
Ränta dagssaldo	72	58
Ränta på anläggningsavgifter	7952	7296
Övriga finansiella intäkter	21	67
Summa	8297	7700

NOT 6. Finansiella kostnader	2016	2015
Internräntekostnad	18852	17742
Övrig räntekostnad	0	1
Summa	18852	17743

NOT 7. Mark, byggn. tekniska anläggningar	2016	2015
Ingående anskaffningsvärde	979765	790377
Årets inköp aktiverat	27393	72460
Pågående arbete	40047	116928
Uppskrivning anläggningsvärden		
Utgående anskaffningsvärde	1047205	979765
Ingående avskrivning enligt plan	-157380	-136189
Ack. avskrivning på avyttrad anläggn.	0	0
Årets avskrivningar enl plan	-24346	-21191
Utgående avskrivningar	-181726	-157380
Restvärde	865479	822385

År 2007 infördes ändrad redovisningsprincip, dvs anslutningsavgifter bokförs i driftbudgeten och nettoredovisas ej som tidigare mot investeringar.
Uppskrivning anläggningstillgångarnas värde netto mellan åren 1989-2006 då principen nettobokföring mot anslutningsavgifter användes 124410 tkr.

NOT 8. Maskiner, inventarier	2016	2015
Ingående anskaffningsvärde	11 810	11 337
Årets inköp	916	473
Nedskrivning utrangering anläggningsvärden	0	0
Utgående anskaffningsvärde	12 726	11 810
Ingående avskrivning enligt plan	-9 936	-9 344
Årets avskrivningar enl plan	-700	-592
Nedskriving utrangering (justering ack avskrivn.)	0	0
Utgående avskrivningar	-10 636	-9 936
Restvärde	2 090	1 874

NOT 9. Kortfristiga fordringar	2016	2015
Upplupna brukningsintäkter	11948	11809
Övriga fordringar	3835	0
Övriga upplupna intäkter	1494	1007
Summa	17277	12816

NOT 10. Kassa och bank	2016	2015
Postgiro		
Bank	3157	-506
Summa	3157	-506

NOT 11. Avsättning för pensioner (pensionsskuld)	2016	2015
Värde har ej kunnat beräknas.		

NOT 12. Långfristiga skulder	2016	2015
Skuld till VA-kollektivet t o m 2006 *	102016	104504
Skuld till VA-kollektivet fr. o m 2007**	321528	229586
Summa	423544	334090

**Motsvarar inbetalta anläggningsintäkter netto från år 1989-2006.*
***Motsvarar inbetalda anläggningsintäkter netto under år 2007-2014*

NOT 13. VA-Kommunlån	2016	2015
Bokfört värde anl. tillgångar	867568	824259
Skuld till VA-kollektivet fr. o m 2007	-423544	-334090
Investeringsfond	-8000	-3000
F.d. eget kapital	-2499	-7498
Summa	433525	479671

NOT 14. Kortfristiga skulder	2016	2015
Upplupna div. kostnader	6450	2963
Skuld till VA kollektivet kortfristig	2499	7499
Summa	8949	10462

NOT 15. Övriga skulder	2016	2015
Leverantörsskulder	13984	9346
Summa	13984	9346

Redovisningsprinciper

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Det innebär bland annat följande:

- Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunen och att intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.
- Fordringar har tagits upp till de belopp varmed de beräknas inflyta.
- Tillgångar och skulder har tagits upp till anskaffningsvärde där inget annat anges. Periodiseringar av intäkter och kostnader har skett enligt god redovisningssed.

Avvikande redovisningsprincip

Nettot av exploateringsfastigheters kostnader och intäkter redovisas som omsättningstillgång vid bokslutstillfället. Så länge exploateringen pågår matchas intäkterna mot kostnaderna i varje projekt löpande under året. Om ett projekt avslutas med vinst läggs det till resultatet, men om kostnaderna överstiger intäkterna läggs det in i anläggningsregistret. Under löpande år redovisas varje enskild exploatering som ett projekt i redovisningen. Det innebär att gatukostnadsintäkter och andra intäkter i exploateringsprojekten ligger som en kortfristig skuld i balansräkningen då intäkterna överstiger kostnaderna och så länge projektet pågår.

Komponentavskrivning

Kommunen tillämpar från och med 2015 komponentavskrivning på sina anläggningstillgångar i enlighet med RKR 11.4. Komponentavskrivning innebär att samtliga investeringsprojekt som har avslutats och aktiverats har delats upp i komponenter där så är tillämpligt. Arbetet med prövning och omräkning av anläggningstillgångar som aktiverades före 2015 har skett under 2016.

Finansiella leasingavtal

Från och med 2016 redovisar kommunen de finansiella leasingavtal som ingåtts under året i balansräkningen i enlighet med RKR 13.2. Det innebär att finansiella leasingavtal redovisas som anläggningstillgång i balansräkningen och förpliktelsen att i framtiden betala leasingavgifter redovisas som skuld i balansräkningen. Vid leasingperiodens början redovisas tillgången och skulden till leasingobjektets verkliga värde eller till nuvärdet av minimileaseavgiftena om detta är lägre. Nuvärdet beräknas utifrån leasingavtalets implicita ränta om denna är känd. I annat fall används leasetagarens marginella låneränta. Leasingavgifterna fördelas på ränta och amortering enligt effektivräntemetoden. Leasingavtal klassificeras som finansiella leasingavtal om det innebär att de ekonomiska fördelarna och de ekonomiska riskerna som förknippas med ägandet av objektet i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren.

Sammanställd redovisning

I den kommunala koncernen ingår samtliga bolag och kommunalförbund där kommunen har minst 20 procent inflytande. Inga förändringar i kommunkoncernen har skett under året. Kommunkoncernens medlemmar och ägarandelar framgår under avsnittet Sammanställning koncernen.

Jämförelsestörande poster

I kommunens årsbokslut kan det finnas jämförelsestörande poster. I enlighet med RKR 3.1 ska en post betraktas som jämförelsestörande när posten uppgår till ett väsentligt belopp och är av sådant slag att den inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet.

INTÄKTER

Skatteintäkter

Skatteintäkterna periodiseras och redovisas det år då den beskattningsbara inkomsten intjänas. Vid beräkning av årets skatteintäkter används i enlighet med RKR 4.2 den preliminära slutavräkningen som SKL publicerade i december.

Statsbidrag

Statsbidrag periodiseras till rätt verksamhetsår genom att de fordrings- respektive skuldbokförs. Statsbidrag för investeringar bokförs enligt kontantprincipen.

Anläggningsavgifter för VA

Anläggningsavgifter för VA redovisas som skuld till VA-kollektivet och intäktsförs under samma period som avskrivningstiden för anläggningstillgångarna.

KOSTNADER

Avskrivningar och avskrivningsmetod

Avskrivning av anläggningstillgångar görs linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Avskrivningsbeloppet beräknas på anskaffningsvärdet. Linjär avskrivning innebär att tillgången skrivs av med lika stort belopp varje månad. Kalkylmässiga kapitalkostnader, ränta och avskrivning beräknas för samtliga investeringar och belastar förvaltningarna i form av kostnader. Planenliga avskrivningstider tillämpas enligt tabellen nedan.

Typ av tillgång	Avskrivningstid
Immateriella tillgångar	3–5 år
Aktier och andelar, bostadsrätter	-
Mark	-
Fastigheter	Enligt komponentuppdelning
Maskiner	5–20 år
Inventarier	3–10 år
Byggnadsinventarier	3–10 år
Bilar och andra transportmedel	3–15 år

Löner

Personalens löner redovisas enligt kontantprincipen. Arbetsgivaravgifter och timanställdas lön för december månad skuldbokförs på året. Semesterlöneskulden för året inklusive personalomkostnadspålägg redovisas som skuld i balansräkningen.

Gränsdragning mellan kostnad och investering

En kostnad i kommunen ses som en investering och aktiveras som anläggningstillgång om vissa kriterier är uppfyllda. Enligt lagen om kommunal redovisning är en anläggningstillgång en tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk och är av väsentligt värde.

Definitionen av en anläggning i Haninge kommun är att tillgången ska ha en nyttjandeperiod som är längre än 3 år, anskaffningsvärdet ska överstiga 25 000 kronor och den ska vara värdehöjande för verksamheten.

Anläggningstillgångar tas upp i balansräkningen till anskaffningsvärdet med avdrag för gjorda avskrivningar. Kostnader som inte uppfyller definition för anläggningstillgång direktbokförs som driftkostnad.

Pensionsskulden

Pensionsskulden är en skuld som kommunen har till anställda och pensionärer, och definieras som nuvärdet av framtida pensionsutbetalningar. Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen beräknas enligt SKL:s riktlinje RIPS07. En pensionsskuld som intjänats före 1998 tas upp som ansvarsförbindelse enligt den så kallade Blandmodellen. En pensionsskuld som uppstått efter 1998 tas upp som avsättning i balansräkningen.

Pensionskostnaden redovisas i resultaträkningen inklusive den särskilda löneskatt som uppgår till 24,26 procent. Pensionsåtaganden för anställda i de företag som ingår i kommunkoncernen redovisas enligt bokföringsnämndens allmänna råd.

Ordlista

Anläggningstillgång
Tillgång som används för stadigvarande bruk och som är av betydande värde, till exempel fastigheter, maskiner och inventarier.

Avskrivningar
Fördelning av en anläggningstillgångs anskaffningskostnad under tillgångens förväntade nyttjadeperiod.

Balansräkning
Visar den ekonomiska ställningen på balansdagen. Balansräkningen delas upp i tillgångar, skulder och eget kapital.

Driftbudget
Alla nämnder har en driftbudget som avser löpande kostnader för nämnden.

Driftredovisning
Redovisar det ekonomiska utfallet för perioden i förhållande till budgeterade intäkter och kostnader.

Eget kapital
Kommunens eget kapital är skillnaden mellan kommunens tillgångar och skulder. Eget kapital anger hur stor del av tillgångarna som finansierats med egna medel.

Investeringsbudget
Investeringsbudgeten avser investeringar i anläggningstillgångar. Kommunens investeringsbudget fördelas per nämnd.

Investeringsredovisning
I investeringsredovisningen redovisas kommunens investeringar i anläggningstillgångar under året. Investeringarna jämförs med investeringsbudgeten.

Internränta
Internräntan anger kommunens genomsnittliga finansieringskostnad. Kommunens anläggningstillgångar belastas med internränta.

Jämförelsestörande post
Post som saknar tydligt samband med ordinarie verksamhet och som inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet. Posten har ett väsentligt belopp som stör jämförelser med andra perioder.

Kapitalkostnad
Samlingsbegrepp för avskrivningar och internränta.

Kassaflödesanalys
Kassaflödesanalysen visar förändringen av likvida medel. Betalningsflödena delas upp på löpande verksamhet, investeringsverksamhet och finansieringsverksamhet.

Kommunkoncernen
De kommunala förvaltningsorganisationer och bolag som ingår i den sammanställda redovisningen.

Komponentavskrivning
En anläggningstillgång kan bestå av olika komponenter vilka skrivs av under olika nyttjandeperioder.

Kortfristig fordran och skuld
Fordran, lån eller skuld som förfaller till betalning inom 1 år.

Likvida medel
Kontanter eller tillgångar som kan användas på kort sikt. Likvida medel består av kassa (kontanter, mottagna checkar, postväxlar, utbetalningskort), bankmedel samt bank- och plusgiro.

Likviditet
Betalningsförmåga på kort sikt. Likviditeten beräknas genom att dividera omsättningstillgångar (minus varulager) med kortfristiga skulder.

Långfristig fordran och skuld
Fordran, lån eller skuld som förfaller till betalning senare än 1 år.

Nettoinvestering
Investeringsutgifter efter avdrag för eventuella investeringsbidrag.

Nettokostnad
Skillnaden mellan driftbudgetens intäkter och kostnader. För en enskild förvaltning består nettokostnaden av såväl interna som externa poster.

Nyttjandeperiod
Den tid under vilken en tillgång förväntas bli utnyttjad för sitt ändamål.

Omsättningstillgång
Tillgång avsedd för omsättning eller förbrukning. Omsättningstillgångar delas in i varulager, fordringar, kortfristiga placeringar samt likvida medel.

Periodisering
Metod för att fördela intäkter och kostnader till den period de tillhör, detta i syfte att få ett rättvisande resultat i perioden.

Resultaträkning
Beskriver periodens ekonomiska resultat för verksamheten.

RIPS07
Innehåller riktlinjer för att beräkna pensionsskulden. RIPS07 är en beräkningsmodell som Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har antagit.

Ränteswap
Innebär en överenskommelse mellan två aktörer om att under en bestämd tidsperiod utbyta ränteflöden. Exempelvis kan en aktör välja att betala en fast ränta i utbyte mot att erhålla rörliga räntebetalningar.

Soliditet
Ekonomiskt nyckeltal som beskriver förhållandet mellan det egna och det totala kapitalet. Ger en bild av betalningsförmågan på lång sikt.

Swapavtal
En swap är en form av derivatinstrument som utgör ett avtal mellan två parter om att göra betalningar till varandra i framtiden i enlighet med vissa villkor, ofta med syfte att justera finansiell risk. Derivatinstrument är ett samlingsnamn på en form av värdepapper. De vanligaste derivaten är optioner, terminer, warranter och swappar. Kännetecknande för finansiella derivat är att de är kopplade till händelser eller förutsättningar vid en specifik tidpunkt i framtiden.

Utdebitering
Anger hur många kronor per intjänad hundralapp som ska betalas i kommunalskatt.

Årsarbetare
Årsarbetare anger hur många anställda man skulle ha haft om den faktiska sysselsättningsgraden för månadsavlönade och arbetade timmar för timavlönade summeras till heltidsanställningar.

VANLIGA FÖRKORTNINGAR SOM FÖREKOMMER I ÅRSREDOVISNINGEN

AB	Aktiebolag
BNP	Bruttonationalprodukten
Gym	Gymnasium
HME	Hållbart medarbetarengagemang
IP	Idrottsplats
KSL	Kommunförbund Stockholms län
LOV	Lagen om valfrihetssystem
LSS	Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade
Mnkr	Miljoner kronor
MWh	Megawatt timmar
NMI	Nöjd-medborgar-index
RKR	Rådet för Kommunal Redovisning
NRI	Nöjd-region-index
SBA	Stockholm Business Alliance
SCB	Statistiska Centralbyrån
SFI	Svenska för invandrare
SKL	Sveriges kommuner och landsting
VA	Vatten och avlopp
Åk	Årskurs
ÖP	Översiktsplan
KPA	Kommunsektorns pension AB
SoL	Socialtjänstlagen
Kolada	Kommun- och landstingsdatabasen

HANINGE KOMMUN

ÅRSREDOVISNING 2016

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Sammanställning koncernen

Kommunkoncernens bolag och kommunalförbund

✧Haninge kommun Holding AB

Bolaget bildades i september 2003. Syftet är att bolaget ska verka som kommunens samlade bolagsägare i en äkta koncern. Ett särskilt syfte är att äga och förvalta aktierna i Haninge Bostäder AB och Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge. Bolaget ska genom en aktiv ägarstyrning säkerställa att de ägardirektiv som kommunfullmäktige beslutar för ägda och förvaltade kommunala bolag efterföljs.

Årets verksamhet

Bolaget har följt verksamheten i dotterbolagen genom att styrelsen löpande tagit del av ekonomiska rapporter och aktuella verksamhetsrapporter. Kommunfullmäktiges ägardirektiv till bolagen har också löpande stämts av.

Bolaget svarar för finansieringen av de fastigheter som Haninge Bostäder förvärvade från Venantius AB 2003.

Kommundirektör Bengt Svenander har varit verkställande direktör under 2016.

Ekonomiskt resultat

Årets resultat efter finansiella poster visar på ett underskott på 1,6 miljoner kronor (mnkr). Underskottet täcks av ett koncernbidrag från Haninge Bostäder.

✧Haninge Bostäder AB

Haninge Bostäder AB äger och förvaltar fastigheter i de flesta kommundelar inom Haninge kommun. Företagets fastighetsbestånd vid årets slut omfattar 37 registerfastigheter. Cirka 92 procent av den totala uthyrningsbara ytan utgörs av bostäder.

Årets verksamhet

Den omfattande renoveringen av garaget på Örnens väg slutfördes under året. Bolaget startade byggprojektet i Jordbro med 229 nya lägenheter. Det är bolagets största projekt på 25 år och det är lika länge sedan det byggdes nya bostäder i Jordbro.

Konkurrensverket stämde under 2013 bolaget på 10 mnkr för påstådd felaktig upphandling utan tillämpning av LOU. Bolaget bestred stämningen. Under 2015 förlorade bolaget i Kammarrätten, som dock sänkte upphandlingsskadeavgiften till 9 mnkr. Därefter ansöktes om prövningstillstånd till Högsta Förvaltningsdomstolen. Domstolen tog under

april månad 2016 upp ärendet och Kammarrättens dom bifölls. Avsättning är gjort i bokslutet 2015 med 9 mnkr. Upphandlingsskadeavgiften kommer regleras i februari 2017.

Under 2016 har VD, Ekonomichefen och Förvaltningschefen slutat. En ny Förvaltningschef har börjat. Rollerna som VD och Ekonomichef har bemannats med interimslösningar.

Ekonomiskt resultat

Årets resultat efter finansiella poster uppgick till 17 9 mnkr jämfört med 24,5 mnkr 2015. Bolagets soliditet uppgick till 32,4 procent (33,1 procent). Enligt ägardirektiven ska soliditeten långsiktigt uppgå till 25,0 procent.

Framtida utveckling

Den stabila marknaden för hyresrätter förväntas kvarstå. Bolaget har förstärkts med en chef för fastighetsutveckling. Rekryteringsprocesser för VD och ekonomichef pågår.

✧ Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge

Bolagets verksamhet omfattar ägande och förvaltning av fastigheter för kommunala ändamål. Syftet är att bedriva en effektiv och serviceinriktad fastighetsförvaltning som tillgodoser kommunens behov av ändamålsenliga lokaler.

Årets verksamhet

Efter vårterminen avslutats på Vikingaskolan har tre paviljonger flyttats och resten av skolan rivits. Paviljongerna tjänar som evakueringspaviljonger tills den nya skolan står klar till höstterminen 2018.

Den 23 september invigdes det nya yrkesgymnasiet, som hör till Fredrika Bremergymnasiet, av statsminister Stefan Löfvén.

Med anledning av Skatteverkets ställningstagande avseende avdragsrätt för räntor så har hela låneskulden flyttats från Haninge kommun till Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge.

Marita Anheim tillträdde som VD i oktober.

Ekonomiskt resultat

Tornbergets resultat efter finansiella poster uppgår till 0,4 (19,7) mnkr. Soliditeten uppgår till 2,0 procent (2,2 procent).

Framtida utveckling

Stockholmsregionen och Haninge kommun expanderar. Kommunen planerar bland annat för fortsatt utveckling av Vega. Även byggandet av bostäder i Västerhaninge och förtätning i Handen medför nya behov av allmänna lokaler för till exempel barnomsorg.

Fastighetsbeståndet består till stor del av byggnader som uppförts under 1960-, 1970- och 1980-talen. Det gör att många byggnader behöver rustas upp inom en snar framtid. I vissa fall kan det bli mer lönsamt att ersätta befintliga byggnader med nya. Ökade energipriser gör också att behovet av investeringar i energibesparande syfte kommer att öka.

✧SRV återvinning AB

Koncernen består av moderbolaget SRV återvinning AB samt det vilande dotterbolaget under likvidation Ecoferm AB samt 40 procent av Scandinavian Biogas Recycling AB. Moderbolaget som är verksamt på Södertörn har sitt säte i Huddinge och ägs gemensamt av Huddinge, Haninge, Botkyrka, Salems och Nynäshamns kommuner. Haninges ägarandel är 31,5 procent.

SRV har uppdraget att svara för insamling och behandling av hushållsavfall i ägarkommunerna.

Årets verksamhet

De avfallsmängder som SRV tar hand om ökar. Störst är ökningen av deponi (inkl. asbest och jordar) samt matavfall. Upprustning och utvidgning av bolagets återvinningsanläggning pågår, bland annat med ny sorteringsyta och ny deponiyta. Upprustningen beräknas vara klar efter sommaren 2017.

Bolaget jobbar vidare mot målet att 70 procent av alla hushåll i de fem ägarkommunerna skall sortera ut sitt matavfall år 2020. Idag erbjuds tjänsten till så väl enbostads- och flerbostadshus.

Ekonomiskt resultat

Resultatet efter finansiella poster visar en vinst på 0,8 mnkr att jämföra med en vinst på 15,0 mnkr 2015. Soliditeten uppgick till 27,4 procent (28,0 procent).

Framtida utveckling

Under våren 2016 presenterades den utredning som regeringen tillsatte kring kommunernas övertagande av ansvaret för förpackningsinsamling. En möjlig framtida förändring är att kommunerna kommer att åläggas att även samla in förpackningar. Bolaget strävar efter att öka materialåtervinningen inom de fem ägarkommunerna.

✧Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund (SMOHF) bildades 2008 av kommunerna Haninge, Nynäshamn och Tyresö. Förbundets uppdrag är att bedriva den prövning och tillsyn som kommunerna är skyldiga att utföra enligt miljöbalken, livsmedelslagen och angränsande lagar, förordningar och föreskrifter. Målet med tillsynen är att de verksamheter som bedrivs inom kommunerna inte ska ha negativ inverkan på miljö och hälsa.

Förbundet har också som uppgift att erbjuda kompetens till kommunernas frivilliga miljöarbete, lämna stöd till fysisk planering och bygglovsverksamhet, besvara remisser och delta i medlemmarnas krisberedskap.

Ekonomiskt resultat

Årets resultat uppgår till minus 1,3 mnkr vilket är 0,4 mnkr bättre än budgeterat resultat om minus 1,7 mnkr.

Sammanställd redovisning och analys

Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en sammanfattande bild av kommunkoncernens ekonomiska ställning och åtaganden. I Haninges kommunkoncern ingår aktiebolag i vilka kommunen har ett bestämmande eller väsentligt inflytande, vilket definieras som lägst 20 procent av aktiernas röstvärde.

Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Detta innebär att endast ägda andelar av tillgångar och skulder respektive intäkter och kostnader räknas med.

Koncernrapporterna, resultat- och balansräkning samt finansieringsanalys har upprättats enligt lagen om kommunal redovisning. Interna transaktioner mellan de olika enheterna har i allt väsentligt eliminerats. Det ingående värdet på obeskattade reserver hänförs till eget kapital och latent skatt.

Kommunkoncernen

Nedanstående bolag ägs helt eller delvis av Haninge kommun. Södertörns Brandförsvarsförbund ägs med 16,72 procent och ingår därför inte i den sammanställda redovisningen.

Haninge kommun Holding AB	100,0 %
Haninge Bostäder AB (dotterbolag till Haninge kommun Holding AB)	100,0 %
Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge (dotterbolag till Haninge kommun Holding AB)	100,0 %
SRV återvinning AB inkl Ecoferm AB	31,5 %
Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund	52,5 %

Ekonomiskt resultat

Kommunkoncernen visar ett positivt resultat för år 2016 på 104,2 mnkr (88,3). Haninge kommun redovisar en vinst på 94,5 mnkr (77,8).

Kapacitet

Det egna kapitalet i kommunkoncernen är vid 2016 års slut 1 852,3 mnkr vilket är en ökning från 2015 med 108,2 mnkr.

Soliditeten för 2016 var 25,7 procent vilket är något lägre än föregående år då den var 27,3 procent. Likvida medel har under året minskat med 7 mnkr till 686,2 mnkr.

En jämförelse mot senaste tillgängliga sammanställning från SCB avseende kommunkoncernens från soliditet från 2013, visar att Haninge ligger lägre än riksgenomsnittet på 41 procent.

KOMMUNALA UPPDRAGSFÖRETAG

Ett uppdragsföretag definieras som en annan juridisk person till vilken kommunen med stöd av kommunallagen överlämnat en kommunal angelägenhet och där inflytandet är mindre än betydande.

Haninge kommun omfattas av rapportskyldigheten till Utförarregistret hos Statistiska centralbyrån (SCB).

Resultaträkning

Belopp i mnkr

		KOMMUNEN				SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
		Budget 2016	2016-12-31	2015-12-31	Förändring 2016/2015	2016-12-31	2015-12-31
Verksamhetens intäkter	Not 1, 2	905,0	1 216,4	888,1	328,3	1 505,1	1 208,9
Verksamhetens kostnader	Not 3	-4 932,4	-5 198,3	-4 694,3	-504,0	-5 260,5	-4 767,1
Avskrivningar	Not 4	-70,0	-72,5	-67,3	-5,2	-227,1	-191,3
Verksamhetens nettokostnader		**-4 097,4**	**-4 054,4**	**-3 873,5**	**-180,9**	**-3 982,5**	**3 749,5**
Skatteintäkter	Not 5	3 388,9	3 380,6	3 201,8	178,8	3 380,6	3 201,8
Generella statsbidrag och utjämning	Not 6	777,6	769,2	697,0	72,2	769,2	697,0
Finansiella intäkter	Not 7	56,0	10,8	61,6	-50,8	-1,9	1,3
Finansiella kostnader	Not 8	-42,0	-11,7	-32,8	21,1	-54,7	-50,2
Resultat före extraordinära poster		**83,1**	**94,5**	**54,1**	**40,4**	**110,7**	**100,4**
Extraordinära intäkter	Not 2	0,0	0,0	23,7	-23,7	0,5	23,7
Extraordinära kostnader	Not 2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,5
Skattekostnader		0,0	0,0	0,0	0,0	-7,0	-35,3
Årets resultat		**83,1**	**94,5**	**77,8**	**16,7**	**104,2**	**88,3**
varav exploateringsvinst		8,0	17,2	11,6	5,6	0,0	0,0
varav realisationsvinst		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

BALANSRÄKNING

Belopp i mnkr

		KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
		2016-12-31	2015-12-31	2016-12-31	2015-12-31
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	Not 9	2,8	4,2	2,8	4,5
Materiella anläggningstillgångar					
Fastigheter och anläggningar	Not 10	1 242,6	1 074,1	4 471,5	4 036,1
Maskiner, inventarier	Not 11	103,8	99,6	193,1	184,2
Pågående ny- till- och ombyggnad	Not 12	307,2	249,5	499,9	563,7
Finansiella anläggningstillgångar					
Aktier, andelar	Not 13	73,1	68,6	32,3	28,6
Långfristiga fordringar	Not 14	32,9	2 031,2	32,9	31,2
Summa anläggningstillgångar		**1 762,4**	**3 527,2**	**5 232,5**	**4 848,3**
Omsättningstillgångar					
Förråd och lager		0,2	0,2	0,4	0,6
Exploateringsområden	Not 15	312,4	337,1	312,4	337,0
Kortfristiga fordringar	Not 16	444,8	309,3	688,7	499,6
Kassa och bank	Not 17	748,3	638,1	686,2	693,2
Summa Omsättningstillgångar		**1 505,7**	**1 284,7**	**1 687,7**	**1 530,4**
SUMMA TILLGÅNGAR		**3 268,1**	**4 811,9**	**6 920,2**	**6 378,7**
Eget kapital	Not 18				
Årets resultat		94,5	77,8	104,2	88,3
Övrigt eget kapital		1 404,8	1 322,5	1 748,1	1 655,8
Summa eget kapital		**1 499,3**	**1 400,3**	**1 852,3**	**1 744,1**
Avsättningar					
Pensioner och liknande förpliktelser	Not 19	368,1	348,8	389,4	370,8
Övriga avsättningar	Not 20	56,2	2,3	141,2	82,9
Summa avsättningar		**424,3**	**351,1**	**530,6**	**453,7**
Skulder					
VA långfristiga skulder	Not 21	431,5	337,1	431,5	337,1
Långfristiga skulder	Not 21	5,3	1 995,5	2 941,4	2 704,8
Kortfristiga skulder	Not 22	907,7	727,9	1 164,4	1 139,0
Summa skulder		**1 344,5**	**3 060,5**	**4 537,3**	**4 180,9**
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		**3 268,1**	**4 811,9**	**6 920,2**	**6 378,7**
Ansvarsförbindelser och ställda panter	Not 23				
Ställda panter					
Fastighetsinteckningar		0,0	0,0	771,0	723,0
Företagsinteckningar		0,0	0,0	0,4	0,4
Övrigt		0,0	0,0	27,5	21,7
Ansvarsförbindelser					
Pensionsskuld kommunanställda		1 411,9	1 474,0	1 411,9	1 474,0
Borgensförbindelser		4 799,4	2 285,4	4 799,4	2 285,4
Kommunalt förlustansvar för egna hem		0,4	0,6	0,4	0,6
Leasingavtal		30,1	47,1	30,4	47,1
Pensionsåtaganden i kommunala bolag		55,3	58,4	35,8	37,7
Fastigo			0,0	0,2	0,2

Kassaflödesanalys

Belopp i mnkr

		KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
		2016-12-31	2015-12-31	2016-12-31	2015-12-31
Den löpande verksamheten					
Årets resultat		94,5	77,8	104,2	88,3
Justering för ej likviditetspåverkande poster	Not 18	4,5	0,0	4,0	0,7
Avskrivningar		72,5	67,2	227,1	191,3
Upplösning av anslutningsavgifter VA		-7,4	0,0	-7,4	0,0
Förändring pensionsavsättning		19,3	21,3	18,6	21,9
Förändring övriga avsättningar		53,9	-12,6	58,3	-15,8
Förändring kortfristiga fordringar		-110,8	-135,0	-189,1	-126,3
Förändring förråd och varulager		0,0	0,0	0,2	1,8
Förändring kortfristiga skulder		179,8	-51,1	25,4	-65,0
Kassaflöde från den löpande verksamheten		**306,3**	**-32,4**	**241,3**	**96,9**
Investeringsverksamheten					
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	Not 24	0,0	0,0	0,1	-0,2
Investeringar i materiella anäggningstillgångar	Not 25	-301,6	-223,1	-574,0	-580,5
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar		-4,5	0,0	-3,7	-1,3
Kassaflöde från investeringsverksamheten		**-306,1**	**-223,1**	**-577,6**	**-582,0**
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån		0,0	740,0	-	1 132,4
Amortering av långfristiga skulder		-1 993,2	-10,6	-	-334,4
Förändring övriga långfristiga skulder		0,0	0,0	226,1	47,8
Förändring långfristiga fordringar		1 998,3	-152,4	-1,7	-2,5
Ökning anslutningsavgifter VA	Not 26	104,9	39,3	104,9	39,3
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		**110,0**	**616,3**	**329,3**	**882,6**
Årets kassaflöde		**110,2**	**360,8**	**-7,0**	**397,5**
Likvida medel vid årets början		638,1	277,3	693,2	295,7
Likvida medel vid årets slut		748,3	638,1	686,2	693,2

Noter

Belopp i mnkr

NOT 1 VERKSAMHETENS INTÄKTER

Avser verksamhetens intäkter. Skatteintäkter och generella stats- och landstingsbidrag ingår inte.

	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Statsbidrag	584,2	363,2	584,2	363,2
Avgifter och ersättningar	302,6	266,7	1 030,7	992,5
Övriga intäkter	329,6	258,2	331,6	261,9
Avgår interna elimineringar	-	-	-441,4	-408,6
Summa	**1 216,4**	**888,1**	**1 505,1**	**1 208,9**

NOT 2 JÄMFÖRELSESTÖRANDE POSTER

	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
Extraordinära intäkter	2016	2015	2016	2015
Återbetalning av premier från AFA	0,0	23,7	0,0	23,7
Övrigt	0,0	0,0	0,5	-0,5
Summa	**0,0**	**23,7**	**0,5**	**23,2**

NOT 3 VERKSAMHETENS KOSTNADER

	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Främmande tjänster	1 636,7	1 378,3	1 637,5	1379,2
Inventarier	35,1	31,6	35,2	31,7
Lokalhyror	455,9	442,4	455,9	442,4
Personalkostnader	2 471,6	2 346,9	2 589,1	2464,2
Övrigt	599,0	495,1	984,2	858,2
Avgår interna elimineringar	-	-	-441,4	-408,6
Summa	**5 198,3**	**4 694,3**	**5 260,5**	**4 767,1**

NOT 4 AVSKRIVNINGAR

	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
Avskrivningar enl plan	2016	2015	2016	2015
Immateriella anläggningar	1,4	1,4	1,5	1,7
Fastigheter och anläggningar	38,3	36,4	170,3	50,0
Inventarier	32,8	29,5	55,3	139,6
Summa	**72,5**	**67,3**	**227,1**	**191,3**

NOT 5 SKATTEINTÄKTER

	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Preliminär skatteinbetalning	3 394,4	3 204,4	3 394,4	3204,4
Preliminär slutavräkning innevarande år	-17,2	3,5	-17,2	3,5
Slutavräkningsdifferens tidigare år	3,4	-6,1	3,4	-6,1
Övrig skatt	0,0	0,0	0,0	0
Summa	**3 380,6**	**3 201,8**	**3 380,6**	**3 201,8**

NOT 6 GENERELLA STATSBIDRAG OCH UTJÄMNING

	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Inkomstutjämning	605,7	586,3	605,7	586,3
Fastighetsavgift	134,5	130,8	134,5	130,8
Regleringsavgift/bidrag	-2,8	-3,2	-2,8	-3,2
Kostnadsutjämningsbidrag	44,3	28,1	44,3	28,1
Tillfälligt stadsbidrag för rådande flykting:	37,3	2,1	37,3	2,1
Generella bidrag från staten	0,0	6,2	0,0	6,2
LSS-utjämning	-49,8	-53,3	-49,8	-53,3
Summa	**769,2**	**697,0**	**769,2**	**697,0**

NOT 7 FINANSIELLA INTÄKTER

	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Utdelningar	0,0	0,3	0,0	0,3
Erhållna dröjsmålsräntor	0,3	0,4	0,3	0,4
Intäktsräntor utlåning	-2,7	0,5	-2,7	0,5
Räntor på utlämnade lån till koncernföret	5,0	60,4	5,0	60,4
Övriga finansiella intäkter	8,2	0,0	8,4	0,1
Avgår interna elimineringar	-	-	-12,9	-60,4
Summa	**10,8**	**61,6**	**-1,9**	**1,3**

NOT 8 FINANSIELLA KOSTNADER

	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Ränta på pensionsskuld (värdesäkring)	4,2	4,6	4,2	4,6
Räntor lån	6,9	28,1	61,4	105,3
Övriga finansiella kostnader	0,6	0,1	2,0	0,7
Avgår interna elimineringa	-	-	-12,9	-60,4
Summa	**11,7**	**32,8**	**54,7**	**50,2**

NOT 9 IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Linjär avskrivning tillämpas för samtliga anläggningar.

	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Ingående balans	4,2	5,6	4,5	6,0
Årets investering	0,0	0,0	-0,1	0,2
Avskrivningar	-1,4	-1,4	-1,6	-1,7
Summa	**2,8**	**4,2**	**2,8**	**4,5**

NOT 10 FASTIGHETER OCH ANLÄGGNINGAR

Linjär avskrivning tillämpas för samtliga anläggningar.
Pågående investeringar skrivs ej av.

	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Ingående balans	1 074,1	980,9	4 036,1	3 799,7
varav VA	*702,8*	*627,5*	*702,8*	*627,5*
Årets investering	200,1	129,8	599,4	376,5
varav VA	*122,1*	*96,7*	*122,1*	*96,7*
Avskrivningar	-31,6	-36,6	-164,0	-140,1
varav VA	*-24,1*	*-21,4*	*-24,1*	*-21,4*
Summa	**1 242,6**	**1 074,1**	**4 471,5**	**4 036,1**

SPECIFIKATION FASTIGHETER OCH ANLÄGGNINGAR

	2016	2015
Allmän markreserv	**73,1**	**73,0**
Verksamhetsfastigheter		
Fritidsanläggningar	67,6	51,7
Skolanläggningar	4,6	3,9
Sociala lokaler	2,9	1,7
Övriga lokaler	0,8	1,0
Summa	**75,9**	**58,3**
Publika fastigheter		
Gator	132,6	107,8
Parker	31,2	27,8
Summa	**163,8**	**135,6**
Fastigheter för affärsdrivande verksan	**929,8**	**807,2**

NOT 11 MASKINER OCH INVENTARIER

	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Ingående balans	99,6	114,3	184,2	191,0
varav VA	*2,0*	*2,0*	*2,0*	*2,0*
Årets investering	37,0	13,6	62,3	42,9
varav VA	*0,8*	*0,6*	*0,8*	*0,6*
Förändring ackumulerade avskrivningar	-16,5	10,5	-26,4	0,5
varav VA	*-0,7*	*-0,6*	*-0,7*	*-0,7*
Utrangering	-16,3	-38,8	-27,0	-50,2
varav VA	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*
Summa	**103,8**	**99,6**	**193,1**	**184,2**

	KOMMUNEN	
Därav finansiell leasing	2016	2015
Ingående balans	0,0	0,0
Årets investering	5,3	0,0
Förändring ackumulerade avskrivningar	-0,5	0,0
Utrangering	0,0	0,0
Summa	**4,8**	**0,0**

NOT 12 PÅGÅENDE NY-, TILL- OCH OMBYGGNAD

	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Pågående investeringar	307,2	249,5	499,9	563,7
varav VA	*23,0*	*18,2*	*23,0*	*18,2*

NOT 13 AKTIER OCH ANDELAR

	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Aktier och andelar	65,1	60,6	68,7	65,1
Grundfond Tyrestaskogen	8,0	8,0	8,0	8,0
Avgår interna elimineringar	-	-	-44,4	-44,5
Summa	**73,1**	**68,6**	**32,3**	**28,6**

Aktieförteckning	Antal	Andel %	Nominellt värde, kr	Anskaffnings-värde, kr
Haninge kommun Holding AB	44 100	100	1 000	44 100 000
SKL Kommentus	19	0,01	100	1 900
SRV Återvinning AB	5 600	31,5	500	350 000
Stockholmsregionens Försäkrings AB	72 956	7,1	100	7 295 600
Vårljus AB	5 275	10,6	100	527 500
Summa				**52 275 000**

Andelar (kr)	2016
Folkets Hus Vendelsö 100 och Handen 100	1
Stockholms företagarförening	1 040
Södertörns Jordbrukskassa	477
Kommuninvest ekonomisk förening	12 871 742
Summa	**12 873 260**

NOT 14 LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR

	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Bostadsrätter*	10,2	10,2	10,2	10,2
Diverse lån	15,4	15,5	15,4	15,5
Lån för gatukostnadsavgift	1,9	3,2	1,9	3,2
Lån till koncernföretag	0,0	2 000,0	0,0	2 000,0
Lån för VA-anslutningsavgift	5,4	2,3	5,4	2,3
Avgår interna elimineringar	-	-	-	-2 000,0
Summa	**32,9**	**2 031,2**	**32,9**	**31,2**

*35 stycken

NOT 15 EXPLOATERINGSOMRÅDEN

	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Ingående balans	337,1	164,1	337,1	164,1
Exploateringsintäkter	-221,8	-79,2	-221,8	-79,2
Exploateringskostnader	179,9	240,6	179,9	240,6
Exploateringsvinster	17,2	11,6	17,2	11,6
Summa	**312,4**	**337,1**	**312,4**	**337,1**

NOT 16 KORTFRISTIGA FORDRINGAR

	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Kundfordringar	66,3	75,7	77,3	79,5
Kundfordringar kommunala företag	3,8	4,1	220,7	157,6
Momsfordran	60,0	54,4	60,5	55,3
Fordringar hos staten	41,6	0,0	46,9	0,0
Fordringar hos anställda	0,1	0,4	0,1	0,4
Upplupna skatteintäkter	72,5	61,8	72,5	61,8
Interimsfordringar	143,0	98,5	147,4	104,7
Ej erhållna externa projektmedel	4,6	9,1	4,6	9,1
Övriga fordringar	52,9	5,3	75,5	43,4
Avgår interna elimineringar	-	-	-16,8	-12,2
Summa	**444,8**	**309,3**	**688,7**	**499,6**

NOT 17 KASSA OCH BANK

	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Bankmedel	748,3	638,1	804,4	693,2
Avgår interna elimineringar	-	-	-118,2	-
Summa	**748,3**	**638,1**	**686,2**	**693,2**

NOT 18 EGET KAPITAL

	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Ingående eget kapital	1 400,3	1 322,5	1 744,1	1 655,1
Justering av eget kapital*	4,5	0,0	4,5	0,0
Övrigt eget kapital	-	-	-0,5	0,7
Årets resultat	94,5	77,8	104,2	88,3
Utgående eget kapital	**1 499,3**	**1 400,3**	**1 852,3**	**1 744,1**

**Insatskapital till Kommuninvest 2015 och 2016*

NOT 19 AVSÄTTNINGAR FÖR PENSIONER

	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Pensioner	368,1	348,8	389,4	370,2
Summa	**368,1**	**348,8**		

Pensioner

	2016	2015
Ingående balans	337,3	315,5
Årets avsättning	14,2	13,1
Årets räntekostnad	3,1	4,4
Årets avsättning löneskatt	3,9	4,3
Summa	**358,5**	**337,3**

Garanti -och visstidspension

	2016	2015
Ingående balans	11,5	12,0
Årets avsättning	-1,6	-0,5
Årets räntekostnad	0,1	0,1
Årets avsättning löneskatt	-0,4	-0,1
Summa	**9,6**	**11,5**

PENSIONSMEDLENS ANVÄNDNING

Medel använda i verksamhet, så kallade återlån.	
Se RKR 7.1.	**368,1**

I enlighet med rekommendation 17 från RKR ingår den särskilda löneskatten i avsättningen till pensioner.
Pensionsskulden är beräknad enligt prognos från KPA per 2016-12-31. Aktualiseringsgraden var 89 %.

NOT 20 ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR

	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Vega pendeltågstation	0,0	2,3	0,0	2,3
Medfinansiering Vega trafikplats	30,0	0,0	30,0	0,0
Medfinansiering Handen bussterminal	10,0	0,0	10,0	0,0
Medfinansiering dubbelspår Tungelsta-H	16,2	0,0	16,2	0,0
Avsättning till skatt	0,0	0,0	50,0	46,8
Avsättning till efterbehandling/sluttäcknin	0,0	0,0	35,0	33,8
Summa	**56,2**	**2,3**	**141,2**	**82,9**

NOT 21 LÅNGFRISTIGA SKULDER

VA långfristiga skulder	KOMMUNEN	
	2016	2015
VA aktiverade anslutningsavgifter	467,8	371,0
VA ackumulerade upplösningar anslutningsavgifter	-44,3	-36,9
Investeringsfond VA	8,0	3,0
Summa	**431,5**	**337,1**

Långfristiga skulder	KOMMUNEN	
	2016	2015
Kommuninvest Sverige AB	0,0	1 455,1
Nordea AB	0,0	449,4
Swedbank AB	0,0	91,0
Långfristig leasingskuld	4,8	0,0
Skuld stiftelser	0,5	0,0
Summa	**5,3**	**1 995,5**

Långfristiga skulder	SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015
Haninge kommun	5,3	1 995,5
Haninge Kommun Holding AB (koncern)	2891	668,1
SRV Återvinning AB	45,1	41,2
Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbun	0,0	0,0
	2 941,4	**2 704,8**

NOT 22 KORTFRISTIGA SKULDER

	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Leverantörsskulder	191,6	111,5	205,0	121,8
Leverantörsskulder kommunala företag	12,8	150,3	13,9	2 151,4
Kostnad timanställda, betalas månaden e	15,7	13,4	15,7	13,4
Löneskatt	46,6	40,8	46,6	40,8
Semesterlöneskuld	119,1	121,0	119,1	121,0
Individuell pensionsandel	78,9	76,0	78,9	76,0
Moms	7,2	6,3	7,2	6,3
Preliminär skatt	38,5	33,2	38,5	33,2
Förutbetalda skatteintäkter	17,2	5,7	17,2	5,7
Civilförsvarsföreningen	4,4	4,3	4,4	4,3
Interimsskulder	86,3	75,0	234,9	219,7
Erhållna ej utnyttjade projektmedel	49,9	47,3	49,9	47,3
Upplupen ej förfallen ränta	0,1	2,5	0,1	2,5
Övriga skulder	33,4	40,6	135,2	144,3
Övriga skulder koncernföretag	206,0	0,0	206,0	0,0
Kortfristig del av långfristig skuld	0,0	0,0	126,8	162,0
Avgår interna elimineringar	-	-	-135,0	-2 010,7
Summa	**907,7**	**727,9**	**1 164,4**	**1 139,0**

NOT 23 ANSVARSFÖRBINDELSER OCH STÄLLDA PANTER

PENSIONSSKULD KOMMUNANSTÄLLDA

I enlighet med den kommunala redovisningslagen har den inarbetade pensionen till och med 1997-12-31 lyfts ur balansräkningen och redovisas som en ansvarsförbindelse. Beloppet är en prognos som är framräknad av KPA med aktualiseringsgrad: 89%.

BORGENSÅTAGANDEN 2016-12-31

Bostadsrättsföreningar	Ursprungligt lånebelopp	Återstående lånebelopp
HSB:s föreningar	335,6	290,2
Riksbyggens föreningar	279,2	220,3
Summa	**614,8**	**510,5**
Föreningar i kommunen		
Västerhaninge Tennisklubb	4,5	1,7
Österhaninge Ridklubb	0,3	0,2
Summa	**4,8**	**1,9**
Bolag med kommunal anknytning		
Haninge kommun Holding AB	118,0	118,0
Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i H	2 146,3	2 141,9
SRV återvinning AB*	74,7	69,3
Summa	**2 339,0**	**2 329,2**
Kommuninvest**		1 957,8
Summa		**1 957,8**

** Beloppen avser Haninge kommuns andel, vilken uppgår till 31,5% av det totala borgensåtagandet som ägarkommunerna har ställt för SRV återvinning AB per 2016-12-31.*

*** Haninge kommun har i januari 2003 ingått en solidarisk borgen som för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga förpliktelser. Samtliga 286 kommuner som per 2016-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlems-kommunerna.*

Per 2016-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 346 091 mnkr och Haninge kommuns del är 0,57 % av dessa.

KOMMUNALT FORLUSTANSVAR EGNAHEM 2016-12-31

Företag	Låneskuld	40 % av
SBAB 16 st	1,0	0,4

LEASING

Beräkningarna av kommunens leasingåtaganden är framtagna av Leaseright KB.

Finansiella leasingavtal över 3 år	KOMMUNEN	
Fordon	2016	2015
Totala minimileasingavgifter	4,9	5,0
Nuvärde minimileasingavgift	4,8	5,0
Därav som förfaller inom ett år	*0,8*	*1,4*
Därav som förfaller om ett till fem år	*4,0*	*3,6*
Därav som förfaller efter fem år	*0,0*	*0,0*

Operationella leasingavtal (avser ej	KOMMUNEN	
	2016	2015
Nuvärde minimileasingavgifter	25,2	42,1
inom ett år	18,7	23,5
om ett till fem år	6,5	18,6
efter fem år	0,0	0,0

PENSIONSÅTAGANDEN

Bolag	Andel av totalt åtagande	
SRV återvinning AB, totalt 10,1 mnkr	31,50%	3,2
totalt 142,9 mnkr	25,04%	35,8
totalt 16,3 mnkr	100,00%	16,3
Summa		**55,3**

NOT 24 INVESTERINGAR I IMMATERIELLA ANLAGGNINGSTILLGÅNGAR

	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Årets investeringar i immateriella anläggningstillgångar	0,0	0,0	-0,1	0,2
Summa	**0,0**	**0,0**	**-0,1**	**0,2**

NOT 25 INVESTERINGAR I MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Årets investering i fastigheter och mark	206,8	130,9	194,9	172,4
Årets investering i inventarier	37,0	13,6	48,3	32,4
Årets investering i pågående ny-, till- och ombyggnader	57,8	78,6	330,8	375,7
Summa	**301,6**	**223,1**	**574,0**	**580,5**

NOT 26 ÖVRIGA TILLFÖRDA MEDEL VA-VERKSAMHETEN

Enligt VA-lagen bokförs inbetalda anläggningsintäkter som skuld till VA-kunderna

	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Ökning av skulden till VA kunderna i kommunen	104,9	39,3	104,9	39,3
Summa	**104,9**	**39,3**	**104,9**	**39,3**

NOT 27 UPPLYSNINGAR OM FINANSIELLA INTRUMENT

Finansiella instrument i Haninge kommun
Haninge kommun innehar inga säkringsinstrument.

Finansiella instrument i Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge
Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge innehar inga säkringsinstrument.

Finansiella instrument i Haninge Bostäder AB
Avtal om ränteswappar ingås i syfte att minimera ränterisker och att uppnå önskad räntebindningstid. Intäkter och kostnader för ränteswappar nettoredovisas under räntekostnader. Marknadsvärdeförändring under swapavtalens löptid redovisas inte i resultatet. Redovisning av finansiella instrument sker enligt kapitel 11 i K3 vilket innebär tillämpning av säkringsredovisning.

På balansdagen fanns ränterörliga lån på tillsammans 483 623 tkr, swapavtal om nominellt 373 000 tkr har ingåtts för att säkra framtida räntekostnader. Effektiviteten av säkringen förväntas vara hög.

Marknadsvärdet har beräknats som de kostnader/intäkter som hade uppstått om kontrakten stängts på balansdagen. Marknadsvärdet baseras på förmedlade kreditinstituts värdering, vars rimlighet prövas genom diskontering av beräknade framtida kassaflöden enligt kontraktens villkor och förfallodagar och med utgångspunkt i marknadsräntan för liknande instrument på balansdagen.

Swapportföljens totala marknadsvärde uppgick till -19 274 tkr på balansdagen. Genomsnittlig löptid per balansdagen är 3,1 år.

Rättelse sida 38 och 39, Årsredovisning 2016. Rättelserna är markerade med färgöverstrykning

Personal

PERSONAL

ANTAL ANSTÄLLDA

Samtliga uppgifter gäller tillsvidareanställningar och visstids anställningar med en sysselsättningsgrad på minst 40 % av heltid. Uppgifterna avser de förhållanden som gällde den 31 december respektive år.

Antalet anställda visas i antal personer, antal anställningar eller antal årsarbetare. Skillnaden är hur man räknar fram de anställda och hur man väljer att visa det. I Haninge har antal personer ökat med 56 mellan 2015 och 2016. Dessa personer kan även beräknas som antal anställningar. Dessa har ökat med 60 mellan 2015 och 2016. Beräknas istället antal årsarbetare, det vill säga om den faktiska sysselsättningsgraden för månadsavlönade och arbetade timmar för timavlönade omräknas till heltidsanställningar, har antalet ökat med 59,6.

Medelåldern har inte förändrats nämnvärt mellan åren.

	Antal personer		Antal anställningar		Antal årsarbetare		Medelålder	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Alla	4 607	4 663	4 622	4 682	4 381,6	4 441,2	45,0	44,9
Kvinna	3 617	3 633	3 629	3 649	3 429,8	3 450,5	44,9	44,9
Man	990	1 030	993	1 033	951,8	990,7	45,2	44,7

Personalgrupper som ökat mest i antal personer finns inom kategorierna övrig personal samt chefer och barnomsorgspersonal. De grupper som minskat mest finns inom kategorierna handikappomsorgspersonal samt äldreomsorgspersonal. Kommunen har stor omsorgsverksamhet på entreprenad. Det innebär att många som arbetar inom till exempel omsorg på kommunens uppdrag, är anställda av annan arbetsgivare än kommunen.

PERSONALSTRUKTUR	Kvinnor	Män	Totalt 2015	Totalt 2016	Förändring
Barnomsorgspersonal	980	110	1 067	1 090	23
Lärare	519	174	675	693	18
Handläggare och specialister	486	126	622	612	-10
Äldreomsorgspersonal	501	33	568	534	-34
Handikappomsorgspersonal	362	94	500	456	-44
Chefer	192	80	254	272	18
Gymnasielärare	110	99	196	209	13
Administrativ personal	155	20	165	175	10
Teknisk personal övriga	26	131	176	157	-19
Teknisk handläggare	51	61	101	112	11
Fritidsledare	40	46	89	86	-3
Kulturpersonal	47	10	52	57	5
Övrig personal	187	23	142	210	68
Totalt	3 656	1 007	4 607	4 663	56

Förvaltningarnas antal anställda visas i antal anställda, det vill säga både heltids- och deltidsanställda.

ANTAL ANSTÄLLNINGAR	2015			2016		
	Kvinna	Man	Totalt	Kvinna	Man	Totalt
Kommunstyrelsen	144	68	212	150	70	220
Grund- och förskolenämnden	1 682	327	2 009	1 740	348	2 088
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	255	110	365	294	187	481
Kultur- och fritidsnämnden	111	99	210	100	89	189
Socialnämnden	635	166	801	655	165	820
Stadsbyggnadsnämnden	55	93	148	76	96	172
Äldrenämnden	630	68	698	635	77	712
Totalt	3 512	931	4 443	3 650	1 032	4 682
Ofördelade personer 2015			179*			
Totalt inkl ofördelade personer 2015			4 622			

*På grund av maskinella problem i lönesystemet 2015 har dessa 179 anställningar inte kunnat fördelas per nämnd och det blir en avvikelse vid redovisning per nämnd 2015. Skillnaden mellan antal anställningar per nämnd 2015 och 2016 ska därför i flera nämnder vara avsevärt lägre.

PERSONALOMSÄTTNING

Personalomsättning är en beräkning av personal som börjar och slutar. I beräkningen ingår tillsvidareanställda månadsavlönade. Omsättningen beräknas genom medelvärdet av antalet anställda 1 januari och antalet anställda 31 december, dividerat med antalet avgångar. Redovisningen görs i procent.

PERSONALOMSÄTTNING	Totalt i procent	Avgång på egen begäran, antal personer	Pensionsavgångar, antal personer
År 2015	13,5	462	119
År 2016	15,0	456	97

Det totala antalet personer som lämnat kommunen under året är i förhållande till 2015 lägre, både i kategorin som slutat på egen begäran och de som gått i pension. Den totala personal- omsättningen är högre i procent för år 2016 i förhållande till föregående år. Det förklaras med att värdet är ett genomsnitt av de sex förvaltningarnas totala personalomsättning i procent där en förvaltnings tillfälliga ökning påverkar det totala värdet för kommunen. Både avgångar och nyanställningar bidrar till omsättning.

Äldreförvaltningen och kommunstyrelseförvaltningen har under 2016 haft relativt stora ökningar i personalomsättning i förhållande till år 2015. På äldreförvaltningen har antalet pensionsavgångar dubblerats och 21 nyanställts. Kommunstyrelse-förvaltningen har haft en dubblering av antalet personer som valt att avsluta sin anställning på egen begäran samt en nyanställning av 8 personer.

Övriga förvaltningar har haft ungefär samma personalomsättning 2016 som 2015.

Rättelse sid 64, Årsredovisning 2016. Rättelserna är markerade med färgöverstrykning

NOT 11. Maskiner och inventarier	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Ingående balans	99,6	114,3		
varav VA	2,0	2,0		
Årets investering	37,0	13,6		
varav VA	0,8	0,6		
Förändring ackumulerade avskrivningar	-16,5	10,5		
varav VA	-0,7	-0,6		
Utrangering	-16,3	-38,8		
varav VA	0,0	0,0		
Summa	103,8	99,6		
Därav finansiell leasing				
Ingående balans	0,0	0,0		
Årets investering	5,3	0,0		
Förändring ackumulerade avskrivningar	-0,5	0,0		
Utrangering	0,0	0,0		
Summa	4,8	0,0		

NOT 12. Pågående ny-, till- och ombyggnad	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Pågående investeringar	307,2	249,5		
varav VA	23,0	18,2		

NOT 13. Aktier och andelar	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
	2016	2015	2016	2015
Aktier och andelar	65,1	60,6		
Grundfond Tyrestaskogen	8,0	8,0		
Avgår interna elimineringar	-	-		
Summa	73,1	68,6		

Aktieförteckning Antal Andel % Nominellt värde, kr Anskaffningsvärde, kr				
Haninge kommun Holding AB	44 100	100	1 000	44 100 000
SKL Kommentus	19	0,01	100	1 900
SRV Återvinning AB	5 600	31,5	500	350 000
Stockholmsregionens Försäkrings AB	72 956	7,1	100	7 295 600
Vårljus AB	5 275	10,6	100	527 500
Summa 52 275 000				

Andelar (kr) 2016	
Folkets Hus Vendelsö 100 och Handen 100	1
Stockholms företagarförening	1 040
Södertörns Jordbrukskassa	477
Kommuninvest ekonomisk förening	12 871 742
Summa	12 873 260

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (4)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Ekonomiavdelningen	2017-03-08	KS 2017/117	
Handläggare			
Jörn Karlsson, ekonomidirektör			

Överföring av driftmedel till 2017

Sammanfattning

Enligt reglerna för kommunens ekonomistyrning ska nämndernas nettoresultat normalt överföras till nästkommande år i sin helhet. Fullmäktige har dock alltid möjlighet att pröva om en resultatöverföring är rimlig, med avseende på hur nämndens överskott eller underskott har uppstått. Överföring av överskott förutsätter att det kan disponeras i nästkommande års budget. En grundförutsättning för all beviljad resultatöverföring mellan åren är också att dessa medel endast får användas till åtgärder av engångskaraktär, och inte vara nivåhöjande för kommande års budget. Kommunstyrelseförvaltningen har fått in begäran från nämnderna om överföring av resultat från 2016 till 2017.

Nämndernas samlade resultat från 2016 är ett överskott på 62 953 tkr (exklusive kommunfullmäktiges reserv). Flertalet nämnder som redovisat överskott 2016 har begärt att få överföra överskotten i sin helhet till budget 2017. Undantag är stadsbyggnadsnämnden som hemställt om att få föra över 50 procent av samlat överskott till budget 2017 och fondera 50 procent av överskottet till budget 2018. Socialnämndens överskott är nedskrivet med anledning av att riktade statsbidragsmedel inte förbrukades under 2016. Det justerade resultatet önskar nämnden få medföra i sin helhet till 2017 års budget. Kommunstyrelseförvaltningen begär att få medföra ett lägre resultat än det bokförda. Endast överskott som avser oförbrukade medel för riktade insatser 2016 begärs att få tas i anspråk i 2017 års budget. Äldrenämnden, som är den enda nämnden med underskott (fonderat från 2015), har begärt att få dela upp kvarstående nettounderskott på två år 2017-2018.

Förvaltningens synpunkter

I samband med att årsredovisningarna godkänts av respektive nämnd har kommunstyrelseförvaltningen efter samråd med den politiska kommunledningen granskat, justerat och kommenterat äskandena från nämnderna.

Sammanfattningsvis föreslås nämnder med överskott tillåtas överföra 50 procent av 2016 års överskott till 2017 års budget.

Resterande 50 procent av överskotten fonderas till 2018 års budget. Undantag är revisionen som får föra med hela överskottet 2016 till 2017, med anledning av att beloppet endast är 77 tkr. Samtliga nämnder och kommunstyrelsen tillåts enligt förslaget få överföra 100 procent av tidigare fonderat överskott från 2015 till 2017 års budget, i enlighet med föregående års beslut i fullmäktige om resultatöverföring (KF 2016-04-18, § 142).

Äldrenämnden föreslås få dela upp kvarvarande nettounderskott på två år, 2017-2018.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till överföringar av driftmedel 2017 och nämndernas äskanden om resultatöverföring finns sammanfattade i bilagda tjänsteutlåtande.

Sammanlagt innebär förslaget att nämnderna för med sig ett nettoöverskott på 30 884 tkr från 2015 och 2016 till 2017 och att 18 150 tkr netto fonderas till 2018 års budget.

Av äldrenämndens nettounderskott fonderas -3 871 tkr till 2018 års budget

Den senaste skatteprognosen, som kom den 21 februari, innebär en prognos som är 17 000 tkr högre än det budgeterade intäkten för 2017. Resultatöverföringen på 30 884 tkr finansieras genom ökade skatteintäkter med 15 000 tkr samt ett lägre budgeterat resultat för 2017. Det innebär att kommunens budgeterade resultat efter resultatöverföring sänks från 107 338 tkr till 91 453 tkr.

Underlag för beslut

- Tjänsteutlåtande 2017-03-08 – Överföring av driftsmedel från 2016 till 2017

- Protokoll grund- och förskolenämnden 2017-02-16 § 24 inkl särskilt yttrande

- Protokoll gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2017-02-07 § 6

- Protokoll kultur- och fritidsnämnden 2017-02-14 § 14

- Protokoll socialnämnden 2017-02-14 § 5

- Protokoll äldrenämnden 2017-02-14 § 14

- Protokoll stadsbyggnadsnämnden 2017-02-08 § 13

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Ett sammanlagt överskott om 30 884 tkr av nämndernas justerade resultat 2015 och 2016 överförs till 2017 års budget fördelat enligt följande:

   - revisionen 77 tkr
   - kommunstyrelsen 3 914 tkr
   - stadsbyggnadsnämnden 6 816 tkr
   - kultur- och fritidsnämnden 1 270 tkr
   - socialnämnden 2 781 tkr
   - gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 9 308 tkr
   - grund- och förskolenämnden 10 590 tkr
   - äldrenämnden -3 871 tkr.

   Resultatöverföringen på 30 884 tkr finansieras genom ökade skatteintäkter med 15 000 tkr samt ett lägre budgeterat resultat för 2017. Det innebär att kommunens budgeterade resultat efter resultatöverföring sänks från 107 338 tkr till 91 453 tkr.

2. Ett sammanlagt överskott från om 18 150 tkr av nämndernas justerade resultat 2016 fonderas till budget 2018 fördelat enligt följande:

   - stadsbyggnadsnämnden 4 704 tkr
   - kultur- och fritidsnämnden 550 tkr
   - socialnämnden 1 959 tkr
   - gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 5 566 tkr
   - grund- och förskolenämnden 9 243 tkr.

3. Äldrenämndens kvarvarande underskott på -3 871 tkr fonderas till år 2018.

Bengt Svenander Kommundirektör	Jörn Karlsson Ekonomidirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet: Ekonomiavdelningen

För kännedom: Samtliga nämnder

Haninge kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

8 mars 2017

Controllerenheten
Karin Reschke

Kommunstyrelsen

Överföring av driftmedel från 2016 till 2017

Sammanfattning

Enligt reglerna för kommunens ekonomistyrning ska nämndernas nettoresultat normalt överföras till nästkommande år i sin helhet. Fullmäktige har dock alltid möjlighet att pröva om en resultatöverföring är rimlig, med avseende på hur nämndens överskott eller underskott har uppstått. Överföring av överskott förutsätter att det kan disponeras i nästkommande års budget. En grundförutsättning för all beviljad resultatöverföring mellan åren är också att dessa medel endast får användas till åtgärder av engångskaraktär, och inte vara nivåhöjande för kommande års budget. Kommunstyrelseförvaltningen har fått in begäran från nämnderna om överföring av resultat från 2016 till 2017.

Nämndernas samlade resultat från 2016 är ett överskott på 62 953 tkr (exklusive kommunfullmäktiges reserv). Flertalet nämnder som redovisat överskott 2016 har begärt att få överföra överskotten i sin helhet till budget 2017. Undantag är stadsbyggnadsnämnden som hemställt om att få föra över 50 procent av samlat överskott till budget 2017 och fondera 50 procent av överskottet till budget 2018. Socialnämndens överskott är nedskrivet med anledning av att riktade statsbidragsmedel inte förbrukades under 2016. Det justerade resultatet önskar nämnden få medföra i sin helhet till 2017 års budget. Kommunstyrelseförvaltningen begär att få medföra ett lägre resultat än det bokförda. Endast överskott som avser oförbrukade medel för riktade insatser 2016 begärs att få tas i anspråk i 2017 års budget. Äldrenämnden, som är den enda nämnden med underskott (fonderat från 2015), har begärt att få dela upp kvarstående nettounderskott på två år 2017-2018.

I samband med att årsredovisningarna godkänts av respektive nämnd har kommunstyrelseförvaltningen efter samråd med den politiska kommunledningen granskat, justerat och kommenterat äskandena från nämnderna.

Sammanfattningsvis föreslås nämnder med överskott tillåtas överföra 50 procent av 2016 års överskott till 2017 års budget. Resterande 50 procent av överskotten fonderas till 2018 års budget. Undantag är revisionen som får föra med hela överskottet 2016 till 2017, med anledning av att beloppet endast är 77 tkr. Samtliga nämnder och kommunstyrelsen tillåts enligt förslaget få överföra 100 procent av

tidigare fonderat överskott från 2015 till 2017 års budget, i enlighet med föregående års beslut i fullmäktige om resultatöverföring (KF 2016-04-18, § 142).

Äldrenämnden föreslås få dela upp kvarvarande nettounderskott på två år, 2017-2018.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till överföringar av driftmedel 2017 finns sammanfattat i kolumnen ”Överförs till 2017 års budget”. Nämndernas äskanden om resultatöverföring finns sammanfattade under rubrik för respektive nämnd, tillsammans med kommunstyrelseförvaltningens kommentar.

Sammanlagt innebär förslaget att nämnderna för med sig ett nettoöverskott på 30 884 tkr från 2015 och 2016 till 2017 och att 18 150 tkr netto fonderas till 2018 års budget.
Av äldrenämndens nettounderskott fonderas -3 871 tkr till 2018 års budget

Den senaste skatteprognosen, som kom den 21 februari, innebär en prognos som är 17 000 tkr högre än det budgeterade intäkten för 2017. Resultatöverföringen på 30 884 tkr finansieras genom ökade skatteintäkter med 15 000 tkr samt ett lägre budgeterat resultat för 2017. Det innebär att kommunens budgeterade resultat efter resultatöverföring sänks från 107 338 tkr till 91 453 tkr tkr.

Nämnd	Bokfört resultat 2016	Justerat resultat 2016	Resultatfond 2017	Överförs till 2017 års budget 50%	Resultatfond 2018
Revisionen	-185	-185	262	77	0
Södertörns överförmyndarnämnd	0	0	0	0	0
Södertörns upphandlingsnämnd	0	0	0	0	0
Kommunstyrelsen	7 453	1 536	2 378	3 914	0
Valnämnden	92	0	0	0	0
Stadsbyggnadsnämnden	9 408	9 408	2 112	6 816	4 704
Kultur- och fritidsnämnden	1 099	1 099	721	1 270	550
Socialnämnden	11 117	3 917	823	2 781	1 959
Grund- och förskolenämnden	22 485	18 485	1 348	10 590	9 243
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	11 132	11 132	3 742	9 308	5 566
Äldrenämnden	352	352	-8 094	-3 871	-3 871
Summa	**62 953**	**45 744**	**3 289**	**30 884**	**18 150**

Tabellen redovisas i tusentals kronor (tkr)

Justerat resultat 2016

Bokfört resultat 2016 för nämnderna var ett överskott på 62 953 tkr exklusive fullmäktiges reserv. I samband med ärendehanteringen för överföring av driftmedel till kommande års budget har det bokförda resultatet granskats och i några fall

justerats för att säkerställa rimligheten i resultatöverföringen. Det justerade resultatet är ett överskott på 45 744 tkr, dvs. totalt 17 207 tkr lägre än det bokförda resultatet.

Kommunstyrelsens bokförda resultat var ett överskott på 7 453 tkr. Kommunstyrelseförvaltningen begär att få medföra ett lägre resultat än det bokförda. Endast överskott som avser oförbrukade medel för riktade insatser 2016 begärs att få överföras till 2017 års budget. Det belopp som kommunstyrelseförvaltningen begär att överföra till 2017 års driftbudget är sammanlagt 1 536 tkr, vilket motsvarar det justerade resultatet 2016. Det bokförda resultatet är nedjusterat med 5 917 tkr, eftersom denna del av överskottet 2016 inte önskas medföras till 2017.

Valnämndens bokförda resultat 2016 var ett överskott på 92 tkr. Det justerade resultatet är noll eftersom det bokförda överskottet inte begärs att få medföras till 2017.

Socialnämnens bokförda resultat var ett överskott på 11 117 tkr. Nämnden beviljades av fullmäktige 7 200 tkr av statsbidraget för nyanlända, för uppförande av boende till ensamkommande barn och nyanlända flyktingar 2016 (KF 2016-02-15 § 21). Byggnationen genomfördes inte under året, varför nämndens resultat justeras ned med 7 200 tkr. Justerat resultat för 2016 är därmed ett överskott på 3 917 tkr.

Grund och förskolenämndens bokförda resultat var ett överskott på 22 485 tkr. I resultatet ingick ett överskott inom elevpengsystemet med 4 000 tkr, vilka återförs till fullmäktige i enlighet med kommunens regler för ekonomi- och verksamhetsstyrning gällande elevpeng. Justerat resultat för 2016 är därmed ett överskott på 18 485 tkr.

Resultatöverföring

Revisionen
Revisionen har ett underskott för 2016 på -185 tkr. Revisionen har ett fonderat överskott från 2015 på 262 tkr, vilket enligt beslut i fullmäktige (KF 2016-04-18 § 142) ska tillskjutas 2017 års budget. Underskottet 2016 justeras mot resultatfonden från 2015, netto finns ett överskott på 77 tkr som begärs få överföras till 2017.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar
Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker att 77 tkr, nettot av 2015 års överskott och 2016 års underskott, i sin helhet överförs till budget 2017. Revisionen har därmed inga medel fonderade i resultatfond inför 2018.

Södertörns överförmyndarnämnd
Överförmyndarnämnden har ett bokfört nollresultat.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar
Överförmyndarverksamheten ingår fr.o.m. 2011 i en gemensam nämnd tillsammans med Botkyrka, Huddinge, Tyresö och Nynäshamns kommuner. Det resultat (under- eller överskott) som uppkommit inom nämndens ansvarsområde under innevarande

år bokas upp inför bokslut och balanseras över till kommande år. Resultaten för respektive år hanteras alltså bokföringsmässigt varje år och behandlas inte via resultatöverföringsärendet.

Södertörns upphandlingsnämnd
Södertörns upphandlingsnämnd har ett bokfört nollresultat.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar
Södertörns upphandlingsnämnd ingår fr.o.m. oktober 2012 i en gemensam nämnd tillsammans med Nynäshamns kommun. Det resultat (under- eller överskott) som uppkommit inom nämndens ansvarsområde under innevarande år bokas upp inför bokslut och balanseras över till kommande år. Resultaten för respektive år hanteras alltså bokföringsmässigt varje år och behandlas inte via resultatöverföringsärendet.

Kommunstyrelsen
Kommunstyrelsen redovisade ett överskott på 7 453 tkr för 2016. Det finns också ett fonderat överskott från 2015 på 2 378 tkr, som enligt fullmäktiges beslut (KF 2016-04-18 § 142) ska tillföras budget 2017.

Av 2016 års överskott på 7 453 tkr begärs 1 536 tkr överföras till 2017 års budget. Resterande överskott, 5 917 tkr, skrivs ned mot det justerade resultatet, eftersom det inte tas i anspråk till 2017 års budget eller framåt.

Förvaltningens förslag till fördelning 2017 av överskott 2016 framgår nedan:

Hållbarhetsberedningen	252
Organisationsberedningen	294
MR-beredningen	274
Miljömedel, intressentanalys	152
Flyktingmedel, ekonomi	164
Årsta slott	400
Summa, tkr	**1 536**

Resterande del av kommunstyrelsens överskott om 5 917 tkr ianspråktas inte för 2017 års budget eller framåt.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar
Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker att överskott från 2016 på 5 917 tkr som inte ianspråktas 2017 eller framåt, justeras mot bokfört resultat. Justerat resultat är därmed 1 536 tkr.

Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker att 2 378 tkr, fonderade från 2015, enligt tidigare beslut i fullmäktige (KF 2016-04-18, § 142) tillförs 2017 års budget.

Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker att ett samlat överskott från 2015 och 2016 på 3 914 tkr överförs till 2017 års budget. Fonderade medel från 2015 fördelas enligt

fullmäktiges tidigare beslut. Kommunstyrelsen har därmed inga medel fonderade till 2018 års budget.

Valnämnden
Valnämnden redovisar 2016 ett överskott på 92 tkr, vilket inte önskas överföras till 2017.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar
Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker att valnämnden inte tar med sig överskottet från 2016 in i 2017 och att justerat resultat för 2016 därmed är noll. Nämnden har inga medel fonderade från tidigare år.

Stadsbyggnadsnämnden
Stadsbyggnadsnämnden redovisade ett överskott på 9 408 tkr. Nämnden hemställer hos fullmäktige att få överföra 50 procent av överskottet från driftbudget 2016 till budgetår 2017, motsvarande 4 704 tkr. Resterande 50 procent av 2016 års överskott, 4 704 tkr, önskar nämnden fondera till 2018 års driftbudget.

Nämnden har 2 112 tkr i resultatregleringsfond från överskott år 2015. Enligt beslut i fullmäktige (2016-04-08, § 142) ska resultatfonden tillföras 2017 års driftbudget. Sammanlagt överskott som nämnden önskar föra över från 2015 och 2016 till 2017 års driftbudget är därmed 6 816 tkr.

Nämndens förslag till åtgärder finansierade av överskott 2015-2016 framgår nedan:

Överskottsprojekt till 2017 - projektförslag, kostnad, prioritering, kommentar:

Åtgärd:	Text:	Prio/avd	Mnkr	Delsumma:	Avdelning	Kommentar/beskrivning:
1	PopUp-kontor	1	1,00		Plan	Temporärt flytta ut ett projektteam i ex ett pågående plamområde, eller i en kommundel, är en ide som vi gärna vill prova, kan ge goda förutsättningar för ett utvecklat planarbete. En grund för att "sätta ut platsen" (place-making), eller under samrådet ett nytt och direkt sätt för medborgardialog och för teamet ett påtaligt sätt att verka i verkligheten
				1,00	Plan	
2	Trafiksäkerhetsprogram: toppbeläggning GC-vägar	1	2,00		Teknik	
				2,00	Teknik	
3	Våtkompostprojektet (Lova)	1	1,60		Förv.ledning	Kommunen/SBF måste bidra med 50%; totalt 1,975 mkr.
4	Vad händer på Stadsbyggnad/kommunhusets entre	2	0,40		Förv.ledning	Avser offert där KSF:s del är inkluderad
				2,00	Förv.ledning	
5	Tulpanfestival 2018	1	0,80		Park o natur	Haninge arrangerar tulpanfestival med nationell konferens våren 2018. Vi vill visa en Pop-up-park i centrala Handen och lökplanteringar i Eskilsparken.
6	Haningeblomster	2	0,30		Park o natur	En upprepning och utökning av de uppskattade blomsterrefugerna 2016.
7	Brandbergen, önskemål från trygghetsvandring och medborgardialog	3	0,70		Park o natur	Röjning naturmark, utbyte sliten utrustning, förnyelse av planteringar, målning tunneltak
				1,80	Park o natur	
Summa			**6,80**	**6,80**		

Driftöverskott kvar från 2015 uppgår till:	**2,1**	**mnkr**
Resultat från 2016 uppgår till 9,4 mnkr och 50 % ger till år 2017:	**4,7**	**mnkr**
Summa förslag till projekt enligt ovan att användas under 2017:	**6,8**	**mnkr**
Resterande överskott 2017 föreslås överföras till år 2018:	**4,7**	**mnkr**

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar
Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker med hänvisning till beslut fattat av fullmäktige (KF 2016-04-18, § 142), att överföring av 2 112 tkr som fonderats i resultatfond från 2015 tillförs 2017 års driftbudget.

Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker att 50 procent motsvarande 4 704 tkr av 2016 års överskott överförs till 2017 års driftbudget.

Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker att stadsbyggnadsnämnden får föra med ett samlat överskott från 2015 och 2016 om 6 816 tkr till 2017 års budget med utgångspunkt i den behovsprioritering som nämnden redogjort för. Nämnden har därmed 4 704 tkr fonderade till 2018.

Kultur- och fritidsnämnden
Nämnden redovisade ett överskott 2016 på 1 099 tkr. Nämnden disponerar 721 tkr från 2015 års resultat i resultatfond som enligt beslut i fullmäktige får tas i anspråk i budget 2017 (KF 2016-04-18, § 142).

Nämnden hemställer hos fullmäktige att under 2017 få ta i anspråk 2015 års fonderade resultat på 721 tkr. Nämnden hemställer vidare att 2016 års resultat på 1 099 tkr överförs i sin helhet till 2017 års driftbudget.

Nämndens begär att få disponera överskotten från 2015 och 2016 om sammanlagt 1 820 tkr för särskilt riktade satsningar och insatser av engångskaraktär 2017, vilka framgår i tabellen nedan:

tkr	
Lovskola och språkkafé	650
Granulat till konstgräsplaner	350
Föreningsbidrag	150
IPP och KPP	150
Biblioteksplan	250
Reinvesteringar i konst	300
Summa	**1 850**

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar
Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker att fonderat överskott om 721 tkr i resultatfond från överskott 2015 tillförs 2017 års budget, i enlighet med tidigare fattat beslut (KF 2016-04-18, § 142).

Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker att kultur- och fritidsnämnden får föra över 50 procent av justerat resultat 2016 motsvarande 550 tkr.

Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker att ett samlat överskott från 2015 och 2016 på 1 271 tkr förs över till 2017 års budget med utgångspunkt i de behov som presenterats ovan. Nämnden har därmed 550 tkr fonderade medel i resultatfond till 2018.

Socialnämnden

Nämndens bokförda resultat 2016 var ett överskott på 11 117 tkr jämfört med budget. Av överskottet förklaras 7 200 tkr av att inget uppförande av boende för ensamkommande barn och nyanlända flyktingar genomfördes under året. Nämndens faktiska driftresultat är därmed ett överskott på 3 917 tkr.
Nämnden har ett överskott i resultatregleringsfond från 2015 på 823 tkr. I enlighet med tidigare fattat beslut (KF 2016-04-18, § 142) ska nämnden ta resultatregleringsfonden från 2015 års överskott på 823 tkr i anspråk i 2017 års driftbudget.

Socialnämnden hemställer att fullmäktige beslutar att 2016 års driftresultat på 3 917 tkr överförs till 2017 års driftbudget. Socialnämnden hemställer vidare att fullmäktige beslutar att hela summan av fonderat driftresultat från 2015, 823 tkr, överförs till 2017 års driftbudget.

Nämndens reserv minskades med 3,9 mnkr i budget 2017 för att skapa utrymme för förvaltningen att arbeta med omställning av verksamheten under året. Orsaken till att att nämnden beslutade om att tillfälligt sänka nämndreserven istället för att göra hela justeringen på verksamheternas budget, är att åtgärdsplaner och konkreta förändringar i verksamheten pågår. Om fullmäktige beslutar i enlighet med nämndens äskande så ska nämndens reserv återställas till ursprunglig nivå i samband med ett sådant beslut.

Sammanlagt önskar nämnden därmed överföra 4 740 tkr från 2015 och 2016 års driftöverskott till budget 2017.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar
Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker att nämndens bokförda resultat justeras från 11 117 tkr till 3 917 tkr med anledninga av tilldelat men ej förbrukat statsbidrag 2016 med 7 200 tkr.

Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker vidare i enlighet med beslut (KF 2016-04-18, § 142), att tidigare fonderat överskott från 2015 på 823 tkr regleras mot driftbudget 2017.

Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker att 50 procent av överskottet 2016 motsvarande 1 959 tkr överförs till 2017 års driftbudget.

Sammanfattningsvis tillstyrker kommunstyrelseförvaltningen att ett samlat överskott om 2 781 tkr tillförs 2017 års budget, förutsatt att dessa medel inte används till andra satsningar än de som framgår i äskandet eller som inte får vara nivåhöjande kommande år. Nämnden har därmed 1 959 tkr fonderade till 2018.

Grund- och förskolenämnden
Nämnden redovisade 2016 ett överskott på 22 485 tkr. I resultatet ingår ett överskott inom elevpengsystemet med 4 000 tkr, vilket enligt gällande ekonomistyrningsregler ska justeras mot fullmäktige i samband med bokslut eller i ärende om överföring av driftmedel mellan åren. Nämnden begär att få återföra överskottet i elevpengsystemet 2016 på 4 000 tkr till fullmäktige. Resultatet justeras därmed till ett överskott på 18

485 tkr, vilket nämnden hemställer i sin helhet ska tillföras 2017 års driftbudget, att användas enligt tabell nedan:

Beskrivning	Belopp (tkr)	Ack. Summa
Finansiering resultatenheternas överskott från 2016	4 973	
Förskola verksamhetsutveckling (överskott >1 %)	399	5 372
Grundskola verksamhetsutveckling (överskott >1 %)	2 799	8 171
Pedagogisk omsorg, avskrivning underskott 2016 100%	244	8 415
Runstensskolan, avskrivning undersktot 2016 100% ??	2 189	10 605
Nya IT-avtal (NGS) & Nationella IT-strategin, ofinansierad del 2017	5 716	16 321
Förvaltningscentrala resurser för riktade insatser för höjd måluppfyllese, test 2017	2 190	18 511
Ospecifiserade satsningar 2017	0	18 511
Summa:	**18 511**	

Nämnden har inte beaktat resultatfondering från tidigare år i årsredovisningen 2016. I resultatfond från 2015 finns 1 348 tkr fonderade för nämndens räkning till 2017, vilka ska tillföras nämndens driftbudget 2017 enligt tidigare beslut i fullmäktige (KF 2016-04-18, § 142).

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar
Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker i enlighet med gällande ekonomistyrprinciper att grund- och förskolenämndens resultat för 2016 justeras ned för överskottet inom elevpengsystemet med 4 000 tkr, vilket innebär ett justerat resultat för 2016 på 18 485 tkr.

Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker att 1 348 tkr fonderade från 2015 års resultat enligt fullmäktiges tidigare beslut (KF 2016-04-18 § 142) ska överföras till 2017 års driftbudget.

Kommunstyrelseförvaltning tillstyrker vidare att 50 procent av 2016 års justerade driftresultat, motsvarande 9 243 tkr överförs till 2017 års driftbudget.

Sammantaget tillstyrker kommunstyrelseförvaltningen att ett samlat överskott från 2015 och 2016 om 10 590 tkr tillförs 2017 års budget, förutsatt att dessa medel inte används till andra satsningar än de som framgår i äskandet eller som inte får vara nivåhöjande kommande år. Nämnden har därmed 9 243 tkr fonderade till 2018.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Nämnden redovisade 2016 ett överskott på 11 132 tkr. Kostnaderna för eleversättningar var lägre än budgeterat. Dels erhöll kommunen mer i bidrag än vad de asylsökande faktiskt kostade i programersättning, dels var elevantalet bland de folkbokförda eleverna lägre än budgeterat, vilket innebar ett överskott på cirka 1 300 tkr. Dessa huvudsakliga poster summerar till cirka 3 700 tkr. Utöver det var kostnader inom central förvaltning, inklusive nämndens reserv, lägre än budgeterat. Ingen del av överskottet kan enligt nämnden hänföras till specifika och riktade ramtillskott med lägre kostnader än beräknat och därför finner nämnden anledning att

hemställa till kommunfullmäktige att bevilja en överföring av driftmedel från 2016 års ram till 2017 på hela överskottsbeloppet.

I överföringsärendet från föregående år beslutade kommunfullmäktige om en fondering av medel från 2015 års ram på 3 742 tkr (KF 2016-04-18, § 142).

Nämndens sammantagna anspråk om överföring till 2017 års driftbudget uppgår därför till 14 874 tkr, att disponera enligt följande.

tkr	
Överföring till egna enheter	2 163
Minskad återbetalning från Fredrik/Fredrika	1 094
Simundervisning och lovskola	1 000
VFU-samordning	650
Rörelse i skolan	1 000
Kartläggning och planering av kommande lokalbehov	500
Insatser för elevers psykiska hälsa	2 000
Akademierna	500
Digitalisering - kartläggning, kompetens, struktur	2 000
Pedagogisk verksamhetsutveckling	3 000
Utveckling av elevhälsan/studerandeteam	1 000
Summa	**14 907**

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar
Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker i enlighet med beslut fattat i fullmäktige (KF 2016-04-18, §142), att fonderat överskott från 2015 på 3 742 tkr regleras mot 2017 års driftbudget.

Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker att 50 procent av 2016 års justerade driftresultat på 5 566 tkr överförs till 2017 års budget med utgångspunkt i behovsspecifikationen ovan. Sammanlagt tillstyrks att 9 308 tkr av 2015 och 2016 års resultat överförs till 2017 års budget, förutsatt att dessa medel inte används till satsningar som är nivåhöjande kommande år. Nämnden har därmed 5 566 tkr fonderade till 2018 års driftbudget.

Äldrenämnden

Äldrenämnden redovisar ett överskott 2016 jämfört med budget på 352 tkr.

Äldrenämnden begär hos kommunfullmäktige att 2016 års överskott på 352 tkr överförs till 2017-2018 och att kvarstående underskott från tidigare år på 8 094 tkr reduceras med motsvarande summa. Resterande underskott fördelas med 3 871 tkr till 2017 och 3 871 tkr till 2018.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar
Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker att 2016 års överskott om 352 tkr justeras mot tidigare års fonderade underskott om totalt -8 094 tkr. Kvarvarande underskott är då -7 742 tkr.

Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker att hälften av kvarvarande underskott på -3 871 tkr överförs till 2017 års driftbudget samt att kvarvarande underskott på -3 871 tkr fonderas till 2018.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar:

1. Ett sammanlagt överskott om 30 884 tkr av nämndernas justerade resultat 2015 och 2016 överförs till 2017 års budget fördelat enligt följande:

   - revisionen 77 tkr
   - kommunstyrelsen 3 914 tkr
   - stadsbyggnadsnämnden 6 816 tkr
   - kultur- och fritidsnämnden 1 270 tkr
   - socialnämnden 2 781 tkr
   - gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 9 308 tkr
   - grund- och förskolenämnden 10 590 tkr
   - äldrenämnden -3 871 tkr.

   Resultatöverföringen på 30 884 tkr finansieras genom ökade skatteintäkter med 15 000 tkr samt ett lägre budgeterat resultat för 2017. Det innebär att kommunens budgeterade resultat efter resultatöverföring sänks från 107 338 tkr till 91 453 tkr tkr.

2. Ett sammanlagt överskott om 18 150 tkr av nämndernas justerade resultat 2016 fonderas till budget 2018 fördelat enligt följande:

   - stadsbyggnadsnämnden 4 704 tkr
   - kultur- och fritidsnämnden 550 tkr
   - socialnämnden 1 959 tkr
   - gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 5 566 tkr
   - grund- och förskolenämnden 9 243 tkr.

3. Äldrenämndens kvarvarande underskott på -3 871 tkr fonderas till år 2018.

Bengt Svenander
Kommundirektör

Jörn Karlsson
Ekonomidirektör

Dnr GFN 2016/250

§ 24 Årsredovisning 2016

Sammanfattning

Utbildningsförvaltningen har i sin förbättringsplan för 2016 lyft fram tre prioriterade områden:

Höjd kunskapsnivå och ökad likvärdighet

Systematiskt kvalitetsarbete

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Dessa tre områden ligger väl i linje med Skolinspektionens och Arbetsmiljöverkets synpunkter på förbättringsområden liksom kommunfullmäktiges och statens mål för verksamheten. Förvaltningen har på alla tre områden gjort framsteg, vilket bekräftas i indikatorer och av tillsynsmyndigheternas utlåtanden.

Betygen för årskurs 9 vårterminen 2016 uppvisar de bästa resultaten någonsin i de kommunala skolorna. Det genomsnittliga meritvärdet för 17 ämnen ligger på 223,0. Det är en ökning med drygt åtta meritpoäng jämfört med föregående år och är den största ökningen någonsin.

Andelen elever med behörighet till gymnasiet har ökat med nästan sex procentenheter, från 81,2 till 86,9 procent. Andelen elever med fullständiga betyg har ökat med sex procentenheter från 69,3 till 75,3 procent. Elevernas upplevelse av trygghet i verksamheten är hög, men ligger ändå under många andra kommuner enligt SKL:s Öppna jämförelser.

Under våren har planer för ökad rörelse i skolan och ökad läskvalitet beslutats.

Det råder en stabil ekonomisk situation inom förvaltningen. Alla enheter har ekonomisk balans eller ligger nära balans. Brandbergsskolans återhämtning överträffar den plan som formulerades 2015. För andra året i rad ökar skolans elevantal.

De kommunala skolorna i Haninge har två år i rad ökat sin andel av elevantalet jämfört med andra kommuner och fristående skolor.

På senare år har den centrala förvaltningen förstärkts i syfte att skapa ökad likvärdighet. Det gäller studie- och yrkesvägledning och mottagning av nyanlända. Dessa initiativ har förbättrat kvaliteten på dessa områden, men också bidragit till en mer likvärdig tillgång till tjänster som eleverna har rätt till. Det gäller bland annat rätten till studie- och yrkesvägledning och kartläggning av nyanländas förkunskaper.

Förvaltningen har genomfört utredningar kring resursfördelning, ekonomisk styrning och elevhälsa i syfte att öka kvaliteten och likvärdigheten i verksamheten, samt förbättra stödet till skolor och förskolor på dessa områden. Förslag på förändringar kommer att läggas fram under första kvartalet 2017.

Under året har antalet nyanlända elever med begränsad skolbakgrund ökat. Det ställer ökade krav på skolan. Det ökade antalet nyanlända kräver förstärkningar i kommunens skolor för att öka förmågan att ge dessa elever en god utbildning. Det behövs ökad kompetens för detta arbete och i svenska som andraspråksundervisning. Denna kompetens efterfrågas i alla skolor i Stockholmsområdet samtidigt som tillgången är begränsad. Det ökade antalet nyanlända elever har krävt en förstärkning av den centrala mottagningen av nyanlända, vilket också genomförts. Förstärkningen skapar bättre möjligheter till gemensam kompetensutveckling inom kommunen och till att sprida goda erfarenheter mellan skolorna.

En utredning om möjligheterna till att starta tvåspråkig sverigefinsk grundskola har genomförts. Den visar att det finns ett visst intresse bland föräldrar för en sådan skolgång. Till höstterminen kommer modersmålsundervisningen i finska att förstärkas i Vikingaskolan och Runstensskolan. Till hösten 2017 planeras start för sverigefinsk förskoleklass- och grundskoleundervisning i Vikingaskolan.

Det systematiska kvalitetsarbetet har stärkts. Resultat och utfall följs upp och analyseras på varje skola och i grundskolornas och förskolornas ledningsgrupper. Det görs också regelbundna uppföljningar per skolenhet med tidiga prognoser i syfte att i tid vidta åtgärder för att öka måluppfyllelsen. Förbättringsplaner är framtagna på alla nivåer i organisationen och gemensamma kvalitetsaktiviteter är planerade för alla skolor.

Utbildningar i systematiskt arbetsmiljöarbete har fortsatt under året. Alla chefer med personalansvar har fått en heldags utbildning i arbete med psykosocial arbetsmiljö. Denna utbildning bidrar till att arbetsmiljön regelbundet och systematiskt diskuteras på alla arbetsplatser för att söka åtgärder som underlättar personalens arbetssituation. En kartläggning av skolledarnas arbetsmiljö har genomförts och en handlingsplan för att komma till rätta med brister har tagits fram i samarbete med skolledarnas fackliga organisationer. Särskilda samverkansmöten för skolledarna har introducerats.

Under april har ett dialogmöte med fristående skolor, förskolor och pedagogisk omsorg genomförts. Denna dialog har fått en fortsättning i utvecklat samarbete kring modersmålsträning i förskolan och modersmål och studiehandledning i grundskolan.

Utbildningsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen och socialförvaltningen har tagit fram ett gemensamt dokument med gemensamma uppdrag. Detta dokument syftar till gemensamma aktiviteter kring de gemensamma uppdragen. Under april genomfördes en gemensam halvdag för de tre förvaltningarna för att sprida kännedom om gemensamma aktiviteter och kompetensutveckling kring väpnat våld i skolan.

Grund- och förskolenämndens budgetram för 2016 uppgick ursprungligen till 1 605,0 mnkr men utökades i februari med 1,1 mnkr som del av statsbidraget från migrationsverket samt med ytterligare 1,3 mnkr i december efter beslut i kommunfullmäktige om resultatöverföring från 2015. Därmed uppgår grund- och förskolenämndens slutliga budgetram till 1 607,4 mnkr för 2016, en nettoökning med 2,4 mnkr jämfört med nämndens ursprungliga budgetram.

Nettoutfallet för helåret uppgår till 1.585,0 mnkr (98,6 procent av årsbudget) och motsvarar en positiv budgetavvikelse på 22,5 mnkr (1,4 procent av årsbudget) för helåret 2016. I helårsresultat ingår även ett överskott i elevpengsystemet med 4,0 mnkr.

Grund- och förskolenämnden har under 2016 disponerat 20,1 mnkr i investeringsbudget, av dessa har 5,3 mnkr förbrukats under året.

Underlag för beslut

- Årsredovisning 2016.
- 2016 KF uppdrag GFN.

Förslag till beslut

1. Årsredovisningen 2016 godkänns.
2. Att 2016 års överskott för elevpengsystemet på 4,0 mnkr överförs till kommunfullmäktige
3. Att till kommunfullmäktige hemställa om att 2016 års överskott på 18,5 mnkr (exklusive resultat för elevpengsystemet) i sin helhet överförs till 2017 års driftbudget enligt särskild sammanställning
4. Att i samband med årsbokslutet 2016 skriva av hela underskottet på 0,2 mnkr för pedagogisk omsorg. Finansiering sker genom att del av grund- och förskolenämndens överskott på 18,5 mnkr för 2016 tas i anspråk.
5. Att i samband med årsbokslutet 2016 skriva av hela underskottet på 2,2 mnkr för Runstensskolan. Finansiering sker genom att del av grund- och förskolenämndens överskott på 18,5 mnkr för 2016 tas i anspråk.
6. Att till kommunfullmäktige hemställa att tilldelad men oförbrukad investeringsbudget under 2016 uppgående till 15,9 mnkr i sin helhet överförs till 2017 års budget för grund- & förskolenämnden att disponera för tillkommande verksamhetsanpassningar eller pågående men ej avslutade investeringsprojekt.
7. Att godkänna utbildningsförvaltningens förslag till fördelning av resultatöverföringen från 2016 till 2017.

Arbetsutskottets förslag till grund- och förskolenämnden

Utan eget ställningstagande.

Överläggningar i grund- och förskolenämnden

Vid nämndens sammanträde hemställer Tobias Hammarberg (L) och Sedat Dogru (M) om att få lämna ett särskilt yttrande.

Grund- och förskolenämndens beslut

1. Årsredovisningen 2016 godkänns.
2. Att 2016 års överskott för elevpengsystemet på 4,0 mnkr överförs till kommunfullmäktige
3. Att till kommunfullmäktige hemställa om att 2016 års överskott på 18,5 mnkr (exklusive resultat för elevpengsystemet) i sin helhet överförs till 2017 års driftbudget enligt särskild sammanställning
4. Att i samband med årsbokslutet 2016 skriva av hela underskottet på 0,2 mnkr för pedagogisk omsorg. Finansiering sker genom att del av grund- och förskolenämndens överskott på 18,5 mnkr för 2016 tas i anspråk.
5. Att i samband med årsbokslutet 2016 skriva av hela underskottet på 2,2 mnkr för Runstensskolan. Finansiering sker genom att del av grund- och förskolenämndens överskott på 18,5 mnkr för 2016 tas i anspråk.
6. Att till kommunfullmäktige hemställa att tilldelad men oförbrukad investeringsbudget under 2016 uppgående till 15,9 mnkr i sin helhet överförs till 2017 års budget för grund- & förskolenämnden att disponera för tillkommande verksamhetsanpassningar eller pågående men ej avslutade investeringsprojekt.
7. Att godkänna utbildningsförvaltningens förslag till fördelning av resultatöverföringen från 2016 till 2017.
8. Tobias Hammarberg (L) och Sedat Dogru (M) medges lämna ett särskilt yttrande (bilaga).

Expedieras: Akt

För kännedom: Kommunstyrelseförvaltningen

Särskilt yttrande

Till grund- och förskolenämnden 2017-02-16

§ 24 Årsredovisning 2016

Trepartialliansen menar att varje elev i Haninge ska ges möjligheten att lyckas så att deras frihet att välja olika vägar i livet är så stor som möjligt. Alla elever som går ut grundskolan ska ha de kunskaper med sig som de behöver för att klara fortsatta studier. Allra viktigast är baskunskaperna - att kunna läsa, skriva och räkna. Inga elever ska lämna grundskolan utan att kunna läsa, skriva och räkna. Även elever i framkant ska få möjligheter att nå sin fulla potential i en modern och flexibel skola.

Vi vill se processer för att förtydliga ledarskapet och genomföra fattade beslut ska förstärkas.

Förskolan ska inte vara skola, men den ska ha ett lärande perspektiv. Barn är naturligt nyfikna och vill upptäcka världen. Förskolan ska stimulera barns naturliga nyfikenhet att lära sig. Det är viktigt att ta tillvara barnens lust att lära redan i förskolan. Ambitionerna för lärandet i förskolan ska höjas ytterligare. De flesta barn bör kunna läsandets grunder när de lämnar förskolan. Grunden till barns senare läsvanor läggs redan innan de börjar skolan. Detta betyder särskilt mycket för barn till utrikesfödda, som stimuleras i sin språkutveckling och klarar grundskolan bättre genom att delta i förskolan. Trepartialliansen ser positivt på alternativa lösningar så som exempelvis mobila förskolor och uteavdelningar.

Haninges elever förtjänar bra lärare. Lärarnas löner och arbetsvillkor ska hålla en nivå där vi behåller, samt lockar nya, duktiga och engagerade lärare till kommunen. Lärare i grundskolan och pedagoger i förskolan ska veta att kommunen ser positivt på kunskapskontroller i alla åldersgrupper och verka för en ständig förbättring av dessa. Karriärtjänster är en viktig del i Haninges skolor och de som uppfyller kraven ska uppmanas att ta nästa steg i sin karriär.

Särskolan ska genomsyras av ett utåtriktat och flexibelt arbetssätt som ser varje individs möjligheter och syfta till fortsatta studier samt en naturlig integrering i samhället.

För att öka elevernas trygghet ska nämnden arbeta för att utveckla elevhälsan och en mångfacetterat fritidsverksamhet.

Rätten att välja skola och en skolpeng som följer eleven till den skola som väljs är en viktig grundläggande princip för vår skolpolitik. Den ger alla elever och föräldrar en frihet att välja den skola som passar dem bäst oavsett de ekonomiska och sociala förutsättningarna. Den friskolereform som

lanserades för snart 25 år sedan är väl etablerad och är idag en självklarhet för de flesta elever och föräldrar. Istället för att begränsa valet av skola ska alla ges en likvärdig möjlighet att välja.

Vi vill att skolan ska ha tydliga kunskapskrav. Redan på lågstadiet ska elever och föräldrarna få veta vad skolan förväntar sig av eleverna.

Ordning och reda i skolan skapar trygghet och ro för de elever som behöver det allra mest. För att ge även dessa elever möjligheten att lyckas med sina studier och därmed ökad frihet får skolan aldrig svika i sina strävanden efter en lugn studiemiljö. Ledarskapet i klassrummet är viktigt och läraren ska ges det stöd och de verktyg som behövs för att uppnå studiero och kunskaper.

Arbetet med ett ständigt förbättrat samarbete mellan socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen vill vi ge hög prioritet. All produktion kräver energi, så även kunskapsproduktion, därför ska Haninges elever alltid veta att skolmaten innebär matglädje och att det som serveras är mat med hög kvalité.

I en allt hårdare konkurrens om utbildade lärare vars profession ligger i undervisning och inte administration ska lärarsekreterare ses som ett komplement som kan avlasta lärare i deras administrativa uppgifter. Trepartialliansen verkar för att fler av kommunens familjedaghem drivs i privat regi.

Gällande den årsredovisning som GFN här föreslås fatta beslut om vill vi framföra några synpunkter. Vi kan konstatera att flertalet viktiga mål inte nås under den nuvarande politiska ledningen. Av 24 mål bedöms 6 uppfyllda samt 6 ej utvärderade.

Särskilt oroväckande är utvecklingen vad gäller studiero, trygghet samt delaktighet i Haninges skolor. Att bedöma dessa mål som delvis uppfyllda är anmärkningsvärt. Vi kan se kraftiga försämringar inom dessa områden med undantag för förskolan. Siffrorna vad gäller psykisk hälsa hos unga i kommunen är direkt alarmerande.

I årsredovisningen står att läsa "Genom ett aktivt och systematiskt arbete med prognoser och tillhörande reparativa-, stödjande- och utmanande insatser så har kunskapsresultaten för årskurs 9 nått historiskt höga nivåer i Haninge kommun.". Samtidigt har vi nyligen fått ta del av en utredning av en oberoende part där det höjs ett varningens finger för den eventuella förekomsten av s.k. glädjebetyg. Skillnaden mellan resultaten på de nationella proven och betygen har ökat i Haninge. Glädjebetyg varnade vi för redan under hösten då det kommit till vår kännedom att erfarna lärare känt sig pressade till att höja betygen. Vi ställer oss frågande till vad som *egentligen* är orsaken till de siffror som presenteras i årsredovisningen.

Liberalerna Kristdemokraterna
-TREPARTIALLIANSEN-

Flera uppdrag som gavs av KF i mål och budget 2016-2017 har inte slutförts utan förs över till 2017. Vi förväntar oss kontinuerliga rapporter under året.

Vi kan konstatera att med den borgerlig budget som Haninge styrts med under året så gör nämnden ett positivt resultat på dryga 18 miljoner kronor. F-6 samt högstadieskolorna har överlag gjort positiva resultat men med vissa undantag. De allra flesta resultatenheterna inom förskola har dock haft problem med att få balans i budget och visar på underskott, om än små.

I budget 2017-2018 avsatte Trepartialliansen 1 700 miljoner kronor till grund- och förskolenämnden, en ökning med 95 miljoner kronor jämfört med 2016. Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Centerpartiet vars budget vann gehör i fullmäktige, efter att man för att slå undan Trepartialliansens budget valt att rösta på Rättvisepartiet Socialisternas underfinansierade och lagstridiga budget, innebär att nämnden kommer få det betydligt svårare att upprepa årets resultat med bibehållen kvalitet i verksamheterna. I slutändan är det våra elever som kommer att få betala det priset.

Haninge den 15 februari 2017

Tobias Hammarberg (L)

Sedat Dogru (M)

Dnr GVN 2016/123

§ 6 Årsredovisning 2016

Sammanfattning

Utbildningsförvaltningen har i sin förbättringsplan för 2016 lyft fram tre prioriterade områden:

- Höjd kunskapsnivå och ökad likvärdighet

- Systematiskt kvalitetsarbete

- Systematiskt arbetsmiljöarbete

Dessa tre områden ligger väl i linje med Skolinspektionens och Arbetsmiljöverkets synpunkter på förbättringsområden, liksom kommunfullmäktiges och statens mål för verksamheten. Förvaltningen har på alla tre områden gjort framsteg, vilket bekräftas i indikatorer och av tillsynsmyndigheternas utlåtanden.

Kunskapsresultaten på gymnasiet har förbättrats i vissa avseenden, men är oförändrade eller lägre i andra. Yrkesprogrammen visar på starkt förbättrade resultat på flera områden. Resultatbilden inom vuxenutbildningen är ojämn. Även här är utvecklingen inom gymnasial yrkesutbildning bättre än i övrig gymnasial vuxenutbildning. SFI har sammantaget bättre kunskapsresultat och snabbare genomströmning än riket, även om det finns variation mellan de olika studievägarna och kurserna.

Gymnasieskolorna har läsåret 2016/2017 sammanlagt fler elever än någonsin de senaste fem åren.

2016 visar ett starkt ekonomiskt resultat sett till nämndens sammanlagda ansvarsområde.

Resultatet för några av enheterna har pendlat under året. Fredrika Bremergymnasiet har nu ekonomin i balans. Riksäpplet har under det andra halvåret 2016 byggt upp ett underskott som beror på för höga kostnader i förhållande till intäkterna. Åtgärder pågår med målet att senast till sommaren 2017 ha en ekonomi som är helt i balans. Idrottsakademierna uppvisar ett fortsatt underskott. En kartläggning av de ekonomiska förutsättningarna för idrottsutbildningarna har presenterats för nämnden.

På senare år har den centrala förvaltningen förstärkts i syfte att skapa ökad likvärdighet. Det gäller studie- och yrkesvägledning och mottagning av nyanlända. Dessa initiativ har förbättrat kvaliteten på dessa områden, men också bidragit till en mer likvärdig tillgång till tjänster som eleverna har rätt till. Det gäller bland annat rätten till studie- och yrkesvägledning, kartläggning av nyanländas förkunskaper och opartisk information om olika alternativ för studier i svenska för invandrare.

Förvaltningen har påbörjat utredningar kring ekonomisk styrning och elevhälsa i syfte att öka kvaliteten och likvärdigheten i verksamheten, samt förbättra stödet till skolorna på dessa områden.

Under året har antalet nyanlända elever med begränsad skolbakgrund varit fortsatt högt. Det ställer ökade krav på skolan. Det stora antalet nyanlända kräver förstärkningar i kommunens skolor för att öka förmågan att ge dessa elever en god utbildning. Det behövs ökad kompetens för detta arbete och i svenska som andraspråksundervisning. Denna kompetens efterfrågas i alla skolor i Stockholmsområdet samtidigt som tillgången är begränsad. Det ökade antalet nyanlända elever har krävt en förstärkning av den centrala mottagningen av nyanlända, vilket också genomförts. Förstärkningen skapar bättre möjligheter till gemensam kompetensutveckling inom kommunen och till att sprida goda erfarenheter mellan skolorna.

Planering har skett i samarbete med socialförvaltningen, Samordningsförbundet Östra Södertörn och Arbetsförmedlingen för att ta fram snabbspårsutbildningar som kombinerar SFI med yrkesutbildning. Fredrikgymnasiets tidigare lokaler utnyttjas för ändamålet från och med augusti 2016. Förberedelser görs för att ytterligare vidga bredden av de yrkesområden som kan erbjudas. Kommunens insatser har vid två tillfällen uppmärksammats i studiebesök av företrädare från regeringen och arbetsmarknadsdepartementet.

Det systematiska kvalitetsarbetet har stärkts. Resultat och utfall följs upp och analyseras på varje skola och i ledningsgruppen för gymnasiet och vuxenutbildningen. Förbättringsplaner är framtagna på alla nivåer i organisationen och gemensamma kvalitetsaktiviteter är planerade för alla skolor.

Elevernas upplevelse av trygghet i verksamheten är fortsatt hög och gymnasieelevernas upplevelse av studiero fortsätter att öka. Det har troligen samband med att det systematiska kvalitetsarbetet och arbetet för att skapa tydliga strukturer i verksamheten prioriterats.

Utbildningar i systematiskt arbetsmiljöarbete har fortsatt under året. Alla chefer med personalansvar har fått två heldagars utbildning i arbete med psykosocial arbetsmiljö. Denna utbildning bidrar till att arbetsmiljön regelbundet och systematiskt diskuteras på alla arbetsplatser för att söka åtgärder som förenklar personalens arbetssituation. En kartläggning av skolledarnas arbetsmiljö har genomförts och en handlingsplan för att komma till rätta med brister har tagits fram i samarbete med skolledarnas fackliga organisationer. Särskilda samverkansmöten för skolledarna har introducerats. Kompetensutvecklingsinsatser för att stärka skolledarna i deras chefsroll har genomförts.

Förvaltningsledningen har tillsammans med nämndledamöter och ledningsgruppen för gymnasiet och vuxenutbildningen gjort studiebesök i Tyskland för att lära känna landets modell för yrkesutbildning, Utbildningsförvaltningen har inlett dialog med samverkanspartner från näringslivet för att se vilka erfarenheter som kan bidra till utveckling av yrkesutbildning inom ramen för de förutsättningar som råder i Sverige.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutade efter omfattande utredning att Fredrika Bremergymnasiets båda byggnader ska bilda en gemensam skolenhet. Sammanslagningen trädde ikraft 2016-07-01 i samband med att den nya byggnaden togs i bruk.

Utbildningsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen och socialförvaltningen har tagit fram ett gemensamt dokument med gemensamma uppdrag. Detta dokument syftar till gemensamma aktiviteter kring de gemensamma uppdragen. Under april genomfördes en gemensam halvdag för de tre förvaltningarnas chefer för att sprida kännedom om gemensamma aktiviteter och kompetensutveckling kring väpnat våld i skolan. Kartläggning av skolornas förutsättningar att möta hotfulla situationer görs runt årsskiftet 2016/2017 i samarbete med polisen, och fortbildningsinsatser för all personal genomförs i början av 2017.

Regelbunden samverkan sker inom ramen för Ungsam och det lokala chefssamrådet. Under året har tobaksfri skola prioriterats. Två workshops har genomförts på temat och en handlingsplan har tagits fram.

Ramen för nämndens driftverksamhet var 393,3 mnkr under 2016. Det sammanlagda utfallet blev 382,2 mnkr, vilket motsvarar ett överskott på 11,1 mnkr. Överskottet beror dels på lägre kostnader för eleversättningar och dels på lägre centrala kostnader på utbildningsförvaltningen. Ramen för investeringar i egen regi uppgick till 6,9 mnkr. Förbrukningen uppgick till 1,6 mnkr, vilket innebär ett budgetöverskott på 5,3 mnkr.

Underlag för beslut

- Årsredovisning 2016.

- 2016 KF uppdrag GVN.

Förslag till beslut

1. Årsredovisning 2016 godkänns.

2. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden hemställer om verkställande av kommunfullmäktiges beslut 2016-04-18 och därmed till 2017 få ta 3 742 tkr i anspråk av 2015 års resultat, det vill säga den del som inte överfördes till 2016 års budget.

3. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden hemställer om att 11 132 tkr av 2016 års resultat överförs till 2017 års driftbudget.

4. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden hemställer om att få disponera överfört överskott till 2017 enligt specifikation som presenteras i årsredovisningens avsnitt om resultatöverföring på nämndnivå.

5. Överföringsbelopp för enheter med ackumulerade vinster fastställs till: Centrum Vux 1 854 tkr och Navigatorcentrum 309 tkr. Beslut om överföringsbelopp fattas efter fullmäktiges beslut om överföring av driftmedel till 2017.

6. Återbetalningsbeloppet för Fredrika avseende tidigare års förluster fastställs till 3 575 tkr att fördelas på åren 2017 och 2018.

7. Återbetalningsbeloppet för Riksäpplet avseende 2016 års underskott fastställs till 104 tkr att fördelas på åren 2017 till 2019.
8. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden kräver ingen återbetalning av Akademiernas förlust för 2016 på 1 177 tkr.
9. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden återlämnar oförbrukade investeringsmedel på 5 286 tkr till kommunfullmäktige.

Arbetsutskottets förslag till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Enligt förvaltningens förslag.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens beslut

1. Årsredovisning 2016 godkänns.
2. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden hemställer om verkställande av kommunfullmäktiges beslut 2016-04-18 och därmed till 2017 få ta 3 742 tkr i anspråk av 2015 års resultat, det vill säga den del som inte överfördes till 2016 års budget.
3. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden hemställer om att 11 132 tkr av 2016 års resultat överförs till 2017 års driftbudget.
4. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden hemställer om att få disponera överfört överskott till 2017 enligt specifikation som presenteras i årsredovisningens avsnitt om resultatöverföring på nämndnivå.
5. Överföringsbelopp för enheter med ackumulerade vinster fastställs till: Centrum Vux 1 854 tkr och Navigatorcentrum 309 tkr. Beslut om överföringsbelopp fattas efter fullmäktiges beslut om överföring av driftmedel till 2017.
6. Återbetalningsbeloppet för Fredrika avseende tidigare års förluster fastställs till 3 575 tkr att fördelas på åren 2017 och 2018.

7. Återbetalningsbeloppet för Riksäpplet avseende 2016 års underskott fastställs till 104 tkr att fördelas på åren 2017 till 2019.

8. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden kräver ingen återbetalning av Akademiernas förlust för 2016 på 1 177 tkr.

9. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden återlämnar oförbrukade investeringsmedel på 5 286 tkr till kommunfullmäktige.

Expedieras: Akt, kommunstyrelseförvaltningens registrator

Dnr KOFN 2017/22

§ 12 Kultur- och fritidsnämndens årsredovisning 2016

Sammanfattning

Ramen för nämndens driftsverksamhet uppgår till 185,3 mnkr för 2016. Driftsresultatet blev 184,2 mnkr, vilket innebär ett överskott på 1,1 mnkr. Överskottet motsvarar storleken på nämndens reserv. Ramen för investeringar uppgår till 99,5 mnkr. Förbrukningen har varit 28,2 mnkr som betyder ett överskott på 71,6 mnkr.

Nämnden önskar överföring av samtliga oförbrukade medel för 2016 och fonderade driftmedel från 2015.

Kultur- och fritidsnämnden arbetade under 2016 med samtliga av kommunfullmäktiges 12 mål. För att uppnå målen har nämnden tagit fram 26 nämndspecifika strategier. Att avgöra i vilken grad kultur- och fritidsnämnden uppnått kommunfullmäktiges respektive mål är komplext och förvaltningen har i det arbetet försökt att utgå vilken grad verksamheten uppnått de strategier som nämnden beslutat om.

Utifrån nämndens strategier gör förvaltningen bedömningen att verksamheten under året uppnått strategierna enligt följande:

Helt uppfyllt – 8 stycken

I hög grad uppfyllt – 10 stycken

Delvis uppfyllt – 8 stycken

Underlag för beslut

- Kultur- och fritidsnämndens årsredovisning 2016

- Återrapportering av KF-uppdrag 2016

Förslag till beslut

Årsredovisning 2016 godkänns.

1. Kultur- och fritidsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att under 2017 få ta i anspråk 2015 års fonderade resultat på 721 tkr.

2. Kultur- och fritidsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att 2016 års resultat på 1 099 tkr överförs i sin helhet till 2017 års driftbudget.
3. Kultur- och fritidsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att få disponera överfört överskott till enligt specifikation som presenteras i årsredovisningens avsnitt om resultatöverföring.
4. Kultur- och fritidsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att tilldelade men oförbrukade investeringsmedel under 2016 på 71 041 tkr överförs i sin helhet till 2017 års investeringsbudget.

Överläggningar i arbetsutskottet

Ärendet överlämnas till nämnden utan eget ställningstagande.

Överläggningar i nämnden

Joakim Goding meddelar att Moderaterna ej deltar i beslutet vid beslutspunkt 2 och 3, Pia Lublin meddelar att Liberalerna ej deltar i beslutet vid beslutspunkt 2 och 3, Yvonne Lindholm meddelar Sverigedemokraterna ej deltar i beslutet vid beslutspunkt 2 och 3.

Nämndens beslut

Årsredovisning 2016 godkänns.

1. Kultur- och fritidsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att under 2017 få ta i anspråk 2015 års fonderade resultat på 721 tkr.
2. Kultur- och fritidsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att 2016 års resultat på 1 099 tkr överförs i sin helhet till 2017 års driftbudget.
3. Kultur- och fritidsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att få disponera överfört överskott till enligt specifikation som presenteras i årsredovisningens avsnitt om resultatöverföring.
4. Kultur- och fritidsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att tilldelade men oförbrukade investeringsmedel under 2016 på 71 041 tkr överförs i sin helhet till 2017 års investeringsbudget.

Moderaterna, Liberalerna och Sverigedemokraterna deltar ej i beslutet vid beslutspunkt 2 och 3.

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom:

Dnr SN 2016/119

§ 5 Socialnämndens årsredovisning 2016

Sammanfattning

Socialförvaltningen har gjort en uppföljning av 2016 års strategier, åtaganden och aktiviteter. Av nämndens 15 strategier är tio helt uppfyllda. Fem är delvis uppfyllda.

Nämndens utfall för perioden är 806,8 mnkr mot årets budget på 817,9 mnkr, det vill säga ett överskott på 11,1 mnkr jämfört med budget. Av överskottet förklaras 7,2 mnkr av att inget uppförande av modulbyggnation för boende för ensamkommande barn och nyanlända flyktingar gjordes under året. Nämndens faktiska driftresultat är därmed ett överskott på 3,9 mnkr.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse - Socialnämndens årsredovisning 2016
- Socialnämndens årsredovisning 2016

Förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens uppföljning av strategier och ekonomi.
2. Socialnämnden hemställer att fullmäktige beslutar att 2016 års driftresultat på 3,9 miljoner kronor överförs till 2017 års driftbudget.
3. Socialnämnden hemställer att fullmäktige beslutar att hela summan av fonderat driftresultat från 2015, 0,8 miljoner kronor, överförs till 2017 års driftbudget.

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens uppföljning av strategier och ekonomi.
2. Socialnämnden hemställer att fullmäktige beslutar att 2016 års driftresultat på 3,9 miljoner kronor överförs till 2017 års driftbudget.
3. Socialnämnden hemställer att fullmäktige beslutar att summan av fonderat driftresultat från 2015, 0,8 miljoner kronor, överförs till 2017 års driftbudget.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunsstyrelsens förvaltning

För kännedom: Förvaltningschef

Dnr ÄN 2017/42

§ 14 Årsredovisning 2016

Sammanfattning

Äldrenämnden redovisar ett överskott jämfört med budget på 0,4 mnkr (0,1 procent). Nämndens nettokostnad för 2016 uppgår till 691,3 mnkr, budgeten var 691,7 mnkr. 2015 var nettokostnaden 670,3 mnkr.

Nettokostnaden har på ett år ökat med 21,4 mnkr eller med 3,1 procent. Huvudparten av nettokostnadsökningen på 18,9 mnkr - beror på volymökningar vad gäller vård- och omsorgsboende och dagverksamhet. Volymökningarna beror på fler äldre över 80 år som har ökat med 5,0 procent under året. Pris- och lönevecklingen under året har till största delen hanterats genom effektiviseringar i verksamheten.

Av kommunfullmäktiges 12 mål, som alla berör äldrenämnden, bedöms 3 mål i hög grad vara uppfyllda, 7 vara delvis uppfyllda och 2 mål är ej utvärderade.

Enligt fastställda regler för kommunens ekonomistyrning ska nämn-dernas nettoresultat (över- eller underskott i förhållande till budget) normalt i sin helhet överföras till nästkommande år. Fullmäktige har dock alltid möjlighet att pröva om en resultatöverföring är rimlig relaterat till hur nämndens överskott eller underskott har uppstått.

Äldrenämnden har ett fonderat underskott på 8 094,0 tkr. som enligt beslut i fullmäktige i april 2016 ska överföras till 2017-2018.

Underlag för beslut

- Årsredovisning 2016, 2017-02-07

Förslag till beslut

1. Årsredovisning 2016 godkänns.
2. Äldrenämnden begär hos kommunfullmäktige att 2016 års överskott på 352 tkr. överförs till 2017-2018 och att kvarstående underskott från tidigare år på 8 094 tkr. reduceras med motsvarande summa. Resterande underskott fördelas med

3 871 tkr. till 2017 och 3 871 till 2018.

3. Äldrenämnden begär hos kommunfullmäktige att återstående investeringsmedel på 16 599 tkr. överförs till 2017 års investeringsbudget.

Äldrenämndens beslut

1. Årsredovisning 2016 godkänns.
2. Äldrenämnden begär hos kommunfullmäktige att 2016 års överskott på 352 tkr. överförs till 2017-2018 och att kvarstående underskott från tidigare år på 8 094 tkr. reduceras med motsvarande summa. Resterande underskott fördelas med 3 871 tkr. till 2017 och 3 871 till 2018.
3. Äldrenämnden begär hos kommunfullmäktige att återstående investeringsmedel på 16 599 tkr. överförs till 2017 års investeringsbudget.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom:

Dnr SBN 2017/12

§ 13 Preliminärt bokslut, resultat- och investeringsuppföljning

Sammanfattning

Förvaltningens preliminära bokslut för 2016 föreligger för stadsbyggnadsnämndens godkännande.

Handlingarna har varit utsända tillnämndens sammanträde.

Underlag för beslut

- Preliminärt bokslut 2016, daterad 2017-01-24.

Förslag till beslut

1. Stadsbyggnadsnämnden godkänner preliminära bokslutet för 2016.
2. Stadsbyggnadsnämnden hemställer hos kommunstyrelsen att få överföra driftmedel om 6 816 tkr samt investeringsmedlen om 51 050 tkr till 2017.

Sven Gustafsson (M), Mikael Kjellin (M), Nonna Karnova (M) deltar ej i beslutet.

Trafik- och arbetsutskottets förslag till stadsbyggnadsnämnden

1. Stadsbyggnadsnämnden godkänner preliminära bokslutet för 2016.
2. Stadsbyggnadsnämnden hemställer hos kommunstyrelsen att få överföra driftmedel om 6 816 tkr samt investeringsmedlen om 51 050 tkr till 2017.

Sven Gustafsson (M) deltar ej i beslutet.

Stadsbyggnadsnämndens beslut

1. Stadsbyggnadsnämnden godkänner preliminära bokslutet för 2016.
2. Stadsbyggnadsnämnden hemställer hos kommunstyrelsen att få överföra driftmedel om 6 816 tkr samt investeringsmedlen om 51 050 tkr till 2017.

Sven Gustafsson (M), Mikael Kjellin (M), Nonna Karnova (M) deltar ej i beslutet.

_____

Expedieras: Akt

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (2)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Ekonomiavdelningen	2017-03-09	KS 2017/158	
Handläggare			
Jörn Karlsson, ekonomidirektör			

Överföring av investeringsmedel från 2016 till 2017

Sammanfattning

I samband med bokslutet görs en slutlig uppföljning av årets investeringsanslag. För ej avslutade investeringar görs en bedömning av återstående utgifter. För sådana investeringsutgifter ska tilläggsanslag/ombudgetering begäras, oaktat att de täcks av tidigare års beviljade anslag. Orsaken till detta är att investeringsanslagen beviljas för enskilt budgetår och beräknas förbrukas under året. I de flesta fall beror överskotten på förseningar i investeringsprojekten, vilket motiverar att anslagen överförs.

I enlighet med utskickade anvisningar har nämnderna inkommit med hemställan om överföring av investeringsanslag från 2016 till 2017.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har prövat ansökningarna utifrån gällande ekonomistyrningsprinciper och föreslår överföringar för respektive nämnd enligt bilagda förslag.

Av tidigare beviljade investeringsmedel för 2016 föreslås 138 935 tkr överföras till 2017 års investeringsbudget, vilka finansieras enligt tidigare beslutad investeringsbudget för 2016.

Underlag för beslut

- Tjänsteutlåtande 2017-03-08 – Överföring av investeringsmedel från 2016 till 2017

- Protokoll grund- och förskolenämnden 2017-02-16 § 24 inkl särskilt yttrande

- Protokoll gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2017-02-07 § 6

- Protokoll kultur- och fritidsnämnden 2017-02-08 § 14

- Protokoll socialnämnden 2017-02-14 § 5

- Protokoll äldrenämnden 2017-02-14 § 14

- Protokoll stadsbyggnadsnämnden 2017-02-08 § 14

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Av tidigare beviljade investeringsmedel för 2016 överförs 138 935 tkr till 2017 års investeringsbudget enligt följande:

   kommunstyrelsen 23 630 tkr

   stadsbyggnadsnämnden 51 050 tkr

   kultur- och fritidsnämnden 31 800 tkr

   grund- och förskolenämnden 15 856 tkr

   samt äldrenämnden 16 599 tkr

2. Finansiering sker enligt tidigare beslutad investeringsbudget för 2016.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Jörn Karlsson
Ekonomidirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet: ekonomiavdelningen, samtliga nämnder

För kännedom:

Haninge kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

8 mars 2017

Controllerenheten
Karin Reschke

Överföring av investeringsmedel från 2016 till 2017

Sammanfattning
I samband med bokslutet görs en slutlig uppföljning av årets investeringsanslag. För ej avslutade investeringar görs en bedömning av återstående utgifter. För sådana investeringsutgifter ska tilläggsanslag/ombudgetering begäras, oaktat att de täcks av tidigare års beviljade anslag. Orsaken till detta är att investeringsanslagen beviljas för enskilt budgetår och beräknas förbrukas under året. I de flesta fall beror överskotten på förseningar i investeringsprojekten, vilket motiverar att anslagen överförs.

I enlighet med utskickade anvisningar har nämnderna inkommit med hemställan om överföring av investeringsanslag från 2016 till 2017. Kommunstyrelseförvaltningen har prövat ansökningarna utifrån gällande ekonomistyrningsprinciper och föreslår att överföring till respektive nämnd sker enligt nedanstående:

Kommunstyrelsen	23 630 tkr
Stadsbyggnadsnämnden inkl. VA	51 050 tkr
Kultur och fritidsnämnden	31 800 tkr
Socialnämnden	0 tkr
Äldrenämnden	16 599 tkr
Grund- och förskolenämnden	15 856 tkr
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	0 tkr
Summa	**138 935 tkr**

Av tidigare beviljade investeringsmedel för 2016 föreslås 138 935 tkr överföras till 2017 års investeringsbudget, vilka finansieras enligt tidigare beslutad investeringsbudget för 2016.

I många fall finns det en förklaring till varför investeringsmedel inte tagits i anspråk 2016 och varför dessa medel äskats medföras till kommande år. Det gäller framför allt stadsbyggnadsnämnden där investeringarna delvis måste anpassas till när detaljplaner vinner laga kraft. Överklaganden gör att investeringen senareläggs.

Kommunstyrelseförvaltningen har under 2016 arbetat vidare med att förbättra investeringsuppföljningen och har i samband med detta gått igenom investeringsprojekten tillsammans med verksamheterna. Arbetet med förbättrad investeringsuppföljning fortsätter även som ett prioriterat åtagande under 2017.

I tabellerna nedan finns det minusbelopp på några ställen. Det beror, i de flesta fall, på att man redan under 2016 tagit i anspråk investeringsmedel som inte finns budgeterade eller som är budgeterade i investeringsbudget för 2017.

Nedan följer kommunstyrelsens och övriga nämnders förklaringar i korthet till sin hemställan om att få föra med sig oförbrukade investeringsmedel 2016 till 2017.

Kommunstyrelsen: Totalt är det 23 630 tkr som kommunstyrelseförvaltningen önskar föra över till 2017 års investeringsbudget. Pågående projekt redovisas i tabellen nedan:

Kommunstyrelsen	Överförs till
Benämning	**2017**
Vattenplan	12 414
Ekonomisystem	4 843
Combine Ksf	1 655
Åby 1:27	-356
Nya Åbyskolan 1:206	-630
Vikingaskolan evakuering	-7 266
Uppdatering intranet	478
Utbyggnad av parkering Årsta Havsbad	2 000
Klockargården	2 844
Infartsparkering Sågen	-196
Söderbymalmsskolan	-2 102
Torvalla IP	-577
Tungelstaskolans kök, evakuering	-3 649
Evakuering Parks förskola	15 500
Evakuering Måsöskolan	-1 328
Summa Kommunstyrelsen	**23 630**

Tabellen redovisas i tusentals kronor (tkr)

Grund- och förskolenämnden: Totalt återstår 15 856 tkr i tilldelade men ej förbrukade investeringsmedel 2016 som nämnden äskar om att få föra över till 2017 års investeringsbudget. Dessa medel är fördelade som 13 845 tkr i objektsspecifika investeringsprojekt och 2 011 tkr i ej objektsbestämda investeringsprojekt för tillkommande verksamhetsanpassningar under året.

Grund- och förskolenämnden	Överförs till
Benämning	**2017**
Ornö skola	-41
Måsöskolan permanent	3 443
F-6 Tungelsta, inventarier och utrustning	1 267
Ribbyskolan, inventarier och utrustning	3 000
Ers. Park fsk/Karusellen, inventarier och utrustning	4 000
Jordbro, utökning av fsk-kapacitet, inventarier och utrustning	1 000
VH/Ribby ängar ny fsk, inventarier och utrustning	2 000
Vikingaskolan nybyggnation	-824
Tillkommande verksamhetsanpassningar, ej objektsbestämt	2 011
Summa grund- och förskolenämnden	**15 856**

Tabellen redovisas i tusentals kronor (tkr)

Äldrenämnden: Hemställan om överföring av investeringsmedel som återstår 2016 till 2017 års investeringsbudget uppgår till 16 599 tkr. Pågående investeringsprojekt framgår enligt tabellen:

Äldrenämnden	Överförs till
Benämning	**2017**
Inventarier boende	2 508
Inventarier, ej boende	1 806
Renovering Tallhöjden	-123
Renovering Parkvillan	500
Reservkraft Hagagården	11 300
Inventarier träffpunkter	608
Summa Äldrenämnden	**16 599**

Tabellen redovisas i tusentals kronor (tkr)

Stadsbyggnadsnämnden: Stadsbyggnadsnämndens ursprungliga investeringsbudget för år 2016 uppgick till 115,0 mnkr och från år 2015 överfördes under året 34,7 mnkr extra för framflyttade projekt. Av den sammanlagda ramen på 149,6 mnkr blev utfallet 98,6 mnkr vilket motsvarar 66 %. En del projekt har utgått och flera har fått framflyttad tidplan. Nämnden äskar att oförbrukade investeringsmedel på 51 050 tkr från 2016 i sin helhet överförs till 2017 års investeringsbudget enligt specifikation nedan.

Stadsbyggnadsnämnden	Överförs till
Benämning	**2017**
VA-utbyggnad Dalarö	10 000
VA-utbyggnad Årsta havsbad	8 900
Ledningsförnyelse	904
Verkstad och tvätthall	5 300
Summa VA-investeringar	**25 104**
Mindre ny- och ombyggnad (väg)	927
Bullerdämpande åtgärder (Väg)	208
Huvudgata Vendelsö/Sågen	12 100
Lekplatsupprustning (Park och natur)	156
Parkupprustning (Park och natur)	438
Gångbana (Trafik)	600
Poseidons torg (Övrigt)	8 500
Busshållplatser, tillgänglighet	130
Arbeten enligt cykelplan	1 929
E-tjänst för bygglov	358
Nytt kart GIS system	600
Summa Stadsbyggnadsnämnden	**25 946**
Summa Stadsbyggnadsnämnden inkl VA	**51 050**

Tabellen redovisas i tusentals kronor (tkr)

Socialnämnden: Nämndens investeringar utgörs i princip uteslutande av renoveringar, reparationer, ombyggnationer samt förbättringar av brandskydd i olika LSS- samt SoL-boenden som bedrivs i egen regi. Under året har 3 000 tkr (50,0 %) av nämndens investeringsbudget förbrukats. Cirka hälften av gjorda investeringar har utgjorts av byte och uppgraderingar av brandlarm och branddörrar för att tillgodose gällande krav. Nämnden hemställer inte om att få föra med ej förbrukade investeringsmedel på 3 000 tkr 2016 till 2017.

Kultur och fritidsnämnden: Under 2016 har nämnden förbrukat 28,2 mnkr, vilket betyder att 71,3 mnkr återstår för projekt som inte är avslutade. I nämndens beslut om överföring har ett felaktigt belopp på 71,0 mnkr beslutats. Beloppet i beslutspunkten baseras på ett ojusterat värde hämtat från redovisningssystemet, som inte tar hänsyn till ombokningar av investeringsprojekt 37171 Flytt av konstverk, som borde ha skett på ett annat huvudbokskonto.

Nämnden har löpande under 2016 i sin ram tagit upp alla investeringar som står angivna i Mål och budget 2016 – 2017. Två investeringsprojekt i Mål och budget 2016 – 2017 tillhör dock inte nämnden och skulle varken ingått i nämndens ram, uppföljning eller överföringsärende. De två aktuella investeringsprojekten är Torvalla energiprojekt och Ny idrottshall, som inte genomförs av nämnden. Investeringsramarna uppgår till 14,5 mnkr respektive 25,0 mnkr för dessa två projekt och de ingår inte i kommunstyrelseförvaltningens förslag om överföring till 2017 års investeringsram.

Med 71,3 mnkr som utgångspunkt för oförbrukade investeringsmedel och med avdrag för investeringsprojekt som inte tillhör nämnden, återstår 31,8 mnkr som är aktuellt för överföring till 2017 års investeringsram.

Kultur- och fritidsnämnden	Överförs till
Benämning	**2017**
Offentlig konst	5 177
Miljöverkstad	1 342
Renovering Höglundabadet	1 530
Skyltning av kulturmiljö	191
Kultur- och föreningshuset i Jordbro 2014	2 899
Snyggt och tryggt, Kof	608
Båthus Fjärdlång, reinvestering	1 111
Passersystem	900
Lokalanpassningar 2015	79
Inventarier nya idrottshallar	8 952
Skutans stall, markarbete	42
Projektering ny simhall	200
Ny läktare Torvalla IP	2 000
Utveckling Svartbäcken	3 841
Fjärdlång pir, reinvestering	3 141
Samlad överförbrukning div projekt 2016	-214
Summa Kultur- och fritidsnämnden	**31 800**

Tabellen redovisas i tusentals kronor (tkr)

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens investeringsramen 2016 var 6 908 tkr. Förbrukningen uppgick till 1 622 tkr vilket motsvarar 23,5 procent av årsbudget. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden hemställer inte om att föra med oförbrukade investeringsmedel på 5 286 tkr från 2016 till 2017.

Förslag till beslut
Kommunfullmäktige beslutar

1. Av tidigare beviljade investeringsmedel för 2016 överförs 138 935 tkr till 2017 års investeringsbudget enligt följande:
   - kommunstyrelsen 23 630 tkr
   - stadsbyggnadsnämnden 51 050 tkr
   - kultur- och fritidsnämnden 31 800 tkr
   - grund- och förskolenämnden 15 856 tkr
   - äldrenämnden 16 599 tkr

2. Finansiering sker enligt tidigare beslutad investeringsbudget för 2016.

Bengt Svenander
Kommundirektör

Jörn Karlsson
Ekonomidirektör

Dnr GFN 2016/250

§ 24 Årsredovisning 2016

Sammanfattning

Utbildningsförvaltningen har i sin förbättringsplan för 2016 lyft fram tre prioriterade områden:

Höjd kunskapsnivå och ökad likvärdighet

Systematiskt kvalitetsarbete

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Dessa tre områden ligger väl i linje med Skolinspektionens och Arbetsmiljöverkets synpunkter på förbättringsområden liksom kommunfullmäktiges och statens mål för verksamheten. Förvaltningen har på alla tre områden gjort framsteg, vilket bekräftas i indikatorer och av tillsynsmyndigheternas utlåtanden.

Betygen för årskurs 9 vårterminen 2016 uppvisar de bästa resultaten någonsin i de kommunala skolorna. Det genomsnittliga meritvärdet för 17 ämnen ligger på 223,0. Det är en ökning med drygt åtta meritpoäng jämfört med föregående år och är den största ökningen någonsin.

Andelen elever med behörighet till gymnasiet har ökat med nästan sex procentenheter, från 81,2 till 86,9 procent. Andelen elever med fullständiga betyg har ökat med sex procentenheter från 69,3 till 75,3 procent. Elevernas upplevelse av trygghet i verksamheten är hög, men ligger ändå under många andra kommuner enligt SKL:s Öppna jämförelser.

Under våren har planer för ökad rörelse i skolan och ökad läskvalitet beslutats.

Det råder en stabil ekonomisk situation inom förvaltningen. Alla enheter har ekonomisk balans eller ligger nära balans. Brandbergsskolans återhämtning överträffar den plan som formulerades 2015. För andra året i rad ökar skolans elevantal.

De kommunala skolorna i Haninge har två år i rad ökat sin andel av elevantalet jämfört med andra kommuner och fristående skolor.

På senare år har den centrala förvaltningen förstärkts i syfte att skapa ökad likvärdighet. Det gäller studie- och yrkesvägledning och mottagning av nyanlända. Dessa initiativ har förbättrat kvaliteten på dessa områden, men också bidragit till en mer likvärdig tillgång till tjänster som eleverna har rätt till. Det gäller bland annat rätten till studie- och yrkesvägledning och kartläggning av nyanländas förkunskaper.

Förvaltningen har genomfört utredningar kring resursfördelning, ekonomisk styrning och elevhälsa i syfte att öka kvaliteten och likvärdigheten i verksamheten, samt förbättra stödet till skolor och förskolor på dessa områden. Förslag på förändringar kommer att läggas fram under första kvartalet 2017.

Under året har antalet nyanlända elever med begränsad skolbakgrund ökat. Det ställer ökade krav på skolan. Det ökade antalet nyanlända kräver förstärkningar i kommunens skolor för att öka förmågan att ge dessa elever en god utbildning. Det behövs ökad kompetens för detta arbete och i svenska som andraspråksundervisning. Denna kompetens efterfrågas i alla skolor i Stockholmsområdet samtidigt som tillgången är begränsad. Det ökade antalet nyanlända elever har krävt en förstärkning av den centrala mottagningen av nyanlända, vilket också genomförts. Förstärkningen skapar bättre möjligheter till gemensam kompetensutveckling inom kommunen och till att sprida goda erfarenheter mellan skolorna.

En utredning om möjligheterna till att starta tvåspråkig sverigefinsk grundskola har genomförts. Den visar att det finns ett visst intresse bland föräldrar för en sådan skolgång. Till höstterminen kommer modersmålsundervisningen i finska att förstärkas i Vikingaskolan och Runstensskolan. Till hösten 2017 planeras start för sverigefinsk förskoleklass- och grundskoleundervisning i Vikingaskolan.

Det systematiska kvalitetsarbetet har stärkts. Resultat och utfall följs upp och analyseras på varje skola och i grundskolornas och förskolornas ledningsgrupper. Det görs också regelbundna uppföljningar per skolenhet med tidiga prognoser i syfte att i tid vidta åtgärder för att öka måluppfyllelsen. Förbättringsplaner är framtagna på alla nivåer i organisationen och gemensamma kvalitetsaktiviteter är planerade för alla skolor.

Utbildningar i systematiskt arbetsmiljöarbete har fortsatt under året. Alla chefer med personalansvar har fått en heldags utbildning i arbete med psykosocial arbetsmiljö. Denna utbildning bidrar till att arbetsmiljön regelbundet och systematiskt diskuteras på alla arbetsplatser för att söka åtgärder som underlättar personalens arbetssituation. En kartläggning av skolledarnas arbetsmiljö har genomförts och en handlingsplan för att komma till rätta med brister har tagits fram i samarbete med skolledarnas fackliga organisationer. Särskilda samverkansmöten för skolledarna har introducerats.

Under april har ett dialogmöte med fristående skolor, förskolor och pedagogisk omsorg genomförts. Denna dialog har fått en fortsättning i utvecklat samarbete kring modersmålsträning i förskolan och modersmål och studiehandledning i grundskolan.

Utbildningsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen och socialförvaltningen har tagit fram ett gemensamt dokument med gemensamma uppdrag. Detta dokument syftar till gemensamma aktiviteter kring de gemensamma uppdragen. Under april genomfördes en gemensam halvdag för de tre förvaltningarna för att sprida kännedom om gemensamma aktiviteter och kompetensutveckling kring väpnat våld i skolan.

Grund- och förskolenämndens budgetram för 2016 uppgick ursprungligen till 1 605,0 mnkr men utökades i februari med 1,1 mnkr som del av statsbidraget från migrationsverket samt med ytterligare 1,3 mnkr i december efter beslut i kommunfullmäktige om resultatöverföring från 2015. Därmed uppgår grund- och förskolenämndens slutliga budgetram till 1 607,4 mnkr för 2016, en nettoökning med 2,4 mnkr jämfört med nämndens ursprungliga budgetram.

Nettoutfallet för helåret uppgår till 1.585,0 mnkr (98,6 procent av årsbudget) och motsvarar en positiv budgetavvikelse på 22,5 mnkr (1,4 procent av årsbudget) för helåret 2016. I helårsresultat ingår även ett överskott i elevpengsystemet med 4,0 mnkr.

Grund- och förskolenämnden har under 2016 disponerat 20,1 mnkr i investeringsbudget, av dessa har 5,3 mnkr förbrukats under året.

Underlag för beslut

- Årsredovisning 2016.

- 2016 KF uppdrag GFN.

Förslag till beslut

1. Årsredovisningen 2016 godkänns.

2. Att 2016 års överskott för elevpengsystemet på 4,0 mnkr överförs till kommunfullmäktige

3. Att till kommunfullmäktige hemställa om att 2016 års överskott på 18,5 mnkr (exklusive resultat för elevpengsystemet) i sin helhet överförs till 2017 års driftbudget enligt särskild sammanställning

4. Att i samband med årsbokslutet 2016 skriva av hela underskottet på 0,2 mnkr för pedagogisk omsorg. Finansiering sker genom att del av grund- och förskolenämndens överskott på 18,5 mnkr för 2016 tas i anspråk.

5. Att i samband med årsbokslutet 2016 skriva av hela underskottet på 2,2 mnkr för Runstensskolan. Finansiering sker genom att del av grund- och förskolenämndens överskott på 18,5 mnkr för 2016 tas i anspråk.

6. Att till kommunfullmäktige hemställa att tilldelad men oförbrukad investeringsbudget under 2016 uppgående till 15,9 mnkr i sin helhet överförs till 2017 års budget för grund- & förskolenämnden att disponera för tillkommande verksamhetsanpassningar eller pågående men ej avslutade investeringsprojekt.

7. Att godkänna utbildningsförvaltningens förslag till fördelning av resultatöverföringen från 2016 till 2017.

Arbetsutskottets förslag till grund- och förskolenämnden

Utan eget ställningstagande.

Överläggningar i grund- och förskolenämnden

Vid nämndens sammanträde hemställer Tobias Hammarberg (L) och Sedat Dogru (M) om att få lämna ett särskilt yttrande.

Grund- och förskolenämndens beslut

1. Årsredovisningen 2016 godkänns.
2. Att 2016 års överskott för elevpengsystemet på 4,0 mnkr överförs till kommunfullmäktige
3. Att till kommunfullmäktige hemställa om att 2016 års överskott på 18,5 mnkr (exklusive resultat för elevpengsystemet) i sin helhet överförs till 2017 års driftbudget enligt särskild sammanställning
4. Att i samband med årsbokslutet 2016 skriva av hela underskottet på 0,2 mnkr för pedagogisk omsorg. Finansiering sker genom att del av grund- och förskolenämndens överskott på 18,5 mnkr för 2016 tas i anspråk.
5. Att i samband med årsbokslutet 2016 skriva av hela underskottet på 2,2 mnkr för Runstensskolan. Finansiering sker genom att del av grund- och förskolenämndens överskott på 18,5 mnkr för 2016 tas i anspråk.
6. Att till kommunfullmäktige hemställa att tilldelad men oförbrukad investeringsbudget under 2016 uppgående till 15,9 mnkr i sin helhet överförs till 2017 års budget för grund- & förskolenämnden att disponera för tillkommande verksamhetsanpassningar eller pågående men ej avslutade investeringsprojekt.
7. Att godkänna utbildningsförvaltningens förslag till fördelning av resultatöverföringen från 2016 till 2017.
8. Tobias Hammarberg (L) och Sedat Dogru (M) medges lämna ett särskilt yttrande (bilaga).

Expedieras: Akt

För kännedom: Kommunstyrelseförvaltningen

Dnr GVN 2016/123

§ 6 Årsredovisning 2016

Sammanfattning

Utbildningsförvaltningen har i sin förbättringsplan för 2016 lyft fram tre prioriterade områden:

- Höjd kunskapsnivå och ökad likvärdighet

- Systematiskt kvalitetsarbete

- Systematiskt arbetsmiljöarbete

Dessa tre områden ligger väl i linje med Skolinspektionens och Arbetsmiljöverkets synpunkter på förbättringsområden, liksom kommunfullmäktiges och statens mål för verksamheten. Förvaltningen har på alla tre områden gjort framsteg, vilket bekräftas i indikatorer och av tillsynsmyndigheternas utlåtanden.

Kunskapsresultaten på gymnasiet har förbättrats i vissa avseenden, men är oförändrade eller lägre i andra. Yrkesprogrammen visar på starkt förbättrade resultat på flera områden. Resultatbilden inom vuxenutbildningen är ojämn. Även här är utvecklingen inom gymnasial yrkesutbildning bättre än i övrig gymnasial vuxenutbildning. SFI har sammantaget bättre kunskapsresultat och snabbare genomströmning än riket, även om det finns variation mellan de olika studievägarna och kurserna.

Gymnasieskolorna har läsåret 2016/2017 sammanlagt fler elever än någonsin de senaste fem åren.

2016 visar ett starkt ekonomiskt resultat sett till nämndens sammanlagda ansvarsområde.

Resultatet för några av enheterna har pendlat under året. Fredrika Bremergymnasiet har nu ekonomin i balans. Riksäpplet har under det andra halvåret 2016 byggt upp ett underskott som beror på för höga kostnader i förhållande till intäkterna. Åtgärder pågår med målet att senast till sommaren 2017 ha en ekonomi som är helt i balans. Idrottsakademierna uppvisar ett fortsatt underskott. En kartläggning av de ekonomiska förutsättningarna för idrottsutbildningarna har presenterats för nämnden.

På senare år har den centrala förvaltningen förstärkts i syfte att skapa ökad likvärdighet. Det gäller studie- och yrkesvägledning och mottagning av nyanlända. Dessa initiativ har förbättrat kvaliteten på dessa områden, men också bidragit till en mer likvärdig tillgång till tjänster som eleverna har rätt till. Det gäller bland annat rätten till studie- och yrkesvägledning, kartläggning av nyanländas förkunskaper och opartisk information om olika alternativ för studier i svenska för invandrare.

Förvaltningen har påbörjat utredningar kring ekonomisk styrning och elevhälsa i syfte att öka kvaliteten och likvärdigheten i verksamheten, samt förbättra stödet till skolorna på dessa områden.

Under året har antalet nyanlända elever med begränsad skolbakgrund varit fortsatt högt. Det ställer ökade krav på skolan. Det stora antalet nyanlända kräver förstärkningar i kommunens skolor för att öka förmågan att ge dessa elever en god utbildning. Det behövs ökad kompetens för detta arbete och i svenska som andraspråksundervisning. Denna kompetens efterfrågas i alla skolor i Stockholmsområdet samtidigt som tillgången är begränsad. Det ökade antalet nyanlända elever har krävt en förstärkning av den centrala mottagningen av nyanlända, vilket också genomförts. Förstärkningen skapar bättre möjligheter till gemensam kompetensutveckling inom kommunen och till att sprida goda erfarenheter mellan skolorna.

Planering har skett i samarbete med socialförvaltningen, Samordningsförbundet Östra Södertörn och Arbetsförmedlingen för att ta fram snabbspårsutbildningar som kombinerar SFI med yrkesutbildning. Fredrikgymnasiets tidigare lokaler utnyttjas för ändamålet från och med augusti 2016. Förberedelser görs för att ytterligare vidga bredden av de yrkesområden som kan erbjudas. Kommunens insatser har vid två tillfällen uppmärksammats i studiebesök av företrädare från regeringen och arbetsmarknadsdepartementet.

Det systematiska kvalitetsarbetet har stärkts. Resultat och utfall följs upp och analyseras på varje skola och i ledningsgruppen för gymnasiet och vuxenutbildningen. Förbättringsplaner är framtagna på alla nivåer i organisationen och gemensamma kvalitetsaktiviteter är planerade för alla skolor.

Elevernas upplevelse av trygghet i verksamheten är fortsatt hög och gymnasieelevernas upplevelse av studiero fortsätter att öka. Det har troligen samband med att det systematiska kvalitetsarbetet och arbetet för att skapa tydliga strukturer i verksamheten prioriterats.

Utbildningar i systematiskt arbetsmiljöarbete har fortsatt under året. Alla chefer med personalansvar har fått två heldagars utbildning i arbete med psykosocial arbetsmiljö. Denna utbildning bidrar till att arbetsmiljön regelbundet och systematiskt diskuteras på alla arbetsplatser för att söka åtgärder som förenklar personalens arbetssituation. En kartläggning av skolledarnas arbetsmiljö har genomförts och en handlingsplan för att komma till rätta med brister har tagits fram i samarbete med skolledarnas fackliga organisationer. Särskilda samverkansmöten för skolledarna har introducerats. Kompetensutvecklingsinsatser för att stärka skolledarna i deras chefsroll har genomförts.

Förvaltningsledningen har tillsammans med nämndledamöter och ledningsgruppen för gymnasiet och vuxenutbildningen gjort studiebesök i Tyskland för att lära känna landets modell för yrkesutbildning, Utbildningsförvaltningen har inlett dialog med samverkanspartner från näringslivet för att se vilka erfarenheter som kan bidra till utveckling av yrkesutbildning inom ramen för de förutsättningar som råder i Sverige.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutade efter omfattande utredning att Fredrika Bremergymnasiets båda byggnader ska bilda en gemensam skolenhet. Sammanslagningen trädde ikraft 2016-07-01 i samband med att den nya byggnaden togs i bruk.

Utbildningsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen och socialförvaltningen har tagit fram ett gemensamt dokument med gemensamma uppdrag. Detta dokument syftar till gemensamma aktiviteter kring de gemensamma uppdragen. Under april genomfördes en gemensam halvdag för de tre förvaltningarnas chefer för att sprida kännedom om gemensamma aktiviteter och kompetensutveckling kring väpnat våld i skolan. Kartläggning av skolornas förutsättningar att möta hotfulla situationer görs runt årsskiftet 2016/2017 i samarbete med polisen, och fortbildningsinsatser för all personal genomförs i början av 2017.

Regelbunden samverkan sker inom ramen för Ungsam och det lokala chefssamrådet. Under året har tobaksfri skola prioriterats. Två workshops har genomförts på temat och en handlingsplan har tagits fram.

Ramen för nämndens driftverksamhet var 393,3 mnkr under 2016. Det sammanlagda utfallet blev 382,2 mnkr, vilket motsvarar ett överskott på 11,1 mnkr. Överskottet beror dels på lägre kostnader för eleversättningar och dels på lägre centrala kostnader på utbildningsförvaltningen. Ramen för investeringar i egen regi uppgick till 6,9 mnkr. Förbrukningen uppgick till 1,6 mnkr, vilket innebär ett budgetöverskott på 5,3 mnkr.

Underlag för beslut

- Årsredovisning 2016.

- 2016 KF uppdrag GVN.

Förslag till beslut

1. Årsredovisning 2016 godkänns.

2. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden hemställer om verkställande av kommunfullmäktiges beslut 2016-04-18 och därmed till 2017 få ta 3 742 tkr i anspråk av 2015 års resultat, det vill säga den del som inte överfördes till 2016 års budget.

3. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden hemställer om att 11 132 tkr av 2016 års resultat överförs till 2017 års driftbudget.

4. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden hemställer om att få disponera överfört överskott till 2017 enligt specifikation som presenteras i årsredovisningens avsnitt om resultatöverföring på nämndnivå.

5. Överföringsbelopp för enheter med ackumulerade vinster fastställs till: Centrum Vux 1 854 tkr och Navigatorcentrum 309 tkr. Beslut om överföringsbelopp fattas efter fullmäktiges beslut om överföring av driftmedel till 2017.

6. Återbetalningsbeloppet för Fredrika avseende tidigare års förluster fastställs till 3 575 tkr att fördelas på åren 2017 och 2018.

7. Återbetalningsbeloppet för Riksäpplet avseende 2016 års underskott fastställs till 104 tkr att fördelas på åren 2017 till 2019.
8. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden kräver ingen återbetalning av Akademiernas förlust för 2016 på 1 177 tkr.
9. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden återlämnar oförbrukade investeringsmedel på 5 286 tkr till kommunfullmäktige.

Arbetsutskottets förslag till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Enligt förvaltningens förslag.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens beslut

1. Årsredovisning 2016 godkänns.
2. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden hemställer om verkställande av kommunfullmäktiges beslut 2016-04-18 och därmed till 2017 få ta 3 742 tkr i anspråk av 2015 års resultat, det vill säga den del som inte överfördes till 2016 års budget.
3. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden hemställer om att 11 132 tkr av 2016 års resultat överförs till 2017 års driftbudget.
4. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden hemställer om att få disponera överfört överskott till 2017 enligt specifikation som presenteras i årsredovisningens avsnitt om resultatöverföring på nämndnivå.
5. Överföringsbelopp för enheter med ackumulerade vinster fastställs till: Centrum Vux 1 854 tkr och Navigatorcentrum 309 tkr. Beslut om överföringsbelopp fattas efter fullmäktiges beslut om överföring av driftmedel till 2017.
6. Återbetalningsbeloppet för Fredrika avseende tidigare års förluster fastställs till 3 575 tkr att fördelas på åren 2017 och 2018.

7. Återbetalningsbeloppet för Riksäpplet avseende 2016 års underskott fastställs till 104 tkr att fördelas på åren 2017 till 2019.

8. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden kräver ingen återbetalning av Akademiernas förlust för 2016 på 1 177 tkr.

9. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden återlämnar oförbrukade investeringsmedel på 5 286 tkr till kommunfullmäktige.

Expedieras: Akt, kommunstyrelseförvaltningens registrator

Dnr KOFN 2017/22

§ 12 Kultur- och fritidsnämndens årsredovisning 2016

Sammanfattning

Ramen för nämndens driftsverksamhet uppgår till 185,3 mnkr för 2016. Driftsresultatet blev 184,2 mnkr, vilket innebär ett överskott på 1,1 mnkr. Överskottet motsvarar storleken på nämndens reserv. Ramen för investeringar uppgår till 99,5 mnkr. Förbrukningen har varit 28,2 mnkr som betyder ett överskott på 71,6 mnkr.

Nämnden önskar överföring av samtliga oförbrukade medel för 2016 och fonderade driftmedel från 2015.

Kultur- och fritidsnämnden arbetade under 2016 med samtliga av kommunfullmäktiges 12 mål. För att uppnå målen har nämnden tagit fram 26 nämndspecifika strategier. Att avgöra i vilken grad kultur- och fritidsnämnden uppnått kommunfullmäktiges respektive mål är komplext och förvaltningen har i det arbetet försökt att utgå vilken grad verksamheten uppnått de strategier som nämnden beslutat om.

Utifrån nämndens strategier gör förvaltningen bedömningen att verksamheten under året uppnått strategierna enligt följande:

Helt uppfyllt – 8 stycken

I hög grad uppfyllt – 10 stycken

Delvis uppfyllt – 8 stycken

Underlag för beslut

- Kultur- och fritidsnämndens årsredovisning 2016

- Återrapportering av KF-uppdrag 2016

Förslag till beslut

Årsredovisning 2016 godkänns.

1. Kultur- och fritidsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att under 2017 få ta i anspråk 2015 års fonderade resultat på 721 tkr.

2. Kultur- och fritidsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att 2016 års resultat på 1 099 tkr överförs i sin helhet till 2017 års driftbudget.
3. Kultur- och fritidsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att få disponera överfört överskott till enligt specifikation som presenteras i årsredovisningens avsnitt om resultatöverföring.
4. Kultur- och fritidsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att tilldelade men oförbrukade investeringsmedel under 2016 på 71 041 tkr överförs i sin helhet till 2017 års investeringsbudget.

Överläggningar i arbetsutskottet

Ärendet överlämnas till nämnden utan eget ställningstagande.

Överläggningar i nämnden

Joakim Goding meddelar att Moderaterna ej deltar i beslutet vid beslutspunkt 2 och 3, Pia Lublin meddelar att Liberalerna ej deltar i beslutet vid beslutspunkt 2 och 3, Yvonne Lindholm meddelar Sverigedemokraterna ej deltar i beslutet vid beslutspunkt 2 och 3.

Nämndens beslut

Årsredovisning 2016 godkänns.

1. Kultur- och fritidsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att under 2017 få ta i anspråk 2015 års fonderade resultat på 721 tkr.
2. Kultur- och fritidsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att 2016 års resultat på 1 099 tkr överförs i sin helhet till 2017 års driftbudget.
3. Kultur- och fritidsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att få disponera överfört överskott till enligt specifikation som presenteras i årsredovisningens avsnitt om resultatöverföring.
4. Kultur- och fritidsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att tilldelade men oförbrukade investeringsmedel under 2016 på 71 041 tkr överförs i sin helhet till 2017 års investeringsbudget.

Moderaterna, Liberalerna och Sverigedemokraterna deltar ej i beslutet vid beslutspunkt 2 och 3.

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom:

Dnr SN 2016/119

§ 5 Socialnämndens årsredovisning 2016

Sammanfattning

Socialförvaltningen har gjort en uppföljning av 2016 års strategier, åtaganden och aktiviteter. Av nämndens 15 strategier är tio helt uppfyllda. Fem är delvis uppfyllda.

Nämndens utfall för perioden är 806,8 mnkr mot årets budget på 817,9 mnkr, det vill säga ett överskott på 11,1 mnkr jämfört med budget. Av överskottet förklaras 7,2 mnkr av att inget uppförande av modulbyggnation för boende för ensamkommande barn och nyanlända flyktingar gjordes under året. Nämndens faktiska driftresultat är därmed ett överskott på 3,9 mnkr.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse - Socialnämndens årsredovisning 2016
- Socialnämndens årsredovisning 2016

Förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens uppföljning av strategier och ekonomi.
2. Socialnämnden hemställer att fullmäktige beslutar att 2016 års driftresultat på 3,9 miljoner kronor överförs till 2017 års driftbudget.
3. Socialnämnden hemställer att fullmäktige beslutar att hela summan av fonderat driftresultat från 2015, 0,8 miljoner kronor, överförs till 2017 års driftbudget.

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens uppföljning av strategier och ekonomi.
2. Socialnämnden hemställer att fullmäktige beslutar att 2016 års driftresultat på 3,9 miljoner kronor överförs till 2017 års driftbudget.
3. Socialnämnden hemställer att fullmäktige beslutar att summan av fonderat driftresultat från 2015, 0,8 miljoner kronor, överförs till 2017 års driftbudget.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunsstyrelsens förvaltning

För kännedom: Förvaltningschef

Dnr ÄN 2017/42

§ 14 Årsredovisning 2016

Sammanfattning

Äldrenämnden redovisar ett överskott jämfört med budget på 0,4 mnkr (0,1 procent). Nämndens nettokostnad för 2016 uppgår till 691,3 mnkr, budgeten var 691,7 mnkr. 2015 var nettokostnaden 670,3 mnkr.

Nettokostnaden har på ett år ökat med 21,4 mnkr eller med 3,1 procent. Huvudparten av nettokostnadsökningen på 18,9 mnkr - beror på volymökningar vad gäller vård- och omsorgsboende och dagverksamhet. Volymökningarna beror på fler äldre över 80 år som har ökat med 5,0 procent under året. Pris- och lönevecklingen under året har till största delen hanterats genom effektiviseringar i verksamheten.

Av kommunfullmäktiges 12 mål, som alla berör äldrenämnden, bedöms 3 mål i hög grad vara uppfyllda, 7 vara delvis uppfyllda och 2 mål är ej utvärderade.

Enligt fastställda regler för kommunens ekonomistyrning ska nämn-dernas nettoresultat (över- eller underskott i förhållande till budget) normalt i sin helhet överföras till nästkommande år. Fullmäktige har dock alltid möjlighet att pröva om en resultatöverföring är rimlig relaterat till hur nämndens överskott eller underskott har uppstått.

Äldrenämnden har ett fonderat underskott på 8 094,0 tkr. som enligt beslut i fullmäktige i april 2016 ska överföras till 2017-2018.

Underlag för beslut

- Årsredovisning 2016, 2017-02-07

Förslag till beslut

1. Årsredovisning 2016 godkänns.
2. Äldrenämnden begär hos kommunfullmäktige att 2016 års överskott på 352 tkr. överförs till 2017-2018 och att kvarstående underskott från tidigare år på 8 094 tkr. reduceras med motsvarande summa. Resterande underskott fördelas med

3 871 tkr. till 2017 och 3 871 till 2018.

3. Äldrenämnden begär hos kommunfullmäktige att återstående investeringsmedel på 16 599 tkr. överförs till 2017 års investeringsbudget.

Äldrenämndens beslut

1. Årsredovisning 2016 godkänns.
2. Äldrenämnden begär hos kommunfullmäktige att 2016 års överskott på 352 tkr. överförs till 2017-2018 och att kvarstående underskott från tidigare år på 8 094 tkr. reduceras med motsvarande summa. Resterande underskott fördelas med 3 871 tkr. till 2017 och 3 871 till 2018.
3. Äldrenämnden begär hos kommunfullmäktige att återstående investeringsmedel på 16 599 tkr. överförs till 2017 års investeringsbudget.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom:

Dnr SBN 2016/449

§ 14 Överföring av driftmedel till 2017, investeringsuppföljning

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutar om överföring av överskott från 2016. Ett förslag till hur stadsbyggnadsförvaltningen ska använda sitt överskott har tagits fram av förvaltningen.

Underlag för beslut

- FÖRSLAG, sammanställning av projekt som bekostas av överskottsmedel från 2016.

Förslag till beslut

1. Stadsbyggnadsnämnden antar förvaltningens förslag som sitt eget.

Trafik- och arbetsutskottets förslag till stadsbyggnadsnämnden

1. Stadsbyggnadsnämnden antar förvaltningens förslag som sitt eget.

Sven Gustafsson (M), deltar ej i beslutet.

Stadsbyggnadsnämndens beslut

1. Stadsbyggnadsnämnden antar förvaltningens förslag som sitt eget.

Sven Gustafsson (M), Mikael Kjellin (M), Nonna Karnova (M) och Kennerth Valterson (SD) deltar ej i beslutet.

Expedieras: Akt

För verkställighet: KS/KF

För kännedom: Nils Rosengren KSF, verksamhetscontroller

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (2)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Ekonomiavdelningen	2017-03-08	KS 2017/111	
Handläggare			
Jörn Karlsson, ekonomidirektör			

Omprioritering av kultur- och fritidsnämndens investeringsbudget 2017, konstgräs från Lyckeby idrottsplats till Torvalla idrottsplats

Sammanfattning

Kultur och fritidsnämnden beslutade 2017-02-08 § 15 att hemställa till kommunfullmäktige om att få överföra 3 500 tkr av investeringsramen 2017 från att gälla konstgräsplan på Lyckeby idrottsplats till att gälla konstgräsplan på Torvalla idrottsplats.

Kommunfullmäktige har i Mål och budget 2017-2018 tilldelat kultur- och fritidsnämnden 3 500 tkr i investeringsmedel 2017 avseende en konstgräsplan på Lyckeby idrottsplats. Dessutom tilldelades nämnden investeringsmedel i planen för 2018 till en ny idrottshall vid Lyckeby.

Kultur- och fritidsnämnden anser att tidpunkten är olämplig för att anlägga en konstgräsplan vid Lyckeby med tanke på att en yta i nära anslutning kommer att utgöra byggarbetsplats under en tid. Det finns risk för att den nya konstgräsplanen inte kan vara tillgänglig medan bygget av idrottshallen pågår och i värsta fall tar skada av lagring eller transporter.

Däremot anser kultur- och fritidsnämnden att det finns behov av en ytterligare konstgräsplan på Torvalla idrottsplats för att ersätta den naturgräsplan som finns. Tidsmässigt lämpar sig ett utbyte på Torvalla bättre under år 2017 och kultur- och fritidsnämnden kommer i stället att aktualisera behovet av konstgräs på Lyckeby idrottsplats i yttrandet om Mål och budget 2018-2019.

Förvaltningens synpunkter

I mål och budget 2017-2018 finns avsatt 3 500 tkr för en konstgräsplan vid Lyckeby. Kommunstyrelseförvaltningen har inget att erinra mot att ändra användningen av investeringsmedel till en konstgräsplan på Torvalla idrottsplats. Kommunfullmäktige får i samband med Mål och budget 2018-2019 sedan ta ställning till medel för konstgräsplan i Lyckeby år 2018 eller senare.

Underlag för beslut

- Protokoll kultur- och fritidsnämnden 2017-02-08 § 15

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Överföringen av 3 500 tkr av kultur- och fritidsnämndens investeringsmedel för konstgräsplan på Lyckeby idrottsplats till konstgräsplan på Torvalla idrottsplats, godkänns

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Jörn Karlsson
Ekonomidirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet: ekonomiavdelningen, kultur- och fritidsnämnden

För kännedom:

Dnr KOFN 2017/24

§ 15 Omprioritering av investering konstgräs från Lyckeby till Torvalla

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har i Mål och budget 2017 – 2018 tilldelat kultur- och fritidsnämnden 3 500 tkr i investeringsmedel avseende en konstgräsplan på Lyckeby idrottsplats år 2017. Därtill tilldelas nämnden investeringsmedel år 2018 för en ny idrottshall vid Lyckeby.

Nämnden finner tidpunkten för att anlägga en konstgräsplan olämplig med tanke på att en yta i nära anslutning kommer utgöra byggarbetsplats under en tid. Det finns risk för att den nya konstgräsplanen inte kan vara tillgänglig medan bygget av idrottshallen pågår och i värsta fall tar skada av lagring eller transporter till och från byggarbetsplatsen. Däremot finns behov av ytterligare en konstgräsplan på Torvalla idrottsplats för att ersätta den naturgräsplan som finns. Tidsmässigt lämpar sig ett utbyte på Torvalla bättre under år 2017 och nämnden avser aktualisera behovet av konstgräsplan på Lyckeby idrottsplats i yttrandet om Mål och budget 2018 – 2019 istället.

Underlag för beslut

- Mål och budget 2017 - 2018. Finns att läsa på www.haninge.se

Förslag till beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden hemställer till kommunfullmäktige om att få överföra 3 500 tkr av investeringsramen 2017 från att gälla konstgräsplan på Lyckeby idrottsplats till att gälla konstgräsplan på Torvalla idrottsplats.

Arbetsutskottets förslag till nämnden

1. Kultur- och fritidsnämnden hemställer till kommunfullmäktige om att få överföra 3 500 tkr av investeringsramen 2017 från att gälla konstgräsplan på Lyckeby idrottsplats till att gälla konstgräsplan på Torvalla idrottsplats.

Nämndens beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden hemställer till kommunfullmäktige om att få överföra 3 500 tkr av investeringsramen 2017 från att gälla konstgräsplan på Lyckeby idrottsplats till att gälla konstgräsplan på Torvalla idrottsplats.

Expedieras: Akt

För verkställighet: KF

För kännedom:

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (3)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Kansliavdelningen	2017-03-01	KS 2017/67	
Handläggare			
Rebecca Band, biträdande kommunjurist			

Fastställande av punkt 9 A-C i taxa för Södertörns brandförsvarsförbunds material, tjänster och service som ej kan hänföras till räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor samt uppdrag till förbundet att fr o m 2018 årligen justera taxan

Sammanfattning

Södertörns brandförsvarsförbunds direktion beslutade vid sitt sammanträde 2017-02-03, § 4, att godkänna en uppräkning om 2,48 procent avseende:

- avgift för tillsyn enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE),

- avgift för tillstånd enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor,

- avgift för tillsyn enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO).

Uppräkningen innebär att avgiften för tillsyn och tillståndsbeslut enligt ovan höjs från 943 till 966 kronor/timme.

Brandförsvarsförbundet föreslår att kommunfullmäktige fastställer den uppräkning som förbundsdirektionen godkänt fr o m 2017-04-01. Detta eftersom ett kommunalförbund inte självt får fastställa sina taxor, enligt beslut i Högsta förvaltningsdomstolen under 2013 (mål nr 3835-12).

Direktionen beslutade även att föreslå medlemskommunerna att uppdra åt förbundet att fr o m 2018 årligen reglera taxan med ett index baserat på en sammanvägning av 80 procent av Medlingsinstitutets publicerade ”Löneutveckling sektorsvis” sektor ”Kommuner” och 20 procent av konsumentprisindex med oktober månad som bas. Det innebär att när taxan för 2018 bestäms räknas höjningen fram genom att index oktober 2017 jämförs med index oktober 2016, och så vidare kommande år.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen vill förtydliga att ovan nämnda taxor för tillsyn och tillståndsbeslut enligt LBE och LSO framgår av

punkt 9 A-C i taxan för Södertörns brandförsvarsförbunds material, tjänster och service som ej kan hänföras till räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor. Rätten att ta ut de avgifter som föreskrivs i taxans punkt 9 A-C grundar sig på 27 § LBE respektive 5 kap 4 § LSO, vilka i sin tur utgör normgivning som delegerats till kommunen med stöd av 8 kap 9 § regeringsformen. Det är den typen av avgifter som fullmäktige i medlemskommunerna behöver fastställa enligt Högsta förvaltningsdomstolens dom. Punkter i taxan som gäller fakultativ verksamhet kan förbundet självt besluta om.

Kommunstyrelseförvaltningen har ingenting att invända mot den uppräkning som Södertörns brandförsvarsförbunds direktion föreslår. Förbundet önskar att den nya taxan ska träda i kraft 2017-04-01, men eftersom fullmäktige förväntas fatta beslut i ärendet först i mitten av april föreslår förvaltningen att taxan ska träda i kraft 2017-05-01.

Förvaltningen har heller inte något att invända mot förslaget att ge förbundet i uppdrag att fr o m 2018 årligen reglera taxan med det index som beskrivits ovan. Eftersom beräkningsgrunderna därigenom är fastlagda i taxan blir förbundets taxereglering enbart av tillämpnings-/verkställighetskaraktär. Om beräkningsgrunderna för taxan däremot ska ändras i framtiden, måste varje medlemskommun fatta beslut om detta enligt nu gällande ordning.

Förvaltningen anser att indexregleringen bör framgå av taxan och konstaterar att en sådan skrivning redan finns i punkt 14 a) i nu gällande taxa. Bestämmelsen får dock formell rättsverkan först i och med att fullmäktige i medlemskommunerna beslutar att ge förbundet uppdrag att indexreglera taxan, på motsvarande sätt som tidigare skett avseende sotning och brandskyddskontroll.

Underlag för beslut

- Skrivelse från Södertörns brandförsvarsförbund

- Södertörns brandförsvarsförbunds direktionsbeslut 2017-02-03, § 4

- Nuvarande taxa för Södertörns brandförsvarsförbunds material, tjänster och service som ej kan hänföras till räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Den föreslagna uppräkningen till 966 kronor/timme avseende avgiften för tillsyn och tillståndsbeslut i punkterna 9 A-C i taxan för Södertörns brandförsvarsförbunds material, tjänster och service som ej kan hänföras till räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor fastställs att gälla fr o m 2017-05-01.
2. Södertörns brandförsvarsförbund ges i uppdrag att fr o m 2018 årligen reglera punkterna 9 A-C i taxan med ett index baserat på en sammanvägning av 80 procent av Medlingsinstitutets publicerade ”Löneutveckling sektorsvis” sektor ”Kommuner” och 20 procent av konsumentprisindex med oktober månad som bas.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Niklas Näslund
Kanslichef

Expedieras: Akt

För verkställighet: Södertörns brandförsvarsförbund

För kännedom: Förbundets övriga medlemskommuner

Södertörns brandförsvarsförbund

Årlig uppräkning av taxa för tillsyn och tillstånd enligt LSO och LBE samt förändrad rutin

Sammanfattning

Vid Södertörns brandförsvarsförbunds direktionssammanträde 2017-02-03, §4 beslutades om årlig uppräkning av taxa för tillsyn och tillstånd enligt Lagen om skydd kom olyckor (LSO) och Lagen om brandfarliga- och explosiva varor (LBE) samt förändrad rutin.

Då kommunalförbund ej själva får fastställa sin taxa, enligt beslut i högsta förvaltnings-domstolen 2013-12-12 (mål nr 3835-12) skall kommunfullmäktige i förbundets medlems-kommuner fatta besluta om denna taxa.

Däremot kan uppräkning av taxorna på grund av prisförändringar delegeras till annan nämnd, gemensam förvaltning eller kommunalförbund. Södertörns brandförsvarsförbund önskar att medlemskommunernas kommunfullmäktige beslutar att delegera denna uppräkning till förbundet att besluta om, att gälla från och med 2018-01-01.

Beräkningsmodellen för uppräkning av taxa gällande tillsyn och tillstånd enligt LSO och LBE, beslutades i direktionen 2014-04-25, § 31 en sammanvägning av 80 % av Medlingsinstitutets publicerade ”Löneutveckling sektorsvis” sektor ”Kommuner” och 20 % KPI med oktober månad som bas.

För år 2017 bör taxan räknas upp med 2,48 % vad gäller:

- Avgift för tillsyn enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.
- Avgift för tillstånd enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.
- Avgift för tillsyn enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor.

Vilket ger en kostnad på 966 kr/timme.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag 2017-02-03, §4 – Årlig uppräkning av taxa för tillsyn och tillstånd enligt LSO och LBE – förändrad rutin.

Södertörns brandförsvarsförbunds förslag till beslut

1. Anta uppräkning av taxa för 2017 gällande tillsyn och tillstånd enligt LSO och LBE, efter beslutad beräkning, Medlingsinstitutets 2,8 % och KPI 1,18 %, som blir 2,48 % (966 kronor per timme) att gälla från och med 2017-04-01.

2. xxx kommun beslutar att delegera till Södertörns brandförsvarsförbunds direktion att årligen, från och med 2018-01-01, justera taxorna enligt den beräkningsmodell som beslutades vid direktionens sammanträde 2014-04-25,§ 31 vilket är en sammanvägning av 80 % av Medlingsinstitutets publicerade ”Löneutveckling sektorsvis” sektor ”Kommuner” och 20 % KPI med oktober månad som bas.

§ 4

Dnr: 2017-000271

Diarium
Medlemskommunerna

Årlig uppräkning av taxa för tillsyn och tillstånd enligt LSO och LBE – förändrad rutin

Sammanfattning

Taxor för tillsyn och tillstånd inom Södertörns brandförsvarsförbunds område. Endast kommunfullmäktige kan besluta om taxor enligt LSO och LBE som ska gälla i den egna kommunen.
Uppräkning av taxorna på grund av prisförändringar kan delegeras till annan nämnd, gemensam nämnd eller kommunalförbund.

För år 2017 bör taxan räknas upp med 2,48 % vad gäller:

- Avgift för tillsyn enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.
- Avgift för tillstånd enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.
- Avgift för tillsyn enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor.

Förbundsdirektionens beslut

1. Anta uppräkning av taxa för 2017 gällande tillsyn och tillstånd enligt LSO och LBE, efter beslutad beräkning, Medlingsinstitutets 2,8 % och KPI 1,18 %, som blir 2,48 % (966 kronor per timme).

2. Direktionen föreslår kommunfullmäktige i Botkyrka, Ekerö, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje och Tyresö kommuner besluta att delegera till direktionen att årligen från och med 2018-01-01 justera taxorna enligt den beräkningsmodell som beslutades vid direktionens sammanträde 2014-04-25 § 31 vilket är en sammanvägning av 80 % av Medlingsinstitutets publicerade "Löneutveckling sektorsvis" sektor "Kommuner" och 20 % KPI, med oktober månad som bas.

Plats och tid	Direktionsrummet, Lindvreten klockan 09.00–11.00
Beslutande	Adam Reuterskiöld (M) Anneli Sjöberg (S), ersätter Ann-Marie Högberg (S) Kennet Bergh (M), ersätter Anti Avsan (M) Christina Zedell (S) Fredrik Saweståhl (M) Kia Hjelte (M) Leif Zetterberg (NP) Majvie Swärd (S) Marita Lärnestad (M) Martina Mossberg (M) Arne Närström (S), ersätter Mats Röhr (M) Meeri Wasberg (S) Patrik Isestad (S) Susanne Bergström (S) Kurt Björkholm (L), ersätter Tobias Nässén (M)
Ersättare	Gunnel Trelje (S) Harry Bouveng (M) Hanna Svensson (S) Lembit Vilidu (M) Mats Siljebrand (L) Tobias Hammarberg (L)
Facklig företrädare	
Övriga närvarande	Lars-Göran Uddholm, brandchef Anders Edstam, produktionschef Lena Larsen, ekonomichef Cecilia Lindfeldt, kommunikatör Froukje Bouius, jurist Dag Calminder, HR-konsult, §§ 1-8 Susanne Nilsson, administrativ chef

Underskrifter Sekreterare
Susanne Nilsson

Paragrafer 1-10

Ordförande
Susanne Bergström

Justerare
Fredrik Saweståhl

BEVIS

Justeringen har tillkännagivits genom anslag enligt förbundsordningen

Organ	Södertörns brandförsvarsförbund
Sammanträdesdatum	2017-02-03
Datum för anslags uppsättande	2017-02-07
Datum för anslags nedtagande	2017-03-01
Förvaringsplats för protokollet	Södertörns brandförsvarsförbund, Mogårdsvägen 2, Vårby
Underskrift	Susanne Nilsson

Utdragsbestyrkande

Taxa 2016

för Södertörns brandförsvarsförbunds material, tjänster och service som ej kan hänföras till räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor att gälla fr om 2016-01-01.

Taxan gäller i normalfallet. Brandchefen kan besluta om avvikelse i taxan. Moms tillkommer på samtliga priser utom där annat anges.

1. PERSONAL	**Pris/tim**
Utryckningspersonal	483 kr
Fridygnsledig utryckningspersonal	1 156 kr

Påbörjad första timme räknas som hel timme. Efter första timmen räknas faktisk tid där sista påbörjade halvtimmen räknas som hel halvtimme.
För säkerhetsvakt debiteras dock minst 3 timmar

2. FORDON (exkl. förare)	**Pris/tim** (om inget annat anges)
Maskinstege	1 010 kr
Släckbil, tankbil	765 kr
Transportbil (person- eller lastbil)	410 kr/dygn + 3:80 kr/km eller 6:75 kr/km
Släpfordon	270 kr/dygn
Motorcykel med släp	225 kr
Båt	
< 5 meter	555 kr
< 9 meter	450 kr
Mareld af Södertörn	2 178 kr

Påbörjad första timme räknas som hel timme. Efter första timmen räknas faktisk tid där sista påbörjade halvtimmen räknas som hel halvtimme.

3. PUMPAR	**Pris/dygn**
Brandpump klass I < 500 l/min exkl. bränsle	720 kr
Länspump, elektrisk	150 kr

Minimiersättning 1 dygn
Onormalt slitage debiteras extra.

4. BRANDSLANG OCH DIVERSE MATERIEL	**Pris/dygn** (om inget annat anges)
Grov- eller smalslang grundavgift	190 kr/längd
dygnsavgift	30 kr
Nedklassad grov- eller smalslang	130 kr/längd
dygnsavgift	30 kr
Utskjutsstege	295 kr
Skarvstege	148 kr
Grenrör, strålrör	148 kr
Självresande kar	531 kr/tillfälle

Onormalt slitage debiteras extra.
Anm.: Uthyrning av "brandpostmätare" hänvisas till VA-ansvarig i respektive kommun.

5. SLANGVÅRD/SERVICEARBETEN

	Pris/styck (om inget annat anges)
Tvättning, provtryckning, torkning, packning	206 kr/längd
Lagning av hål (lagningsmateriel ingår)	91 kr
Påsättning av kopplingshalva (hylsa ingår)	91 kr
Byte av packning (packning ingår)	55 kr
Märkning av slanglängd	55 kr

6. ANNAN SERVICE

	Pris/tim (om inget annat anges)
Kontroll och provning av andningsapparat	Se bilaga 1
Laddning av handbrandsläckare	Se bilaga 2
Pumpning (exkl. personalkostnad)	Se bilaga 2
Övrig service	460 kr/tim + material

7. FÖRKOMMEN, SKADAD ELLER FÖRBRUKAD MATERIEL

Debiteras reparationskostnad eller 75 % av dagspriset.
För onormalt nedsmutsad materiel debiteras extra rengöringskostnad.

8. AVTAL BRANDTEKNISKA TJÄNSTER

	Pris
Nyteckningsavgift (per kund)	
Anslutningsavgift	5 830 kr
Tillkommande larmadress (er)	2 505 kr/larmadress
Årsavgift	
Abonnemangsavgift	7 502 kr/år
Ytterligare larmadresser	3 408 kr/år och larmadress

Åtgärdsavgift (alt. framkörning, undersökning och återställning)

Resursalternativ		**Avgifter**	
Alt.	**Enheter**	**Påbörjad åtgärd**	**Fullbordad åtgärd**
A	RC-Södertörn	828 kr	828 kr
B	RC-Södertörn	828 kr	828 kr
C	XX1	2 732 kr	3 503 kr
D	XX1 + XX1/3	5 045 kr	6 588 kr
E	XX1 + XX2/5	3 632 kr	4 705 kr
F	XX1 + XX1/3 + XX8	5 620 kr	7 325 kr
G	XX1 + XX2/5 + XX8	4 208 kr	5 467 kr
H	XX1 + XX1/3 + XX2/5 + XX8	6 517 kr	8 549 kr
I	XX3	2 446 kr	3 137 kr

Påbörjad åtgärd = framkörning
Fullbordad åtgärd = undersökning och återställning

9.	LAGSTADGADE AVGIFTER	Pris
A.	**Avgift för tillsyn och tillfälliga hetarbetstillstånd** enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor, 27§	943 kr/tim (exkl. moms)
B.	**Avgift för tillstånd** enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor, 27§.	943 kr/tim (exkl. moms)
	Lägsta avgift är fyra timmar vid nytt tillstånd, tre timmar vid förnyat tillstånd samt en timme för godkännande av en ny föreståndare till befintligt hanteringstillstånd avseende explosiv vara.	
C.	**Avgift för tillsyn** enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor, 5 kap 4§	943 kr/tim (exkl. moms)

D. Avgift för sotning from 2016-07-01

enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor, 3 kap 6§ (gällande Botkyrka, Ekerö, Haninge, Nacka Nykvarn Salem, Södertälje).
För Huddinge, Nynäshamn och Tyresö gäller taxa enligt respektive avtal.

Objekt i småhus

Grundavgift fastighet:	
Hus	182 kr
Hus utan landförbindelse	287 kr
Objektsavgift:	
Sotning av objekt med tillhörande rökkanal och förbindelsekanal i småhus.	
<u>Dagtid, vardagar</u>	
För första objektet	236 kr
För varje tillkommande objekt	110 kr
<u>Kvällstid kl. 17.00-20.00</u>	
Objektsavgift	442 kr
Tillkommande objekt	214 kr

Övriga objekt
För sotning i fastighet som ej är småhus.

Grundavgift:	
Fastighet som ej är småhus	182 kr
Fastighet som ej är småhus utan landförbindelse	287 kr
Objektsavgift	
För sotning av värmepanna vars maxeffekt överstiger 60 kW jämte tillhörande rökkanal och förbindelsekanal.	debitering av nedlagd tid enligt timtaxa
Imkanal i storkök/restaurang.	debitering av nedlagd tid enligt timtaxa

Parterna kan träffa överenskommelse om fast pris.

Särskilda bestämmelser	**Pris**
När ordinarie sotning i småhus utan giltigt skäl ej kunnat utföras och avbokning ej skett i rätt tid.	225 kr

När ordinarie rengöring eller sotning i andra objekt än småhus utan giltigt skäl ej kunnat utföras, och avbokning ej skett i rätt tid debiteras grundavgift + debitering av nedlagd tid enligt timtaxa.

Om det vid utförande av arbete föreligger nedan nämnda avvikelser debiteras grundavgift och nedlagd tid enligt timtaxa:

1. Sådan placering av objektet att rensluckor är svåråtkomliga.
2. Anordningar och konstruktionsdetaljer hindrar eller försvårar användning av standardverktyg.
3. För sotningens genomförande erforderlig demontering och montering av luckor och andra detaljer som orsakar merarbete i sådan omfattning att tidsåtgången uppgår till mer än 30 minuter.
4. Blockering av rensluckor eller av utrymme med renslucka.
5. Förekomsten av svåra blanksotbeläggningar eller av större sotmängd än normalt.
6. Fastsättning av arbetsredskap i kanal, förtäppning eller liknande.

Timersättning

Timersättning utgår med	443 kr

I angivna ersättningar ingår kostnaden för konventionell teknisk utrustning t.ex. stoftsugare, tvättaggregat etc. För användande av speciell teknisk utrustning, exempelvis skylift etc. utgår tilläggsersättning enligt skriftlig överenskommelse med den betalande. Förbrukningsmaterial såsom t.ex. rengöringsmedel etc. debiteras separat enligt redovisad förbrukning.

Sbff beslutar om fler grundavgifter kan tas ut när fastigheten har fler hus med förbränningsanordning.

E **Avgift för brandskyddskontroll from 2016-07-01**

enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor, 3 kap 6§ (gällande Botkyrka, Ekerö, Haninge, Nacka Nykvarn Salem, Södertälje). För Huddinge, Nynäshamn och Tyresö gäller taxa enligt respektive avtal.

Objekt i småhus

Inställelse för utförande av brandskyddskontroll

Hus	182 kr
Hus utan landförbindelse	287 kr

Kontrollavgift

Kontroll av eldstad med tillhörande rökkanal. Tar kontrollen mer än 25 minuter debiteras faktiskt tid.

Dagtid, vardagar

Kontroll av eldstad med tillhörande rökkanal	261 kr
Kontroll av ytterligare eldstad ansluten till rökkanal i samma skorsten debiteras nedlagd tid enligt timtaxa	

Kvällstid kl 17.00-20.00
Kontroll av eldstad med tillhörande rökkanal 522 kr
Kontroll av ytterligare eldstad ansluten till rökkanal i samma skorsten debiteras nedlagd tid enligt timtaxa.

Övriga objekt
För brandskyddskontroll i fastighet som ej är småhus.

Inställelse för utförande av brandskyddskontroll
Fastighet som ej är småhus 182 kr
Fastighet som ej är småhus utan landförbindelse 287 kr

Kontrollavgift
Kontrollavgift i fastighet som ej är småhus debiteras nedlagd tid enligt timtaxa

Särskilda bestämmelser
När ordinarie kontroll i småhus utan giltigt skäl ej kunnat utföras och avbokning ej skett i rätt tid. 219 kr

När ordinarie kontroll i andra fastigheter än småhus utan giltigt skäl ej kunnat utföras, och avbokning ej skett i rätt tid debiteras avgift för nedlagd tid enligt timtaxa.

För kontroll utförd utom ordinarie arbetstid orsakat av att objektet inte är tillgängligt under ordinarie arbetstid, sker debitering enligt timtaxa samt tillägg motsvarande de merkostnader enligt kollektivavtalet som arbetet föranleder.

För separat utförd efterkontroll av förelagd brandskyddsåtgärd debiteras inställelseavgift + debitering av nedlagd tid enligt timtaxa.

Timersättning
Timersättning utgår med kronor 626 kr

I angivna ersättningar ingår kostnaden för teknisk utrustning och för protokollering av brandskyddskontrollen.

Sbff beslutar om fler grundavgifter kan tas ut när fastigheten har fler hus med förbränningsanordning.

10. ÖVRIGA TJÄNSTER

	Pris
Avskrifter, kopior mm av allmänna handlingar	
sida 1 – 10	6,05/st
sida utöver 10	2,20/st
i övrigt gäller Avgiftsförordningen (1992:191)	
Bränning av rivningshus	Enligt offert
Övriga tjänster	Enligt offert
Uthyrning av gymnastiksal	166 kr/tim (momsfritt)

11. UTBILDNING OCH KONSULTATION

	Pris/tim (om inget annat anges)
Konsultationsavgift (ev. reskostnader tillkommer)	943 kr
Bilkostnad	69 kr/mil
Lärare	943 kr
Anpassad utbildning	Enligt offert

Beredning av tillstånd för hantering av brandfarliga varor sker enligt avtal med respektive kommun.

12. RESTVÄRDE

Enligt Larmtjänsts taxa

13. UTHYRNING AV LEKTIONSSALAR

Lektionssal	**Antal personer**	**Halvdag**	**Heldag**
Haninge	24	435 kr	649 kr
Huddinge	36	649 kr	968 kr
Nynäshamn	24	435 kr	649 kr
Södertälje	32	580 kr	860 kr
Tyresö	24	435 kr	649 kr
Lindvreten	24	435 kr	649 kr
Ekerö	24	435 kr	649 kr
Botkyrka	28	580 kr	863 kr

14. TAXEJUSTERING

Taxan inklusive bilagor justeras årligen med nedanstående index:

a) Punkt 9 A-C: Sammanvägning av 80 % Medlingsinstitutets publicerade ”Löneutveckling sektorvis” sektor ”Kommuner”, 20 % KPI (oktober månad som bas)
b) Punkt 9 D-E enligt sotningsindex fastställt av SKL
c) Övriga punkter i taxan innehållande personalkostnad, lönekostnadsindex
d) Övriga punkter i taxan innehållande materielkostnad, konsumentprisindex

Bilaga 1

Andningsskydd

Laddning av luft

Behållartyp	Fyllningstryck	Pris
5-7 lit	150-200	56 kr
Flaskpaket 324	300	80 kr
2x5 lit	200	80 kr
2x7 lit	200	80 kr
10-14 lit	200	80 kr
2x7 lit	300	100 kr
2x10 lit	200	100 kr
20 lit	200	100 kr
40 lit	150	118 kr

Hanteringskostnad för ombesörjande avprovtryckning av flaska	113 kr
Torkning av luftflaska, luftpaket (exkl. fyllning)	98 kr

Bilaga 2

Handbrandsläckare		**Pris/enhet** (om inget annat anges)
Årskontroll av handbrandsläckare:		
Enheter per besöksadress	1	81 kr
Enheter per besöksadress	2-10	74 kr
Enheter per besöksadress	11-25	66 kr
Enheter per besöksadress	26-	57 kr
Omladdning av pulversläckare:		
Tryckladdade släckare ABE pulver		
2 kg		204 kr
6 kg		429 kr
12 kg		668 kr
Tryckladdade släckare BE pulver		
2 kg		164 kr
6 kg		338 kr
12 kg		490 kr
Patronladdare släckare ABE pulver		
5 kg		419 kr
6 kg		481 kr
12 kg		716 kr
Omladdning av vattensläckare:		
Tryckladdad släckare		181 kr
Ej tryckladdad släckare		193 kr
Frostskyddsmedel 9 lit		204 kr
Omladdning av kolsyresläckare		Faktisk kostnad
Provtryckning		117 kr/st
Pumpning (exkl. personalkostnad)		
500 lit/min		137 kr/tim
500-1200 lit/min		191 kr/tim
1200-8000 lit/min		267 kr/tim

I ersättningen inbegrips kostnad för bränsle, smörjmedel, förslitning, försäkring, rengöring och iordningställande

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (1)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Samhällsutvecklingsavdelningen	2017-03-02	KS 2017/139	
Handläggare			
Erik Josephson, utredare, näringslivsutvecklare			

Redovisning av 2016 års vänortsarbete

Sammanfattning

2016 års utbyte har skett enligt bilagd redovisning. Diskussioner med samtliga vänorter, förutom Krokoms kommun, vad avser förnyelse av utgående vänortsavtal har förts. Samtliga vänorter är överens om att förnya vänortsavtalen ytterligare fem år samt i vissa fall komplettera avtalet med 1-2 åriga ”handlingsplaner”.

Underlag för beslut

Kommunstyrelseförvaltningens redovisning för 2016 års vänortsarbete, 2017-02-28.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Redovisningen godkänns.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Peter Jemtbring
Näringslivs- och utvecklingsdirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunstyrelseförvaltningen

För kännedom:

Haninge kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

28 februari 2017

Samhällsutveckling
Erik Josephson

Kommunstyrelsen

Redovisning vänortsarbete 2016

I denna rapport redovisas kommunens vänortsarbete under 2016. Arbetet bedrivs i enlighet med de avtal eller samarbetsöverenskommelser som finns med respektive vänort. Rapporten innefattar framförallt den del av utbytet som sker i officiell form och regleras inom respektive avtal.

I samband med att de femåriga vänortsavtalen går ut under hösten 2017 har kommunstyrelseförvaltningen under året haft diskussioner med samtliga vänorter, förutom med Krokom vars avtal går ut under 2018, om eventuell förnyelse av avtalen.

Kommunen har under 2016 inte betalat ut något resebidrag till någon förening.

Pargas stad
Land: Finland
Folkmängd: ca15 500
År för samarbetets början: 1981
Hemsida: http://www.pargas.fi
Språk för samarbete: Svenska

Pargas stad är Haninges äldsta vänort. Kontakten etablerades 1981 och de första utbytesprogrammen gällde åren 1982-1987. Samarbetet med Pargas är i stor utsträckning kopplat till skärgårdsfrågor vad gäller den kommunala verksamheten. Samarbetet grundas idag på vänortsförbindelser som behandlades i kommunstyrelsen 1995-10-03. Nuvarande vänortsavtal går ut 2017.

Utbyte mellan Haninge och Pargas stad 2016
Under 2016 hade vi ett officiellt utbyte med Pargas stad, vilket vi inte hade under åren 2014 och 2015. Den 10 november hade vi en delegation på 12 personer från Pargas skolförvaltning och från kultur- och fritidsförvaltningen på besök. Huvudfrågan som diskuterades var olika former av medborgardialoger. Hur får man del av idéer från kommuninvånare, elever, lärare, föräldrar osv. Hur deltar de i utvecklingen av kommunen och olika verksamheter?

Sammandrag av dagordningen:

Utbildningen: Skolbyggnader, olika lärmiljöer. Hur lärare arbetar, arbetstider, utvecklingsarbete
Förskolan: Integrering av flyktingar och invandrare, ev. utepedagogik, öppen förskoleverksamhet, utvecklingsprojekt
Bibliotek: biblioteksverksamheten, eventuella profileringar och hur jobbar personalen. Utvecklingsprojekt.
Kultur och fritid: Ungdomsarbete, speciellt för 13-18 åringar. De ungas delaktighet och möjligheter att påverka. Kulturverksamheten, vad och hur? Kultur för skolan. Utvecklingsprojekt.

Ishöj
Land: Danmark
Folkmängd: 21 000
År för samarbetets början: 1984
Hemsida: http://www.ishoj.dk
Språk för samarbete: ”Skandinaviska”, det vill säga danska och svenska samt engelska.

Ishöj etablerades som vänort till Haninge i december 1984. Avtalet om vänortutbyte grundas på ett avtal som behandlades i kommunstyrelsen 1998-04-22. Nuvarande femåriga vänortsavtal går ut i augusti 2017. Ishöj ligger på ungefär samma avstånd från Köpenhamn som Haninge från Stockholm. Resan med pendeltåg från Köpenhamn till centrala Ishöj tar cirka 15 minuter.

Utbyte mellan Haninge och Ishöj 2016
Reviderat ”handlingsprogram” för vilka frågor som just nu är av intresse att samarbeta kring, utifrån vänortsavtalet, har tagits fram under året och undertecknats.

Hållbarhetsberedningen och delar av enheten för strategisk utveckling på kommunstyrelseförvaltningen var den 16-17 juni 2016 på utbyte hos Ishöj för att bland annat diskutera ”Gröna insatser, från nationell till lokalt nivå” samt ”Bygga grönt från starten”.

I slutet av året fick Haninge kommun en förfrågan om ett skolutbyte mellan högstadieelever i klass åtta. Två högstadieskolor, Ribbyskolan och Dalaröskolan, har visat intresse för ett utbyte under våren 2017.

Haapsalu
Land: Estland
Folkmängd: 11 600
År för samarbetets början: 1989 (med Lääne Maakond)
Hemsida: www.haapsalu.ee
Språk för samarbete: Engelska, tolk eller i mindre utsträckning svenska

Haninge kommun har ett utbyte med Haapsalu stad 11 mil utanför Tallinn i Estland. Utbytet regleras i ett vänortsavtal som togs fram gemensamt för de båda städerna 1998. Avtalet behandlades av kommunstyrelsen 1998-12-14. Innan det aktuella avtalet bedrevs ett samarbete sedan 1989 med Lääne Maakond, vilket är den region där Haapsalu är beläget. Nuvarande femåriga vänortsavtal går ut under 2017.

Utbyte mellan Haninge och Haapsalu 2016
Inget officiellt utbyte har skett med Haapsalu under 2016, inte heller under 2014 eller 2015 skedde något utbyte. Däremot hade vi besök av tre representanter från Haapsalu, vice borgmästare, motsvarigheten till näringslivsutvecklaren i Haapsalu kommun och näringslivsutvecklaren för Regionen Västra Estland, i samband med näringslivets dag den 17 februari 2017. I samtalen med bland annat den politiska ledningen kom man överens om att under våren 2017 genomföra ett utbyte inom socialförvaltningarna och då i första hand diskutera hur Haninge arbetar med flyktingfrågan.

Krokom
Land: Sverige
Folkmängd: ca 14 500
År för samarbetets början: 1998, efter tidigare samarbete i projektform, inom ramen för Svenska kommunförbundets vänortsprojekt.
Hemsida: www.krokom.se
Språk för samarbete: Svenska

Vänortsutbytet med Krokom grundar sig i ett projekt som startades av bland annat Kommunförbundet för att skapa kontakter mellan kommuner nära stora städer och kommuner med glesbygd. Efter det aktuella projektets avslut bestämde sig Haninge och Krokoms kommun för att bedriva ett fortsatt arbete genom att teckna ett vänortsavtal, vilket behandlades av kommunstyrelsen 1998-12-14. Nuvarande femåriga vänortsavtal går ut 2018.

Utbyte mellan Haninge och Krokom 2016
Inget officiellt utbyte har skett med Krokom under 2016, inte heller under åren 2014 och 2015.

Formia
Land: Italien
Folkmängd: c:a 40 000
År för samarbetets början: 1999
Hemsida: www.comune.formia.lt.it
Språk för samarbete: Engelska eller via tolk

Formia är Haninges senaste vänort. Samarbetet initierades under 1999 genom att kontakter skapades mellan de båda orterna. Det första vänortsavtalet undertecknades 2000-04-17. Nuvarande femåriga vänortsavtal går ut i september 2017.

Utbyte mellan Haninge och Formia 2016
Något officiellt utbyte har inte skett under 2016, däremot har pensionärer från flera av Haninges SPF-föreningar under de senaste fem åren rest till Formia. Även 2016 gjorde man ett utbyte med de Italienska pensionärsföreningarna i Formia. I samband med besöket deltog även manskören ”Birger” från Västerhaninge och framförde en gemensam konsert med Cordiakören från Formia.

Förnyelse av vänortsavtal
Under 2016 har diskussioner förts med samtliga vänorter, förutom med Krokom, vad avser förnyelse av vänortsavtalen. Vi är överens med samtliga vänorter om att vi vill fortsätta vårt samarbete och att det behöver, mellan vissa av oss, bli bättre och mer reglerat. Förslaget är att skriva nya femårsavtal med våra vänorter utifrån tidigare mall men att dessa vänortsavtal skall kompletteras med 1-2 åriga ”handlingsplaner” där vi specificerar inom vilka områden som vi vill samarbete kring i närtid. Kommunstyrelseförvaltningen återkommer med förslag.

Förslag till beslut

Föreslås att kommunfullmäktige godkänner föreliggande rapport om vänortsarbetet 2016.

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (1)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Kansliavdelningen	2017-02-27	KS 2017/129	
Handläggare			
Anna Clara Stenvall, kommunsekreterare			

Förteckning över medborgarförslag som inte har slutbehandlats

Sammanfattning

Enligt 36 § i kommunfullmäktiges arbetsordning ska medborgarförslag som inte har slutbehandlats redovisas två gånger årligen. Redovisningen ska ske på fullmäktiges sammanträde i april och oktober.

Enligt 6 kap 27a § kommunallagen bör ett medborgarförslag handläggas så att ärendet kan avgöras inom ett år från det att förslaget väcktes i fullmäktige.

För närvarande finns 59 medborgarförslag som inte har slutbehandlats.

Underlag för beslut

- Förteckning över medborgarförslag som inte har slutbehandlats, 2017-03-08

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Förteckningen över medborgarförslag som inte har slutbehandlats läggs till handlingarna.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Niklas Näslund
Kanslichef

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom:

Haninge kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

2017-03-08

Dnr KS 2017/129

Förteckning över medborgarförslag som inte har slutbehandlats

Dnr och rubrik	Inkom	Anmält i KF	Aktuell status
KS 2015/201 Medborgarförslag om att tillåta boende i Norrby att söka bygglov	2015-04-29	2015-05-11	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2016/23 Infrastrukturen i Vega	2016-01-06	2016-02-15	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2016/113 Insatser för trivsel och trygghet i Norrby i samarbete med de boende	2016-02-22	2016-03-21	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2016/205 Övergångsställe vid busshållplatsen Vädersjövägen i Tungelsta	2016-04-15	2016-05-16	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2106/213 En cirkulationsplats i korsningen Nordenskiölds väg – gamla Nynäsvägen	2016-04-19	2016-05-16	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2016/252 Ta över Berga Naturbruksgymnasium	2016-05-09	2016-05-16	Överlämnat till KS för beslut.
KS 2016/273 Ge ungdomar mellan 15-18 år 10 dagars jobbgaranti	2016-05-18	2016-06-13	Överlämnat till SN för beslut.
KS 2016/277 Ta bort parkbänkarna som står utställda i skogspartier mellan Brandbergen och Vendelsömalm	2016-05-21	2016-06-13	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2016/282 Bygg trafikljus vid infarten/utfarten till Vega	2016-05-24	2016-06-13	Överlämnat till SBN för beslut.

Dnr och rubrik	Inkom	Anmält i KF	Aktuell status
KS 2016/306 Klipp ner växtligheten och ta bort stenen på Krigslidavägen i Tungelsta	2016-06-20	2016-09-12	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2016/307 Ekonomiska hjälpmedel och kommunens mobila scen till skolavslutningen nästa sommar	2016-06-20	2016-09-12	Överlämnat till KOFN för beslut.
KS 2016/332 Återställ returstationen och flytta handikapparkeringarna till gatan	2016-07-08	2016-09-12	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2016/339 Utegym i Tungelsta	2016-07-13	2016-09-12	Överlämnat till KOFN för beslut.
KS 2016/340 Nybyggnad av utegym i Lillgården i Tungelsta	2016-07-13	2016-09-12	Överlämnat till KOFN för beslut.
KS 2016/341, Bygg ett nytt badhus i Tungelsta	2016-07-13	2016-09-12	Överlämnat till KOFN för beslut.
KS 2016/342 Utegym och fler hinder/bänkar längs elljusspåret i Lillgården/Tungelsta	2016-07-13	2016-09-12	Överlämnat till KOFN för beslut.
KS 2016/343 Parkeringsmöjligheter och fordonshinder vid skateparken i Tungelsta	2016-07-13	2016-09-12	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2016/344 Belyst strandpromenad utefter Övre Rudan	2016-07-14	2016-09-12	Överlämnat till KOFN för beslut.
KS 2016/347 Utegym i Vega	2016-07-19	2016-09-12	Överlämnat till KOFN för beslut.
KS 2016/363 Skateboardpark i Hanveden, Västerhaninge	2016-07-26	2016-09-12	Överlämnat till KOFN för beslut.

Dnr och rubrik	Inkom	Anmält i KF	Aktuell status
KS 2016/366 Åtgärder mopeder och borttagning av grillplats, Sågen	2016-08-11	2016-09-12	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2016/421 Policy för ortnamnssed	2016-09-16	2016-10-10	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2016/425 Bygg ett utomhusgym i anslutning till elljusspåret i Vendelsö	2016-09-27	2016-10-10	Överlämnat till KOFN för beslut.
KS 2016/431 Bättre belysning mm Torvalla idrottsplats	2016-09-27	2016-10-10	Överlämnat till KOFN för beslut.
KS 2016/464 Fartgupp/fartminskning på Bondvägen på Gudö	2016-10-10	2016-11-07	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2016/479 Fritidspersonal på Brandbergens konstgräsplan på sommarlovet	2016-10-18	2016-11-07	Överlämnat till KOFN för beslut.
KS 2016/481 Förbättra tillgängligheten till sopstationen på Handens centrumparkering	2016-10-24	2016-11-07	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2016/501 En permanent skylt i Västerhaninge centrum som visar var Röda Korset finns och öppet tider	2016-11-02	2016-11-07	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2016/503 Fixa en ordentlig skateboardpark i Haninge	2016-11-03	2016-11-07	Överlämnat till KOFN för beslut.
KS 2016/504 Rusta upp skateboardrampen i Västerhaninge	2016-11-03	2016-11-07	Överlämnat till KOFN för beslut.
KS 2016/505 Skateboardparker i Haninge	2016-11-03	2016-11-07	Överlämnat till KOFN för beslut.

Dnr och rubrik	Inkom	Anmält i KF	Aktuell status
KS 2016/522 Hundrastgård i Tungelsta	2016-11-11	2016-12-05	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2016/527 Byt ut cykelställen vid Torvalla sim- och sporthall så det går att låsa fast cykeln i ramen	2016-11-14	2016-12-05	Överlämnat till KOFN för beslut.
KS 2016/542 Förlängning av cykel- och gångväg längs Österhaningevägen	2016-11-22	2016-12-05	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2016/550 Infartsparkeringar i Haninge kommun	2016-11-29	2016-12-05	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2016/551 Lekplats i Västerhaninge centrum	2016-11-29	2016-12-05	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2016/563 Installera belysning vid återvinningsstationen på Sleipnervägen	2016-12-01	2016-12-05	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2016/596 Spara skogen i Norra Söderby	2016-12-18	2017-02-13	Överlämnat till KS för beslut.
KS 2017/18 Fyrverkeri	2017-01-01	2017-02-13	Överlämnat till KS för beslut.
KS 2017/20 Park kring Klockaregården i Västerhaninge	2017-01-04	2017-02-13	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2017/21 Tillsätta en utredning om inrättande av ett skönhetsråd	2017-01-05	2017-02-13	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2017/22 Vindskydd/grillplats i Tungelsta	2017-01-09	2017-02-13	Överlämnat till KOFN för beslut.
KS 2017/27 Sök Lona-bidrag för att skapa ett biotopskyddsområde för hela norra Söderbyskogen	2017-01-12	2017-02-13	Överlämnat till KS för beslut.

Dnr och rubrik	Inkom	Anmält i KF	Aktuell status
KS 2017/34 Simhall i nya Vega	2017-01-15	2017-02-13	Överlämnat till KOFN för beslut.
KS 2017/40 Ändra namnet på Jordbro kultur och föreningshus	2017-01-17	2017-02-13	Överlämnat till KOFN för beslut efter hörande med SBN.
KS 2017/48 Anlägga en gång- och cykelbana från bron över Dalarö kanal till Smådalarö Gård	2017-01-20	2017-02-13	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2017/49 Hundrastgård i Tungelsta	2017-01-20	2017-02-13	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2017/53 Trafikljus Tungelstavägen vid Tungelsta skola	2017-01-23	2017-02-13	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2017/55 Bygg en skidtunnel vid Rudans skidanläggning	2017-01-24	2017-02-13	Överlämnat till KOFN för beslut.
KS 2017/59 Åtgärda mörk gångväg mellan Blockstensvägen och Moränvägen	2017-01-25	2017-02-13	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2017/83 Gör om fasadbeklädnaden i Jordbro Centrum	2017-02-02	2017-02-13	Överlämnat till KS för beslut.
KS 2017/86 Gör en gång- och cykelbana från Muskö skola till Mickerums brygga	2017-02-06	2017-02-13	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2017/87 Gör en gångväg längs Algatan hela vägen till Muskö skola	2017-02-06	2017-02-13	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2017/88 Säkra skolvägen med gångbana och rejäla gupp på Muskö	2017-02-06	2017-02-13	Överlämnat till SBN för beslut.

Dnr och rubrik	Inkom	Anmält i KF	Aktuell status
KS 2017/90 Gör en gång/cykelväg på Muskö, mellan Korsvägen och skolan, längs med Algatan	2017-02-07	2017-02-13	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2017/100 Våra poliser ska få äta gratis luncher på kommunens skolor	2017-02-09	2017-02-13	Överlämnat till GFN för beslut efter hörande med GVN.
KS 2017/109 Sätt upp en skylt vid Moränvägen med anvisning till centrum, kulturhus, bibliotek, bad och parklek	2017-02-13	2017-03-06	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2017/115 Farthinder på Vardövägen och Karhavsvägen i Vega	2017-02-16	2017-03-06	Överlämnat till SBN för beslut.
KS 2017/119 Bygg en laglig graffitimur vid Vendelsömalmsgropens park	2017-02-20	2017-03-06	Överlämnat till KOFN för beslut.
KS 2017/134 Gör ett övergångsställe mellan Prästgårdsängen och Ribby allé i anslutning till rondellen	2017-02-28	2017-03-06	Överlämnat till SBN för beslut.

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (2)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Kansliavdelningen	2017-03-07	KS 2017/144	

Handläggare
Rebecca Band, biträdande kommunjurist

Förteckning över motioner som inte har slutbehandlats

Sammanfattning

Enligt 33 § i kommunfullmäktiges arbetsordning ska motioner som inte har slutbehandlats redovisas två gånger årligen. Redovisningen ska ske på fullmäktiges sammanträde i april och oktober.

Enligt 5 kap 33 § kommunallagen bör en motion beredas så att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen väcktes.

För närvarande finns 40 motioner som inte har slutbehandlats.

4 av motionerna bordlades av fullmäktige 2017-03-06 och förväntas behandlas 2017-04-18. 6 av motionerna förväntas behandlas av kommunstyrelsen 2017-03-27 och därefter av fullmäktige 2017-04-18.

Underlag för beslut

- Förteckning över motioner som inte har slutbehandlats, 2017-03-07

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Förteckningen över motioner som inte har slutbehandlats läggs till handlingarna.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Niklas Näslund
Kanslichef

Expedieras: Akt

Haninge kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

2017-03-07
Dnr KS 2017/144

Förteckning över motioner som inte har slutbehandlats

Dnr	Inkommen	Anmäld i KF	Aktuell status
KS 2015/122 Motion om att fira 2016 som ett frihetsår för yttrande- och tryckfrihet Tobias Hammarberg (FP) och Pia Lublin (FP)	2015-04-10	2015-04-13	Remissvar har inkommit från KOFN och MR-beredningen. Bereds inom kommunstyrelseförvaltningen.
KS 2015/220 Motion om att införa LOV-tjänster på hemsänd mat Marie Litholm (KD) och Suzanne Enman (KD)	2015-05-07	2015-05-11	Remissvar har inkommit från ÄN. Bereds inom kommunstyrelseförvaltningen.
KS 2015/409 Motion om byggande av ungdomsbostäder på fastigheten Söderbymalm 3:466 i Handen Joachim Krylborn (KD)	2015-09-01	2015-09-07	Ärendet bordlades av KF 2017-03-06 och förväntas behandlas av KF 2017-04-18.
KS 2015/445 Motion om att låta skolköken laga god och näringsriktig mat till äldre Marie Litholm (KD) och Suzanne Enman (KD)	2015-09-23	2015-10-12	Remissvar har inkommit från GFN, GVN och ÄN. Bereds inom kommunstyrelseförvaltningen.
KS 2015/567 Motion om revidering av policy för sociala företag Marie Litholm (KD)	2015-11-25	2015-12-07	Remissvar har inkommit från SN, ÄN och Samordningsförbundet Östra Södertörn. Bereds inom kommunstyrelseförvaltningen.
KS 2015/587 Motion om strategi för att bemöta våldsbejakande extremism Tobias Hammarberg (L), Martina Mossberg (M) och Marie Litholm (KD)	2015-12-04	2015-12-07	Remissvar har inkommit från GVN, KOFN och SN. Bereds inom kommunstyrelseförvaltningen.
KS 2015/593 Motion om utträde ur Mälardalsrådet Martina Mossberg (M)	2015-12-04	2015-12-07	Ärendet bereds inom kommunstyrelseförvaltningen.

Dnr	Inkommen	Anmäld i KF	Aktuell status
KS 2016/88 Motion om att införa äldreboendegaranti Marie Litholm (KD) och Suzanne Enman (KD)	2016-02-10	2016-02-15	Ärendet återremitterades av KS 2016-11-21 och förväntas behandlas av KS 2017-03-27 och av KF 2017-04-18.
KS 2016/99 Motion om ett minnesträd för Pela och Fadime Tobias Hammarberg (L) och Pia Lublin (L)	2016-02-12	2016-02-15	Ärendet återremitterades av KF 2016-10-10 och bereds inom kommunstyrelseförvaltningen.
KS 2016/151 Motion om kollektivavtalsliknande villkor i upphandling Samuel Skånberg (V)	2016-03-18	2016-03-21	Ärendet bordlades av KF 2017-03-06 och förväntas behandlas av KF 2017-04-18.
KS 2016/152 Motion om att förbättra folkhälsan i Haninge kommun Marie Litholm (KD)	2016-03-18	2016-03-21	Bereds inom kommunstyrelseförvaltningen.
KS 2016/209 Utred förutsättningarna för att möjliggöra bostäder vid fastigheten Söderbymalm 3:241 Marie Litholm (KD)	2016-04-18	2016-05-16	Ärendet bordlades av KF 2017-03-06 och förväntas behandlas av KF 2017-04-18.
KS 2016/229 Haninge stadskärna 2.0 Omplacera Handens pendeltågsstation och låt staden möta vattnet Marie Litholm (KD)	2016-05-03	2016-05-16	Ärendet bereds inom kommunstyrelseförvaltningen.
KS 2016/248 Stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar Pia Lublin (L)	2016-05-06	2016-05-16	Ärendet bordlades av KF 2017-03-06 och förväntas behandlas av KF 2017-04-18.
KS 2016/378 Cirkulationsplats till utfarten Parkvägen/Tungelstavägen Tobias Hammarberg (L)	2016-08-26	2016-09-12	Remissvar har inkommit från SBN. Ärendet har beretts inom kommunstyrelseförvaltningen och förväntas behandlas av KS 2017-03-27 och av KF 2017-04-18.

Dnr	Inkommen	Anmäld i KF	Aktuell status
KS 2016/379 Demokratisäkra föreningsstödet i Haninge Tobias Hammarberg (L)	2016-08-26	2016-09-12	Remissvar har inkommit från KOFN. Ärendet har beretts inom kommunstyrelseförvaltningen och förväntas behandlas av KS 2017-03-27 och av KF 2017-04-18.
KS 2016/405 Ge särbegåvade elever det stöd som de behöver Marie Litholm (KD)	2016-09-06	2016-09-12	Remissvar har inkommit från GFN och GVN. Ärendet har beretts inom kommunstyrelseförvaltningen och förväntas behandlas av KS 2017-03-27 och av KF 2017-04-18.
KS 2016/411 Särskilda badtider för kvinnor i Torvalla simhall Sven Gustafsson (M)	2016-09-09	2016-10-10	Remissvar har inkommit från KOFN. Ärendet bereds inom kommunstyrelseförvaltningen.
KS 2016/412 Valfrihet inom äldreomsorgen Alexandra Anstrell (M) och Sedat Dogru (M)	2016-09-09	2016-09-12	Ärendet har remitterats till ÄN och pensionärsorganisationer med begäran om svar senast 2017-03-31.
KS 2016/413 Upphandling/föreningsdrift av kommunens fritidsgårdar Alexandra Anstrell (M)	2016-09-09	2016-09-12	Remissvar har inkommit från KOFN. Ärendet har beretts inom kommunstyrelseförvaltningen och förväntas behandlas av KS 2017-03-27 och av KF 2017-04-18.
KS 2016/427 Avskaffa könsseparata badtider i Torvalla simhall Kennerth Valtersson (SD)	2016-09-21	2016-10-10	Remissvar har inkommit från KOFN. Ärendet bereds inom kommunstyrelseförvaltningen.
KS 2016/449 Kommunens indelning i valkretsar vid valet 2018 Marie Litholm (KD) och Joachim Krylborn (KD)	2016-10-07	2016-10-10	Remissvar har inkommit från VN. Ärendet bereds inom kommunstyrelseförvaltningen.

Dnr	Inkommen	Anmäld i KF	Aktuell status
KS 2016/450 Inrätta vårdserviceteam i Haninge Marie Litholm (KD)	2016-10-07	2016-10-10	Remissvar har inkommit från ÄN. Ärendet har beretts inom kommunstyrelseförvaltningen och förväntas behandlas av KS 2017-03-27 och av KF 2017-04-18.
KS 2016/496 Utvärdera och utveckla strategi för ungas trygghet, hälsa och utveckling Marie Litholm (KD)	2016-11-01	2016-11-07	Ärendet bereds inom kommunstyrelseförvaltningen.
KS 2016/499 Öka effektiviteten i de kommunala verksamheterna Tobias Hammarberg (L)	2016-11-02	2016-11-07	Ärendet bereds inom kommunstyrelseförvaltningen.
KS 2016/500 Det ska vara enkelt att leva i Haninge – avskaffa meningslösa regler Tobias Hammarberg (L)	2016-11-02	2016-11-07	Ärendet bereds inom kommunstyrelseförvaltningen.
KS 2016/502 Ny skola på Ornö Martina Mossberg (M)	2016-11-02	2016-11-07	Ärendet bereds inom kommunstyrelseförvaltningen.
KS 2016/512 Trygghetslöfte till invånarna i Haninge kommun Martina Mossberg (M)	2016-11-04	2016-11-07	Ärendet bereds inom kommunstyrelseförvaltningen.
KS 2016/552 Motverka hedersvåld Suzanne Enman (KD)	2016-11-29	2017-02-13	Ärendet har remitterats till GFN, GVN och SN med begäran om svar senast 2017-05-31.
KS 2016/555 Stimulera privatpersoner till att bidra med bostäder Tobias Hammarberg (L)	2016-11-30	2016-12-05	Ärendet bereds inom kommunstyrelseförvaltningen.
KS 2016/556 Inför aktivt val av skola Tobias Hammarberg (L)	2016-11-30	2016-12-05	Ärendet har remitterats till GFN med begäran om svar senast 2017-03-31.

Dnr	Inkommen	Anmäld i KF	Aktuell status
KS 2016/557 Studentmedarbetare Tobias Hammarberg (L)	2016-11-30	2016-12-05	Ärendet har remitterats till GFN, GVN, KOFN, SN, SBN och ÄN med begäran om svar senast 2017-03-31.
KS 2016/564 Fler parkbänkar i Haninge kommun Eva Manners (SD)	2016-12-02	2016-12-05	Ärendet har remitterats till SBN med begäran om svar senast 2017-03-31.
KS 2016/565 Inköp av två svenska fanor till kommunfullmäktigesalen Christian Lindefjärd (SD)	2016-12-02	2016-12-05	Ärendet har remitterats till KF:s presidium med begäran om svar senast 2017-03-31.
KS 2016/566 Bygg kollektivhus i egen regi Samuel Skånberg (V) och Tove Ovsiannikov (V)	2016-12-05	2016-12-05	Ärendet har remitterats till Haninge Bostäder med begäran om svar senast 2017-03-31.
KS 2016/593 Obligatoriskt skolval i Haninge Sara Sixten (M)	2016-12-16	2017-02-13	Ärendet har remitterats till GFN med begäran om svar senast 2017-05-31.
KS 2017/73 Inför 25 timmar förskola i veckan för barn med föräldralediga och arbetssökande föräldrar Marie Litholm (KD) och Sara Sixten (M)	2017-01-30	2017-02-13	Ärendet har remitterats till GFN med begäran om svar senast 2017-05-31.
KS 2017/104 Sommarkollo för barn och unga i Haninge Mattias Bernhardsson (RS)	2017-02-10	2017-02-13	Ärendet har remitterats till GFN, KOFN och SN med begäran om svar senast 2017-05-31.
KS 2017/105 Trygghetsskapande åtgärder i Haninge Martina Mossberg (M)	2017-02-10	2017-02-13	Ärendet har remitterats till KOFN, SN och ÄN med begäran om svar senast 2017-05-31.
KS 2017/121 Utred anläggande av en mountainbike-bana på Hanvedens idrottsplats Suzanne Enman (KD)	2017-02-21	2017-03-06	Ärendet har remitterats till KOFN med begäran om svar senast 2017-06-30.

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (2)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Samhällsutvecklingsavdelningen	2017-03-02	KS 2016/378	
Handläggare			
Helene Olofsson, trafikplanerare			

Motion från Tobias Hammarberg (L) om cirkulationsplats till utfarten Parkvägen/Tungelstavägen

Sammanfattning

Motionären vill att kommunen ser över möjligheten att bygga exempelvis en cirkulationsplats eller annan likvärdig åtgärd för att minska problemen vid utfarten Parkvägen/Tungelstavägen.

Motionen har remitterats till stadsbyggnadsnämnden, som har lämnat följande synpunkter:

Stadsbyggnadsnämnden är väl medveten om problematiken vid utfarten från Parkvägen ut på Tungelstavägen och att problemen har ökat i takt med ökande trafikmängder på Tungelstavägen. Stadsbyggnadsnämnden konstaterar att aktuell korsning är behandlad i ”Åtgärdsvalsstudie för förbättrad tillgänglighet och trafiksäkerhet längs del av väg 257 Tungelstavägen och Stavsvägen (556)”. För korsningen anges att vidare utredning behövs gällande problembild och lösningar i ett skede när Tungelstavägens framtida funktion och gestaltning är fastlagd.

Stadsbyggnadsnämnden har inget att erinra mot motionärens förslag att man ska se över möjligheterna att exempelvis bygga en cirkula-tionsplats eller annan likvärdig åtgärd för att minska problemen vid utfarten Parkvägen/Tungelstavägen. Stadsbyggnadsnämnden har ingen klar uppfattning vilken åtgärd som kan realiseras men kan konstatera att utrymmet för att anlägga en cirkulationsplats är begränsat.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen instämmer i stadsbyggnadsnämndens yttrande men har också följande tillägg.

Kommunstyrelseförvaltningen anser att problematiken kring Tungelstavägen behöver angripas på en övergripande nivå. Området Tungelsta - Krigslida – Västerhaninge har förutsättningar för exploatering med fler bostäder i attraktivt läge nära pendeltågstationer i framtiden. Ytterligare exploatering kräver dock en utbyggdnad av Stavsvägen samt att rådande brister i trafikförhållandena längs med hela Tungelstavägen åtgärdas.

Med en utbyggd Stavsväg möjliggörs en förändring av funktionen även för Tungelstavägen, som kan få karaktär mer av en lokal stadsgata i framtiden.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår vidare att översyn av enskilda punkter/platser görs enligt den prioriterade lista som ingår i den åtgärdsvalstudie som Trafikverket tagit fram i samarbete med Trafikförvaltningen och Haninge kommun. Kommunen kommer i det fortsatta arbetet med listan att framföra behov av översyn och eventuella åtgärder vid in/utfarten vid Parkvägen.

Underlag för beslut

- Motionen

- Stadsbyggnadsnämndens beslut 2016-12-21, § 166

- Trafikverkets hemsida: www.trafikverket.se/nara-dig/Stockholm/Atgardsvalsstudier-i-Stockholms-lan/atgardsvalsstudie---vag-257-och-556/

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses med hänvisning till kommunstyrelseförvaltningens redogörelse besvarad.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Peter Jemtbring
Näringslivs- och utvecklingsdirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet: KSF

För kännedom: Helene Olofsson, Berit Pettersson, Helena Hartzell

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2016 -08- 26
Dnr. KS 2016/378

Liberalerna

Motion

Till kommunfullmäktige

Cirkulationsplats till utfarten Parkvägen/Tungelstavägen

Kommunens mål är att Tungelsta i framtiden ska exploateras med nya bostäder på båda sidor om järnvägen och en förutsättning är att rådande brister i trafikförhållanden måste åtgärdas.

Ett avtal träffades i december 2015 mellan Haninge kommun, Trafikförvaltningen Stockholms läns landsting och Trafikverket. I avtalet enades parterna om fyra olika åtgärdsområden för att förbättra trafiksituation längs Tungelstavägen varav det ena var åtgärder för ökad trafiksäkerhet och trygghet längs med vägen.

Därefter listas i avtalet vilka dessa åtgärder ska vara. I avtalets gemensamma problembild nämns utfarter och korsningar allra först. Ändå missar man i avtalet att ta upp åtgärder för att öka säkerheten vid utfarten från Parkvägen till Tungelstavägen. Många boende i Jägartorp använder Parkvägen som utfartsväg till den kraftigt trafikerade Tungelstavägen. Dessutom leder Parkvägen till en uppskattad ICA-butiks parkering med all den trafik det medför. Söderut från utfarten går Tungelstavägen över ett krön vilket medför kort sikt för den som ska svänga ut från Parkvägen.

För att öka säkerheten och framkomligheten menar Liberalerna att man också bör se över möjligheten att bygga exempelvis en cirkulationsplats eller annan likvärdig åtgärd för att minska problemen vid utfarten Parkvägen/Tungelstavägen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår Liberalerna kommunfullmäktige besluta om:

- att kommunstyrelsen ges i uppdrag att verka för en god trafiklösning vid utfarten Parkvägen/ Tungelstavägen.

Handen den 25 augusti 2016

Tobias Hammarberg (L)

Dnr SBN 2016/376

§ 166 Motion från Tobias Hammarberg (L) om cirkulationsplats till utfarten Parkvägen/Tungelstavägen

Sammanfattning

Motionen behandlar trafiksituationen vid korsningen Tungelstavägen/Parkvägen utifrån de framkomlighets- och säkerhetsproblem som finns vid utfart från Parkvägen ut på Tungelstavägen.

Stadsbyggnadsförvaltningen är väl medveten om problematiken vid utfart från Parkvägen ut på Tungelstavägen och har inget att erinra mot motionens förslag att man ska se över möjligheterna att exempelvis bygga en cirkulationsplats eller annan likvärdig åtgärd för att minska problemen vid utfarten Parkvägen/Tungelstavägen.

Förvaltningens synpunkter

Motionen behandlar trafiksituationen vid korsningen Tungelstavägen/Parkvägen utifrån de framkomlighets- och säkerhetsproblem som finns vid utfart från Parkvägen ut på Tungelstavägen.

Stadsbyggnadsförvaltningen är väl medveten om problematiken vid utfart från Parkvägen ut på Tungelstavägen och att problemen har ökat i takt med ökande trafikmängder på Tungelstavägen. Det finns även problem med vänstersvängande trafik från Tungelstavägen in på Parkvägen då det kan vara svårt att hitta en lucka i mötande trafik. Detta medför hinder för bakomvarande trafik och kan leda till att man kör om stillastående fordon på höger sida.

Förvaltningen kan konstatera att aktuell korsning är behandlad i ”Åtgärdsvalsstudie för förbättrad tillgänglighet och trafiksäkerhet längs del av väg 257 Tungelstavägen och Stavsvägen (väg 556)”. För korsningen anges att vidare utredning behövs gällande problembild och lösningar i ett skede när Tungelstavägens framtida funktion och gestaltning är fastlagd. För utredningen ansvarar Trafikverket i samråd med Haninge kommun och Trafikförvaltningen på Landstinget.

Stadbyggnadsförvaltningen har inget att erinra mot motionärens förslag att man ska se över möjligheterna att exempelvis bygga en cirkulationsplats eller annan likvärdig åtgärd för att minska problemen vid utfarten Parkvägen/Tungelstavägen. Stadbyggnadsförvaltningen har ingen klar uppfattning vilken åtgärd som kan realiseras men kan konstatera att utrymmet för att anlägga en cirkulationsplats är begränsat.

Underlag för beslut

- Motion 2016-08-25.

Förslag till beslut

1. Stadsbyggnadsnämnden antar förvaltningens svar som sitt eget.

Trafik- och arbetsutskottets förslag till stadsbyggnadsnämnden

1. Stadsbyggnadsnämnden antar förvaltningens svar som sitt eget.

Stadsbyggnadsnämndens beslut

1. Stadsbyggnadsnämnden antar förvaltningens svar som sitt eget.

Expedieras: Akt

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (2)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Kansliavdelningen	2017-03-02	KS 2016/379	
Handläggare			
Anna Clara Stenvall, kommunsekreterare			

Motion från Tobias Hammarberg (L) och Pia Lublin (L) om demokratisäkra föreningsstödet i Haninge

Sammanfattning

Tobias Hammarberg (L) och Pia Lublin (L) föreslår i rubricerad mo-tion att föreningsstödet i Haninge demokratisäkras. Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige beslutar

- att låta kultur- och fritidsnämnden granska föreningar som tar del av det kommunala föreningsstödet,
- att demokratiska värderingar efterlevs,
- att nämnden utvecklar ett demokratikriterium och att en utbildning i värdegrundsarbete tas fram som erbjuds föreningarna
- att kultur- och fritidsnämnden inför en ”visselblåsarfunktion” där medborgare kan slå larm om eventuella missförhållanden i föreningar
- att föreningar som inte lever upp till värdegrunden inte ska ha tillgång till kommunens lokaler.

Kultur- och fritidsnämnden skriver i sitt yttrande 2016-12-14, § 113, att nämnden delar motionärernas syn om att det är viktigt att Haninge kommuns föreningsliv baseras på en demokratisk grund. Därför finns det i kultur- och fritidsförvaltningens reglemente för föreningsbidrag krav på att föreningar ska ha valt en styrelse och antagit stadgar som är godkända av riksorganisationen eller kommunen och att föreningen ska vara uppbyggd och fungera enligt vedertagna svenska demokratiska principer. Utbildning i värdegrundsarbete genomförs också och kultur- och fritidsförvaltningen arbetar också med att ta fram ett förslag till nytt bidragsreglemente där det kommer ställas högre krav på arbete mot diskriminering.

Föreningar som får stöd från kommunen och som har tillgång till kultur- och fritidsnämndens lokaler granskas i dagsläget av kultur- och fritidsnämnden genom att årsmöteshandlingar såsom verksamhetsrapporter begärs in.

Kultur och fritidsnämnden beskriver också i sitt yttrande att det pågår ett arbete med att ta fram en handlingsplan mot våldsbejakande ext-remism och kultur- och fritidsförvaltningen har

deltagit i framtagandet av handlingsplanen. Kultur- och fritidsförvaltningen föreslås i handlingsplanen ges i uppdrag att anordna kultur- och demokratidagar, upprätta rutiner för orosanmälan samt att via föreningsdialoger säkerställa att kommunen enbart främjar föreningar som arbetar utifrån en demokratisk grund.

Förvaltningens synpunkter

Mot bakgrund av det arbete som kultur- och fritidsnämnden redogjort för i sitt yttrande föreslår kommunstyrelseförvaltningen att motionen ska anses besvarad.

Underlag för beslut

- Motion från Tobias Hammarberg (L) och Pia Lublin (L) om att demokratisäkra föreningsstödet i Haninge, inkom 2016-08-26

- Kultur- och fritidsnämndens beslut 2016-12-14, § 113

- Kultur- och fritidsnämndens tjänsteskrivelse, daterad 2016-11-16

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses besvarad.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Niklas Näslund
Kanslichef

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom: Motionärerna, kultur- och fritidsnämnden

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2016 -08- 26
Dnr. KS 2016/379

Liberalerna

Motion

Till kommunfullmäktige

Demokratisäkra föreningsstödet i Haninge

Kommunen har beslutat att prioritera verksamhet för barn och unga. Varje år betalar kommunen ut föreningsbidrag till föreningarnas aktiviteter inom idrott och kultur samt till bildning genom studieförbunden. År 2014 betalade kommunen 115 kronor/invånare till idrottsföreningar. Därutöver tillkommer flera andra typer av bidrag. Föreningarnas engagemang och insatser bidrar kraftfullt till ett stabilt och sammanhållet samhälle som motverkar utanförskap - ett samhälle där människor tillåts växa och känna trygghet. Därför måste vi stärka förtroendet för det viktiga arbete som många föreningar i kommunen utför.

Liberalerna i Haninge anser att det är ytterst viktigt att föreningarna i Haninge som uppbär föreningsstöd ska ha ett aktivt, tydligt och synligt värdegrundsarbete där demokratiska värden lyfts och alltid värnas. Den senaste tiden har det dessvärre rapporterats om föreningar i Sverige som inte tydligt värnar den demokratiska värdegrunden.

Handlingar och åsikter inom föreningar som på olika sätt väljer bort, stöter bort och inte beaktar varje människas lika värde kan aldrig erhålla bidrag från kommunen. Det får inte råda något som helst tvivel om att Haninges föreningar ställer upp på tanken om allas lika värde. Liberalerna vill stärka det fria och ideella föreningslivet som är så viktigt för kommunen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår Liberalerna kommunfullmäktige besluta om:

- att låta kultur- och fritidsnämnden granska föreningar som tar del av det kommunala föreningsstödet för att undanröja minsta tvivel om att skattemedel utbetalas till föreningar som inte är förankrade i demokratiska värderingar.
- att låta kultur- och fritidsnämnden utveckla ett tydligt demokratikriterium och en utbildning i värdegrundsarbete som erbjuds föreningarna
- att låta kultur- och fritidsnämnden införa en "visselblåsarfunktion" där medborgare kan slå larm om eventuella missförhållanden i föreningar.
- att föreningar som inte lever upp till värdegrunden inte ska ha tillgång till kommunens lokaler.

Handen den 25 augusti 2016

Tobias Hammarberg (L)

Pia Lublin (L)

Dnr KOFN 2016/160

§ 113 Motion från Tobias Hammarberg (L) och Pia Lublin (L) om demokratisäkra föreningsstödet i Haninge

Sammanfattning

Tobias Hammarberg (L) och Pia Lublin (L) vill i sin motion till kommunfullmäktige att kommunen demokratisäkrar föreningsstödet i Haninge. Man föreslår att kommunfullmäktige beslutar att låta kultur- och fritidsnämnden granska föreningar som tar del av det kommunala föreningsstödet att demokratiska värderingar efterlevs och att nämnden utvecklar ett demokratikriterium och en utbildning i värdegrundsarbete som erbjuds föreningarna. Man föreslår även att kultur- och fritidsnämnden inför en "visselblåsarfunktion" där medborgare kan slå larm om eventuella missförhållanden och att föreningar som inte lever upp till värdegrunden inte ska ha tillgång till kommunens lokaler.

Förvaltningen delar motionärens syn att det är viktigt att Haninge kommuns föreningsliv baseras på en demokratisk grund. Kultur- och fritidsförvaltningen skulle för att kontrollera att demokratiska värderingar kunna arbeta med kontroller och förtydliga i regelverk att allt slag stöd innefattas av att mottagaren av stödet ska följa demokratiska principer. I certifiering "utmärkt förening" utbildars föreningarna i värdegrundsarbete men utbildningar skulle kunna utökas att nå samtliga ideella föreningar i Haninge. Medborgare och föreningar är alltid välkomna att kontakta kultur- och fritidsförvaltningen om man har frågor kring eller upplever oro av om det finns missförhållanden i föreningar.

Förvaltningens synpunkter

I dag beskrivs krav på demokratiska värderingar delvis i kultur- och fritidsnämndens regelverk och såväl föreningsmedlemmar som anhöriga är välkomna att kontakta kultur- och fritidsförvaltningen vid oro om missförhållanden. Utbildning i värdegrundsarbete genomförs delvis också och det finns således utrymme att göra ett mer heltäckande arbete kring demokratifrågor i föreningar.

Underlag för beslut

- Motion Demokratisäkra föreningsstödet i Haninge
- TJUT Motion - Demokratisäkra föreningsstödet i Haninge

Förslag till beslut

1. Kultur- och fritisnämnden godkänner förvaltningens tjänsteskrivelse som sitt eget yttrande till kommunstyrelsen.

Överläggningar i arbetsutskottet

Ärendet överlämnas till nämnden utan eget ställningstagande.

Propositionsordning

Christer Erlandsson (S) och Catharina Alderskans (SD) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Särskilda yttranden

Pia Lublin (L) anhåller om att få lämna ett särskilt yttrande. Nämnden medger att yttrandet läggs till protokollet. Se bilaga 1.

Nämndens beslut

1. Kultur- och fritisnämnden godkänner förvaltningens tjänsteskrivelse som sitt eget yttrande till kommunstyrelsen.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunstyrelsen

För kännedom:

KOFN 2016-12-14 §113 Bilaga 1

Liberalerna

Särskilt yttrande

Till kultur- och fritidsnämnden

§ 113 Motion från Tobias Hammarberg (L) och Pia Lublin (L) om att demokratisäkra föreningsstödet

Kommunens föreningsliv ska vila på en demokratisk grund. Vi konstaterar att i den frågan är vi ense med förvaltningen och vi ser fram mot att detta genomförs. I detta ingår att föreningar som tar del av det kommunala föreningsstödet ska arbeta efter demokratiska värderingar.

Det innebär bland annat en fortsatt satsning på att det ideella föreningslivet i Haninge certifieras enligt "utmärkt förening". Där ingår att ta fram eller uppdatera föreningens verksamhetsidé, värdegrund, mål och vision. Föreningen genomför också en skattning- och nulägesanalys utifrån idrottens riktlinjer "Idrotten Vill". Detta arbete bör kompletteras med regler, uppföljning av aktuella frågor och att vid behov komplettera certifieringen för nyvalda ledamöter. Som kommun behöver vi en grundläggande garanti för att samtliga ideella föreningars verksamhet omfattas av en demokratisk grundsyn i enlighet med förvaltningens svar.

Den fråga som vi vill understryka vikten av är den som gäller den enskilde medborgarens möjligheter att ta upp missförhållanden och diskriminerande handlingar inom en förenings verksamhet. Många frågor kan lösas "internt". Det finns situationer och händelser som är svåra för den enskilde eller en mindre grupp att ta upp och som man behöver ha externt stöd för att hantera. Vi vill se en funktion som har till uppgift att hantera förtroenden, bidra till lösningar eller hantering av en fråga i en ohållbar eller känslig situation. Vi menar att det är viktigt att det finns en tydlig funktion i förvaltningen, med kompetens att hantera känslig information, dit "visselblåsare" kan vända sig för att meddela missförhållanden samt få stöd.

Handen 12 december 2016

Pia Lublin (L)

Liberalerna Haninge

Haninge kommun

Kultur- och fritidsförvaltningen

Datum 2016-11-16
Dnr KOFN 2016/160

Utveckling och stöd
Klas Sandberg

Kultur- och fritidsnämnden

Motion – Demokratisäkra föreningsstödet i Haninge

Sammanfattning
Tobias Hammarberg (L) och Pia Lublin (L) vill i sin motion till kommunfullmäktige att kommunen demokratisäkra föreningsstödet i Haninge. Remissen har skickats till kultur- och fritidsnämnden som enda nämnd och ska besvaras senast 2016-12-31. Man föreslår att kommunfullmäktige beslutar att låta kultur- och fritidsnämnden granska föreningar som tar del av det kommunala föreningsstödet att demokratiska värderingar efterlevs och att nämnden utvecklar ett demokratikriterium och en utbildning i värdegrundsarbete som erbjuds föreningarna. Man föreslår även att kultur- och fritidsnämnden inför en "visselblåsarfunktion" där medborgare kan slå larm om eventuella missförhållanden och att föreningar som inte lever upp till värdegrunden inte ska ha tillgång till kommunens lokaler.

Förvaltningen delar motionärens syn att det är viktigt att Haninge kommuns föreningsliv baseras på en demokratisk grund. Kultur- och fritidsförvaltningen skulle för att kontrollera att demokratiska värderingar efterlevs kunna arbeta med kontroller och förtydliga i regelverk att allt slags stöd innefattas av att mottagaren av stödet ska följa demokratiska principer. I certifiering "utmärkt förening" utbildas föreningarna i värdegrundsarbete men utbildningar skulle kunna utökas att nå samtliga ideella föreningar i Haninge. Medborgare och föreningar är alltid välkomna att kontakta kultur- och fritidsförvaltningen om man har frågor kring eller upplever oro av om det finns missförhållanden i föreningar.

Underlag för beslut
- Motion Demokratisäkra föreningsstödet i Haninge

Förslag till beslut
1. Kultur- och fritidsnämnden godkänner förvaltningens yttrande som sitt eget till kommunstyrelsen.

Maria Lindeberg
förvaltningschef

Lotta Gusterman
Chef Utveckling och stöd

Expedieras: Akt
För verkställande: Kommunstyrelsen
För kännedom:

Bakgrund

Tobias Hammarberg (L) och Pia Lublin (L) skriver i sin motion till kommunfullmäktige att kommunen har beslutat att prioritera verksamhet för barn och unga och att kommunen stöder föreningslivet genom bland annat föreningsbidrag med betydande summor. Liberalerna anser att föreningarnas engagemang och insatser bidrar kraftfullt till ett stabilt och sammanhållet samhälle som motverkar utanförskap och påtalar att Haninge kommun måste stärka förtroendet för det viktiga arbetet som många föreningar i kommunen utför.

I motionen framförs vikten av att föreningarna i Haninge som uppbär föreningsstöd ska ha ett aktivt, tydligt och synligt värdegrundsarbete där demokratiska värden lyfts och värnas. Föreningar som på olika sätt väljer bort, stöter bort och inte beaktar varje människas lika värde kan aldrig erhålla bidrag från kommunen. Liberalerna vill stärka det fria och ideella föreningslivet och föreslår därför kommunfullmäktige att:

- låta kultur- och fritidsnämnden granska föreningar som tar del av det kommunala föreningsstödet för att undanröja minsta tvivel om att skattemedel utbetalas till föreningar som inte är förankrade i demokratiska värderingar.

- låta kultur- och fritidsnämnden utveckla ett tydligt demokratikriterium och en bildning i värdegrundsarbete som erbjuds föreningarna.

- Låta kultur- och fritidsnämnden införa en "visselblåsarfunktion" där medborgare kan slå larm om eventuella missförhållanden i föreningar.

- Föreningar som inte lever upp till värdegrunden inte ska ha tillgång till kommunens lokaler.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom kultur- och fritidsförvaltningen.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen delar motionärens syn att det är viktigt att Haninge kommuns föreningsliv baseras på en demokratisk grund. Demokratisk grund är ett vitt begrepp och kan innefatta allt från fria val till åsikts- och yttrandefrihet samt individens integritet och jämlikhet mellan könen.

I dag så finns det krav i kultur- och fritidsnämndens reglemente för föreningsbidrag att "Föreningen ska ha valt en styrelse och antagit stadgar som är godkända av riksorganisationen eller av kommunen" samt "Föreningen ska vara uppbyggd och fungera enligt vedertagna svenska demokratiska principer, vara öppen för envar som önskar följa föreningens ändamål och syfte".

I det förslag till nytt bidragsreglemente som är under framtagande av kultur- och fritidsförvaltningen kommer även diskriminering ytterligare att beskrivas. "Man ska motverka

kränkningar och diskriminering utifrån de sju diskrimineringsgrunderna som omfattas av lagens diskrimineringsförbud: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder."

Ett sätt att kontrollera om kommunen riskerar att ge stöd, inklusive ekonomiskt stöd och tillgång till kultur- och fritidsnämndens lokaler, till föreningar som inte är förankrade i demokratiska värderingar är att årligen begära in årsmöteshandlingar, till exempel verksamhetsrapport, vilket förvaltningen redan gör. Det kan vara svårt att kontrollera alla föreningar men förvaltningen skulle kunna använda sig av slumpmässiga kontroller av föreningar. Det krav på demokratiska värderingar som finns beskrivet i kultur- och fritidsnämndens reglemente skulle också kunna införas att gälla annan form av stöd, till exempel tillgång till kommunens lokaler. Det är en god idé att krav på demokratiska värderingar gäller för allt slags stöd kultur- och fritidsnämnden tillhandahåller föreningslivet.

I dag har Röda korset en nationell stödlinje dit man kan ringa om man har frågor kring våldsbejakande extremism. I frågan om våldsbejakande extremism har även socialförvaltningen kontaktpersoner som medborgarna kan kontakta. Haninge kommun arbetar för närvarande med att ta fram en handlingsplan mot våldsbejakande extremism, i vilken kultur- och fritidsförvaltningen deltagit. Handlingsplanen är vid skrivande stund på remiss och innehåller ett antal frågor där man föreslår kultur- och fritidsförvaltningen att arbeta med demokratistärkande frågor. Till exempel ger man i handlingsplanen i uppdrag åt förvaltningen att anordna kultur- och demokratidagar, upprätta rutiner för orosanmälan samt att via föreningsdialoger säkerställa att kommunen enbart främjar föreningar som arbetar utifrån en demokratisk grund.

Om frågor kring föreningsdemokrati inte kan lösas internt i föreningar så kan såväl föreningar som medborgare alltid kontakta kultur- och fritidsförvaltningen med frågor eller oro kring om demokratiska värderingar inte efterlevs. Förvaltningen kan då agera efter det regelverk som finns kring föreningsstöd.

I certifieringen "Utmärkt förening" samarbetar Kultur- och fritidsförvaltningen med SISU idrottsutbildarna om att ytterligare förbereda för, och utbilda idrottsföreningarna i att möta olika utmaningar. I utbildningen hanteras särskilt värdegrundsarbetet. Ytterligare utbildning av demokratigrundande värdegrund skulle kunna ske dels i kurs-, skrift- eller seminarieform.

Motion från Marie Litholm (KD) om att ge särbegåvade elever det stöd som de behöver

Sammanfattning

Marie Litholm (KD) har i en motion föreslagit att grund- och förskolenämnden tillsammans med gymnasie-och vuxenutbildningsnämnden tar initiativ till att med Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) ”Handlingsplan särbegåvade elever” och Skolverkets allmänna råd som grund, kartlägga hur särbegåvade elever har det i Haninges skolor.

Motionen har remitterats till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden samt till grund- och förskolenämnden.

Nämnderna förtydligar i sina remissvar att Skolverket använder begreppet särskilt begåvade elever mot tidigare särbegåvade elever. Vidare använder sig Skolverket av ordet uppmärksamma istället för att identifiera elever eftersom att vara särskilt begåvad inte är en diagnos.

Grund- och förskolenämnden påpekar att det idag inte finns en allmänt vedertagen definition av särskilt begåvade elever. Såväl vad som ryms i begreppet som var gränsen för att kallas särskilt begåvad ska gå varierar efter sammanhang och syfte. Därför är det svårt att uppskatta hur många elever i Haninges skolor som är särskilt begåvade. I Skolverkets stödmaterial räknas ca 5 procent som särskilt begåvade, vilket för Haninges kommunala grundskolor skulle innebära ca 400 elever.

Båda nämnderna beskriver det systematiska kvalitetsarbete som sker inom organisationerna och som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. I det systematiska kvalitetsarbetet arbetar man med täta resultatuppföljningar för samtliga elever. En central del av resultatuppföljningen är klusterarbetet, där rektor tillsammans med lärare kategoriserar eleverna utifrån de förutsättningar och behov man har uppmärksammat eller identifierat hos eleverna. De kluster som används är: elever som har långt kvar till att nå kunskapskraven, elever som inte har tillräckliga kunskaper, elever som når kunskapskraven, elever som är högpresterande och elever som är särskilt begåvade. Utifrån

dessa kluster har läraren större möjligheter att effektivt individualisera och anpassa undervisningen.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden menar att de tre områden som är utgångspunkter för SKL:s handlingsplan (Hur kan man identifiera särbegåvade elever? Hur kan man anpassa undervisningen för dessa elever? Ge förslag på lämpliga kompetensutvecklingsinsatser för skolans personal.) ingår som en del i det ovan nämnda systematiska kvalitetsarbetet.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden betonar att kravet på anpassning av undervisningen till varje elevs förutsättningar och behov gäller för såväl grundskolan som gymnasiet. Detta innebär att det inte finns skäl att peka ut någon speciell elevgrupp och det är därför inte heller aktuellt att ta fram en handlingsplan för särskilt begåvade elever. Undervisningen ska utformas individuellt för varje elev av lärare och elevhälsoteam.

Även grund- och förskolenämnden framhåller att särskilt begåvade elever inte är ett undantag, utan att individualiserad undervisning är central för alla elevgrupper.

Grund- och förskolenämnden påpekar slutligen att kompetensen behöver stärkas ytterligare hos rektorer och lärare i kommunens skolor kring särskilt begåvade elever. Under våren 2017 kommer grundskoleavdelningen genomföra en halvdags workshop med rektorerna. Denna kommer i huvudsak att utgå från SKL:s handlingsplan och Skolverkets omfattande stödmaterial. Rektorerna kommer därefter att genomföra en liknande aktivitet med sina lärare och elevhälsoteam.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen konstaterar att utbildningsnämnderna i sina remissvar bl a redogör för sitt arbete med de elever som avses i motionen. Nämnderna beskriver sitt arbete med individualiserad undervisning för alla elever och det framgår vidare av remissvaren att nämnderna redan idag lutar sig mot SKL:s handlingsplan och Skolverkets stödmaterial i olika avseenden. Nämnderna har enligt kommunstyrelseförvaltningens mening möjlighet att följa resultatet av arbetet på det sätt de önskar och av utbildningsförvaltningen begära underlag för sin uppföljning.

Mot ovanstående bakgrund bedömer kommunstyrelseförvaltningen att kommunfullmäktige inte behöver ge de båda skolnämnderna det i motionen föreslagna uppdraget om kartläggning. Motionen bör anses besvarad m h t remissvaren och kommunstyrelseförvaltningens synpunkter.

Underlag för beslut

- Motionen

- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens beslut 2016-12-06, § 124, inklusive ersättaryttrande från Kristdemokraterna

- Grund- och förskolenämndens beslut 2017-02-08, § 18, inklusive ersättaryttrande från Kristdemokraterna samt förvaltningens tjänsteskrivelse med bilaga

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses besvarad.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Niklas Näslund
Kanslichef

Expedieras: Akt

För kännedom: Motionären, grund- och förskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Haninge 2016-09-05

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2016 -09- 06
Dnr. KS 2016/405

Kristdemokraterna

Motion till kommunfullmäktige

Ge särbegåvade elever det stöd som de behöver

För oss kristdemokrater är det självklart att förskolan och skolan ska utformas utifrån elevers olika behov och begåvningar. Skolan ska ge kunskaper och färdigheter så att alla elever, oavsett förutsättningar, ges möjlighet till maximal utveckling. Det ska inte spela någon roll om man har lätt eller svårt att lära. Vi anser att Haninges skolor ska låta alla elever ges möjlighet att göra sitt bästa, utifrån sina egna förutsättningar, och detta måste även gälla för de elever som är särbegåvade.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har tillsammans med sju kommuner, tagit fram en handlingsplan, ''Handlingsplan särbegåvade elever 2014'' och där uppmärksammat en grupp elever som ofta har stora svårigheter i skolan. Det finns mycket forskning som visar att det är viktigt att särbegåvade elever ges utmaningar i skolarbetet utifrån sina egna styrkor och färdigheter. I vissa fall har särbegåvade elever svårt att följa skolans och lärarens ritualer. De har en tendens att ifrågasätta läraren och undervisningen på ett provocerande sätt, vilket ställer stora krav på lärarna och skolan. Skolk är vanligt och många är mobbade. Många beskriver ett utanförskap och ett misslyckande i skolan.

Upprinnelsen till att SKL tillsammans med Uppsala, Luleå, Karlstad, Sollentuna, Borås och Landskrona har valt att ta fram en handlingsplan är att dessa kommuner gjorde en kartläggning kring hur de klarar att möta elevers olika behov och färdigheter. Efter genomförandet av denna kartläggning, insåg både SKL och de berörda kommunerna att de behövde mer kunskap och vägledning för att kunna erbjuda särbegåvade elever en studiesituation som är anpassad efter deras förutsättningar, och lärare som har kunskap om elevens situation.

Kristdemokraternas uppfattning är att det behövs en handlingsplan för att skapa en ökad medvetenhet kring särbegåvade elever, och även hur man på bästa möjliga sätt kan anpassa undervisningen för dessa elever. För att skolresultaten på sikt ska kunna förbättras i Haninges skolor, så behövs det en tydlig strategi för hur man arbetar med denna grupp av elever.

Kristdemokraterna föreslår därför

att grund-och förskolenämnden tillsammans med gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden tar initiativ till att med SKL:s handlingsplan och Skolverkets allmänna råd som grund kartlägga hur särbegåvade elever har det idag i Haninges skolor.

Kristdemokraterna

Marie Litholm
Gruppledare i kommunfullmäktige

Kristdemokraterna
Kommunhuset
136 81 Haninge

08-606 86 90
073-941 30 42 (gruppledaren)
e-post: haninge@kristdemokraterna.se

Bg. 5704-2624

Dnr GVN 2016/113

§ 124 Motion från Marie Litholm (KD) om att ge särbegåvade elever det stöd som de behöver

Sammanfattning

Marie Litholm, Kristdemokraterna i Haninge, föreslår i sin motion att grund- och förskolenämnden tillsammans med gymnasie-och vuxenutbildningsnämnden tar initiativ till att med SKL:s handlingsplan och Skolverkets allmänna råd som grund kartlägga hur särbegåvade elever har det i dag i Haninges skolor.

Förvaltningens synpunkter

Skolverket använder begreppet särskilt begåvade elever och har samlat material kring att arbete med särskilt begåvade elever på http://www.skolverket.se/skolutveckling/larande/sarskilt-begavade-elever-1.230661.

Fem procent av eleverna kan räknas som särskilt begåvade. De behöver många gånger andra utmaningar än sina klasskamrater. År 2010 förtydligades skollagen och där står nu att elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Styrdokument för Haninges skolor är bl a Lgr 11, Lgy 11 samt Skollagen.

I Lgr 11, Läroplan för grundskola, förskoleklass och fritidshem, framgår hur undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov.

”Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper.”(Lgr 11, sid 8)

I Lgy 11, Läroplan för Läroplan, examensmål och gymnasiegemensamma ämnen för gymnasieskola 2011 framgår att ”Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov.” (Lgy11, sid 6)

Skollagen 1 kap 4§ formulerar uppdraget på följande sätt:

….Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de demokratiska värderingar som samhället vilar på.

… I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildning. (Skollagen 2010:800)

I en utbildning som präglas av en demokratisk värdegrund ska alla elever få stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. Det betyder att skolan ska hjälpa och sporra varje elev att bli allt bättre i alla ämnen och i sådant som eleven är intresserads av under förutsättning att det ingår i skolans uppdrag.

Utbildningen ska ta hänsyn till elevernas olika behov och sträva efter att ge eleverna lika goda möjligheter.

I skollagens 3 kap 3§ skrivs vidare:

”Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.”

Förvaltningen har tidigare tagit del av Handlingsplan särbegåvade elever 2014, SKL. De tre områden som är utgångspunkter för handlingsplanen

Hur kan man identifiera särbegåvade elever?

Hur kan man anpassa undervisningen för dessa elever?

Ge förslag på lämpliga kompetensutvecklingsinsatser för skolans personal

bedöms ingå som den del av det systematiska kvalitetsarbetet som enligt utbildningsförvaltningens förbättringsplan ska bedrivas på alla nivåer i organisationen och som består i planering, uppföljning

och utveckling av utbildningen.

Exempel hämtade från SKL:s handlingsplan på vad de olika nivåerna i organisationen kan ansvara för:

Förvaltningen uppmuntrar initiativ ute på skolorna där verksamhet kopplas ihop med forskning om särbegåvade elever.

Elevhälsan samordnar insatser och mötesplatser för särbegåvade elever inom/mellan skolor.

Skolledare gör lärarna uppmärksamma på hur det ska arbeta med särbegåvade elever för att de särbegåvade eleverna ska nå maximal utveckling.

Lärare organiserar och genomför arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga samt upplever att kunskap är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt. Undervisningen anpassas bl a genom olika strategier som accerelation, berikning och aktiviteter utanför skolan.

Accerelation innebär att eleven arbetar i snabbare takt än sina jämnåriga kamrater i undervisningsgruppen.

Berikning innebär att eleven får möjlighet att fördjupa sig när det obligatoriska momentet redan behärskas.

Aktiviteter utanför skoldagen innebär att eleven får möjlighet att göra något ytterligare som inte ingår i läroplanen t ex möta andra särbegåvade elever eller delta i spetsundervisning i ett specifikt ämne.

Implementering av hela SKL:s handlingsplan skulle innebära administrativt merarbete för lärare och rektorer och det bör undvikas och därför är det systematiska arbete som ovan beskrivs i handlingsplanens riktning och syfte.

Grund- och förskolenämndens ansvarsområde

Rektorn ansvarar för det systematiska kvalitetsarbetet på skolnivå. Detta arbete innebär att se över hur verksamheten organiseras på individ-, grupp- och skolnivå så att eleverna får förutsättningar att utvecklas så långt som möjligt mot utbildningens mål.

I det systematiska kvalitetsarbetet på skolorna i Haninge arbetas

med täta resultatuppföljningar för samtliga elever. Vid terminsstart identifieras ingångsvärden av elevernas resultat. Dessa värden prognostiseras till utgångsvärde vid terminens alternativt läsårets slut. För att säkerställa att eleverna får det stöd de behöver identifieras särskilt begåvade elever, högpresterande elever, elever som når godkänt, ej tillräckligt kunniga elever samt de elever som har långt kvar för att nå godkänt. Den två sistnämnda kategorierna elever behöver stödjande och reparativa åtgärder för att nå nivån godkänt. De elever som når godkänt kan också behöva stödjande åtgärder. För samtliga elever gäller kvalitet i undervisningen. Det är lärarnas ansvar att leda och utveckla undervisningen.

Sammanfattningsvis kan sägas att rektorerna genom det systematiska kvalitetsarbetet har kännedom och kontroll över de särbegåvade eleverna.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens ansvarsområde

Samtliga elever i Haninge, som söker till gymnasieskolan har ett urval av studievägar att välja på i motsats till grundskolan som är en sammanhållen organisation. Eleverna kan söka till gymnasiets yrkesprogram eller till nationella högskoleförberedande program.

De elever, som per definition, är att betrakta som särskilt begåvade eller har särskild talang har dessutom möjligheter att söka spetsutbildningar på gymnasiet för elever med specialintresse eller särskild talang. Exempel på detta är matematik, naturvetenskap, språk, historia, ekonomi, entreprenörskap och hållbarhetsfrågor. Eleverna på spetsutbildningarna har möjlighet att fördjupa sina intressen och kunskaper.

Det bör betonas att kravet på anpassning av undervisningen till varje elevs förutsättningar och behov gäller för såväl grundskolan som gymnasiet. Detta innebär att det inte finns skäl att peka ut någon speciell elevgrupp och det är därför inte heller aktuellt att ta fram en handlingsplan för särskilt begåvade elever. Undervisningen ska utformas individuellt för varje elev av lärare och elevhälsoteam.

Underlag för beslut

- Dnr KS 2016/405 Motion till kommunfullmäktige att Ge

särbegåvade elever det stöd som de behöver.

Förslag till beslut

1. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden överlämnar förvaltningens yttrande till kommunstyrelsen.

Arbetsutskottets förslag till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Enligt förvaltningens förslag.

Överläggningar i gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Vid nämndens sammanträde begär Kenth Martell (KD) att få lämna ett ersättaryttrande.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens beslut

1. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden överlämnar förvaltningens yttrande till kommunstyrelsen.
2. Kenth Martell (KD) medges lämna ett ersättaryttrande (bifogas).

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: Registrator kommunstyrelseförvaltningen

Kristdemokraterna

Ersättaryttrande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
§ 124 – Motion från Marie Litholm (KD) om att ge särbegåvade elever det stöd som de behöver
2016-12-06

Haninges skolor ska ge kunskaper och färdigheter så att alla elever, oavsett förutsättningar, ges möjlighet till maximal utveckling. Detta är en förutsättning för att kunna skapa en ökad likvärdighet i Haninges skolor.

Förvaltningens yttrande nämner ingenting om hur de särbegåvade eleverna har det i Haninges skolor. Det framgår inte heller i yttrandet gällande hur många av eleverna i Haninge som är särbegåvade. Vi saknar också svar på vilka pedagogiska metoder som används och hur resurserna i stort fördelas till denna elevgrupp. Vi anser att detta är en elevgrupp som behöver extra stöd och vägledning för att kunna höja skolresultaten i Haninge.

Vedertagen forskning visar att flertalet särbegåvade elever utmärker sig främst inom matematik och naturorienterande ämnen. Det är bekymmersamt att Haninge under flera års tid har legat sämre än riket i stort när man läser statistiken kring övergångsfrekvensen till naturvetenskapliga och teknikprogrammen på gymnasiet. När man tittar på övergångsfrekvensen från gymnasiet till högskolestudier inom riket i stort är värdet 61, jämfört med Haninge som ligger på 55,9.

Vi anser från Kristdemokraterna att förvaltningens yttrande ska kompletteras enligt det som framgår i denna skrivelse.

Kenth Martell (KD)

.

Dnr GFN 2016/220

§ 18 Motion från Marie Litholm (KD) om att ge särbegåvade elever det stöd som de behöver

Sammanfattning

Marie Litholm, Kristdemokraterna i Haninge, har i sin motion föreslagit att grund- och förskolenämnden tillsammans med gymnasie-och vuxenutbildningsnämnden tar initiativ till att med SKL:s handlingsplan och Skolverkets allmänna råd som grund kartlägga hur särbegåvade elever har det i dag i Haninges skolor. Utifrån förvaltningens yttrande beslutade grund- och förskolenämnden 161207 att remittera ärendet åter för vidare utredning av följande frågeställningar: Hur har de särskilt begåvade eleverna det i Haninges skolor? Vilka pedagogiska metoder används och hur fördelas resurserna i stort till denna elevgrupp? Hur många av eleverna är särbegåvade?

Förvaltningens synpunkter

Skolverket använder begreppet särskilt begåvade elever mot tidigare särbegåvade elever. Vidare använder sig Skolverket av ordet uppmärksamma istället för att identifiera elever eftersom att vara särskilt begåvad inte är en diagnos.

Grundskoleavdelningen har under de två senaste åren implementerat ett nytt systematiskt kvalitetsarbete. Genom täta och systematiska resultatuppföljningar, genom prognoser och kluster, så har skolornas arbete med att uppmärksamma och identifiera elevernas behov och förutsättningar förbättrats. Idag uppmärksammas bland annat de särkskilt begåvade eleverna i mycket högre utsträckning än tidigare. Vilket i sin tur underlättar individualisering av undervisningen för den elevgruppen samt rektors möjligheter att mer effektivt organisera resurser. Som ett resultat av vårt kvalitetsarbete så har kunskapsresultaten i åk 6 och i åk 9 stärkts.

Skolornas rektorer och förstelärare har tidigare getts fortbildning om särskilt begåvade elever baserad på SKL:s Handlingsplan samt Skolverkets stödmaterial. Men de utmaningar som framförallt finns kring att uppmärksamma de särskilt begåvade eleverna gör att

utibilningsförvaltningen ser behov av att stärka kompetensen hos rektorer och lärare. Under våren 2017 kommer grundskoleavdelningen att genomföra en halvdags workshop med rektorerna. Rektorerna kommer därefter att ges i uppdrag att genomföra en liknande aktivitet med sina lärare och elevhälsan.

Då det inte finns någon allmänt vedertagen definition av särskilt begåvade elever så försvåras skolornas arbete med att uppmärksamma dessa elever. Särskilt begåvade elever kan uttrycka sina förutsättningar och behov på ett vitt varierande sätt. Därför är det svårt att uppskatta hur många elever i Haninges skolor som är särskilt begåvade. I Skolverkets stödmaterial så räknas ca 5 procent som särskilt begåvade.

Underlag för beslut

- Tjut 20170113.

- Bilaga till TJUT 20170113.

- Dnr KS 2016/405 Motion till kommunfullmäktige att Ge särbegåvade elever det stöd som de behöver.

- Ersättaryttrande Grund – och förskolenämnden, Martin Strömvall.

Förslag till beslut

1. Grund- och förskolenämnden överlämnar förvaltningens yttrande till kommunstyrelsen.

Arbetsutskottets förslag till grund- och förskolenämnden

Enligt förvaltningens förslag.

Grund- och förskolenämndens beslut

1. Grund- och förskolenämnden överlämnar förvaltningens yttrande till kommunstyrelsen.

Expedieras: Akt, kommunstyrelseförvaltningens registrator.

Kristdemokraterna

Ersättaryttrande

Grund – och förskolenämnden
§ 146 – Motion från Marie Litholm (KD) om att ge särbegåvade elever det stöd som de behöver
2016-12-07

Haninges skolor ska ge kunskaper och färdigheter så att alla elever, oavsett förutsättningar, ges möjlighet till maximal utveckling. Detta är en förutsättning för att kunna skapa en ökad likvärdighet i Haninges skolor.

Förvaltningens yttrande nämner ingenting om hur de särbegåvade eleverna har det i Haninges skolor. Det framgår inte heller i yttrandet gällande hur många av eleverna i Haninge som är särbegåvade. Vi saknar också svar på vilka pedagogiska metoder som används och hur resurserna i stort fördelas till denna elevgrupp. Vi anser att detta är en elevgrupp som behöver extra stöd och vägledning för att kunna höja skolresultaten i Haninge.

Vedertagen forskning visar att flertalet särbegåvade elever utmärker sig främst inom matematik och naturorienterande ämnen. Det är bekymmersamt att Haninge under flera års tid har legat sämre än riket i stort när man läser statistiken kring övergångsfrekvensen till naturvetenskapliga och teknikprogrammen på gymnasiet. När man tittar på övergångsfrekvensen från gymnasiet till högskolestudier inom riket i stort är värdet 61, jämfört med Haninge som ligger på 55,9.

Vi vill dessutom betona att undersökningar visar att det är mycket vanligt att särbegåvade elever inte mår bra i skolan.

Vi anser från Kristdemokraterna att förvaltningens yttrande ska kompletteras enligt det som framgår i denna skrivelse.

Martin Strömvall (KD)

.

Ge de särskilt begåvade eleverna det stöd som de behöver

Sammanfattning

Grund- och förskolenämnden har gett utbildningsförvaltningen i uppdrag att redogöra för hur grundskolorna i kommunen arbetar för att öka ge de särskilt begåvade eleverna det stöd som de behöver. Tjänsteskrivelsen kommer att utgå från nämndens tre frågeställningar: Hur har de särskilt begåvade eleverna det i Haninges skolor? Vilka pedagogiska metoder används och hur fördelas resurserna i stort till denna elevgrupp? Hur många av eleverna är särbegåvade?

Förvaltningens synpunkter

Skolverket använder begreppet särskilt begåvade elever mot tidigare särbegåvade elever. Vidare använder sig Skolverket av ordet uppmärksamma istället för att identifiera elever eftersom att vara särskilt begåvad inte är en diagnos (SKL, 2016, s 6).

Styrdokument

Styrdokument för Haninges skolor är bland annat Skollagen och Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr11).

- I Lgr 11 framgår hur undervisningen ska anpassas för att möta alla elevers förutsättningar och behov. *”Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper.”*(Lgr 11, sid 8).
- I Skollagen 1 kap 4§ (2010:800) framgår ”i *utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga*

skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildning". I skollagens 3 kap 3§ (2010:800) skrivs vidare "*Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling*.". Vidare skriver Skollagens 3 kap. 5 § (2010:800) att elever som befaras att inte nå kunskapskraven skyndsamt ska ges extra anpassningar. I de fall de extra anpassningarna inte ger avsedd effekt är rektor skyldig att utreda behovet av särskilt stöd. Om utredningen visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd, SkolL, 3 kap. 8 § (2010:800)

Hur har de särskilt begåvade eleverna det i Haninges skolor?

Vårt systematiska kvalitetsarbete möter elevernas förutsättningar och behov

Under snart två års tid har grundskoleavdelningen arbetat fram ett nytt systematiskt kvalitetsarbete (SKA) som grundar sig på täta uppföljningar av elevernas kunskapsutveckling. Syftet med kvalitetsarbetet är att stärka lärandet genom att möta alla elevers förutsättningar och behov. Ett arbete som i sin tur förväntas höja måluppfyllelsen och som i detta perspektiv förväntas uppmärksamma de särskilt begåvad eleverna.

Prognoser

De kommunala grundskolorna arbetar aktivt med tidiga och täta systematiska resultatuppföljningar som har resulterat i att elevernas resultat prognosticeras. När läsåret inleds görs en bedömning eller sammanställning av elevernas kunskaper, gruppens sammantagna kunskapsnivå blir ett så kallat ingångsvärde. Utifrån ingångvärdet prognosticerar läraren hur kunskapsresultaten med ordinarie undervisning kommer att utvecklas till läsårets slut, vi får då ett utgångsvärde. I de fall prognosen visar en liten eller knappt någon

progression mellan ingångs- och utgångsläge så förväntas rektor organisera för insatser och åtgärder genom att fördela stöd och resurser. Med andra ord, rektor fodras agera för att den faktiska kunskapsutvecklingen eller resultaten överträffar prognosen. Genom detta arbete uppmärksammas bland annat de särskilt begåvade eleverna så att rätt stöd och insatser kan ges till dem.

Kluster

En central del av resultatuppföljningen är klusterarbetet. Rektor tillsammans med lärare kategoriserar eleverna utifrån de förutsättningar och behov man har uppmärksammat eller identifierat hos eleverna (se bilaga 1 *Kluster och prognosarbete*). De kluster vi använder oss av är: elever som har långt kvar till att nå kunskapskraven, elever som inte har tillräckliga kunskaper, elever som når kunskapskraven, elever som är högpresterande och elever som är särskilt begåvade. Utifrån dessa kluster så har läraren större möjligheter att effektivt individualisera och anpassa undervisningen. Dessa kluster ligger i sin tur till grund för de åtgärder och insatser som rektor förväntas organisera och ge stöd för. Vi skiljer mellan reparativa insatser (genomgripande insatser där till exempel intensivläsning är en form av stöd), stödjande insatser och utmanande insatser. Genom detta arbete så säkerställer vi att rätt stöd och insatser riktas till de särskilt begåvade eleverna.

Viktigt att betona är att kluster inte ska likställas med nivågruppering i traditionell mening. Det vill säga vi sänker inte förväntningarna på eleverna och vi placerar dem inte permanent i mindre undervisningsgrupper som en konsekvens av våra bedömningar. Tvärtom så är arbetet med kluster uppbyggt kring individualisering inom ordinarie undervisning. Klustren ger en tydlig bild av vad som behöver utvecklas i undervisningen. Men i de fall elever ligger långt efter i sin kunskapsutveckling så kan de reparativa insatserna innebära att eleverna under kortare perioder intensivläser vissa ämnen tillexempel genom att läsa matematik två timmar i veckan under några veckors tid. Insatser som alla syftar till att stärka elevernas kunskaper. På motsvarande sätt ges elever i behov av utmaningar under kortare tid undervisning på en högre nivå. Därmed så kan vi säkerställa att även de särskilt begåvade eleverna möts utifrån sina förutsättningar och behov.

Under läsåret genomförs flera avstämningsperioder dels i form av rapport till rektor och dels genom terminsbetyg i de årskurser betyg ges. Rapport till rektor (RTR) är en summativ avstämning av alla elevers förväntade kunskapsnivå och genomförs fyra tillfällen under läsåret. Dessa avstämningar syftar till att följa upp elevernas kunskapsutveckling och är således en utvärdering av undervisningen och de insatser och åtgärder som man sedan tidigare satt in. Resultaten från RTR eller terminsbetygen stannar således inte vid ett konstaterande utan blir grunden till nya anpassningar, åtgärder och insatser. Grundskoleavdelningen sammanställer alla skolors resultat från RTR. Således kan vi följa enheternas kunskapsprogression.

Systematisk uppföljning

Vad som är centralt i det systematiska kvalitetsarbetet är att grundskoleavdelningen följer upp skolornas prognoser och insatser genom frekventa verksamhetsbesök, kvalitetsdialoger, och där vi har en nära dialog med rektorerna. I början september så träffar grundskoleavdelningen alla skolor där vi samtalar om prognoser, kluster samt om insatser och åtgärder. Åtgärderna och insatserna följs sedan upp utifrån resultaten från RTR och betygen med nya verksamhetsbesök. I de fall vi ser att skolan står för större utmaningar kring kunskapsresultaten och där rektor är behov av fortsatt stöd så sker dessa möten mer frekvent. Kvalitetsdialogerna syftar således inte enbart till att säkerställa att de åtgärder och insatser som sätts in verkligen ger resultat utan. De är även ett mycket viktigt stöd för rektorerna i sitt arbete med att organisera sin verksamhet så att alla elevers förutsättningar och behov möts. I detta perspektiv så kan vi säkerställa att de särskilt begåvade eleverna möts utifrån sina behov.

Kvalitetsarbetets resultat

Vi har under lång tid följt upp elevernas kunskapsresultat i Haninges skolor. Dock har dessa uppföljningar kanske inte alltid resulterat i insatser och åtgärder för att möta alla elevers behov. Stort fokus har lagts på att stärka lärandet i åk 9 och då i syfte att höja andelen elever som lämnar grundskolan med

gymnasiebehörighet. Däremot har kanske inte samma fokus lagts på att utmana elever till att komma längre i sin kunskapsutveckling. Många gånger har den tidigare resultatuppföljningen också stannat vid ett konstaterande av mindre framgångsrika kunskapsresultat. Men i och med vårt nuvarande systematiska kvalitetsarbete, där större fokus ligger på uppföljning, så har vi nu för kanske första gången ett system som verkar för att alla elevers förutsättningar och behov möts. Rektorer tillsammans med lärare och elevhälsoteam uppmärksammar och identifierar, i högre utsträckning än tidigare, elevers behov. Det gäller dels elever i behov av särskilt stöd och dels elever som behöver större utmaningar. Från att vi tidigare, kanske först vid det första betyget i årskurs 6, agerat med stöd och insatser så säkerställer vi att elever redan i årskurs 1 möts utifrån deras förutsättningar och behov. Vi kan med detta system därmed säkerställa att även de särskilt begåvade eleverna uppmärksammas och möts i sina behov.

Vårt arbete med kluster och regelbundna uppföljningar genom täta kvalitetsdialoger har därmed inte bara stärkt förväntningarna på rektorer att organisera för insatser och åtgärder utan de har också medfört att man nu har gått från ord till handling.

Genom vårt aktiva och systematiska arbete med prognoser och tillhörande reparativa -, stödjande - och utmanande insatser så har kunskapsresultaten för läsåret 2015/16 i åk 9 nått historiskt höga nivåer i de kommunala skolorna. Behörigheten till ett nationellt yrkesförberedande gymnasieprogram för de kommunala grundskolorna var VT16 86,9 %. Gymnasiebehörigheten till ett nationellt yrkesprogram läsåret 2014/15 var 81,2%. Således har de kommunala grundskolorna höjt sin behörighet med 5,7 procentenheter. Samtidigt var gymnasiebehörigheten för riket läsåret 2015/16 83,1 %. Unikt i en historisk jämförelse är att gymnasiebehörigheten i Haninge Kommun därmed överstiger riksgenomsnittet. Även när det gäller det genomsnittliga meritvärdet så kan vi se en tydlig förbättring. Vilket är ett starkt bevis för att elever motiveras att komma längre i sin kunskapsutveckling. Här tänker vi oss att bland annat att särskilt begåvade elever har uppmärksammats i högre utsträckning än tidigare. Det genomsnittliga meritvärdet för läsåret 2014/15 var 214,7 poäng vilket ska jämföras med läsåret 2015/16 då det var 223

poäng. Det vill säga en ökning med mer än åtta procentenheter. Även detta är historiskt höga resultat. Förbättrade resultat är inte unikt för åk 9 utan vi kan även se förbättringar i åk 6. Andelen elever som når kunskapskraven i samtliga ämnen i åk 6 har gått från 71 % läsåret 2014/15 till 76,9 % för läsåret 2015/16.

Vilka pedagogiska metoder används och hur fördelas resurserna i stort till denna elevgrupp?

Lärare organiserar och genomför arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar. Att eleverna stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga, samt upplever att kunskap är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt. Läraren har också ansvar för att elever som *"lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling"*, SkolL 3 kap. 3 § (2010:800). Vidare ansvarar läraren för att elever som inte förväntas nå kunskapskraven ska ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, SkolL 3 kap. 5 § (2010:800). Slutligen är det rektor som beslutar om särskilt stöd i de fall de extra anpassningarna inte ger avsedd effekt, SkolL 3 kap. 9 § (2010:800). Rektor har således ansvaret för att fördela skolans resurser utifrån elevernas förutsättningar och behov. Genom det införda klusterarbetet så underlättas rektors arbete med resursfördelningen.

Pedagogiska metoder

Vid all form av undervisning så finns det ingen metod som passar alla elever. Undervisning av särskilt begåvade elever är inget undantag. För alla elevgrupper så individualisering central.

SKL:s *Handlingsplan för särskilt begåvade elever* ger rektorer, lärare och elevhälsopersonal stöd i hur undervisningen kan formas och organiseras. Viss fortbildning har genomförts i rektorsgruppen kring detta, dels i samband med att SKL 2014 publicerade sin rapport och dels i och med att klusterarbetet introducerades för

rektorer och förstelärare. Här har även Skolverkets stödmaterial varit en källa till fortbildning (Skolverkets stödmaterial Att arbeta med särskilt begåvade elever). Alla rektorer samt förstelärare har därmed kännedom om de strategier som förväntas höja motivationen och ge särskilt begåvade elever meningsfullt lärande (SKL, 2014). Dessa vedertagna strategier är acceleration, berikning och aktiviteter utanför skoldagen och används i Haninges skolor.

- Acceleration innebär att eleven arbetar i snabbare takt än sina jämnåriga kamrater i undervisningsgruppen.
- Berikning innebär att eleven får möjlighet att fördjupa sig när det obligatoriska momentet redan behärskas.
- Aktiviteter utanför skoldagen innebär att eleven får möjlighet att göra något ytterligare som inte ingår i läroplanen t ex möta andra särbegåvade elever eller delta i spetsundervisning i ett specifikt ämne.

Tecken på att dessa strategier är verksamma i skolorna är att rektorer i kvalitetsdialoger berättar om flera elever som flyttas upp en årskurs, elever som läser ett eller flera ämnen i högre årskurs eller att elever på mellanstadiet läser ämnen på högstadiet. Vi undersöker nu möjligheten att låta elever läsa vissa gymnasiekurser på Fredrika Bremergymnasiet.

Bedömning för lärande (BFL) hjälper också lärare att bättre anpassa och individualisera undervisningen. Med formativa metoder och arbetssätt utmanas eleverna och stärker deras lärande genom stöd och utmaningar.

Utmaningar

SKL:s handlingsplan lyfter fram svårigheterna med att uppmärksamma särskilt begåvade elever. Framförallt är det en utmaning att uppmärksamma särskilt begåvade flickor, elever i de lägre åldrarna och elever med diagnoser (SKL, 2016, s. 6). Skolans uppfattning om vad som begåvning innebär överensstämmer inte alltid med den särskilt begåvades uppfattning. De särskilt begåvade eleverna kan vara men är inte nödvändigtvis högpresterande. Det vill säga särskilt begåvade eleverna kan i många fall vara elever som riskerar att inte nå kunskapskraven. Det finnas andra elever

som är särskilt begåvade i ett ämne men som samtidigt visar på stora svårigheter i ett annat ämne (Stålnacke, 2015, s 2). Vidare finns det elever som har som strategi att dölja sin särskilda begåvning (Stålnacke, 2015, s. 8). Därav behöver vi stärka kompetensen ytterligare hos rektorer och lärare i Haninges kommuns skolor kring särskilt begåvade elever.

Under våren 2017 kommer grundskoleavdelningen genomföra en halvdags workshop med rektorerna. En workshop som i huvudsak kommer att utgå från SKL:s handlingsplan och Skolverkets mycket omfattande stödmaterial. Styrkan med Skolverkets material är att det även innehåller ett ämnesdidaktiskt stöd. Rektorerna kommer därefter att ges i uppdrag att genomföra en liknande aktivitet med sina lärare och elevhälsa.

Hur många av eleverna är särbegåvade?

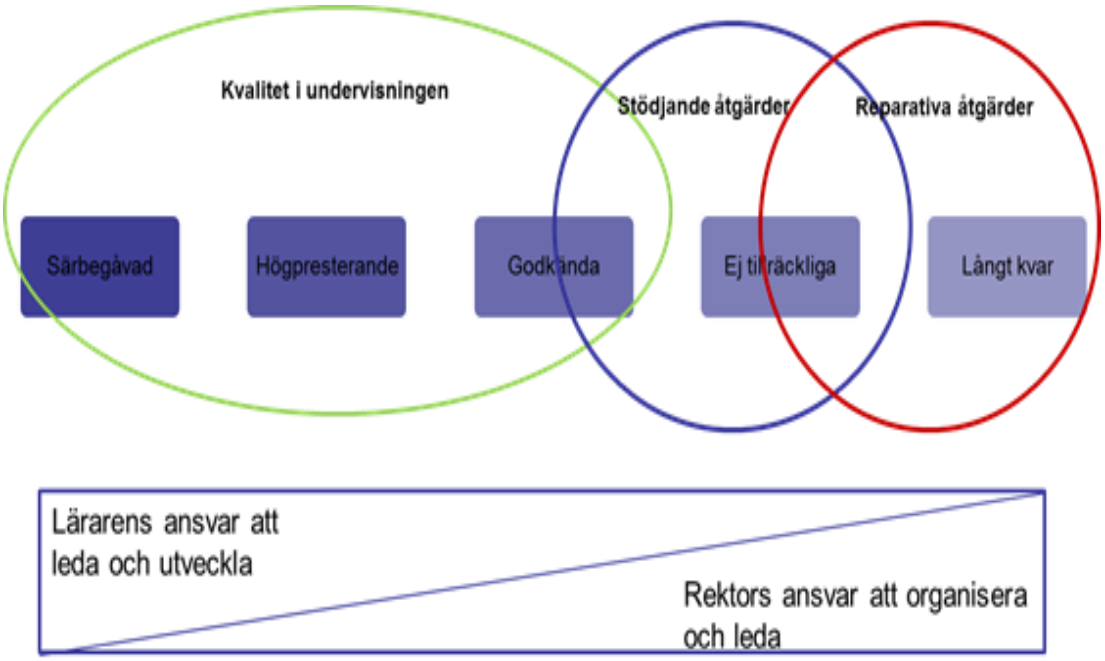
Vilka är de särbegåvade eleverna?

Det finns idag ingen allmänt vedertagen definition av särskilt begåvade elever vilket försvårar arbetet med att uppmärksamma dessa elever. Därtill, och som beskrevs ovan, så kan dessa elever uttrycka sina förutsättningar och behov på ett vitt varierande sätt. Såväl vad som ryms i begreppet som var gränsen för att kallas särskilt begåvad ska gå varierar efter sammanhang och syfte (Stålnacke, 2015, s. 2). Därav är det svårt att uppskatta hur många elever i Haninges skolor som är särskilt begåvade. I Skolverkets stödmaterial så räknas ca 5 procent som särskilt begåvade (Stålnacke, 2015, s. 2). I Haninges kommunala grundskolor så skulle det då röra sig om ca 400 elever, förskoleklass till åk 9, som kan vara särskilt begåvade i ett eller flera ämnen eller ämnesområden. För att sätta dessa elever i ett större perspektiv så har 4 – 8 % av befolkningen
dyslexi (Hjärnfondens hemsida, 2017-01-13). I Haninges kommunala grundskolor så skulle det då röra sig om ca 300 – 650 elever. Antalet elever i Haninge kommuns grundskolor är idag 8500 elever. Av dessa är ca 400 elever nyanlända.

Källor

(2010:800) Skollagen
Stålnacke, Johanna (2015) *Särskilt begåvade elever i skolan*, Skolverket, http://www.skolverket.se/polopoly_fs/1.235994!/1_2_begavade_barn_ACCESSIBLE.pdf
Handlingsplan särbegåvade elever, 2014, SKL
Handlingsplan särskilt begåvade elever, 2016, SKL
Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmen 2011, reviderad 2016
Hjärnfonden, 2017-01-13, http://www.hjarnfonden.se/om-hjarnan/diagnoser/dyslexi/?gclid=CjwKEAiAkuLDBRCRguCgvITww0YSJAAHrpf-MKJgEAmAas-Nx7f0YgOU2806OYdB5Zx-EwS9711LmhoC6NHw_wcB)
Skolverkets stödmaterial *Att arbeta med särskilt begåvade elever,* http://www.skolverket.se/skolutveckling/larande/sarskilt-begavade-elever-1.230661

Bilaga 1. Kluster och prognosarbete

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (2)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Kansliavdelningen	2017-03-03	KS 2016/450	
Handläggare			
Rebecca Band, biträdande kommunjurist			

Motion från Marie Litholm (KD) om att inrätta vårdserviceteam i Haninge

Sammanfattning

Marie Litholm (KD) har i en motion föreslagit att äldrenämnden ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för att införa vårdserviceteam inom Haninges äldreomsorg i enlighet med motionens intentioner.

Motionen har remitterats till äldrenämnden. I remissvaret framför nämnden att den ser det som meningsfullt att utreda förutsättningarna för ett vårdserviceteam. Nämnden avser att belysa möjligheter och svårigheter med förslaget samt vilka konsekvenser och effekter som kan förväntas.

Förvaltningens synpunkter

Mot bakgrund av att äldrenämnden ställer sig positiv till förslaget att utreda förutsättningarna för att införa vårdserviceteam inom äldreomsorgen och har för avsikt att genomföra en sådan utredning, föreslår kommunstyrelseförvaltningen att motionen bifalles.

Underlag för beslut

- Motionen

- Äldrenämndens beslut 2016-12-14, § 158

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen bifalles.
2. Äldrenämnden ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för att införa vårdserviceteam inom äldreomsorgen.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Niklas Näslund
Kanslichef

Expedieras: Akt

För verkställighet: Äldrenämnden

För kännedom: Motionären

Haninge 2016-10-03

Kristdemokraterna

Motion till kommunfullmäktige

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2016 -10- 04
Dnr KS 2016/450

Inrätta vårdserviceteam i Haninge

Anställda inom Haninges äldreomsorg gör dag och natt stora insatser för både äldre och anhöriga. Det är tydligt att den goda vården skapas i mötet mellan den äldre och personalen. Tyvärr har inte personalen inom äldreomsorgen alltid den tid de önskar för att ge bästa möjliga omvårdnad och en hel del känner frustration över sin arbetssituation.

Vi vill från Kristdemokraterna inrätta s.k. vårdserviceteam inom äldreomsorgen. Detta förslag innebär att nyanlända eller andra personer som står långt från arbetsmarknaden och som bedöms lämpliga, skulle kunna få arbetsträning/praktik inom kommunens äldreomsorg. Lämpliga samarbetspartners skulle kunna vara Samordningsförbundet Östra Södertörn och Arbetsförmedlingen.

Vårdserviceteamen skulle kunna utföra arbetsuppgifter som inte kräver någon längre vårdutbildning, som att servera mat och plocka undan disk efter måltider, att sköta förråd samt vissa administrativa uppgifter. För att förbättra kvaliteten i äldreomsorgen behövs mer tid för vård och omsorg. Det krävs också att vi använder resurserna på rätt sätt, att varje personalkategori gör det som de är utbildade för. Genom att anställa fler som kan arbeta med den service som är en nödvändig och viktig del av vården kan vi frigöra mer tid för omvårdnad av varje enskild patient.

Förhoppningen är att detta ska bli ett projekt som leder till bättre omvårdnad, samtidigt som vi kan förbättra integrationen genom att fler människor får ett arbete, och att personalen inom äldreomsorgen kan ägna sig åt mer kvalificerade arbetsuppgifter.

Kristdemokraterna föreslår därför kommunfullmäktige besluta

1. **Ge Äldrenämnden i uppdrag att utreda förutsättningarna för att införa vårdserviceteam inom Haninges äldreomsorg i enlighet med motionens intentioner.**

För Kristdemokraterna i Haninge

Marie Litholm (KD)
Gruppledare i kommunfullmäktige

Kristdemokraterna
Kommunhuset
136 81 Haninge

08-606 86 90
073-941 30 42 (gruppledaren)
e-post: haninge@kristdemokraterna.se

Bg. 5704-2624

Dnr ÄN 2016/468

§ 158 Motion från Kristdemokraterna om att inrätta vårdserviceteam i Haninge

Sammanfattning

Kristdemokraterna föreslår i en motion till kommunfullmäktige att Äldrenämnden ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för att införa vårdserviceteam inom Haninges äldreomsorg i enlighet med motionens intentioner.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen ser det som meningsfullt att utreda förutsättningarna och avser att belysa möjligheter och svårigheter med förslaget och därtill vilka konsekvenser och effekter som kan förväntas.

Underlag för beslut

- Motion till kommunfullmäktige – Inrätta vårdserviceteam i Haninge, 2016-10-03

Förslag till beslut

1. Yttrandet överlämnas till kommunstyrelseförvaltningen

Arbetsutskottets förslag till äldrenämnden

1. Yttrandet överlämnas till kommunstyrelseförvaltningen

Äldrenämndens beslut

1. Yttrandet överlämnas till kommunstyrelseförvaltningen

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom:

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (3)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Kansliavdelningen	2017-03-07	KS 2016/88	

Handläggare
Rebecca Band, biträdande kommunjurist

Motion från Marie Litholm (KD) och Suzanne Enman (KD) om att införa äldreboendegaranti

Sammanfattning

Marie Litholm (KD) och Suzanne Enman (KD) har i en motion föreslagit att kommunfullmäktige ger äldrenämnden i uppdrag att utreda möjligheten att införa en äldreboendegaranti för personer över 85 år samt att lämna förslag på hur detta snarast kan införas i Haninge kommun.

Motionen remitterades inledningsvis till äldrenämnden, som i beslut 2016-05-25, § 79, konstaterade att det skulle strida mot gällande lagstiftning att införa den i motionen föreslagna garantin, bland annat eftersom det faktum att en person uppnått en viss ålder inte förändrar kravet på behovsprövning enligt socialtjänstlagen.

Kommunstyrelseförvaltningen instämde i äldrenämndens bedömning att det skulle strida mot gällande lagstiftning att införa den föreslagna äldreboendegarantin och föreslog att motionen skulle avslås.

Vid kommunstyrelsens sammanträde 2016-11-21, § 306, återremitterades ärendet till kommunstyrelseförvaltningen med hänvisning till ett eget förslag från Kristdemokraterna, i vilket nedanstående föreslås:

Kommunfullmäktige ger äldrenämnden i uppdrag att revidera riktlinjerna för handläggning enligt socialtjänstlagen med följande skrivelse kring särskilt boende:

Behovet av särskilt boende ska grunda sig på en helhetsbedömning där den enskildes situation vägs samman med fysiska, psykiska, sociala, existentiella och medicinska behov. Personer som är över 85 år och behöver ökad trygghet i sin vardag, ska erbjudas plats på särskilt boende.

I det egna förslaget lyfts även fram att Danderyds kommun har infört hög ålder som en parameter i biståndsbedömningen, utan att det strider mot 4 kap 1 § socialtjänstlagen (SoL).

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen konstaterar att Danderyds kommun, precis som framgår av det egna förslaget från Kristdemokraterna,

har infört en skrivning om hög ålder i sina riktlinjer för handläggning av bistånd:

Behovet av särskilt boende ska grunda sig på en helhetsbedömning där den enskildes situation och möjligheter vägs samman med fysiska, sociala, medicinska, psykiska och existentiella behov. Personer som fyllt 90 år som ansöker om särskilt boende för att få ökad trygghet i sin vardag ska beviljas det.

Vid kontakt med Danderyds socialdirektör har denna uppgett att tanken vid revideringen av riktlinjerna var att extra hänsyn ska tas till att man behöver trygghet i sin vardag när man har passerat 90 år. Såvitt kommunstyrelseförvaltningen kan bedöma har dock riktlinjerna fått en skarpare innebörd, i och med formuleringen ”ska beviljas”.

Kommunstyrelseförvaltningen vidhåller att en sådan garanti strider mot kravet på behovsprövning enligt socialtjänstlagen, eftersom garantin innebär att om den sökande uppnått den stipulerade åldern och själv anser sig ha behov av ökad trygghet, finns inte utrymme att väga in andra aspekter vid bedömningen av om särskilt boende ska beviljas eller inte. Att en annan kommun har infört skrivningen i sina riktlinjer, innebär inte nödvändigtvis att den är lagenlig.

Stöd för bedömningen att en äldreboendegaranti är olaglig har kommunstyrelseförvaltningen fått vid kontakt med förbundsjurist hos Sveriges Kommuner och Landsting. Stöd för bedömningen hittas även i Socialstyrelsens frågebank inom området rättssäker äldreomsorg. Där framgår att bestämmelsen i 4 kap. 1 § SoL inte medger att bistånd beviljas med enbart ålder som grund.

Med anledning av ovanstående föreslår kommunstyrelseförvaltningen att motionen avslås.

Underlag för beslut

- Kommunstyrelsens beslut 2016-11-21, § 306, inklusive eget förslag från Kristdemokraterna

- Riktlinjer för handläggning av bistånd enligt socialtjänstlagen inom äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning i Danderyds kommun

- Utdrag ur Socialstyrelsens frågor och svar inom området rättssäker äldreomsorg

- Äldrenämndens beslut 2016-05-25, § 79

- Äldreförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2016-04-20
- Motion om äldreboendegaranti

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen avslås.

_____

Bengt Svenander Kommundirektör	Niklas Näslund Kanslichef

Expedieras: Akt

För kännedom: Motionärerna, äldrenämnden

Dnr KS 2016/88

§ 306 Motion från Marie Litholm (KD) och Suzanne Enman (KD) om att införa äldreboendegaranti

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Marie Litholm (KD) och Suzanne Enman (KD) har i en motion föreslagit att kommunfullmäktige ger äldrenämnden i uppdrag att utreda möjligheten att införa en äldreboendegaranti för personer över 85 år samt att lämna förslag på hur detta snarast kan införas i Haninge kommun.

Motionen har remitterats till äldrenämnden. I beslut 2016-05-25, § 79, med tillhörande tjänsteskrivelse yttrar sig nämnden över motionen. Nämndens yttrande utmynnar i att det skulle strida mot gällande lagstiftning att införa den i motionen föreslagna garantin, bland annat eftersom det faktum att en person uppnått en viss ålder inte förändrar kravet på behovsprövning enligt socialtjänstlagen.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen instämmer i äldrenämndens bedömning att det skulle strida mot gällande lagstiftning att införa den föreslagna äldreboendegarantin. Saken behöver inte utredas ytterligare. Förvaltningen föreslår därför att motionen avslås.

Underlag för beslut

- Motion om äldreboendegaranti
- Äldrenämndens beslut 2016-05-25, § 79
- Äldreförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2016-04-20

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen avslås.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Marie Litholm (KD) yrkar med instämmande av Meeri Wasberg (S) att ärendet ska återremitteras enligt eget förslag (bilaga) från Kristdemokraterna. Marie Litholm (KD) yrkar i andra hand bifall till eget förslag.

Kennerth Valtersson yrkar att ärendet i första hand ska återremitteras enligt eget förslag från Kristdemokraterna (bilaga) och yrkar i andra hand bifall enligt eget förslag från Kristdemokraterna.

Ordföranden ställer proposition på om ärendet ska avgöras i dag eller återremitteras i enlighet med eget förslag från Kristdemokraterna och finner att kommunalrådsberedningen beslutar att ärendet ska återremitteras.

Kommunstyrelsens beslut

1. Motionen återremitteras till kommunstyrelseförvaltningen i enlighet med eget förslag från Kristdemokraterna (KD).

Expedieras: Akt

För kännedom: Motionärerna, äldrenämnden

Kristdemokraterna

Eget förslag

§ 306 – Motion från Marie Litholm (KD) och Suzanne Enman (KD) om att införa äldreboendegaranti.
Kommunstyrelsen
2016-11-30

I underlaget till beslutet för denna motion hänvisar förvaltningen till bestämmelsen i 4. Kap 1 § SoL där det framgår att man inte kan bli beviljat bistånd på särskilt boende med enbart ålder som grund. Hjälp och stöd enligt 4 kap. 1 § SoL förutsätter att det finns individuella behov hos den sökande som behöver tillgodoses och som inte kan tillgodoses av den sökande själv eller på något annat sätt.

I till exempel Danderyds kommun har man skrivit i sina riktlinjer för handläggning av bistånd enligt socialtjänstlagen att personer över 90 som vill ha ökad trygghet i sin vardag ska erbjudas plats på särskilt boende. På detta sätt blir hög ålder en parameter i biståndsbedömningen, utan att det strider mot det som anges i 4. Kap 1 § SoL.

I vår motion önskade vi utreda en äldreboendegaranti och få förslag på hur detta skulle kunna införas. Danderyd visar på ett exempel.

Förslag till beslut

1. **Ge äldrenämnden i uppdrag att revidera riktlinjerna för handläggning enligt socialtjänstlagen med följande skrivelse kring särskilt boende:**

   ''Behovet av särskilt boende ska grunda sig på en helhetsbedömning där den enskildes situation vägs samman med fysiska, psykiska, sociala, existentiella och medicinska behov. Personer som är över 85 år och behöver ökad trygghet i sin vardag, ska erbjudas plats på särskilt boende''.

   Därmed anses motionen bifallen.

Marie Litholm (KD)

Utdrag ur Socialstyrelsens frågor och svar inom området rättssäker äldreomsorg
http://www.socialstyrelsen.se/fragorochsvar/rattssakeraldreomsorgutredning

Är det tillåtet att ge bistånd enligt socialtjänstlagen med enbart ålder som grund?

Bestämmelsen i 4 kap. 1 § socialtjänstlagen, SoL medger inte att bistånd beviljas med enbart ålder som grund. Hjälp och stöd enligt 4 kap. 1 § SoL förutsätter att det finns individuella behov hos den sökande som behöver tillgodoses och som inte kan tillgodoses av den sökande själv eller på något annat sätt. Det betyder att beslut om bistånd ska föregås av och bygga på en individuell behovsprövning av den enskildes behov av insatser.

Detta betyder bland annat att det inte är möjligt för en kommun, att med stöd av socialtjänstlagen, exempelvis tillhandahålla olika typer av servicetjänster till samtliga invånare som fyllt 75 år.

Dnr ÄN 2016/82

§ 79 Motion från Kristdemokraterna: Inför äldreboendegaranti

Sammanfattning

Marie Litholm och Suzanne Enman har för Kristdemokraterna i Haninge har lämnat in en motion till kommunfullmäktige med förslag på att ge äldrenämnden i uppdrag att utreda möjligheten att införa en äldreboendegaranti för personer över 85 år samt att lämna förslag på hur detta snarast kan införas i Haninge kommun. Äldrenämnden ska besvara motionen senast den 16 juni 2016.

Underlag för beslut

- Motion från Kristdemokraterna, inför äldreboendegaranti, 2016-02-08

- Förvaltningens yttrande, 2016-04-20

Förslag till beslut

1. Äldrenämnden antar äldreförvaltningens yttrande som sitt eget.

Överläggningar i arbetsutskottet

Sedat Dogru (M) yrkar bifall till motionen. Ordförande ställer äldreförvaltningens förslag mot Sedat Dogrus (M) förslag till beslut och finner att äldrenämnden kan besluta enligt förvaltningens förslag.

Arbetsutskottets förslag till äldrenämnden

1. Äldrenämnden antar äldreförvaltningens yttrande som sitt eget.

Överläggningar i äldrenämnden

Suzanne Enman (KD) yrkar bifall till motionen. Sedat Dogru (M), Matts Wallin (L) och Eva Karlsson (SD) ansluter till Suzanne Enmans (KD) yrkande.

Ordförande Annett Haaf (S) konstaterar att det finns två förslag till beslut, arbetsutskottets förslag till beslut och oppositionens

förslag (M, KD, L, SD) Ordförande ställer förslagen mot varandra och finner att äldrenämnden kan besluta enligt arbetsutskottets förslag.

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden antar äldreförvaltningens yttrande som sitt eget.

Reservationer

Sedat Dogru (M), Suzanne Enman (KD), Matts Wallin (L) och Eva Karlsson (SD) reserverar sig mot beslutet.

_____

Expedieras: Kommunstyrelsen

För verkställighet:

För kännedom:

Haninge kommun

20 april 2016

Dnr: ÄN 2016/82

Äldreförvaltningens yttrande över motion från Kristdemokraterna om att införa äldreboendegaranti för personer över 85 år

Bakgrund
Kristdemokraterna har lämnat in en motion till kommunfullmäktige där de föreslår fullmäktige att ge äldrenämnden i uppdrag att utreda möjligheterna att införa en äldreboendegaranti för personer över 85 år samt att lämna förslag på hur detta snarast kan införas i Haninge kommun. Äldrenämnden ska yttra sig över motionen senast den 16 juni 2016.

I sin motion skriver Kristdemokraterna att äldre ska kunna leva ett aktivt liv och ha inflytande i samhället och över sin vardag, kunna åldras i trygghet och med bibehållet oberoende, bemötas med respekt och ha tillgång till god vård och omsorg. Vidare skriver Kristdemokraterna att var och en ska ses som en person med eget och unikt värde, med skilda intressen och bakgrunder. De skriver också att det inte finns någon åldersgräns som upphäver rätten att bestämma över sin vardag. Kristdemokraterna vill öka äldres självbestämmande genom att kommunen tillhandahåller plats på särskilt boende om de själva så önskar. Det kan handla om att den äldre upplever oro i hemmet eller social isolering. Kristdemokraterna vill att rätt till särskilt boende eller trygghetsboende ska gälla för alla över 85 år, utan att det görs en biståndsbedömning.

Förvaltningens synpunkter
Att tillhandahålla individuellt inriktade insatser utan utredning och beslut strider mot bestämmelserna i 2 kap. 1 § kommunallagen, KL, och gällande rättspraxis. Alla insatser som ges till enskilda kommuninvånare måste ha stöd i annan lag. Sådant stöd finns i 4 kap. 1 och 2 § socialtjänstlagen, SoL. Handläggningsreglerna ser lika ut för samtliga insatser som nämnden beviljar äldre personer med stöd av 4 kap. 1 § SoL, oavsett om det rör sig om

omfattande insatser som utgör personlig omvårdnad eller enklare hemtjänstinsatser, såsom städ, tvätt eller inköp. Enbart det faktum att en person uppnått en viss ålder förändrar inte kravet på behovsprövning. Det är alltså inte förenligt med gällande lagstiftning att undanta en viss grupp från detta krav.

Förslaget strider även mot likställighetsprincipen. Enligt 2 kap. 2 § kommunallagen, KL, ska kommuner och landsting behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat. Likställighetsprincipen innebär att det inte är tillåtet för kommuner och landsting att särbehandla kommunmedlemmar eller grupper av kommunmedlemmar på annat än objektiv grund, utan att ha stöd i speciallag.

Det som Kristdemokraterna i sin motion framhåller som viktiga faktorer för äldre personer finns reglerat i socialtjänstlagen och tas alltså redan hänsyn till i de bedömningar som görs innan beslut fattas om särskilt boende. Äldreförvaltningen anser dock att dessa faktorer är lika viktiga oavsett om personen är över eller under 85 år.

För att göra behovsbedömningen så rättssäker och jämlik som möjligt är det enhetschefen för beställarenheten som beslutar om särskilt boende.

Under 2015 beviljades 115 personer plats i särskilt boende i Haninge kommun. Av dessa var 54 personer över 85 år. Under 2015 fattades 20 avslagsbeslut gällande särskilt boende. Av dessa var 12 personer över 85 år.

Mot bakgrund av ovanstående kan äldreförvaltningen inte se att förslaget i Kristdemokraternas motion är möjligt att genomföra eller utreda vidare då det strider mot gällande lagstiftning.

Haninge 2016-02-08

Kristdemokraterna

Motion till kommunfullmäktige

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2016 -02- 10
Dnr. KS 2016/88

Inför äldreboendegaranti

Att bygga ett samhälle där alla kan åldras i trygghet och värdighet är ett angeläget mål för Kristdemokraterna. Ett välfärdssamhälle kan i hög grad bedömas utifrån kriterier som respekt, tillvaratagande och omsorg om den äldre generationen. Vi menar från Kristdemokraterna att detta måste vara utgångspunkten också för vår kommuns äldreomsorg.

Äldre ska kunna leva ett aktivt liv och ha inflytande i samhället och över sin vardag, kunna åldras i trygghet och med bibehållet oberoende, bemötas med respekt och ha tillgång till god vård och omsorg. Var och en ska ses som en person med eget och unikt värde, med skilda intressen och bakgrunder.

Det finns ingen åldersgräns som upphäver rätten att bestämma över sin vardag. Vi kristdemokrater vill öka äldres självbestämmande genom att kommunen tillhandahåller plats i särskilt boende om de själva så önskar. Det kan handla om att den äldre upplever oro i hemmet eller social isolering.

Rätt till plats på särskilt boende eller ett trygghetsboende ska gälla för alla över 85 år, utan att det görs en biståndsbedömning. Detta är en mycket viktigare satsning än regeringens förslag om avgiftsfri öppenvård för dem som är över 85 år, både ur fördelningspolitiskt perspektiv men framför allt för att ett tryggt boende är oerhört viktigt - särskilt för äldre.

Kristdemokraterna föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **Ge Äldrenämnden i uppdrag att utreda möjligheten att införa en äldreboendegaranti för personer över 85 år samt att lämna förslag på hur detta snarast kan införas i Haninge kommun.**

För Kristdemokraterna

Marie Litholm (KD)

Suzanne ”Kickan” Enman (KD)

Kristdemokraterna
Kommunhuset
136 81 Haninge

08-606 86 90
073-941 30 42 (gruppledaren)
e-post: haninge@kristdemokraterna.se

Bg. 5704-2624

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (2)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Kansliavdelningen	2017-03-06	KS 2016/413	

Handläggare
Anna Clara Stenvall, kommunsekreterare

Motion från Alexandra Anstrell (M) om upphandling/föreningsdrift av kommunens fritidsgårdar

Sammanfattning

Alexandra Anstrell (M) föreslår i rubricerad motion att kommunfullmäktige utreder upphandling av och/eller föreningsdrift av kommunens fritidsgårdar samt att under 2018 införa föreningsdrift av fritidsgården i Jordbro.

Motionen har remitterats till kultur- och fritidsnämnden som i sitt yttrande, 2016-12-14 § 112, skriver att nämnden redan har i uppdrag av kommunfullmäktige att under 2017/2018 utreda möjligheten att utveckla en föreningsdriven fritidsgård i Brandbergen. Kultur- och fritidsnämnden skriver också i sitt svar att utredningen skulle kunna belysa föreningsdrivna fritidsgårdar i ett helhetsperspektiv för Haninge kommun. Utredningen kan också titta på områdesspecifika förutsättningar, som till exempel i Jordbro.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen konstaterar att kommunfullmäktige i Mål och budget 2017-2018 har gett kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att utreda möjligheten att utveckla en föreningsdriven fritidsgård i Brandbergen.

Av kultur- och fritidsnämndens yttrande, 2016-12-14 § 112, framgår att nämnden anser att det vore lämpligt att utvidga uppdraget till att samtidigt belysa föreningsdrivna fritidsgårdar ur ett helhetsperspektiv för Haninge kommun. Samtidigt kan utredningen också titta på områdesspecifika förutsättningar, som till exempel i Jordbro.

Kommunstyrelseförvaltningen anser att det är en god idé att i enlighet med kultur- och fritidsnämndens förslag utvidga uppdraget till att utreda förutsättningar för att utveckla föreningsdrivna fritidsgårdar ur ett helhetsperspektiv. Utredningen kan också titta på områdesspecifika förutsättningar, som till exempel i Jordbro. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att uppdraget utvidgas i

enlighet med kultur- och fritidsnämndens förslag och att motionen därmed anses besvarad.

Underlag för beslut

- Motionen

- Kultur- och fritidsnämndens beslut 2016-12-14, § 112

- Kultur- och fritidsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2016-12-02

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Kommunfullmäktige uppdrar till kultur- och fritidsnämnden att som en utökning av redan givet uppdrag även utreda förutsättningarna för att utveckla föreningsdrivna fritidsgårdar ur ett helhetsperspektiv. Utredningen kan också titta på områdesspecifika förutsättningar, som till exempel i Jordbro.
2. Motionen anses med hänsyn till det utökade uppdraget besvarad.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Niklas Näslund
Kanslichef

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kultur- och fritidsnämnden

För kännedom:

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2016 -09- 09
Dnr. KS 2016/413

Kommunfullmäktige
2016-09-12

Motion om upphandling/föreningsdrift av kommunens fritidsgårdar

Att ge förutsättningar för idrott och kulturverksamhet för ungdomar är en av de viktigaste uppgifterna för kultur- och fritidsnämnden. Till största delen utförs detta arbete av ideella krafter och nämndens ansvar, förutom ekonomiskt stöd, är att samarbeta med ideella organisationer och företag för att öka deltagandet och ta vara på befintliga resurser. Alternativ verksamhet till de traditionella fritidsgårdarna har varit både resurseffektiv och populär. Goda exempel är projektet Unga för unga och den befintliga organisationen Vägen ut i Jordbro.

Haningemoderaternas uppfattning är att mångfalden i utbudet och anpassningen till invånarnas behov ökar om kommunen låter externa aktörer vara en del i det utbud av tjänster som erbjuds invånarna, så även inom kultur- och fritidsverksamheten. Det finns också stora ekonomiska fördelar för både ideella organisationer och skattebetalarna om föreningar erbjöds att leverera kultur- och fritidsutbudet. Därför bör kommunen även inom dessa verksamheter bidra till en ökad mångfald och valfrihet i linje med kommunens mål för 2017-2017.

Med hänvisning till ovanstående föreslås kommunfullmäktige

- att utreda upphandling och/eller föreningsdrift av kommunens fritidsgårdar
- att under 2018 införa föreningsdrift av fritidsgården i Jordbro

Alexandra Anstrell (M)

HANINGE KOMMUN
Kultur & Fritid
2016 -12- 14

Dnr KOFN 2016/159

§ 112 Motion från Alexandra Anstrell (M) om upphandling/föreningsdrift av kommunens fritidsgårdar

Sammanfattning

Alexandra Anstrell (M) har inkommit med en motion där man föreslår kommunfullmäktige att utreda upphandling av och/eller föreningsdrift av kommunens fritidsgårdar samt att under 2018 införa föreningsdrift av fritidsgården i Jordbro.

Då kultur- och fritidsförnämnden redan har i uppdrag av kommunfullmäktige att under 2017/2018 utreda möjligheten att utveckla en föreningsdriven fritidsgård i Brandbergen, skulle man i denna utredning samtidigt kunna belysa föreningsdrivna fritidsgårdar ur ett helhetsperspektiv för Haninge kommun. Utredningen kan också titta på områdesspecifika förutsättningar, som till exempel i Jordbro.

Förvaltningens synpunkter

Haninge kommun ingår i Nackanätverket som bland annat definierar fritidsgård utifrån till exempel öppettid, personaltäthet, personalkompetens och verksamhetsinriktning. Nationellt så uppskattas att cirka 25 % av alla fritidsgårdar och ungdomens hus/allaktivitetshus är föreningsdrivna. I Haninge kommun finns två föreningar som kultur- och fritidsnämnden stöder ekonomiskt för att vara en del av kommunens fritidsutbud. Kommunen ställer i dessa fall krav på öppettider, verksamhet och samarbete.

Då Kultur- och fritidsnämnden redan har i uppdrag av kommunfullmäktige att under 2017/2018 utreda möjligheten att utveckla en föreningsdriven fritidsgård i Brandbergen är det lämpligt att i samband med den utredningen även belysa föreningsdrivna fritidsgårdar utanför Brandbergen, som till exempel i Jordbro.

Underlag för beslut

- Motion om upphandling/föreningsdrift av kommunens fritidsgårdar

- TJUT Motion om upphandling/föreningsdrift av kommunens fritidsgårdar

Förslag till beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteskrivelse som sitt yttrande till kommunstyrelsen.

Överläggningar i arbetsutskottet

Ärendet överlämnas till nämnden utan eget ställningstagande.

Propositionsordning

Joakim Goding (M) yrkar på återremiss till förvaltningen för omarbete med motivering att Moderaterna anser att det är olyckligt att det står olika formuleringar under reciten och tjänsteutlåtandet, vilket skapar otydlighet. Svaret på motionen är även oklart då det inte tydligt framgår att det kommer göras en utredning/upphandling av kommunens samtliga fritidsgårdar och att man i sådana fall bör göra fritidsgårdarna i Brandbergen och Jordbro till pilotprojekt för föreningsdrift. Moderaterna tycker dock att det är bra att förvaltningen är positiv till motionen.

Christer Erlandsson (S) yrkar på att ärendet ska avgöras vid dagens sammanträde.

Ordförande konstaterar då att det finns två förslag till beslut. Ordförande ställer förslag om att ärendet ska återremitteras mot förslag om att ärendet ska avgöras vid dagens sammanträde. Ordförande finner att ärendet ska avgöras vid dagens sammanträde.

Därefter konstaterar ordförande att det bara finns ett förslag till beslut - förvaltningens - och att nämnden beslutar i enlighet med förslaget.

Nämndens beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteskrivelse som sitt yttrande till kommunstyrelsen.

2. Nämnden medger att Moderaterna får lämna ett eget yrkande till protokollet.

Reservationer

Joakim Goding (M), Kristoffer Eriksson (M), Marietta de Pourbaix-Lundin (M), Pia Lublin (L) och Catharina Alderskans (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för återremiss.

Haninge kommun

Kultur- och fritidsförvaltningen

Datum 2016-12-02
Dnr KOFN 2016/159

Utveckling och stöd
Klas Sandberg

Kultur- och fritidsnämnden

Motion om upphandling/föreningsdrift av kommunens fritidsgårdar

Sammanfattning
Alexandra Anstrell (M) har inkommit med en motion där man föreslår kommunfullmäktige att utreda upphandling av och/eller föreningsdrift av kommunens fritidsgårdar samt att under 2018 införa föreningsdrift av fritidsgården i Jordbro.

Då kultur- och fritidsförnämnden redan har i uppdrag av kommunfullmäktige att under 2017/2018 utreda möjligheten att utveckla en föreningsdriven fritidsgård i Brandbergen, skulle man i denna utredning samtidigt kunna belysa föreningsdrivna fritidsgårdar ur ett helhetsperspektiv för Haninge kommun. Utredningen kan också titta på områdesspecifika förutsättningar, som till exempel i Jordbro.

Underlag för beslut
- Motion om upphandling/föreningsdrift av kommunens fritidsgårdar

Förslag till beslut
1. Kultur- och fritidsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteskrivelse som sitt yttrande till kommunstyrelsen.

Maria Lindeberg
Förvaltningschef

Lotta Gusterman
Chef Utveckling och stöd

Expedieras: Akt,
För verkställande: Kommunstyrelsen
För kännedom:

Bakgrund
Alexandra Anstrell (M) har inkommit med en motion där man föreslår kommunfullmäktige att utreda upphandling av och/eller föreningsdrift av kommunens fritidsgårdar samt att under 2018 införa föreningsdrift av fritidsgården i jordbro.

I motionen framgår att en av de viktigaste uppgifterna för kultur- och fritidsnämnden är att ge goda förutsättningar för idrott- och kulturverksamhet för ungdomar och att detta arbete till största delen i dag utförs av ideella krafter. Alexandra Anstrell menar att Kultur- och fritidsnämndens ansvar är att, förutom ekonomiskt stöd, även verka för att samarbeta med ideella organisationer och företag för att öka deltagandet och ta vara på befintliga resurser. Projektet ”Unga för unga” och organisationen ”Vägen ut” i Jordbro är exempel på alternativa verksamheter till de traditionella fritidsgårdarna som varit både resurseffektiva och populära.

Moderaterna framför att mångfalden i utbudet och anpassningen till invånarnas behov ökar om externa aktörer tillåts vara en del i det utbuds om erbjuds kommuninvånarna. Moderaterna skriver även i motionen att det finns stora ekonomiska fördelar för både ideella organisationer och skattebetalarna om föreningar erbjuds att leverera kultur- och fritidsutbudet. Detta skulle också leda till ökad mångfald och valfrihet i linje med kommunens mål för 2017-2018.

Ärendets beredning
Ärendet har beretts inom kultur- och fritidsförvaltningen.

Förvaltningens synpunkter

Fritidsgårdarnas uppgift och målgrupp
Haningekommun ingår i Nackanätverket som bland annat arbetar med att formulera och definiera fritidsgårdsuppdraget. För att räknas som fritidsgård enligt Nackanätverket ska man:
- Ha öppet minst fyra kvällar i veckan, varav minst en är fredag eller helgkväll.
- Vara minst tre medarbetar som arbetar heltid i den öppna verksamheten.
- Ha minst 75 % av personalen som har fritidsledarutbildning eller likvärdig utbildning.
- Erbjuda möjligheter till olika aktiviteter som kan utövas spontant.
- Ha en lokal som är inredd och anpassad för öppen ungdomsverksamhet och som används i huvudsak för detta ändamål.

Haninge kommuns fritidsgårdar är en mötesplats där ungdomar kan träffas i en trygg och drogfri miljö. Fritidsledarens uppgift är att ta tillvara på och främja ungdomars förutsättningar, kreativitet, behov och personliga intressen, både i grupp och enskilt. På fritidsgårdarna finns ett brett utbud av aktiviteter och det ges även möjlighet till att prata både med personal och umgås med kompisar. Fritidsgården är en arena där ungdomar kan få prova nya aktiviteter, få kulturupplevelser och ägna sig åt eget skapande. På fritidsgården finns möjligheter att komma med förslag på aktiviteter.

Alla barn och ungdomar i Haninge kommun är välkomna fritidsgårdarna som är en öppenverksamhet. Bland besökarna på fritidsgårdarna är det många unga som inte har en fritidssysselsättning och som befinner sig i utsatta situationer gällande till exempel droger, hemmaproblem och ensamhet.

Föreningsdriven fritidsverksamhet inom och utom kommunen.
I Haninge kommun så finns i dag verksamheter vid Skutans gård och Haninge boxningsklubb som kultur- och fritidsnämnden stöder ekonomiskt för att vara en del av Haninges fritidsutbud. Kommunen har i dessa fall krav på verksamhet, samarbete och öppettider. I undersökningar av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor och Sveriges kommuner och landsting 2014, fann man att det i Sverige fanns cirka 900 fritidsgårdar och cirka 150 ungdomens hus/allaktivitetshus varav ungefär 25 % var föreningsrivna. Cirka 100 kommuner svarade dock inte på enkätfrågorna, men sifforrna bör ändå ge en fingervisning om relativ andel kommunalt driven och föreningsdriven fritidsverksamhet. Vad gäller föreningsdrivna fritidsgårdar finns olika sätt hur kommunerna väljer att stödja. I vissa fall stöder kommunen enbart med ersättning för material medan man i andra fall ger ersättning för personal och lokalkostnader.

Utredning av föreningsdrivna fritidsgårdar
Det finns flera frågor att beakta om man ska utreda föreningsdrivna fritidsgårdars verksamhet. Personalfrågor som kompetens och krav på personaltäthet, vilken målgrupp som nås, verksamhetsinriktning, ekonomisk konsekvens, besöksfrekvens och kvalitet är exempel på områden som skulle kunna belysas i en utvärdering.

Kultur- och fritidsnämnden har i uppdrag av kommunfullmäktige att 2017-2018 utreda möjligheten att utveckla en föreningsdriven fritidsgård i Brandbergen. Man skulle i denna utredning även kunna belysa föreningsdrivna fritidsgårdar ur ett helhetsperspektiv för Haninge kommun. Denna utredning skulle då kunna vara behjälpligt som beslutsunderlag när man tittar på föreningsdrivna fritidsgårdar även utanför Brandbergen som till exempel i Jordbro. Kultur- och fritidsförvaltningen skapar förslagsvis en uppdragsbeskrivning gällande utredningen för förankring i kultur- och fritidsnämndens arbetsutskott.

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (2)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Kansliavdelningen	2017-03-01	KS 2017/132	
Handläggare			
Ulrica Berglöf Lilja, trygghetssamordnare			

Antagande av Huskurage policy mot våld i nära relationer

Sammanfattning

Huskurage är en ideell förening med mål att förebygga och förhindra våld i nära relationer genom att ge grannar verktyg att agera. Föreningen har en policy som uppmanar grannar att visa omtanke och omsorg vid oro för att någon far illa, genom att endera ringa på dörren, samla flera i huset och tillsammans ringa på eller att ringa polisen. Det är en förebyggande metod med direkt effekt för våld i nära rela-tion.

Att anta Huskurage policy innebär att Haninge kommun visar engagemang och tar ställning mot våld i nära relationer, mot att barn far illa och för omsorg och omtanke om sina medmänniskor. Genom att anta Huskurage policy så kan Haninge kommun verka för att verksamma bostadsbolag i kommunen jobbar mot våld i nära relationer och att de som ännu inte antagit, antar Huskurage policy. Inga kostnader medföljer då detta är ett kostnadsfritt initiativ som värnar om omsorg, omtanke och civilkurage.

I dagsläget är det flera bostadsbolag och bostadsrättsföreningar i hela Sverige som antagit policyn. I Haninge kommun har både Haninge Bostäder och Wallenstam antagit Huskurage policy. Kommunerna Värmdö, Tyresö, Norrtälje, Nacka, Munkfors, Karlstad, Kristinehamn och Forshaga är alla kommuner som antagit Huskurage. Det gemensamma som alla kommuner gjort är att kommunicera Huskurage på kommunens hemsida, varför de antagit policyn och hur det går till. Sedan arbetar respektive kommun utifrån egna förutsättningar, initiativ och redan pågående arbete.

Haninge kommun träffar i början av mars bostadsbolag, flera förvaltningar, idéburna organisationer såsom kvinnojouren, Manscentrum och Brottsofferjouren samt Svenska kyrkan och moskéerna i kommunen för att få lyssna på en av grundarna till Huskurage och en representant från KTH med fokus på jämställd stadsplanering.

Förvaltningens synpunkter

Utifrån kommunens arbete med trygghet är Huskurage ett kostnadsfritt tillvägagångssätt för att förhindra och förebygga våld i nära relationer. Att Haninge kommun ställer sig bakom Huskurage och deras policy, visar att Haninge gör ett ställningstagande mot våld i nära relationer. Med de två bostadsbolag i kommunen som antagit Huskurage policy, varav ena bolaget är det kommunala Haninge Bostäder, blir kommunens antagande av Huskurage policy en indikation till flera bostadsbolag om att arbeta mot våld i nära relationer.

Underlag för beslut

- Skrivna policyn

- Information till medborgare

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Huskurage policy mot våld i nära relationer antas.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Niklas Näslund
Kanslichef

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunstyrelseförvaltningen

För kännedom: Socialnämnden

VID ORO FÖR VÅLD
OCH AV OMTANKE BER VI DIG:

1. Knacka på hos grannen.

2. Vid behov - hämta hjälp av andra! Fler grannar kan bidra till att skapa mer trygghet.

3. Ring polisen. Kontakta alltid polisen i första hand vid situationer som upplevs akuta eller hotfulla.

Vid oro för att barn utsätts för våld eller att vårdnadshavare på annat sätt brister i sin omsorg gentemot barn; kontakta socialtjänsten och gör en orosanmälan.

DET KAN VARA LIVSAVGÖRANDE ATT KNACKA PÅ!

Vill du inte stå kvar själv, hämta hjälp och ring polisen. Att knacka på kan räcka för att stoppa pågående våld. Du kan rädda liv!

HUSKURAGE – EN POLICY VID ORO FÖR VÅLD I NÄRA RELATION

Våld i nära relation klassas som ett globalt folkhälsoproblem. Nationella trygghetsundersökningar visar att de allra flesta som utsätts för våld i nära relation inte anmäler förövaren. Många lever därför med våld varje dag. Varje år dödas över 20 personer av våldet som används mot annan part i nära relation, majoriteten är kvinnor, men även barn och män dödas av närstående. I Sverige anmäls varje dag 50 fall av våld i nära relation. Det är våld som sker av en närstående, oftast i hemmet, som borde vara den tryggaste platsen på jorden.

I Sverige beräknar Rädda Barnen att var tionde barn lever i hem med våld. Det är minst 200.000 barn i Sverige. Det vi känner till om de här barnen är att de löper tio gånger så stor risk att senare i livet vara de som själva utsätts för fysiskt våld och många gånger också utsätter andra. Vi kan stoppa den här kedjan av våld och vi behöver därför hjälpas åt för att möjliggöra ett bättre liv för de här barnen. Det vi också vet är att minst 300. 000 barn lever i hem med missbruk och/eller psykisk ohälsa. Det kan innebära att de här barnen inte får den omsorg de har rätt till och därför utvecklar skadliga beteenden mot sig själva eller andra. Även de barnen behöver vi tillsammans värna om och hjälpa så gott vi kan. Det kan handla om att erbjuda barnen en fika när vi vet att de vuxna inte förmår ta hand om varken sig själva eller barnen. Det kan vara att erbjuda barnen en fristad när de inte får lugn hemma och det kan vara att göra en orosanmälan till Socialtjänsten för att barnen ska bli synliggjorda och hjälpta. Detta är vad vi kallar mikro-handlingar som i någons liv kan innebära strategier för att överleva och på så vis får det makro-effekter.

Vad vi också vet är att minst 100 våldtäkter begås varje dag. Av dessa anmäls 17 våldtäkter. Majoriteten av alla våldtäkter (framförallt de som förblir oanmälda) sker av någon en har en relation med. Vi kan tillsammans förhindra våldtäkterna som sker i nära relation. Forskning visar att de som utsätts vågar göra mer motstånd om de vet att hjälp finns att få. De kommer alltså att våga göra större motstånd (sådant som hörs och syns) om de vet att grannar kommer till deras undsättning. Den vetskapen ger oss möjlighet att tillsammans hjälpa våra medmänniskor.

Genom att grannar tillsammans beslutar sig för att agera kan liv räddas och barn bli hjälpta till en ljusare framtid. Agera genom att ringa på hos grannen du är orolig för, hör efter hur allt är och kontakta polisen om det är en akut eller hotfull situation.

KOM IHÅG ATT INGEN KAN GÖRA ALLT – MEN ALLA KAN GÖRA NÅGOT!

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (3)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Samhällsutvecklingsavdelningen	2017-03-08	KS 2017/133	
Handläggare			
Sören Berglund, demokratiombudsman			

Direktiv för implementering av barnkonventionen i Haninge kommun 2017-2018

Sammanfattning

Regeringen har uttalat att barnkonventionen ska bli lag i mars 2018 och en särskild utredning har tagit fram förslag på hur detta ska genomföras.

Haninge kommun har arbetat strategiskt med barnkonventionen i många år genom nationella och regionala samarbeten. I Haninge kommuns Mål och budget 2017-2018 ges kommunstyrelsen i uppdrag att påbörja arbetet med implementeringen av barnkonventionen i kommunens verksamheter inför att barnkonventionen blir lag 2018.

En hearing genomfördes den 17 oktober 2016 där förvaltningschefer var inbjudna tillsammans med nyckelpersoner från samtliga förvaltningar. Utgångspunkter vid hearingen var implementering av barnkonventionen, Mål och budget 2017-2018 samt strategin för barns trygghet, hälsa och utveckling.

Kommunens tidigare arbete och erfarenheter samt den genomförda hearingen ligger till grund för direktivet för implementeringen av barnkonventionen 2017-2018.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningens tolkning av uppdraget utgår från be-hovet av att arbeta med rättvisebaserade metoder och arbetssätt. Uni-cef har tagit fram en modell för ett stärkt rättighetsbaserat barnrätts-arbete. Förvaltningen har därför inlett diskussioner med Unicef om att medverka i deras pilotarbete och bli en barnrättskommun. Förvaltningen avser att återkomma med ett förslag på samarbetsavtal mellan Haninge kommun och Unicef under våren 2017.

För implementering av barnkonventionen föreslås en budget om 800 000 kr. Kostnader för interna resurserna, i huvudsak arbetstid, är inte inkluderade utan förutsätts täckas av respektive nämnd och bolag i och med att samtliga kommunala nämnder och bolag

förutsätts delta i arbetet. Ett eventuellt samarbetsavtal med Unicef påverkar inte bud-geten.

Underlag för beslut

- Direktiv för implementering av barnkonventionen i Haninge kommun 2017-2018

- Strategi för ungas trygghet, hälsa och utveckling, 2011-10-17

- PM, Nulägesbeskrivning av kommunens arbete med barnrätt, 2016-05-25, reviderat 2017-02-27

- Barnkonventionen blir svensk lag, SOU 2016_19
http://www.regeringen.se/contentassets/7bcd0fe8815345aeb2ff0d9678896e11/barnkonventionen-blir-svensk-lag-sou-2016_19.pdf

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelseförvaltningens förslag till direktiv för rubricerade uppdrag godkänns.
2. De i skrivelsen redovisade kostnaderna 350 000 kr för 2017 finansieras ur kommunstyrelsens reserv.
3. De i skrivelsen redovisade kostnaderna 450 000 kr för 2018 skall inarbetas i kommunstyrelsens kommande förslag till Mål och budget 2018-2019.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Peter Jemtbring
Näringslivs- och utvecklingsdirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunstyrelseförvaltningen, Berit Pettersson

För kännedom: Sören Berglund

Haninge kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

28 februari 2017

Samhällsutveckling
Sören Berglund
Jessica Tanzilli

Direktiv för implementering av barnkonventionen i Haninge kommun 2017 - 2018

Bakgrund

1990 ratificerade Sveriges riksdag FN:s konvention om barnets rättigheter, barnkonventionen. Det betyder att Sverige är folkrättsligt bundna att genomföra barnkonventionen. Det betyder också att alla barn och unga under 18 år har egna rättigheter och att myndigheter har en skyldighet att tillgodose rättigheterna.

Regeringen har uttalat att barnkonventionen ska bli lag i mars 2018 och en särskild utredning har tagit fram förslag på hur detta ska genomföras.

Haninge kommun har arbetat strategiskt med barnkonventionen i många år. Haninge har sedan 2004 deltagit i ett partnerskap för barnkonventionens genomförande. I partnerskapet har 10 kommuner deltagit. Inom ramen för partnerskapet har tre kollegiala granskningar genomförts som bland annat varit underlag för kommunens barnrättsarbete. Haninge har tagit initiativ och bildat ett regionalt nätverk för barnkonventionen där 10 kommuner deltar. Under perioden 2009-2014 fanns det ett presidiesamråd med särskilt ansvar att samordna arbetet med barn och unga.

I Haninge kommuns mål och budget 2017-2018 ges kommunstyrelsen i uppdrag att påbörja arbetet med implementeringen av barnkonventionen i kommunens verksamheter inför att barnkonventionen blir lag 2018.

En hearing genomfördes den 17 oktober 2016 där förvaltningschefer var inbjudna tillsammans med nyckelpersoner från samtliga förvaltningar. Utgångspunkter vid hearingen var implementering av barnkonventionen, mål och budget 2017-2018 samt strategin för barns trygghet, hälsa och utveckling.

Utifrån tidigare genomförda granskningar samt slutsatser från hearingen kan följande utvecklingsområden sammanfattas:

- Inventering och nulägesanalys av Haninge kommuns barnkonventionsarbete
- Kommunövergripande struktur och organisation för barnkonventionsarbetet
- Framtagande av strategi, handlingsplan och budget
- Utvecklad samverkan mellan förvaltningar och bolag

- Lyssna till barn och unga

Uppdraget
I Haninges kommuns mål och budget 2017-2018 ges kommunstyrelsen i uppdrag att påbörja implementeringen av barnkonventionen i kommunens verksamheter inför att barnkonventionen blir lag 2018.

Tolkningen av uppdraget utgår ifrån resultatet från hearingen den 17 oktober 2016 och behovet av att arbeta med rättvisebaserade metoder och arbetssätt.

Uppdragsmål
Implementeringen av barnkonventionen inriktas under 2017 på insatser internt i kommunen för att under andra halvan av 2018 inleda externa insatser till kommuninvånare. Implementeringen av barnkonventionen ska resultera i följande under de två åren:

- Kommunens barnrättsarbete inventeras och analyseras

- Förslag på en strategi och en handlingsplan som omfattar en struktur och organisation för barnrättsarbetet

- Utveckla former för uppföljning av barnrättsarbetet kommunen

- Utveckla strukturer för att lyssna på barn och unga

- Kompetenshöjning inom barnrätt för relevanta målgrupper

- Föreningar, organisationer ska erbjudas utbildning i barn och ungdomars rättigheter, med start hösten 2018

- Kommuninvånare informeras om barnkonventionen, med start hösten 2018

Effektmål

- Det långsiktiga målet är att barns rättigheter tas i beaktande i samtliga verksamheter i kommunen och att barnkonventionen är väl känd av samtliga medarbetare och förtroendevalda.

- Barnrättsarbetet är långsiktigt och hållbart vilket innebär en fungerande samverkan i kommunen utifrån kommunens styrmodell.

- Det finns strukturer för att föräldrar, organisationer och övriga kommuninvånare informeras om barnkonventionen

Tidsplan
Implementeringen av barnkonventionen beräknas för perioden 2017 – 2018 med start

mars 2017. I tidplanen nedan anges ett Utbildningsblock 1 som är påbörjat sedan tidigare inom ramen för det regionala nätverket och som nu infogas i det samlade arbetet.

Preliminära aktiviteter för 2017	**Datum**
Förslag till beslut om direktiv, KS	Mars 2017
Tillsatt arbetsgrupp/barnrättsgrupp från förvaltningar och bolag	Mars 2017
Utbildningsblock 1, för särskilda yrkesgrupper i samarbete med regionala nätverket	Mars 2017
Upphandling av processtöd	April 2017
Framtagande av utbildningsmaterial	Maj 2017
Inled samarbete med UNICEF, metodutveckling rättvisebaserat arbete	Maj 2017
Inventering och analys	Inleds maj 2017
Utbildningsblock 2, barnrättsgruppen	Maj – juni 2017
Utbildningsblock 3, barnrättsgrupp, ledande tjänstemän, förtroendevalda	September – november 2017

Preliminära aktiviteter för 2018	**Datum**
Fortsatt inventering och analys	Våren 2018
Utbildningsblock 4, nämnder och förvaltningar	Våren 2018
Framtagande av informationsmaterial och utbildningsmaterial för extern användning	Våren 2018
Utbildningsblock 5, barn och unga, föreningar och organisationer	Hösten 2018
Uppföljning, hearing av Unicefs arbete	Hösten 2018
Framtagande av strategi och handlingsplan	Hösten 2018
Presentation, rapport, resultatseminarium	Inledningen av 2019

Budget 2017 - 2018
Kommunstyrelseförvaltningen har gjort en bedömning av aktiviteter med tillhörande kostnader för implementeringen av barnkonventionen i kommunens samtliga förvaltningar och verksamheter. Kostnaderna är uppskattade enligt tabellen nedan. Finansiering föreslås ske genom att medel avsätts från kommunstyrelsens reserv.

Aktivitet	**Uppskattad kostnad för 2017**
Processtöd för inventering, kartläggning och analys	400 000 kr

internt	
Utbildningsinsatser, både internt och externt	200 000 kr
Seminarier	100 000 kr
Trycksaker och framtagande av material	100 000 kr
Summa	**800 000 kr**

Kostnaderna är uppskattade och budgeten är en rambudget. Kostnader för interna resurser, vilket främst är i form av arbetstid, är inte inräknade utan förutsätts bli täckta av respektive nämnd och förvaltning då dessa förväntas delta i arbetet. Under 2017 inriktas arbetet internt mot en mindre grupp med fokus på inventering, kartläggning och analys kopplat till utbildningsinsatser. För det första året bör det därför åtgå 350 000 kr. År 2018 riktar sig till en bredare krets både internt och externt och uppskattas kosta 450 000 kr.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till direktiv för rubricerade uppdrag godkänns.

De i skrivelsen redovisade kostnaderna 350 000 kr för 2017 finansieras ur kommunstyrelsens reserv.

De i skrivelsen redovisade kostnaderna 450 000 kr för 2018 skall inarbetas i kommunstyrelsens kommande förslag till Mål och budget 2018-2019.

Haninge kommun

STRATEGI FÖR UNGAS TRYGGHET, HÄLSA OCH UTVECKLING

Fastställd av kommunfullmäktige 17 oktober 2011

STRATEGI

Haninge kommun

Strategi för ungas trygghet, hälsa och utveckling

Inledning

Alla barn och unga i Haninge ska må bra och känna framtidstro. Här är alla människors lika värde, rättigheter och skyldigheter grundläggande. Varje individ har rätt till respekt för sin person, sina val och sina känslor. Alla ska ha likvärdiga förutsättningar för god hälsa och livskvalitet.

All kommunal verksamhet ska präglas av de rättigheter som FN:s barnkonvention föreskriver. I Haninge är arbetet särskilt inriktat mot konventionens artiklar om barns rätt till kunskap, till delaktighet och inflytande samt till god psykisk hälsa och miljö. Vi vill med denna strategi säkerställa unga Haningebors trygghet, hälsa och utveckling.

I Haninge ska barn och unga få en bra start i livet. Familjen är en viktig byggsten för barnens uppväxt och trygghet. Barn ska få växa upp i stabila familjer, där social och ekonomisk trygghet är en viktig faktor för individens utveckling. Där ett gott samspel mellan barn och föräldrar främjar goda relationer och stärker barnets förmåga att hantera problem. Därför ska det finnas ett brett utbud av stöd till familjerna och möjlighet till föräldraengagemang i förskola och skola.

Inget barn ska lämnas efter eller hindras i sin utveckling. Skolans kunskapsuppdrag är centralt för att barn och unga ska kunna möta vuxenlivet med trygghet och ansvarstagande. Barn och unga ska få möjlighet att lyckas. Haninges elever ska ha goda möjligheter till karriär i livet oavsett om det väljer fortsatta studier eller arbete.

Barn och unga ska ha möjlighet till inflytande och delaktighet i vardagen. En meningsfull och aktiv fritid, som både erbjuder fysisk aktivitet, kamratskap, trygga vuxenkontakter och en plats för lugn och ro, främjar ungas hälsa.

Martina Mossberg (M)
Kommunstyrelsens ordförande

Marie Litholm (KD)
Kommunstyrelsens 1:e vice ordförande, ansvarig för folkhälso- och barnkonventionsfrågor

Strategi

Med ett långsiktigt övergripande förhållningssätt och med gemensamma resurser ska vi stärka ungas trygghet, hälsa och utveckling. Det behövs generella, tidiga och kraftfulla insatser för att motverka att barn och unga hamnar i utanförskap, kriminalitet och missbruk. Riskfaktorer ska bevakas och orossignaler måste tas på allvar för att tidigt kartlägga och vid behov göra riktade insatser för att förhindra att unga hamnar snett. Skol-, hem- och fritidsmiljö är viktiga för den enskilde individens trygghet, hälsa och utveckling.

Strategin har fokus på följande sex områden:

1. Arbete i enlighet med forskning

Enligt forskningen är de viktigaste skyddsfaktorerna för att ge barn och unga goda förutsättningar:

- Ett gott samspel mellan föräldrar och barn
- Meningsfull fritid
- Positiva relationer
- Förskola av hög kvalitet
- Framgång och god arbetsmiljö i skolan
- Positiv övergång från skola till vuxenliv

2. All verksamhet ska stödja kunskapsuppdraget

Barn som mår bra har lättare att ta till sig kunskap. Trygga hemförhållanden samt en aktiv och meningsfull fritid kan därför bidra till ökad måluppfyllelse i skolan. Skolans kunskapsuppdrag är dock centralt för att barn och unga ska utvecklas, må bra och känna framtidstro. Därför ska all verksamhet stödja kunskapsuppdraget. Med kunskapsuppdraget avses uppdraget att utbilda kommunens barn så att samtliga når framgång i skolan. I detta ingår flera av de ovan uppräknade skyddsfaktorerna som berör förskola och skola, men även positiva relationer genom att skolan har ansvar för att arbeta mot mobbning och kränkningar. Skolan kan även utgöra en arena för andra aktörer att göra sin del för att stärka skyddsfaktorerna runt barnen.

3. Sammanhållet preventionsarbete

Med ett sammanhållet preventionsarbete avses att vi i Haninge ser det förebyggande arbetet som ett och samma oavsett om det avser att förebygga psykisk ohälsa, droger, alkoholmissbruk, kriminalitet, våld eller annat som hindrar enskilda individer att utvecklas.

Det sker genom att vi stärker skyddsfaktorerna och satsar på generella insatser. Alla verksamheter har ansvar att uppmärksamma barn som riskerar en mindre positiv utveckling så att riktade insatser kan sättas in.

4. Tydlig ansvarsfördelning mellan nämnderna/förvaltningarna

Strategin bygger på att det finns en tydlig ansvarsfördelning mellan nämnderna/förvaltningarna, med kunskap och förståelse för varandras respektive uppdrag. Avsikten med strategin är att få verksamheterna att synkronisera sina insatser så att de alltid möter upp de ungas behov.

5. Samarbete och synkronisering

Kommunens verksamheter för barn och unga ska samverka. Detta för att skapa största effekt på varje preventionsnivå. Samverkan kan ske både generellt på gruppnivå, men även kring enskilda individer, konkret och praktiskt, till exempel genom gemensamma handlingsplaner.

Samverkan och synkronisering av insatser ska ske även med andra myndigheter och aktörer. Familjecentraler, ungdomsmottagningen och ungdomsteamet är exempel på långtgående samverkansmodeller. Kommunen ska verka för effektiv samverkan med berörda samhällsaktörer bland annat genom en tydlig ansvarsfördelning mellan dessa.

Haninge kommun ser föreningslivet som en viktig aktör för utveckling, mångfald och kvalitet i de kommunala verksamheterna. Även i arbetet för att främja ungas trygghet, hälsa och utveckling är frivilligkrafter i samhället av betydelse, till exempel den kanal för inflytande för unga som ungdomsrådet utgör.

6. Barn och unga ska ses som en resurs

Barn och unga har kompetens att delta och bidra till beslutsfattande som rör dem själva och samhället i stort. Detta har praktisk konsekvens bland annat i elevernas inflytande i skolan, fritidsgårdarna, delaktighet vid utredningar inom socialtjänsten och genom de kanaler för politiskt inflytande som finns, exempelvis ungdomsfullmäktige.

Foto: Jörgen Wiklund & Co/bildarkivet.se • Tryck: Haninge kommuntryckeri 2011

Haninge kommun
136 81 Haninge tel 08-606 70 00 www.haninge.se

Haninge kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

PM 27 februari 2017

Nulägesbeskrivning av kommunens arbete med barnrätt

1 Inledning

Barn och ungas livsvillkor påverkas i stor utsträckning av beslut som fattas i kommunen. Skola, fritid, samhällsplanering och social omsorg är exempel på några av de verksamheter som har stor inverkan på barns och ungas vardag. Denna PM är skrivet i syfte att ge en nulägesbeskrivning av det övergripande arbetet med barn och unga vilket utgår från delaktighet och inflytande.

Avgränsning

Kommunstyrelseförvaltningen har ett övergripande samordningsuppdrag när det handlar om arbete med barn och unga och där ramen för uppdraget är avgränsat till delaktighet och inflytande samt mål och budget. I kommunens mål och budget 2017-2018 (Haninge kommun, 2016)) framgår det att kommunstyrelseförvaltningen bland annat ansvarar för frågor som gäller kommunens långsiktigt hållbara utveckling, övergripande barnrättsfrågor, övergripande ekonomi- och personalfrågor samt att det är prioriterat att intensifiera arbetet med Barnkonventionen.

2 Bakgrund

I FN:s barnkonvention finns en universell definition av barns mänskliga rättigheter. Sverige ratificerade barnkonventionen 1990. Barnkonventionen handlar om staters ansvar för barns rättigheter. När Sverige ratificerade konventionen år 1990 följdes det av en skyldighet att också utveckla strategier för att omsätta den i praktiken. Barnkonventionen uttrycker ett förhållningssätt till barn som sätter barnet i fokus vid beslut eller åtgärder som kan beröra ett enskilt barn eller en grupp barn och väntas bli svensk lag från och med 2018.

Många verksamheter som rör barn finns i kommunala verksamheter, och där fattas också beslut som har direkt inverkan på barns vardag och livssituation. I *Strategi för att stärka barnets rättigheter i Sverige* (Socialdepartementet, 2011) stadgas nationella principer som utgör grundläggande förutsättningar för att kunna stärka barnets rättigheter. Det krävs tydlighet i styrning på alla nivåer för att säkerställa att barnets rättigheter genomsyrar arbets- och beslutsprocesser. Samverkan mellan olika aktörer och verksamheter betonas särskilt.

För att säkerställa långsiktighet och hållbarhet i kommunens verksamheter och för specifika verksamhetsområden krävs ett aktivt ägarskap och en tydlig struktur i organisationen. Det ställer också krav på tvärsektoriell samverkan och gemensam kunskapsbildning. Det handlar om att bygga strukturer för lärande, processuell utveckling och återkoppling på alla nivåer (Brulin och Svensson, 2012).

Det är flera verksamhetsområden och huvudmän involverade i det kommunala arbetet med barn och unga (förskola, skola, fritid, socialtjänst med flera), är samverkan mellan aktörer och samordning på politisk nivå avgörande för framgångsrika satsningar. Även kommunens samverkan med externa samhällsaktörer är av stor vikt. Genom tydliga och systematiska former för specifika områden av processarbete kan huvudmän och verksamheter i ett organisationsövergripande förhållningssätt gemensamt analysera, planera och följa upp behov, insatser och resultat för att ge barn och unga så goda förutsättningar och stöd som möjligt (SKL, 2013).

I Haninge kommuns *Strategi för ungas trygghet, hälsa och utveckling* (Haninge kommun, 2011) framgår att FN:s barnkonvention ska prägla kommunens olika verksamheter. Arbetet ska särskilt inriktas mot barns rätt till kunskap, delaktighet och inflytande samt rätt till god psykisk hälsa och miljö.

3 Styrdokument

Haninge kommuns styrdokument som ligger till grund för det arbete som Kommunstyrelseförvaltningen har i uppdrag att driva och utveckla inom område barn och unga är Mål och budget 2017-2018 (Haninge kommun, 2015) och Strategi för ungas trygghet, hälsa och utveckling (Haninge kommun, 2011). Därutöver finns flertalet politiska beslut och styrdokument som har bäring på område barn och unga utifrån delaktighet och inflytande.

Mål och budget 2017-2018 består av fyra målområden med tillhörande tolv fullmäktigemål. Målområdena är Välmående, Utveckling, Närmiljö samt Effektivitet och Kvalitet. Till varje mål finns ett antal indikatorer som ska följas upp årligen. Ett målvärde är satt 2018. För att få ett långt perspektiv på indikatorernas utveckling är målvärden framtagna från år 2014. Indikatorer kopplade till barnperspektiv finns inom alla målområden med undantag av området effektivitet och kvalitet.

Strategin för ungas trygghet, hälsa och utveckling (Haninge kommun, 2011) antogs av kommunfullmäktige 2011 och den stadgar att all kommunal verksamhet ska präglas av de rättigheter som FN:s barnkonvention föreskriver. Strategin utgår från ett förebyggande liksom ett hälsofrämjande perspektiv där likvärdiga förutsättningar för alla barns möjligheter till god hälsa och livskvalitet är i centrum. Strategin pekar ut ett övergripande förhållningssätt för att stärka kommunens gemensamma arbete med barn och unga och är inriktat på följande sex fokusområden:

- Arbete i enlighet med forskning
- All verksamhet ska stödja kunskapsuppdraget
- Sammanhållet preventionsarbete
- Tydlig ansvarsfördelning mellan nämnderna och förvaltningarna
- Samarbete och synkronisering
- Barn och unga ska ses som en resurs

Övriga styrdokument vilka har gemensamt att samtliga trycker på vikten av att följa Barnkonventionen samt kravet på samverkan:

- Beslut i kommunfullmäktige kring uppdrag och inriktning för ungdomsrådet samt ungdomsfullmäktige
- Beslut i kommunfullmäktige om arbete utifrån barnkonventionen
- Mål och budget 2017-2018
- Beslut i kommunfullmäktige om medverkan i nationellt partnerskap och regionalt nätverk
- Idrottspolitiska programmet
- Kulturpolitiska programmet
- Strategi för trygghetskapande och förebyggande arbete
- Beredningen för mänskliga rättigheter – Reglemente och inriktningsdokument
- Skolplanen

4 Delaktighet och inflytande

Människors möjligheter till delaktighet och inflytande i samhället har bäring på den sociala hållbarheten och befolkningens hälsa. Det finns stora skillnader i politisk delaktighet vilket är en konsekvens av en socioekonomisk ojämlikhet. Det gör sig bland annat synligt när det kommer till valdeltagande (SKL, 2016). Statens Demokratiutredning(2014) menar att unga är intresserade av att kunna påverka och ha möjligheter för delaktighet och inflytande. I jämförelse med tidigare generationer så är unga idag minst lika intresserade av politik. Det finns utvecklingsområden för barn och ungas delaktighet i kommunens arbete vilket bland annat handlar om tydlighet och struktur från kommunens sida vad gäller omfattning och betydelse av ungas deltagande och påverkan.

Ungdomars delaktighet och inflytande är en prioriterad fråga i Haninge kommun. Utgångspunkten för arbetet är att all kommunal verksamhet ska utmärkas av de rättigheter som FN:s barnkonvention föreskriver. Arbetet ska särskilt ta hänsyn till barns rätt till kunskap, till delaktighet och inflytande samt till god psykisk hälsa och miljö (Haninge kommun, 2011). De olika kanaler för ungdomsinflytande som Haninge kommun arbetar med utifrån ramen delaktighet och inflytande är följande:

Ungdomsrådet, som är ett rådgivande organ som består av ungdomar 13-24 år, vilka jobbar för att få ungdomens röst hörd men även för att utveckla ungdomsrådet. Ungdomsrådet driver projekt i kommunen, anordnar fadderpolitikerträffar med syftet att minska klyftan mellan ungdomar och politiker samt att öka ungdomars kunskap om det politiska systemet samt anordnar ungdomsfullmäktige för gymnasieungdomar i årskurs 1. Inför ungdomsfullmäktige arrangerar ungdomsrådet introduktionsdagar som förberedelse för gymnasieeleverna och där aktuella frågor samlas in och förbereds inför ungdomsfullmäktige.

SpeakApp är ett projekt som har bedrivits med målet att förenkla kontakten mellan unga och beslutsfattare i kommunen. Som en del av projektet har det utvecklats ett e-verktyg i

form av en app. Syftet med SpeakApp är att göra unga delaktiga och öka deras inflytande i lokala beslutsprocesser. Appen lanserades i samband med Barnkonventionens 25-årsjubileum i november 2014 och satsningen är ett samarbetsprojekt mellan Rädda Barnen, Haninge kommun, Haninge Ungdomsråd och Rädda Barnens Ungdomsförbund. Sveriges Ungdomsråd har från och med juli 2016 övertagit förvaltandet av Speakapp. Haninge kommun kommer att samverka med Sveriges ungdomsråd i frågan.

5 Arbetsformer och samverkan

I arbetet med att utveckla och förbättra olika insatser behöver det finnas kännedom internt i kommunen när det gäller förutsättningar och villkor för barn och unga. Genom att på lång sikt arbeta strategiskt och enhetligt med område barn och unga stärks kommunens möjligheter att stödja och utveckla de kommunala verksamheterna. En gemensam kunskapsbas och ett enhetligt arbetssätt för samverkan och uppföljning utgör en viktig grund för analys och helhetsperspektiv (SKL, 2016).

Medverkan i partnerskap och nätverk

Arbetet med barn och unga är ett övergripande utvecklingsarbete och i Haninge kommun sker det genom nätverksarbete, samarbete och omvärldsbevakning. Kanalerna för att nå ut till den egna organisationen samt till fler samhällsaktörer beskrivs nedan.

Haninge kommun medverkar sedan 2004 i partnerskapet för barns rättigheter i praktiken som är ett samarbete mellan tio kommuner i Sverige, Socialdepartementet, Barnombudsmannen och SKL. FN:s konvention om barnets rättigheter och den nationella ungdomspolitiken utgör grunden för partnerskapets arbete. Haninge kommun har sedan 2011 även medverkat i ett regionalt nätverk för barns och ungas rättigheter bestående av följande kommuner; Botkyrka, Haninge, Nacka, Järfälla, Sigtuna, Strängnäs, Nykvarn, Sundbyberg och Upplands Väsby tillsammans med Rädda Barnen och Sveriges Elevkårer. Det regionala nätverket är en utveckling av arbetet i det nationella partnerskapet som har utgångspunkten i FN:s konvention om barnets rättigheter. Kommunstyrelsens förvaltning har tillsammans med Nacka och Botkyrka kommun utvecklat en utbildningsmodell för olika kommunala yrkesgrupper med barnkonventionen och barnrättsperspektivet i fokus.

Det nationella partnerskapet för barns rättigheter i praktiken och det regionala nätverket för barns och ungas rättigheter har den gemensamma ansatsen att arbeta för att barn och unga ska respekteras, ges möjlighet till utveckling, trygghet samt delaktighet och inflytande.

Haninge kommun medverkar också i det Nationella Nätverket för Ungas Inflytande (NUNI) vilket är ett stödjande nätverk för kommuner och regioner som vill utveckla sitt arbete med ungas delaktighet och inflytande. Genom Haninge kommuns medverkan i de nämnda nätverken har arbetet hitintills visat sig vara ett stöd för att fördjupa kunskapen, utbyta erfarenheter och skapa samarbeten på nationell liksom på regional nivå mellan kommuner i arbetet med implementeringen av FN:s barnkonvention.

Samarbete över förvaltningsgränserna
Det förekommer strukturerade samarbeten mellan förvaltningarna i kommunen. Kommunen deltar i Kommunernas kvalitet i korthet, där nyckeltal som rör bland annat barns villkor, jämförs med andra kommuner i landet. Arbetet sker inom den kommunövergripande gruppen för styrning, intern kontroll och kvalitet, där nyckelpersoner från samtliga förvaltningar ingår. Gruppen arbetar på uppdrag av kommundirektörens ledningsgrupp. Det finns ett samarbete mellan socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen där en överenskommelse har tagits fram för att säkerställa ett samlat och resurseffektivt stöd kring barn och ungas utveckling och lärande. Det finns utöver nämnda fler samarbetsformer mellan olika förvaltningar i kommunen när det gäller olika förebyggande insatser som rör område barn och unga bland andra rörande alkohol, narkotika, doping och tobak (ANDT), Våld i nära relation, Trygghetsfrågor, Kulturverksamheter, näringslivsfrågor och entreprenörskap.

6 Slutsatser och rekommendationer för fortsatt arbete

Mot bakgrund av denna nulägesbeskrivning finns ett uttalat behov av att uppmärksamma de slutsatser och rekommendationer för kommunens fortsatta arbete med barn och unga. Slutsatser från kollegiala granskningen av arbetet med barnrättsfrågor i Haninge kommun (Haninge kommun, 2014), genomförda av medverkande kommuner i partnerskapet för barnets rättigheter i praktiken, påvisar att kommunen har flera utvecklingsområden. Granskningen lyfter bland annat fram behovet av att ytterligare utveckla tvärsektoriell samverkan, verksamhetsstöd i form av enhetliga metoder och verktyg och uppföljning och analys som en del av mål och budgetarbetet. Genom dessa utvecklingsområden kan kommunen förbättra organisationens strukturer för ett systematiskt arbete vilket leder vidare till ökad måluppfyllelse för kommunen, ökad effektivitet och kvalitet samt ökad delaktighet för barn och unga. Granskningar har skett vid tre tillfällen 2007, 2009 och 2013 i tio kommuner.

Revisionen genomförde en granskning år 2011 av kommunens arbete med barnkonventionen, av vilken det framkom ett antal brister. Med anledning av detta beslöt revisionen att uppdra till EY att genomföra en uppföljande granskning 2014. Granskningens syfte har varit att belysa och bedöma i vilken utsträckning kommunstyrelsen och samtliga nämnders arbete följer de intentioner om barns rättigheter som anges i barnkonventionen samt i kommunens egna mål. Utifrån granskningen lämnar EY några rekommendationer för kommunens fortsatta arbete. Det rekommenderas att kommunen utvecklar och förtydligar samverkan mellan förvaltningarna utifrån barnkonventionen, att kommunen intensifierar arbetet med att utveckla indikatorerna för att synliggöra måluppfyllelse kopplat till barns bästa (Haninge kommun, 2015).

Det föreligger ett behov av att ta ett enhetligt grepp för att arbeta med barn och unga som ett strategiskt och övergripande arbetsområde. De samlade slutsatserna utifrån de ovan nämnda granskningarna lyfter fram utvecklad samverkan och ett intensifierat analys och uppföljningsarbete som de främsta rekommendationerna för att utveckla arbetet med barn och unga. Slutsatserna stärks av att den befintliga strategin för barns trygghet, hälsa och

utveckling saknar tydlighet vad gäller vikten av att följa upp och analysera arbetet. En revidering av strategin kan förstärka genomförandet av arbetet med de nämnda rekommendationerna och därtill förtydliga tyngden av det kommunövergripande arbetet med barn och unga utifrån barnkonventionen och ett barnrättsperspektiv.

En hearing genomfördes den 17 oktober 2016 där förvaltningschefer var inbjudna tillsammans med nyckelpersoner från samtliga förvaltningar. Utgångspunkten vid hearingen var implementeringen av implementeringen av barnkonventionen, mål och budget 2017-2018 samt strategin för barns trygghet, hälsa och utveckling.

Referenser

Brulin, G; Svensson, L (2012). Managing Sustainable Development Programmes: A Learning Approach to Change :Gower Publishing, Ltd.

Haninge kommun (2016). *Mål och budget 2017-2018*

Strategi för ungas trygghet, hälsa och utveckling (Haninge kommun, 2011)

Haninge kommun (2015). *Granskning av kommunens arbete ur ett barnperspektiv*

Haninge kommun (2014). *Politisk plattform 2015 - 2018*

Haninge kommun (2014). *Slutsatser från kollegiala granskningen av arbetet med barnrättsfrågorna i Haninge kommun*

Haninge kommun (2011). *Strategi för ungas trygghet, hälsa och utveckling*

Regeringen (2016). *Låt fler forma framtiden! Betänkande av 2014 års Demokratiutredning – Delaktighet och jämlikt inflytande*. Stockholm: Wolters Kluver, 2016

Socialdepartementet (2011). *Strategi för att stärka barnets rättigheter i Sverige*

SKL (2016). Minska folkhälsoklyftan – åtgärder för minskade skillnader i hälsa.

SKL (2016). Nyckeltal med barn och unga i fokus – vägledning för att förbättra barn och ungas situation.

SKL (2013). Barn och unga här, nu och framåt – Ledning och styrning av barn- och ungdomsfrågor.

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (2)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
	2017-03-08	KS 2017/64	

Handläggare
Bengt Svenander, kommundirektör

Projektplan Södertörns nyckeltal 2016

Sammanfattning

Södertörnskommunerna har sedan mitten av 1990-talet bedrivit ett gemensamt arbete med att ta fram jämförande nyckeltal för kommunernas verksamheter. Arbetet har efterhand utvecklats till att omfatta fler verksamhetsområden och fått ökad inriktning mot att jämföra kvalitet och service snarare än bara kostnader. Huvudsyftet med arbetet är att för kommunernas politiska ledningar ge en översiktlig bild av dels service- och kostnadsförhållanden jämfört med övriga Södertörnskommuner, dels utvecklingen över tiden inom den egna kommunen inom väsentliga verksamhetsområden till vägledning för prioriteringar, översyner etc.

De framtagna nyckeltalen kommer att presenteras under en konferens den 26 oktober 2017.

Underlag för beslut

- Projektplan för 2016 års nyckeltalsarbete i Södertörnskommunerna.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Projektplanen för 2016 års nyckeltalsarbete i Södertörnskommunerna godkänns.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet: Ekonomiavdelningen

För kännedom:

Södertörnskommunerna 2017-03-08

Projektplan för 2016 års nyckeltalsarbete i Södertörnskommunerna

1. BAKGRUND

Kommunerna på Södertörn[1] har under ett stort antal år tagit fram jämförande nyckeltal för merparten av de kommunala verksamheterna. Nyckeltalen har de senaste åren omfattat verksamheterna förskola/barnomsorg, grundskola, gymnasieskola, individ- och familjeomsorg, handikappomsorg, äldreomsorg, kultur- och fritidsverksamhet, socialpsykiatri, miljö samt fastighetsförvaltning. Dessutom har finansnyckeltal redovisats. Nyckeltalen avser jämförelser av såväl kostnader för olika tjänster som servicenivå, täckningsgrad, uppnådda resultat o dyl.

Nyckeltalen tas fram och tolkas av tjänstemannagrupper med företrädare för de olika verksamhetsområdena inom de deltagande kommunerna.

Arbetet inom respektive verksamhet har resulterat i en skriftlig rapport som även presenterats vid ett gemensamt seminarium för alla Södertörnskommuner.

Med hänvisning till vad som framkom i en utvärdering av Södertörnsnyckeltalen hösten 2011 förtydligades nyckeltalens syfte och målgrupp. Vidare betonades vikten av hög kvalitet och tillförlitlighet hos nyckeltalen liksom att större anpassningar görs till behoven inom olika verksamhetsområden.

Under oktober 2013 beslutades att nyckeltalskonferensen genomförs vartannat år och att nästa konferens är oktober 2017. Det är viktigt med en tydligare styrning av nyckeltalsarbetet och en bättre förankringsprocess med verksamhets- och förvaltningschefer. Det är också viktigt med ett förbättrat arbetssätt i arbetsgrupperna så att tiden i grupperna läggs på analys av resultatet istället för datainsamling.

Mot denna bakgrund gäller följande utgångspunkter och riktlinjer för arbetet under 2017 med att ta fram och redovisa nyckeltal för 2016.

2. SYFTE

Huvudsyftet med att ta fram och redovisa nyckeltalen är att

[1]Till Södertörnskommunerna räknas i detta sammanhang kommunerna Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn, Salem, Södertälje och Tyresö. I nyckeltalsarbetet inom vissa områden har dessutom Nykvarn, Nacka och Värmdö deltagit.

för kommunernas politiska ledningar ge en översiktlig bild av dels service- och kostnadsförhållanden jämfört med övriga Södertörnskommuner, dels utvecklingen över tiden inom den egna kommunen inom väsentliga verksamhetsområden till vägledning för prioriteringar, översyner etc

Dessutom syftar arbetet till att:

- För politiker och tjänstemän med ansvar för de olika verksamhetsområdena analysera och förklara (avsiktliga eller oavsiktliga) likheter och skillnader i service- och kostnadsförhållanden inom de olika verksamheterna, liksom i avvägningen mellan olika slags tjänster eller omhändertaganden inom området
- För deltagande tjänstemän ge möjligheter till kollegialt erfarenhetsutbyte kring de olika verksamheternas genomförande
- Uppmärksamma förbättringar och effektiviseringar som någon av de deltagande kommunerna genomfört i syfte att snabbare kunna sprida dem till övriga kommuner och därigenom uppnå en effektivare och bättre anpassad verksamhetsutveckling inom de deltagande kommunerna
- Belysa nyttan av insatta resurser

3. ORGANISATION OCH INRIKTNING FÖR ARBETET MED NYCKELTAL FÖR 2016

Med utgångspunkt från de hittillsvarande erfarenheterna av nyckeltalsarbetet gäller för arbetet med 2016 års nyckeltal följande organisation och inriktning:

Kommunstyrelse
Kommunstyrelsen i respektive kommun är uppdragsgivare och fastställer projektplanen.

Kommundirektör
Kommundirektör utser vilken förvaltningschef/verksamhetschef som är ansvarig för kommunens deltagande i respektive projektgrupp och följer upp att kommunens verksamheter deltar i arbetet enligt denna projektplan. Arbetet avrapporteras löpande till kommundirektörsgruppen på Södertörn.

Förvaltningschef (verksamhetschef)
I den kommun som ansvarar för att samordna arbetet inom ett verksamhetsområde, är det förvaltningschef som är ansvarig för att:

- sammankalla motsvarande chefer inom övriga kommuner för att inledningsvis fastställa arbetets inriktning och sedan för att löpande följa upp hur arbetet fortskrider
- säkerställa att arbetet bedrivs och utvecklas i enlighet med syftet i projektplanen
- utse en sammankallande samt eventuella övriga projektdeltagare inom den egna organisationen. Den sammankallande ska planera och leda mötena samt bland projektgruppens deltagare fördela arbetsuppgifterna så att tillgängliga nyckeltal från de officiella databaserna med eventuella kompletteringar tas fram och ställs samman inför gruppens möten, gruppens analys blir dokumenterad och presentationsmaterial framställt.
- aktivt följa arbetet och rapportera till kommundirektör och ekonomidirektör om hur arbetet fortskrider samt att
- rapport tas fram i utsatt tid och presentation genomförs vid nyckeltalsseminariet

I övriga kommuner är utsedd förvaltningschef ansvarig för att:

- aktivt delta i arbetet med att fastställa arbetets inriktning och medverka till att arbetet bedrivs och utvecklas i enlighet med syftet i projektplanen
- utse projektdeltagare inom den egna organisationen
- löpande rapportera till kommundirektör och ekonomidirektör om hur arbetet fortskrider

Ekonomidirektör (ekonomichef)
I samtliga kommuner ska ekonomidirektören följa arbetet och ha en samordnande roll. I den kommun som ansvarar för seminariedagen är ekonomidirektören ansvarig för att genomföra dagen i samråd med ekonomidirektörsgruppen på Södertörn, samt att anordna avstämningsträff med ekonomidirektörer/förvaltningschefer/projektledare inför seminariedagen. Ekonomidirektörsgruppen ska ge anvisningar till grupperna så att rapporten innehåller en sammanfattning med likartat innehåll som kan presenteras vid seminariedagen. I det sammanhanget kommer även kommunernas informatörer att utnyttjas för att presentationsmaterialet ska bli så ändamålsenligt som möjligt.

I förberedelserna och genomförandet av seminariedagen medverkar också en externt anlitad moderator.

Ekonomidirektörerna samlar in rapporterna och ansvarar för publicering av rapporterna på Södertörnskommunernas gemensamma portal www.sodertornskommunerna.se.

Ökad inriktning mot kvalitativa nyckeltal
Innehållet ska ha tonvikt på kvalitativa nyckeltal och goda exempel men även ekonomiska nyckeltal ska tas fram. Grupperna bör i största möjliga utsträckning använda officiell statistik från de nationella databaserna som underlag för arbetet för att i sitt eget arbete kunna lägga tonvikten på att analysera och dra slutsatser av nyckeltalen. Det är också viktigt att nyckeltalen så långt möjligt kvalitetssäkras.

För att ge ytterligare ett perspektiv på Södertörnskommunernas nyckeltal kompletteras presentationerna med ett medelvärde för kommunerna i Stockholms län i de fall nyckeltalen är hämtade från officiella nyckelbaser som innebär att jämförbara nyckeltal finns för andra kommuner än Södertörnskommunerna.

En gemensam presentationsdag
Redovisning sker samlat under ett seminarium den 5 oktober 2017 för kommunledningar och verksamhetschefer på Södertörn. Under dagen redovisas kortfattat de mest intressanta iakttagelserna och slutsatserna från olika verksamhetsområden. För att dra full nytta av nyckeltalen förutsätts att fördjupad analys och diskussion sker kommunvis eller gemensamt av verksamhetsansvariga m fl för olika sektorer.

4. OMFATTNING, ANSVARSFÖRDELNING OCH TIDSPLAN

Av sammanställningen nedan framgår för vilka områden nyckeltal kommer att utarbetas och hur ansvaret är fördelat mellan de deltagande kommunerna.

Jämförelseområde	Ansvarig kommun	Ansvarig chef	Sammankallande
Finansiella förhållanden	Botkyrka	Krister Stralström	
Förskola	Södertälje	Peter Fredriksson	Sanna Fritz
Grundskola	Haninge	Mats Öhlin	Lina Axelsson Kihlblom
Gymnasieskola	Södertälje	Heléne Rådbrink	Heléne Rådbrink
Individ- och familjeomsorg	Huddinge	Anne Lundqvist	Joachim Heimersson
Äldreomsorg	Haninge	Ewa Kardell	Anna-Carin Wallin
Funktionshinder	Södertälje	Gilda Johansson	Annika Åström
Arbetet med nyanlända	Botkyrka	Namn saknas	Namn saknas
Kultur- och fritidsverksamhet	Huddinge	Anneli Fällman	Serdar Korkmaz
Fastighet	Haninge	Jörn Karlsson	Jesper Schönberg
Miljö	Nynäshamn	Mikael Gustavsson	Erik Johansson
VA-verksamhet	Tyresö	Åke Skoglund	Bertil Eriksson
Gatuverksamhet	Tyresö	Åke Skoglund	Tony Ytterstedt
Parkverksamhet	Haninge	Sune Eriksson	Petra Lindvall
Seminariedag	Nynäshamn	Johan Westin	

Tidsplan:

Arbetet med 2016 års nyckeltal bedrivs under 2017 enligt följande grova tidsplan

Februari-Mars	Projektplan godkänns av kommunstyrelsen i alla kommuner
Februari-Mars	Förvaltningschefer/verksamhetschefer träffas för att fastställa inriktning för arbetet
Mars-September	Nyckeltal samlas in och dokumenteras av nyckeltalsgrupperna
29 Augusti kl 13.00-15.00	Genomgång och analys av nyckeltalen samt avstämningsmöte mellan förvaltningschefer projektsamordnare och ekonomidirektörer
11 September	Kompletta nyckeltalsrapporter lämnas till ekonomidirektörer inklusive sammanfattning enligt särskilda anvisningar
20 September	Genrep inför nyckeltalskonferens
26 oktober	Nyckeltalskonferens

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (2)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Ekonomiavdelningen	2017-03-08	KS 2017/74	
Handläggare			
Jörn Karlsson, ekonomidirektör			

Igångsättningsbeslut för markvärme vid Torvalla sim- och sporthall

Sammanfattning

I Mål och budget 2013-2014 anslogs 15 mnkr till kultur- och fritidsnämnden för markvärme vid Torvalla sim- och sporthall. Beslutet i kommunfullmäktige villkorades av ett kommunstyrelsebeslut med en investeringskalkyl innan arbetet får starta.

Kultur- och fritidsförvaltningen har tillsammans med Tornberget arbetat med frågan och nu kommit fram till två olika alternativ.

Alternativ A, som är ett mindre förslag, inkluderar bara Torvalla IP:s byggnader. Detta alternativ beräknas kosta 16 mnkr och enligt LCC-kalkylen ge en besparing med 15,8 mnkr under en 20-årsperiod jämfört med befintlig fjärrvärme.

Alternativ B omfattar alla Torvalla IP:s byggnader, träningshallen samt sim- och sporthallen. Detta större alternativ är kostnadsberäknat till 23 mnkr men har en beräknad besparing mot dagens fjärvärme med 34,6 mnkr.

Ovanstående kostnader är enligt offert vid upphandling och hittills nerlagda kostnader, 920 tkr, ingår i ovanstående beräkningar.

Tornbergets förslag är att genomföra det större alternativet, alternativ B, då det innebär en större besparing. Förslaget är avstämt med kultur- och fritidsförvaltningen samt kommunstyrelseförvaltningen.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har varit med i processen och har ingen annan uppfattning än Tornberget. Alternativ B innebär en större besparing och är därmed också mera miljövänligt.

Investeringen för alternativ B är dock högre och överskrider det redan budgeterade anslaget med 8 mnkr, till totalt 23 mnkr. Jämfört med det ursprungliga förslaget, som inte innefattade hela Torvalla, förklaras en stor del av utökningen av att förslaget nu innefattar hela Torvalla idrottsplats. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår

att utökningen av investeringsanslaget, från 15 till 23 mnkr, finansieras genom att ianspråkta 8 mnkr av kommunstyrelsens investeringsreserv.

Underlag för beslut

- Underlag från Tornberget 2017-02-06 – Igångsättningsbeslut för geoenergilager på Torvalla IP

- Karta över området

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Utökningen av investeringsanslaget för markvärme på Torvalla IP med 8 mnkr till totalt 23 mnkr godkänns.
2. Finansieringen sker genom att ianspråkta 8 mnkr av kommunstyrelsens investeringsreserv

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Jörn Karlsson
Ekonomidirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet: Tornberget, ekonomiavdelningen

För kännedom: kultur- och fritidsnämnden

TORNBERGET
Fastighets- förvaltnings AB i Haninge

2017-02-06

Vårt dnr: 672/2013

Haninge kommun
Jörn Karlsson/Jesper Schönberg
Kommunstyrelseförvaltningen
136 81 Haninge

Igångsättningsbeslut för geoenergilager på Torvalla IP

Haninge kommun har idag avsatta **15 mkr** för projektet.

Tornberget har begärt in anbud på två alternativ, A och B.
Alternativ A som är det mindre förslaget inkluderar bara Torvalla IPs byggnader.
Alternativ B är det större förslag där Torvalla IPs byggnader, träningshallen samt sim- och sporthall ingår.

Alternativ A budgeteras idag till **16 mkr** och **alternativ B** till **23 mkr** efter utvärdering av inkomna anbud.
Tornberget och kommunen har i dagsläget lagt ner 920 tkr i projektet, nedlagd kostnad är medräknat i alternativ A och B:s budgetar.

LCC beräkning enl. BELOK (anbudskrav) lades in för att kunna jämföra olika anbudsgivares föreslagna tekniska lösningars ekonomiska utfall på ett likartat sätt.

Bifogade beräkningar(bilaga A och B) visar vald lösnings ekonomiska utfall i jämförelse med fortsatta fjärrvärme leveranser och inget görs.

Båda beräkningsmetodernas utfall är nuvärdesberäkningar.

Tornbergets förslag som är avstämt med tjänstman från kommunstyrelseförvaltning och kultur & fritidsförvaltningen är att **alternativ B** är det mest fördelaktiga för kommunen.

LCC-beräkningen visar att under 20år ger **alternativet A** ger en besparing **15,8 mkr** jämfört med att fortsätta med befintlig fjärrvärme.
Alternativ B ger en besparing på **34.6 mkr** jämfört med fjärrvärme.

Tornberget, kommunstyrelseförvaltning samt kultur & fritidförvaltningen är väl medvetna om att beslutet om Torvalla simhall framtid ej är klar.
Arbetet att koppla in sig i Torvalla är ändå det mest fördelaktiga även om simhall skall rivas och ett nytt skall byggas i framtiden.

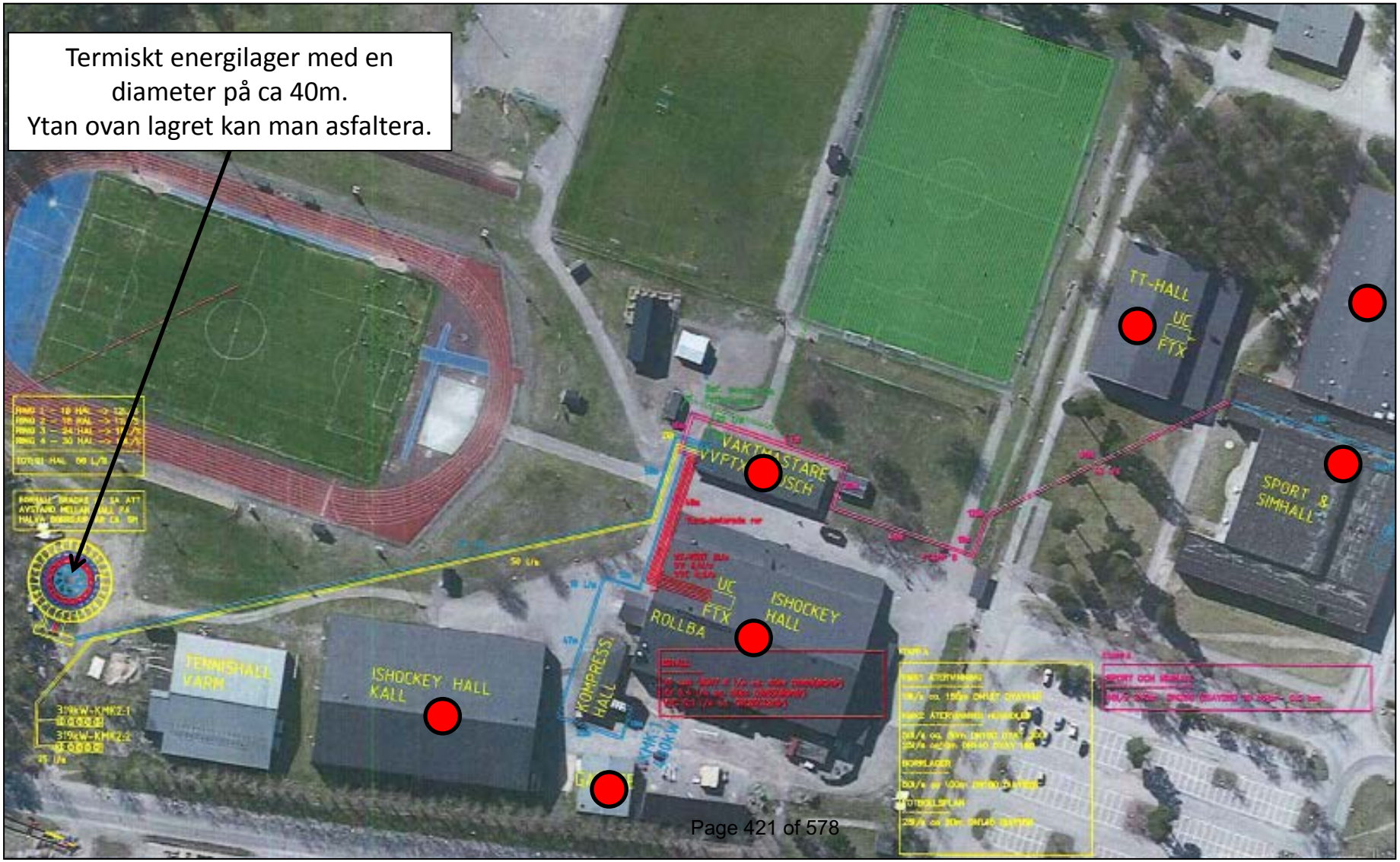
Med vänliga hälsningar

Tornberget Fastighetsförvaltnings AB
Magnus Andersson
Projektchef projektavdelningen

Postadress: 136 81 HANINGE | Besöksadress: Rudsjöterrassen 2 | Telefon, växel: 08-606 90 00 | Telefax: 08 606 75 06 | Hemsida: www.tornberget.se | Organisationsnummer: 556428–5806

Energilagring Torvalla IP och sim-/sporthall

= Byggnader som ansluts

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (3)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Samhällsutvecklingsavdelningen	2017-02-28	KS 2017/76	

Handläggare
Frida Nordström, klimat- och miljöstrateg

Ändring av avtal om samordnad energi- och klimatrådgivning (EKR) i Haninge, Huddinge, Salem och Tyresö

Sammanfattning

Energi- och klimatrådgivningen är en opartisk och kostnadsfri service som kommunen erbjuder privatpersoner, företag och organisationer. Verksamheten bedrivs med statsbidrag.

Under 2016 har en ny förordning (2016:385) om bidrag till energi- och klimatrådgivning samt nya föreskrifter om bidrag till kommunal energi- och klimatrådgivning (STEMFS 2016:3) antagits. Antagandet innebär att stödnivåerna för Haninge, Huddinge och Tyresö kommuner ökar, medan stödet till Salem kommun minskar. Med anledning av detta finns ett behov av att justera avtalet om samordnad energi- och klimatrådgivning i Huddinge, Haninge, Tyresö och Salem (från 2008), främst på grund av betydande förändringar av stödnivåerna. Huddinge kommun har administrativt ansvar för samarbetet kring EKR i Huddinge, Haninge, Tyresö och Salems kommuner.

Förändring i stödnivåer per kommun:

	Stödnivå 2017	**Stödnivå innan 2017**
Haninge	721 000 kr	345 000 kr
Huddinge	847 000 kr	385 000 kr
Salem	150 000 kr	280 000 kr
Tyresö	420 000 kr	315 000 kr

Med det ökade stödet kommer ytterligare en energi- och klimatrådgivare att anställas med Huddinge kommun som arbetsgivare. Förslaget till nytt avtal mellan de fyra kommunerna anger att personella resurser och projektpengar ska fördelas kommunerna emellan på ett sätt som är proportionerligt med det stöd som respektive kommun erhåller. Haninge kommun kommer ha tillgång till en energi- och klimatrådgivare på motsvarande 67 procent av en heltidstjänst, jämfört med tidigare cirka 25 procent av en heltidstjänst.

Inom den samordnade energi- och klimatrådgivningen mellan de fyra kommunerna får målgrupperna en lokalt anpassad rådgivning, fri från kommersiella intressen. Rådgivningen handlar om hur man kan minska sin energianvändning och klimatpåverkan samt vilka tekniska lösningar som kan väljas. Rådgivningen ges via telefon, e-post, platsbesök, seminarier samt i form av olika riktade projekt.

Haninge, Huddinge, Salem och Tyresö ingår också i samarbetsavtal avseende Kommunal Energi- och klimatrådgivning mellan kommunerna i Stockholms län, Håbo kommun (Uppsala län), samt Kommunförbundet Stockholms Län (KSL). Inom det regionala samarbetet drivs gemensam projektledning och projektstöd, gemensamma projekt och aktiviteter, webbplatsen www.energiradgivningen.se och telefonrådgivning. Tjugo procent av statsbidraget för klimatrådgivning betalas till KSL för att driva denna verksamhet.

Förvaltningens synpunkter

Nuvarande avtal behöver justeras men inte förändras i stor utsträckning. De största justeringarna gäller:
- hänvisning till aktuell förordning

- tillägg om att rådgivningen inte får vara delaktig i att upprätta energideklarationer eller omfatta verksamhet som berör arbete med energikartläggning i stora företag (enligt lag 2014:266)

- att bemanningen ska ske utifrån givna ekonomiska förutsättningar och fördelas i enlighet med respektive kommuns andel av det erhållna bidragsbeloppet.

Underlag för beslut

- Avtal om samordnad energi- och klimatrådgivning (2017)

- Avtal om samordnad energi- och klimatrådgivning (2017) – alla ändringar

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Avtal om samordnad klimat- och energirådgivning (2017) godkänns i enlighet med bilagt förslag.

Bengt Svenander
Kommundirektör

Peter Jemtbring
Näringslivs- och utvecklingsdirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet: KSF

För kännedom: Huddinge kommun, Salem kommun, Tyresö kommun

Avtal om samordnad energi- och klimatrådgivning

Mellan Haninge, Huddinge, Salem och Tyresö kommuner, nedan kallade parterna, har följande avtal träffats om samverkan beträffande energi- och klimatrådgivning.

§ 1 Avtalets omfattning
Avtalet avser kommunal energi- och klimatrådgivning till hushåll, företag och lokala organisationer i de samverkande kommunerna. För verksamheten ska gälla de förutsättningar som anges i förordningen (2016:385) om bidrag till kommunal energi- och klimatrådgivning.

§ 2 Inriktning
Den kommunala energi- och klimatrådgivningen ska förmedla lokalt och regionalt anpassad kunskap om energianvändning samt om förutsättningar för att minska och effektivisera densamma i lokaler och bostäder och därmed minska dess klimatpåverkan.

Rådgivningen ska riktas till hushåll, företag och lokala organisationer.

Rådgivningen får inte omfatta besiktningsverksamhet eller delaktighet vid upprättandet av energideklarationer. Den får inte heller omfatta verksamhet som berör arbete med energikartläggning enligt lagen (2014:266) om energikartläggning i stora företag.

Energi- och klimatrådgivarna ska samverka med för uppdraget relevanta verksamheter inom kommunerna.

§ 3 Organisation och huvudmannaskap
Den gemensamma energi- och klimatrådgivningen har Huddinge kommun som huvudman. Inom kommunen är Natur- och byggnadsnämnden den nämnd, som ansvarar för energi- och klimatrådgivningen. Bemanningen sker utifrån givna ekonomiska förutsättningar och fördelas i enlighet med respektive kommuns andel av det totala erhållna bidragsbeloppet. Personalen tillhör organisatoriskt och administrativt Natur- och byggnadsnämnden i Huddinge kommun.

Haninge, Salems och Tyresö kommuner förbinder sig att använda sig av energi- och klimatrådgivarna och att delta i kostnaderna för detta i enlighet med vad som föreskrivs i § 4 i detta avtal.

§ 4 Finansiering och kostnader
Verksamheten ska till fullo finansieras av de kommuner som ingår detta avtal genom de statsbidrag som erhålls enligt förordningen (2016:385) om bidrag till

kommunal energi- och klimatrådgivning. Varje kommun bidrar med hela det statsbidrag som erhålls för angiven verksamhet. De kostnader som ska täckas med statsbidraget är kostnader som är direkt knutna till energi- och klimatrådgivningen såsom exempelvis löner och sociala avgifter.

Huddinge kommun ansvarar för att den årliga ansökan om bidrag för samtliga parter skickas till Statens Energimyndighet.

Om verksamheten upphör i förtid ska eventuella merkostnader delas mellan parterna i förhållande till respektive kommuns andel av det totalt erhållna bidragsbeloppet. Detsamma gäller om andra merkostnader uppstår som Huddinge kommun inte kan råda över.

§ 5 Arbetsgivaransvar
Huddinge kommun har genom Natur- och byggnadsnämnden arbetsgivaransvaret för energi- och klimatrådgivarna. Ansvaret för den verksamhet som bedrivs enligt detta avtal ligger på Huddinge kommun.

§ 6 Lokaler och inventarier
Huddinge kommun tillhandahåller kontorslokaler och därtill hörande inventarier för energi- och klimatrådgivarnas verksamhet.

Alla parter ska därutöver, utan särskild ersättning, i sina respektive kommuner upplåta en lämplig lokal/arbetsplats och andra faciliteter för energi- och klimatrådgivarna för samverkan, rådgivning, information till mindre grupper etc. inom ramen för den kommunala energi- och klimatrådgivningen.

§ 7 Utnyttjande av tjänsterna
Utnyttjandet av energi- och klimatrådgivarnas tjänster ska fördelas mellan parterna i förhållande till stadsbidragens storlek om inte parterna kommer överens om annat. Fördelningen ska, efter samråd i samrådsgruppen, dokumenteras. Energi- och klimatrådgivningen bedrivs centralt från Huddinge kommun och lokalt i varje övrig deltagande kommun.

§ 8 Samverkan, planering och uppföljning
För att planera och följa upp verksamheten ska det finnas en samrådsgrupp som sammanträder minst två gånger per år. Medlemskommunerna utser en tjänsteman vardera som sin representant i gruppen. I gruppen ingår även energi- och klimatrådgivarna. Energi- och klimatrådgivarna sammankallar gruppen och dokumenterar sammanträdena. Det löpande administrativa arbetet, som t.ex. fakturahantering, statsbidragsansökningar/redovisningar och upprättande av erforderliga handlingar sköts av Huddinge.

Verksamhetsplan och förslag till budget ska upprättas i samråd i samrådsgruppen. Förslag till verksamhetsberättelse och årsredovisning ska behandlas i samrådsgruppen.

§ 9 Verksamhetsberättelse och årsredovisning
Huddinge kommun ska varje år upprätta och lämna en verksamhetsberättelse till övriga parter. Huddinge kommun ansvarar för att redovisa planerad och genomförd verksamhet till Statens Energimyndighet enligt myndighetens anvisningar.

§ 10 Ändrade förhållanden
Om betydande förändringar i parternas organisation och/eller verksamhet sker eller om något oförutsett inträffar, som påverkar förutsättningarna för, eller tillämpningen av detta avtal, ska parterna uppta överläggningar om eventuella förändringar av avtalets innehåll. Detsamma ska gälla om förändringar i lagar eller andra regelverk sker som påverkar tillämpningen av detta avtal.

§ 11 Avtalstid
Avtalet gäller från och med 2017-01-01 till och med 2017-12-31 med möjlighet till förlängning. Vid underlåten uppsägning förlängs avtalet med ett (1) år i sänder. Uppsägning ska ske senast sex månader före avtalstidens utgång.

Om statsbidraget upphör eller minskar i väsentlig mån kan medlemskommun säga upp detta avtal till den tidpunkt då förändringen träder i kraft utan att ta hänsyn till ovan nämnda uppsägningstid.

§ 12 Insyn och kontroll
Medlemskommunerna har rätt till insyn och kontroll av den energi- och klimatrådgivning som bedrivs av Huddinge kommun inom ramen för detta avtal.

§ 13 Avtalets giltighet
Detta avtal träder i kraft när samtliga parter har godkänt avtalet.

Detta avtal har upprättats i fyra exemplar varav parterna tagit varsitt.

Haninge den	2017	Huddinge den	2017
För Haninge kommun		För Huddinge kommun	
Bengt Svenander	Kommundirektör	Vesna Jovic	Kommundirektör
Salem den	2017	Tyresö den	2017
För Salems kommun		För Tyresö kommun	
Per Almström	Kommundirektör	Bo Renman	Kommundirektör

Avtal om samordnad energi- och klimatrådgivning

Mellan Haninge, Huddinge, Salem och Tyresö kommuner, nedan kallade parterna, har följande avtal träffats om samverkan beträffande energi- och klimatrådgivning.

§ 1 Avtalets omfattning
Avtalet avser kommunal energi- och klimatrådgivning till hushåll, företag och lokala organisationer i de samverkande kommunerna. För verksamheten ska gälla de förutsättningar som anges i förordningen (2016:385) om bidrag till kommunal energi- och klimatrådgivning.

§ 2 Inriktning
Den kommunala energi- och klimatrådgivningen ska förmedla lokalt och regionalt anpassad kunskap om energianvändning samt om förutsättningar för att minska och effektivisera densamma i lokaler och bostäder och därmed minska dess klimatpåverkan.

Rådgivningen ska riktas till hushåll, företag och lokala organisationer. ~~Även skolor får utnyttja energirådgivarnas tjänster.~~

Rådgivningen får inte omfatta besiktningsverksamhet eller delaktighet vid upprättandet av energideklarationer. Den får inte heller omfatta verksamhet som berör arbete med energikartläggning enligt lagen (2014:266) om energikartläggning i stora företag.

Energi- och klimatrådgivarna ska samverka med för uppdraget relevanta verksamheter inom kommunerna. ~~kommunernas konsumentvägledare, Agenda 21-samordnare eller motsvarande och kommunala förvaltningar~~

§ 3 Organisation och huvudmannaskap
Den gemensamma energi- och klimatrådgivningen har Huddinge kommun som huvudman. Inom kommunen är Natur- och byggnadsnämnden den nämnd, som ansvarar för energi- och klimatrådgivningen. Bemanningen sker utifrån givna ekonomiska förutsättningar och fördelas i enlighet med respektive kommuns andel av det totala erhållna bidragsbeloppet. Personalen tillhör organisatoriskt och administrativt Natur- och byggnadsnämnden i Huddinge kommun. ~~För verksamheten ska finnas två befattningar som energirådgivare, vilka organisatoriskt och administrativt tillhör Natur- och byggnadsförvaltningen i Huddinge kommun.~~

Haninge, Salems och Tyresö kommuner förbinder sig att använda sig av energi- och klimatrådgivarna och att delta i kostnaderna för detta i enlighet med vad som föreskrivs i § 4 i detta avtal.

§ 4 Finansiering och kostnader

Verksamheten ska till fullo finansieras av de kommuner som ingår detta avtal genom de statsbidrag som erhålls enligt förordningen (2016:385) om bidrag till kommunal energi- och klimatrådgivning. Varje kommun bidrar med hela det statsbidrag som erhålls för angiven verksamhet. De kostnader som ska täckas med statsbidraget är kostnader som är direkt knutna till energi- och klimatrådgivningen såsom exempelvis löner och ~~samt~~ sociala avgifter. ~~eventuella sjuk- och vikariatslöner, semesterförmåner, kompletteringspension och avtalsförsäkringar, socialförsäkringsavgifter, bil- och andra resekostnadsförsäkringar samt traktamentsersättningar.~~

~~Ansökan om bidrag för samtliga parters räkning inges årligen till Statens Energimyndighet genom Huddinge kommuns försorg.~~Huddinge kommun ansvarar för att den årliga ansökan om bidrag för samtliga parter skickas~~inkommer~~ till Statens Energimyndighet.

Om verksamheten upphör i förtid ska eventuella merkostnader delas mellan parterna i förhållande till respektive kommuns andel av det totalt erhållna bidragsbeloppet. Detsamma gäller om andra merkostnader uppstår som Huddinge kommun inte kan råda över.

§ 5 Arbetsgivaransvar

Huddinge kommun har genom Natur- och byggnadsnämnden arbetsgivaransvaret för energi- och klimatrådgivarna. Ansvaret för den verksamhet som bedrivs enligt detta avtal ligger på Huddinge kommun.

§ 6 Lokaler och inventarier

Huddinge kommun tillhandahåller kontorslokaler och därtill hörande inventarier för energi- och klimatrådgivarnas verksamhet.

Alla parter ska därutöver, utan särskild ersättning, i sina respektive kommuner upplåta en lämplig lokal/arbetsplats och andra faciliteter för energi- och klimatrådgivarna för samverkan, rådgivning, information till mindre grupper etc. inom ramen för den kommunala energi- och klimatrådgivningen.

§ 7 Utnyttjande av tjänsterna

Utnyttjandet av energi- och klimatrådgivarnas tjänster ska fördelas mellan parterna i förhållande till stadsbidragens storlek om inte parterna kommer överens om annat. Fördelningen ska, efter samråd i ~~ledningsgruppen~~samrådsgruppen, dokumenteras. Energi- och klimatrådgivningen bedrivs centralt från Huddinge kommun och lokalt i varje övrig deltagande kommun. ~~För de i § 2 andra stycket angivna målgrupperna~~

~~finns energirådgivarna tillgängliga lokalt en dag per vecka i respektive medlemskommun.~~

§ 8 Samverkan, planering och uppföljning
För att planera och följa upp verksamheten ska det finnas en ~~ledningsgrupp~~ samrådsgrupp som sammanträder minst två gånger per år.
Medlemskommunerna utser en tjänsteman vardera som sin representant i gruppen. I gruppen ingår även energi- och klimatrådgivarna. Energi- och klimatrådgivarna sammankallar gruppen och dokumenterar sammanträdena. Det löpande administrativa arbetet, som t.ex. fakturahantering, statsbidrags-ansökningar/redovisningar och upprättande av erforderliga handlingar sköts av ~~energi- och klimatrådgivarna och~~ Huddinge~~s representant i ledningsgruppen~~.

Verksamhetsplan och förslag till budget ska upprättas i samråd i samråds~~ledningsgruppen~~. Förslag till verksamhetsberättelse och årsredovisning ska behandlas i ~~ledningsgruppen~~samrådsgruppen.

§ 9 Verksamhetsberättelse och årsredovisning
Huddinge kommun ska varje år upprätta och lämna en verksamhetsberättelse till övriga parter.

~~Redovisning över planerad och genomför verksamhet ska genom Huddinge kommuns försorg inges till Statens Energimyndighet och enligt myndighetens anvisning.~~

Huddinge kommun ansvarar för att redovisa planerad och genomförd verksamhet till Statens Energimyndighet enligt myndighetens anvisningar.

§ 10 Ändrade förhållanden
Om betydande förändringar i parternas organisation och/eller verksamhet sker eller om något oförutsett inträffar, som påverkar förutsättningarna för, eller tillämpningen av detta avtal, ska parterna uppta överläggningar om eventuella förändringar av avtalets innehåll. Detsamma ska gälla om förändringar i lagar eller andra regelverk sker som påverkar tillämpningen av detta avtal.

§ 11 Avtalstid
Avtalet gäller från och med 201708-01-01 till och med 201770-12-31 med möjlighet till förlängning. Vid underlåten uppsägning förlängs avtalet med ett (1) år i sänder. Uppsägning ska ske senast sex månader före avtalstidens utgång.

~~Om statsbidraget upphör eller minskar i väsentlig mån äger medlemskommun uppsäga detta avtal till den tidpunkt då åberopad förändring träder i kraft utan iakttagande av ovan angiven uppsägningstid.~~

Om statsbidraget upphör eller minskar i väsentlig mån kan medlemskommun säga upp detta avtal till den tidpunkt då förändringen träder i kraft utan att ta hänsyn till ovan nämnda uppsägningstid.

§ 12 Insyn och kontroll

~~Medlemskommunerna äger utöva erforderlig insyn och kontroll av den energirådgivningsverksamhet som bedrivs av Huddinge kommun inom ramen för detta avtal.~~

Medlemskommunerna har ~~äger~~ rätt~~en~~ till~~att utöva nödvändig~~ insyn och kontroll av den energi- och klimatrådgivning som bedrivs av Huddinge kommun inom ramen för detta avtal.

~~**§ 13 Tvist**~~

~~Om inte parterna kommer överens om annat ska tvist på grund av detta avtal avgöras genom skiljeförfarande enligt lagen (1999:116) om skiljeförfarande.~~

§ 13 Avtalets giltighet

Detta avtal träder i kraft när samtliga parter har godkänt avtalet.~~är för sin giltighet beroende av att det godkänns av kommunstyrelserna i Haninge, Huddinge, Salem och Tyresö kommuner genom beslut som vinner laga kraft~~.

- - - - - - - - - - - - - - -

Detta avtal har upprättats i fyra exemplar varav parterna tagit varsitt.

Haninge den 201708		Huddinge den 201708	
För Haninge kommun		För Huddinge kommun	
Bengt Svenander	Kommundirektör	Vesna Jovic	Kommundirektör
Salem den 201708		Tyresö den 201708	
För Salems kommun		För Tyresö kommun	
Per Almström	Kommundirektör	Bo Renman	Kommundirektör

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (2)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Samhällsutvecklingsavdelningen	2017-02-27	KS 2017/123	
Handläggare			
Frida Nordström, klimat- och miljöstrateg			

Återrapportering av klimatmiljonen 2016

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade 2015-11-23, § 300, att tilldela kultur- och fritidsförvaltningen, stadsbyggnadsförvaltningen, utbildningsförvaltningen, äldreförvaltningen och Tornbergets Fastighetsförvaltning AB medel från Klimatmiljonen 2016 för att genomföra åtgärder som bidrar till att uppfylla Haninge kommuns klimat- och energistrategi. Förvaltningarna har på olika sätt redovisat hur de tilldelade medlen använts. En sammanfattning av dessa redovisas i det bifogade tjänsteutlåtandet.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen anser att förvaltningarna använt de tilldelade medlen för de avsedda ändamålen.

Underlag för beslut

- Protokollsutdrag KS 2015-11-23, § 300

- Tjänsteutlåtande 2017-02-21 – Återrapportering av klimatmiljonen 2016

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Återrapporteringen av klimatmiljonen 2016 godkänns.

Bengt Svenander
Kommundirektör

Peter Jemtbring
Näringslivs- och utvecklingsdirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom: KS, KFN, SBN, GFN, ÄN och Tornergets fastighetsförvaltnings AB

Dnr KS 2015/509

§ 300 Fördelning av Klimatmiljonen 2016

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade vid sitt sammanträde 2015-06-08, §146, att tilldela kommunstyrelsen 1 000 tkr ("Klimatmiljonen") att fördela till kommunens förvaltningar och bolag för åtgärder i enlighet med Haninge kommuns klimat- och energistrategi. Medel ur klimatmiljonen kan beviljas för åtgärder som främjar hållbar livsstil, hållbara transporter och resande, energieffektivisering, utbildningsinsatser, framtagande av kunskapsunderlag och kommunikation samt investeringar.

Elva äskanden om totalt 1 931 tkr har inkommit. Kommunstyrelseförvaltningen har baserat på äskandena och riktlinjer för prioritering tagit fram ett förslag till fördelning av klimatmiljonen.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen har tagit fram villkor för beviljande av medel ur klimatmiljonen för att åtgärder som bäst stämmer överens med andemeningen i klimat- och energistrategin ska genomföras. Baserat på dessa villkor har förvaltningen lämnat förslag till fördelning av klimatmiljonen.

Underlag för beslut

Inbjudan till äskande ur klimatmiljonen 2016

Kommunstyrelseförvaltningens skrivelse 2015-10-28, "Förslag till fördelning av klimatmiljonen 2016"

Sammanställning av äskanden ur klimatmiljonen 2016

Ansökan Mental cykelkarta över centrala Haninge KoF

Ansökan Energieffektivisering Hanvedens IP KoF

Ansökan Förstudie för energibesparing Torvalla IP KoF

Ansökan KlimatGIS 2016 SBF

Ansökan Historiska flygbilder och kartor SBF

Ansökan Elverktyg i parkdrift SBF

Ansökan Solcellsanläggning, Fredrika Bremer Gymnasiet Tornberget

Ansökan Frön till de minsta UBF

Ansökan Från jord till bord av eko klimatsmart och biologisk mångfald UBF

Ansökan Energieffektiva vård- och omsorgsboenden 2.0 ÄF

Ansökan Matkassar inom hemtjänsten ÄF

Bilaga Matkassar inom hemtjänsten ÄF

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar:

1. Tornberget Förvaltnings AB tilldelas 500 tkr för att installera solceller och växelriktare på Fredrika Bremer-gymnasiet.
2. Kultur- och fritidsförvaltningen tilldelas 200 tkr för att installera avläsningsutrustningen Climatcheck på Torvalla ishallar.
3. Utbildningsförvaltningen, Brandbergens förskolor, tilldelas 105 tkr för kompetensutveckling av pedagoger i klimat- och miljöfrågor.
4. Äldreförvaltningen tilldelas 100 tkr som delfinansiering av projektet "Matkassar i hemtjänsten". Medlen ska användas för att minska transportarbetet vid leverans av matlådor i hemtjänsten och för att de transporter som utförs ska ske med elfordon eller på annat vis som minskar utsläppen av växthusgaser.
5. Kultur- och fritidsförvaltningen tilldelas 60 tkr för att ta fram en mental cykelkarta över centrala Haninge.
6. Stadsbyggandsförvaltningen tilldelas 35 tkr som delfinansering för inköp av historiska flygbilder och digitalisering av egna flygfoton och kartor som underlag för arbete med klimatanpassning.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Martina Mossberg (M) och Tobias Hammarberg (L) yrkar bifall till eget förslag från Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna. Annica Hjerling (MP) yrkar bifall till kommunalrådsberedningens förslag. Marie Litholm (KD) yrkar bifall till eget förslag från Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna.

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut; kommunalrådsberedningens förslag och det egna förslaget från Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Kommunstyrelsens beslut

1. Tornberget Förvaltnings AB tilldelas 500 tkr för att installera solceller och växelriktare på Fredrika Bremer-gymnasiet.
2. Kultur- och fritidsförvaltningen tilldelas 200 tkr för att installera avläsningsutrustningen Climatcheck på Torvalla ishallar.
3. Utbildningsförvaltningen, Brandbergens förskolor, tilldelas 105 tkr för kompetensutveckling av pedagoger i klimat- och miljöfrågor.
4. Äldreförvaltningen tilldelas 100 tkr som delfinansiering av projektet "Matkassar i hemtjänsten". Medlen ska användas för att minska transportarbetet vid leverans av matlådor i hemtjänsten och för att de transporter som utförs ska ske med elfordon eller på annat vis som minskar utsläppen av växthusgaser.
5. Kultur- och fritidsförvaltningen tilldelas 60 tkr för att ta fram en mental cykelkarta över centrala Haninge.
6. Stadsbyggandsförvaltningen tilldelas 35 tkr som delfinansering för inköp av historiska flygbilder och digitalisering av egna flygfoton och kartor som underlag för arbete med klimatanpassning.

Reservationer

Martina Mossberg, Alexandra Anstrell, Sven Gustafsson - samtliga (M), Tobias Hammarberg (L), Pia Lublin (L) och Marie Litholm (KD) reserverar sig mot beslutet.

Expedieras: Akt

För verkställighet: KSF, KoF, SBF, UBF, ÄF, Tornberget

För kännedom: Frida Nordström, Berit Pettersson

Eget förslag

§ 26
Kommunstyrelsen
2015-11-23

Fördelning av klimatmiljon
Fördelningen av Klimatmiljonen är en viktig förstärkning av kommunens miljöarbete. Det är roligt att se att många bra ansökningar har kommit in. Bedömningen av ansökningarna ska ske i linje med Haninge Kommuns energi och klimatstrategi. Den har som syfte att ge en samlad bild av kommunens arbete för att minska utsläppen av växthusgaser genom att minska energianvändningen och öka andelen förnybar energi. Även om Transporter och hållbart resande är ett prioriterat åtgärdsområde har vi svårt att se hur arbetet med en mental cykelkarta uppfyller kriterierna för att ta del av Klimatmiljonen och på så sätt bidra till något av uppsatta mål.

Vidare finner vi ansökan "Matkassar inom hemtjänsten" som verkar vara ett innovativt och intressant projekt. Det är dock idag ett problem att befintligt avtal med leverantör av mat till hemtjänstkunder har gått ut och ingen ny upphandling har skett, varpå vi vill framföra vår oro för dessa personer och för deras matglädje och matupplevelser nu och framöver. Haninge kan mer inom detta område.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- I enlighet med kommunstyrelseförvaltningens förslag på att sats 1-4 samt 6 samt att avslå att-sats 5
- Uppdrar åt kommunstyrelseförvaltningen att återkomma med förslag om fördelning av resterande medel

Martina Mossberg (M) Tobias Hammarberg (FP) Marie Litholm (KD)

Haninge kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

22 februari 2017
Dnr KS 2017/123

Kommunstyrelsen

Återrapportering av klimatmiljonen 2016

Sammanfattning
Kommunstyrelsen beslutade 2015-11-23, § 300, att tilldela kultur- och fritidsförvaltningen, stadsbyggnadsförvaltningen, utbildningsförvaltningen, äldreförvaltningen och Tornbergets fastighetsförvaltning AB medel från klimatmiljonen 2016 för att genomföra åtgärder som bidrar till att uppfylla Haninge kommuns klimat- och energistrategi. Förvaltningarna har på olika sätt redovisat hur de tilldelade medlen använts och nedan följer en sammanfattning.

Kultur- och fritidsförvaltningen tilldelades 200 tkr för att installera avläsningsutrustningen Climatcheck på Torvalla idrottsplats. Idrottsplatsen består av två ishallar, en byggnad med åtta omklädningsrum inklusive personalutrymmen, kallgarage för uteutrustning, varmgarage för maskinpark samt diverse små fastigheter tillhörande skola och föreningsliv, samt ett friidrottsfält med en fullstor gräsplan, en grusplan och en fullstor uppvärmd konstgräsplan. Detta gör Torvalla idrottsplats till en stor användare av energi. Med medlen från klimatmiljonen har en driftdator med funktionerna avläsning av energianvändning och statistikinsamling samt nya givare för att kunna följa energianvändningen köpts in. Detta har resulterat i att energianvändningen minskat under året, trots att öppettiderna utökats. Personalens kunskaper och behov av vidare utbildning i driftsfrågor undersökts och en utbildningsinsats kommer att genomföras.

Kultur- och fritidsförvaltningen tilldelades 60 tkr för att ta fram en mental cykelkarta över centrala Haninge. På uppdrag av kultur- och fritidsförvaltningen har dansaren, koreografen och styrelseledamoten i cykelfrämjandet, Anna Asplind, tagit fram ett material som visualiserar hur det känns att cykla i Handen. Under tre månaders tid företog hon ett flertal cykeldèrive (en slags teknik som fokuserar på flöden i staden) i området för att inhämta kunskap om och kroppslig erfarenhet av platsen. I denna kartering var utgångspunkten cyklistens upplevelse, snarare än den fysiska miljöns utformning. Arbetet resulterade i sex kartor över Handen. Under hösten 2016 presenterades materialet i sin helhet för förtroendevalda och tjänstepersoner i kommunen. Kartorna kan användas

som ett planeringsunderlag och kommer att läggas in i kommunens web-GIS (CSM) under våren 2017.

Stadsbyggandsförvaltningen tilldelades 35 tkr som delfinansering för inköp av historiska flygbilder och digitalisering av egna flygfoton och kartor som underlag för arbete med klimatanpassning. Förvaltningen har köpt ekonomiska kartor från ca 1950-tal och 1980-tal som ska läggas in i kommunens webGIS (CSM). När kartorna lagts in kommer de bland annat att användas för att se om strandlinjen förflyttats, vilket i sin tur kan nyttjas för att exempelvis lokalisera skredriskområden. Materialet kan också användas för att lokalisera möjliga framtida översvämningsområden. Arbetet beräknas vara klart i slutet av 2017.

Utbildningsförvaltningen, Brandbergens förskolor, tilldelades 105 tkr för kompetensutveckling av pedagoger i klimat- och miljöfrågor. 20 pedagoger har gått en tvådagarsutbildning på temat. Efter utbildningen har utbildningsledaren besökt förskolorna och gett respons på verksamhetens arbete. Övriga pedagoger har haft en utbildningsdag på utbildningsförvaltningens återbrukscentrum Kremima. Utbildningsinsatsen har givit pedagogerna ökade klimat- och miljökunskaper, men framförallt har pedagogerna fått verktyg att omsätta dessa kunskaper i den pedagogiska verksamhe-ten. Förskolebarnen har fått en ökad medvetenhet kring energianvändning, koldioxidutsläpp, fotosyntes och kretslopp. Tillsammans med Kremima har Brandbergens förskolor ställt ut delar av sitt verksamhetsmaterial på Skolforum 2016.

Äldreförvaltningen tilldelades 100 tkr som delfinansiering av projektet ”Matkassar i hemtjänsten”. Projektet har också finansiering från Vinnova och genomförs i samarbete med Lidköpings kommun. Syftet med projektet är att utveckla idén om snabblagade och enkla måltider för hemtjänsten. Projektet tilldelades medel från klimatmiljonen för att minska utsläppen från mattransporterna. I den ursprungliga ansökan till klimatmiljonen var tanken att transporterna skulle utföras med elfordon. Detta visade sig vara praktiskt svårt att genomföra. Projektledningen valde i stället att använda en befintlig verksamhet, Montex, för att leverera matkassarna till hemtjänsten eftersom de dagligen hämtar matlådor för vidare leverans. Vinsten blev då att den totala körsträckan minskade. Inom projektet har också möjligheten att använda klimatvänliga förpackningar till matlådorna undersökts. Projektet kommer att utvärderas och avslutas våren 2017.

Tornberget Fastighetsförvaltning AB tilldelades 500 tkr för att installera solceller och växelriktare på Fredrika Bremergymnasiet. Priserna på solceller har sjunkit kraftigt de senaste åren och fortsätter att falla. Anbudssumman var därför något lägre än förväntat och projektet kostade totalt 1 900 tkr. I december 2016 stod anläggningen klar. Den installerade effekten är 160 kW och den beräknas kunna ge 158 MWh elenergi per år. På stora innetorget har en informationstavla monterats och på denna

kommer producerad elenergi att kunna avläsas. Tornberget planerar att ge personal och elever information om anläggningen under våren 2017.

Kommunstyrelseförvaltningens synpunkter
Kommunstyrelseförvaltningen anser att förvaltningarna använt de tilldelade medlen för de avsedda ändamålen.

Förslag till beslut
Kommunstyrelsen beslutar

1. Återrapporteringen av klimatmiljonen 2016 godkänns.

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (3)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Samhällsutvecklingsavdelningen	2017-02-28	KS 2016/513	
Handläggare			
Sanna Rantamäki, samordnare			

Rapport om arbetet med romsk inkludering i Haninge kommun

Sammanfattning

Regeringen beslutade 2012-02-16 om en långsiktig strategi för att inkludera den romska befolkningen i det svenska samhället. Den 20-åriga strategin (2012 - 2032) ska ses som en förstärkning av minoritetspolitiken som gäller för de fem nationella minoriteterna romer, samer, sverigefinnar, tornedalingar och judar. Strategin är att den rom som fyller 20 år 2032 ska ha samma likvärdiga möjligheter i livet som en icke rom och utgår från de mänskliga rättigheterna.

År 2015 startade Haninge kommuns arbete med romsk inkludering. En utredare med romsk bakgrund anställdes för att inventera vilka behov och vilka insatser som behövdes för att bedriva ett hållbart och långsiktigt arbete i kommunen. 2016 fick Haninge medel från Länsstyrelsen för att bli utvecklingskommun för romsk inkludering. I konceptet ingår en romsk brobyggarutbildning som genomförs på Södertörns Högskola. Sedan i höstas arbetar en man som romsk processledare och en kvinna som romsk brobyggare på enheten för strategisk planering på kommunstyrelseförvaltningen i nära samarbete med kommunens nationella minoritetssamordnare.

Förvaltningens synpunkter

Uppskattningsvis bor det sjuhundra romer i Haninge kommun. Majoritet tillhör gruppen Lovari (Polen och Ryssland). En behovsinventering visade att nästan alla romer i Haninge, av rädsla för fördomar och diskriminering, döljer sin identitet i frågor som gäller bostad, hälsa, utbildning och arbete. Detta får olika konsekvenser. Bland annat saknar många skolor kännedom om antalet elever med romsk bakgrund med den följden att modersmålsundervisningen varit obefintlig i många år samt att läromedel i princip saknas.

I brist på studietradition saknar många vuxna romer en adekvat utbildning, kvinnor i högre grad än män varför kvinnor är i större behov av samhällsvägledning. Tilliten till olika samhällsinstanser och myndigheter är mycket låg. Därför har många romer också lite

information och dålig kännedom om hur t.ex. arbetsförmedlingen fungerar, vilka stöd och program som finns, vilka rättigheter man har i vården i form av tolk och patientsäkerhet.

Efter den genomförda behovsinventeringen där 200 romer i Haninge intervjuades, ett antal stora möten hölls och skapande av arbetsgrupper finns i dag en upparbetad kontakt med kommunens romer. En styrka och en förutsättning är att förvaltningen har möjlighet att arbeta såväl strategiskt som operativt i rollerna som processledare och brobyggare samt att de är en kvinna och en man. Brobyggaren arbetar nära romska elever, deras familjer och skolan. Insatser som att ta in romska praktikanter på en skola har möjliggjort att återigen få igång modersmålsundervisning i romani. Arbetsgrupper, dialogmöten och nätverk med centrala nyckelpersoner är på gång att bildas i skolan, på socialförvaltningens arbetsmarknadsenhet och med arbetsförmedlingen. Att inkludera romer på kommunala arbetsplatser och ordinarie verksamheter är viktigt för att förebygga fördomar och diskriminering. Romer behöver arbeta och möta såväl romer som icke romer och vice versa.

För att nå så många som möjligt på ett effektivt sätt är ett samhällsvägledande videomaterial under produktion. De korta filminslagen kommer att finnas på kommunens romska hemsida och på romani ge information och guidning om hur olika myndigheter och samhällsinstanser fungerar. För att sprida kunskap till kommunens tjänstemän och allmänhet ska digitala och informativa föredrag också göras tillgängliga på hemsidan. Processledare har och kommer att fortsätta föreläsa om romer deras kultur och historia och levnadsvillkor.

Efter många år av rädslor för registrering och osäkerheter i föreningsteknik har Haninges Romska kulturförening fått igång dansaktiviteter. Tillsammans med processledaren planeras ett hälsoprojekt för att förbättra romers hälsa och i framtiden skapa naturliga vårdkontakter. Föreningen kommer att fungera som ett nav i projektet, förhoppningen är även att kulturföreningen på sikt blir organisatoriskt självständig.

Delaktighet och inflytande är a och o i arbetet med romsk inkludering. Utgångspunkten är romers erfarenheter och behov samt att lyssna till deras åsikter. Uppgiften som processledare,

brobyggare och samordnare är att uppmärksamma diskriminering och på sikt ska arbetet leda till att de mänskliga rättigheterna tillgodoses och värna om allas rätt. Ökad kunskap är vägen att gå för alla parter.

Underlag för beslut

- Kommunstyrelseförvaltningens skrivelse 2017-02-20, ”Romsk inkludering”

- Brobyggarrapport 2016

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Rapporten godkänns.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Peter Jemtbring
Näringslivs- och utvecklingsdirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet: KSF

För kännedom: Samtliga nämnder, Sanna Rantamäki, Gregor Kwiek, Rosalia Kwiek, Berit Pettersson

Förvaltning
Kommunstyrelseförvaltningen

Avdelning/Enhet
Samhällsutvecklingsavdelningen

Handläggare
Sanna Rantamäki, minoritetssamordnare

Processledare
Gregor Kwiek

Länsstyrelsen i Stockholm
Strategin för romsk inkludering
Box 22067, 104 22 Stockholm
Regeringsgatan 66

Romsk inkludering

Bakgrund
År 2015 startade Haninge kommuns arbete med romsk inkludering. Ambitionen var att i dialog med romer etablera ett romskt samråd. Dialogmöten hölls och ganska snart förstod man att en utredning var nödvändig för att inventera vilka behov och vilka insatser som behövdes för att bedriva ett hållbart och långsiktigt arbete i kommunen. En utredare med romsk bakgrund anställdes för att genomföra en behovsinventering och samtidigt skapa en länk mellan romer och kommunen. Utredaren intervjuade 200 romer, ordnade ett antal stora möten och bildande arbetsgrupper. Arbetet resulterade i en rapport med förslag på åtgärder. Idag finns en upparbetad kontakt med romer och med kommunens tjänstemän. 2016 blev Haninge utvecklingskommun för romsk inkludering. Från hösten arbetar en manlig processledare (den tidigare utredaren) och en kvinnlig romsk brobyggare på enheten för strategisk planering på kommunstyrelseförvaltningen i nära samarbete med kommunens nationella minoritetssamordnare.

Utbildning

Uppskattningsvis bor det sjuhundra romer i Haninge kommun. Majoritet tillhör gruppen Lovari (Polen och Ryssland). Behovsinventeringen avslöjade att nästa alla romer i Haninge döljer sin identitet i frågor som gäller bostad, hälsa, utbildning och arbete. Detta får olika konsekvenser bland annat att många skolor saknar kännedom om elevunderlag med romsk bakgrund. Vissa skolor uppger att de inte har romska elever trots att de har ett stort antal.

Långsiktiga insatser och mätning
Undervisningsmateriel om romer är en bristvara. Länsstyrelsen bok om antiziganism kommer att distribueras under våren och digitalt

handledarmateriel kommer i framtiden att finnas tillgängligt på kommunens hemsida. Brandbergens bibliotek och några skolor i området har redan tagit del av böckerna. Detta är positivt då det ger en signal till romska föräldrar att det i skolor finns en vilja till att förstå och lära sig mer samt ger öppningar till ett samarbete mellan föräldrar och lärare. Föreläsningar om romsk inkludering och romsk historia i videoformat är under produktion. Syftet med digitaliseringen är att allt läromateriel ska vara lättillgängligt för lärare. Löpande informationsmöten kommer att hållas med rektorer och skolpersonal.

Brobyggaren är en central person som arbetar nära romska elever, deras familjer och skolan med den långsiktiga planen att finna en metod för att fånga upp romska elevers behov.

En viktig fråga i skolan är modersmålsundervisningen. En fråga med dubbel problematik. För åtta år sedan erbjöd Haninge modersmålsundervisning i romani men föräldrar upplevde en attitydändring från skolpersonal och andra elever då det framkom att barnen läste romani. Föräldrar slutade anmäla barnen till modersmålsundervisningen. Detta ledde i sin tur till att skolan uppfattade det som att det varken fanns intresse eller elevunderlag för modersmålsundervisning.

För att förebygga rädslor och missförstånd ordnades praktikplatser för kvinnor med romsk bakgrund i en skola med många romska barn. Praktikanterna är öppna med sin identitet och satsningen har resulterat i ett ökat förtroende och Haninge erbjuder från januari 2017 modersmålsundervisning i romani. En annan positiv effekt är att praktikanterna själva visar intresse av att vidareutbilda sig och ännu fler är intresserade om det öppnar sig en arbetsmarknad för romskpersonal på förskolor och skolor.

Resultat kommer att mätas genom utvärdering av de satsningar som görs. Utvärderingen av insatser sker under hösten 2017 tillsammans med romer.

Metodutveckling och utvecklingsbehov

För att belysa romernas behov i utbildningsfrågor behövs samordning mellan lärare, yrkes- och studievägledare, utbildningsförvaltningen och den romska brobyggaren. Målet är att

bilda en arbetsgrupp som för dialog mellan lärare/elev/föräldrar där problem och svårigheter lyfts fram. Steg ett är att ha ett rektorsmöte med en föreläsning om romsk historia och levnadsvillkor. Därefter etableras kontakt med arbetsgruppen. Dialogmöte om utbildningsfrågor planeras till hösten 2017 och beräknas pågå till vinter/vår 2018 med en avslutande utvärdering.

Förväntningar
Våra förväntningar är att integrera romer i kommunens befintliga strukturer. Att få in romsk personal inom skola och förvaltningar ger ökad trygghet och förebygger fördomar åt båda håll.

Arbete

Romska kvinnor boende i Haninge kommun har väldigt lite kontakt med majoritetssamhället. Många vuxna romer har inte fullföljt grundskolan och har därför begränsad utbildning. De flesta kvinnorna över 35 saknar gymnasieutbildning. Intervjuer har visat att kvinnor har större behov av samhällsvägledning än män. Männen känner t.ex. i högre grad än kvinnorna till vad ett CV och ett personligt brev är för något. Det leder till den könsstereotypa fördelningen att männen i bästa fall arbetar med tillfälliga jobb och kvinnorna stannar hemma med barnen. De kvinnor som arbetar gör det vanligast i städbranschen.

Långsiktiga insatser och mätning
Haninge planerar in olika insatser som är specifikt inriktade till romska kvinnor. Brobyggaren har redan idag regelbundna infoträffar för kvinnor där behov ventileras och inventeras. En andra satsning är att medvetandegöra nyckelpersoner på Socialförvaltningen på arbetsmarknadsenheten och AF i Haninge om situationen. Steget därefter är att förmedla kontakt mellan romer/enheten/AF.

För att informera och medvetandegöra romer om vilka stöd och möjliga program som finns i kommunen är ett videomaterial under produktion. Filmerna ska bli en grundläggande introduktion på romani som kommer att finnas tillgängligt på kommunens hemsida.

Vi vill bygga ett nätverk med deltagare från AF, Samordningsförbundet Östra Södertörn, Socialförvaltningen på arbetsmarknadsenheten och romer.

Sedan arbetet började har fyra romska kvinnor anställts på skolor, och en praktiserar på fritidshem. Två romska tjejer praktiserar i kommunhuset, och fyra går kurser eller läser komvuxstudier. En del av satsningarna riktade sig till romska män varav fyra har fått arbete under året.

Att inkludera romer på kommunala arbetsplatser är viktigt för att förebygga fördomar och diskriminering. Romer behöver arbeta och möta såväl romer som icke romer och vice versa. En enkel åtgärd då man exempelvis rekryterar personal till förskolan är att annonsera om att språket romani är meriterande.

Statistik på antalet besökare på hemsidan blir ett mätinstrument. Ett annat är en enkät där vi undersöker om videoklippen som utbildningsmaterial upplevs som nyttig. Utvärderingen av insatser sker under hösten 2017.

Metodutveckling och utvecklingsbehov
Genom infoträffarna har brobyggare och processledare lyckats hjälpa ett femtontal romer med jobbsökning och praktikplatser. Behovet av vägledning och stöd är större än vår kapacitet. Förhoppningen är att ovannämnda nätverk får fram kontaktpersoner med spetskompetens i frågan och som avsätter tid för de insatser som måste till. Både AF i Haninge och Samordningsförbundet har visat ett starkt intresse. Ett infomöte med romerna planeras in under våren för att berätta om MIA-programmet, en metod att leda personer närmare arbetsmarknaden.

Förväntningar
Förväntningarna är att vårt samhällsvägledande videomaterial på romani och nätverket leder till kunskapsspridning såväl till romer som till de nyckelpersoner som arbetar med information och insatser inom arbetsmarknads- och utbildningsområdet.

Socialtjänsten

En arbetsgrupp bestående av brobyggaren, processledaren och en utredare från socialförvaltningen har bildats för att enklare kunna hantera romska ärenden. Processledaren har hållit föredrag om

romers historia och levnadsvillkor samt om kommunens arbete med romsk inkludering för tjänstemän på socialförvaltningen.

Långsiktiga insatser och mätning
Löpande få fram informationsmaterial som kan användas av tjänstemän samt hålla informativa föredrag. Digitala föredrag kommer att läggas ut på hemsida. Statistik på datatrafik samt att hemsidesbesökare ges möjlighet att svara på en enkät är ett mätinstrument. Utvärderingen av insatser sker under hösten 2017.

Metodutveckling och utvecklingsbehov
Under våren 2017 besöker Socialstyrelsen Haninge kommun för att hålla en utbildning om romska frågor. Kontaktpersoner på socialförvaltningen deltar och tillsammans med processledaren avgörs hur kunskapen sprids ner i förvaltningen.

Förväntningar
Många studier och rapporter kopplar den romska kulturen till olika sociala problem. Genom att öka kunskapen och medvetandegöra tjänstemän på socialförvaltningen om romer och romsk kultur förväntar vi oss reducera fördomar.

Hälsa

Med stöd av MUCF (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor) kommer Haninge kommun i samarbete med organisationen Romano Pasos Research Centre och Romska kulturföreningen i Haninge starta ett hälsoprojekt. Syftet är att främja romers hälsa genom förbättrad dialog mellan vårdinstitutioner och romer. Målet är att fler romer ska känna till sina rättigheter, så som tolk och patientsäkerhet, och att vårdcentraler ska få större kunskap om romer och hälsofrågor. Digitalt utbildningsmaterial och trycksaker kommer att produceras.

Långsiktiga insatser och mätning
Projektledaren för hälsoprojektet håller regelbundna träffar med romer för att lyssna in vilka behoven är samt informera om vilka rättigheter man har i vården. Projektet utvärderas gemensamt med projektdeltagare som mäter ökning av kunskap samt bemötande på ex vårdcentraler. Utvärderingen av insatser sker under vinter 2018.

Metodutveckling och utvecklingsbehov
På vårdcentraler kan man hitta information på olika språk. Ibland genom hänvisningar med olika nationalitetsflaggor. Allt som oftast saknas den romska flaggan i dessa sammanhang. Eftersom många romer själva döljer sin identitet är det viktigt att det offentliga gör den synlig. Frågan kommer att lyftas på landstingsnivå.

Förväntningar
Hundratals år av utanförskap och låg tilltro till myndigheter har skapat en stor kunskapsklyfta som kan byggas över genom hälsoprojektet. Romerna kommer förhoppnings få en starkare ställning och slipper dölja sin identitet i kontakt med vården. Förbättrad hälsa och naturliga vårdkontakter är naturligtvis önskvärt.

Civilsamhällets organisering

2012 registrerades en romsk kulturförening i Haninge kommun. Svårigheter med organisering och föreningsstruktur har lett till låg verksamhetsaktivitet. Av rädsla för registrering av medlemmar har föreningen låtit bli att söka verksamhetsbidrag från Kultur och fritidsförvaltningen (KOF). Dock har KOF nu förklarat att dessa medlemsuppgifter inte är synliga för allmänheten och föreningen har omvärderat sitt beslut att ansöka.

I samarbete med processledare har föreningen fått igång aktiviteter. Idag bedrivs danskurser för såväl romska som icke romska barn. Kommunen stödjer med lokaler. Danskurserna har två mål, det ena är att föreningen lär sig att organisera aktiviteter. Det andra är att deltagarna tillsammans lyfter och stärker romsk kultur. Föreningen har framträtt med dans och musik under Haningedagen. Många ungdomar visade intresse av att lära sig den romska dansen. En kontakt mellan föreningen och andra kulturaktörer i kommunen har etablerats.

Långsiktiga insatser och mätning
En studiecirkel i föreningsteknik planeras in med NBV (Nykterhetsrörelsens bildningsverksamhet) för att Romska kulturföreningen på sikt ska bli organisatoriskt självständig då den också kommer att fungera som ett nav för romer i Haninge.

Föreningen kommer även att vara representerad i ett romskt samråd.

För att säkerställa delaktighet och inflytande ordnas under våren 2017 ett dialogmöte mellan politiker och romer boende i Haninge kommun. Därefter sker ett samrådsmöte tillsammans med föreningens representant och förvaltningsrepresentanter. Ett digitalt forum kommer att öppnas där man kan ställa frågor. Forumet riktar sig både till romer och till tjänstemän.

Mätbara resultat mäts genom digital statistik samt genom uppföljning med föreningen.

Metodutveckling och utvecklingsbehov
På sikt ska en arbetsgrupp för att synliggöra romsk kultur bildas. Gruppen består av romer och företrädare från KOF. Ett förslag är bland annat att ha en romsk hörna på biblioteken.

Förväntningar
Att kulturföreningen får så mycket föreningskunskaper och erfarenheter att de på sikt klarar av att styra sig själv.

Bostad

Bostadsfrågor har inte hanterats under 2016 men det planeras en utredning om läget under hösten 2017. Utredningen sker i intervjuform. Resultatet avgör vilka åtgärder som behövs samt hur det ska kommuniceras.

Erfarenheter från pilotkommunerna

Alla pilotkommuner hade föreläsningar som metod för att sprida kunskap om romer. Detta är något som Haninge tagit till sig. Att ringa in och bearbeta nyckelpersoner är också ett bra sätt för att driva viktiga frågor vidare.

Göteborgs projekt *Rom san?* är ett gott exempel för att öka kunskapen om romer.

Luleås arbete med den romska föreningen är ett bra sätt att inkludera romer i arbetet.

Helsingborgs kommun arbetade både strategiskt och operativt. Både processledaren och brobyggaren är placerad på enheten för strategisk planering inom kommunen vilket är bra.

Arbeta rättighetsbaserat

Delaktighet och inflytande är a och o i vårt arbete med romsk inkludering. Vi måste utgå från romers erfarenheter och behov samt lyssna till deras åsikter. Vår uppgift som processledare, brobyggare och samordnare är att uppmärksamma diskriminering och på sikt ska vårt arbete leda till att de mänskliga rättigheterna tillgodoses och värna om allas rätt. Ökad kunskap är vägen att gå för alla parter.

Hur kan Länsstyrelsen i Stockholm stödja vårt arbete

Att sprida kunskapen om minoritetslagen tar mycket tid. Det behövs metoder för att på bredfront förankra lagen i kommunen och dess olika verksamheter. Detta är något som kanske Länsstyrelsen skulle kunna stödja med. Vi skulle också behöva synliggöra MR-standard och vilka skyldigheter de medför för en kommun. MR-utbildningar liknande den som hölls med utbildningsföretaget Emerga och möten då alla utvecklingskommuner träffas är mycket bra. De skulle kunna kompletteras med att Länsstyrelsen/Emerga avsätter tid för varje enskild då situationen ser så olika ut i respektive kommun. Det vore bra att få bolla, dra upp strategier och metoder för att implementera våra lärdomar och erfarenheter i vår egen kommun.

Vi föreslår också att Länsstyrelsen i Stockholm bjuder in utvecklingskommuner och de myndigheter som arbetar med romsk inkludering för att mer samordnat utbyta information, erfarenheter och arbetssätt.

Med vänlig hälsning

Sanna Rantamäki
Minoritetssamordnare

sanna.rantamaki@haninge.se

Haninge kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

10 januari 2017

Dnr KS 2017/29

Strategisk planering
Sanna Rantamäki

Skolverket
Lena Åhlander
Flemminggatan 14
106 20 Stockholm

Verksamhetsrapport Brobyggare i Haninge kommun
Period: 160901–161231

Brobyggarens arbetsstruktur

I september anställdes Rosalia Kwiek som brobyggare i Haninge kommun. Brobyggaren är placerad på enheten för Strategisk planering i kommunstyrelseförvaltningen. På samma enhet finns samordnaren för nationella minoriteter och projektansvarig för romsk inkludering. Samordnaren, processledaren och den romska brobyggaren har ett nära samarbete. Brobyggaren har möjlighet till daglig vägledning från processledaren för romsk inkludering och samordnaren för nationella minoriteter. Handledning sker två dagar i vecka. 50 % av veckans arbetstid avsätts till studier för brobyggarkursen på Södertörns högskola.

Varje torsdag träffas hela arbetslaget för romsk inkludering med enhetens planeringschef för avstämning och för råd och stöd i arbetet som bedrivs.

Brobyggaren har en loggbok där hon veckovis för in de uppgifter som utförs. Loggen används för att synliggöra arbetet och för att säkerställa en rimlig balans mellan arbete och studietid.

Genomförandet

Inledningsvis fick brobyggaren en introduktion till kommunens struktur och målområde, samt en introduktion till arbetet inom romsk inkludering. Arbetet med den uppsökande verksamheten påbörjades och kommer stegvis öka under processens gång.

Under oktober månad har brobyggaren haft informationsträffar med romer i Haninge för att få igång arbetet med sociala, utbildnings- och hälsofrågor. Brobyggarens roll under informationsträffarna är att vara en länk som inhämtar information från romer men också informerar romer om olika samhällsinstanser och system.

Vid ett av mötena dök det upp att det finns ett starkt behov av modersmålsundervisning men också att det finns en stor rädsla för att barnen kommer att behandlas annorlunda om det skulle framkom att de är romer. Önskemålet var att sätta igång en process för modersmålsundervisning men att man samtidigt skulle ta hänsyn till rädslorna.

Brobyggaren har tillsammans med processledaren påbörjat en dialog med skolorna i frågan. Målet är att skapa en medvetenhet om problematiken hos lärare och skolledning. Denna

Postadress 136 81 Handen
Besöksadress Rudsjöterrassen 2
Telefon Växel: 08-6067000 Direkt: 08-6068873
Fax/e-post sanna.rantamaki@haninge.se
Bankgiro

dialoginsats har redan nu lett till att en del föräldrar känner sig bekvämare och tryggare med att anmäla sina barn till modersmålsundervisning.

En rekryteringsprocess för att hitta en modersmålslärare sattes också igång under oktober. Att brobyggaren hör till enheten för strategisk planering är mycket bra då de svårigheter och problem som lyfts fram på informationsmöten oftast måste åtgärdas på strategisk nivå.

Under november månad kontaktade brobyggaren skolor för att undersöka i vilken grad skolor bedrev undervisning om romer. Några skolor informerade att de har påbörjat undervisning på

lågstadiet, och att de gärna vill ha mer material för fortsatt arbete. Brobyggaren kommer tillsammans med processledaren arbeta fram en plan för att i högre grad få till undervisning om romer på skolor i Haninge kommun. Genom ökad kunskap förebyggs fördomar och diskriminering.

Resultat

Informationsträffarna involverade till en stor del romska kvinnor med det positiva resultatet att en del tagit kontakt med enheten för arbetsmarknad. Den kontakten har i sin tur och lett till en praktikplats på en fritidsgård, en annan på en cafeteria och en tredje kvinna har fått anställning på en skola där en stor del av kommunens romer bor. Kontakten med enheten för arbetsmarknad och skolor är strategiskt viktig. Syftet är att ändra strukturer och skapa en mer verklighetsförankrad syn på romer på arbetsplatser och i skolan.

Rekrytering av modersmålslärare är genomförd. Läraren skriver avtal i januari 2017. Planen är att bygga upp en långsiktig och hållbar strategi för modersmålsundervisningen. Processledaren kommer att finnas tillgänglig som handledare var fjortonde dag samt att läraren kan vända sig till språkrådet om det uppstår språkliga frågor.

Dialog med skolor har förutom rekrytering av modersmålsläraren lett till ökad trygghet för föräldrar. Föräldrar har informerats om att det finns möjlighet att få undervisningsstöd på romani och en anmälningsprocess påbörjades under december 2016.

En del av arbetet i skolfrågorna rörde sig om att hitta lämpligt undervisningsmaterial för modersmålsundervisning och en stödstruktur till modersmålslärare. Undervisningsmaterial om romer för ÅK 7-9 finns nu i kommunen och ett möte är inplanerat med grundskoleförvaltningen.

Utmaningar

Utmaningarna i arbetet med romsk inkludering är många. Att arbeta mot fördomar och stigma, att få färre romer att dölja sin identitet med mera.

Praktiska utmaningar i arbetet är till exempel att boka mötestider. Om en tjänsteman, som är involverad i arbetet och kanske till och med är en nyckelperson, missar ett viktigt möte är det svårt att hitta ny tid.

En annan utmaning är att skolpersonal kan känna sig otrygga i att lyfta fram problem som romska barn kanske har på sina skolor, med risk för att barnen ska bli utpekade. Dessa barns omständigheter skiljer sig åt på grund av historiskt utanförskap. Därför har man under informationsträffarna pratat med föräldrarna för att reda ut vilka behov som finns för att sedan ta diskussionen i förvaltningar. Processledaren i sin tur förbereder presentationer till de ansvariga förvaltningarna för att reda ut på vilken sätt man kan öka kommunikationen och minska otryggheten för skolpersonal.

Ekonomi

Medlen för utbildning av romsk brobyggare har oavkortat gått till brobyggarens lön.

Haninge 2017-01-10

Berit Pettersson
Planeringschef

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (2)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Samhällsutvecklingsavdelningen	2017-03-01	KS 2015/464	
Handläggare			
Rune Andersson, Näringslivsstrateg			

Rapport angående uppdrag att utveckla Årsta slott och verksamheten där

Sammanfattning

Under 2015 arbetade en politisk styrgrupp med ett uppdrag att utveckla Årsta slott och verksamheten där. Styrgruppen rapporterade till kommunstyrelsen vid sammanträde 2016-02-01, § 28 och kommunstyrelsen beslutade enligt nedan.

1. Rapporten godkänns
2. Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att påbörja arbetet med förverkligande av konsulternas huvudförslag med de föreslagna kompletteringarna i fråga om konferens, hotell med upplevelseinriktning samt bostäder i slottets närområde
3. Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att säkra rutiner och klargöra beslutsvägar mellan berörda parter för att säkerställa att detta fungerar bra
4. Ovanstående arbete återrapporteras till kommunstyrelsen under första kvartalet 2017
5. Styrgruppen entledigas från sitt uppdrag.

Förvaltningens synpunkter

I enlighet med kommunstyrelsens beslutspunkt 4 ovan har kommunstyrelseförvaltningen utarbetat en rapport angående beslutspunkterna 2 och 3, vilken redovisas i särskild tjänsteskrivelse

Underlag för beslut

Kommunstyrelseförvaltningens skrivelse 2017-02-28, ”Rapport angående uppdrag att utveckla Årsta slott och verksamheten där”
PM Årsta slott sommaren 2016 Kultur och fritid
Rapport museivåningen juli 2016 Elin Engström (Dnr KOFN 2016/140)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Rapporten godkänns.

Bengt Svenander
Kommundirektör

Peter Jemtbring
Näringslivs- och
utvecklingsdirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunstyrelseförvaltningen

För kännedom: Kultur- och fritidsnämnden, Ekonomiavdelningen, Samhällsutvecklingsavdelningen, Tornberget

Haninge kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

28 februari 2017
Dnr KS 2015/464

Samhällsutveckling
Rune Andersson

Kommunstyrelsen

Rapport angående uppdrag att utveckla Årsta slott och verksamheten där

Bakgrund
Kommunstyrelsen antog vid sitt sammanträde 2015-03-06 (§ 72) ”Direktiv för fortsatt uppdrag om att utveckla Årsta slott och verksamheten där”. I beslutet tillsattes en politisk styrgrupp och direktiven kompletterades med uppdrag att göra en analys av hur det kulturhistoriska värdet med anknytning till Årsta slott kan förstärkas och bejakas, att styrgruppen ska kartlägga samtliga gällande avtal mellan kommunen/Tornberget och de hyresgäster som finns på fastigheten, samt att styrgruppen även kan föreslå omedelbara förbättringar för att öka Årsta slotts attraktivitet. Styrgruppen redovisade i december 2015 hur uppdraget genomförts samt förslag till ärendets fortsatta handläggning. Kommunstyrelsen godkände vid sitt sammanträde 2016-02-01 (§ 28) ”Styrgruppens redovisning av uppdrag att utveckla Årsta slott och verksamheten där**”** i nedanstående beslut

Kommunstyrelsens beslut

1. Rapporten godkänns
2. Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att påbörja arbetet med förverkligande av konsulternas huvudförslag med de föreslagna kompletteringarna i fråga om konferens, hotell med upplevelseinriktning samt bostäder i slottets närområde
3. Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att säkra rutiner och klargöra beslutsvägar mellan berörda parter för att säkerställa att detta fungerar bra
4. Ovanstående arbete återrapporteras till kommunstyrelsen under första kvartalet 2017
5. Styrgruppen entledigas från sitt uppdrag

I enlighet med kommunstyrelsens beslutspunkt 4 ovan avger kommunstyrelseförvaltningen nedanstående rapport angående beslutspunkterna 2 och 3. Rapporteringen inleds med redovisning av beslutspunkt 3, som rör den pågående verksamheten, därefter behandlas beslutspunkt 2 och arbetet med den långsiktiga utvecklingen.

Rapportering beslutspunkt 3

> *3. Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att säkra rutiner och klargöra beslutsvägar mellan berörda parter för att säkerställa att detta fungerar bra*

Ett antal möten har genomförts med information och dialog dels inom Haninge kommun (Kommunstyrelseförvaltningen och Kultur- och Fritidsförvaltningen och Tornberget) dels med hyresgäster i Årsta slott, främst restauratören Årsta Slott Gastronomi och Årstasällskapet för Fredrika Bremerstudier, men också med Haninge GK och ägare till närliggande fastigheter, i syfte att diskutera och klara ut eventuella oklarheter rörande kontrakt och andra samverkansfrågor. Resultaten av dessa diskussioner redovisas nedan.

Museiverksamhet och kulturhistoriskt värde
Under diskussioner och genomgångar har ett antal frågor och utmaningar identifierats, vilka förutsätter lösningar för att en fortsatt utveckling av verksamheten vid Årsta slott, såväl museiverksamhet som andra arrangemang, skall vara möjlig. Riktlinjer för användande och tillgänglighet till slottet har förtydligats. Inte minst har Kultur- och fritidsförvaltningen genom inventeringar och analyser med koppling till såväl det kulturhistoriska värdet som andra förutsättningar för verksamheten uppmärksammat ett antal behov som bör åtgärdas, såsom klargörande av ansvarsförhållanden och avtal, skötsel och handhavande av inventarier, säkerhets- och tillgänglighetsfrågor, försäkringsfrågor, med mera. De viktigaste frågorna och åtgärderna sammanfattas i nedanstående redovisning.

Årstasällskapet har under året fått ytterligare inventarier (möbler och konstföremål) genom en donation, vilka placerats i slottets museivåning. Dessa inventarier tillsammans med redan befintliga, såväl i museivåningen som på slottsvinden, har medfört att vissa inventarier som inte har kulturhistoriskt värde eller koppling till slottet eller Fredrika Bremer har avyttrats. För andra inventarier har alternativa placeringar och/eller magasineringsmöjligheter sökts.

För bevarande av slottsmiljöns, slottets och inventariernas värde har de inblandade aktörerna diskuterat skötselplaner och åtgärder. För inventarier och museivåning ska särskild skötselplan upprättas inkluderande såväl städning som inventarieunderhåll som de ovan nämnda föreskrifterna för museivåningens användning. Motsvarande föreskrifter och anvisningar ska finnas även för slottsfastigheten och inventarier i övrigt, som i de fallen ska tillgodoses av hyresgäst(-er) och fastighetsägare i samverkan. Upphandling pågår av konsult som tar fram förslag till skötselplan. Med utgångspunkt från skötselplan ska särskild budget för skötsel och underhåll upprättas.

Restaurang och konferensverksamhet
Samtal har förts och genomgångar gjorts tillsammans med restauratörerna och upprustning av konferensdelen har skett. Under året har en av restauratörerna lämnat verksamheten och den kvarvarande driver verksamheten vidare och en ny kock har anställts. Restauratören arbetar på

att utveckla verksamheten i samarbete med Årstasällskapet och Kultur- och Fritidsförvaltningen för att marknadsföra och profilera slottet som kulturhistoriskt besöksmål och konferenser i historisk miljö.

Slottet som besöksmål
Under sommaren 2016 genomförde Kultur- och Fritidsförvaltningen flera analyser av verksamhet och utvecklingsmöjligheter vid Årsta slott. I en analys av museivåningens utvecklingsmöjligheter analyseras hur museivåningens interiör och utställning av föremål kan disponeras för att aktivt ”musealisera” våningen. I rapporten (*Dnr. KOFN 2016/140*) ges en sammanfattning av museivåningens utvecklingsmöjligheter, förslag på generella åtgärder, en beskrivning av museivåningens olika rum med förslag på rumsspecifika åtgärder samt ett förslag på hur de guidade turerna kan struktureras.

Kultur- och Fritidsförvaltningen gjorde under sommaren 2016 också en analys och utvärdering av främst visningsverksamheten vid Årsta slott. Slutsatsen i rapporten (*PM – Årsta slott sommaren 2016, Utvärdering och utvecklingsmöjligheter*) är att sommarens aktiviteter på Årsta slott visade att slottsmiljön har stor potential som besöksmål för Haningebor och besökare och en tydlig efterfrågan av ökad tillgänglighet till slottet. Kultur- och Fritidsförvaltningen sammanfattar att utökad visningsverksamhet och kvalitetshöjning av museivåningen tillsammans med ett stärkande av hela slottsmiljön som utflyktsmål skulle ge goda resultat och öka slottets värde för Haningeborna. Som en följd av detta utökar förvaltningen visningsverksamheten på slottet under 2017. En marknadsföringsplan har utarbetats i syfte att öka antalet besökare. Guidade visningar kommer att ske dagligen 12 juni-13 augusti i samarbete med Årstasällskapet och Årsta Slott Gastronomi. Kulturhistoriska vandringar i omgivningarna sker alla torsdagskvällar i juli.

Säkerhets- och tillgänglighetsfrågor
För att slottet ska kunna bevaras och utvecklas som kulturhistorisk tillgång och besöksmål har såväl tillgänglighet som säkerhet i fråga om bland annat brand och andra oförutsedda händelser identifierats som nödvändiga områden att förstärka/utveckla. Genomgångar har gjorts och fortsätter tillsammans med brandmyndigheter, länsstyrelsen, med flera, för att identifiera åtgärder som säkerställer att uppgradering kan ske med bevarande av byggnadens kulturhistoriska värde. Likaså har inventarielistor upprättats och försäkringsskyddet för de i slottet förvarade inventarierna uppgraderats. Visst restaureringsarbete av inventarierna har också genomförts genom Kultur- och fritidsförvaltningens regi. Slottet kräver fortlöpande underhåll av inventarier och ytskikt och budgetmedel behöver reserveras för detta liksom för åtgärder för anpassning i fråga om säkerhet och tillgänglighet.

För att säkerställa fortsatt utveckling av den löpande verksamheten har ansvarsfrågor förtydligats med nya avtal och överenskommelser, dels mellan kommunstyrelseförvaltningen och Årstasällskapet, dels mellan Tornberget, Kommunstyrelseförvaltningen och Kultur- och fritidsförvaltningen.

I avtal som upprättats mellan Haninge kommun och Årstasällskapet för Fredrika Bremerstudier regleras ansvarsfrågor rörande nyttjandet. Som bilagor till avtalet har fogats föreskrifter för användningen av museivåningen, som rör säkerhet, skötsel, med mera. Avtalet och dess bilagor syftar till att säkerställa fortsatt utveckling av museiverksamheten och bevarande av de kulturhistoriska värdena i museivåningen.

Rapportering beslutspunkt 2.

> *2. Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att påbörja arbetet med förverkligande av konsulternas huvudförslag med de föreslagna kompletteringarna i fråga om konferens, hotell med upplevelseinriktning samt bostäder i slottets närområde*

I konsultrapporten som låg till grund för kommunstyrelsens beslut angående fortsatt utveckling av Årsta slott rekommenderades att kommunen ska utreda planeringsförutsättningarna enligt PBL för utveckling av hotell/konferens med SPA, handelsträdgård samt bostäder samt att initiera dialog med omkringliggande fastighetsägare.

Informations- och dialogmöten
Under våren och sommaren 2016 genomfördes informations- och dialogmöten med berörda fastighetsägare och andra intressenter. Haninge GK, Haninge Strands golfklubb, Rolf Karlsson och Lars Fröstad blev i deras egenskap av större fastighetsägare i Årsta slotts närområde informerade om WSP-analysen och dess rekommendationer samt om Haninge kommuns beslut och om den fortsatta planeringen. Även övriga intressenter som Årstasällskapet för Fredrika Bremerstudier, restauratörerna i slottet Årsta Slott Gastronomi, besöksnäringen genom Visit Haninge och berörda kommunala enheter/organisationer fick motsvarande information. Samtliga intressenter uttalade en positiv inställning till projektet och dess fortsatta utveckling.

Planeringsunderlag för fortsatt utveckling
Ett första steg att i den kommunala planeringen skapa förutsättningar för utveckling av området i anslutning till Årsta slott togs under 2016 i samband med översiktsplaneringen. I den nya översiktsplan för Haninge kommun som antogs i november (ÖP 2030) anges ett område nordost om Årsta Havsbad som utredningsområde. Utredningsområdet är inte avgränsat i ÖP 2030 men kan även innefatta Årsta slottsfastigheten med omgivningar, vilket kommunstyrelseförvaltningen har i uppdrag att utveckla enligt ovan. Utredningen om planeringsförutsättningarna för bostadsbebyggelse i utredningsområdet har tidigarelagts i samband med uppdraget att utveckla Årsta slott.

För att skapa en översiktlig bild över förutsättningarna för en utveckling i enlighet med det som konsulterna föreslagit och som tillstyrkts av kommunstyrelsen, har kontakter tagits bland annat med Länsstyrelsen. Överläggningar med Länsstyrelsen har genomförts om förutsättningar med hänsyn till riksintressen, naturmiljöfrågor, kulturmiljöfrågor, mm. Inom

området finns såväl kulturhistoriska värden som natur- och rekreationsintressen, varför kommunstyrelseförvaltningen beslutat upphandla konsult för en närmare utredning och framtagande av planeringsunderlag.

Konsultarbetet inleddes under vintern 2016-17 med uppgift att undersöka förutsättningarna för utveckling inom olika delar av området inklusive området runt Årsta slott och särskilt undersöka förutsättningarna för bostadsbebyggelse i området. I arbetet ingår en landskapsanalys som utgår från områdets kulturmiljökaraktär, landskapsrum, naturvärden, mm. I analysen identifieras kulturhistoriska värden och kulturhistoriska samband i landskapet beskrivs. Analysen omfattar, utöver förutsättningarna för bostadsbyggande, även att peka ut möjligheter för förverkligande av planerna rörande utveckling av hotell- och konferensverksamhet med upplevelseinriktning.

Konsulterna ska i uppdraget peka ut möjliga platser för bostadsbebyggelse utifrån såväl kopplingen till slottet och till Årsta havsbad som eventuella intressekonflikter. I redovisningen ingår krav och restriktioner avseende strandskydd, totalförsvarets riksintresse mm, liksom landskapets känslighet och landskapsarkitektoniska analyser. Dessutom redovisas tillgängligheten med avseende på bland annat trafik och kommunikationsaspekter.

Konsulternas arbete avslutas under våren 2017 och med rapporten som underlag avser kommunstyrelseförvaltningen att återkomma om den fortsatta planeringen. I det fortsatta arbetet kommer även de ovan nämnda markägarna och andra intressenter att involveras.

Med ovanstående redovisning anser kommunstyrelseförvaltningen att punkt 4 i kommunstyrelsens beslut 2016-02-01 har fullgjorts.

Haninge kommun

Kultur- och fritidsförvaltningen

29 augusti 2016

Anna Röst
Kulturmiljösamordnare

PM – Årsta slott sommaren 2016. Utvärdering och utvecklingsmöjligheter

Bakgrund

Kulturmiljösamordnare har ansvar för åtagande 9:2 i Kulturpolitiska programmet: *Att samverka med kommunstyrelseförvaltningen och kulturstrateg samt med aktörer på slottet om hur Årsta slott kan tillgängliggöras för invånare och besökare*.

Detta PM avser redovisning av hur jag under sommaren 2016 samverkat med Årstasällskapet för Fredrika Bremer-studier och Årsta Slott Gastronomi för att skapa ökad programverksamhet på slottet, samt reflektioner kring utveckling av verksamheten.

Utförda aktiviteter

- Guidade visningar av slottet, sex tillfällen lördagar och söndagar i juli, i samverkan med Årstasällskapet för Fredrika Bremer-studier.
- Kulturhistoriska vandringar i slottets omgivningar, fyra torsdagskvällar i juli.
- Produktion av folder (vikt A4) om slottet på svenska och engelska (finns på slottet och på biblioteken).
- Produktion av informationsskyltar till slottets trapphus och festvåning på svenska och engelska.
- Produktion av sommaraffisch.
- Utredning om utveckling av museivåningen (utförd av fil. dr Elin Engström i samråd med Anna Röst och Gunnel Stenqvist). Redovisas i separat dokument med dnr. KOFN 2016/140
- Evenemanget *Helt barockt på Årsta slott*, i samarbete med Kristina Nyman, Haninge Riksteaterförening och Årsta slott Gastronomi.

Aktiviteterna har resulterat i en god bild av hur visningsverksamheten fungerar idag, vilka besökare som idag besöker slottet och potential för framtida utveckling för att det kommunägda Årsta slott ska utnyttjas i högre grad av kommuninvånare och besökare.

Postadress 136 81 Haninge
Besöksadress Hurtigs torg 2 Jordbro
Telefon Växel: 08-606 70 00 Direkt 08-606 82 50
E-post anna.rost@haninge.se

Visningsverksamhet – utförande och utvärdering

Utförande och publikantal
De kulturhistoriska vandringarna utfördes av mig (Anna Röst). Vandringarna var ca 3 km långa och pågick i 1,5 timme vardera. De gestaltades som en ”tidsresa” – med start vid runstenen vid parkeringen, via de medeltida ruinerna vid Gamla Årsta, 1600-talets mönstringslada, stormaktstidens slottsbyggnad och slutligen fram till Fredrika Bremers engelska park från 1800-talets mitt. Fokus låg på att se spåren efter personer som i respektive tidsperiod vistats och satt sin prägel på Årsta. Fredrika Bremer behandlades bara mycket kortfattat, i avsikt att locka besökarna till slottsvisningar, där det är stort fokus på Bremer. I vandringarna deltog 7 juli 43 personer, 14 juli 45 personer, 21 juli 27 personer (i 30-gradig värme) och den 28 juli 55 personer. Guidningen utfördes p g a det stora antalet besökare med hjälp av mikrofon på headset.

Visningarna av slottet utfördes vid fyra tillfällen av mig ensam, och vid två tillfällen av mig tillsammans med Gunnel Stenqvist respektive Doris Ågren (Årstasällskapet för Fredrika Bremer-studier). Vid ytterligare tre tillfällen var jag med och assisterade/lyssnade då Årstasällskapets medlemmar höll i guidningen. De fyra guidningarna jag höll i ensam var på lördagar – ett tillägg till Årstasällskapets guidningar som vanligen hålls endast söndagar. Årstasällskapets ordf. var dock närvarande före guidningarna som ”back-up”, i händelse av en mycket stor publiktillströmning. Antalet besökare varierade, de flesta gånger mellan 25 och 50 besökare.

Visningarna på slottet pågick i 1-1,5 timme, och museivåningen samt övriga plan 2 visas (de rum som idag är festvåning). Guidningarna tar upp slottets historia från medeltid till nutid, med tyngdpunkt på Fredrika Bremers liv och verk. De visningar jag själv höll för grupper upp till ca 30 personer varade i ca 1 timme, inklusive frågor från besökarna. Då visningarna utfördes tillsammans med Årstasällskapets medlemmar var grupperna större än 25 personer, och de delades därför mellan två guider. Dessa tog längre tid, upp till drygt 1,5 timmar, både p g a logistik och p g a att Årstasällskapets medlemmar håller en längre föreläsning om Fredrika Bremer. Även de visningar som hölls enbart av Årstasällskapets medlemmar tog drygt 1,5 timme.

Marknadsföring och besökargrupper
Visningar och vandringar annonserades på kommunens webbplats, på Årstasällskapets webbplats, i Mitt I Haninge (webb och tryck), Nynäspostens kalendarium, annons i Parnass, Dagens Nyheters kalendarium samt genom affischering. Handuppräckning vid visningstillfällena visar att Mitt I Haninge är den största informationskanalen för de besökare som kommer.

Besökargruppen var bred, med avseende på ålder, hemvist och förkunskaper/intresse. Flera barnfamiljer från närområdet kom med på de kulturhistoriska vandringarna och en av dem återkom samma helg för en slottsvisning. Någon högre frekvens besökare i ett ungefärligt åldersspann mellan ca 50-80 års ålder kunde observeras, och något fler kvinnor än män kom på visningarna. De flesta besökare är boende i Haninge, men även ett inte obetydligt inslag av besökare från storstockholmsområdet dök upp. Dessa tycktes i högre grad vara

Postadress
136 81 Haninge

Besöksadress
Hurtigs torg 2
Jordbro

Telefon
Växel: 08-606 70 00
Direkt 08-606 82 50

E-post
anna.rost@haninge.se

specialintresserade av kulturhistoria eller av Fredrika Bremer (flera bokcirklar kom) och hade hittat till Årsta slott genom Dagens Nyheters kalendarium eller på andra sätt. På flera av slottsvisningarna kom utländska besökare. De följde med på den allmänna visningen och fick därefter en kortare egen visning på engelska. En besökargrupp som nästan helt saknas är Haningebor med utländsk bakgrund.

Kombinationen av visning av slottet och vandringar i omgivningarna gav resultatet att flera besökare kom på båda typerna av visning samma vecka. Något sällskap deltog två gånger i vandringen.

Feedback från besökare
Framför allt de kulturhistoriska vandringarna var goda tillfällen att prata med besökare ”längs vägen” om besökarnas bild av Årsta slott, synpunkter och önskemål. Många kom med spontana frågor, kommentarer och önskningar.

Den övergripande bilden är att det finns en stor efterfrågan av ”mer Årsta”. Många uttryckte att det finns en bild av Årsta slott som ”kommunens flaggskepp”, ”vår pärla” och liknande uttryck, men att man saknar tillgänglighet till slottet. Flera uttryckte att de gärna vill kunna komma på en spontan utflykt, och ta med t ex långväga gäster för att visa upp ”det finaste” i sitt närområde. Detta är svårt idag, då visningarna av slottet är få, och därmed måste besöket planeras långt i förväg. Bilden stärks av att jag vid många tillfällen hörde lunchgäster fråga i restaurangen efter visningar. Krögarna vittnar om att detta händer dagligen.

Kunskapen om slottets kulturhistoria är ganska liten bland de besökande. Många förknippar Årsta slott med golfklubben och med Fredrika Bremer. Flera påminde om Musikskolans dag som tidigare arrangerades på slottet och vill gärna se den och andra evenemang på slottet. Flera uttryckte positiv förvåning - att de var glada att de hittat till Årsta slott och gärna skulle tipsa andra om visningarna. Flera uttryckte glädje över Årsta slottsstig som ett välkommet tillskott till miljön.

Mindre positiva kommentarer rörde framför allt slottet som övergripande utflyktsmål. Parken är misskött. Det är inte en trevlig utflyktsmiljö med döda alléer, med fontäner och bassänger i ruiner, och med avsaknad av t ex picknickbänkar eller lekytor. Associationen till golfklubben medför att man inte heller har en bild av slottsområdet som utflyktsmål. Det finns en negativ bild av tidigare krögare. Man saknar möjlighet att fika, vilket ju är en viktig faktor på utflyktsmål. Årsta slott gastronomi serverade under en period i sommar kanelbullar (vilka uppskattades, men inte riktigt är ett ordentligt fikautbud), och golfkiosken har ett Delicatoutbud (men lokalen uppfattas som en intern golfangelägenhet).

Utvärdering av visningarna och reflektioner kring utveckling
Det är glädjande att det kommer en bred grupp besökare i stort antal (i relation till visningsutbudet, och utifrån en liten marknadsföringsinsats) till Årsta slott. Årstasällskapet för Fredrika Bremer-studier lyckas väl med att nå en litteraturintresserad målgrupp. Samtidigt kommer en mer allmänintresserad lokal besökare som vill ha en trevlig utflykt och se ”något fint”. Visningarna har varit överfulla. Detta visar att slottet som besöksmål har stor potential att besökas av fler.

Postadress
136 81 Haninge

Besöksadress
Hurtigs torg 2
Jordbro

Telefon
Växel: 08-606 70 00
Direkt 08-606 82 50

E-post
anna.rost@haninge.se

Ett ökat visningsutbud skulle öka antalet spontanbesökare (som söker en utflykt för dagen), och ge synergieffekter för krögaren. En något utökad marknadsföring (exempelvis med radannons på museisidorna i DN) skulle nå även en stor kulturintresserad målgrupp i storstockholmsområdet som redan besökt de stora besöksmålen (Gripsholm, Skokloster o s v) och söker nya upplevelser och utflykter.

För att ett ökat nyttjande av Årsta slott ska bli framgångsrikt och ge en högkvalitativ upplevelse för besökaren krävs dock att man stärker verksamheten efter de förutsättningar och målgrupper som finns.

I sommar var grupperna ofta alltför stora för att uppnå en hög kvalitet och för att hålla en god säkerhetsnivå, för besökarna såväl som för museiinventarierna. Ett utökat antal visningar (med ett max. antal besökare om 20 personer) skulle sprida ut besökarna och sätta Årsta slott på kartan som ett sommarutflyktsmål. Konkurrensen mellan kulturhistoriska besöksmål i Stockholmsområdet är så stor att ett minimum är två dagliga visningar under mitten av juni-mitten av augusti. Med fördel skulle visningarna kunna differentieras så att Årstasällskapet håller längre veckovisa specialvisningar för ”sin” målgrupp – med fokus på Fredrika Bremers liv och verk. Visningar om ca 45 minuter kan hållas för den allmänintresserade besökaren. En utökad visningsverksamhet kräver att Haninge kommun går in med resurser. Årstasällskapet har de senaste åren ideellt utfört allmänna visningar söndagar under sommaren, och det är inte möjligt för föreningen att ta ett större ansvar för visningsverksamheten.

Utredning om museivåningen

Museivåningen behöver uppdateras med avseende på kvalitet, skötsel och säkerhet. De förslag som tagits fram i utredningen om museivåningen; ”Förslag till möblering och utställningstematik” (KOFN 2016/140) syftar till att åstadkomma en långsiktig utställnings- och museiverksamhet samt understödja arbetet med att bevara museivåningens samlingar. Åtgärder utifrån denna utredning planeras i samråd mellan KOF och KSF.

Arbete pågår för att ta fram ett avtal mellan Årstasällskapet och Haninge kommun, i vilket ordnings- och skötselregler samt respektive ansvar ingår. Arbete med att se över den fysiska tillgängligheten pågår också, i samråd mellan Tornberget och KOF.

Helt barockt på Årsta slott

Sön 28 augusti 2016 arrangerade KOF tillsammans med Haninge riksteaterförening en programdag med barockmusik (Romeo och Julia-kören), dans (Pied en l’Air) och klädedräkt (Anna Kjellsdotter, Operan) på Årsta slott. Richard Tellström föreläste om barockens mat och Årsta slott Gastronomi serverade en ”barocktallrik”. Dagen arrangerades för att lyfta fram Årsta som barockslott (byggt på 1660-talet) och därmed bredda bilden av slottet. Evenemanget var fullsatt och uppskattat av publiken.

Årsta slott: besöksmål med potential

Postadress
136 81 Haninge

Besöksadress
Hurtigs torg 2
Jordbro

Telefon
Växel: 08-606 70 00
Direkt 08-606 82 50

E-post
anna.rost@haninge.se

Sommarens aktiviteter på Årsta slott har visat på slottsmiljöns stora potential som besöksmål för Haningebor och besökare. Det finns en tydlig efterfrågan av ökad tillgänglighet till slottet. Utökad visningsverksamhet och kvalitetshöjning av museivåningen tillsammans med ett stärkande av hela slottsmiljön som utflyktsmål skulle ge goda resultat och öka slottets värde för Haningeborna.

Postadress
136 81 Haninge

Besöksadress
Hurtigs torg 2
Jordbro

Telefon
Växel: 08-606 70 00
Direkt 08-606 82 50

E-post
anna.rost@haninge.se

Haninge kommun

Kultur- och fritidsförvaltningen

27 juli 2016
Dnr. KOFN 2016/140

Område Syd,
Information och kunskap
Fil. dr Elin Engström

Haninge kommun
Kultur- och fritidsförvaltningen (KOF)
Kommunstyrelseförvaltningen
Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge

Redovisning av uppdrag angående museivåningen i Årsta slott – förslag till möblering och utställningstematik

Uppdragets bakgrund och genomförande

Mål 9 i Haninge kommuns Kulturpolitiska program är att *”Haninges kulturarv ska bevaras och användas på nya sätt”*. I Kulturpolitiska programmets handlingsplan *Kulturzoomen* formuleras KOF:s åtaganden för detta mål. Åtagande nr 2, där kulturmiljösamordnare är ansvarig, innebär att *”samverka med kommunstyrelseförvaltningen och kulturstrateg samt med aktörer på slottet om hur Årsta slott kan tillgängliggöras för invånare och besökare”*.

Inom ramen för detta åtagande har Fil. dr Elin Engström, sekreterare i Årstasällskapet för Fredrika Bremer-studier, på uppdrag av KOF (Område Syd, Verksamhet Information och kunskap), sammanställt följande översiktliga förslag till hur museivåningens interiör och utställning av föremål kopplade till Fredrika Bremer i museivåningen på Årsta slott kan disponeras. Uppdraget har genomförts under juni-juli 2016 med en tidsåtgång på 80 arbetstimmar.

Uppdraget har utgått ifrån ett *publik-* och *guideperspektiv* och avsett de möbler och föremål som idag finns i museivåningen, främst i ”Fredrika Bremer-salongen” och ”Bremers skrivrum”, samt de föremål som i april 2016 donerats till Årstasällskapet av familjen Ehnemark och ännu ej är utställda. Ytterligare en donation från familjen Ehnemark är aviserad (se bifogat dokument) och hänsyn till denna och ännu inte exponerade föremål bör tas vid planering av nya monterutrymmen. Föremålen kan endast ses vid guidade visningar.

Uppdraget redovisas i form av en kortfattad sammanfattning av museivåningens utvecklingsmöjligheter, förslag på generella åtgärder, en beskrivning av museivåningens olika rum med förslag på rumsspecifika åtgärder samt ett förslag på

hur de guidade turerna kan struktureras. Resultatet har utarbetats i samråd med KOF kulturmiljösamordnare Anna Röst samt Gunnel Stenqvist, ordförande i Årstasällskapet för Fredrika Bremer-studier.

Museivåningens utvecklingsmöjligheter

Årsta slott och dess inventarier ägs av Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge och disponeras genom hyresavtal av kommunstyrelseförvaltningen i Haninge kommun. I museivåningen finns inventarier som ägs av Haninge kommun samt föremål och möbler med koppling till Fredrika Bremer som ägs av Årstasällskapet för Fredrika Bremer-studier, eller är deponerade genom föreningen i museivåningen. Museivåningen tillgängliggörs idag endast via de guidade turer som genomförs på ideell basis av Årstasällskapet för Fredrika Bremer-studier samt, det senaste året, av Haninge kommun, genom kulturmiljösamordnare Anna Röst. Ett avtal mellan kommunstyrelseförvaltningen och Årstasällskapet som förtydligar nyttjanderätten m.m. är under arbete.

Kulturrådet genomförde hösten 2015, på uppdrag av regeringen, en kartläggning av konstnärshem eller museer kopplade till enskilda konstnärskap som är av stort kulturhistoriskt intresse (Kulturrådet 2016). Årstasällskapet för Fredrika Bremer-studier var respondent och besvarade enkäten i samråd med Anna Röst, Haninge kommun. Uppdraget redovisades till regeringen 31 mars 2016. Årsta slott föll utanför en närmare granskning, då enbart 27 verksamheter bedömdes uppfylla International Council of Museum, ICOM:s följande etiska regler för vad som definierar ett museum:

- Permanens (en självständig fast verksamhet, långsiktig planering)
- Öppethållande (fritt öppethållande, regelbundenhet, grad av gruppvisningar)
- Samlingsarbete (dokumentation, bevarande, kunskapsutveckling)
- Pedagogik (visningar, skolsamarbeten, andra pedagogiska samarbeten)

Utredningen förtydligar att verksamheter som hamnat utanför kartläggningen mycket väl kan uppfylla kriterierna framöver, då verksamheter utvecklas och förändras (Kulturrådet 2016:9). Efter kontakt med statssekreteraren i kulturdepartementet i denna fråga har f. departementsrådet och ordf. i Årstasällskapet, Gunnel Stenqvist tillställt departementet en skrivelse och tillsammans med Anna Clara Acevedo, politisk sekreterare i Haninge kommun, uppvaktat departementet för att kommentera kartläggningens snäva kriterier samt argumenterat för att Årsta slott ska pekas ut av regeringen som ett konstnärshem av stort kulturhistoriskt intresse. Skrivelsen (med dnr. KU2016/01473/KL) bifogas denna rapport.

Följande översiktliga förslag till hur museivåningens interiör och utställning av föremål kan disponeras tar utgångspunkt i ICOM:s kriterier för att aktivt ”musealisera” våningen. De föreslagna åtgärderna syftar till att i första hand stärka kriterierna permanens och samlingsarbete för att åstadkomma en långsiktig utställnings- och museiverksamhet samt understödja arbetet med att bevara museivåningens samlingar. Museivåningens olika rum är idag delvis övermöblerade

med flera trånga utrymmen. För att uppnå en mer permanent museal lösning, är det nödvändigt att arrangera och eventuellt omplacera de utställda möblerna, bland annat för att öka tillgängligheten och brandsäkerheten i våningen. Vidare är fler permanenta montrar för museivåningens föremål en nödvändighet både ur ett besökar- och ett bevarandeperspektiv. Att markera ömtåliga möbler eller skärma av möblemang med rep, har främst det bevarande syftet att skydda den känsliga miljön, men syftar även till att förstärka upplevelsen av hela våningen som ett musealt rum. Med detta sagt, är en sådan musealisering av våningen inte enkel, interiören är kraftigt ändrad ett flertal gånger och det är viktigt att inte ge sken av att det Årsta slott som besökarna möter idag är ett autentiskt barockslott eller Fredrika Bremers orörda konstnärshem. Snarare är det Gustaf Cedergrens renovering under tidigt 1900-tal som är det samlade intrycket av museivåningens och slottets övriga rum, en renovering som dessutom innebar att rummen inreddes i olika historiska stilar (Stenqvist & Furuland 2012:10-14). Genom detta besitter dock Årsta slott, och museivåningen i synnerhet, en utmärkt möjlighet att visa på kulturarvet som föränderlig process i en ständig dialog mellan det historiska och det framåtriktade.

I kulturrådets kartläggning påpekas hur konstnärshem både nationellt och internationellt företrädesvis representerar en homogen, manlig grupp konstnärer, som delvis speglar tidigare generationers definitioner av framstående konstnärskap (Kulturrådet 2016:9, 22). Därtill är andelen personmuseer över kvinnor få i jämförelse med dess manliga motsvarighet (Linder 2015). Därmed är det angeläget att skapa förutsättningar för att på ett permanent sätt visa så stor del samlingarna kring Fredrika Bremer som möjligt, en prioritering som påverkar valet av och placeringen av möbler och montrar i museivåningen.

Aktuell forskning visar även hur personmuseer inte sällan gestaltar inneboende maskulinitetsideal genom att framhäva entreprenörskap, äventyrlighet eller vetenskapligt geni som uteslutande manliga egenskaper. Att personlig framgång så starkt samman-kopplas med detta maskulinitetsideal har även konsekvenser för hur personmuseer över kvinnor gestaltas. Exempelvis förminskas en så framstående författare som Selma Lagerlöf på konstnärshemmet i Sunne genom att ensidigt gestaltas som en osjälvständig sagotant (Linder 2015). Fredrika Bremers liv och gärning är mångfacetterad och på många sätt banbrytande. Efter en uppväxt i en högst begränsande borgerlig miljö på Årsta slott och i Stockholm, etablerar hon sig med tiden som den svenska romankonstens moder och den svenska kvinnorörelsen portalgestalt. En van resenär och reporter, fredsaktivist, miljöaktivist, konstnär, socialreformator och banbrytande när det gäller utbildning för kvinnor och skola för alla barn. De många föremål som visas i museivåningen har möjlighet att visa på alla dessa dimensioner hos Fredrika Bremer. Hur föremålen arrangeras och tematiseras bör således ha det specifika syftet att förstärka och tydliggöra hennes mångsidiga liv och gärning.

I kulturrådets kartläggning framhålls slutligen hur personmuseernas hållbarhet påverkas av dess finansiering. Verksamheter som bedrivs genom ideella föreningar ger en ökad delaktighet och inkluderar fler, vilket har många positiva effekter. Verksamheter som av ekonomiska skäl helt drivs av ideellt arbete är dock sköra

eftersom den är beroende av att föreningen inte tappar engagemanget. Kartläggningen konstaterar att det över tid kan vara svårt att i alltför stor utsträckning driva ett personmuseum av stort nationellt och internationellt intresse på ideell basis (Kulturrådet 2016:23f). Årsta slott disponeras av Haninge kommun och museiverksamheten drivs idag i samarbete med Årstasällskapet för Fredrika Bremer-studier, som under lång tid på ideell basis byggt upp samlingen av föremål och möbler och bedrivit verksamhet med koppling till Fredrika Bremer. Det är angeläget att det avtal mellan kommunstyrelseförvaltningen och Årstasällskapet som förtydligar nyttjanderätten m.m. även bör specificera hur samarbetet kring museivåningens samlingsarbete, såsom vård av möbler och föremål, bör se ut.

Generella åtgärder

Utifrån ett bevarandeperspektiv och för att museivåningen skall kunna användas på nya sätt i en mer permanent utsträckning är flera generella åtgärder nödvändiga:

- Årsta slott är idag otillgängligt för personer med funktionsvariationer. Det bör utredas vilka åtgärder som kan vidtas för att göra slottet mer tillgängligt och minska skaderisken. Ett exempel är att det är önskvärt med någon form av ledstänger i trapphuset, där avsaknaden av sådana idag utgör en skaderisk.
- Brandsäkerheten i museivåningen bör utredas och rummen bör märkas med nödutgångsskyltar.
- Larm och låsanordningar på fler av museivåningens dörrar bör ses över. Säkerhetsansvarig och konservator bör utreda möjligheten att byta ut låsen i dörrarna mellan övre hallen och in mot ”Gobelängsalongen” samt in mot stora matsalen, så att dörrarna är låsta från övre hallen men alltid möjliga att öppna inifrån rummen. Även dörren mellan badrummet och lilla matsalen bör ses över på samma sätt, så att dörren är låst från lilla matsalen men alltid möjlig att öppna inifrån badrummet. Museivåningens föremål visas endast vid guidade turer, oftast av en ensam guide, samtidigt som slottet är öppen för allmänheten genom restaurangens verksamhet på nedre plan. Därför är det önskvärt att dörrarna mot den över hallen kan hållas låsta under guideturen men av utrymningsskäl alltid vara möjliga att öppna inifrån ”Gobelängsalongen” och stora matsalen. Genom detta kan museivåningens övriga dörrar vara öppna under guideturerna och besökare och personal även tryggt lämna väskor i gobelängsalen under guideturen. Eftersom restaurangen nyttjar stora och lilla matsalen samt orientaliska rummet för olika evenemang är det motiverat att även samma låsanordning monteras på dörren mellan badrummet och lilla matsalen, så att museivåningen kan hållas låst även om dörrarna mot stora matsalen är öppen.
- Konservator bör utreda skicket på textilier och mattor i museivåningens samtliga rum. De äldre mattorna i rummen (med undantag för Bremers salong) bör flyttas till annan förvaring. Den idag ovanliggande skyddsmattan bör ersättas med en för våningen specialanpassad matta i Bremers salong och specialist bör tillfrågas om lämpligaste lösningen för övriga rum.

- Möbler som står fria i museivåningens olika rum bör markeras med skyddsband och invid lösa föremål bör det placeras skyltar med texten ”rör ej”.
- Utställda föremål i museivåningens samtliga rum och montrar bör markeras med en föremålsbeskrivning. Det är även önskvärt att föremålslistor sammanställs och finns tillgängliga för utlån under guideturerna.
- De vita klaffstolarna som står uppställda i Fredrika Bremer-salongen bör ersättas av bärbara vita museistolar som förvaras i ”Gobelängsalongen”.
- Möbler som för museivåningens bästa nyttjande i dagsläget behöver placeras på annan plats bör inte avyttras utan förvaras på lämpligt sätt så att det sammanhållna kulturarvet som Årsta slotts interiörer utgör kan förvaltas långsiktigt.

Museivåningens möblering

”Gobelängsalongen”

”Gobelängsalongen” används idag som ett blandat förvaringsrum. Här ställer Årstasällskapet även ut de böcker och tidskrifter som är till försäljning vid de guidade turerna. För att rummet skall kunna ha flera användningsområden i samband med guideturerna föreslås en ommöblering. Genom denna kan Årstasällskapets fortfarande erbjuda sina publikationer till försäljning, men möjliggör även att besökare och personal kan sitta och läsa referenslitteraturen i rummet. Det är även önskvärt att guidegruppen på ett säkert sätt kan lämna väskor och ytterkläder här under guideturen, samt att museistolarna kan förvaras här.

Förslag på åtgärder:

- Konservator bör utreda skicket på de vävda tapeterna samt om dess nedre delar bör skyddas med plexiglas.
- Pianolan, som dominerar utrymmet i rummet, har ingen anknytning till Årsta slott och kan avyttras.
- Stolarna med läderdetaljer bör flyttas ur rummet.
- Bremers bokskåp med innehåll bör flyttas till Bremers skrivrum.
- Soffgruppen i Karl Johan-stil bör flyttas ur rummet.
- Nyrokokomöbeln (tillhörande Årstasällskapet, idag placerad i Bremers skrivrum) bör flyttas hit och placeras där soffgruppen i Karl Johan-stil står idag.
- Skrivbordet i ek, som Årstasällskapet använder för försäljning av böcker, bör om möjligt placeras vid bokskåpets plats.
- Soffan som Karin Westman-Berg donerat till Årstasällskapet bör, om nödvändigt, markeras med skyddsband.
- De böcker som tillhör Årstasällskapet och används som referensbibliotek (idag placerade i Bremers skrivrum) bör flyttas hit och placeras i en bokhylla på lämplig plats.
- Pianolan, vars funktion idag är att visa tidskrifter, bör ersättas av ett tidskriftsställ el. liknande.

Bremers salong

Bremers salong är det rum där minst förändring är möjlig. Den ena soffgruppen är ursprunglig från Bremers tid, den andra är tillverkad för Baltiska utställningen i Malmö 1920 (Stenqvist & Furuland 2012). Det är därför motiverat att flytta möblemanget så lite som möjligt. Detta rum har därmed en utmärkt möjlighet att visa på en borgerlig miljö samt möjlighet att illustrera hur sociala koder och inte minst genusrelationer manifesterades och uttrycktes i just salongen. Rummet kan i sitt dagsaktuella skick belysa på många av de teman som Bremer berör i sitt författarskap. De förändringar som föreslås syftar således till att förtydliga detta tema, genom små förändringar i möbleringen samt att renodla föremålen som visas i montrarna.

Förslag på åtgärder:

- Idag står ett tjugotal vita klaffstolar av plast, som tillhör Årstasällskapet, uppställda i salongen. Dessa bör flyttas ur rummet, då de tar stor plats och inverkar på intrycket av rummet, samt utgör ett hinder i händelse av utrymning av lokalerna. Det är viktigt att det finns möjlighet att tillfredsställa olika gruppers behov och stol med ryggstöd kan vara nödvändigt för en äldre publik. Stolarna bör därför placeras så de kan finnas tillgängliga när behov finns.
- De två sittgrupperna i empirestil kan med fördel ytterligare musealiseras genom att förstärka två teman aktuella för den borgerliga salongsmiljön. Böcker, gärna någon som ligger öppnad, kan placeras på bordet vid sittgruppen vid fönstret. Bremers spinnrock och knyppeldyna (knyppeldynan står idag i Bremers skrivrum) placeras invid bordet vid sittgruppen vid kakelugnen och något garnnystan och sytillbehör kan gärna placeras på bordet.
- Det vita repet bör vara kvar och förlängas längs hela rummets långsida för att skärma av sittgruppen och flygeln. Ytterligare ett rep bör skärma av den högra sittgruppen samt spinnrock och knyppeldynan. De föremål och möbler (främst taburetterna, men även föremål på kakelugnen samt flöjturet) som står fria från avspärrningarna bör markeras med skyddsband eller skyltar.
- Den roll-up som idag står invid flöjturet bör flyttas ur rummet. Den kan placeras i ”Gobelängsalongen” eller användas vid guidning på olika sätt.
- Uret i flöjturet behöver repareras av specialist.
- Den frigjorda ytan möjliggör att föremål som bör förvaras inlåsta kan visas i en monter placerad framför kakelugnen. Föremålen bör beröra textilhantverk och litteratur samt Bremers liv på Årsta slott. Dessa föremål är exempelvis:

    - Silhuettklippningar, Fredrika Bremer och Saxenbergs på gårdsplanen utanför Årsta slott
    - Miniatyrmålningar
    - Begravningskonfekt från begravningen i Österhaninge kyrka, trettondagen 1866
    - Psalmbok
    - Smycken och bijouterier

- Saltströare i elfenben
- Teaterkikare och lupp
- ”skrapnos” – spel i elfenben
- Skrift ”Fredrika Bremers spinnrock”
- Lingarn spunnet av Fredrika Bremer de sista dagarna i hennes liv
- Spetsar
- Redskap för syarbete, bordfäste
- Pulsvärmare till Professor Bergfalk, stickade av Fredrika Bremer

Bremers skrivrum

Detta rum har störst potential att spegla Fredrika Bremers liv och gärning. Det är därför önskvärt att merparten av de föremål och möbler förknippade med hennes författarskap ställs ut här, samt visas på ett tydligt och säkert sätt. Idag står Bremers skrivbord i rummets blickfång och det finns möjlighet att ytterligare bredda bilden av hennes författarskap genom att omplacera övriga möbler och föremål i rummet. Syftet med den tematiska ommöbleringen är således att i ena sidan av rummet visa på Bremers författarskap i Sverige och på den andra visa på hennes resor i världen och spegla hennes internationella betydelse.

Förslag på åtgärder:

- Den röda soffgruppen flyttas till ”Gobelängsalongen”.
- Bremers bokskåp med dess innehåll flyttas från ”Gobelängsalongen” och placeras på den röda soffgruppens nuvarande plats.
- Årstasällskapets referenslitteratur flyttas till ”Gobelängsalongen”.
- Knyppeldynan flyttas till Bremers salong.
- Naturalieskåpet står idag nära dörröppningen mot salongen. Om möjligt bör det därför flyttas och placeras bredvid bokskåpet. Naturalieskåpet bör även ställas ut öppnad, så att dess innehåll kan visas på ett tydligt sätt. Detta kräver att skåpets lock ges stöd samt att det bör utredas hur ett monterglas kan monteras för att skydda skåpets innehåll.
- På Bremers skrivbord är idag ett brev placerat och skyddas av en liggande glasskiva. Det är önskvärt att det istället monteras en högre, låsbar, glasmonter på skrivbordet för att på ett säkert sätt visa flera föremål med anknytning till Bremers skrivande. Flera föremål, som idag visas i salongens mindre vita montrar, kan genom en sådan monter istället visas här. Exempelvis gäller detta:

  - Fredrika Bremers glasögon
  - Glasögonfodral
  - Fredrika Bremers plånbok innehållande namnteckning samt anteckningar
  - Bläckhorn
  - Skissbok i läder med monogram CFB (1787)
  - Penna

- Årstasällskapets donation från familjen Ehnemark innefattar ett reseschatull, som idag inte är utställt. Schatullet är ett av museivåningens främsta föremål och det är angeläget att det kan förvaras och visas på ett säkert sätt. Det är därför önskvärt att en låsbar monter placeras invid rummets fönster, så att schatullet kan ställas ut utfällt tillsammans med dess innehåll. Övriga föremål som är förknippade med Bremers resor i gamla och nya världen, som idag ställs ut i Bremers salong, kan även flyttas hit och istället visas i denna monter. Dessa föremål är exempelvis:

  - Växter plockade av Fredrika och hemförda från oljeberget, Cana, Gethsemane
  - Liten väska skänkt till Fredrika Bremer av ”wild kvinna i Minnesota 1850”
  - Snäckskal och mandelskal plockat och hemfört från Palestina
  - Reselocktång
  - Resebestick
  - Bläckhorn, fioletui
  - Skrivpenna i silver
  - Gipsavgjutning av Bremers hand (visas idag i rummets hörnskåp)
- Ommöbleringen kräver att fler av rummets tavlor behöver hängas om eller omplaceras. Om möjligt bör montrarnas nationella och internationella tema tas i beaktade även för tavlorna och en lämplig placering för Fredrikas fredsappell bör eftersökas.
- I rummets hörnskåp visas både böcker och föremål. Den befintliga belysningen bör repareras. Av tillgänglighetsskäl är det även önskvärt att se över placeringen av böcker och föremål så att föremålen, exempelvis Fredrika Bremers medalj från Svenska akademien, kan placeras på en mer synlig plats i skåpet eller flyttas till någon av de befintliga montrarna. En gipsfigurin av Fredrika Bremer bör även placeras i detta skåp.

Sängkammaren

Sängkammaren inredde Gustaf Cedergren under tidigt 1900-tal i nybarock-stil med den iögonenfallande sängen, importerad från Frankrike, som dominerande intryck (Stenqvist och Furuland 2012: 14, 58f). I rummet står också en aztekisk skulptur och 13 stolar i gyllenläder, vilket ger rummet en övermöblerad känsla. Det är önskvärt att rummet gallras för att framhäva de barockinspirerade sängmöblerna. Om det finns äldre fotografier som visar hur toalettbord och klädskåpet varit placerade i rummet, bör det utredas om dessa kan återställas utan att framkomligheten i rummet påverkas i allt för hög grad.

Förslag på åtgärder:

- Den aztekiska skulpturen bör, om möjligt, flyttas och åter placeras i den övre hallen utanför museivåningen, förslagsvis vid dörrparet mot stora matsalen. Skulpturen bör i detta fall markeras med en skylt med texten ”rör ej” samt någon form av avskärmning. Även den mexikanska ryttarsadeln, som idag står på vinden, kan placeras här.

- Huvuddelen av de 13 stolarna i gyllenläder bör placeras på annan plats.
- Det befintliga vita repet bör ställas tillrätta för att tydligare avskärma sängen och toalettbordet.

Badrummet
Även det jugendinspirerade badrummet är inrett under tidigt 1900-tal under Cedergrens tid och har en ståtlig marmorinredning. Förutom ovan nämnda åtgärder för låset i dörren mot lilla matsalen, föreslås inga större förändringar.

Förslag på åtgärder:
- Ett rep bör skärma av den upphöjda delen av badrummet.
- Piedestalen kan gärna prydas med en blomma.
- I enlighet med ett äldre fotografi, bör golvspegeln flyttas till väggen intill dess nuvarande plats.

Slottsvåningens övriga rum
Utöver att säkerhetsansvarig och konservator bör utreda möjligheten att byta ut låset i dörren mellan lilla matsalen och badrummet samt övre hallens dörrpar mot stora matsalen, föreslås inga särskilda åtgärder.

Struktur för de guidade turerna
Utifrån de föreslagna åtgärderna i museivåningens olika rum samt med tanke på Årsta slotts långa historia och samlade kulturhistoriska värde, är det önskvärt att de guidade turerna även fortsättningsvis innefattar fler av slottets rum än enbart museivåningens. Ommöbleringen i främst Bremers salong och Bremers skrivrum syftar också delvis till att de guidade turerna skall kunna genomföras som en gående tur. En sådan gående guidetur genom hela slottets övre plan bör ta sammanlagt ca 45-60 minuter och de föreslagna museistolarna är således tänkta för de besökare som vill sitta under kortare stunder. De kan bära med sig en stol under hela turen. Guideturer måste givetvis anpassas efter besökande gruppers önskemål och behov.

Förslagsvis bör de guidade turerna ta sin början i den nedre trapphallen för att visa på slottets barockarkitektur och sedan fortsätta till museivåningen genom ”Gobeläng-rummet”, där väskor kan lämnas och de besökare som vill kan ta med sig museistolar. Därefter visas museivåningens övriga rum, med tonvikt på Bremers salong och Bremers skrivrum. Turen går sedan även genom lilla matsalen och orientaliska rummet för att sedan avslutas i stora matsalen. Med en sådan grundstruktur visas stora delar av slottet, men guideturens fokus och tidfördelningen i de olika rummen är upp till den enskilda guiden att avgöra, beroende på gruppens kunskapsnivå eller specialintresse.

Det är mycket angeläget att en säkerhetsansvarig utifrån brandrisk och utrymningsmöjligheter beslutar om maximalt antal personer som får vistas i lokalerna samtidigt. Vid den föreslagna ommöbleringen blir Bremers skrivrum museivåningens centrala rum, men rummet är trångt med känsliga montrar och föremål. Storleken på guidegruppen bör således begränsas med hänsyn till

museivåningens utrymningsmöjligheter och skrivrummets kapacitet, förslagsvis maximalt 20 personer.

Referenser:

Kulturrådet. 2016. *Kartläggning av öppna konstnärshem eller museer kopplade till enskilda konstnärskap*. Stockholm: Statens kulturråd.

Linder, Johan. 2015. *Den lokala profilen: person, plats och kulturarv*. Diss. Stockholm: Stockholms universitet.

Stenqvist, Gunnel & Furuland, Gunnel. 2012. *Årsta slott: en kulturskatt i Haninge*. Stockholm: Årstasällskapet för Fredrika Bremer-studier.

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (2)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Personalavdelningen	2017-03-02	KS 2016/576	
Handläggare			
Marie Lilja, sekreterare			

Granskning av kompetensförsörjning – svar på revisionsskrivelse

Sammanfattning

Kommunens revisor har genomfört en granskning av kommunens arbete med kompetensförsörjning samt lämnat fyra rekommendationer, samt begärt att berörda nämnder ska ge svar på vilka åtgärder nämnderna planerar.

Kommunstyrelseförvaltningen redovisar sina synpunkter på rekommendationerna i tjänsteutlåtandet som biläggs.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen anger i sitt förslag till svar på revisorernas rekommendationer att i kommunstyrelsens Strategi och budget för år 2017-18 ingår under mål 12 ”En attraktiv arbetsgivare” två strategier direkt kopplade till att utveckla kompetensförsörjnings-processerna. Förvaltningen redovisar även synpunkter i övrigt med anledning av revisorernas granskning.

Underlag för beslut

- Revisionsrapport Haninge kommun 2016 – Granskning av kompetensförsörjning

- Revisionsskrivelse 2016-11-30

- Kommunstyrelseförvaltningens skrivelse 2017-02-15

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelseförvaltningens skrivelse skall utgöra kommunstyrelsens svar till revisorerna.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

PH Magnusson
HR-direktör

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom: Revisorerna

Haninge kommun

Granskning av kompetensförsörjning

Building a better working world

Building a better working world

Innehållsförteckning

Sammanfattande bedömning och rekommendationer 2

1. Inledning 4

2. Kommunens styrning 5

2.1. Värdegrund 5

2.2. Personalpolitiskt program 5

2.3. Mål och budget 2016-2017 6

2.4. Nämndernas styrning 6

2.5. Ansvarsfördelning och personalfunktioner 6

3. Kartläggning och analys 7

3.1. Kompetensförsörjningsprognos 7

3.2. Personalnyckeltal 7

3.3. Hållbart medarbetarengagemang 8

4. Kommungemensamma strategier för kompetensförsörjning 9

5. Förvaltningarnas strategier för kompetensförsörjning 10

5.1. Socialförvaltningen 10

5.2. Stadsbyggnadsförvaltningen 12

5.3. Utbildningsförvaltningen 14

6. Arbete med sjukfrånvaro och frisknärvaro 15

6.1. Förebyggande insatser 16

6.2. Rehabilitering 17

7. Uppföljning 17

8. Svar på revisionsfrågor 17

Källförteckning 21

Sammanfattande bedömning och rekommendationer

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna granskat kommunens arbete med kompetensförsörjning. Syftet har varit att analysera och bedöma om strategier, processer och rutiner för att säkerställa kommunens behov av kompetens är ändamålsenliga. Granskningen är kommunövergripande med fokus på individ- och familjeomsorg, utbildning och stadsbyggnad.

Haninge kommun har, liksom flertalet kommuner, svårigheter att knyta den kompetens som fordras på kort och lång sikt till kommunen. Samtliga granskade verksamheter vittnar om rekryteringssvårigheter som i olika grad påverkar deras effektivitet, kvalitet eller långsiktighet. Det finns inte någon samlad prognos över hur omfattande kommunens rekryteringsbehov kommer att vara de närmaste åren och inom vilka personalgrupper. Personalavdelningen planerar att utarbeta metoder för att stötta verksamheterna i sitt analysarbete men gemensamma former finns inte idag.

Kommunfullmäktiges personalpolitiska vision är att Haninge ska vara Sveriges bästa kommunala arbetsgivare. I det personalpolitiska programmet finns ett antal strategier för att nå upp till visionen. Merparten av arbetet med kompetensförsörjning bedrivs på förvaltningsnivå. Strategierna är i varierande grad integrerade i förvaltningarnas arbete men kopplas vanligen inte till långsiktiga mål och planer. Kommungemensamma rutiner och arbetsformer finns för bland annat medarbetarsamtal, lönesättning och kompetensbaserad rekrytering. Rekryteringsprocessen har nyligen stärkts genom ett IT-stöd som ger bättre systematik och ökar möjligheterna till uppföljning och analys.

Arbetet präglas av att nämnderna har valt olika strategier för att nå fullmäktiges mål. Socialnämndens strategi är att arbeta med resultatbaserat och motiverande ledarskap samt delaktigt och resultatinriktat medarbetarskap. Inom socialförvaltningen konstaterar vi att det inom delar av verksamheten pågår arbete för att på olika sätt se över organisationen, förbättra introduktionsprocesserna och ompröva mentorskapsstrukturen för att skapa ett närmare ledarskap och ge bättre stöd till mindre erfarna medarbetare. Inom utförarenheterna sker arbete kring medarbetarskap, yrkesroll och värderingar i relation till medarbetare och brukare. Arbetet sker inte samlat utan avdelningsvis efter behov och förmåga.

Stadsbyggnadsnämndens strategi är att ha attraktiva arbetsplatser och god arbetsmiljö med möjlighet till delaktighet och utveckling. Stadsbyggnadsförvaltningen har genomfört ett arbete där alla medarbetare har varit med och kartlagt vilka faktorer som får dem att trivas på arbetsplatserna. Syftet har varit att ta fram underlag för att framöver kunna stärka och framhäva det som fungerat bra, både för att behålla medarbetare och för att kunna attrahera nya medarbetare.

De båda utbildningsnämnderna har som strategi att uppnå god fysisk och psykosocial arbetsmiljö. Utbildningsförvaltningen har rutiner för att arbeta långsiktigt med höjd kunskapsnivå och ökad likvärdighet, systematiskt kvalitetsarbete och systematiskt arbetsmiljöarbete. Nu pågår utveckling för att för stärka det lokala ledarskapet så att rektorerna i sin tur har kompetens att vara förändringsledare på sina arbetsplatser.

Ett svagt varumärke upplevs vara ett hinder i arbetet. En nyligen inrättad kommunikationsavdelning förväntas fylla en viktig roll i att etablera ett tydligt arbetsgivarvarumärke för kommunen och göra det lättare att nå ut till potentiella nya medarbetare på ett långsiktigt och enhetligt sätt. Här bör kommunstyrelsen och nämnderna särskilt tillse att arbetet sker strategiskt och förankrat inom respektive förvaltning för att säkerställa en samlad bild av kommunen som arbetsgivare.

Flera av de centrala aktiviteter som granskningen belyser är på planeringsstadiet eller genomförs för första gången och mycket arbete återstår för att skapa systematik och långsiktiga processer. Det saknas i stor utsträckning rutiner för att utvärdera effekten av både strategier och insatser. Vår bedömning är att kommunstyrelsen bör verka för ett samlat grepp om ändamålsenliga former för utvärdering för att säkerställa att kommunens resurser används på ett bra sätt och ger genomslag i kompetensförsörjningsarbetet.

Mot bakgrund av vad som framkommit i granskningen rekommenderar vi granskade nämnder att:

- Säkerställa kommungemensamma former för behovsanalys, i syfte att möjliggöra prioritering och planering av utvecklingsinsatser när det gäller kompetensförsörjningen.
- Säkerställa att kommunens personalpolitiska strategier inom samtliga verksamheter kopplas till ett systematiskt arbete, som omfattar behovsanalys, mål, planering och uppföljning.
- Säkerställa implementering av en gemensam strategi för utveckling av arbetsgivarvarumärket.
- Säkerställa metoder för ändamålsenliga och tydliga utvärderingar av strategier och genomförda insatser.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Kompetensförsörjning är ett samlingsbegrepp för personalförsörjning och kompetensutveckling. Tillgången till rätt kompetens är en strategisk fråga för kommunen, då den påverkar möjligheten att leva upp till givna uppdrag och de krav som ställs enligt lagstiftning för de olika verksamheter som bedrivs inom av kommunen.

Kommunfullmäktiges mål är att *”Haninge kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare”*. Kommunen behöver attrahera och behålla ledare och medarbetare som kan utveckla en serviceinriktad kultur genom ett tydligt ledarskap och interna utvecklingsmöjligheter. Vidare är en ändamålsenlig och strategisk kompetensförsörjning en förutsättning för kommunens fortsatta expansion. Pensionsavgångar samt en allt större konkurrens om kompetent arbetskraft gör att åtgärder för en effektiv personalförsörjning är av kritisk betydelse för Haninge kommun.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att analysera och bedöma om de strategier, processer och rutiner som kommunen använder för att säkerställa kommunens behov av kompetens är ändamålsenliga.

Följande frågor besvaras:

- Vilka mål har kommunen för sitt strategiska arbete med kompetensförsörjning?
- Vilka underlag har kommunstyrelsen och berörda nämnder för att bedöma behovet av personal/kompetens, på kort och lång sikt?
- Finns aktuella och ändamålsenliga kartläggningar, statistik, riskanalyser, prognoser, och planer som stöd för det operativa arbetet?
- Vilka strategier tillämpas för att vara en attraktiv arbetsgivare?
- Vilka strategier tillämpas för att behålla medarbetare?
- Vilka strategier tillämpas för att tillvarata och utveckla medarbetarnas kompetens på bästa sätt?
- Vilka strategier tillämpas för att sänka sjukfrånvaron och öka frisknärvaron?
- Hur följs utfall av strategier och aktiviteter upp? Ger arbetet önskade resultat?
- Är de resurser som kommunen förfogar över tillräckliga för att vara framgångsrika i arbetet med kompetensförsörjning?

1.3. Revisionskriterier

- Kommunfullmäktiges flerårsplan med budget 2016-2018
- Nämndernas respektive verksamhetsplaner med budget 2016-2018
- Personalpolitiskt program och övriga relevanta styrande dokument
- Prognoser från SKL, SCB m.fl

1.4. Granskade nämnder

Granskningen rör kommunstyrelsen, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, grund- och förskolenämnden, socialnämnden samt stadsbyggnadsnämnden. Granskningen avgränsas till grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildning, individ- och familjeomsorg samt stadsbyggnad.

1.5. Metod

Granskningen bygger på intervjuer och dokumentstudier. Intervjuade är kommunstyrelsens ordförande, HR-direktör, HR-specialist, förvaltningschef för utbildningsförvaltningen, grundskolechef, gymnasie- och vuxenutbildningschef, förvaltningschef för stadsbyggnadsförvaltningen, HR-partner för socialförvaltningen, avdelningschefer för barn- och unga samt vuxenavdelningen inom socialförvaltningen, enhetschefer för särskilt boende LSS och personlig assistans.

Rapporten är sakgranskad av intervjuade, vilket innebär att de fakta som rapporten hänvisar till är kvalitetssäkrade av de som granskats. Slutsatserna och revisionsbedömningarna ansvarar EY för.

2. Kommunens styrning

2.1. Värdegrund

All verksamhet som bedrivs i Haninge kommun ska vila på den värdegrund som fastställts av kommunfullmäktige. Haninge kommuns värdegrund är att:

- Verksamheten präglas av långsiktigt hållbar utveckling med fokus på människa och samhälle.
- Ständigt arbeta för medborgarna samt förbättra och utveckla verksamheten utifrån uppdraget med ansvar för helheten.
- Bemöta våra medborgare med professionalitet och respekt.
- Värna om kommunens resurser på ett ansvarsfullt och långsiktigt hållbart sätt där medarbetaren utgör vår viktigaste tillgång.

2.2. Personalpolitiskt program

Det personalpolitiska programmet antogs av kommunfullmäktige i december 2009. Det personalpolitiska programmet utgår från kommunens värdegrund. I programmet framgår att kommunen har en personalpolitisk vision som personalpolitiken ska utgå från: *Haninge är Sveriges bästa kommunala arbetsgivare och bedriver Sveriges bästa kommunala verksamheter.*

För att nå visionen ska personalpolitiken fokusera på följande strategiområden:

- Ett meningsfullt och resultatinriktat arbete med en god arbetsmiljö
- Medarbetarskap
- Chef- och ledarskap
- Kompetensförsörjning
- Lön och utveckling

För vart och ett av områdena beskriver programmet närmare vad området innebär, hur det ska säkerställas och vad det innebär för medarbetare och chefer.

I programmet framgår att utvärdering av det personalpolitiska programmet ska ske senast efter tre år. Kommunstyrelsens ordförande beskriver att en avstämning av programmets aktualitet genomfördes i slutet av föregående mandatperiod men att det då inte bedömdes relevant att närmare utvärdera eller revidera programmet. Diskussioner har förekommit om att återigen aktualitetspröva programmet.

2.3. Mål och budget 2016-2017

Ett av kommunfullmäktiges målområden är att kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare. I mål och budget för 2016-2017 anges att kommunen behöver attrahera och behålla ledare och medarbetare som kan utveckla en serviceinriktad kultur genom ett tydligt ledarskap och interna utvecklingsmöjligheter.

Kommunfullmäktige har satt upp målvärden för 2018 för två indikatorer och angett att ytterligare en indikator ska tas fram under 2016. Indikatorerna följs upp årsvis.

Indikator	2014	2015	2016	2017	2018 Målvärde
Hållbart medarbetarindex (HME)	78,2	78,5			83,0
Sjukfrånvaro (%)	7,0	7,6			5,0
Frisknärvaro (definition och målvärde tas fram under 2016)					

Ett särskilt uppdrag i årets mål- och budget berör kompetensförsörjningen: grund- och förskolenämnden ges i uppdrag att utreda hur lärarnas tid med eleverna kan öka i motsvarande grad som deras administrationsbörda kan minska genom införande av lärarsekreterare.

2.4. Nämndernas styrning

Nämnderna har antagit egna strategier och indikatorer för målet attraktiv arbetsgivare.

Socialnämndens strategier är att ledarskapet är resultatbaserat och motiverande samt att medarbetarskapet är delaktigt och resultatinriktat. Indikatorer är hållbart medarbetarindex, sjukfrånvaro och frisknärvaro samt psykosocial skyddsrond delområde ”mål och uppgift”.

Stadsbyggnadsnämndens strategi är att erbjuda en attraktiv arbetsplats. Stadsbyggnadsförvaltningens åtagande är att erbjuda en god arbetsmiljö med möjlighet till delaktighet och utveckling. Mål och indikatorer är hållbart medarbetarindex och sjukfrånvaro.

Grund- och förskolenämndens och gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens gemensamma strategi är att uppnå god fysisk och psykosocial arbetsmiljö. Indikatorer är hållbart medarbetarindex, sjukfrånvaro och frisknärvaro.

2.5. Ansvarsfördelning och personalfunktioner

Kommunstyrelsen är kommunens centrala personalorgan och har hand om frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare, bland annat att träffa kollektivavtal, forma kommunens övergripande lönepolicy samt besluta om policies och riktlinjer.

Kommunstyrelsen är personal- och anställningsmyndighet för kommundirektör, förvaltningschefer samt medarbetare inom kommunstyrelseförvaltningen. Nämnderna är personalmyndighet för medarbetare inom sina respektive förvaltningar, med undantag av förvaltningschefen. Varje personalmyndighet ansvarar för att verksamheten drivs i enlighet med arbetsmiljölagen och gällande föreskrifter för arbetsmiljön.

Kommunen har en personalavdelning inom kommunstyrelseförvaltningen. Enheten består av 16 medarbetare som stödjer kommunledning och kommunens chefer i HR-frågor. Flera av medarbetarna fungerar som HR-partners eller HR-konsulter och arbetar 70 % av sin tid med verksamhetsspecifikt förvaltningsstöd. Förvaltningarna har inte egna HR-funktioner.

3. Kartläggning och analys

3.1. Kompetensförsörjningsprognos

Kommunen följer löpande upp personalnyckeltal över till exempel omsättning och sjukfrånvaro. Det finns inga sammanställda prognoser över vilket behov av kompetens kommunen har de närmaste åren, på kommun- eller förvaltningsnivå, eller vilka utmaningar kommunen står inför. Personalavdelningen arbetar för att hitta nya former för analys som är till nytta för verksamheterna. Personaldirektören och den intervjuade HR-specialisten beskriver att det är svårt att bedöma marknadsläget på längre sikt.

De granskade förvaltningarna vittnar om att det till specifika funktioner finns svårigheter att rekrytera, ibland med långvariga vakanser eller nödvändiga organisationsförändringar som följd. I samband med den årliga löneöversynen diskuterar kommundirektörens ledningsgrupp vilka kompetensbehov som finns i respektive verksamhet och om det finns skäl att göra särskilda lönesatsningar mot någon yrkesgrupp. Personaldirektören beskriver att under 2016 var första året som samtliga förvaltningar framförde behov av prioriterade satsningar.

Inom socialförvaltningens beställaravdelningar är det en stor utmaning att rekrytera socionomer för myndighetsutövning. Många tjänster varit vakanta under längre tid. Förvaltningen lyckas rekrytera men omsättningen är så hög att enheterna inte hinner bli fulltaliga. Inom utföraravdelningarna är utmaningen istället att säkra personalens kompetens och delaktighet.

Inom stadsbyggnadsförvaltningen förmedlas bilden av att situationen varit turbulent under 2015 men att personalbehoven i dagsläget är under kontroll. Vissa specialistfunktioner är svåra att rekrytera och det är svårt att hitta bra chefer. Förvaltningen har genomgått flera organisatoriska förändringar under året.

Inom utbildningsförvaltningen finns det generella svårigheter att rekrytera behöriga grundskollärare. Inom gymnasieskolan och vuxenutbildningen är bristen mindre påtaglig men inom vissa ämnesområden är rekryteringsproblemen stora. För yrkeslärare finns andra behörighetskrav och konkurrensen är stor mot andra sektorer där lönerna ofta är högre, särskilt inom den tekniska sektorn.

3.2. Personalnyckeltal

Vid utgången av september 2016 hade kommunen 4237 tillsvidareanställda och 2088 medarbetare med tidsbegränsade anställningar. Nedan visas kommunens samlade personalomsättning. Omsättning avser antalet avgångar delat med medel antal anställda. Avgångar omfattar medarbetare som lämnar kommunen, medarbetare som byter tjänst internt samt medarbetare som går i pension.

Personalomsättning	Sept 14-Aug 15	Sept 15-Aug 16
Haninge kommun	12,7 %	15,1 %
Kommunstyrelseförvaltningen	11,9 %	13,1 %
Äldreförvaltningen	9,5 %	10,8 %
Utbildningsförvaltningen	13,5 %	15,5 %
Kultur- och fritidsförvaltningen	14,9 %	12,5 %
Stadsbyggnadsförvaltningen	11,1 %	19,2 %
Socialförvaltningen	13,0 %	17,8 %

Under perioden september 2014 till augusti 2015 utgjorde pensionsavgångar 22,5 % av de totala avgångarna men bara 14 % under samma period 2015-2016. Socialförvaltningen och

stadsbyggnadsförvaltningen har haft ovanligt hög omsättning det senaste året. Detta redogörs för närmare under avsnitten om respektive förvaltning.

Ökande sjukfrånvaro är en annan utmaning som påverkar kompetensförsörjningen eftersom det ökar behovet av korttidsbemanning i de verksamheter där full bemanning krävs. Den obligatoriska sjukfrånvaroredovisningen visar att sjukfrånvaron i Haninge är hög jämfört med övriga länet. Den genomsnittliga sjukfrånvaron för kommunanställda i Stockholms län var 7,2 % 2015 jämfört med 7,6 % i Haninge.

Sjukfrånvaro i Stockholms län

	2014	2015		2014	2015		2014	2015
Botkyrka	6,5	7,5 ↑	Nykvarn	7,9	8,0 ↑	Tyresö	6,4	7,6 ↑
Danderyd	5,5	6,0 ↑	Nynäshamn	7,6	8,6 ↑	Täby	4,7	5,3 ↑
Ekerö	5,5	6,3 ↑	Salem	7,3	7,7 ↑	Upplands-Bro	6,0	6,8 ↑
Haninge	7,0	7,6 ↑	Sigtuna	8,4	8,4 →	Upplands Väsby	6,0	-
Huddinge	7,6	8,4 ↑	Sollentuna	5,1	5,8 ↑	Vallentuna	6,1	7,1 ↑
Järfälla	5,8	6,3 ↑	Solna	5,5	6,2 ↑	Vaxholm	6,7	7,4 ↑
Lidingö	6,4	6,7 ↑	Stockholm	6,6	7,3 ↑	Värmdö	8,0	8,5 ↑
Nacka	5,1	5,6 ↑	Södertälje	7,6	8,2 ↑	Österåker	6,2	7,0 ↑
Norrtälje	6,4	6,6 ↑	Sundbyberg	5,1	5,6 ↑	**Totalt**	**6,5**	**7,2** ↑

Aktuella sjukfrånvarotal till och med september 2016 uppdelat per förvaltning presenteras i avsnittet om arbete med sjukfrånvaro och frisknärvaro (kapitel 6).

3.3. Hållbart medarbetarengagemang

Kommunen gör årligen en medarbetarenkät baserad på SKL:s index *hållbart medarbetarengagemang*. Enkäten består av nio frågor inom områdena motivation, ledarskap och styrning. Nedan visas resultatet i de senaste årens undersökningar.

	2013	2014	2015
Motivationsindex	80	80	80
Ledarskapsindex	76	76	76
Styrningsindex	80	79	79
HME total för kommunen	**78**	**78**	**79**
Totalindex Stockholms län	*79*	*79*	*79*
Totalindex alla kommuner	*78*	*78*	*78*

Enkäten har visat små variationer i resultat från år till år. Haninges resultat avviker bara marginellt från genomsnittet, omväxlande till det bättre och till det sämre. SKL sammanställer och jämför resultaten också på verksamhetsnivå, och även där är avvikelserna små. Största skillnaden finns inom grundskola, där Haninge har totalindex 77 mot det genomsnittliga 79 samt inom äldreomsorg där Haninges totalindex är 77 mot genomsnittliga 75.

Haninge genomför inte någon ytterligare medarbetarenkät utöver de nio HME-frågorna. Kommunstyrelsens ordförande beskriver en ambition om att ge arbetsplatserna utrymme att utveckla sig själva på sina egna villkor. Uppföljningen av hållbart medarbetarengagemang

bidrar primärt med en möjlighet att över tid följa och jämföra kommunens övergripande utveckling. När det gäller i vilken grad resultaten används inom kommunen upplever intervjupersonerna från personalavdelningen att det varierar utifrån chefernas eget intresse. Ingen kommunövergripande uppföljning görs av om eller hur enheterna arbetar med resultaten.

4. Kommungemensamma strategier för kompetensförsörjning

Kommunfullmäktiges övergripande mål är att kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare.

Intervjupersonerna från såväl personalavdelningen som förvaltningarna beskriver att ett genomgående problem är att kommunen har ett svagt varumärke, både som ort och som arbetsgivare. Under sommaren har det bildats en ny kommunikationsavdelning som bland annat kommer att arbeta strategiskt med kommunikationen av kommunens arbetsgivarerbjudande. Kommunikationsansvaret har tidigare vilat på varje enskild förvaltning och det har saknats övergripande strategier. Intervjupersonerna uttrycker förhoppningar om ett mer enhetligt arbetsgivarerbjudande som både kan kommuniceras utåt och som kan skapa större samhörighet mellan kommunens olika verksamheter.

Personalförmåner i form av friskvårdscheckar, flexibel arbetstid, årsarbetstid och semesterväxling beskrivs som en strategi för att vara en attraktiv arbetsgivare för både blivande och befintliga medarbetare. Personalföreningen PIK omnämns av flera intervjupersoner som en viktig källa till social gemenskap och förvaltningsöverskridande möten. Föreningen genomför friskvårdsaktiviteter men arrangerar också gemensamma fester, guidade visningar inom konst och kultur, besök på teater och idrottsevenemang och andra aktiviteter. Föreningen välkomnar även pensionerade medarbetare.

Kommunen erbjuder möjlighet till minskad arbetstid för äldre anställda, i syfte att behålla dem och deras yrkeskompetens och ge förutsättningar för fler att arbeta till 67 år. Utgångspunkten är det som kallas 80-90-100-modellen, där en medarbetare har möjlighet att arbeta 80 % av heltid till lön motsvarande 90 % av heltid och pensionsinsättning motsvarande 100 %. Kommunen har utvecklat modellen med flera olika alternativa upplägg beroende på ålder. I dagsläget nyttjar cirka 70 medarbetare erbjudandet.

Ett nytt stödverktyg för rekryteringsprocessen implementerades i maj 2016. Systemet underlättar rekryteringsprocessen för chefer både administrativt och genom stöd i att skriva annonser. Genom verktyget får cheferna också hjälp att göra rekryteringen mer kompetensbaserad, i linje med det personalpolitiska programmet. Den intervjuade HR-specialisten beskriver att systemet kommer att ge bättre systematik i arbetet. Systemet innehåller också bättre analysverktyg när det gäller uppföljning av rekryteringsprocessen och kan till exempel användas för att ta fram statistik över vilka rekryteringskanaler som ger störst genomslag. Systemet har vid tidpunkten för granskningen inte hunnit användas i alla verksamheter men uppges ha fått ett positivt mottagande bland de chefer som hunnit prova.

Det personalpolitiska programmet säger att goda insatser ska belönas utifrån prestation och faktiskt resultat. Lönen är resultatbaserad istället för positionsbaserad, utifrån två kriterier: uppnådda resultat i relation till uppsatta mål samt bidrag till verksamhetsutveckling. Kriterierna följs upp i medarbetarnas resultatsamtal. Inom både utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen beskriver cheferna en stor utmaning i att hålla nere lönestegringar. Brist på personal har lett till höga löneanspråk. Det finns en hög medvetenhet bland nyutexaminerade lärare och socionomer om vilka lönenivåer som har erbjudits i olika kommuner. Det finns en risk att 2017 års lönerevision blir en utmaning för kommunen. Inom stadsbyggnadsförvaltningen uppges kommunen ha svårt att konkurrera lönemässigt med konkurrerande arbetsgivare inom den privata sektorn.

På uppdrag av kommunstyrelsen har det sedan hösten 2015 pågått ett arbete med att utreda möjligheterna till heltidsarbete för alla medarbetare som önskar. Kommunstyrelseförvaltningen har, i samarbete med övriga förvaltningar och med hörande av Kommunal beslutat att rekommendera att erbjudande om heltid ska ges till yrkesgrupperna fritidsledare, stödassistenter, undersköterskor och vårdbiträden samt att andra yrkesgrupper ska utredas vidare. Kostnaderna förväntas uppgå till 6,5 miljoner kronor per år men förväntas leda till ett mindre nyttjande av timavlönade samt mer- och övertid. Frågan lyftes till kommunfullmäktige under september 2016 men återremitterades med motiveringen att ytterligare beslutsunderlag för att bedöma de ekonomiska och organisatoriska konsekvenserna behövs.

För nyanställda arrangeras en kommunövergripande introduktionsdag. I övrigt hanteras kompetensutveckling och introduktion i regel på förvaltningsnivå. Undantaget är vissa interna utbildningar som arrangeras av avdelningar inom kommunstyrelseförvaltningen och som riktar sig till chefer i andra förvaltningar. Personalavdelningen arrangerar till exempel kurser inom HR-området. Personalavdelningen arrangerar också tematräffar i aktuella ämnen och har hittills berört frågor som arbetsrätt, lönerörelse och arbetsmiljöföreskrifter. Framöver planeras chefsutbildningar för att förbättra kvaliteten och innehållet i kommunens arbetsplatsträffar.

Kommunen hade tidigare ett centralt ledarutvecklingsprogram. Programmet ersattes vid årsskiftet av ett grundutbud av kurser för nya chefer som kompletteras av skräddarsydda utvecklingsinsatser på individ- och ledningsgruppsnivå. Ledarutvecklingen genomförs av ett upphandlat konsultföretag. För förvaltningscheferna nyttjar kommunen också mer specialiserade externa ledarutvecklingsprogram. Orsaken till förändringen är, enligt intervjupersonerna från personalavdelningen, att det var svårt att mäta konkreta effekter av det egna ledarutvecklingsprogrammet.

5. Förvaltningarnas strategier för kompetensförsörjning

5.1. Socialförvaltningen

Beställarverksamheterna

Inom socialförvaltningens beställaravdelningar är det en stor utmaning att rekrytera socionomer för myndighetsutövande tjänster. Inom avdelningen för barn och unga har 11 av 75 tjänster varit vakanta under längre tid. Även inom vuxenavdelningen förekommer långvarigt vakanta tjänster, särskilt inom enheten för försörjningsstöd. Avdelningscheferna beskriver att de lyckas rekrytera till tjänsterna men att omsättningen är så hög att andra medarbetare hinner sluta eller bli föräldralediga innan enheterna blir fulltaliga.

Att rekrytera chefer är också en utmaning. Senast en chefstjänst utlystes inkom bara fem sökande. Det finns idéer om att utveckla formerna för intern utbildning av chefer med stöd från HR-avdelningen men något konkret arbete har ännu inte tagit form. Ambitionen är att skräddarsy verksamhetsnära utvecklingsinsatser för både individer och grupper.

Under 2015 var omsättningen ovanligt hög inom avdelningen för barn och unga. I samband med det skedde ett dialogarbete mellan medarbetare, fackombud, HR-avdelning och chefer för att identifiera viktiga arbetsmiljöfaktorer som får medarbetare att vilja stanna kvar. Prioriterade områden var:

- Lön
- Flextid
- Friskvård
- Möjlighet att jobba hemifrån

De identifierade punkterna har tagits med i fortsatta diskussioner på arbetsplatsträffar och i ledningsgruppen.

För att attrahera nya medarbetare deltar förvaltningen i rekryteringsmässor, karriärmässor och i tidningar riktade mot socionomstudenter. Det finns ett samarbete med Ersta Sköndal Högskola om mottagande av praktikanter från socionomutbildningen. Avdelningen för barn och unga har på prov infört rekryteringsbonus till medarbetare som bidrar till att förvaltningen kan anställa en ny socialsekreterare.

Introduktion av nya medarbetare sker på avdelnings- eller enhetsnivå. Checklistor finns tillgängliga som stöd men det saknas en gemensam struktur. Det pågår just nu ett internt projekt där projektledarna intervjuar alla enhetschefer för att synliggöra förbättringsområden. Försök till en förvaltningsgemensam introduktion har införts under 2016. Inom avdelningen för barn och unga finns ett mentorskapssystem där nyanställda får en mentor från en annan enhet. Syftet har varit att mentorn ska ge stöd i professionen snarare än i konkret ärendehandledning. Uppdraget har dock varit otydligt och kommer att ses över under året.

En organisationsförändring pågår inom avdelningen för barn och unga för att varje enhet ska ha fler gruppledare. Enhetscheferna får ett tydligare ansvar för personalfrågor och arbetsmiljö medan gruppledarna avlastar genom att fungera som arbetsledare och handledare i ärendeberedningen. Syftet är att skapa ett närmare ledarskap och bättre stöd för nya medarbetare. Det ger också bättre möjligheter till intern utveckling för erfarna medarbetare.

Utgångspunkten för att utveckla medarbetarnas kompetens är i resultat- och målsamtalen med halvårsvis uppföljning, samt i vardagssamtal mellan chefer, gruppledare och medarbetare. Intervjupersonerna beskriver att det inte har funnits någon brist på resurser till kompetensutveckling tack vare riktade statliga medel. Utmaningen har varit att prioritera och få kompetensutvecklingsinsatserna att fungera tidsmässigt med den dagliga verksamheten. Avdelning barn och unga har nyligen tagit fram en introduktionsplan och kompetensutvecklingsplan som beskriver vilka utbildningsområden som är prioriterade för nyanställda, för enheterna och för avdelningen som helhet samt för anställda med särskilda funktioner, till exempel gruppledare och praktikanthandledare. Planen omfattar både grundläggande introduktion, fördjupning och specialisering. Ambitionen är att planen ska hjälpa cheferna att prioritera och planera kompetensutveckling på längre sikt.

Utförarverksamheterna

Socialförvaltningens utföraravdelningar omfattar en stor bredd av olika verksamheter. I denna granskning har enhetschefer för särskilt boende LSS och personlig assistans intervjuats. Förutsättningar och utmaningar på detta område är förhållandevis specifika och kan vara svåra att generalisera till övriga enheter.

Inom särskilt boende LSS är den övergripande utmaningen att varje boende kan omfatta många olika behov under samma tak, vilket ställer höga krav på personalens kompetens och sammansättning. Inom personlig assistans är det istället en utmaning att enheten inte längre har samma resurser för kompetensutveckling som tidigare har funnits, men med samma förväntningar om att hålla hög kvalitet. Förutsättningarna mellan de två enheterna är mycket olika. Inom personlig assistans har kunden stort inflytande över rekryteringen av medarbetare. Medarbetarna spenderar därtill merparten av sin tid hos kund vilket gör det svårt att skapa en känsla av delaktighet och gemenskap mellan medarbetarna. Inom särskilda boenden kan kommunen ställa strikta utbildningskrav, medarbetarna arbetar i grupp och har nära kontakt med varandra och med arbetsledarna.

Möjligheterna att attrahera personal beskrivs som goda. Kommunen har vård- och omsorgsutbildningar både inom Fredrika Bremer och på CentrumVux. Elever och studenter gör ofta

praktik i kommunens verksamheter och duktiga studenter erbjuds sommarjobb, vilket ofta leder vidare till mer varaktiga anställningar. Inom personlig assistans observerades en minskning i antalet ansökningar till utlysta jobb under sommaren 2016. Enhetschefen beskriver att det inte har inneburit några svårigheter för verksamheten, men att de är observanta på förändringen eftersom kommunen tidigare inte haft rekryteringssvårigheter.

Enheten för personlig assistans har introduktionsprogrammet BETTY, ”bemötande, etik, tolerans, yrkesroll”, som utarbetats av kunder, medarbetare och chefer i samverkan. Programmet beskriver medarbetarnas introduktion med närmaste chef och på arbetsplatsen samt ett utbildningsblock som omfattar bland annat lagar, systematiskt kvalitetsarbete, avvikelser och dokumentation. Utbildningar äger vanligen rum i samband med arbetsplatsträffar.

Mål- och resultatsamtalen beskrivs som en viktig grund i arbetet med att behålla och utveckla personal, inte minst som en form för att följa upp behov och önskemål om utveckling. Kommunen ingår i Forum Carpe, en kommungemensam funktion för verksamhets och yrkesutveckling inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning. Genom Forum Carpe får kommunen tillgång till ett brett utbud av kurser och annan kompetensutveckling. Enheten för särskilt boende LSS har haft låg personalomsättning de senaste åren vilket gett goda möjligheter för personalen att specialisera sig inom önskade områden och kompetensnivån är generellt hög. Varje grupp har ett Carpe-ombud som bevakar kalendariet och ser till att gruppen inte missar programpunkter som är relevanta för dem.

För personliga assistenter är samtalen utöver mål- och resultatuppföljning också en viktig del i att säkerställa att medarbetarna mår bra och känner sig delaktiga, eftersom vardagliga möten saknas. Enhetschefen beskriver att även om hon inte är närvarande på arbetsplatserna mer än vid de månatliga brukarmötena arbetar hon hårt för att göra sig tillgänglig för medarbetarna.

Inom särskilt boende LSS har det skett ett aktivt arbete med kommunens medarbetarriktlinje och chefsriktlinje, för att förtydliga medarbetarnas uppdrag och ansvaret mellan medarbetare och brukare.

5.2. Stadsbyggnadsförvaltningen

Inom stadsbyggnadsförvaltningen ser behoven och utmaningarna olika ut inom olika enheter. Bygglovsavdelningen hade en turbulent situation med hög omsättning under 2015 men är i dagsläget fullt bemannad. Enheten har därtill skiljts från planenheten för att skapa en mer hållbar personalansvarssituation. Inom planavdelningen är det svårt att hitta erfarna planarkitekter. Verksamheten är fungerande men söker ständigt nya medarbetare. Inom park- och naturavdelningen är det svårt att rekrytera arbetande förmän som har erfarenhet och förmåga att handleda oerfaren personal, en viktig kompetens då verksamheten omfattar en stor mängd medarbetare från olika arbetsmarknadsåtgärder och sommarjobbande ungdomar. Inom teknikavdelningen är det särskilt svårt att hitta trafikingenjörer. Inom V/A-avdelningen är det svårt att rekrytera rörläggare samt vissa specialistkompetenser som till exempel dagvatteningenjörer.

Vakanser löses vid behov med externa konsulter. Förvaltningschefen beskriver också en strategi i att våga anpassa organisationen efter de utmaningar kommunen står inför. Det har till exempel varit svårt att bemanna tillsynsuppdrag inom bygglovshandläggningen. Enheten har därför separerat uppgifterna och rekryterat särskilda tillsynshandläggartjänster, där kraven på tidigare handläggarbakgrund inte har varit lika höga utan det finns en större möjlighet att lära sig med tiden.

Ett genomgående problem är att rekrytera rätt chefer till förvaltningen. Under de senaste åren har flera avdelningschefstjänster periodvis varit vakanta. På förekommen anledning har

en successionsplan utarbetats för att ansvarsfördelningen ska vara tydlig och hanterbar om någon medarbetare lämnar kommunen, blir sjukskriven eller föräldraledig.

Stadsbyggnadsförvaltningens HR-partner och HR-konsult har under året genomfört workshops med alla avdelningar för att kartlägga framgångsfaktorer och hitta utvecklingsmöjligheter i förvaltningens sätt att attrahera och behålla personal. Arbetet sammanställdes i juli 2016 till en samlad rapport som nu används som planeringsunderlag i ledningsgruppen.

De saker som medarbetarna tillsammans har identifierat som positiva med att arbeta inom stadsbyggnadsförvaltningen är:

- Samarbete, kamratskap, humor och god stämning.
- Stora möjligheter till utveckling och utbildning.
- Stimulerande arbetsuppgifter och spännande projekt (kopplas till att kommunen är en expansiv kommun med mycket fokus på stadsbyggnad).
- Anpassningar till individen, möjlighet att påverka sin arbetssituation och sitt välbefinnande (flexibla arbetstider, friskvård, ”trygghet, frihet och eget ansvar”).
- Ett gott ledarskap.
- Möjlighet att påverka och göra skillnad i stadsbyggnadsprocessen.

Sammanställningen är avsedd att användas dels för att förstärka och utveckla de områden som medarbetarna tycker är positiva, och dels som ett underlag för vad som ska kommuniceras till potentiella nya medarbetare.

Förvaltningen har inom flera yrkesgrupper svårt att konkurrera i lön med privata företag på stadsbyggnadsområdet. Det finns en uppfattning om att många medarbetare istället söker sig till kommunen senare i livet, till exempel när de har fått barn och vill ha en trygg arbetsplats utan resor och övertidsarbete. Någon omfattande analys eller strategi har inte utformats på området. Förvaltningen har genom sina HR-workshops identifierat behov av att göra en målgruppsanalys, identifiera rätt kanaler och formulera ett budskap att nå ut med som tydliggör vad det är förvaltningen vill förmedla.

Haninge ingår i Stadsbyggnadsbenchen, ett utvecklingsprojekt där nio kommuner i Stockholmsområdet tillsammans kartlägger hur väl olika delar av planprocessen fungerar i respektive kommun för att identifiera gemensamma utvecklingsområden. Förvaltningschefen beskriver att kompetensfrågor är aktuella i samarbetet och att det bland annat har kommit fram ett gemensamt initiativ till nya bygglovsutbildningar.

Att ta emot studenter som gör praktik i sin utbildning är ett sätt att attrahera nya medarbetare. Förvaltningen planerar att se över möjligheterna att skapa ett traineeprogram med för att attrahera fler studenter.

För introduktion av nya medarbetare har förvaltningen tagit fram en checklista. Utöver introduktion på den egna arbetsplatsen får alla nyanställda gå introduktionspass på de andra avdelningarna inom förvaltningen för att få en helhetsbild av arbetet. Alla har också ett enskilt välkomstsamtal med förvaltningschefen. Förvaltningschefen ser behov av att skapa ytterligare mer struktur i introduktionsprocessen framöver.

Inom förvaltningen pågår arbete med att utveckla *lean-processer*. Ambitionen är att hitta tidstjuvar och dra bättre nytta av den kompetens som finns genom att förändra arbetsgången. Högkvalificerade personer utför till exempel mycket administration och expedition av ärenden.

Medarbetarnas årliga mål- och utvecklingssamtal är utgångspunkt i kompetensutvecklingsarbetet. Förvaltningschefen beskriver att det finns möjlighet att tillgodose de flesta önskemål som framförs avseende kompetensutveckling. Bland annat har 17 personer har gått en intern ledarskapsutbildning under året. Utbildningen har varit enhetsöverskridande och bidragit till bättre nätverk mellan enheterna. Förvaltningen är utspridd på två olika arbetsplatser vilket försvårar det vardagliga utbytet.

5.3. Utbildningsförvaltningen

Utbildningsförvaltningens stora utmaning är att rekrytera ämnesbehöriga lärare. Inom grundskolan finns en generell lärarbrist och många utannonserade tjänster får få eller inga sökande. Det minskar kommunens möjlighet att ställa krav på kompetens och personlig lämplighet. Det har också lett till högre ingångslöner. Grundskolechefen beskriver att det är en särskild utmaning att attrahera lärare till utsatta områden. Inom gymnasie- och vuxenutbildningen är bristen på sökande fortfarande avgränsad till vissa ämnen, bland annat inom yrkesprogrammen.

Uppföljning och analys av kompetensförsörjningsläget sker inom grundskolan via rektorsmöten varannan vecka. Rektorerna diskuterar personalsituationen och kan till exempel lösa övertalighet och besluta om delade tjänster. Inom gymnasie- och vuxenutbildningen är antalet enheter få och kompetensbehoven lättare att överblicka.

Utbildningsförvaltningens strategi för att attrahera medarbetare är primärt att attraktiva skolor också blir attraktiva arbetsplatser. Förvaltningen tar årligen fram en förbättringsplan med åtaganden inom tre prioriterade områden: höjd kunskapsnivå och ökad likvärdighet, systematiskt kvalitetsarbete och systematiskt arbetsmiljöarbete. Förvaltningens förbättringsplan konkretiseras på linjenivå och därefter på enhetsnivå. Varje skola ska utifrån sina egna resultat ta fram 1-5 mest prioriterade förbättringsområden, motivera dem och redogöra för planerade åtgärder.

Inom grundskolan är ett centralt led i arbetet att arbeta med prognosmetoder för elevresultaten, för att hitta former för att lyfta utsatta klasser och utsatta skolor medan det fortfarande finns tid att komma tillrätta med svaga kunskapsresultat. Ett prioriterat arbete är att få rektorerna att förstå sin egen skolas utmaningar och att anpassa organisationen efter elevernas behov. Grundskolechefen har kvalitetssamtal med varje rektor och biträdande rektor som tar upp frågor kring organisation, resultat, utmaningar och framgångar och genererar en handlingsplan som kan följas upp. En ambition är att modellen ska sprida sig så att fler rektorer har en liknande dialog kring arbetet med sina lärare.

Gymnasie- och vuxenutbildningschefen beskriver att det är attraktivt att kommunen har en bred vuxenutbildning i egen regi, till skillnad från många andra kommuner som upphandlar vuxenutbildningen. Även den kommunala gymnasieskolan har en stor bredd av olika program jämfört med många andra kommuner. Fredrika Bremer är en populär skola bland både elever och lärare. Andelen behöriga lärare är vid tidpunkten för granskningen 97 % på Fredrika Bremer, jämfört med 74,9 % bland kommunens lärare totalt och 87 % bland tillsvidareanställda lärare.

Kommunen tar emot lärarstudenter som praktiserar både inom grundskolor och gymnasieskolan. Fredrika Bremer är en av Stockholms universitets fem övningsskolor på gymnasienivå. Syftet med övningsskolorna är att höja kvaliteten på lärarstudenternas verksamhetsförlagda utbildning genom ett närmare samarbete mellan skola och universitet. Gymnasie- och vuxenutbildningschefen beskriver att samarbetet både ger pedagogiskt utbyte och möjlighet för lärare att tillgodogöra sig aktuell forskning men också att det attraherar både blivande lärare och erfarna lärare. Kommunstyrelsens ordförande lyfter fram att det är en signal mot

omvärlden, både i att visa upp kommunens delaktighet i utvecklingsfrågor och i att marknadsföra kommunen.

Lönemässigt bedömer förvaltningen att Haninges skolor är konkurrenskraftiga. Kommunen har haft som strategi att fördela lärarlönelyftet bland de lärare som arbetat länge i kommunen, vilket ökat möjligheterna att behålla erfaren personal i samband med att ingångslönerna ökat och det uppstått incitament att byta arbetsgivare. Undantaget är vuxenutbildningen som inte har omfattats av det statliga lärarlönelyftet – här uppger gymnasie- och vuxenutbildningschefen att kommunen har ett överhängande problem.

Kommunen har 118 förstelärare och fyra lektorer (en på heltid och tre på deltid) som tar ett särskilt ansvar för pedagogisk utveckling på skolorna. Aktuella teman just nu är att arbeta med pedagogiska caféer för att främja kollegialt lärande och en gemensam utvecklingsprocess samt att minska ensamarbetet. För lärare inom till exempel slöjd och idrott som arbetar ensamma i sitt ämne på skolan har lektorerna ämnesnätverk med regelbundna träffar, för möjlighet till erfarenhetsutbyte.

Fortbildning för lärare planeras i regel mellan lärare och rektor i samband med mål- och resultatsamtal. Intervjupersonerna beskriver att förvaltningen försöker stimulera till fortbildning. Förvaltningen arrangerar regelbundet olika former av föreläsningar och evenemang riktade mot lärare. Under året har förvaltningen bland annat arrangerat en *crash course* för 15 obehöriga lärare för att lyfta deras kompetens inom bland annat läroplan, skoljuridik och gruppdynamik. I februari 2017 är kommunen värd för researchED, en konferensdag med föreläsningar, paneldebatter, workshops och seminarier i syfte att knyta skolornas arbeta närmare den aktuella forskningen.

Förvaltningen har genomfört en utbildningsdag för alla skolledare med personalansvar som kommer att följas av ytterligare en utbildningsdag för gymnasie- och vuxenutbildningens chefer i oktober. Ambitionen är att stärka det psykosociala arbetsmiljöarbetet med fokus på förändringsledarskap. Rektorer erbjuds också att gå den statliga fortbildningen för rektorer med fokus på pedagogiskt ledarskap (tidigare *Rektorslyftet*). Kollegialt utbyte beskrivs som en central form för kompetensutveckling även för skolledare. Ledningsmöten och nära kontakt med förvaltningen tas upp som exempel, liksom den kommungemensamma strategidagen där alla skolors ledningsgrupper träffas.

Förvaltningen har genomfört ett arbete för att komma till rätta med lärare som inte presterar enligt förväntan, vilka orsakar frustration hos elever och föräldrar. En process har utarbetats som omfattar klargörande samtal, uppgörelser och vid behov skriftliga varningar. Gymnasie- och vuxenutbildningschefen beskriver att det finns ett bra stöd från HR-avdelningen i dessa frågor. Det kan dessvärre ta lång tid att se resultat av insatserna jämfört med vad elever och föräldrar förväntar sig.

Ett särskilt uppdrag i kommunfullmäktiges mål- och budget är att utreda hur lärarnas tid med eleverna kan öka i motsvarande grad som deras administrationsbörda kan minska genom införande av lärarsekreterare. Förvaltningen har sett över förutsättningarna och undersökt möjligheterna till riktade statsbidrag, men funnit att resurserna är begränsade. Olika skolor har därtill olika behov av stöd beroende på lokala förutsättningar och utmaningar.

6. Arbete med sjukfrånvaro och frisknärvaro

Nedan presenteras senaste aktuella siffror över sjukfrånvaro för hela kommunen. Siffrorna visar total ackumulerad sjukfrånvaro för 2016, till och med september, samt jämförelse med samma period under föregående år.

Sjukfrånvaro	September 2015	September 2016
Haninge kommun	7.35 %	7.44 %
Kommunstyrelseförvaltningen	2.78 %	3.98 %
Äldreförvaltningen	9.10 %	8.99 %
Utbildningsförvaltningen	7.56 %	7.78 %
Kultur- och fritidsförvaltningen	8.43 %	5.51 %
Stadsbyggnadsförvaltningen	3.40 %	4.03 %
Socialförvaltningen	7.05 %	7.61 %

Siffrorna visar att sjukfrånvaron har minskat inom äldreförvaltningen och inom kultur- och fritidsförvaltningen men ökat i övriga förvaltningar samt i kommunen som helhet.

6.1. Förebyggande insatser

Den 31 mars trädde en föreskrift från arbetsmiljöverket om organisatorisk och social arbetsmiljö i kraft. Med föreskriften skärps kraven på att arbetsgivare ska bedriva ett systematiskt arbetsmiljöarbete samt ta ett större ansvar för den psykosociala arbetsmiljön. Under hösten kommer kommunen att genomföra insatser och utbildningar kring den nya föreskriften.

Arbetsmiljöfrågor hanteras via samverkanssystemet, som innebär samverkan med fackliga representanter och medarbetarinflytande via arbetsplatsträffar. Det finns en arbetsmiljöguide med rutiner och checklistor för det praktiska arbetsmiljöarbetet.

Insatser som används för att attrahera och behålla medarbetare, friskvårdsbidrag och deltidspension, är utöver attraktivitetsfaktorer också bidragande till att förebygga ohälsa. På flera förvaltningar finns hälsoinspiratörer, medarbetare som frivilligt påtagit sig att inspirera sina kollegor till en mer hälsosam livsstil. Det kan till exempel handla om att ta initiativ till gemensamma rörelseaktiviteter eller bra kostval. Inom kommunen finns en pool av lånecyklar och ellånecyklar. Att hålla kommunens bilpool uppdaterad och trafiksäker beskrivs också som en insats för säker arbetsmiljö.

Inom socialförvaltningens myndighetsutövande avdelningar används psykosociala skyddsronder som metod för att grupperna tillsammans ska identifiera problem och lösningar. Vid känsliga frågor besvarar medarbetarna anonyma enkäter. Enhetscheferna för utförarenheterna lyfter fram schemaläggningsarbetet som en viktig förebyggande insats. Resonemanget är att medarbetare som kan disponera sin tid på ett för dem bra sätt, till exempel avseende möjlighet att hämta på förskolan i önskad tid, är mindre stressade och mer pigga och friska.

Inom stadsbyggnadsförvaltningen arbetar många medarbetare utomhus med fysiskt tunga arbeten. En ergonom har kopplats in för att ge råd. Bland de myndighetsutövande enheterna förekommer mycket stress, endera i form av tidspress och övertidsarbete eller i form av en pressad arbetssituation med ibland otrevliga kundkontakter. För chefer sker ingen bevakning av övertidstimmar. En föreläsning om stress och hälsa är planerad.

Inom utbildningsförvaltningen pågår ett arbete i samverkan med personalavdelningen för att kartlägga och förbättra skolledarnas arbetssituation. Förebyggande insatser planeras på enhetsnivå inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet.

6.2. Rehabilitering

Kommunen har en centralt finansierad satsning på rehabiliteringsstöd för att hjälpa enhetscheferna att arbeta strukturerat med att sänka sjukfrånvaron. Företagshälsovården har tagit över ansvaret för att ta emot sjukanmälningar, ringa omvårdnadssamtal på fjärde sjukdagen samt att sköta uppföljning. En rehabsamordnare håller kontakten med kommunens chefer, ger dem löpande uppföljning och föreslår lämpliga insatser.

Utbildningsförvaltningen beskriver att arbetsformerna har förbättrat deras rehabiliteringsprocesser. Rektorerna får stöd i arbetet när det finns en rehabsamordnare som tar initiativ och sköter administrationen. Socialförvaltningen beskriver att det finns tydlig struktur och bra stöd för företagshälsan som alla följer. Omsorgssamtalen uppfattas som positiva.

7. Uppföljning

Kommunfullmäktiges, kommunstyrelsens och nämndernas uppföljning av kompetensförsörjningsarbetet sker framförallt genom den årliga medarbetarenkäten samt genom personalnyckeltal.

Förvaltningscheferna har regelbunden kontakt med nämndsordföranden och det uppges finnas en god dialog mellan nämnd och förvaltning. Frågor som rör personal och kompetensförsörjning lyfts ofta under nämndssammanträdena i samband med informationspunkter eller andra ärenden, där förvaltnings- och avdelningschefer medverkar.

8. Svar på revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att analysera och bedöma om de strategier, processer och rutiner som kommunen använder för att säkerställa kommunens behov av kompetens är ändamålsenliga.

Fråga	Svar
Vilka mål har kommunen för sitt strategiska arbete med kompetensförsörjning?	Kommunfullmäktige har fastställt en värdegrund som bland annat omfattar att all verksamhet ska värna om kommunens resurser på ett ansvarsfullt och långsiktigt hållbart sätt samt att medarbetaren utgör kommunens viktigaste tillgång. I kommunfullmäktiges personalpolitiska program finns en särskild personalpolitisk vision: *Haninge är Sveriges bästa kommunala arbetsgivare och bedriver Sveriges bästa kommunala verksamheter.* I mål och budget för 2016-2017 har fullmäktige satt upp det övergripande målområdet att kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare. Indikatorer för målet är hållbart medarbetarindex, sjukfrånvaro samt frisknärvaro. Nämnderna har i sina strategidokument antagit egna målvärden för indikatorerna samt strategier för att nå målen. *Socialnämnden* fokuserar på resultatbaserat och motiverande ledarskap och delaktigt och resultatinriktat medarbetarskap. *Stadsbyggnadsnämndens* strategi är attraktiva arbetsplatser och god arbetsmiljö med möjlighet till delaktighet och utveckling. *Utbildningsnämnderna* har en gemensam strategi i att uppnå god fysisk och psykosocial arbetsmiljö.

Vilka underlag har kommunstyrelsen och berörda nämnder för att bedöma behovet av personal/kompetens, på kort och lång sikt?	Det finns inga sammanställda prognoser över vilket behov av kompetens kommunen har de närmaste åren, på kommun- eller förvaltningsnivå, eller vilka utmaningar kommunen står inför. Personalavdelningen arbetar för att hitta nya former för analys som är till nytta för verksamheterna. Varje förvaltningschef kan redogöra för utmaningar och behov inom sin verksamhet och frågorna diskuteras kontinuerligt i kommundirektörens ledningsgrupp.
Finns aktuella och ändamålsenliga kartläggningar, statistik, riskanalyser, prognoser, och planer som stöd för det operativa arbetet?	Personalavdelningen och förvaltningarna har tillgång till aktuella personalnyckeltal, såsom personalomsättning och sjukfrånvaro, för att löpande kunna följa utvecklingen på personalområdet. Kommunen gör årligen en medarbetarenkät baserad på SKL:s index hållbart medarbetarengagemang. Enkäten består av nio frågor inom områdena motivation, ledarskap och styrning. Resultatet kan brytas ner på enhetsnivå och används i mån av intresse från respektive chef. Enkäten används primärt som långsiktigt jämförelsetal och inte som en del i enheternas utvecklingsarbete. Inom respektive förvaltning utarbetas olika former av kartläggningar och planer efter behov. Personalavdelningen arbetar för att ta fram nya former för att stödja verksamheterna i analys- och utvecklingsarbetet.
Vilka strategier tillämpas för att vara en attraktiv arbetsgivare?	Kommunen har ett antal generella personalförmåner som är lika för alla medarbetare, bland annat flextid, årsarbetstid, semesterväxling, deltidspension, friskvårdsbidrag och sociala aktiviteter. Ett arbete med att utreda möjligheterna till heltidsarbete för medarbetare som önskar det pågår. Ett nytt stödverktyg för rekryteringsprocessen implementerades i maj 2016. Systemet kommer att ge bättre systematik i arbetet och främja en kompetensbaserad rekrytering. Alla tre förvaltningar genomför olika former av studentriktade aktiviteter för att attrahera nya medarbetare. Medverkan i karriärmässor, samverkan med utbildningsanordnare och mottagande av praktikanter och sommarjobbare lyfts upp som exempel. Inom *stadsbyggnadsförvaltningen* har medarbetarna haft flera workshops för att kartlägga framgångsfaktorer som får medarbetarna att trivas. Sammanställningen är avsedd att användas dels för att förstärka och utveckla de områden som medarbetarna tycker är positiva, och dels som ett underlag för vad som ska kommuniceras till potentiella nya medarbetare. *Utbildningsförvaltningens* strategi för att attrahera medarbetare är primärt att attraktiva skolor också blir attraktiva arbetsplatser. Förvaltningens övergripande arbete är i hög grad inriktat på att skapa ökad likvärdighet och höjd kunskapsnivå. Ett brett utbud av utbildningar i egen regi på både gymnasie- och vuxenutbildningsnivå bidrar också till attraktiviteten.
Vilka strategier tillämpas för att behålla medarbetare?	Strategier för att vara en attraktiv arbetsgivare är i hög grad också strategier för att behålla medarbetare. Lönen är resultatbaserad istället för positionsbaserad, utifrån två kriterier: uppnådda resultat i relation till uppsatta mål samt bidrag

	till verksamhetsutveckling. Både utbildnings- och socialförvaltningen beskriver att brist på lärare respektive socionomer har lett till en höjning av ingångslönerna i kommunen. Inom utbildningsförvaltningen har särskilda satsningar kopplade till lärarlönelyftet inriktats mot att höja medarbetare som arbetat länge i kommunen. Inom stadsbyggnadsförvaltningen beskriver förvaltningschefen att det är svårt att konkurrera i lön med privata aktörer och att kommunen behöver lyfta fram andra värden. En god introduktion beskrivs som en strategi för att ge medarbetare en bra start som får dem att trivas i kommunen. För nyanställda arrangeras en kommunövergripande introduktionsdag. Inom delar av *socialförvaltningen* pågår ett arbete för att förbättra introduktion- och mentorskapsprocesser samt se över organisationen för att skapa fler gruppledare för ett mer närvarande ledarskap.
Vilka strategier tillämpas för att tillvarata och utveckla medarbetaras kompetens på bästa sätt?	Utgångspunkten för att utveckla medarbetarnas kompetens är i resultat- och målsamtal med halvårsvis uppföljning, samt i vardagssamtal mellan chefer, gruppledare och medarbetare. Kompetensutveckling hanteras i regel på förvaltningsnivå. Undantaget är vissa interna utbildningar som arrangeras av avdelningar inom kommunstyrelseförvaltningen och som riktar sig till chefer i andra förvaltningar. Ett grundutbud av chefskurser samt möjlighet till skräddarsydda ledarutvecklingsinsatser på individ- och ledningsgruppsnivå har upphandlats av en extern leverantör. Inom delar av *socialförvaltningens* verksamheter finns långsiktiga kompetensutvecklingsplaner. Inom *stadsbyggnadsförvaltningen* pågår arbete med att se över processerna för att bättre dra nytta av den kompetens som finns, genom en förändrad arbetsgång. Inom *utbildningsförvaltningen* finns 116 förstelärare och 4 lektorer som tar ett särskilt ansvar för pedagogisk utveckling med fokus på kollegialt utbyte, ämneslärarnätverk och att minska ensamarbetet.
Vilka strategier tillämpas för att sänka sjukfrånvaron och öka frisknärvaron?	Kommunen har en centralt finansierad satsning på rehabiliteringsstöd för att hjälpa enhetscheferna att arbeta strukturerat med att sänka sjukfrånvaron. En rehabsamordnare håller kontakten med kommunens chefer, ger dem löpande uppföljning och föreslår lämpliga insatser. Samtliga intervjupersoner beskriver att rehabstödet har förbättrat förvaltningens arbete med rehabilitering. Under våren skärptes arbetsmiljöverkets krav på att arbetsgivare ska bedriva ett systematiskt arbetsmiljöarbete och ta ett större ansvar för den psykosociala arbetsmiljön. Under hösten kommer kommunen att genomföra insatser och utbildningar kring den nya föreskriften. Insatser som friskvårdsbidrag och deltidspension bidrar till att förebygga ohälsa. På flera förvaltningar finns hälsoinspiratörer, medarbetare som frivilligt påtagit sig att inspirera sina kollegor till en mer hälsosam livsstil. Inom *socialförvaltningens* myndighetsutövande avdelningar har psykosociala skyddsronder införts som metod för att grupperna tillsammans ska identifiera problem och lösningar. Enhetscheferna för utförarenheterna lyfter fram schemaläggningsarbetet som en viktig förebyggande insats för att minska stress. Inom *stadsbyggnadsförvaltningen* arbetar många

	medarbetare utomhus med fysiskt tunga arbeten. En ergonom har kopplats in för att ge råd. Bland de myndighetsutövande enheterna förekommer mycket stress och en förebyggande utbildning är planerad. Inom *utbildningsförvaltningen* planeras förebyggande insatser på enhetsnivå inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Centralt inom förvaltningen pågår ett arbete i samverkan med personalavdelningen för att kartlägga skolledares arbetssituation.
Hur följs utfall av strategier och aktiviteter upp? Ger arbetet önskade resultat?	Strategier och uppföljning följs upp genom personalnyckeltal. I vissa fall sker särskilda utvärderingar av större projekt och insatser. Förvaltningarnas ledningsgrupper diskuterar löpande kompetensförsörjningsfrågor. I ledningsgrupperna ingår också förvaltningarnas HR-parter från personalavdelningen som bidrar med kunskap och lyfter frågor tillbaka till sitt arbetslag. Det är svårt att bedöma om arbetet ger resultat. Under året har många nya strategier och insatser tillkommit och mycket av det arbete som lyfts fram i denna granskning befinner sig ännu på planeringsstadiet eller i första delen av genomförandet och något genomslag har inte kunnat ses ännu.
Är de resurser som kommunen förfogar över tillräckliga för att vara framgångsrika i arbetet med kompetensförsörjning?	De granskade verksamheterna bedömer själva att de har resurser och fungerande stödfunktioner runt kompetensförsörjningarbetet. Intervjupersonerna beskriver dock att det kan vara svårt att få överblick på vilket stöd som finns och hur ansvarsförhållandena ser ut inom kommunen. En konkret resursbrist har varit stöd och samordning i kommunikationsarbetet, men där har en ny kommunikationsavdelning bildats under sommaren för att bland annat arbeta strategiskt med kommunikationen av kommunens arbetsgivarerbjudande.

Haninge 2016-10-26

Nina Högberg

Källförteckning

BETTY, Socialförvaltningen 2016-08-01.

Grund- och förskolenämndens strategi och budget 2016.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens strategi och budget 2016.

Kompetensutvecklingsplan och introduktionsplan för avdelning Barn och Unga, Socialförvaltningen 2016-09-01.

Mål och budget 2016-2017, Kommunfullmäktige 2015-12-07.

Personalnyckeltal Haninge kommun 2014-2016, Kommunstyrelseförvaltningen.

Personalpolitiskt program, Kommunfullmäktige (Dnr KS 190/2007)

Rapport Stadsbyggnadsförvaltningens projekt – Attrahera och behålla, Stadsbyggnadsförvaltningen.

Riktlinjer för chefsuppdraget, kommunstyrelseförvaltningen 2012.

Riktlinjer för medarbetarskapet, kommunstyrelseförvaltningen 2012.

Riktlinjer för resultat- och målsamtal, kommunstyrelseförvaltningen 2012.

Socialnämndens strategi och budget 2016-2017.

Stadsbyggnadsförvaltningens strategi och budget 2016-2017.

Utbildningsförvaltningens förbättringsplan 2016, Utbildningsförvaltningen.

Utbildningsförvaltningens årsplan 2016-2017, Utbildningsförvaltningen.

HANINGE KOMMUN
Revisorerna

Revisionsskrivelse 2016-11-30

Till Kommunstyrelsen
Socialnämnden
Stadsbyggnadsnämnden
Grund- och förskolenämnden
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Granskning av kompetensförsörjning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna granskat kommunens arbete med kompetensförsörjning. Syftet har varit att analysera och bedöma om strategier, processer och rutiner för att säkerställa kommunens behov av kompetens är ändamålsenliga. Granskningen är kommunövergripande med fokus på individ- och familjeomsorg, utbildning och stadsbyggnad.

Haninge kommun har, liksom flertalet kommuner, svårigheter att knyta den kompetens som fordras på kort och lång sikt till kommunen. Samtliga granskade verksamheter vittnar om rekryteringssvårigheter som i olika grad påverkar deras effektivitet, kvalitet eller långsiktighet. Det finns inte någon samlad prognos över hur omfattande kommunens rekryteringsbehov kommer att vara de närmaste åren och inom vilka personalgrupper.

Flera av de centrala aktiviteter som granskningen belyser är på planeringsstadiet eller genomförs för första gången och mycket arbete återstår för att skapa långsiktiga processer. Det saknas i stor utsträckning rutiner för att utvärdera effekten av både strategier och insatser. Vår bedömning är att kommunstyrelsen bör verka för ett samlat grepp om ändamålsenliga former för utvärdering för att säkerställa att kommunens resurser används på ett bra sätt och ger genomslag i kompetensförsörjningsarbetet. Ett svagt varumärke upplevs vara ett hinder i arbetet.

Mot bakgrund av vad som framkommit i granskningen rekommenderar vi granskade nämnder att:

- Säkerställa kommungemensamma former för behovsanalys, i syfte att möjliggöra prioritering och planering av utvecklingsinsatser när det gäller kompetensförsörjningen.
- Säkerställa att kommunens personalpolitiska strategier inom samtliga verksamheter kopplas till ett systematiskt arbete, som omfattar behovsanalys, mål, planering och uppföljning.
- Säkerställa implementering av en gemensam strategi för utveckling av arbetsgivarvarumärket.
- Säkerställa metoder för ändamålsenliga och tydliga utvärderingar av strategier och genomförda insatser.

Granskningsrapporten överlämnas härmed till berörda nämnder. Revisionen önskar få svar angående vilka åtgärder som kommer att vidtas senast den 28 februari 2017.

För Haninge kommuns revisorer

Rolf Brehmer
Ordförande

Kenneth Strömberg
Vice ordförande

För kännedom: Kommunfullmäktiges presidium

Haninge kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

2017-02-15

Svar avseende revisionsskrivelse ”Granskning av kompetensförsörjning”

Bakgrund
Den granskning som EY har gjort på uppdrag av förtroendevalda revisorer av kommunens arbete med kompetensförsörjning har resulterat i fyra rekommendationer till de granskade nämnderna:

- Säkerställa kommungemensamma former för behovsanalys, i syfte att möjliggöra prioritering och planering av utvecklingsinsatser när det gäller kompetensförsörjningen
- Säkerställa att kommunens personalpolitiska strategier inom samtliga verksamheter kopplas till ett systematiskt arbete som omfattar behovsanalys, mål, planering och uppföljning
- Säkerställa implementering av en gemensam strategi för utveckling av arbetsgivarvarumärket
- Säkerställa metoder för ändamålsenliga och tydliga utvärderingar av strategier och genomföra insatser

Nedan är en redogörelse för de åtgärder som kommunen vidtagit samt har för avsikt att vidta inom respektive rekommendation.

1 Säkerställa kommungemensamma former för behovsanalys, i syfte att möjliggöra prioritering och planering av utvecklingsinsatser när det gäller kompetensförsörjningen

Tydlig inriktning i Strategi och budget samt kommande uppdrag
I kommunstyrelsens Strategi och budget för år 2017 som fastställdes 2016-10-24, så ingår under Mål 12 ”En attraktiv arbetsgivare” två strategier direkt kopplade till att utveckla kompetensförsörjningsprocesserna.

Strategi 12.2 innebär ett uppdrag till kommunstyrelseförvaltningen att ”Samordna och utveckla förutsättningar avseende planering och prioritering av kommunens framtida kompetensförsörjning”.

Kommunstyrelsen har i sina indikatorer rörande 12.2 angett att det ska finnas ”Kvalitetssäkrade och heltäckande kompetensförsörjningsplaner på kommun- och förvaltningsnivå”.

Kommunstyrelseförvaltningens åtagande i förhållande till kommunstyrelsens strategi är att ge förvaltningarna förutsättningar och stöd vid framtagande av kvalitetssäkrade och heltäckande kompentensförsörjningsplaner. Vidare att, utifrån förvaltningarnas kompentensförsörjningsplaner, arbeta fram en kommunövergripande kompetensförsörjningsplan.

Strategi 12.3 innebär att kommunstyrelseförvaltningen ska ”Utveckla kompetensförsörjningsprocesser som främjar kommunens förmåga att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla medarbetare”.

Fastställandet av dessa strategier utgör en god grund för kommunens kommande arbete och fokusering på dessa frågor.

Kompetensförsörjningsarbetets utgångspunkt
Det kommungemensamma kompetensförsörjningsarbetet påbörjades för cirka två år sedan. Inledningen av detta arbete fokuserade på att undersöka och analysera vilket behov av kompetensförsörjning som olika förvaltningar har.

Därefter vidtog ett arbete med att skapa samsyn runt begrepp som ”kompetens” och ”kompetensförsörjning” för att bättre möjliggöra det kommungemensamma arbetet.

Innan sommaren år 2016 så fattade kommundirektörens ledningsgrupp (KDLG) flera viktiga beslut för det fortsatta arbetet, t ex

- Kommungemensam definition av kompetensförsörjning
- Arbetsgång för kommunens kompetensförsörjningsprocess samt vilka områden som omfattas

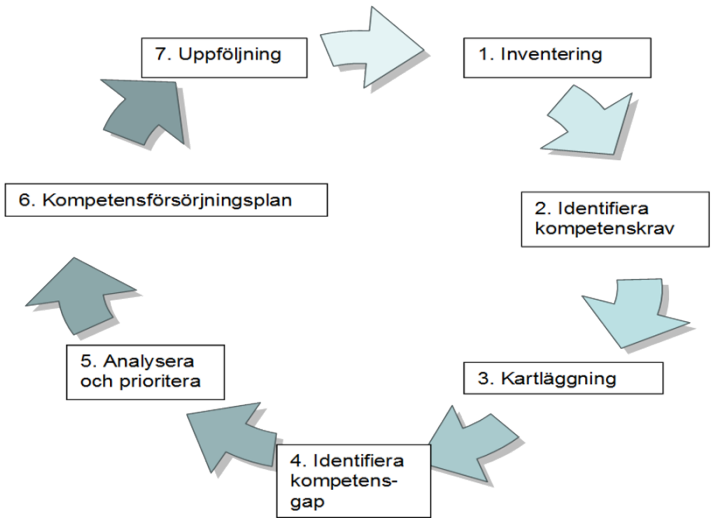
Definitionen på kompetensförsörjning inom kommunen lyder

”En process i organisationen för att fortlöpande säkerställa att rätt kompetens finns för att nå eller överträffa verksamhetens mål genom att såväl attrahera, rekrytera och introducera som att behålla/ utveckla och avveckla medarbetare”

De områden som har beslutats ska ingå i kompetensförsörjningsprocessen är:

- Attrahera
- Rekrytera
- Introducera
- Behålla och Utveckla
- Avslut

Den arbetsgång som används för att skapa struktur och systematik i arbetet kan visualiseras genom följande bild:

De två inledande stegen som omfattar en inventering samt identifiering av kompetenskrav utgör grunden för ett framgångsrikt kompetensförsörjningsarbete samt för att kunna göra korrekta analyser och prioriteringar av utvecklingsaktiviteter.

Aktiviteter
Kommunstyrelseförvaltningen ska under 2017 tydligt definiera vad som ska göras inom de olika stegen, hur processerna ser ut samt utveckla verktyg som stöd i arbetet. Målet är en överskådlig och användarvänlig kompetensförsörjningsprocess där behovsanalysen ligger som grund för det vidare arbetet att skapa processer som är till nytta för verksamheterna. Processen ägs av personalavdelningen som svarar för expertkompetens inom området samt säkerställer hög kvalitet på innehåll och verktyg.

Exempel på verktyg som stöd för behovsanalys:

- Standardiserade frågeformulär som med utgångspunkt i Mål och budget samt verksamhetsplan/arbetsplan – hjälper cheferna att kunna identifiera behov av kompetens på längre sikt i relation till sina verksamheters utmaningar och utvecklingsbehov.
- Statistik och rapporter som ger information om personaldemografiska förutsättningar kommande år (pensionsavgångar, personalomsättning, sjukfrånvaro osv).
- Omvärldsbevakning.
- Stöd för gapanalyser avseende kompetens, t ex via excel.

Identifierat framtida behov i relation till befintlig kompetens ska visa på vilka insatser som behöver prioriteras både avseende:

- Utvecklingsinsatser för befintliga medarbetare
- Behov av att attrahera och rekrytera ny kompetens

Behovsanalysen behöver genomföras på olika nivåer inom kommunen och resultera i att alla verksamheter får sin egen kompetensförsörjningsplan. Arbetet behöver också säkerställa att behov och planer på längre nivåer i organisationen kan redovisas uppåt

och integreras samt testas i relation till kommun- och förvaltningsövergripande kompetensförsörjningsstrategier.

2 Säkerställa att kommunens personalpolitiska strategier inom samtliga verksamheter kopplas till ett systematiskt arbete som omfattar behovsanalys, mål, planering och uppföljning

Kommunens personalpolitiska strategier är uppdelade i fem olika områden

- Ett meningsfullt och resultatinriktat arbete med en god arbetsmiljö
- Medarbetarskap
- Chef- och ledarskap
- Kompetensförsörjning
- Lön och utveckling

Grunden för att kunna arbeta systematiskt med att uppfylla Haninge kommuns personalpolitiska strategier är att få information från medarbetarna och möjliggöra en bra dialog. Kommunen behöver få en bättre kunskap om hur medarbetarna upplever olika aspekter av sin arbetssituation; arbetsmiljö, ledarskap, möjligheter att utvecklas, belöningssystem osv, för att kunna identifiera och prioritera utvecklingsområden. Kommunen behöver även hitta metoder för att mäta och följa upp kvalité samt effekt av genomförda åtgärder.

I nuläget kan cheferna använda sig av enkäter såsom Arbetsplatsundersökningen (APU) samt psykosociala kartläggningar för att få information om medarbetarnas upplevelse av sin arbetssituation. För att få djupare kunskap efter genomförandet av dessa enkätundersökningar och tolka dess resultat så behöver cheferna ha en diskussion med sina medarbetare runt resultatet och vad detta står för.

I arbetsmiljöguiden finns handledning för chefer som stöd för att arbeta med dessa frågor, både enkätverktyg, metoder för analyser och samtal runt resultat samt upprättande av handlingsplaner.

I samband med implementeringen av arbetsmiljöverkets nya föreskrift för organisatorisk och social arbetsmiljö så har kommunen identifierat ett behov av att vidareutveckla de verktyg för informationsinsamling och dialog med medarbetare som finns i kommunen.

Arbetet med att utveckla arbetsmiljön ingår som en naturlig del i verksamhetsutvecklingen. Därför bör mål, planer och uppföljning avseende arbetsmiljö i största möjliga utsträckning ingå som en del i den ordinarie verksamhetsutvecklingen och ingå i verksamhets- och arbetsplaner. Uppföljning bör också göras inom ramen för ordinarie verksamhet och rapportering.

I de fall det framgår av uppföljningen att en handlingsplan ska upprättas fordras ett system för kontroll av detta. Ett exempel är arbetsplatsundersökningen som eventuellt skulle behöva ett IT-stöd vid upprättande av handlingsplan samt möjliggörande av en effektivare uppföljning.

Aktiviteter
Personalavdelningen ska vidareutveckla verktyg för insamlande av information från medarbetare som belyser viktiga delar av deras arbetssituation, bland annat genom en omarbetad arbetsplatsundersökning som tar hänsyn till kraven som ställs i arbetsmiljöverkets föreskrift för organisatorisk och social arbetsmiljö.

Uppföljningen av handlingsplaner som syftar till att förbättra uppfyllandet av kommunens personalpolitiska strategier kommer att systematiseras. Detta kommer att göras genom nya funktioner/rapporter i Hypergene och/eller genom ett nytt IT-verktyg som stöd vid uppföljning av specifika enkäter, t ex digitaliserade handlingsplaner som förenklar utvärdering av aktiviteter och måluppfyllelse.

Ett pilotprojekt planeras där kraftkartan ska användas på en eller flera enheter och därefter utvärderas. Kraftkartan är ett effektivt verktyg och systemstöd för att utveckla och ta till vara medarbetarens synpunkter och drivkrafter. Det handlar om att med systematik ta olika utvecklingssteg och att följa upp resultaten.

3 Säkerställa implementering av en gemensam strategi för utveckling av arbetsgivarvarumärket

Att bygga ett starkt arbetsgivarvarumärke är ett långsiktigt arbete som syftar till att kommunen ska ha den kompetens som behövs för att kunna utföra kommunens uppdrag på bästa sätt.

I detta ingår både att externt stärka bilden av Haninge kommun som en attraktiv arbetsgivare men även att interna kompetensförsörjningsprocesser möjliggör för medarbetare att vilja stanna kvar och utvecklas inom kommunen.

Arbetet med att formulera ett tydligt arbetsgivarvarumärke och att skapa kommunika-tionsplaner för att nå ut med kommunens budskap har startats inom kommunstyrelseförvaltningen.

Även om byggandet av ett starkt arbetsgivarvarumärke är ett arbete som behöver bedrivas på lång sikt finns ett behov att snabbt komma igång med vissa aktiviteter. Det långsiktiga analys- och strategiarbetet behöver kompletteras med ett operativt arbete som påbörjas omgående och som sedan anpassas till det arbete som görs på strategisk nivå.

Aktiviteter
På kort sikt kommer följande insatser att genomföras:
- Fortsätta att förbättra och utveckla innehållet på ”Arbeta hos oss” sidorna på kommunens hemsida.
- Utveckling av kommunens Linkedinsida samt användande av andra sociala medier.
- Gemensam medverkan i 2017 års Framtidsmässa för offentlig sektor.

- Se över standardtexten i kommunens mallar för platsannonser samt ta fram ett förbättrat presentationsmaterial att använda vid intervjuer samt andra marknadsföringsaktiviteter.

På längre sikt behöver kommunen:

- Göra en nulägesanalys inklusive nollmätning som möjliggör att kunna svara på frågeställningarna;
    - Hur uppfattas Haninge kommun som arbetsgivare?
    - Vilka yrkesgrupper/kompetenser behöver kommunen rekrytera nu och om fem år?
    - Vad är viktigt för de yrkesgrupperna?
- Definiera önskad bild av Haninge kommun och formulera kommunens erbjudande som arbetsgivare.
    - Hur ska kommunen positionera sig?
    - Vad erbjuder kommunen som arbetsgivare?
    - Varför ska man välja att arbeta inom Haninge kommun?
- Lägga upp strategier och en plan för att nå ut med den önskade bilden.

Målet med aktiviteterna ur ett externt perspektiv är att den målgrupp kommunen vill nå ut till har en positiv bild av Haninge kommun som arbetsgivare och att kommunen får rätt sökande till utannonserade tjänster.

Internt så ska kommunen vara en arbetsplats där medarbetare utvecklas och känner stolthet över att jobba i verksamheten.

Att koppla arbetet till övriga pågående utvecklingsprojekt är viktigt, t ex SKL:s satsning på att lyfta kommunala arbetsgivare i kampanjen ”Sveriges viktigaste jobb”, det nya varumärkesarbetet inom kommunen, Skapa stad, osv.

4 Säkerställa metoder för ändamålsenliga och tydliga utvärderingar av strategier och genomförda insatser

Kommunen och förvaltningarna har kommit olika långt i arbetet med att systematiskt följa upp och utvärdera sitt arbete med kompetensförsörjning samt uppfyllandet av kommunens personalpolitiska strategier.

Aktiviteter
Kommunstyrelseförvaltningen kan på olika sätt erbjuda stöd till förvaltningarna avseende metoder för utvärdering:

- Utveckling av nuvarande verksamhetsstödssystem ”Hypergene”. För att förbättra möjligheterna att göra analyser kan aktiviteter från olika planer integreras i systemet. Möjlighet finns att utveckla Hypergene för uppföljning av både SAM (Systematiskt arbetsmiljö arbete) samt kompetensförsörjning.
- Hypergene kan anpassas så att det på ett transparent sätt kan aggregera information uppåt i form av rapporter till verksamhetschef och förvaltning, med

tydlig koppling till underlag från enheterna. Här går det även att inkludera nyckeltal för att skapa bättre förutsättningar för att mäta resultat.

- Årlig uppföljning av nämndernas uppdrag avseende kompetensförsörjning sker vid delårsrapporter och årsbokslut.
- För att möjliggöra kvalitetsäkring av kompetensförsörjning på förvaltnings-, avdelnings- och enhetsnivå behöver metoder utvecklas som stödjer organisationsenheterna i deras utvecklingsarbete kopplat till uppfyllandet av kommunens personalpolitiska strategier.

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (3)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Ekonomiavdelningen	2017-03-08	KS 2016/577	
Handläggare			
Jörn Karlsson, ekonomidirektör			

Granskning av verkställighet av fullmäktiges beslut – svar på revisionsskrivelse

Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna har EY genomfört en granskning av verkställighet av fullmäktiges beslut i syfte att bedöma om kommunstyrelsen säkerställer att dessa verkställs och om det finns ett ändamålsenligt system för återrapportering av genomförda uppdrag samt avvikelser från dessa.

Revisorernas samlade bedömning är att kommunstyrelsen i allt väsentligt säkerställer att fullmäktiges beslut verkställs. Det finns ett delvis ändamålsenligt system, men återrapporteringen av de uppdrag som lämnas löpande bör stärkas.

De uppdrag som fullmäktige lämnar i samband med Mål och budget följs upp i nämndernas tertialuppföljningar och återrapporteras till fullmäktige två gånger per år.

Genom regelbundna avstämningar inom kommunstyrelseförvaltningen bevakas andra uppdrag och ärenden för att säkerställa att de rapporteras till kommunstyrelsen och fullmäktige. Revisorernas uppfattning är att status i uppdrag som lämnats (exklusive de uppdrag som lämnats i samband med Mål och budget) stannar inom tjänstemannaorganisationen och rapporteras inte till fullmäktige förrän de återkommer som ett ärende. Revisorerna anser att statusen på dessa uppdrag också bör återrapporeteras till fullmäktige.

Mot bakgrund av vad som framkommit i granskningen ger revisorerna följande rekommendationer till kommunstyrelsen:

- Samordna uppföljningen och återrapporteringen av de fullmäktigeuppdrag som ges löpande med tertialuppföljningarna. Samordningen innebär att tillse ett gemensamt förfarande som samtliga nämnder skall tillämpa.
- Uppdatera riktlinjerna för ärendehanteringen i kommunen
  - Väv in nuvarande arbetssätt med recit
  - Dokumentera roll- och ansvarsfördelningen mellan

kommunstyrelsen och nämnderna i bevakningen och genomförandet av fullmäktige beslut.

- Ta fram beslutstexter avseende formulering av uppdrag och återrapporteringen av verkställighet.
- Ta initiativ till att reglementena är enhetliga rörande återredovisning av de uppdrag som fullmäktige har lämnat.

Förvaltningens synpunkter

Generellt så har kommunstyrelseförvaltningen ingen annan uppfattning än revisionen. Det pågår ett arbete inom förvaltningen att se över ärendehanteringsprocessen. Kommunen införde ett nytt ärendehanteringssystem 2015 (W3D3) som ger möjlighet till att maskinellt bevaka att uppdrag som beslutats av kommunfullmäktige (utöver de uppdrag som ges i samband med Mål och budget) genomförs och när ett uppdrag tidsmässigt skall vara klart.

Hittills har denna bevakning gjorts manuellt och det kommer även i fortsättningen att vara en viss manuellt hantering. Denna består av att när kommunfullmäktiges protokoll ska expedieras så måste uppdraget manuellt läggas in för bevakning i W3D3. Uppdrag till kommunstyrelsen kan då också läggas på handläggare med ett datum när uppdraget skall vara klart. Uppdrag som ges från kommunfullmäktige till nämnd skall bevakas av respektive nämnd, men kommunstyrelseförvaltningen kommer att ha ett samordnande ansvar. En tydlig process för hur arbetet i denna del ska ske behöver upprättas.

Redovisning till kommunfullmäktige kommer att ske samtidigt med uppföljningarna av de uppdrag som givits i samband med Mål och budget. Det ändrade arbetssättet kommer att starta under våren 2017 och kommer att innebära att riktlinjer m.m. uppdateras.

Underlag för beslut

Revisionsskrivelse 2016-11-30 - Granskning av verkställighet av fullmäktiges beslut
Revisionsrapport 2016 – Haninge kommun Granskning av verkställighet av fullmäktiges beslut

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelseförvaltningens synpunkter skall utgöra kommunstyrelsens svar till revisorerna.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Jörn Karlsson
Ekonomidirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet: Revisionen, kommunstyrelseförvaltningen

För kännedom: Samtliga nämnder

HANINGE KOMMUN
Revisorerna

Revisionsskrivelse 2016-11-30

Till Kommunstyrelsen

Granskning av verkställighet av fullmäktiges beslut

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna genomfört en granskning med syfte att bedöma om kommunstyrelsen säkerställer att fullmäktiges beslut verkställs och om det finns ett ändamålsenligt system för återrapportering av genomförda uppdrag samt avvikelser från dessa.

Vår sammanfattande bedömning är att kommunstyrelsen i allt väsentligt säkerställer att fullmäktiges beslut verkställs. Det finns ett delvis ändamålsenligt system, men återrapporteringen av de uppdrag som lämnas löpande bör stärkas.

I nämndernas tertialuppföljningar följs de uppdrag som lämnats i Mål och budget upp. Verkställigheten av dessa uppdrag sammanställs av kommunstyrelsen och återrapporteras två gånger per år till fullmäktige.

Kommunstyrelseförvaltningens arbetssätt innehåller regelbundna avstämningar för att främst bevaka uppdrag och ärenden, men även säkerställa att de rapporteras till kommunstyrelsen och fullmäktige. Vår uppfattning är att status i uppdrag (de som inte lämnats i samband med Mål och budget) stannar inom tjänstemannaorganisationen och rapporteras inte till fullmäktige förrän de återkommer som ett ärende. Statusen i dessa uppdrag bör också återrapporteras till fullmäktige.

I det pågående utvecklingsarbetet bör uppdatering av riktlinjerna ingå så att de överensstämmer med nuvarande arbetssätt, och att roll- och ansvarsfördelningen mellan nämnderna i bevakningen och genomförandet av fullmäktigebeslut dokumenteras. Beslutstexter avseende formulering av uppdrag och återrapportering av verkställighet bör tas fram, för att på så sätt underlätta för handläggaren i sin beredning av ett ärende.

Mot bakgrund av vad som framkommit i granskningen ger vi kommunstyrelsen följande rekommendationer:

- Samordna uppföljning och återrapportering av de fullmäktigeuppdrag som ges löpande med tertialuppföljningarna. Samordningen innebär att tillse ett gemensamt förfarande som samtliga nämnder ska tillämpa.
- Uppdatera riktlinjerna för ärendehantering i kommunen:
  - Väv in nuvarande arbetssätt med recit.
  - Dokumentera roll- och ansvarsfördelningen mellan kommunstyrelsen och nämnderna i bevakningen och genomförandet av fullmäktigebeslut.
- Ta fram beslutstexter avseende formulering av uppdrag och återrapportering av verkställighet.
- Ta initiativ till att reglementena är enhetliga rörande återredovisning av de uppdrag som fullmäktige har lämnat.

Granskningsrapporten överlämnas härmed till kommunstyrelsen. Revisionen önskar få svar angående vilka åtgärder som kommer att vidtas senast den 28 februari 2017.

För Haninge kommuns revisorer

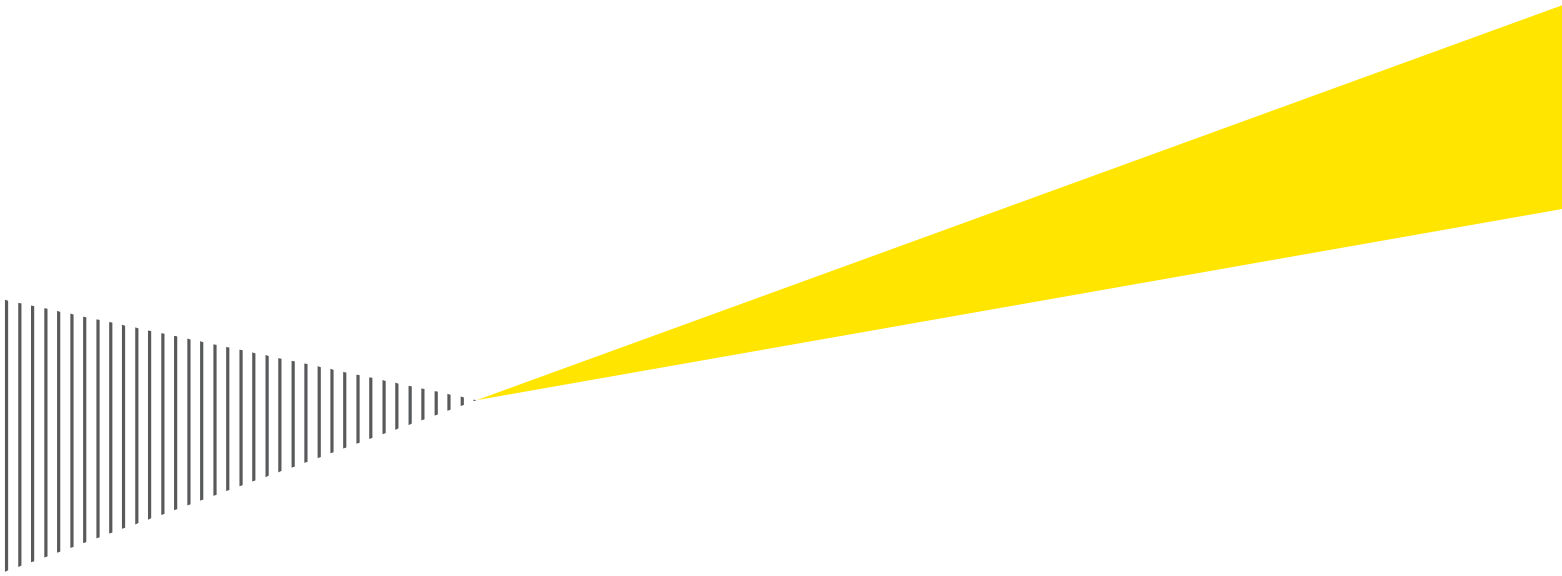
Rolf Brehmer
Ordförande

Kenneth Strömberg
Vice ordförande

För kännedom: Kommunfullmäktiges presidium

Haninge kommun

Granskning av verkställighet av fullmäktiges beslut

Innehåll

Innehåll **0**

Sammanfattning **1**

1 Inledning **1**

1.1 Bakgrund 1

1.2 Syfte 1

1.3 Ansvarig nämnd 1

1.4 Revisionskriterier 1

1.5 Avgränsning 1

1.6 Metod och genomförande 2

2 Revisionskriterier **3**

2.1 Kommunallagen (1991:900) 3

2.2 Fullmäktiges arbetsordning 3

3 Nämndernas och bolagens ansvar för verkställighet och återredovisning av uppdrag **3**

3.1 Tjänstemannaorganisationens ansvar 4

4 Beredning av ärenden **4**

4.1 Riktlinjer för ärendehantering och recit 4

4.2 Expediering av protokollsutdrag och eventuella underlag 5

5 Rutiner för uppföljning och återredovisning av beslut **5**

5.1 Uppföljning av och återredovisning av beslut och uppdrag i Mål och budget 5

5.2 Uppföljning och återredovisning av övriga beslut och uppdrag 6

5.3 Uppdragsbeskrivning 6

5.4 Avvikelser från beslut och åtgärder 6

6 Resultat av granskade beslut **7**

7 Svar på revisionsfrågor och bedömning **7**

7.1 Bedömning 9

Bilaga 1 Källförteckning **11**

Bilaga 2 Nämndernas reglementen **12**

Bilaga 3 Granskade beslut **16**

Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna genomfört en granskning med syfte att bedöma om kommunstyrelsen säkerställer att fullmäktiges beslut verkställs och om det finns ett ändamålsenligt system för återrapportering av genomförda uppdrag samt avvikelser från dessa.

Vår sammanfattande bedömning är att kommunstyrelsen i allt väsentligt säkerställer att fullmäktiges beslut verkställs. Det finns ett delvis ändamålsenligt system, men återrapporteringen av de uppdrag som lämnas löpande bör stärkas.

I nämndernas tertialuppföljningar följs de uppdrag som lämnats i Mål och budget upp. Verkställigheten av dessa uppdrag sammanställs av kommunstyrelsen och återrapporteras två gånger per år till fullmäktige. Uppföljningarna ger enligt vår bedömning relevant information till fullmäktige som således kan bilda sig en uppfattning om hur beslut verkställs. Denna rapportering bedöms som ändamålsenlig.

Kommunstyrelseförvaltningens arbetssätt innehåller regelbundna avstämningar för att främst bevaka uppdrag och ärenden, men även säkerställa att de rapporteras till kommunstyrelsen och fullmäktige. Vår bild är att status i uppdrag (de som inte lämnats i samband med Mål och budget) stannar inom tjänstemannaorganisationen och rapporteras inte till fullmäktige förrän de återkommer som ett ärende. Statusen i dessa uppdrag bör också återrapporteras till fullmäktige.

En del i granskningen har varit att granska 21 beslut som fattats mellan januari 2013 och oktober 2015. Granskningens resultat visar att 17 beslut har verkställts och av dessa har 14 verkställts utan anmärkning. När det gäller tidsangivelse har 8 uppdrag getts en bortre gräns när uppdraget ska verkställas och återrapporteras till fullmäktige. Fem av dessa beslut skulle återrapporteras i samband med antagande av Mål och budget vilket gjordes. Fullmäktige har i övriga 13 beslut inte angivit någon tidsangivelse för verkställighet och återredovisning.

Mot bakgrund av vad som framkommit i granskningen ger vi kommunstyrelsen följande rekommendationer:

- Samordna uppföljning och återrapportering av de fullmäktigeuppdrag som ges löpande med tertialuppföljningarna. Samordningen innebär att tillse ett gemensamt förfarande som samtliga nämnder ska tillämpa.
- Uppdatera riktlinjerna för ärendehantering i kommunen:
  - Väv in nuvarande arbetssätt med recit.
  - Dokumentera roll- och ansvarsfördelningen mellan kommunstyrelsen och nämnderna i bevakningen och genomförandet av fullmäktigebeslut.
- Ta fram beslutstexter avseende formulering av uppdrag och återrapportering av verkställighet.
- Att ta initiativ till att reglementena är enhetliga rörande återredovisning av de uppdrag som fullmäktige har lämnat.

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Fullmäktige är enligt kommunallagen kommunens högsta beslutande organ. Nämnder och styrelser har uppdraget att inom sina sakområden implementera och genomföra fullmäktiges beslut. Kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar att ha uppsikt över styrelser och nämnder så att fullmäktiges beslut följs och genomförs.

Varje kommun behöver ha en tydlig process för verkställighet och uppföljning av ärenden. Kommunstyrelsen behöver ha uppsikt så att eventuella avvikelser från fullmäktiges beslut upptäcks och insatser kan göras för att säkerställa implementering.

1.2 Syfte

Granskningens syfte är att bedöma om kommunstyrelsen säkerställer att fullmäktiges beslut verkställs samt om det finns ett ändamålsenligt system för återrapportering av genomförda uppdrag samt avvikelser från dessa.

Granskningen besvarar följande revisionsfrågor:

- På vilket sätt säkerställs att fullmäktiges beslut verkställs av styrelsen och nämnderna?
- Återrapporteras verkställandet av fullmäktiges beslut till kommunfullmäktige på ett tillfredsställande sätt? Vem ansvarar för att så sker?
- Hur återrapporteras avvikelser från beslut till fullmäktige?
- Vilka olika typer av åtgärder vidtas vid identifierad avvikelse från fullmäktigebeslut?
- Finns en tydlig och formaliserad roll- och ansvarsfördelning mellan kommunstyrelsen, nämnderna och dess förvaltning i bevakningen och genomförandet av fullmäktigebeslut?
- Sker uppföljning av fullmäktigebeslut inom rimlig tid efter beslut?

1.3 Ansvarig nämnd

Kommunstyrelsen.

1.4 Revisionskriterier

Revisionskriterierna utgörs av kommunallagens (1990:900) bestämmelser om verkställighet och uppföljning och fullmäktiges arbetsordning.

1.5 Avgränsning

Granskningen omfattar inte beslut i samband med fastställande av övergripande mål (strategisk plan) och budget. Urval av ärenden har gjorts utifrån kriteriet att beslutet ska innehålla ett uppdrag eller på annat sätt föranleda en handling.

Det innebär att vi har valt bort följande beslutskategorier:

- Administrativa beslut, exempelvis fastställande av sammanträdestider.

- Beslut som innebär att inget arbete ska utföras eller att arbete ska avslutas, exempelvis avslag av motioner och svar på motioner som inte inbegriper nya åtgärder.
- Beslut vars verkställande kan förutsättas, exempelvis beslut om befattningar.
- Beslut om godkännande av redovisningar, rapporter, remissyttranden och revideringar.

1.6 Metod och genomförande

Granskningen har genomförts i två steg. Inledningsvis har vi granskat styrdokument och genomfört intervjuer med följande befattningshavare:

- Kommunstyrelsens ordförande
- Kommunfullmäktiges ordförande
- Ordförande gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
- Kommundirektör
- Ekonomidirektör
- Kanslichef
- Fullmäktiges sekreterare

I nästa steg har vi granskat ett urval av fullmäktigebeslut (21 stycken) under perioden januari 2013-oktober 2015. Detta har genomförts genom studier av handlingar och protokoll från fullmäktiges sammanträden samt genom frågor till berörda tjänstemän.

De styrdokument som har granskats framgår av bilaga 1.

Samtliga intervjuade har fått möjlighet att komma med synpunkter på rapportutkastet. Detta för att säkerställa att revisionsrapporten bygger på korrekta fakta och uttalanden.

2 Revisionskriterier

2.1 Kommunallagen (1991:900)

Enligt kommunallagen bereder nämnderna fullmäktiges ärenden och ansvarar för att fullmäktiges beslut verkställs. Till fullmäktige ska nämnderna redovisa hur de har verkställt fullmäktiges uppdrag. Även delegerade ärenden ska återredovisas. Lagen ställer inte några krav på formerna för återredovisning utan det ankommer på fullmäktige att besluta om omfattningen av och formerna för redovisningen. Enligt Dalman m.fl. som författat kommentarer till kommunallagen, torde årliga redovisningar inte vara tillräckliga.[1]

Ärende kan väckas genom motion, eller genom ett medborgarförslag om fullmäktige har beslutat om så. Svar på en motion eller ett medborgarförslag bör beredas så att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att det väcktes[2].

Fullmäktige ska i en arbetsordning meddela ytterligare föreskrifter som behövs, bland annat handläggning av ärenden.

2.2 Fullmäktiges arbetsordning

Kommunfullmäktiges arbetsordning antogs i december 2002 och den senaste revideringen gjordes den 18 april 2016.

Kommunstyrelsen avgör, om inte fullmäktige beslutat något annat, hur ärenden som ska behandlas av fullmäktige ska beredas. Kommunstyrelsen får uppdra åt en förtroendevald eller åt någon anställd att besluta om remiss av sådana ärenden.

Fullmäktige beslutar om omfattningen och formerna för nämndernas återredovisning av uppdrag som de har lämnat. Närmare bestämmelser härom anges i respektive nämnds reglemente.

Expediering av utdrag ur protokollet ska tillställas de nämnder, andra organ och personer som berörs av besluten i protokollet.

Arbetsordningen innehåller närmare bestämmelser rörande motioner och medborgarförslag. Protokollsutdrag om att medborgarförslag har besvarats ska meddelas fortlöpande till fullmäktige. Redovisning över ej besvarade motioner och medborgarförslag ska ske två gånger per år till fullmäktige.

3 Nämndernas och bolagens ansvar för verkställighet och återredovisning av uppdrag

Nämndernas reglementen och Haninge Bostäders AB respektive Tornbergets fastighetsförvaltnings ABs ägardirektiv reglerar ansvar och rapporteringsskyldigheter gentemot fullmäktige (se bilaga 2).

Kommunstyrelsen har gentemot övriga nämnder en särskild rapporteringsskyldighet. Den innebär att kommunstyrelsen ska regelmässigt rapportera till fullmäktige hur verksamheten

[1] Dalman, Lena mfl (2011): *Kommunallagen med kommentarer och praxis*, SKL Kommentus Media och Sveriges Kommuner och Landsting. Stockholm. Femte upplagan. S.223.

[2] Om beredningen inte kan avslutas inom denna tid ska detta och vad som har kommit fram vid beredningen anmälas till fullmäktige inom samma tid. Fullmäktige kan då avskriva motionen eller medborgarförslaget från vidare handläggning.

och de bolag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i utvecklas, och hur den totala ekonomiska ställningen är under budgetåret. Vidare ska kommunstyrelsen ha en fortlöpande uppsikt över verksamheten i de företag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i, främst vad gäller ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv, men också i avseende på övriga förhållande av betydelse för kommunen.

Nämnderna, utom Södertörns upphandlingsnämnd och Södertörns överförmyndarnämnd, ska regelmässigt rapportera till kommunstyrelsen hur verksamheterna utvecklas och hur de ekonomiska ställningarna är under året. De gemensamma nämnderna ska rapportera samma information fast direkt till kommunfullmäktige i Haninge kommun

I grund- och förskolenämndens samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens reglementen framgår det, till skillnad från övriga nämnders reglementen, uttryckligen att nämnden i samband med årsredovisningen ska rapportera hur fullmäktigeuppdragen[3] har verkställts.

3.1 Tjänstemannaorganisationens ansvar

Kommundirektören ansvarar för kommunens ärendehantering och respektive förvaltnngschef ansvarar för nämndernas ärendehantering. Det är dock respektive nämndsordförande som, i egenskap av ägare av ärendehanteringen, är ytterst ansvarig för sin nämnds ärendehantering.

4 Beredning av ärenden

4.1 Riktlinjer för ärendehantering och recit

Beredning av ärenden som ska hanteras i nämnd eller fullmäktige ska beredas i enlighet med riktlinjer för ärendehantering i kommunen och de anvisningar som anges i den gemensamma mallen för recit[4]. Recit ska alltid föregå ärenden som behandlas politiskt.

Riktlinjerna innehåller bland annat anvisningar för beredning av ett tjänsteutlåtande, flödesscheman för allmänna ärenden, motioner och medborgarförslag och expediering av protokollsutdrag samt eventuella underlag. Riktlinjerna innehåller ingen bortre gräns för beredning av motioner eller medborgarförslag. Av riktlinjerna framgår heller inte vilka standardiserade beslutstexter som handläggaren ska använda sig av som svar på motionen eller medborgarförslaget.

Samtliga nämnder, utom de gemensamma nämnderna, använder sig av recitmallen. I den finns detaljerade anvisningar om hur en beslluttext ska formuleras[5]; ett antal exempel finns angivna. Det ges dock inget exempel på hur en beslutstext ska formuleras avseende uppdrag eller tidsram för beslutet. Det pågår enligt

[3] Uppdragen som avses är de som fullmäktige har lämnat med stöd av 10 § och/eller i samband med antagande av budgeten.

[4] Ett recit ska bland annat innehålla ärenderubrik, kort sammanfattning av ärendet, beslluttext, förvaltningens synpunkter, mottagare av beslutet och eventuella underlag samt vem som ska verkställa beslutet. Reciten utgör kallelsen och senare protokollet.

[5] Anvisningar vid formulerande av beslluttext är att texten ska formuleras så att nämnden kan göra den till sin egen utan ändring av dess form. Texten ska vara självständig och kunna förstås lösryckt ur sitt sammanhang. Beslutstexten skrivs i korta huvudsatser och ska ha mellanrum mellan varje beslutstext. Texten ska numreras även om det bara är ett beslut.

kanslichefen ett arbete med att ta fram standardiserade beslutstexter, som ska underlätta detta för handläggaren.

I reciten ska handläggaren ange mottagare av expedierade handlingar och vem/vilka som ska verkställa beslutet.

Styrande i beredningen av ett ärende är dess karaktär och sakinnehåll. Tidsram kan vara aktuellt i vissa ärenden, men ibland kan det vara en svårighet att avgöra hur lång tid ett uppdrag kommer att ta, beskriver flera av de intervjuade.

Kvalitetssäkring av de underlag som ska behandlas av kommunstyrelsen ligger på respektive avdelningschef. Kommundirektör är den som tillsammans med avdelningschef undertecknar recitet.

Av intervjuer framkommer att personaldirektör och kanslichef har i uppdrag att se över kommunstyrelsens ärendeprocess. En del i uppdragets inriktning är att minska personberoendet i vissa delar av processen.

4.2 Expediering av protokollsutdrag och eventuella underlag

Efter justerat fullmäktigeprotokoll diarieför fullmäktiges sekreterare protokollsutdrag i berört ärende. Registrator expedierar protokollsutdrag och eventuella underlag till de mottagare som angetts i reciten.

Kommundirektören fördelar ut exempelvis ett uppdrag till avdelningschef, som i sin tur utser en handläggare. Denne mottar ärendet i ärendehanteringssystemet W3D3. Ärendet finns då på handläggarens startsida i systemet tills ärendet har färdigberetts eller att en annan handläggare tilldelats det. Handläggaren får på så sätt en översikt över sina ärenden som ska handläggas.

5 Rutiner för uppföljning och återredovisning av beslut

Ärendebalanslistan lyfts fram av de intervjuade tjänstemännen som ett centralt dokument i hanteringen av de uppdrag och ärenden som ska behandlas av kommunstyrelsen och fullmäktige. Uppdatering av listan sker regelbundet: dels i samband med fullmäktigesammanträden där kommundirektör noterar de uppdrag som lämnas till kommunstyrelsen eller kommunstyrelseförvaltningen, dels när kommundirektör träffar förvaltningschefer och kommunstyrelseförvaltningens ledningsgrupp. Uppdatering sker även när kommundirektör går igenom listan tillsammans med sekreterarna[6] och kanslichef.

5.1 Uppföljning av och återredovisning av beslut och uppdrag i Mål och budget

Enligt de intervjuade följs verkställigheten av lämnade uppdrag i Mål och budget upp i nämndernas tertialuppföljningar per 30 april och 31 augusti (T1 och T2). I uppföljningen, som är en bilaga till tertialuppföljningarna, anges vilket uppdrag som avses, uppdragets status[7], om det återrapporteras i tertialuppföljning 2 eller i årsredovisningen samt eventuella kommentarer.

[6] Kommunstyrelsens sekreterare och kommunfullmäktiges sekreterare.

[7] Uppdragets status kan vara ej påbörjad, arbete pågår, väntar, stoppad eller klar.

Tertialuppföljningarna skapar, enligt ordförandena, en tydlig länk mellan lämnade uppdrag och återredovisning av verkställigheten av dessa samt en transparens i arbetet med att verkställa uppdragen.

Flera av intervjupersonerna betraktar även månadsuppföljningarna som uppföljning av fullmäktiges beslut.

5.2 Uppföljning och återredovisning av övriga beslut och uppdrag

Som framgår ovan finns en systematiserad uppföljning av de uppdrag som lämnats i samband med fastställande av Mål och Budget. Övriga uppdrag som getts i enskilda ärenden följs upp genom ärendelistan och återrapporteras vid läglig tidpunkt. Det sker ingen återredovisning till fullmäktige om ärendets status innan det återrapporteras.

Under granskad period har redovisning av ej besvarade medborgarförslag och motioner återrapporterats till fullmäktige i enlighet med arbetsordningens bestämmelser. Enligt redovisningarna har inga motioner eller medborgarförslag överstigit ettårsgränsen under denna period.

Protokollsutdrag om att medborgarförslag har besvarats ska som nämnt meddelas fortlöpande till fullmäktige.

5.3 Uppdragsbeskrivning

Kommundirektör och ekonomidirektör beskriver att till uppdrag som är allmänt formulerade kan en så kallad uppdragsbeskrivning beredas för fastställande av nämnden. Beskrivningen motsvarar en tolkning av uppdragets formulering och innehåller förslag på inriktning för genomförandet. Skriftliga anvisningar för vad uppdragsbeskrivningen ska innehålla finns inte nedtecknat; beskrivningen bör åtminstone innehålla en tidplan för genomförandet.

5.4 Avvikelser från beslut och åtgärder

Enligt flera av de intervjuade finns regelverk som ingående anger hur avvikelser från fullmäktiges beslut ska hanteras och de åtgärder som ska vidtas.

Enligt kommunens regler för ekonomi- och verksamhetsstyrning ansvarar förvaltningschef för sin nämnd att budget hålls och denne har en skyldighet att rapportera ekonomisk obalans inom förvaltningens verksamheter. Om prognosen för året visar på underskott ska åtgärdsförslag med besparingar, omprioriteringar och/eller intäkter omedelbart tas fram och redovisas för nämnden som fattar beslut om åtgärder.[8] Åtgärdsplan ska skickas till kommunstyrelsen för kännedom.

Ekonomidirektör och kommundirektör beskriver att vid avvikelse i investering i egna verksamhetslokaler ska den av fullmäktige antagna investeringsprocessen följas. I korthet anger investeringsprocessen hur avvikelser i processens olika skeden ska hanteras och de åtgärder som ska vidtas.

Ytterligare regelverk rörande avvikelser som beskrivs i intervjuerna är kommunstyrelsens agerande inom ramen för sin uppsiktsplikt. Exempel på ageranden från kommunstyrelsens sida är inhämtande av nämndens åtgärdsplan eller att nämndsordförande och/eller förvaltningschef kallas till kommunstyrelsen för en dragning.

[8] Det ska tydligt framgå vilka åtgärder som kommer att vidtas, vilken kostnadsbesparing/intäktsökning som kommer att genereras samt när den ekonomiska effekten kommer att få genomslag i utfallet.

6 Resultat av granskade beslut

Granskningen avser 21 beslut fattade av fullmäktige mellan februari 2013 och oktober 2015 (se bilaga 3). Tabellen nedan visar fördelningen avseende granskade beslut mellan respektive nämnd och bolag.

I dessa 21 beslut har vi analyserat följande:

- Om uppdraget har verkställts.
- Om uppdraget har återrapporterats till fullmäktige.
- Om uppdraget har en getts en bortre gräns när det ska verkställas och återrapporteras till fullmäktige

Tabell 3 – Fördelning av uppdragen

Nämnd/bolag/förvaltning	Uppdrag
Kommunstyrelsen	13
Stadsbyggnadsnämnden	2
Äldrenämnden	1
Tornberget	1
Socialnämnden	1
Kultur- och fritidsnämnden	1
Södertörns upphandlingsnämnd	1
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	1

Av 21 granskade beslut har 17 beslut verkställts och av dessa har 14 verkställts utan anmärkning. Det innebär att dessa 14 beslut har verkställts och återredovisats till fullmäktige enligt beslut. Tre har verkställts men inte återrapporterats till fullmäktige.

Två beslut har återredovisats men verkställighet pågår. Förklaringar är försening i ett projekt och pågående renovering. Ett beslut har vare sig verkställts eller återredovisats, till följd av att ett EU-direktiv ännu inte har implementerats i svensk lag.

När det gäller tidsangivelse har 8 uppdrag getts en bortre gräns när uppdraget ska verkställas och återrapporteras till fullmäktige. Fem av dessa beslut skulle återrapporteras i samband med antagande av Mål och budget vilket gjordes. Fullmäktige har i övriga 13 beslut inte angivit någon tidsangivelse för verkställighet och återredovisning.

7 Svar på revisionsfrågor och bedömning

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunstyrelsen säkerställer att fullmäktiges beslut verkställs samt om det finns ett ändamålsenligt system för återrapportering av genomförda uppdrag samt avvikelser från dessa.

Nedan beskrivs i komprimerad form svaren på revisionsfrågorna och de bedömningar som görs utifrån respektive revisionsfråga. Därefter redogörs för slutsatser och svar på den övergripande revisionsfrågan.

Delfråga	Svar
1 På vilket sätt säkerställs att fullmäktiges beslut verkställs av styrelsen och nämnderna?	Uppdrag lämnade i samband med fastställande av Mål och budget följs upp i tertialuppföljningarna. Ej besvarade motioner och medborgarförslag följs upp två gånger per år. Samtliga uppdrag som har lämnats till kommunstyrelsen bevakas av kommundirektören och kommunstyrelsens respektive kommunfullmäktiges sekreterare vilka även bistår i bevakningen av uppdrag. Uppdragen återredovisas enligt beslut eller vid läglig tidpunkt.
2 Återrapporteras verkställandet av fullmäktiges beslut till kommunfullmäktige på ett tillfredsställande sätt? Vem ansvarar för att så sker?	Delvis. Granskningen visar att 17 av 21 granskade beslut har verkställts, varav 14 utan anmärkning. Tre beslut har verkställts men inte återrapporterats till fullmäktige, utan återrapportering har gjorts till kommunstyrelsen. Ett beslut har vare sig inte verkställts eller återrapporterats. Enligt intervjuade är respektive nämnd ytterst ansvarig för sin återredovisning av uppdrag.
3 Hur återrapporteras avvikelser från beslut till fullmäktige?	I samband med redovisningar över medborgarförslag och motioner som inte slutredovisats framgår de som inte har besvarats inom ettårsgränsen. I tertialuppföljningarna följs de uppdrag som getts i samband med Mål och Budget upp. Av uppföljningar ges bland annat uppdragets status och eventuella kommentarer.
4 Vilka olika typer av åtgärder vidtas vid identifierad avvikelse från fullmäktigebeslut?	I kommunen finns regelverk såsom regler för ekonomi- och verksamhetsstyrning och investeringsprocessen för egna verksamhetslokaler vilka anger hur avvikelser ska hanteras. Kommunstyrelsen kan även vidta åtgärder inom ramen för sin uppsiktsplikt.
5 Finns en tydlig och formaliserad roll- och ansvarsfördelning mellan kommunstyrelsen, nämnderna och dess förvaltning i bevakningen och genomförandet av fullmäktigebeslut?	Delvis. Utifrån vad som framkommer av intervjuerna är respektive nämnd och dess förvaltning ansvarig för sin bevakning och sitt genomförande av fullmäktigebeslut. På så sätt är roll- och ansvarsfördelning tydlig. Detta är dock inte dokumenterat i någon riktlinjer eller motsvarande. Enligt arbetsordningen ska respektive nämnd i sitt reglemente ange omfattning för redovisning av de uppdrag som fullmäktige lämnat. Vi noterar att endast grundskole- och förskolenämnden samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har angett hur verkställighet av fullmäktiges uppdrag ska återrapporteras.

6 Sker uppföljning av fullmäktigebeslut inom rimlig tid efter beslut?	Delvis. Uppdrag som lämnats i samband med fastställande av Mål och budget följs upp i tertialuppföljningarna. Samtliga uppdrag som lämnas till kommunstyrelsen bevakas med regelbunden uppföljning i samband med olika avstämningar mellan kommundirektör och övriga tjänstemän. Kommunfullmäktige delges ingen uppföljning eller återredovisning av de uppdrag som lämnats löpande, utan återredovisning sker endast när ärendet återkommer till fullmäktige.

7.1 Bedömning

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunstyrelsen säkerställer att fullmäktiges beslut verkställs och om det finns ett ändamålsenligt system för återrapportering av genomförda uppdrag samt avvikelser från dessa.

Granskningen visar att det finns en systematisk uppföljning och återrapportering av dels uppdrag som lämnats i samband med fastställande av Mål och budget och dels motioner och medborgarförslag.

I nämndernas tertialuppföljningar följs de uppdrag som lämnats i Mål och budget upp. Verkställigheten av dessa uppdrag sammanställs av kommunstyrelsen och återrapporteras två gånger per år till fullmäktige. Uppföljningarna ger enligt vår bedömning relevant information till fullmäktige som således kan bilda sig en uppfattning om hur beslut verkställs. Vi bedömer denna rapportering som ändamålsenlig.

Kommunstyrelseförvaltningens arbetssätt innehåller regelbundna avstämningar för att främst bevaka uppdrag och ärenden, men även säkerställa att de rapporteras till kommunstyrelsen och fullmäktige. Vår bild är att status i uppdrag (de som inte lämnats i samband med Mål och budget) stannar inom tjänstemannaorganisationen och rapporteras inte till fullmäktige förrän de återkommer som ett ärende. Statusen i dessa uppdrag bör också återrapporteras till fullmäktige. För att samordna återrapporteringen bör redovisningen av dessa uppdrag integreras i tertialuppföljningarna.

Roll- och ansvarsfördelningen mellan nämnder och förvaltningar är väl känd men inte dokumenterad.

Vi noterar att det i nämndernas reglementen, förutom i grundskole- och förskolenämndens och gymnasie- och vuxennämndens, inte uttryckligen anges hur återredovisning av uppdrag ska ske och i vilken form. SKL har i sitt dokument ”reglemente för styrelsen och övriga nämnder” beskrivit hur återrapporteringen av verkställande av fullmäktiges uppdrag kan tydliggöras.[9]

Vi konstaterar att en väl fungerande ärendeprocess är central för att hela flödet från beredning till verkställighet och återrapportering ska fungera effektivt och rättssäkert. Vi ser positivt på att ett utvecklingsarbete pågår samt uppdraget att se över processen har getts personaldirektör och kanslichef. I utvecklingsarbetet bör uppdatering av riktlinjerna ingå så att de överensstämmer med nuvarande arbetssätt. Även bör beslutstexteter avseende

[9] Enligt 20 § ska styrelsen/nämnden kontinuerligt följa upp sin verksamhet. Styrelsen/nämnden ska två gånger per år redovisa till fullmäktige hur de har fullgjort de uppdrag som fullmäktige har lämnat till dem i reglemente, genom finansbemyndigande. Styrelsen/nämnden ska vid redovisningen även redogöra för hur uppdrag som delegerats till dem har fullgjorts.

formulering av uppdrag och återrapportering av verkställighet tas fram, för att på så sätt underlätta för handläggaren i sin beredning av ett ärende.

Sammantaget bedömer vi att kommunstyrelsen i allt väsentligt säkerställer att fullmäktiges beslut verkställs. Det finns ett delvis ändamålsenligt system, men återrapporteringen av de uppdrag som lämnas löpande bör stärkas.

Mot bakgrund av vad som framkommit i granskningen ger vi kommunstyrelsen följande rekommendationer:

- Samordna uppföljning och återrapportering av de fullmäktigeuppdrag som ges löpande med tertialuppföljningarna. Samordningen innebär att tillse ett gemensamt förfarande som samtliga nämnder ska tillämpa.
- Uppdatera riktlinjerna för ärendehantering i kommunen:
  - Väv in nuvarande arbetssätt med recit.
  - Dokumentera roll- och ansvarsfördelningen mellan kommunstyrelsen och nämnderna i bevakningen och genomförandet av fullmäktigebeslut.
- Ta fram beslutstexter avseende formulering av uppdrag och återrapportering av verkställighet.
- Att ta initiativ till att reglementena är enhetliga rörande återredovisning av de uppdrag som fullmäktige har lämnat.

Haninge den 30 november 2016

Anders Hellqvist	Andreas Halvarsson
Certifierad kommunal revisor	Verksamhetsrevisor

Bilaga 1 Källförteckning

Riktlinjer för ärendehantering (daterad 2010-02-05)
Sveriges kommuner och landstings dokument ”Reglemente för styrelsen och övriga nämnder”
Arbetsordning för fullmäktige (2016-04-18)
Mall för recit
Kommunstyrelsens tertialuppföljning per 30 april
Kommunstyrelsens tertialuppföljning per 31 augusti
Allmänna ägardirektiv för Haninge Bostäder AB

Fullmäktiges protokoll:
2013-02-04
2013-03-04
2013-04-08
2013-05-06
2013-06-10
2013-06-19
2013-09-09
2013-10-14
2013-12-09

2014-02-10
2014-03-10
2014-04-07
2014-05-12
2014-06-09
2014-09-08
2014-10-13
2014-11-10
2014-12-08

2015-02-09
2015-03-02
2015-04-13
2015-05-11
2015-05-25
2015-06-08
2015-09-07
2015-10-12

Bilaga 2 Nämndernas reglementen

Nedan är utdrag ur nämndernas reglementen avseende ansvar och uppföljning.

Kommunstyrelsen

1 §
Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning.
I kommunstyrelsens ledningsfunktion ingår bland annat dessa uppgifter:

- Leda och samordna utformningen av övergripande mål, riktlinjer och ramar för styrning av hela den kommunala verksamheten.
- Övervaka att de av kommunfullmäktige fastställda målen och planerna för verksamheten och ekonomin efterlevs och att kommunens löpande förvaltning handhas rationellt och ekonomiskt.
- Se till att uppföljning sker från samtliga nämnder om hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.
- Fortlöpande ha uppsikt över verksamheten i de företag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse, främst vad gäller ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv, men också i avseende på övriga förhållande av betydelse för kommunen.

10 §
Kommunstyrelsen ska se till att verksamheten bedrivs enligt de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning samt bestämmelser i detta reglemente.

Kommunstyrelsen ska regelmässigt rapportera till fullmäktige om hur verksamheten i kommunen och de bolag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i utvecklas, och hur den totala ekonomiska ställningen är under budgetåret.

Grund- och förskolenämnden

2 §
Grund- och förskolenämnden skall se till att ovannämnda verksamheter bedrivs, följs upp och utvärderas enlighet med de mål och riktlinjer som finns i författningar och föreskrifter samt i måldokument m m som kommunfullmäktige fastställer

9 §
Grund- och förskolenämnden ska se till att verksamheten bedrivs enligt de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning samt bestämmelser i detta reglemente.

Grund- och förskolenämnden ska regelmässigt till kommunstyrelsen rapportera hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under året.

10 §
Grund- och förskolenämnden ska besluta i följande grupper av ärenden

- omfördelning av medel som anslagits till nämnden inom den av kommunfullmäktige fastställda budgetramen
- bokföringsmässig avskrivning av belopp för enskild fordran inom nämndens verksamhetsområde

11 §
Grund- och förskolenämnden ska årligen i samband med årsredovisningen rapportera till kommunfullmäktige hur nämnden fullgjort sådana uppdrag som fullmäktige har lämnat med stöd av 10 § och/eller i samband med antagande av budgeten.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

2 §
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden skall
se till att ovannämnda verksamheter bedrivs, följs upp och utvärderas enlighet med de mål och riktlinjer som finns i författningar och föreskrifter samt i måldokument m m som kommunfullmäktige fastställer

9 §
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ska se till att verksamheten bedrivs enligt de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning samt bestämmelser i detta reglemente.
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ska regelmässigt till kommunstyrelsen rapportera hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under året.

10 §
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden skall besluta i följande grupper av ärenden

- omfördelning av medel som anslagits till nämnden inom den av kommunfullmäktige fastställda budgetramen
- bokföringsmässig avskrivning av belopp för enskild fordran inom nämndens verksamhetsområde

11 §
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden skall årligen i samband med årsredovisningen rapportera till kommunfullmäktige hur nämnden fullgjort sådana uppdrag som fullmäktige har lämnat med stöd av 10 § och/eller i samband med antagande av budgeten

Kultur- och fritidsnämnden

2 §
Kultur- och fritidsnämnden ska se till att ovannämnda verksamheter bedrivs, följs upp och utvärderas i enlighet med de mål och riktlinjer som finns i författningar och föreskrifter samt i måldokument som kommunfullmäktige fastställer

9 §
Kultur- och fritidsnämnden ska se till att verksamheten bedrivs enligt de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning samt bestämmelser i detta reglemente.

Kultur- och fritidsnämnden ska regelmässigt till kommunstyrelsen rapportera hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under året.

Socialnämnden

1 §
Socialnämnden ska se till att ovan nämnda verksamheter bedrivs, följs upp och utvärderas i enlighet med de mål och riktlinjer som finns i författningar, föreskrifter och i kommunfullmäktiges måldokument samt övriga beslut som kommunfullmäktige fattar

7 §
Socialnämnden ska se till att verksamheten bedrivs enligt de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning samt bestämmelser i detta reglemente.

Socialnämnden ska regelmässigt till kommunstyrelsen rapportera hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under året.

Stadsbyggnadsnämnden

1 §
Uppmärksamt följa den allmänna utvecklingen inom ansvarsområdet och ta nödvändiga initiativ för att se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, inom ramen för gällande lagstiftning.

8 §
Stadsbyggnadsnämnden ska se till att verksamheten bedrivs enligt demål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning samt bestämmelser i detta reglemente.

Stadsbyggnadsnämnden ska regelmässigt till kommunstyrelsen rapportera hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under året.

Södertörns upphandlingsnämnd

15 §
Utöver vad som följer av lag ska nämnden tillse att verksamheten bedrivs i enlighet med detta reglemente och för denna verksamhet gällande samverkansavtal.

Nämnden ska till kommunfullmäktige i Haninge kommun rapportera hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret. Rapporteringens omfattning och frekvens styrs av kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige genom särskilda beslut eller riktlinjer. Nämnden ska vidare som underlag till kommunens samlade årsredovisning till kommunstyrelsen lämna verksamhetsbeskrivning och jämförelser mellan budget och utfall enligt de anvisningar som kommunstyrelsens utfärdar.

Alla rapporter ska överlämnas till Nynäshamns kommun.

Södertörns överförmyndarnämnd

16 §
Utöver vad som följer av lag ska nämnden tillse att verksamheten bedrivs i enlighet med detta reglemente och för denna verksamhet gällande samverkansavtal.

Nämnden ska till kommunfullmäktige i Haninge kommun rapportera hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.

Rapporteringens omfattning och frekvens styrs av kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige genom särskilda beslut eller riktlinjer. Nämnden ska vidare som underlag till kommunens samlade årsredovisning till kommunstyrelsen lämna verksamhetsbeskrivning och jämförelser mellan budget och utfall enligt de anvisningar som kommunstyrelsens utfärdar.

Alla rapporter ska överlämnas till samtliga samverkande kommuner.

Äldrenämnden

1 §
Äldrenämnden ska se till att ovannämnda verksamheter bedrivs, följs upp och utvärderas i enlighet med de mål och riktlinjer som finns i författningar, föreskrifter och i kommunfullmäktiges måldokument samt övriga beslut som kommunfullmäktige fattar.

7 §
Äldrenämnden ska se till att verksamheten bedrivs enligt de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning samt bestämmelser i detta reglemente.

Äldrenämnden ska regelmässigt till kommunstyrelsen rapportera hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under året.

Bilaga 3 Granskade beslut

	§	Ärende	Dnr.	Kommunfullmäktiges beslut	Aktuell nämnd	Beslutstyp	Aktivitet efter beslut	Protokollförd återrapportering till KF	Kommentar
	2013								
1	§ 36	Avtal om överlåtelse av mark och exploatering inom Vendelsö 5, Sågdalen-Kvarnkärr	KS-MEX 1 / 2013	4 (4(. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att i sitt kommande förslag till Mål och budget 2014-2015 redovisa hur kommunens kostnad för utbyggnad av huvudgata mm finansieras.	Kommunstyrelsen	Uppdrag	I samband med Mål och budget 2014 – 2015 anslog kommunfullmäktige 12 100 tkr till stadsbyggnadsnämndens investeringsbudget för att utföra huvudgatan i Vendelsö. Arbetet har ännu inte utförts p g a förseningar i projektet.	Ja, 2013-06-10 § 107	Återrapportering har gjorts. Verkställighet pågår
2	§ 69	Bildande av kommunal lantmäterimyndighet (KLM)	SBN 413 / 2012	1. Haninge kommun skall hos regeringen ansöka om tillstånd att inrätta en kommunal lantmäterimyndighet och att denna får påbörja sin verksamhet den 1 januari 2015. 2. Stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att utforma och inlämna ansökan till regeringen.	Stadsbyggnadsnämnden	Uppdrag	Ja, en kommunal lantmäterimyndighet har inrättats.	Ja, bland annat i samband med fastställande av taxa vid lantmäteriförrättningar med anledning av införande av kommunal lantmäterimyndighet. Taxan fastställdes 2014-09-08 § 141	Utan anmärkning

3	§ 74	Reviderad policy för uttag av gatukostnader, uppdrag till kommunstyrelsen om uttag av gatukostnader i områdena Skogs-Ekeby 6:9 m fl, Kolartorp 1, Kolartorp 2 och Gudö, Tutviksvägen-Bondvägen , samt svar på eget förslag från Socialdemokraterna om hantering av gatukostnader i Kolartorp och svar på eget förslag från Socialdemokraterna gällande gatuutbyggnadskostnaderna i Kolartorp med hänvisning till en granskning som har gjorts av Ernst & Young	KS 67 / 2013	6 (6). Kommunstyrelsen ges i uppdrag att i sitt förslag till kommunens Mål och Budget 2014-2015 föreslå finansiering av en höjd driftbudgetram för stadsbyggnadsnämnden till följd av tillämpningen av förslaget till ny policy för uttag av gatukostnader.	Kommun-styrelsen	Uppdrag	I samband med Mål och budget 2014-2015 utökade kommunfullmäktige Stadsbyggnadsnämndens ram med totalt 4 354 tkr. I denna utökning ingick kompensationen för ökade kostnader till följd av förslaget till ny policy.	Ja, 2013-06-10 § 107	Utan anmärkning

4	§ 116	Uppdrag till Tornberget Fastighetsförvaltning AB att riva Lundaskolan	KS 105 / 2013	Tornberget Fastighetsförvaltning AB ges i uppdrag att riva Lundaskolan.	Tornberget	Uppdrag	Dagen efter fullmäktiges beslutat beställde kommunstyrelseförvaltningen rivning av Lundaskolan. Rivningen och återställande av tomten genomfördes under hösten 2013 och var klar i oktober samt godkänd i november. Kommunfullmäktige beslutade 2013-12-09, § 184 att från Tornberget förvärva fastigheten där Lundaskolan stått. Av köpekontraktet framgår att byggnaderna var rivna. Köpeskilling erlades 2013-12-20. I Tornbergets årsredovisning för 2013, som överlämnats till kansliet för utdelning till kommunfullmäktiges ledamöter framgår av sidorna 11 och 12 att rivningen genomförts.	Ja, 2013-12-09	Utan anmärkning
5	§ 154	Kommunens delårsrapport 2 2013	Dnr KS 1 / 2012	3 (5). Äldrenämnden ges i uppdrag att så snart som möjligt återkomma till kommunstyrelsen med en åtgärdsrapport med anledning av det prognostiserade underskottet.	Äldre-nämnden	Uppdrag	Rapportering gjordes till kommunstyrelsen 2013-11-25 § 254.	Nej	Verkställt men ej återrapporterat
6	§ 163	Dubbelspårsutbyggnad Tungelsta-Hemfosa, genomförandeavtal	KS-MEX 13 / 2013	2 (3). Kommunstyrelsen ges i uppdrag att i sitt kommande förslag till Mål och budget 2015-2016 redovisa förslag till finansiering av kommunens kostnader.	Kommun-styrelse-förvaltningen/mex	Uppdrag	I samband med Mål och budget 2015-2016 anslog kommunfullmäktige 16 200 tkr till kommunstyreslens investeringsbudget för finansiering av kommunens kostnader.	Ja, 2014-12-08	Utan anmärkning
	2014								

7	§ 13	Reviderad klimat- och energistrategi för Haninge kommun	MN 17 / 2013	2(2). Samtliga nämnder och kommunens bolag ges i uppdrag att årligen arbeta med konkreta åtgärder med åtgärdsplanen som underlag.	Samtliga nämnder	Uppdrag	Nämndernas åtgärder beskrivs internbudgetar och/eller förvaltningarnas verksamhetsplaner.	Ja, återredovisning har skett i samband med fullmäktiges antagande av nämndernas internbudgetar och eller förvaltningarnas verksamhetsplaner.	Utan anmärkning
8	§ 14	Fastställande av punkt 9 och 10 i taxa för Södertörns brandförsvarsförbunds material, tjänster och service som ej kan hänföras till räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor	Dnr KS 32 / 2014	2 (2) Kommunstyrelsen ges i uppdrag att tillsammans med Södertörns brandförsvarsförbund och medlemskommunerna i förbundet utforma en beredningsrutin för kommande års taxor så att förslag till taxa är färdigställt senast den 30 juni varje år. Detta för att möjliggöra att kommunfullmäktige senast i oktober varje år kan fastställa taxan för det nästkommande året. 3. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.	Kommunstyrelsen,	Uppdrag	Kommunfullmäktige beslutade 2016-06-13 § 231 att ge Södertörns brandförsvarsförbund i uppdrag att årligen justera taxan för sotning och brandskyddskontroll i enlighet med det av SKL och SSR fastställda sotningsindex. Därmed har behovet av en beredningsrutin fallit.	Ja, 2016-06-13	Utan anmärkning
9	§ 92	Upphandlingspolicy med tillhörande riktlinjer för Haninge och Nynäshamns kommuner, återremitterat ärende	Dnr SUN 76 / 2013	2 (3). Södertörns upphandlingsnämnd ges i uppdrag att när det i kommunstyrelseförvaltningens skrivelse nämnda EU-direktivet har implementerats i svensk lagstiftning göra en översyn av upphandlingspolicyn.	Södertörns upphandlingsnämnd	Uppdrag	EU-direktivet är ännu inte implementerat, som är planerat att träda i kraft 1 januari 2017. Policyn har inte reviderats, men upphandlingsnämnden bevakar direktivet.	Nej. Återkoppling sker i samband med beslut KF.	Ej verkställt eller återrapporterat
10	§ 97	Skolstruktur Vega, Handen och Västerhaninge/Åby	Dnr GFN 22 / 2014	2 (2). Kommunstyrelsen uppdras att arbeta med att finna externa parter som vill bygga och driva förskolor och skolor enligt skolstukturen i Vega, Handen och Västerhaninge och kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse.	Kommunstyrelsen, grund- och förskolenämnden	Uppdrag	Avrapportering har skett löpande samband med delårsrapporterna till kommunfullmäktige	Ja, 2014-11-24	Utan anmärkning

11	§ 116	Tilläggsavtal till Genomförande- och finanseringsavtal för ny pendeltågsstation i stadsdel Vega	KS-MEX 12 / 2009	2 (3). Kommunstyrelsen ges i uppdrag i sitt kommande förslag till Mål och budget 2016-17 redovisa förslag till finansiering av kommunens kostnader.	Kommun-styrelsen	Uppdrag	Kostnader och intäkter för Vegastaden ingår i kommunens exploateringsbudget. Denna budget fastställs av kommunstyrelsen. I samband med kommunstyrelsens Strategi och budget 2016-2017 så anslogs 94 800 tkr för Vegastaden 2016 och i dessa kostnader ingår de ökade kostnaderna. Det finns dock ingen specifik skrivning om detta i underlaget.	Ja, 2015-06-08	Utan anmärkning
12	§ 131	Brandbergens utvecklingsprogram – utvärdering och fortsatt finansiering	Dnr KS 142 / 2013	Brandbergsberedningen tillförs ytterligare 340 000 kr för genomförandet av andra, tredje och fjärde fasen av arbetet med att utarbeta mm ett utvecklingsprogram för Brandbergen. 200 000 kr avsätts för förvaltningarnas eventuella merkostnader. Finansiering sker ur kommunfullmäktiges reserv.	Kommun-styrelsen	Anvisade medel för fortsatt arbete	Kommunfullmäktige antog 2016-03-21, § 80, utvecklingsprogrammet för Brandbergen samt entledigade Brandbergsberedningen. Arbetet är därmed avslutat.	Ja, 2016-03-21 § 80.	Utan anmärkning
13	§ 140	Ansökan om medel för förvaltning av Tyresta nationalpark och naturreservat	KS 148 / 2014	4 (4). Kommunstyrelsen ges i uppdrag att i kommande förslag till Mål och budget för vart och ett av åren 2016-2018 inarbeta driftersättningen till Stiftelsen Tyrestaskogen.	Kommun-styrelsen	Uppdrag	I underlaget till Mål och budget 2016-2017 har förvaltningen tagit upp 250 tkr för detta ändamål. I den slutliga ramen för kommunstyrelsen 2016: 199 350 tkr, vilket var en ökning med 7 600 tkr, ingår denna utökade driftskostnad, men det är inte särskilt specificerat i dokumentet Mål och budget 2016-2017.	Ja, 2015-06-08 § 147	Utan anmärkning

14	§ 167	Kommunens arbete för att stärka barns och ungas delaktighet och inflytande	Dnr KS 168 / 2014	1. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att fastställa hur styrning, ledning och uppföljning av arbetet ska stärkas samt hur ökad samverkan över nämnd- och förvaltningsgränserna ska ske. 2. Kommunstyrelsen och nämnderna ska säkerställa att barn och unga görs delaktiga tidigt i olika beredningsprocesser, att resultat av dialog återkopplas och följs upp samt att samverkan över förvaltningsgränserna förstärks.	Kommun-styrelsen	Uppdrag	Arbetet har fortsatt som en del i KS - strategi 1.2. ”Stödja och samordna ett sammanhållet preventionsarbete enligt Strategi för ungas hälsa, trygghet och utveckling”. Inom ramen för den strategin pågår en översyn av kommunens arbete med delaktighet och inflytande samt kommunstyrelseförvaltningens samordningsansvar. Ett utkast till nulägesbeskrivning av arbetet med barn och unga har tagits fram som pekar ut några utvecklingsområden som handlar om samverkan, uppföljning och analys. En förvaltningsövergripande hearing ska hållas den 18 oktober med syfte bland annat att ta fram en modell för kommunens övergripande arbete med barn och unga. Under 2013 – 2016 har projektet Speakapp bedrivits som syftat till att öka barn och ungas inflytande i lokala beslutsprocesser och som resulterat i en app och en metodhandbok användbara för samtliga nämnder. Under 2015 startades en utvärdering av kommunens medborgardialoger oavsett kanal (både fysiska och digitala). En av de dialoger som ingick i utvärderingen var Speakapp. Efter utvärdering pågår ett arbete med en strategi för medborgardialoger som innehåller reviderade principer för medborgardialoger.		Verkställt men ej återrapporterat

							Principerna som ska revideras innehåller bland annat frågor kring återkoppling, uppföljning och samverkan över förvaltningsgränserna.		
	2015								
15	§ 70	Motion från Nafi Cilgin (V) om att införa koloniverksamhet för Haninges barn	Dnr KS 91 / 2014	1. Kultur-och fritidsnämnden får i uppdrag att, i samråd med socialnämnden och grund- och förskolenämnden, utreda förutsättningarna att införa koloniverksamhet i Haninge kommun. Uppdraget ska redovisas senast i december 2015. 2. Motionen skall med hänvisning till uppdraget ovan anses bifallen i den del som avser att själva uppdraget ges samt anses besvarad i den del som innebär att uppdraget ges till kultur- och fritidsnämnden och inte såsom föreslås i motionen, till kommunsstyrelsen.	Kultur- och fritids-nämnden	Uppdrag	Kultur- och fritidsnämnden beslutade den 16 december att godkänna utredningen och sända den till kommunstyrelsen.	Ja	Utan anmärkning
16	§ 78	Överenskommelse med Länsstyrelsen om mottagande och bosättning av nyanlända invandrare	Dnr KS 86 / 2015	2 (3). Socialnämnden ges i uppdrag att i samråd med kommunstyrelsen ta fram en plan för tillgång till fler lägenheter. 3 (3). Socialnämnden uppdras att i samråd med berörda nämnder utreda hur kommunens mottagande av nyanlända kan förbättras och utvecklas.	Social-nämnden	Uppdrag	Ja, detta beslut har verkställts i sin helhet. Socialnämnden fastställde planen 29 september 2015 (§140) och antog fyra alternativ för att säkra tillgången på lägenheter. Planen behandlades på kommunstyrelsen 26 oktober 2015 (§ 258). Kommunstyrelseförvaltningen åtog sig att vara behjälplig för att i samband med tecknande av markanvisningsavtal och exploateringsavtal avseende flerfamiljshus, förhandla om att kommunen ska få tillgång till en andel av de lägenheter som produceras för att tillgodose kommunens behov av lägenheter. Kommunstyrelsen beslutade att ge kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att, under ledning av	Detta beslut har återrapporterats till kommunfullmäktige. 16 maj 2016 (§ 202) resp. 13 juni 2016 (§219) rapporterades planen till kommunfullmäktige i samband med behandlingen av en motion som rörde ärendet.	Utan anmärkning

							socialnämnden, anskaffa lägenheter till lägenhetspoolen i enlighet med den av socialnämnden antagna planen. 30 augusti 2016 (§121) lämnade socialförvaltningen en återrapportering till socialnämnden om hur planen hade följts. 3) Ja, detta beslut är under verkställighet. Haninge kommun har startat ett projekt ”samordning och strategisk styrning av flyktingmottagandet”. Projektets effektmål är att, under 2016, föreslå effektiva processer för ledning, styrning och uppföljning avseende flyktingmottagandet i Haninge kommun, som förvaltningar och övriga delar av kommunen kan nyttja från och med 2017. Projektet startades 1 mars 2016 och pågår fram till 31 december 2016.	Ja, detta beslut har återrapporterats till kommunfullmäktige. 15 februari 2016 (§21), redogjordes för projektet i samband med behandlingen av ärendet ”kommunens flyktingmottagande – redogörelse för innehåll och omfattning samt förslag till fördelning av extra statsbidrag”. Slutrapporten och resultatet av projektet kommer att återkopplas till kommunfullmäktige och berörda nämnder efter projekttidens slut	
17	§ 106	Överföring av driftsmedel till 2015, minoritets-återremitterat ärende	Dnr KS 2015/143	3(3). Kommunstyrelsen anlitar en extern konsult med uppdrag att göra en genomlysning av äldreförvaltningens verksamheter och granska verksamheternas effektivitet ur perspektivet kundnytta i förhållande till insatta resurser samt att föreslå åtgärder i syfte att uppnå en bättre överensstämmelse mellan uppdraget och tilldelade resurser samt att göra en effektivitets- och kvalitetskontroll av köpta tjänster.	Ekonomi-avdelningen	Uppdrag	Kommunfullmäktige beslutade den 18 april att äldrenämndens budgetram för 2016 utökas med 39 800 tkr för kompensation för tidigare års volymökningar. Finansieringen av äldrenämndens utökade budgetram sker genom att dels ianspråkta 20 000 tkr ur kommunfullmäktiges reserv samt dels minska det budgeterade resultatet med 19 800 tkr, till 83 050 tkr.	Ja, 2016-04-18	Utan anmärkning

18	§ 121	Svar på Tornbergets framställan om kapitalförstärkning	Dnr KS 2015/109	3 (4). Kommunstyrelsen ges i uppdrag att i detalj utreda konsekvenserna av att kommunen köper Tornbergets samtliga fastigheter.	Ekonomi-avdelningen	Uppdrag	Kommunfullmäktige beslutade den 15 februari 2016 att redovisningen av uppdraget att utreda konsekvenserna av att kommunen köper Tornbergets samtliga fastigheter godkänns. Kommunfullmäktige fattade ytterligare fem beslut.	Ja, 2016-02-15	Utan anmärkning
19	§ 149	Alternativa evakueringslösningar för Ornö skola	KS 2015/198	2(2). Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att genomföra renoveringen av Ornö skola med föreslagen alternativ evakuering av verksamheten till Ornö bygdegård och Klockargården.	Kommun-styrelsen Tornberget	Uppdrag	Kommunstyrelseförvaltningen har givit Tornberget i uppdrag att genomföra renoveringen av Ornö skola. Renovering pågår.	Ja, delårsrapport per 31 augusti 2016	Återrapportering att renovering pågår har gjorts. Verkställighet pågår.
20	§ 151	Planuppdrag för Bäckvägen	KS 2015/204	Stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att arbeta fram en detaljplan som medger förtätning inom området vid Bäckvägen.	Stads-byggnads-nämnden	Uppdrag	Ett planarbete pågår		Verkställighet pågår.
21	§ 158	Rekommendation från KSL om revidering av modell för strukturtillägg - gemensam gymnasieregion 2.0	Dnr KS 2015/49	3 (4). Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden uppdras att återkomma med en analys kring hur alla Haninges ungdomar i behov av introduktionsprogram, som så önskar, garanteras plats i egen verksamhet samt eventuella ekonomiska konsekvenser av beslutet.	Gymnasie- och vuxenut-bildnings-nämnden	Uppdrag	Nämnden beslutade 2016-04-05 att utbildningsförvaltningen får i uppdrag att utreda effekter och konsekvenser av samverkansavtal och gemensam programpeng för introduktionsprogrammet och att lämna redogörelse till nämnden i maj 2016. Utbildningsförvaltningen redovisade utredningen för nämnden 2016-05-24 varvid nämnden beslutade att lämna utredningen till kommunstyrelsen.		Verkställt men ej återrapporterat

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (5)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Ekonomiavdelningen	2017-02-22	KS 2017/71	
Handläggare			
Jörn Karlsson, ekonomidirektör			

Fullmakt att teckna Haninge kommuns bank- och plusgirokonto 2017

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har 2017-02-20, § 38, beslutat om teckningsbemyndigande för kommunens bank- och plusgirokonton. På grund av personalförändringar föreslås detta beslut uppdateras.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Tidigare beslut av kommunstyrelsen 2017-02-20, § 38, upphävs.
2. Till att, två i förening

- utfärda utbetalningar från Haninge kommuns bank- och plusgirokonton samt underteckna ansökan om Handelsbanken Visa Business Card

- utfärda anvisningar och checkar samt kvittera medel på Haninge kommuns bank- och plusgirokonton, kvittera ut till Haninge kommun eller till någon av dess nämnder ställda checkar eller postväxlar, kvittera ut medel på bankkonton tillhörande av Haninge kommun förvaltade fonder, bemyndigas

Ekonomidirektör	Jörn Karlsson
Chef redovisningsenheten	Harri Kiviharju
Ekonom	Annika Karlsson
Ekonom	Pernilla Andersson
Systemförvaltare	Annika Hoffstedt
Ekonomiadministratör	Eva Cajback
Ekonomiadministratör	Annika Nur
Ekonomiadministratör	Ann-Cathrine Strandberg
Ekonomiadministratör	Ayse Mert Durak
Ekonomiadministratör	Lara Albers
Ekonomiadministratör	Carina Barfoth

Ekonomiadministratör	Åsa Lindgren
Ekonomiadministratör	Catharina Wall
Ekonomiadministratör	Monica Jonsson
Verksamhetsansvarig	Anna Carin Rosengren

3. Till att, två i förening, inneha administratörsrättigheter och att göra ändringar enligt delegationsbeslut över användarna på respektive internetbank.

Ekonomidirektör	Jörn Karlsson
Chef redovisningsenheten	Harri Kiviharju
Ekonom	Annika Karlsson
Ekonom	Pernilla Andersson
Ekonomiadministratör	Eva Cajback

4. Till att, två i förening, överföra medel mellan följande bankkonton:

Bank	Clearing	Konto	Kontotyp
SHB	6181	065 298	Huvudkonto
SHB	6181	084 608	Avkastningskonto koncern
SHB	6181	092 058	Nivåkonto (HK)
SHB kommun	6181	094 468	Avkastningskonto
SHB	6181	098 498	Transaktionskonto
SHB	6181	103 858	Sociala utbetalningar
SHB	6181	105 338	V/A
SHB	6181	106 628	Fonder och stipendier

Swedbank 8327-9	923 035 911-0 Toppkonto
Swedbank 8327-9	923 534 757-3 Koncernkonto

Swedbank 8327-9	903 822 541-4	Räntekonto koncern
Swedbank 8327-9	923 534 758-1	Samlingskonto kommun
Swedbank 8327-9	923 534 759-9	Samlingskonto kommun
Swedbank 8327-9	903 822 535-6	Räntekonto kommun
Swedbank 8327-9	903 822 543-0	Haninge kommun

Nordea	PG	1265-8	Plusgiro

Bemyndigas:

Ekonomidirektör	Jörn Karlsson
Chef redovisningsenheten	Harri Kiviharju
Ekonom	Annika Karlsson
Ekonom	Pernilla Andersson
Systemförvaltare	Annika Hoffstedt
Ekonomiadministratör	Eva Cajback
Ekonomiadministratör	Annika Nur
Ekonomiadministratör	Ann-Cathrine Strandberg
Ekonomiadministratör	Ayse Mert Durak
Ekonomiadministratör	Lara Albers
Ekonomiadministratör	Carina Barfoth
Ekonomiadministratör	Åsa Lindgren
Ekonomiadministratör	Catharina Wall
Ekonomiadministratör	Monica Jonsson
Verksamhetsansvarig	Anna-Carin Rosengren

5. för bankkonto 6181 103 858

Till att, två i förening, bemyndigas att utfärda utbetalningar från ovanstående konto

Assistent	Tobias Flood
Assistent	Johan Hereora-Hummerhielm
Assistent	Eva Nilsson
Assistent	Susanne Sandhage
Socialsekreterare	Birgit Granath-Ekström
Assistent	Eva McCormick
Socialsekreterare	Carina Donselius
Assistent	Robin Dahlbom
Assistent	Joachim Olander
Assistent	Melissa Larsson

6. för bankkonto 6181 098 498

Till att, två i förening, bemyndigas att utfärda utbetalningar från ovanstående konto (löner)

Chef Löneenheten	Anette Björkqvist
Systemförvaltare	Susanne Tidlund
Lönekonsult	Jeanette Ståhlnacke
Systemförvaltare	Jaana Snygg
Systemförvaltare	Leila Zubidat

7. för bankkonto 6181 098 498.

Till att, två i förening, bemyndigas att utfärda utbetalningar från ovanstående konto

Intagningssekreterare	Susanne Backman
Gymnasiechef	Peteris Smitmanis

8. för bankkonto 6181 105 338

Till att, två i förening, bemyndigas att utfärda utbetalningar från ovanstående konto

Handläggare	Sarah Berntsson
Ingenjör	Weine Carmerud
Handläggare	Åsa Moe

Utdrag ur protokollet ska gälla som fullmakt i ovanstående fall. Namnteckningsprover ska därvid bifogas till banker och plusgiro.

_____

Bengt Svenander Kommundirektör	Jörn Karlsson Ekonomidirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet: Ekonomiavdelningen, Harri Kiviharju

För kännedom:

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (1)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Samhällsutvecklingsavdelningen	2017-03-02	KS 2017/136	
Handläggare			
Britta Orring, mark- och exploateringschef			

Planuppdrag fastigheten Söderby 2:68 (dansbanan i Brandbergen)

Sammanfattning

Inom fastigheten Söderby 2:68 finns sedan många år en platsbyggd dansbana med tillhörande bodar. Gällande detaljplan medger förskola. Dansbaneanläggningen har uppförts med tillfälligt bygglov. För att fortsätta medge befintlig användning krävs ändring av detaljplanen. Stadsbyggnadsförvaltningen ansöker nu om planuppdrag för att ändra detaljplanen.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker planuppdrag.

Underlag för beslut

- Stadsbyggnadsförvaltningen underlag daterat 2017-01-18.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att arbeta fram en detaljplan för Söderby 2:68 som medger både förskola och dansbaneanläggning.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Peter Jemtbring
Näringslivs- och utvecklingsdirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet: Stadsbyggnadsnämnden

För kännedom:

Haninge kommun

2016-01-18

Dnr: PLAN 2016.34

Handläggare
Tove Dåderman

Planuppdrag för Söderby 2:68, Dansbanan

Planområdet är markerat med vit streckad linje.

Sammanfattning

Planuppdraget omfattar fastigheten Söderby 2:68 i Brandbergen, med en areal på 4039 kvadratmeter. På fastigheten ligger idag en dansbana som har uppförts med tidsbegränsat bygglov. Syftet med ny detaljplan för Söderby 2:28 är att medge befintlig användning för dansbanan på Söderby 2:68 som besöksanläggning, samt att inrymma befintlig markanvändning som förskola.

Planavdelningen bedömer att föreslagen planläggning av området är förenligt med gällande översiktsplan, antagen 2016. Genom att planlägga Söderby 2:68 kan den nuvarande dansbaneverksamheten fortsätta och integreras som en plats för rekreation och kultur i det utpekade grönstråket.

Detaljplanen bedöms inte vara av stor vikt och bedöms därför komma att antas av Stadsbyggnadsnämnden. Planavdelningen bedömer att detaljplanen kommer kunna antas första kvartalet 2018.

Bakgrund

Haninge kommun initierar planuppdrag för Söderby 2:68 för att säkerställa befintlig användning av fastigheten där det idag finns en platsbyggd dansbana samt tillhörande bodar som uppförts med tidsbegränsat bygglov. Detaljplanen syftar till att medge befintlig användning för dansbanan på Söderby 2:68 som besöksanläggning. Fastigheten Söderby 2:68 ägs av Akelius Fastigheter AB.

Handläggare
Tove Dåderman

Förutsättningar

Planområdet innefattar fastighet Söderby 2:68, med en areal om 4039 kvadratmeter, och ligger inom detaljplan S55, fastställd 1971, som medger barnstugeändamål (förskola) för fastigheten. Söderby 2:68 ägs av Akelius Fastigheter AB och används idag som dansbana.

I Brandbergens utvecklingsprogram, antagen 2016, är planområdet utpekat som en del av kommundelens grönstruktur. Haninge kommuns gällande översiktsplan, antagen 2016, pekar ut Brandbergsparken som ett viktigt grönstråk som bör fortsätta utvecklas som grönstråk. Planavdelningen bedömer att funktionen som dansbana är förenlig med av översiktplanen utpekade grönstråk.

Inom planområdet låg tidigare, fram till rivning 1994, en förskola. 1995 beviljades tidsbegränsat bygglov på Söderby 2:68 för att uppföra dansbana, kiosk och uppställning av container, vilket sedan förlängdes 1998, 2005, 2006 och 2010. Enligt beslut 2010-07-27 § D832 så kunde bygglovet förlängas till senast år 2015-08-24, med hänvisning till äldre plan- och bygglagen SFS 1987:10 8 kapitlet 14 § om att tidsbegränsat bygglov kan ges för en sammanlagd tid av längst 20 år.

Dansbanan ligger strax söder om Brandbergen centrum, och fastigheten ansluter till Brandbergsparken samt till befintligt bostadsområde. I anslutning till fastigheten går en lokalgata som leder från Norra Kronans gata i norr, till idrottsplats i söder. Med tanke på dess läge bör planområdet vara skyddat från skadligt trafikbuller.

Planområdet ligger på bergrund med ett tunt eller osammanhängande ytlager av morän.

Söderby 2:68 ligger inom kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp. Servisledning för vatten och spillvatten finns vid fastighetens nordvästra hörn.

Recipienten för planområdet är Drevviken, med fastställd otillfredsställande ekologisk status och ej uppnådd god kemisk status. Drevviken har fastställd miljökvalitetsnorm med kvalitetskrav att förbättra vattenkvaliteten för att uppnå god ekologisk status till år 2027, och god kemisk ytvattenstatus med mindre stränga krav för bromerad difenyleter och kvicksilverföreningar - som dock inte får öka, samt tributyltennföroreningar som har tidfrist till 2027.

Haninge kommun

2016-01-18

Dnr: PLAN 2016.34

Handläggare
Tove Dåderman

Planavdelningens bedömning

Planavdelningen bedömer att föreslagen planläggning av området är förenligt med gällande översiktsplan, antagen 2016, varför föreslagen planläggning bör medges.

Förslaget till detaljplan bedöms vara förenligt med översiktsplanen och länsstyrelsens granskningsyttrande, är inte av betydande intresse för allmänheten eller i övrigt av stor betydelse. Detaljplanen antas inte medföra en betydande miljöpåverkan. Standardförfarande kommer därför att tillämpas vid framtagande av detaljplanen.

Detaljplanen bedöms inte vara av stor vikt eller ha principiell betydelse och bedöms därför komma att antas av Stadsbyggnadsnämnden.

Planavdelningen bedömer att detaljplanen kommer kunna antas kvartal 1 2018.

Underlag för beslut

1. Översiktsplan, antagen 2016
2. Brandbergens utvecklingsprogram, antagen 2015

Stadsbyggnadsförvaltningens förslag

1. Stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att arbeta fram detaljplan för Söderby 2:68.

…….	…….
Eva Darolf Linnros	Tove Dåderman
Planchef	Planarkitekt

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (2)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Samhällsutvecklingsavdelningen	2017-03-05	KS 2017/138	
Handläggare			
Britta Orring, mark- och exploateringschef			

Planuppdrag för fastigheten Söderbymalm 3:337 m.fl., Lillcentrum

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslöt 2012 ge positivt planbesked i syfte att möjliggöra förtätning av området bakom affärscentrum mellan Eskilsvägen och Dalarövägen. Stena som äger alla befintliga hyreshusfastigheter inom området har arbetat fram olika förslag till förtätning och önskar nu att kommunen påbörjar ett detaljplanearbete. Stadsbyggnadsförvaltningen ansöker om planuppdrag i syfte att möjliggöra förtätning med bostäder, handel och förskolor relaterat till ambitionen att utveckla en attraktiv regional stadskärna.

Förvaltningens synpunkter

Kommunen äger all allmän platsmark inom området. Kommunstyrelseförvaltningen tillstyrker planuppdrag och bedömer att delar av kommunens mark kommer att kunna tas i anspråk för ny bostadsbebyggelse. Förtätningen kommer kräva flytt av vissa ledningar, ombyggnad av vissa gator och parkytor vars kostnader bör bäras av de tillkommande byggrätterna. Innan ny detaljplan antas ska exploateringsavtal, som reglerar marköverföringar och kostnader för kommunala anläggningar, träffas med berörda markägare.

Underlag för beslut

- Stadsbyggnadsförvaltningens underlag daterat 2017-02-22.
- Projektdirektiv daterat 2017-02-22.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att arbeta fram en detaljplan som medger förtätning inom Söderbymalm 3:337 m.fl.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Peter Jemtbring
Näringslivs- och utvecklingsdirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet: Stadsbyggnadsnämnden

För kännedom:

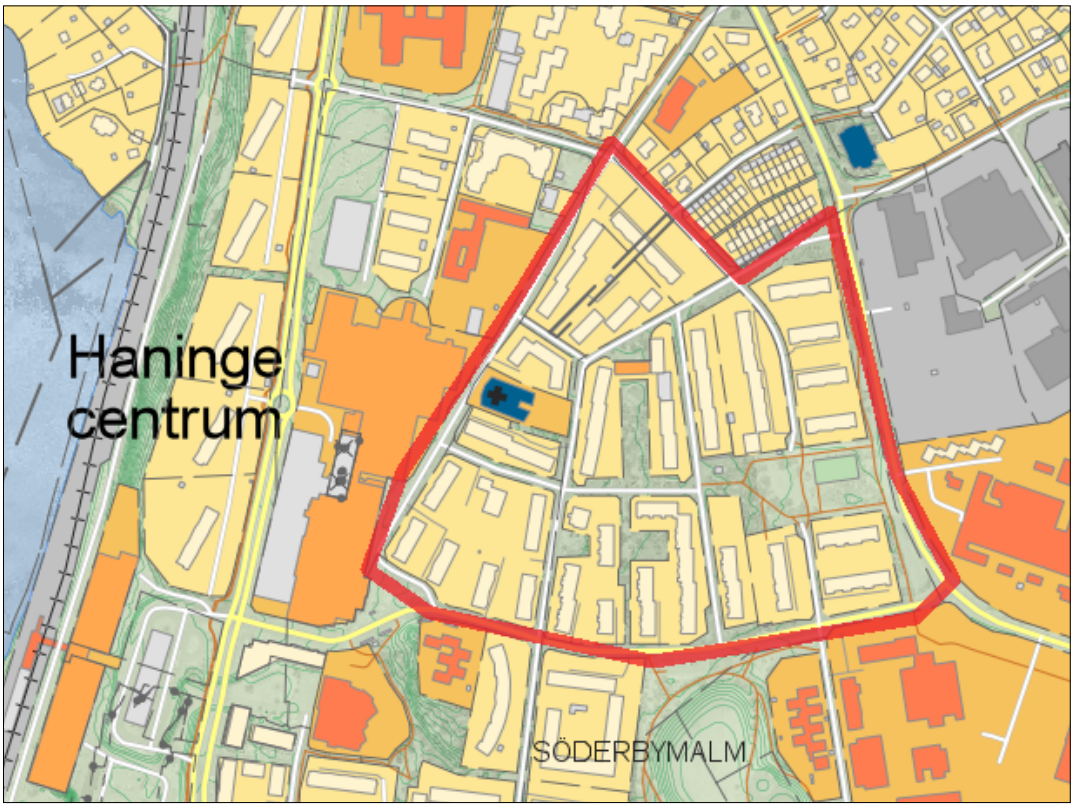
Haninge kommun

2017-02-22

Dnr: PLAN.2017.3

Maria Habazin

Planuppdrag för Söderbymalm 3:337 m.fl., Lillcentrum

Sammanfattning
Det föreslagna planområdet gränsar till Haninge centrum, Eskilsvägen och Dalarövägen och omfattar en areal om cirka 14,5 ha. Slutgiltig avgränsning ska prövas under processen. Detaljplanens syfte är att pröva omfattning och utformning av förtätning av området kring Lillcentrum i centrala Handen med bostäder, handel och förskolor, relaterat till ambitionen att utveckla en attraktiv regional stadskärna och samtidigt beakta boendes krav, miljö- och klimatmål samt områdets kulturhistoriska värden.

Planavdelningen bedömer att en förtätning av området överensstämmer med översiktsplanen och Regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUFS).

Detaljplanen bedöms vara av stor vikt eller ha principiell betydelse och bedöms därför komma att antas av Kommunfullmäktige.

Planavdelningen bedömer att detaljplanen kommer kunna antas kvartal 4 2018.

Maria Habazin

Bakgrund
Stena Fastigheter har uttryckt önskemål om en förtätning med ny bostadsbebyggelse inom sitt befintliga bostadsområde i centrala Handen. Inom området äger även kommunen mark som kan planläggas för bostäder.

Syftet med detaljplanen är att pröva omfattning och utformning av förtätning av området kring Lillcentrum i centrala Handen med bostäder, handel och förskolor, relaterat till ambitionen att utveckla en attraktiv regional stadskärna och samtidigt beakta boendes krav, miljö- och klimatmål samt områdets kulturhistoriska värden.

Kommunstyrelsen tog beslut om positivt planbesked § 147 2012-06-13. Beslut togs att pröva förtätning av området genom att först ta fram ett detaljplaneprogram. Arbetet med att ta fram ett planprogram har pågått fram till sommaren 2016. Med anledning av framtagandet av stadsutvecklingsplanen för Haninges stadskärna, där det aktuella planområdet ingår, anser förvaltningen det inte längre nödvändigt att ta fram ett program för att utreda de övergripande frågarna som ett planprogram vanligtvis brukar behandla.

Stockholmsregionens regionala utvecklingsplan
I den regionala utvecklingsplanen för Stockholm, RUFS 2010, är ambitionen att stockholmsregionen ska växa i en flerkärnig struktur för att möta den snabba befolkningstillväxten på ett hållbart sätt. Haninge är utpekad som en av åtta regionala stadskärnor med goda förutsättningar att utvecklas till blandade och täta stadsmiljöer. En ny regional utvecklingsplan, RUFS 2050 är nu under framtagande. Programområdet för Lillcentrum har ett centralt och strategiskt läge i den framtida stadskärnan Haninge.

Översiktsplan 2030
I *Översiktsplan 2030* är området utpekat som tät stadsbygd längs Eskilsvägen, Dalarövägen och Runstensvägen. Haninge ska utvecklas till en stadskärna på gränsen mellan natur och storstad. Visionen är att den regionala stadskärnan Haninge ska vara en central mötesplats och drivande kraft för en långsiktigt hållbar utveckling i södra Stockholmsregionen. Utmaningen består i att utveckla och förtäta stadskärnan till en levande stad där dagens och morgondagens boende, verksamma och besökare kan känna sig hemma och leva det goda livet. När stadskärnan förtätas behövs flera nya kvartersparker för att hela stadskärnan ska få tillgång till parker och dagvattenhantering, samtidigt som de ekologiska sambanden stärks.

Stadsutvecklingsplan för den regionala stadskärnan
Stadsutvecklingsplanen (som är ute på samråd) ska säkerställa att framtida förändring av stadens mark- och vattenanvändning leder staden mot en långsiktigt hållbar tillväxt och förverkligande av visionen.

Maria Habazin

Stadsutvecklingsplanen konkretiserar översiktsplanens ambitioner och inriktningarna i utvecklingsprogrammet för den regionala stadskärnan från 2011. Det är en fördjupning av den kommunövergripande översiktsplanen.

Förutsättningar
Det föreslagna planområdet gränsar till Haninge centrum, Eskilsvägen och Dalarövägen och omfattar en areal om cirka 14,5 ha. Planområdet består till relativt stor del av bebyggelse och hårdgjord mark. Gröna ytor finns mellan byggnader och vägar. De gröna ytorna utgörs dels av anlagd parkmark med gräsytor och planterade buskage och dels av mer naturlik vegetation. En stor del av de gröna ytorna utgörs av gräsmark med ett naturligt tallbestånd.

Bostadsområdet har ett gatunät som delar upp bebyggelsen i relativt stora kvarter. Flerbostadshusen i Stena Fastigheters områden är likartade lameller från 50/60-talet med en skala på fyra bostadsvåningar och bostadskomplement i botten/källarplan. Kvarteren närmast Lillcentrum har som helhet både ett högt kulturhistoriskt intresse och stora trevnadsvärden som bör bevaras.

Inom området finns ledningar för el, fjärrvärme och tele utbyggt. Centralt i området finns en elnätsstation. En förtätning av området innebär en flytt av ca 1 km ledningar, något som ska bekostas av exploateringen. Utbyggnad av kommunens huvudvattenledning genom området kommer ske under 2017 och 2018.

Bebyggelsen bedöms inte vara utsatt för trafikbuller från gatorna inom området eftersom de idag är lågt trafikerade. Däremot bedöms Dalarövägen och Eskilsvägen vara källor för visst trafikbuller med tanke på mängden trafik, och även hållplatslägena för bussar i närområdet.

Planavdelningens bedömning
Planavdelningen bedömer att en förtätning av området överensstämmer med översiktsplanen, Regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUFS) och det pågående arbetet med Stadsutvecklingsplanen.

Planavdelningen bedömer att en förtätning av området är lämplig men att omfattning och gestaltning bör studeras noga. I planuppdraget ska det bland annat ingå att:

- föreslå lämplig slutgiltig avgränsning,
- ta fram gestaltningsprinciper för tillkommande bebyggelse,
- hitta lämplig lokalisering av förskolor, samt
- identifiera skyddsvärda element i den befintliga bebyggelsen.

Maria Habazin

Frågor som bedöms behöva utredas är dagvatten, kulturmiljö, buller, trafik, parkering, utformning av allmänna platser samt flytt av ledningar.

En av konsekvenserna av planläggningen är att kommunen behöver ta ställning till huruvida Dalarövägen, som i dagsläget är en trafikled, ska byggas om till en stadsgata. Framtida bebyggelse närmast Dalarövägen kommer vara helt beroende av dess utformning.

Förslaget till detaljplan bedöms vara förenligt med översiktsplanen och länsstyrelsens granskningsyttrande och är av betydande intresse för allmänheten eller i övrigt av stor betydelse. Detaljplanen antas inte medföra en betydande miljöpåverkan. Utökat förfarande kommer därför att tillämpas vid framtagande av detaljplanen.

Detaljplanen bedöms vara av stor vikt eller ha principiell betydelse och bedöms därför komma att antas av Kommunfullmäktige.

Planavdelningen bedömer att detaljplanen kommer kunna antas kvartal 4 2018.

Underlag för beslut

1. Översiktsplan 2030
2. Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen
3. Stadsutvecklingsplanen, samrådsförslag

Stadsbyggnadsförvaltningens förslag

1. Stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att arbeta fram detaljplan för Söderbymalm 3:337 m.fl.

……	……
Eva Darolf Linnros	Maria Habazin
Planchef	Planarkitekt

Haninge kommun

Stadsbyggnadsförvaltningen

Projektet Lillcentrum
Handen

PROJEKTDIREKTIV

2017-02-22

Dnr PLAN.2017.3

Innehållsförteckning

1. BASFAKTA 3

1.1 ORGANISATION 3

1.2 SAMMANFATTNING 3

1.3 BAKGRUND TILL PROJEKTET 3

1.4 PROJEKTETS STYRKOR OCH SVAGHETER 4

1.5 INTRESSENTER SOM BERÖRS AV PROJEKTET 4

1.6 SAMVERKAN MED OCH PÅVERKAN FRÅN ANDRA PROJEKT 4

2. MÅL 4

2.1 KOMMUNFULLMÄKTIGES VERKSAMHETSMÅL 4

2.2 PROJEKTMÅL 5

2.2.1 Specifika krav 5

2.2.2 Prioritering 5

2.3 DETALJPLANENS SYFTE 5

3. EKONOMI 6

3.1 KOSTNADER PLANERING 6

3.2 Kostnader genomförande 6

3.3 Övriga kommunala kostnader 6

3.4 Intäkter 6

4. PROJEKTETS OMFATTNING 7

4.1 TIDPLAN 7

4.2 RESURSER 7

4.3 STYRDOKUMENT 7

4.4 ÖVERLÄMNING 7

1. BASFAKTA

Projektets populärnamn: Lillcentrum
Fastighetsbeteckning: Söderbymalm 3:337 m.fl.
Detaljplanens diarienummer: PLAN.2012.10

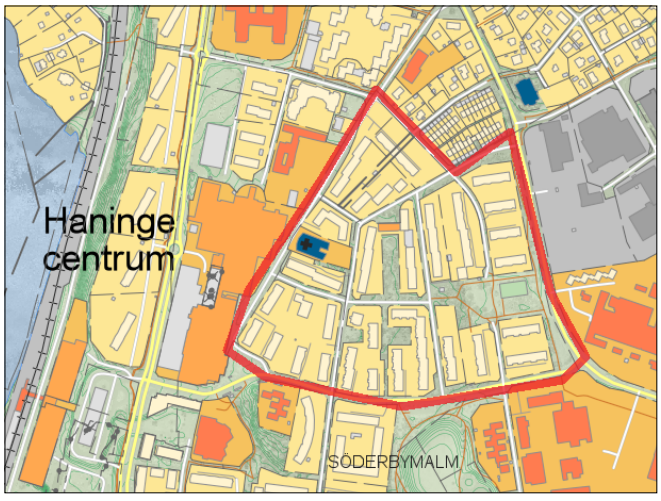
1.1 Organisation

Projektledare: *Kaj Brantemark, Mark- och exploateringsenheten, Kommunstyrelseförvaltningen*
Delprojektledare för detaljplan*: Maria Habazin, Planavdelningen, Stadsbyggnadsförvaltningen.*
Projektägare[1]: *kommundirektören.*
Samordningsgrupp/styrgrupp[2]*: kommundirektören, chef för stadsbyggnadsförvaltningen, planchefen och mark- och exploateringschefen.*

1.2 Sammanfattning

1. Projektet Lillcentrum kommer resultera i en lagakraftvunnen detaljplan. Målet är att denna ska ge planförutsättningar för bland annat en förtätning av området innehållandes bostäder, handel och förskolor på ett sätt som bidrar till den regionala stadskärnans attraktivitet
2. Projektet Lillcentrum kommer resultera i färdigställd allmän platsmark.
3. Projektet Lillcentrum ska tillse att nya byggrätter inom kommunal mark anvisas till byggherrar på ett ändamålsenligt vis.
4. Detaljplanens syfte: Se beskrivning under stycke 2.4.
5. Projektet bedöms vara komplicerat och resurskrävande.

1.3 Bakgrund till projektet

[1] Projektägaren bär det övergripande ansvaret för projektet gentemot beställaren (Kommunstyrelsen)
[2] Samordningsgruppen utgör styrgrupp till dess att eventuell styrgrupp för projektet är utsedd.

Stena Fastigheter har uttryckt önskemål om en förtätning med ny bostadsbebyggelse inom sitt befintliga bostadsområde i centrala Handen. Avsikten med detaljplanen är att pröva omfattning och utformning av detta, relaterat till ambitionen att utveckla en attraktiv regional stadskärna och samtidigt beakta boendes krav, miljö- och klimatmål samt områdets kulturhistoriska värden. Det föreslagna planområdet gränsar till Haninge centrum, Eskilsvägen och Dalarövägen och omfattar en areal om cirka 14,5 ha.

1.4 Projektets styrkor och svagheter

STYRKOR
Att mycket förarbete är gjort samt medborgardialog är genomförd i tidigt skede. Att det finns en vision för området.

SVAGHETER
Att delar av projektet är beroende av omformning av gaturummet. Att området är stort med många boende som påverkas.

MÖJLIGHETER
Att nya byggrätter kan höja kvaliteten på den byggda miljön.

HOT
Att den nya bebyggelsen inte lyckas tillföra nya värden utan påverkar den befintliga miljön negativt.

1.5 Intressenter som berörs av projektet

- Fastighetsägare
- Hyresgäster
- Ledningsägare
- Verksamhetsutövare
- Haningebor som nyttjar platser i området

1.6 Samverkan med och påverkan från andra projekt

Samverkan bör ske med andra projekt inom den regionala stadskärnan gällande exempelvis dimensionering och gestaltning av gaturummet samt ekonomiska kalkyler.

Arbete pågår med att ta fram en Stadsutvecklingsplan för den regionala stadskärnan Haninge. Planen utreder bebyggelse, grönstruktur, stadskärnans innehåll etcetera i syfte att utveckla Haninges regionala stadskärna till stad. Stadsutvecklingsplanen och dess innehåll och strategier har direkt påverkan på det aktuella planområdet.

2. MÅL

2.1 Kommunfullmäktiges verksamhetsmål

Målnr.:	Hur arbetar man för målet inom projektet?

Mål 2. Trygga invånare med inflytande och delaktighet Ökat inflytande ger individen större makt över sitt liv och därmed en större upplevd trygghet. Inom samhällsplaneringen och genom aktiva insatser och uppsökande verksamhet kan den faktiska tryggheten i kommunen öka.	Fokus på kommunikation och dialog med främst de boende, verksamhetsutövare samt övriga Haningebor som nyttjar platsen.
Mål 8. Nya bostäder i bra lägen Haninge ska hävda sig i konkurrensen mellan kommunerna i Stockholmsregionen som en attraktiv inflyttningskommun. Utvecklingen av Haninges stadskärna och bebyggelse runt pendeltågstationerna ska prioriteras samtidigt som Haninges olika unika miljöer för attraktivt boende ska utvecklas. För att möta den ökade efterfrågan på bostäder måste hantering av detaljplaner och bygglov vara snabb och effektiv.	Den nya bebyggelsen tillför bostäder i ett attraktivt och kollektivtrafiknära läge i Haninges stadskärna. Bebyggelsen utformas på ett sådant sätt att den i sig lyfter områdets attraktivitet.
Mål 9. Hög tillgänglighet En viktig del i att skapa en attraktiv kommun för invånare och besökare är att öka tillgängligheten till olika målpunkter i Haninge och att utveckla gemensamma offentliga utrymmen. De åtgärder och investeringar som kommunen inte kan göra själv måste uppnås genom samarbete med de aktörer som är ansvariga.	Bebyggelsen utformas så att den skapar ett varierat stadsrum som är lättorienterat och tillgängligt. Gående och cyklister prioriteras genom utformningen av gaturummet. Ett handelsstråk från Haninge centrum till Lillcentrum ökar tillgängligheten till service.

2.2 Projektmål

Projektet resulterar i…

- … en antagen detaljplan som ger planförutsättningar för en förtätning av området innehållandes bostäder, handel och förskolor på ett sätt som bidrar till den regionala stadskärnans attraktivitet.
- … att en del av Dalarövägen gestaltas om till stadsgata genom exempelvis trottoarer, kantstensparkering och trädplanteringar.
- … att allmän platsmark byggs ut.
- … nya byggrätter inom kommunal mark har anvisats till byggherrar på ett ändamålsenligt sätt.

2.2.1 Specifika krav

För projektet gäller…

- … att en särskild kommunikationsplan ska upprättas för kommunikation med fastighetsägarna och boende.

2.2.2 Prioritering

Projektet ligger inom stadskärnan och är därför prioriterat.

2.3 Detaljplanens syfte

Syftet med detaljplanen är att pröva omfattning och utformning av förtätning av området kring Lillcentrum i centrala Handen med bostäder, handel och förskolor, relaterat till ambitionen att utveckla en attraktiv regional stadskärna och samtidigt beakta boendes krav, miljö- och klimatmål samt områdets kulturhistoriska värden.

3. EKONOMI

3.1 Kostnader planering

Ett plankostnadsavtal ska upprättas mellan Stadsbyggnadsförvaltningen och de fastighetsägare inom planområdet, bland andra kommunen, som önskar pröva nya byggrätter inom deras respektive fastigheter. Plankostnadsavtalet reglerar hur kostnader för framtagandet av detaljplanen och erforderliga utredningar ska fördelas.

Utöver kostnaden för planering och erforderliga utredningar krävs även en parallell projektering utav kommunala anläggningar, såsom vatten och avloppsledningar samt allmän platsmark. Detta bör i första hand bekostas av exploatörerna inom området och regleras i ett tidigt avtal. Detta för att kommunen inte ska bära hela risken för projekteringskostnaden om detaljplanen av någon anledning inte skulle gå vidare till antagande.

3.2 Kostnader genomförande

Fördelningen av kostnaden för utbyggnaden av allmän plats avses i första hand att regleras i exploateringsavtal med de fastighetsägare som genom planläggningen erhåller nya byggrätter. I avtalet regleras utöver kostnadsfördelning för allmänna anläggningar även samordning, fastighetsbildningsåtgärder, utbyggnadsåtaganden, m.m.

Kostnaden för utbyggnad av kommunal vatten och avlopp belastar VA-huvudmannen och debiteras fastighetsägarna genom anslutningsavgifter i enlighet med vid var tid gällande taxa.

Ett genomförande av en blivande detaljplan kommer med största sannolikhet att kräva omfattande ledningsflyttar. Kostnaden för dessa bör i första hand belasta den eller de parter som har nytta av flytten.

3.3 Övriga kommunala kostnader

Kommunens kostnader för framtida drift och underhåll av allmänna anläggningar, såsom gator och parker, kommer genom detaljplaneläggningen sannolikt att öka.

Detaljplaneläggningen kan även komma att bidra till ett ökat behov av följdinvesteringar, för att t.ex. hantera kapacitetsproblem i andra delar av trafiknätet, behov av annan offentlig verksamhet såsom förskola/skola etc.

3.4 Intäkter

Kommunen förväntas genom planläggningen att erhålla byggrätter inom egen mark. Intäkten vid försäljning av dessa byggrätter förväntas utifrån dagens kända förutsättningar ge projektet ett positivt ekonomiskt utfall för kommunen.

4. PROJEKTETS OMFATTNING

4.1 Tidplan

Tidplan	
Planuppdrag (detaljplan)	2017-02-20
Samråd	2017 kvartal 3/4
Granskning	2018 kvartal 2/3
Antagen plan	2018-kvartal 4
Start utbyggnad av allmän platsmark/VA	tidigast 2019
Bygglov prövas	tidigast 2019

4.2 Resurser

Uppskattade resurser för projektet är följande tjänster:

Arbetsgrupp
Projektledare MEX
Delprojektledare plan
Projektmedarbetare MEX
Projektmedarbetare gata
Projektmedarbetare VA
Projektmedarbetare bygglov
Projektmedarbetare park

Referensgrupp
Projektstöd planchef
Projektstöd stadsarkitekt
Projektstöd bygglov
Projektstöd trafikplanerare
Projektstöd vattenstrateg
Projektstöd lantmäteri
Projektstöd miljöplanerare
Projektstöd kommunikationsstrateg

4.3 Styrdokument

Översiktsplan 2030, november 2016

Cykelplan, juni 2010
Stadsutvecklingsplanen/FöP för centrala Handen (pågående arbete).

4.4 Överlämning

Efter godkänd slutbesiktning övergår ansvaret för drift och underhåll till aktuella driftsenheter såsom avdelningarna Park och natur/Teknik/Vatten och avlopp.

Projektledare: Kaj Brantemark, Exploateringsingenjör	Delprojektledare: Maria Habazin, Planarkitekt

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (2)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Samhällsutvecklingsavdelningen	2017-03-05	KS 2017/137	

Handläggare
Britta Orring, mark- och exploateringschef

Planbesked fastigheten Hyttan 3:1, Muskö

Sammanfattning

En av ägarna till fastigheten Hyttan 3:1 har sökt planbesked i syfte att få veta om det är möjligt att exploatera fastigheten. Stadsbyggnadsförvaltningen bedömer exploatering olämplig med hänsyn till att kommunalt VA saknas, hela fastigheten ligger inom 300 m från stranden och inte inom de områden som i översiktsplanen utpekats för tätare bebyggelse. Stadsbyggnadsförvaltningen föreslår negativt planbesked.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen instämmer i stadsbyggnadsförvaltningens bedömning och tillstyrker negativt planbesked.

Underlag för beslut

- Stadsbyggnadsförvaltningens underlag daterat 2017-02-22.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunen kommer inte att arbeta fram en detaljplan för Hyttan 3:1 som medger exploatering av fastigheten.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Peter Jemtbring
Näringslivs- och utvecklingsdirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet: Stadsbyggnadsnämnden

För kännedom:

Haninge kommun

2017-02-22

Dnr: SBN Plan 2016.36

Fredrik Sundberg

Planbesked för Hyttan 3:1

Hyttan 3:1 markerad med röd linje.

Sammanfattning

Sökanden vill veta vad som går att bygga inom fastigheten, exempelvis bostäder. Planavdelningens bedömning är att marken inte bör planläggas eftersom kommunalt VA saknas. Fler permanentbostäder på aktuell plats bedöms heller inte vara i linje med kommunens strategiska inriktning för bebyggelseutveckling på Muskö, eftersom området inte ligger i närheten av någon av Muskös tätare bebyggelse, och förfrågan rör inte avstyckning av någon enstaka tomt utan planläggning av mestadels ej ianspråktagen mark.

Bakgrund

Fastigheten ägs gemensamt av flera personer varav vissa vill sälja. Ansökan syftar till att få svar på vad som kan byggas inom fastigheten, exempelvis bostäder.

Förutsättningar

Översiktsplan 2030

Generellt uttrycker översiktsplanen att kompletterande bebyggelse välkomnas om den bidrar till att utveckla lokala näringar och verksamheter. Ny bebyggelse i kommunen ska planeras som förtätning i befintliga områden där kommunalt vatten och avlopp kan byggas ut, och där nya invånare kan använda befintlig service, infrastruktur och kollektivtrafik. Inga detaljplaner tas fram för fritidshusområden.

Fredrik Sundberg

På Muskö anger översiktsplanen att förtätning huvudsakligen ska ske i anslutning till Ludvigsberg och Muskö kyrka, där kommunalt vatten och avlopp finns. Förtätning kan även ske vid Arbottna. Vissa möjligheter till avstyckning och ny bebyggelse finns i Torpa skog och Näsängen.

Detaljplaner
Fastigheten är inte planlagd sedan tidigare. Angränsande mark är planlagd i två byggnadsplaner från 1968 (B192) respektive 1964 (B190). Båda reglerar fritidshusbebyggelse med högst 90 kvadratmeter sammanlagd byggnadsarea per fastighet, och högst en våning.

Riksintresse
Riksintresse för högexploaterad kust gäller för hela skärgården. Fastigheten omfattas inte av riksintresse för totalförsvaret.

Kulturmiljö
I en inventering av Muskös kulturmiljöer som kommunen låtit ta fram framgår att det inom Hyttan 3:1 har funnits en hytta, troligtvis den äldsta kända masugnen i Stockholms län. Hyttruinen har delvis förstörts genom att en vändplan för buss anlagts på den, men det finns två andra lämningar samt masugnsslagg från den tidigare verksamheten inom fastigheten.

Strandskydd
Längs de stränder som ligger utanför planlagt område på Muskö har Länsstyrelsen beslutat att utöka strandskyddet till 300 meter. Beslutet har överklagats till regeringen och ärendet är ännu inte avgjort. Om beslutet om att införa 300 meter strandskydd vinner laga kraft innebär det att hela Hyttan 3:1 skulle omfattas av strandskydd.

Översvämningsrisk
Fastigheten ligger till största delen högre än 2,7 meter över nollplanet och bedöms således klara stigande vattennivåer.

Vatten och avlopp
Kommunalt vatten och avlopp finns inte utbyggt inom eller i närheten av fastigheten. Fastigheten ingår i området Hyttan/Kanada, som i VA-planen klassas som typområde 4, vilket innebär medelmåttigt behov av samlad VA-lösning och små möjligheter till kommunal anslutning. Hyttan och Kanada har ca 230 fastigheter varav 10 % bebos permanent.

Kollektivtrafik
Busstation Hyttan ligger inom fastigheten. Linje 849 mot Ösmo station avgår en gång i timmen under högtrafik.

Fredrik Sundberg

Förorenad mark
Två misstänka markföroreningar finns inom fastigheten, vilka härstammar från de gamla hyttorna.

Planavdelningens bedömning
Översiktsplanen uttrycker att viss kompletterande bebyggelse kan tillåtas inom vissa delar av Muskö och där exploateringen bedöms gynna lokalt näringsliv. Hyttan 3:1 ligger inte inom ett sådant utpekat område och eventuellt exploatering bedöms inte gynna lokalt näringsliv i något större utsträckning.

Kommunalt vatten och avlopp saknas, och behovet av att bygga ut det bedöms som lågt eftersom området andelen permanentboende uppskattas vara endast 10 % i områdena Hyttan och Kanada. Med fler permanentboende ökar behovet av kommunalt VA, men förutsättningarna för att bygga ut detta till området bedöms dåliga. Därmed bör inte fler permanentbostäder planläggas i området eller inom Hyttan 3:1. Samtidigt anger översiktsplanen att nya områden för fritidshus inte planläggs. Sammantaget blir därmed bedömningen att ingen ny bebyggelse bör planläggas inom Hyttan 3:1.

Dessutom har Länsstyrelsen beslutat om utökat strandskydd som för närvarande är överklagat men om det vinner laga kraft omfattar hela fastigheten. Uppförande av bostadsbebyggelse inom fastigheten bedöms inte utgöra själ till dispens från strandskyddet, om detta skulle krävas.

Stadsbyggnadsförvaltningens förslag
Kommunen kommer inte att arbeta fram ett förslag till detaljplan för det ändamål ansökan avser.

…….	…….
Eva Darolf Linnros	Fredrik Sundberg
Planchef	Handläggare/tjänsteman

Meddelanden

Sammanfattning

Om inget annat anges finns meddelandena hos sekreteraren.

Meddelande från Anja Zetterberg, Ernst & Young AB, avseende ”begäran om granskning av försäljning av delar av fastigheterna Ribby 2:399 och Ribby 1:448 (KS § 259 2016)”

Cirkulär 17:02 från SKL: Pensionsnämndens tolkning av KAP-KL § 21 mom. 2b) den 15 december 2015

Cirkulär 17:05 från SKL: Internränta för år 2018

Cirkulär 17:06 från SKL: Budgetförutsättningar för åren 2016-2020

Cirkulär 17:07 från SKL: Information om kompetenslyft

Cirkulär 17:10 från SKL: Förändrad miljöprövningsförordning och konsekvenser för taxan inom miljöbalkens område

Meddelande från SKL:s styrelse nr 7/2017 Rökfritt Sverige 2025

SKL:s sammanträdesplan för 2018

Minnesanteckningar från kommunala handikapprådet 2017-02-22

Protokollsutdrag kommunstyrelsen Nynäshamns kommun § 33, Direktiv till Nynäshamns kommuns ombud i SRV återvinning AB vid 2017 års bolagsstämma

Protokoll från sammanträde med styrelsen för AB Vårljus 2017-02-15

Minnesanteckningar kommunala handikapprådet 2017-03-09

Skrivelse från PRO till kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Meddelandena läggs till handlingarna.

_____

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (1)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Kansliavdelningen	2017-03-09		
Handläggare			
Anna Clara Stenvall, kommunsekreterare			

Delegationsbeslut

Sammanfattning

Enligt 6 kap § 35 kommunallagen ska delegationsbeslut redovisas till styrelsen.

Mark och exploateringschefen redovisar delegationsbeslut enligt bilaga.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Delegationsbesluten läggs till handlingarna.

_____

POSTADRESS 136 81 Haninge **BESÖKSADRESS** Rudsjöterrassen 2
TELEFON 08-606 70 00 **E-POST** haningekommun@haninge.se

Medd. KS

Haninge kommun

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2017 -03- 09
Dnr. KS 2017/3

Anmälan av delegationsbeslut inom nämndens verksamhetsområde

Anmälan gäller även beslut pga vidaredelegering

Förvaltning/Avdelning Kommunstyrelseförvaltningen Mark och exploatering		Anmälan avser perioden fr.o.m 2017-02-01 t.o.m. 2017-02-28	
Ärende-kategori	**Ärende**	**Delegat**	**Diarie- / löpnummer**
401 a	Förvärv av fast egendom och bostadsrätter samt förvärv genom avtal om fastighetsreglering inom fastställda kostnadsramar med högst tolv basbelopp.	Exploateringschef	
	Överenskommelse om fastighetsreglering berörande fastigheterna Klena 5:1 och 2:305		Ksmex 2017/19

Anmälan av delegationsbeslut inom nämndens verksamhetsområde

Anmälan gäller även beslut pga vidaredelegering

Förvaltning/Avdelning Kommunstyrelseförvaltningen Mark och exploatering		Anmälan avser perioden fr.o.m 2017-02-01 t.o.m. 2017-02-28	
Ärende-kategori	**Ärende**	**Delegat**	**Diarie- / löpnummer**
401 c	Teckna vägrätts-, nyttjanderätts-, ledningsrätts-, samt övriga servitutsavtal	Exploateringschef	
	Markupplåtelseavtal avseende elektrisk starkströms-anläggning berörande fastigheten Vendelsö 3:1714		Ksmex 2017/14
	Markupplåtelseavtal avseende elektrisk starkströms-anläggning berörande fastigheten Kolartorp 1:185		Ksmex 2017/15
	Markupplåtelseavtal avseende elektrisk starkströms-anläggning berörande fastigheten Gudö 3:296		Ksmex 2017/16
	Markupplåtelseavtal avseende elektrisk starkströms-anläggning berörande fastigheten Gudö 3:141		Ksmex 2017/17
	Överenskommelse om ledningsrätt berörande fastig-heterna Vadet 3:1 och Sandemar 6:1		Ksmex 2017/18

Anmälan av delegationsbeslut inom nämndens verksamhetsområde

Anmälan gäller även beslut pga vidaredelegering

Förvaltning/Avdelning Kommunstyrelseförvaltningen Mark och exploatering		Anmälan avser perioden fr.o.m 2017-02-01 t.o.m. 2017-02-28	
Ärende-kategori	**Ärende**	**Delegat**	**Diarie- / löpnummer**
401 d	Ansökan om fastighetsbildning, vägförrättning, anläggnings- eller ledningsförrättning och liknande åtgärder samt föra kommunens talan vid sådan förrättning.	Exploateringschef	
	Ansökan om avstyckning berörande del av fastigheten Kalvsvik 16:1		Ksmex 2016/127
	Ansökan om avstyckning från fastigheten Kalvsvik 16:1 och fastighetsreglering berörande Alby 1:9		Ksmex 2017/9 Ksmex 2017/13

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (2)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Ekonomiavdelningen	2017-03-20	KS 2017/173	
Handläggare			
Jörn Karlsson, ekonomidirektör			

Haninge Bostäder AB, bokslutsdisposition 2016

Sammanfattning

Inför ett beslut av Haninge kommun om att återskapa ett kommunägt bostadsbolag genom att köpa tillbaka delar av ett bostadsbolag från Venantius eller inte, genomfördes en folkomröstning hösten 2002. Utfallet i folkomröstningen blev ett ja till att köpa tillbaka bostäderna. Ett viktigt skäl var att skapa ett instrument för att hantera kommunens bostadsförsörjningsansvar. I folkomröstningens utfall ingick dock att kommunens förvärv av Haninge Bostäder inte skulle belasta kommunens ordinarie verksamhet i form av kostnader på kommunens resultaträkning.

Totalt lånade Haninge kommun Holding AB 118 mkr med kommunal borgen för förvärvet av aktierna i Haninge Bostäder och 576 mkr för lösen av lån hos Venantius för fastigheterna som ingår i Haninge Bostäder. Idag är lånen för köp av fastigheterna överförda till Haninge Bostäder och i Haninge kommun Holding återstår endast lånet till köpet av aktierna på 118 mnkr. Koncernbidraget från Haninge Bostäder skall täcka räntorna för detta lån.

För 2016 är Haninge kommun Holdings räntekostnader för förvärvs-lånet 1 621 320 kronor, som föreslås finansieras genom motsvarande koncernbidrag från Haninge Bostäder. Koncernbidraget används endast för att finansiera innehavet av ett allmännyttigt bostadsföretag och inte till någon kommunal verksamhet.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att kommunfullmäktige godkänner att det ovan nämna koncernbidrag lämnas.

Underlag för beslut

- Tjänsteutlåtande 2017-03-17 – Haninge Bostäder, bokslutsdisposition 2016.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar:

1. Haninge kommun godkänner att Haninge Bostäder för 2016 lämnar ett koncernbidrag på 1 621 320 kr till det helägda kommunala bolaget Haninge kommun Holding AB för finansiering av bolagets kostnader för ägandet av Haninge Bostäder.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Jörn Karlsson
Ekonomidirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet: Ekonomiavdelningen, Haninge Bostäder

För kännedom:

Haninge kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

17 mars 2017

Jörn Karlsson

Kommunstyrelsen

Haninge Bostäder, bokslutsdisposition 2016

Bakgrund till koncernbidraget
Inför ett beslut av Haninge kommun om att återskapa ett kommunägt bostadsbolag genom att köpa tillbaka delar av ett bostadsbolag från Venantius eller inte, genomfördes en folkomröstning hösten 2002. Utfallet i folkomröstningen blev ett ja till att köpa tillbaka bostäderna. Ett viktigt skäl var att skapa ett instrument för att hantera kommunens bostadsförsörjningsansvar. I folkomröstningens utfall ingick dock att kommunens förvärv av Haninge Bostäder inte skulle belasta kommunens ordinarie verksamhet i form av kostnader på kommunens resultaträkning. För genomförandet av själva förvärvet bildades ett särskilt bolag, Haninge kommun Holding AB, vars huvuduppgift var att förvärva aktierna i Haninge Bostäder och att svara för upplåningen för förvärvet av fastigheterna i Haninge Bostäder.

Genom att bilda ett holdingbolag som förvärvade bolaget genom förvärv av aktier uppkom låneskulder i Holdingbolaget. Om kommunen i stället hade förvärvat fastigheterna direkt till det bolag som bildades av kommunen hade skulderna för förvärvet av fastigheterna hamnat i samma bolag som fastigheterna. Oavsett hur kommunen har agerat är låneskulderna helt hänförliga till förvärvet av fastigheterna som skedde i syfte att trygga kommunens bostadsförsörjningsansvar.

Totalt lånade Haninge kommun Holding AB 118 mkr med kommunal borgen för förvärvet av aktierna i Haninge Bostäder och 576 mkr för lösen av lån hos Venantius för fastigheterna som ingår i Haninge Bostäder. Idag är lånen för köp av fastigheterna överförda till Haninge Bostäder och i Haninge kommun Holding återstår endast lånet till köpet av aktierna på 118 mnkr. Koncernbidraget från Haninge Bostäder skall täcka räntorna för detta lån.

Koncernbidrag enligt lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag
I lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag (SFS 2010:879) § 3 regleras möjligheterna för utdelning till ägaren. Enligt lagen får ett företag lämna en utdelning på kontant insatt kapital beräknad utifrån en

årlig genomsnittlig statslåneränta plus 1 %. Lagen har bl a tillkommit för att motverka utdelning till kommunerna för att finansiera annan kommunal verksamhet.

I § 5 punkt 1 i samma lag finns det beskrivit att begränsningen i värdeöverföringen i 3 § inte gäller för överföringar av överskott som uppkommit under föregående räkenskapsår.

”om överskottet används för sådana åtgärder inom ramen för kommunens bostadsförsörjningsansvar som främjar integration och social sammanhållning eller som tillgodoser bostadsbehovet för personer för vilka kommunen har ett särskilt ansvar”

Lagen innehåller inte något krav på att det måste finnas en tydlig anknytning eller att överföringen måste riktas till åtgärder i socialt utsatta bostadsområden.

På sid 89 i prop 2009/10:185 sägs att åtgärder som främjar integration och social sammanhållning inom ramen för kommunens bostadsförsörjningsansvar kan vara åtgärder som ökar variationen inom ett bostadsområde som kännetecknas av ett ensidigt utbud av bostäder eller finansierar behovet av särskilda lokaler eller fritidsanläggningar såsom fotbollsplaner och lekplatser som mötesplatser för att främja integrationen. Det framgår dock att dessa åtgärder endast är exempel och att de inte är avsedda att vara uttömmande.

Det påpekas i propositionen att det är särskilt angeläget att kommunerna i denna del har möjlighet att utgå från lokala behov och förutsättningar. Det sägs vidare att åtgärder inom ramen för kommunens bostadsförsörjningsansvar för personer för vilka kommunen har ett särskilt ansvar kan vara åtgärder att ordna bostäder åt sådana personer eller att anordna lämpliga gemensamhetsutrymmen och relaterad utrustning men dessa exempel är heller inte avsedda att vara uttömmande.

Koncernbidrag från Haninge Bostäder till Haninge Holding
Haninge Bostäders aktiekapital är 8,4 mkr, vilket motsvarar det kapital som kommunen gått in med i bolaget, och enligt § 3 skulle därmed en utdelning kunna ske med 113 tkr. För att kunna skapa ett allmännyttigt bostadsföretag i kommunen tvingades kommunen tillskjuta 118 mkr genom upplåning för att förvärva Haninge Bostäder. Mellanskillnaden, 1 508 tkr, mellan föreslaget koncernbidrag på 1 621 tkr och en utdelning på ca 113 tkr används enbart för finansiering av kommunens innehav av ett allmännyttigt bostadsföretag och inte till någon annan kommunal verksamhet.

Koncernbidraget täcker alltså indirekt kommunens kostnader för att äga ett allmännyttigt bostadsaktiebolag. Med ägandet av ett allmännyttigt bostadsaktiebolag kan kommunen vara en aktiv part i bostadsbyggandet. I

kommunens ägardirektiv till Haninge Bostäder står det i § 5.1, Verksamhetens inriktning:

”Bolaget ska bidra till att det i Haninge kommun som helhet och i kommundelarna finns bostäder med olika upplåtelseformer. Det ska ske genom utveckling av bolagets befintliga bostäder, nyproduktion, ombildning, försäljning och förvärv. Några av de metoder bolaget bör överväga är tredimensionell fastighetsbildning med inslag av olika upplåtelseformer, t ex hyresrätt, bostadsrätt, kooperativ hyresrätt och ägarlägenheter samt kombinationsprojekt med lika delar bostadsrätter och hyresrätter om ett sådant projekt innebär att ekonomiskt utrymme skapas för nyproduktion av hyresrätter. Bolaget får initiera försäljningar om det innebär att ekonomiskt utrymme skapas för strategiska nyförvärv.”

Ägandet av Haninge Bostäder är en viktig förutsättning för att Haninge kommun skall kunna ta det bostadsförsörjningsansvar som staten förväntar sig av alla kommuner. I bolaget har kommunen ett viktigt instrument för att främja integration och social sammanhållning och för att tillgodose bostadsbehovet i kommunens olika kommundelar. Koncernbidraget till Haninge kommun Holding AB är en förutsättning för att Haninge kommun kan ta ett bostadsförsörjningsansvar som främjar integration och social sammanhållning och att tillgodose bostadsbehovet i kommunens olika kommundelar.

Mot ovanstående bakgrund är kommunstyrelseförvaltningens bedömning att koncernbidraget från Haninge Bostäder till Haninge kommun Holding AB omfattas av lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag i enlighet med § 5 och att det inte finns någon bestämmelse i lagen som hindrar Haninge kommun att använda överföringarna till att äga Haninge Bostäder via Haninge Holding. Det som är avgörande är huruvida de syften som anges i lagen uppfylls.

Förslag till beslut
Kommunfullmäktige beslutar

- Haninge kommun godkänner att Haninge Bostäder för 2016 lämnar ett koncernbidrag på 1 621 320 kr till det helägda kommunala bolaget Haninge kommun Holding AB för finansiering av bolagets kostnader för ägandet av Haninge Bostäder.

Bengt Svenander
Kommundirektör

Jörn Karlsson
Ekonomidirektör